SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 25.10.2021

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kokouksessa saadut selostukset ... 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset ... 6

5 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 45 / 2021 ... 7

6 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 76 / 2021 ... 9

7 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 84 / 2021 ... 12

8 § Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali ... 14

9 § Vantaan kaupungin edustajat Helsingin seudun yhteistyökokouksessa kaudella 2021-2025 ... 16

10 § Vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet ... 18

- Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ... 20

- Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2020 ... 42

11 § Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston lakkauttaminen ... 60

12 § Varia Hiekkaharjun tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen ... 62

- Varia Hiekkaharjun tarveselvitys-hankesuunnitelma liitteineen ... 65

13 § Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle yhteisötalotoimintaan myönnetyn toiminta-avustuksen käyttöselvityksen hyväksyminen ... 165

14 § Toiminta-avustuksen myöntäminen Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle yhteisötalotoimintaan ... 167

- Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet ... 169

- Sopimus avustuksen käytöstä yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi 30.1.2020 ... 177

15 § Vastaus Anssi Auran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen valtuustoaloitteiden esittelymahdollisuudesta ... 181

- Anssi Auran, Minna Kuuselan ja 18 muun valtuutetun aloite valtuustoaloitteiden esittelymahdollisuudesta ... 183

16 § Vuoden 2021 Vantaan kulttuuripalkinnot ... 184

- Liite: Palkinnon saajat 1976-2020 ... 186

17 § Vastaus Joel Linnainmäen ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koronakaveritoimintaa Vantaalle – keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille ... 188

- Joel Linnainmäen ja 18 muun valtuutetun aloite koronakaveritoimintaa Vantaalle – keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille ... 191

18 § Vastaus Joel Linnainmäen ja 12 muun valtuutetun aloitteeseen Kiusaamisvilkku koulujen pihoille ... 193

- Joel Linnainmäen ja 12 muun valtuutetun aloite kiusaamisvilkku koulujen pihoille ... 196

19 § Länsimäen kaavarunko 091700 / 91 Länsimäki, 95 Rajakylä ... 197

- 091700 Kaavarunkokartta, Länsimäen kaavarunko 12.10.2021 (II) ... 202

- 091700 Selostus, Länsimäen kaavarunko 12.10.2021 (II) ... 203

20 § Lausunto ympäristöministeriölle Luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta ... 270

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 25.10.2021

- Vantaan kaupungin lausunto Luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta 272

21 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus 276

- 512000 asemakaavan selostus 12.10.2021, Backaksen elämyskeskus 283

22 § Maankäyttösopimus / Helsingin Osuuskauppa Elanto / Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 512000, Backaksen tapahtuma- ja elämyspuisto 388

- Maankäyttösopimus 392

- liite A1: sopimusalue 405

- liite B1: luovutettavat määräalat 406

- liite C1: kaupan kohteena oleva kiinteistö 92-415-5-32 407

23 § Vastaus Mika Kasosen ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen 408

- Mika Kasosen ja 33 muun valtuutetun aloite kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen 410

24 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 9 muun valtuutetun aloitteeseen Vuolupuiston kehittämisestä asukkaiden käyttöön 412

- Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 9 muun valtuutetun aloite Vuolupuiston kehittämisestä asukkaiden käyttöön 415

25 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun 416

- Jari Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloite kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun 418

26 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Varian opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämiseksi Vantaan kaupungin rakennuskohteissa 419

- Jari Jääskeläisen ja 22 muun valtuutetun aloite Varian opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämiseksi Vantaan kaupungin rakennuskohteissa 421

27 § Vastaus Anniina Kostilaisen ja Carita Orlandon sekä 33 muun valtuutetun aloitteeseen kesäterassikokeilun käynnistämisestä Vantaalla 422

- Anniina Kostilaisen ja Carita Orlandon sekä 33 muun valtuutetun aloite kesäterassikokeilun käynnistäminen Vantaalla 424

28 § Vastaus Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille 426

- Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille 430

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 431

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 432

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 433

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 434

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 439

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 440

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 441

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 25.10.2021 klo 14.00-16.57
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Rehnström Kristian	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Haapalainen Tuija	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (klo 14.00-14.38, §:t 1-3)	Virkamäki Pekka	x (klo 14.40-16.57, §:t 3-28)
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Kasonen Mika	x	Lehmuskallio Paula	
Kaukola Ulla	x	Vesa Tiina	
Lundell Kai-Ari	x (klo 14.00-16.30, §:t 1-20)	Aidanjuuri-Niemi Tanja	
Luokkala Pirjo	x	Nummela Nina	
Norrena Vaula	x	Seppänen Tia	
Raja-Aho Maarit	x	Kanerva Sami	
Rokkanen Sakari	x	Orpana Anitta	
Saimen Tuukka	-	Kärki Niilo	x
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Valtanen Hanna	x	Kuusela Minna	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	
Hoviniemi Matilda	x	Lindqvist Noa	
		Parkkonen Santeri	

Muut osallistujat	**Läsnä**
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	x (klo 14.25-16.00, §:t 3-18)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja	x (klo 14.00-16.30, §:t 1-20)
Weltheim Erika, valtuuston II varapuheenjohtaja	-
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja	x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x
Westlin Henry, apulaiskaupunginjohtaja va.	x
Minna Lahnalampi-Lahtinen, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja	x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja	x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies	x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri	x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 1.11.2021, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälä 20, tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Vaula Norrena Maarit Raja-Aho

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 3.11.2021, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 1.11.2021 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kasonen Mika	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	4.10.2021
Luokkala Pirjo	4.10.2021
Niikko Mika	25.10.2021
Norrena Vaula	25.10.2021
Raja-Aho Maarit	
Rokkanen Sakari	
Saimen Tuukka	
Tahvanainen Säde	
Tammi Visa	
Valtanen Hanna	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 3.11.2021 lähtien.

Päätös:

a) valita Vaula Norrena ja Maarit Raja-Aho pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 1.11.2021 klo 16.00, ja

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 3.11.2021 lähtien.

3 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 3

Käsittely:
Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

Vuoden 2021 Vantaan kulttuuripalkinnot, kulttuurijohtaja Annukka Larkio

Kaupungin myyntitulojen kasvattaminen, kiinteistöjohtaja Antti Kari ja kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 9/11.10.2021
Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 10/23.9.2021
Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 6/5.10.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirjat nro 9/5.10.2021 ja nro 10/11.10.2021
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja nro 2/11.10.2021
Kaupunkikulttuuri lautakunnan pöytäkirja nro 2/12.10.2021
Kaupunkiympäristö lautakunnan pöytäkirja nro 2/12.10.2021
Kaupunkitilalautakunnan pöytäkirja nro 2/13.10.2021

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 73 Vantaan kaupungin edustajan nimeäminen työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän alaiseen työvoimapolitiikan palvelurakenne -alatyöryhmään
§ 74 50 miljoonan euron lainaerän nostaminen Euroopan Investointipankista
§ 75 Päätöksen § 67 korjaus: Perussuomalaisten valtuustoryhmän tukeminen vuonna 2021
Kasvupalvelujohtajan päätös
§ 21 Big-Flash - Kestävästi kohti kilpailukykyä hankkeeseen osallistuminen
Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös
§ 59 Työterveyshuollon palveluiden hankinta
Hankintajohtajan päätökset
§ 67 Suurtalouskeittiölaitteiden, kylmähuoneiden, tarjoilu- ja rst-kalusteiden sekä niiden huolto- ja korjauspalvelujen hankinta (n. 4 000 000 euroa, alv 0%)
§ 68 Kirja-aineisto ja kirja-aineistoon liittyvät palvelut
§ 69 Optiopäätös ompelukoneiden, saumureiden, peitetikkikoneiden ja kirjontakoneiden sekä niiden huollon ja korjauksen hankinnassa (noin 55 250 euroa, alv 0%)
§ 70 Optiopäätös tilausajojen kuljetuspalveluhankinnasta esteettömillä pienoisbusseilla (120 000 euroa, alv. 0 %)
Työllisyyspalveluiden johtajan päätös
§ 140 Työkykyarvioiden hankinta

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 45 / 2021

VD/1271/03.01.02.00/2021

RV/HN/AH

Yksityishenkilö (myöhemmin korvauksenhakija) on osoittanut Vantaan kaupungille korvausvaatimuksen Simonkyläntiellä 21.1.2021 klo 11.15 tapahtuneesta ajoneuvovahingosta. Korvaushakemuksen mukaan korvauksenhakija on ajanut lumimyräkän aikana ajoradalla olleeseen soransekaiseen jäälohkareeseen. Törmäyksestä on syntynyt ajoneuvon etukulmaan merkittäviä vahinkoja. Kaupungin vahinkorahasto on käsitellyt vahingonkorvaushakemuksen ja antanut asiassa kielteisen korvauspäätöksen. Korvauksenhakija on tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen.

Alkuperäinen korvausvaatimus on jätetty kaupungille 29.1.2021. Korvauksia vaadittiin korjaamokäynnistä 921,19 euroa. Kaupungin vahinkorahaston asiamies on 17.5.2021 tehnyt asiassa kielteisen päätöksen. Päätöksen perusteluna oli, että asiassa ei voida osoittaa kaupungin tuottamusta ja sen yhteyttä tapahtuneeseen vahinkoon. Korvauksenhakija on tehnyt päätöksestä kaupungille oikaisuvaatimuksen 1.6.2021.

Kaupunkiympäristön toimialan vastine oikaisuvaatimukseen

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain mutta myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisten periaatteiden pohjalta. Lähtökohtina ovat toisaalta tienpitäjän korostettu huolellisuusvelvollisuus ja toisaalta vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta-arvaamaton tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa. (KKO 1998:147) Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista. (Hemmo, 2005, s. 38)

Tieliikennelain 3 §:n mukaisesti vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Kunnossapito on antanut asiassa lausunnon. Sen mukaisesti Simonkyläntien ajoradan auraustyö on ennen vahinkotapahtumaa viimeksi suoritettu 21.1.21 klo 10–10.15 välillä.

Ajoratojen lumet aurataan tien keskiviivalta tienreunaan normaalin käytännön mukaisesti, niin kuin tässäkin tapauksessa. Normaalisti auratulle ajoradalle ei jää ylimääräisiä jäälohkareita tai vastaavia esteitä. Tällaisen jäämisestä aurauksen yhteydessä ajoradalle tapahtumapaikalla ei kunnossapidolla ole mitään havaintoa.

Aurauksen ja vaurion syntymisajankohdan välissä noin tunnin aikana ajoradalla on ollut muutakin liikennettä useita kymmeniä ajoneuvoja, eikä muita vaurioita, havaintoja tai ilmoituksia ennen tätä tapahtumaa ole kunnossapidon tietoon toimitettu.

Mikäli ajoradalla on esteitä, velvoittaa tieliikennelaki ajoneuvon kuljettajan sopeuttamaan tilannenopeuden niin, että tämä tarvittaessa pystyy esteen väistämään tai pysäyttämään ajoneuvon. Alueella on 40 km/h nopeusrajoitus, ja riittävää varovaisuutta noudattamalla tämän olisi pitänyt olla mahdollista.
Myös ajoneuvon ylittäessä mahdollisesti tienreunassa ja risteysalueella olevan lumivallin ajoneuvon kuljettajan täytyy noudattaa riittävää varovaisuutta.

Kunnossapidon näkökulmasta tapahtuma vaikuttaa ajo- tai havaintovirheeltä, eikä kyseessä ole kunnossapidon laiminlyönnistä. Tapahtuma-aikaan auraustyöt ovat olleet käynnissä, ja jatkuneet iltaan asti. Hakemuksessa olevasta valokuvasta päätelleen ajoneuvon oikeanpuoleisen etupuskurin alaosa on osunut jäälohkareeseen tai tien oikealla reunassa olevaan lumivalliin.

Kunnossapidon lausunnon mukaan ei pystytä sanomaan tai selvittämään, että mistä tai kenen aurauskoneesta mahdollinen jääpaakku on tullut ajoradalle. Jääpaakku voinut on tippua esim. myös muusta raskaanliikenteen kalustosta. Ottaen huomioon, että kaupungilla ei ole mahdollisuuksia torjua yksittäisten jäälohkareiden ajautumista ajoradalle esimerkiksi ajoneuvoliikenteen seurauksena, eikä siltä voida edes edellyttää jäälohkareen poistamista välittömästi, Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen. Näin ollen korvausvaatimus tulee hylätä.

Kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia uusia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa alkuperäistä vahinkorahaston asiamiehen päätöstä tehdessä. Asian osalta ei ole näytetty Vantaan kaupungin tuottamusta ja sen yhteyttä syntyneeseen vahinkoon.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 45 / 2021.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

6 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 76 / 2021

VD/7168/03.01.02.00/2021

RV/HN/AH

Yksityishenkilö (myöhemmin hakija) on 29.6.2021 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksessa haettiin korvausta yksityishenkilön läheiselle aiheutuneesta omaisuusvahingosta. Korvauksen hakijan mukaan hänen läheiseltään on anastettu omaisuutta 10.4.2021 – 2.5.2021 välisensä aikana (Peijaksen sairaala – akuuttigeriatrian os.2 / Katriinan sairaala os. 6).

Vahinkorahaston asiamies on 6.8.2021 päätöksellään § 76 / 2021 hylännyt hakijan 29.6.2021 esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa on jäänyt näyttämättä Vantaan kaupungin mahdollinen tuottamus ja sen yhteys aiheutuneeseen vahinkoon.

Hakija on 30.8.2021 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen, jossa hän vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen muuttamista. Hakija vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle 3.629 euroa alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Hakija on esittänyt oikaisuvaatimuksensa perusteeksi seuraavaa:
”Ei ole näyttöä milloin omaisuus katosi.”
Läheinen oli hetken aikaa poliklinikalla, josta hänet siirrettiin Vantaan kaupungin akuuttiosastolle. Poliklinikka on HUS:in yksikkö, jossa omaisuus kirjataan, kuten muissakin HUS:in yksiköissä. Omaisuus oli silloin vielä tallella. Riippumatta siitä katosiko omaisuus Peijaksen vai Katriinan osastolla, ne molemmat yksiköt ovat Vantaan kaupungin vastuulla ja korvausvelvollisuus on olemassa. Myös sairaaloiden välinen matka, kun potilasta siirretään, on Vantaan kaupungin vastuulla. Koska pankkikorttinostot tapahtuivat pian Katriinan sairaalan siirtymisen jälkeen, on ilmiselvää, että korttivarkaus tapahtui siinä vaiheessa. Varkaalla oli kiire tehdä nosto ennen kuin kortti kuoletetaan. Näin ovat asiaa kommentoineet sekä rikostutkija että Katriinan sairaalan osastonhoitaja.

”Potilaan omaisuus olisi pitänyt omaisten ottaa talteen.”
Koronan takia minut lähetettiin kiireesti pois poliklinikalta heti ilmoittautumistiskillä 10.4. Missään vaiheessa omaiset eivät päässeet osastolla käymään yli kolmen viikon aikana kun läheinen oli Peijaksessa ja Katriinan sairaalassa. Vasta 2.5. pääsin vierailemaan osastolla ja huomasin varkauden. Olimme säännöllisesti puhelimitse yhteydessä hoitajiin, mutta kertaakaan ei arvotavaroista mainittu mitään. Arvotavaraksi omaiseni tapauksessa oikeastaan pitäisi laskea vain käteisen rahan ja pankkikortti. Hälytysranneke, joka katosi, oli luonnollisesti aina läheiseni kädessä. Samoin kadonnut puhelin on tärkeä yhteydenpitoväline potilaalle, niitä tuskin kukaan omainen vie potilaalta pois. Osaston kirjauksissa ei ollut mainintaa, että potilaan tavaroista olisi tiedotettu puheluiden aikana omaiselle koska niistä ei ollut missään vaiheessa todellakaan ollut puhetta. Tässä on selkeä henkilökunnan tekemä laiminlyönti, joka varmaan johtui korona-ajan erikoistilanteesta kun emme päässeet osastolle käymään. Meille omaisille ei tullut mieleenkään, että potilaan omaisuus ei ole turvassa sairaalan osastolla, jossa ei edes käy vieraita. Keskustellessani HUS:issa työskentelevien ystävieni kanssa he ovat olleet järkyttyneitä siitä, että Vantaan kaupungin yksiköissä omaisuutta ei kirjata mitenkään tai oteta kansliaan talteen. Kaupunki ei voi vältellä vastuuta turvattoman vanhuksen omaisuuden katoamisesta. Jos me omaiset emme voineet ottaa koroan takia vastuuta, kenellä se sitten on? Sekavassa tilassa olleella läheiselläni?

”Poliisi ei pystynyt todistamaan, että syyllinen on joku henkilökunnasta.”
Tekijällä oli maski kasvoillaan pankkiautomaatilla, siksi valvontakameroista ei pysty tekemään tunnistusta ja tutkinta keskeytettiin. Rikostutkija ja myös Vantaan kaupungin potilasasiamies olivat sitä mieltä, että kyseessä on erittäin vakava rikos koska vaikuttaa vahvasti siltä, että tekijä on joku henkilökunnasta. Potilasasiamies sanoi ottavansa yhteyttä kaupungin johtoon, niin vakavana hän piti rikosta, joka ei ilmeisesti ollut ainoa viime aikoina Katriinan sairaalassa. Vaikka tekijä ei ole tiedossa, on silti kaupunki vastuussa tapahtuneesta.””

Vahinkorahaston asiamies toteaa, että vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut.

Vantaan sairaalan ylihoitajan antaman lausunnon mukaan ei ole tarkkaa tietoa missä vaiheessa potilaan käteinen raha, pankkikortti sekä turvaranneke ovat hävinneet. Tiedossa ei ole, onko pankkikortti ollut potilaan tavaroissa hänen saapuessaan Katriinan sairaalaan vai onko pankkikortti mahdollisesti kadonnut jo ennen sairaalaan saapumista. Sairaalan henkilökunnalla ei ole oikeutta tarkistaa potilaan henkilökohtaisia tavaroita.

Vantaan kaupungin sairaalassa pääsääntöisesti jokainen potilas vastaa itse omaisuudestaan, joka hänellä on mukana sairaalassa. Tämä linjaus on näkyvillä kirjallisena ohjeistuksena sairaalan osastojen seinillä sekä sisäovissa. Kirjallisessa ohjeistuksessa todetaan, että sairaala ei vastaa potilaan arvotavaroista tai omaisuudesta. Ohjeessa pyydetään, että potilas tai hänen omaisensa huolehtivat arvotavarat potilaan kotiin. Jokaisella potilaalla on käytössään potilashuoneissa lukollinen kaappi, jossa potilas voi säilyttää omaisuuttaan. Myös lukollisissa kaapeissa olevat tavarat ovat potilaan omalla vastuulla, ja sairaala ei vastaa kaapeissa säilytettävistä tavaroista.

Lähtökohtaisesti sairaalassa ei tule säilyttää arvotavaraa, joten sairaalassa ei ole potilaiden omaisuuden virallista luettelointia. Luetteloitavaa omaisuutta ei lähtökohtaisesti tule olla potilaan mukana. Muistisairaiden potilaiden osalta erityisesti muistutetaan, että sairaala ei vastaa arvotavarasta tai omaisuudesta, vaikka potilaan oma kyky vastata arvotavarasta on alentunut. Potilas on ollut jo kotona ollessaan ja myös sairaalahoidon aikana muistamaton. Potilaskirjamerkinnöistä selviää, että potilaan omaisen kanssa on keskusteltu puhelimitse useaan otteeseen hoitojakson aikana, joten omainen on ollut tietoinen potilaan voinnista ja muistamattomuudesta. Asiakirjoista ei selviä, onko potilaan tavaroita kehotettu hakemaan pois sairaalasta.

Sairaala ei vastaa vahingosta, jos potilas on todennäköisesti itse hukannut omaisuuttaan. Omaiset ovat olleet tietoisia potilaan sairaalaan joutumisen hetkellä, että hänellä on puhelin, turvaranneke, rahaa ja pankkikortti mukanaan, vaikka hänen ymmärtämyksensä ja toimintakykynsä on ollut alentunut.

Omaiset ovat tehneet asiasta tutkintapyynnön poliisille, mutta tutkina on keskeytetty esitutkintalain 3 luvun 13 § perusteella. Asiassa ei ole saatu rikoksesta epäillyn henkilöllisyydestä selvyyttä. Valvontatallennetta, teknistä tutkintaa tai sellaista selvitystä, jonka perusteella ketään voisi esitutkintalain 3 luvun 3§:n mukaisesti asettaa epäillyn asemaan, ei ole.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 76 / 2021.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraava vihreiden kaupunginhallitusryhmän jättämä pöytäkirjalausuma:
"Pyydämme Katriinan sairaalaa ottamaan käyttöön potilaiden omaisuuden kirjaamis- ja säilytyskäytännön HUS-sairaaloiden mukaisesti."

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

7 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 84 / 2021

VD/5532/03.01.02.00/2021

RV/HN/AH

Yksityishenkilö (jäljempänä korvauksenhakija) on 28.9.2021 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen kielteiseen korvauspäätökseen § 84/2021. Hakija vaatii päätöstä kumottavaksi ja että hänelle aiheutuneet vahingot – yhteensä 1 332,52 euroa – korvataan alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Alkuperäisellä korvaushakemuksella esitetyn kertomuksen mukaan korvauksenhakijan ajoneuvo olisi vaurioitunut kaupungin asentaman liikennemerkin kaaduttua kovan tuulenpuuskan seurauksena sen konepellille. Korvauksenhakija on toimittanut vaatimuksen yhteydessä videon sekä jälkeenpäin otettuja kuvia tapahtumapaikalta. Video on kertomuksen mukaan otettu välittömästi vahinkotapahtuman jälkeen.

Vahinkorahaston asiamies on 13.9.2021 antamallaan ratkaisulla hylännyt korvausvaatimuksen kunnossapidon asiaan antaman lausunnon perusteella. Lausunnossa todetaan, että merkin asennus on tehty lain ja laatuvaatimusten mukaisesti. Liikennemerkki on asennettu noin 150 kiloa painavalle betonijalustalle, eikä näin painavaan jalustaan asennetun merkin tai merkkiyhdistelmän kaatumista kovan tuulenpuuskan seurauksena voida pitää uskottavana.

Hakijan toimittamassa videossa näkyvät vauriot sekä kaatuneen liikennemerkin sijainti ja asento eivät ole johdonmukaisia hakijan esittämän kertomuksen kanssa. Kertomuksessa todetaan liikennemerkin kaatuneen ajoneuvon konepellille ja vierähtäneen tästä sivuun. Liikennemerkki näkyy hakijan toimittamassa videossa ajoneuvon vieressä tämän suuntaisesti siististi kaatuneena. Videossa näkyvää kaatumispaikkaa voidaan pitää kertomus ja betonijalustan paino huomioiden erittäin epätodennäköisenä. Liikennemerkin kaatumissyytä ei voida videosta tai hakijan jälkeenpäin ottamista kuvista myöskään luotettavasti todeta.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Vantaan kaupunkia ei voida myöskään pitää korvausvelvollisena vahingoissa, jotka ovat olleet ennalta arvaamattomia tai syntyneet toisen tahon toiminnan seurauksena. Asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tuottamusta ja sen yhteyttä syntyneeseen vahinkoon. Näin ollen hakijan oikaisuvaatimus tulee hylätä perusteettomana.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 84 / 2021.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali

VD/7313/00.00.01.00/2021

RV/AH/MP

Kuntaliiton ylimpään toimielimeen, valtuuskuntaan, valitaan 66 jäsentä ja 66 varajäsentä jäsenäänestyksellä 15.11.–31.12.2021. Valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten tulee olla kunnan valtuutettuja. Vaali toteutetaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät samoin kuin eduskuntavaaleissa. Kustakin vaalipiiristä valitaan jäseniä vaalipiirin asukasluvun suhteessa.

Uudenmaan vaalipiiristä valitaan 13 jäsentä ja 13 varajäsentä suoraan vaalituloksen perusteella. Kunnalla on vaalissa kunnan asukaslukua (30.11.2020) vastaava äänimäärä.

Valtuuskuntaan valitaan lisäksi 9 jäsentä ja 9 varajäsentä tasauspaikoilta. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnasta valitaan yksi jäsen ja varajäsen. Valtuuskunnan tasauspaikat määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalien jäsenäänestyksessä määräytynyt vaalitulos saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä.

Vaalipiirin kuntapäiväkokous on nimennyt ehdokaslistat. Kuntaliiton valtuuston vaalilautakunta vahvistaa ehdokaslistat ja laatii vaalipiireittäin ehdokaslistojen yhdistelmän, joka julkaistaan sivulla www.kuntaliitto.fi/valtuuskunnanvaalit sekä lähetetään kunnanhallituksille viimeistään 1.11.2021.

Vaali on suljettu suhteellinen listavaali. Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Vaalissa voi myös antaa tyhjän äänestyslipun. Kunnan äänestystulos lasketaan jakamalla kunnan asukasluku kokouksessa läsnä olevien valtuutettujen lukumäärällä ja kertomalla osamäärä ehdokaslistan saamalla äänimäärällä. Saadut ehdokaslistojen äänimäärät pyöristetään kokonaislukuun. Vastaavalla tavalla lasketaan ja pyöristetään kokonaislukuun tyhjät äänet.

Vantaan kaupunginvaltuuston äänestystulos eli ehdokaslistoille annetut asukasluvun ja valtuutettujen määrän mukaan lasketut äänimäärät viedään Kuntaliiton sähköiseen äänestysjärjestelmään kuntakohtaisen linkin kautta.

Kaupunginhallitus 9.8.2021 § 32

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle suoritettavaksi suljetuin lipuin Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan vaali, jossa äänen voi antaa Uudenmaan vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmässä olevalle ehdokaslistalle.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle.

———

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle suoritettavaksi suljetuin lipuin Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan vaali, jossa äänen voi antaa Uudenmaan vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmässä olevalle ehdokaslistalle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

9 § Vantaan kaupungin edustajat Helsingin seudun yhteistyökokouksessa kaudella 2021-2025

VD/5183/00.04.01/2021

RV/PH/HY-L

Kaupunginvaltuusto on 15.6.2021 § 6 hyväksynyt Helsingin seudun yhteistyösopimuksen. Sopimus on jatkossa voimassa toistaiseksi. Helsingin seudun kuntien yhteistyö perustuu alun perin jo vuonna 2005 hyväksyttyyn yhteistyösopimukseen.

Kesäkuussa hyväksytyn sopimuksen mukaisesti Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuvat seuraavat sopimuskunnat: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo.

Lisäksi yhteistyöhön osallistuvat kumppanuuskuntina Porvoo, Lohja ja Siuntio.

Sopimus- ja kumppanuuskuntien yhteisenä tavoitteena on Helsingin seudun kuntien yhteistyön kehittäminen ja edunvalvonta. Helsingin seudun kunnat sitoutuvat poliittisen- ja viranhaltijajohdon vapaaehtoiseen ja säännölliseen yhteistyöhön. Yhteistyö perustuu Helsingin seudun kuntien yhteiseen näkemykseen alueen haasteista ja yhteiseen tahtoon vaikuttaa alueen kehittämiseen.

Helsingin seudun yhteistyökokous on sopimus- ja kumppanuuskuntien johtavien luottamushenkilöiden säännöllisesti kokoontuva yhteistoimintaelin, jossa käsitellään seudullisesti merkittäviä asioita. Yhteistyökokous voi esittelystä käsitellä kaikkia kunnan toimialaan kuuluvia asioita. Yhteistyön kohteena ovat erityisesti maankäyttö, asuminen ja liikenne, seudun yhteinen edunvalvonta sekä tarvittaessa seudulliset palvelut. Yhteistyökokous käsittelee ja hyväksyy valtuustokausittain Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman maankäyttöä ja asumista koskevien osioiden osalta sekä tekee esityksen sopimuskuntien valtuustoille sen kuntakohtaisesta hyväksymisestä.

Yhteistyökokoukseen osallistuvat sopimus- ja kumppanuuskuntien kunnanvaltuustojen ja –hallitusten I. puheenjohtajat, yhteensä 34 luottamushenkilöä. Yhteistyökokouksen jäsenille ei nimetä varajäseniä. Yhteistyökokous voi päättää, että kokoukseen valitaan valtuustokaudeksi lisäksi 4–6 lisäjäsentä. Näistä 2–4 jäsentä edustaa pääkaupunkiseudun kaupunkeja ja kaksi jäsentä KUUMA-seutua. Yhteistyökokous valitsee valtuustokaudeksi keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Kuntavaalien jälkeen yhteistyökokouksen lisäjäsenistä on neuvoteltu Uudenmaanliiton vaalien valmistelutoimikunnassa, jossa puolueiden piirijärjestöjen toiminnanjohtajat ovat sopineet, että lisäpaikat jakaantuisivat vihreille, perussuomalaisille ja vasemmistoliitolle. Alustavan tiedon mukaan kolme näistä esitettävistä lisäjäsenistä olisi Vantaalta: Erika Veltheim, Vaula Norrena ja Funda Demiri. Päätöksen lisäjäsenistä tekee Helsingin seudun yhteistyökokous ensimmäisessä kokouksessaan.

Kokouksen osanottajille maksettavista kokouspalkkioista ja ansiomenestysten korvaamisesta päättää ja vastaa kukin sopimus- ja kumppanuuskunta omien sääntöjensä mukaisesti.

Alustavan tiedon mukaan Helsingin seudun yhteistyökokouksen tämän kauden ensimmäinen kokous pidetään 1.12.2021.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta, että Helsingin seudun yhteistyösopimuksen mukaisesti Vantaan kaupungin edustajina Helsingin seudun yhteistyökokouksessa toimikaudella 2021–2025 toimivat asemansa perusteella Vantaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja
b) että mikäli Helsingin seudun yhteistyökokous valitsee lisäjäseniä kokoonpanonsa vantaalaisista luottamushenkilöistä, maksetaan myös heille kokouspalkkiot ja muut korvaukset hallintosäännön mukaisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
kehityspäällikkö Paula Harju, etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 312 4842

10 § **Vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet**

VD/10133/00.03.00.00/2020

RV/MR/CS/IK/HY-L

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnan on myös hankittava tilintarkastuskertomuksessa kohdistetuista muistutuksista asianomaisten selvitykset ja kaupunginhallituksen lausunto sekä tehtävä tämän jälkeen oma päätösehdotuksensa valtuustolle niistä toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus, siinä tehdyt muistutukset sekä hankitut selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen. Arviointikertomus on yhteenveto arviointimuistioista ja tilinpäätöksen johdosta tehtävistä havainnoista ja arvioista kyseistä toiminta- ja varainhoitovuotta koskien. Valtuustokauden päättyessä laadittavassa arviointikertomuksessa tarkastellaan myös valtuustokauden tavoitteiden toteutumista mukaan lukien taloussuunnittelukauden tavoitteiden yleinen linja.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2020 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2021 § 8 ja se lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 24.5.2021 § 8 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Talouden ja strategian palvelualue on pyytänyt toimialoilta ja eräiltä kaupunkistrategia ja johto -toimialan palvelualueilta selvitykset niitä koskevista arviointikertomuksen kohdista. Lautakuntakäsittelyssä toimialojen selvitykset ovat olleet seuraavasti: kaupunkitilalautakunta 22.9.2021 § 12, kaupunkiympäristölautakunta 21.9.2021 § 10, kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 21.9.2021 § 14, kaupunkikulttuurilautakunta 22.9.2021 § 9 sekä sosiaali- ja terveyslautakunta 21.9.2021 § 8.

Talouden ja strategian palvelualue on koostanut lautakuntien vastineista sekä kaupunkistrategia ja johto -toimialan omien vastuualueidensa osalta antamista vastineista yhteenvedon, jossa on käsitelty arviointikertomuksen tiivistelmässä ja sisältökohdissa esiintuodut aiheet. Lautakuntien selvitykset kokonaisuudessaan ovat toisena liitteenä.

Arviointikertomus on kaupunginvaltuuston 10.5.2021 kokouksen liitteenä (§ 8).

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteenä oleva selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja
b) esittää se kaupunginhallituksen selvityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä
- Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2020

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Yhteenveto vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä

Tässä yhteenvedossa on vastaukset arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin (kohdat 1- 17) sekä johtopäätöksiin ja suosituksiin. Toimialojen vastaukset on kirjoitettu ao. kohtien jälkeen.

Yhteenvedon lopussa ovat tarkastuslautakunnan sitoviin tavoitteisiin annetut selvitykset sekä eräät muut selvitykset.

Arviointikertomuksen tiivistelmän huomioihin sekä johtopäätöksiin ja suosituksiin esitetään annettavaksi seuraavat selvitykset

Tarkastuslautakunta:

1. Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2020 sitovista strategisista tavoitteista oli toteutunut täysin 16, osittain 12 ja 6 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä yhden tavoitteen toteumasta, yhden tavoitteen osalta huomautettiin tavoitteen mittarista ja yhtä tavoitetta ei voitu arvioida. Koronakriisin vuoksi hyvinvointia edistäviä tavoitteita jäi toteutumatta ja terveys- ja sosiaalipalveluihin on syntynyt hoito- ja palveluvelkaa, joka kasvattaa palvelutarpeita tulevina vuosina. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että heti koronakriisin hellittäessä aletaan nopeasti toimiin, joilla nyt syntynyttä hoito- ja palvelutarvevajetta aletaan purkamaan.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 1 sekä johtopäätöksiin s. 20 (huom. tavoitteiden toteutumisesta myös lopussa kohdissa Muita havaintoja tavoitteista ja Koronaviruspandemian vaikutus sitoviin tavoitteisiin)

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, osa väestön hyvinvoinnin edistämisteen tähtäävistä sitovista tavoitteista jäi toteumatta ainakin osin koronakriisin vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle vastuutetuista sitovista tavoitteista näin voidaan arvioida tapahtuneen ainakin tavoitteen 12.3 (Lastensuojeluilmoitusten jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää) sekä tavoitteen 16.2 (Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu).

Koronaepidemia ja sen jälkihoito heijastuvat toimialan palveluvaateisiin vielä pitkään, eikä epidemian kokonaisvaikutuksia pystytä vielä täysin arvioimaan. Koronan onnistunut jälkihoito ja sen aiheuttaman hoito- ja palveluvelan kattaminen edellyttää sekä tehokkuutta toimialan peruspalvelutuotannolta että kohdennettua panostusta koronasta erityisesti kärsineisiin asukasryhmiin. Lisäpanostusta tarvitaan erityisesti terveysasemien vastaanottotoimintaan, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä lapsiperheiden tukeen. Hoito- ja palveluvelan kattamiseksi myös palvelupolkujen toimivuus mm. kaupungin eri toimijoiden ja erikoissairaanhoidon varmistetaan. Uudelle valtuustolle annetaan valtuustokauden alussa selvitys siitä, miten koronan aiheuttama mielenterveys-, hoito-, hoiva-, oppimis- sekä muu palveluvelka saadaan kurottua kiinni; sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala osallistuu osaltaan em. kaupunkitason selvityksen valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin toimiala

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat linjassa toimialan omien havaintojen kanssa. Koronapandemian aikana hyvinvointia ja elinvoimaa rakentavia toimenpiteitä ja palveluita ei ole voitu toteuttaa, mikä on synnyttänyt palveluvelkaa ja lisätarvetta korjaaville palveluille.

Kaupunkiympäristön toimiala:

Sitova tavoite 1.3 Kaupunki saa myyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa

Kaupunki onnistui vuoden 2020 maanmyynneissä huolimatta Covid-19 –pandemian aiheuttamista äkillisistä kysyntämuutoksista vuoden aikana. Loppuvuotta kohti asunto- ja tonttimarkkinat normalisoituivat nopeasti ja kaupunki kykeni nopealla aikataululla valmistelemaan sekä asunto- että yritystonttien myyntejä asiakkaille. Maanmyyntivoitot muodostuivat pääosin asuntotonttien myynnistä, mutta vuonna 2020 myös yritystontteja myytiin 5 kpl ja vuokrattiin 5 kpl. Yhteensä maanmyyntivoittoja kirjattiin 31,3 miljoonaa euroa.

Sitova tavoite 1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle

Viime vuosien aikana kaupunki on pyrkinyt aktiivisesti lisäämään oman maan kaavoitusta eri puolilla Vantaata. Erittäin kunnianhimoinen tavoite vuonna 2022 oli, että kaavoitettavista maa-alueista 55 % olisi kaupungin omistuksessa. Vaikka tavoitteeseen ei aivan päästy, toteutuman ollessa 52 %, on tulos hyvä, kun sitä verrataan kaupungin maaomaisuuden määrään ja sijaintiin suhteessa kaavoitettaviin alueisiin. Keskusta- ja täydennysrakentamisalueilla kaupungin maanomistuksen osuus on yleensä vähäinen, joten tästä syystä vuoden 2020 tulosta voidaan pitää hyvänä.

Sitova tavoite 4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030

Kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksessä päästiin tavoitteeseen kuten tarkastuslautakunta totesi ensimmäisenä seurantavuonna 2019 (vertailu vuoteen 2018, jolloin Vantaan alueen kokonaispäästöt olivat 1068 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO2-ekv)).

Toisena seurantavuonna 2020 kokonaispäästöt olivat vuoden 2020 lopussa 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähenivät vuoteen 2018 verrattuna 18 % ja asukaskohtaiset päästöt 21 % eli vuositavoite 7 %:n vähennys saavutettiin molemmissa seurantaindikaattoreissa.

Vuoden 2020 aikana tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden vaikutukset pystytään arvioimaan vain laskennallisesti. Toimenpiteinä on ollut Led-valaistusten toteuttaminen 28 kohteeseen, joista laskennallinen energiansäästö on noin 800 MWh/vuosi. Lämmitysjärjestelmien uusiminen kahteen kohteeseen on tuottamassa noin 360 MWh vuosittaisen säästön. Esco-hankkeina toteutetut investoinnit tuottavat vuosittain säästöä noin 6500 MWh. Lisäksi energianohjeistoimilla on saavutettavissa pienempiä säästöjä, jolloin laskennalliset vähennykset ovat yhteensä noin 7800 MWh vuodessa. Urheiluhalleissa on tehty toimenpiteitä lämmitys- ja sähköjärjestelmissä, joiden säästövaikutukseksi arvioidaan noin 1350 MWh/vuosi. Kaupungin omistamissa rakennuksissa kokonaisenergiankulutuksen säästöt jakautuvat seuraavasti: lämmitys -8,6 %, sähkö - 8,2 % ja uudet energiansäästöt -1,8 % kokonaisenergiankulutuksesta. Koronarajoituksilla on ollut suuria vaikutus vuoden aikana toimitilojen ollessa suljettuna.

Sitova tavoite 4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät

Yleiskaava 2020 on määritelty ekologisten runkoyhteyksien verkosto, joka yhdistää Vantaan ja naapurikuntien arvokkaat luontokohteet toisiinsa. Yleiskaavan verkosto perustuu laajempaan selvitykseen "Vantaan ekologiset yhteydet" vuodelta 2018.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaava 2020 kokouksessaan 25.01.2021. Hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Uusi yleiskaava tulee voimaan vasta valitusten käsittelyn jälkeen. Vaikka uusi yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen, huomioidaan ekologisten runkoyhteyksien verkosto jatkosuunnittelussa ja samalla tarkastellaan mahdollisuuksia turvata paikalliset yhteydet. Yleiskaavan määräys kuvaa yhteyksien merkitystä ja ohjaa jatkosuunnittelua seuraavasti: "Yhteys turvaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata. Ekologisen runkoyhteyden sijainti on ohjeellinen ja tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä".

Sitova tavoite 4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa

Vuoden 2020 joukkoliikenteen nousijamäärätavoite jäi kauas tavoitellusta jääden marraskuussa 90 000 matkustajaan päivässä tavoitetason ollessa 133 600. Koronapandemia on leikannut joukkoliikenteen käyttöä kymmeniä prosentteja. Toipuminen muutoksesta tulee HSL:n ennusteen mukaan olemaan hidasta ja kestää vuosia.

Vantaan kaupunki tuottaa joukkoliikennepalvelun HSL:n kautta. Se vastaa liikennepalvelun suunnittelusta ja tilaamisesta, mutta Vantaan kaupunki vastaa erityisesti joukkoliikenteen terminaalien, olosuhteiden, toimintaedellytysten ja sujuvuuden kehittämisestä. Pitkällä tähtäimellä käytön on mahdollista kasvaa asukasmäärää ja työpaikkamäärää nopeammin, kun maankäyttöä kehitetään ja tiivistetään olemassa olevan palvelun yhteyteen. Tätä kuvaa hyvin siksi myös kaupunkiympäristön toimialan tavoitteet 5.1 ja 6.1.

Viime vuosina on edistetty HSL:n kanssa laadittuja linjastosuunnitelmia ja erityisesti niiden yhteydessä lanseerattujen runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 olosuhteita ja etuuksia. Runkolinjan 300 liikennöintiin tarvittavan Luhtitien suunnittelu eteni aikataulussa. Bussiliikenteen siirtyminen Hakunilan varikolta Ojangon varikolle eteni myös aikataulussa.

Sitova tavoite 4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa

Pyöräilyä edistetään jatkuvana työnä kehittämällä pyörätieverkostoa, pyörien pysäköintiä, laatukäytävien toteutuksia ja kaupunkipyöräjärjestelmää. Pyöräilyn määrää pitkällä aikavälillä kuvaa pyöräilyindeksi, joka lasketaan automaattisten mittauspisteiden tuottaman tiedon pohjalta tietyissä kohti pyöräilyverkkoa.

Vuoden 2020 pyöräilyindeksi oli 1266. Vuoden 2019 indeksiluku oli 1039, joten kasvua viime vuodesta oli 22 %. Tavoite 3 % kasvusta täyttyi kirkkaasti, mutta pyöräilyn suhteen on huomioitava, että vuosittainen vaihtelu mm. Säätilojen johdosta ja toisaalta myös koronapandemian vaikutuksesta voi olla suurtakin.

Sitova tavoite 4.5 Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy

Kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ratikan jatkosuunnittelun käynnistämisestä joulukuussa 2019. Suunnittelun aloitus oli sidottu siihen, että valtio sitoutuu osallistumaan suunnittelukustannuksiin

MAL-sopimuksen kautta. Keväällä 2020 yksityiskohtaisen suunnittelun aloitusta ja kilpailutuksia valmisteltiin. Kun MAL-sopimus saatiin, kilpailutusprosessit aloitettiin. Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyi marraskuussa Tikkurila-Länsimäki -osuudella, ja joulukuussa lentoasema-Tikkurila –osuudella.

Sitova tavoite 5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseudulle ja joukkoliikenne vyöhykkeelle

Asuntokaavoitusta on toteutettu tavoitteiden mukaisesti.

Sitova tavoite 6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu

Vuoden 2020 kesäkuussa saatiin neuvoteltua Helsingin seudulle uusi MAL-sopimus, jossa Vantaan uudeksi asuntotuotantotavoitteeksi asetettiin 2 640 asuntoa ja asemakaavoituksen asunkerrosalatavoitteeksi 240 000 k-m2 vuodessa. Nämä olivat myös sitovan tavoitteen mittareina vuodelle 2020. Vantaalle valmistui vuoden aikana 2 918 asuntoa ja hyväksyttyä uutta asumisen kerrosalaa 239 146 k-m2. Näin ollen tavoitteet saavutettiin. Suoritusta voidaan pitää erinomaisena johtuen siitä, että haastavasta Covid 19-pandemiatilanteesta huolimatta kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja tontinluovutuksen prosessit pystyttiin organisoimaan nopeasti ja pitämään tehokkaina etätyöskentelystä huolimatta.

Sitova tavoite 9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät

Vehkalan länsipuolen esirakentaminen valmistui suunnitellusti 2020.

Sitova tavoite 15.1 Sisäilmatilanne paranee kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa

Sisäilmatilannetta on saatu parannettua laajasti Vantaan kaupungin kiinteistöissä. Sisäilmatutkimuksia odottavien kiinteistöjen jono on saatu purettua ja tutkimukset saadaan aloitettua nopeasti sisäilmailmoituksen tultua. Rakennusten tutkimukset ovat laajoja ja myös korjauksissa päästään hyödyntämään laajasti teknistä dataa. Sisäilmaan, rakenteiden kuntoon ja tilankäyttäjien oireiluun vaikuttavat seikat tulevat ilmi ja niihin päästään puuttumaan ripeästi. Useita vanhempia koulu- ja päiväkotirakennuksia on saatu purkuun ja uudisrakennuksia tilalle, väistötiloja on saatu lisättyä. Koko sisäilmaprosessia on uudistettu ja sisäilmatyön henkilöresursseja on lisätty valtuustokauden aikana. Sisäilmatilanne on koko Vantaan osalta vakaa.

Sitova tavoite 19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee

Tikkurilan toimitilahanke on edennyt määrätietoisesti kohti toteutusta hyvässä yhteistyössä eri yksiköiden ja osapuolten osallistuessa tarvittavin edistävin toimin.

Luku 1.1.3 Kaupunginvaltuuston konserniyhteisöille asettamien tavoitteiden toteutuminen ja johtopäätökset s. 22:

Henkilöstö- ja konsernipalvelujen vastaus:

Palvelualue yhtyy tarkastuslautakunnan toteamukseen, että strategisten tavoitteiden ja niiden toteutumiseksi asetettujen vuosittaisten tavoitteiden toteutuminen on omistajaohjauksen tärkeä väline. Valmistelua kehitetään edelleen vuodelle 2021 konserniyhteisöille asetettavien tavoitteiden pohjalta. Lähtökohtana tavoitteiden asettamisessa ovat tytäryhteisöille 2020-2021 aikana hyväksytyt omistajapoliittiset linjaukset, joiden tarkoituksena on myös sellaisenaan ohjata yhteisöjen strategista

johtamista. Tavoitteita on myös kiteytetty siten, että yhtiökohtaisia tavoitteita olisi vähäisempi määrä ja tavoitekategoriat ovat yhteneväisiä kaikilla konserniyhtiöillä.

Tarkastuslautakunta:

2. Vantaan kaupunki teki hyvän taloudellisen tuloksen vuonna 2020. Merkittävä taustatekijä hyvään tulokseen oli valtiolta saadut koronatuet, ja koronapandemian negatiiviset vaikutukset talouteen jäivät myös pelättyä pienemmiksi. Vantaalla on edelleen merkittävä velkataakka, joskin velkamäärä pystyttiin vuonna 2020 pienentämään.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 2 sekä johtopäätöksiin s. 25-26, 32 ja 36:

Vantaan vuoden 2020 tilinpäätös muodostui huomattavasti ennakoitua paremmaksi vuosikatteen ollessa 166,8 milj. euroa ja tilikauden tuloksen päätyessä 55,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 5,4 milj. eurolla, erityisesti maankäyttökorvausten ylittäessä talousarvion. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 52,1 milj. eurolla. Henkilöstökulut alittuivat 26 milj. eurolla, joukkoliikenteen saamat suorat koronatuet pienensivät joukkoliikenteen palvelujen ostoja 8,5 milj. eurolla, vuokrakulut alittivat talousarvion 6,3 milj. eurolla ja toimialat velvoitettiin alentamaan menojaan rajoittamistoimenpiteillä 1 milj. edestä per toimiala.

Vuoden 2020 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 23,5 milj. eurolla ja valtionosuudet 1,3 milj. eurolla. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulot alittuivat 5 milj. eurolla. Muutetussa talousarviossa kunnan tuloveroa alennettiin 24,2 milj. eurolla, mutta toteuma oli ennustetta parempi, koska koronan palkkatuloja alentava vaikutus oli ennustettua pienempi. Valtio kompensoi kunnille koronan aiheuttamia kuluja myös korottamalla väliaikaisesti kuntien yhteisövero-osuutta 10 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveron tuotto oli 7,5 milj. alkuperäistä talousarviota parempi.

Valtionosuuksia tilitettiin 293 milj. euroa, joka ylitti alkuperäisen talousarvion 81 milj. eurolla ja muutetun talousarvio 1,3 milj. eurolla. Valtio korotti kuntien valtionosuuksia usealla eri päätöksellä koronapandemian aiheuttamien kulujen kompensoimiseksi. Vantaan valtionosuuksiin nämä päätökset vaikuttivat yhteensä noin 73,8 milj. eurolla. Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2020 yhteensä 27 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 2,1 milj. eurolla. Ylitys johtuu edelleen alhaisina pysyneestä korkotasosta. Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2020 111,8 milj. euroa, joka oli 3,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Muutetun talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 152,6 milj. euroa. Vuoden 2020 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 144,9 milj. euroa jääden 7,7 milj. euroa alle muutetun talousarvion erityisesti uudis- ja korjausrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä toteutuneiden hankkeiden ennakoitua pienempien kustannusten vuoksi. Hyvän taloustilanteen vuoksi kaupunki pystyi lyhentämään pitkäaikaista lainakantaa 39,1 milj. eurolla. Vantaan asukasluku kasvoi vuonna 2020 yhteensä 3 456 hengellä (1,5 %), joka oli enemmän kuin missään toisessa kunnassa. Koko Suomen väestönkasvusta Vantaan osuus oli 41 prosenttia.

Suun terveydenhuollon liikelaitos (johtopäätökset s. 28)

Kesän 2021 jälkeen taseen alijäämää on katettavana 452.000 euroa (1.1.2021 katettavana oli 591.000e).

Tarkastuslautakunta:

3. Valmiussuunnittelu on Vantaalla hyvin organisoitu ja toimialat on vastuutettu ja ohjeistettu valmiusuussuunnitteluun. Koronapandemia osoitti valmiussuunnittelun ja kriisivalmiuden tärkeyden. Vantaa pystyi nopeasti sopeuttamaan toimintaansa koronapandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa toimimiseen. Koronapandemia nosti esille asioita, joihin kriisitilanteessa pitää kiinnittää huomiota ja saadut kokemukset vahvistivat kaupungin kykyä toimia kriisin jatkuessa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 3 sekä johtopäätöksiin s. 42 ja suosituksiin s. 43:

Kuntademokratia:

Ei lisättävää

Tarkastuslautakunta:

4. Vastuullisuusnäkökohdat ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti esiin osana hankintojen valmistelua ja ne tulee huomioida jatkossakin. Hankintojen näkökulmasta koronaviruspandemia aiheutti lisätöitä etenkin suojavarusteiden hankintojen ja ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisessä.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 4 sekä suosituksiin s. 44-45:

Henkilöstö- ja konsernipalvelut:

Tarkastuslautakunta on kertomuksessaan hyvin todennut hankintojen merkityksen kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamisessa.

Ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutuksissa on kiinnitetty ja tullaan jatkuvasti kiinnittämään huomiota laatuun. Erityisesti puhtauspalvelut on ala, jossa työvoiman saatavuus on vaikeaa ja vaihtuvuus suuri, millä on myös vaikutusta palvelun laatuun. Hankinnat palveluyksikkö on saamassa uuden resurssin laadun valvontaan, jotta voidaan puuttua välittömästi mahdollisiin laatupoikkeamiin.

Sisäiset asiakkaat antavat palautetta Granlund Manager -palautejärjestelmän kautta. Järjestelmä ei ole toimivuudeltaan käyttäjäystävällinen, minkä vuoksi palautteiden määrä järjestelmän kautta on jäänyt vähäiseksi. Palautetta annetaan myös suoraan palveluntuottajille, jotka raportoivat palautteista hankinnan ostotiimille. Kuntalaiset antavat palautetta Oma Vantaa –palautekanavan kautta.

Hankinnat tulee entistä enemmän kiinnittämään kilpailutuksissa ja sekä sopimuskaudella huomioita taloudellisen ja sosiaalisen vastuun vaatimusten noudattamiseen. Vantaan kaupungin hankinnat palveluyksikkö on aktiivisesti mukana ensimmäisen kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteissä. Hankintajohtaja toimii muun muassa sosiaalisen vastuun

teematyhmän vetäjänä. Teemaryhmän yhtenä tavoitteena on edistää hankinnoissa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksin kunnioittamista. Teemaryhmän ohjauksessa laaditaan opas työperäisen hyväksikäytön ja ihmisoikeuksien loukkauksien torjuntaan julkisissa hankinnoissa.

Pyrimme toteuttamaa hankinnat mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti. Kilpailutukset toteutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Silloin kun se on edellä mainitut perusteet huomioon ottaen mahdollista, pyrimme laatimaan kilpailutukset niin, että pienemmilläkin yrityksillä on mahdollisuus osallista kilpailtuksiin. Tämä toteutuu erityisesti hankintalain alle jäävien pienhankintojen osalta.

Tarkastuslautakunta:

5. Kaupungin tietohallinnon järjestämistapa muuttui merkittävästi joulukuussa 2019. Suurin osa tietohallinnon henkilöstöstä siirtyi liikkeenluovutuksena palveluntarjoajan palvelukseen. Jatkossa Vantaan oma henkilöstö ohjaa ja valvoo toimintaa ja palveluntarjoaja toteuttaa. Keskeinen parannus aiempaan on resursoinnin joustavuus, mikä on erityisen tärkeää investointien osalta.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 5 sekä johtopäätöksiin s. 49:

Henkilöstö- ja konsernipalvelut

Ei lisättävää

Tarkastuslautakunta:

6. Vantaan hr-palvelut keskitettiin vuoden 2020 alusta. Keskittämisen myötä luotua sähköistä palvelukanavaa käytettiinkin runsaasti vuonna 2020. Henkilöstöpalveluihin kehitetään edelleen automatiikkaa ja robotiikkaa hyödyntäviä ratkaisuja. Kunta10-tulokset olivat Vantaalla hyvällä tasolla vertailussa muihin kyselyyn osallistuneisiin kaupunkeihin. Kyselyssä Vantaalla ilmenneisiin kehittämiskohteisiin on lähdetty suunnittelemaan toimenpiteitä ja myös käynnissä olevassa henkilöstön laatuhankkeessa on käynnistetty kehittämisprosesseja.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 6 sekä johtopäätöksiin s. 55-56:

Henkilöstö- ja konsernipalvelut:

Kunta10 tulokset on tärkeä tietolähde nykytilan ja kehittämiskohteiden nostamiseen kaupunki-, toimiala-, palvelualue-, palveluyksikkö- ja tiimitasolla. Vantaalla on prosessi tulosten läpikäyntiin ja kehittämisen tulosten aikaansaanti on vastuutettu eri esimiestasoille. Seuraava Kunta10 kysely toteutetaan syksyllä 2022. Henkilöstöpolitiikan laatuhankkeella on saatu aikaan tuloksia ja toimintatavasta saadaan vinkkejä muuallekin tarkastuslautakunnan suosituksenkin mukaisesti. Myös työnantajakuvan näkyvyyttä ja siihen panostamista jatketaan tarmokkaasti – erityisesti niissä ammattiryhmissä, jossa saatavuushaasteet ovat pahimmat. Myös uusia tapoja näkyä työnantajana on kaavailtu ja vuoden 2022 osalta tehdään myös työyhteisöille materiaalia siitä, miten näkyvyyttä voidaan hoitaa myös työyhteisötasolla.

Tarkastuslautakunta:

7. Vantaan varhaiskasvatuksessa on kehitetty sähköistä asiointipalvelua ja tiedolla johtamista. Koronavuosi pudotti tuloja ja vei henkilökuntaa väliaikaisesti sosiaali-ja terveydenhuollon toimialalle. Henkilöstörakenne varhaiskasvatuksessa muuttuu tulevina vuosina ja sen myötä varhaiskasvatuksen opettajien tarve tulee kasvamaan.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 7 sekä sisältökohtaan 2.1./suositukseen s. 62:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa/esittää, että Vantaan varhaiskasvatus on käynyt säännöllistä vuoropuhelua opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa alan aloituspaikkojen lisäämiseksi. Vuoropuhelua on tehty osittain yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa, jotka samana työssäkäyntialueena jakavat saman huolen työvoiman saatavuudesta. Oppilaitosyhteistyötä tehdään sekä paikallisten varhaiskasvatuksen koulutusta tarjoavien oppilaitosten, että pääkaupunkiseudulla varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään kelpoisia ammattiryhmiä kouluttavien yliopistojen ja oppilaitosten kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien osalta yhteistyötä tehdään kaikkien neljän koulutusta tarjoavan yliopiston kanssa. Yhteistyössä hyödynnetään kaikkien oppilaitosten valmiutta täydennyskoulutuksen tarjoamiseen.

Erityisasiantuntijoiden sekä liikkuvan henkilöstön työtä on pyritty kehittämään osana Vantaan kehityksen ja oppimisen tuen toimenpideohjelmaa. Koronapandemia on tuonut konsultoivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä kieli- ja kulttuurikoordinaattoreiden työhön omat hankaluutensa, mutta he ovat kuitenkin kohtuullisen hyvin pystyneet tukemaan varhaiskasvatuksen työntekijöitä omalla asiantuntemuksellaan.

Henkilöstön jaksamisen tukemiseksi päiväkodin johtajille toteutetaan vuoden 2021 aikana Kohti yhteisöohjautuvuutta valmentavalla esimiestyöllä ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvattamisella -valmennusohjelma, jonka yhtenä tavoitteena on henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikutusmahdollisuuksien kasvu.

Tarkastuslautakunta:

8. Perusopetuksen strategiassa painotetaan oppilaan taitoja, hyvinvointia ja työelämätaitojen ja oppilaanohjauksen kehittämistä. Kiusaamiseen puuttumista kehitetään. Lähitulevaisuuden haasteena on vastata etäkoulunkäynnin aiheuttamiin heikentyneisiin oppimistuloksiin ja kasvaneeseen tuen tarpeeseen.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 8 sekä sisältökohtaan 2.2./suositukseen s. 71:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa/esittää, että perusopetukselle myönnettiin koronapandemian aiheuttaman opetusvajeen korjaamiseksi lukuvuodelle 2020–2021 4,2 M€. Tätä rahaa käytettiin tuen rakenteiden vahvistamiseen. Rahoitusta käytettiin laaja-alaisen

erityisopettajien, rinnakkaisopettajien ja koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen. Etä- ja hybridiopetuksen aikana on erityisesti tunnistettu riski, jossa tehostettua tukea tarvitsevat oppilaat meinaavat tippua tavoitteiden mukaisesta toiminnasta. Lähiopetuksessa tämä ryhmä selviytyy, mutta etäopetus haastaa heitä. Erityisen tuen oppilaat ovat olleet pääsääntöisesti lähiopetuksessa, ja heidän tuen järjestelyissä ei ole ollut niin paljon muutoksia. Tukea suunnataan myös yleisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemiseen. Perusopetuksessa panostetaan hyvinvointityöhön sekä johtamisen ja oppituntien puitteissa, mutta myös tarjoamalla apua ja tukea verkkotyöskentelyn eri muodoissa (School Day, Someturva). Lukuvuoden 2021–2022 määrärahat eivät ole vielä tiedossa, mutta toimintaa on tarkoitus jatkaa edellisen vuoden suuntaisesti riippumatta siitä, toteutuuko lähiopetus toivotusti.

Oppilashuollon psykologit ja kuraattorit ovat tarjonneet tukea perusopetuksen oppilaille myös etäkoulujaksojen aikana. Tukea on annettu sekä lähitapaamisina että etänä oppilaan tarpeiden ja toiveiden mukaan. Psykologit ja kuraattorit ovat vahvistaneet digitaalisten menetelmien osaamista ja käyttöä työssään, jotta apua on voinut ja voidaan jatkossakin antaa myös etäkoulun aikana riittävästi. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on esittänyt, että perusopetukseen palkattaisiin määräaikaisesti 6 koulupsykologia ja 6 kuraattoria koronan jälkihoitoon. Lisäksi Vantaa on hakenut valtion erityisavustusta psykologien ja kuraattorien lisäämiseksi 1.11.2021 alkaen perustuen esitettyyn lakimuutokseen sitovista mitoituksesta psykologi- ja kuraattorityössä. Perusopetukseen haettiin 6 psykologia ja 9 kuraattoria.

Vantaalla etäopetukseen siirtyminen ja etäopetuksen toteuttaminen ovat tapahtuneet joustavasti ja melko vaivattomasti. Perusopetuksessa on ollut jo aiemmin käytössä sekä oppimisen digitaaliset alustat että riittävästi Chromebook tietokoneita oppilaiden arjessa. Etäopetuksen käynnistyessä Chromebookeja pystyttiin tarjoamaan kaikille oppilaille kotikäyttöön. Osa käytti kotityöskentelyssä omaa tai kodin tietoteknistä välineistöä. Chromebookilla oppilaat osallistuivat etäopetukseen liittymällä oppimisalustalle, jossa opetusta järjestettiin moninaisin tavoin.

Chromebookien kotikäyttöä ajatellen oppijoita ja heidän huoltajiaan informoidaan käyttäjäsitoumuslomakkeen ja Play-kauppaa koskevan tiedotteen avulla, jotka ovat luettavissa ja allekirjoitettavissa Wilmassa. Etäopetuksessa oleva Chromebook on kotikäytössä oppijan ja huoltajan vastuulla. Tätä varten laite ja laitteella käytettävät sovellukset ovat Vantaan tietohallinnon hallinnoimia. Sovelluksia koskevia käyttörajoituksia on tehty vain Googlen palveluiden osalta. Mm. Google Chromessa on päällä Safe Search -toiminto, joka vähentää merkittävästi K-12 ylittävän sisällön saatavuutta. Tämä rajaus ei kuitenkaan ole päällä esim. vaihtoehtoisella selaimella toimittaessa, sillä niihin sovelluksiin ei vastaavaa rajausta ole saatavilla. Muita rajauksia on melko mahdotonta toteuttaa. Asiasta keskustellaan säännöllisesti alustatoimittajan kanssa. Hyvä tiedostus ja mediakasvatus ovat tällä hetkellä valitut keinot tässä alati muuttuvassa mediakentässä.

Tarkastuslautakunta:

9. Uuden lukiolain vaatimusten mukaisesti Vantaan lukiokoulutuksessa on tehostettu lisäresursoinneilla erityisopetusta ja opiskelijoiden jälkiohjausta. Koronapandemian vuoksi lukiot olivat suuren osan vuodesta etäopetuksessa ja vaikka etäopetus on sujunutkin hyvin, niin poikkeustilanteen vaikutukset opiskelijoiden opiskeluun ja laajemminkin opiskelijoiden hyvinvointiin selviävät tarkemmin vasta kun asiasta saadaan lisää tietoa. Vantaan lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on viime vuosina lisätty maltillisesti, sillä Vantaan lukiot alkavat jo nyt olla tilakapasiteettinsa ylärajoilla.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 9 sekä sisältökohtaan 2.3./suosituksiin s. 79:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että toisen asteen koulutuksen palvelualueella on haettu kaksi valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020–2023. Erityisavustukset mahdollistavat lisätukitoimet opiskelijoille muun muassa pienempien ryhmäkokojen ja tukiopetuksen muodossa. Lukuvuosille 2021–2023 myönnettävän avustuksen suuruudesta riippuen lukiokoulutukseen on suunniteltu palkattavan määräajaksi 1–2 erityisopettajaa lisää.

Henkilökunnalle on mahdollista hankkia oppilaitoskohtaisesti ryhmämuotoista työnohjausta. Oppilaitoskohtaisesti on myös mahdollista hyödyntää Aito Työterveyden tarjoamia ennalta-ehkäiseviä palveluja, esimerkiksi työpsykologin luentoja.

1.8.2021 voimaan tuleva opetussuunnitelma korostaa muun muassa työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä. Työelämä 2.0 – hankkeessa tehtyä työtä jatketaan muun muassa lukiokohtaisten työelämätiimien toimesta ja lukioissa tullaan lukuvuoden 2021–2022 laatimaan lukioiden erityispiirteet huomioon ottava työelämälähtöisyyssuunnitelma. Myös yhteistyötä ammattiopisto Varian kanssa on suunniteltu tiivistettävän.

Tarkastuslautakunta:

10. Vantaan ammattiopisto Varia on kehittänyt toimintaprosessejaan ammatillista koulutusta koskevan lakimuutoksen edellyttämällä tavalla. Varia on jatkuvasti tehnyt toimenpiteitä opiskelijoiden opintojen keskeyttämisten vähentämiseksi, mutta keskeyttämiset lisääntyivät taas vuonna 2020. Varia joutui vuonna 2020 koronapandemiasta johtuvan poikkeustilan vuoksi järjestämään pitkiä jaksoja opetuksesta etäopetuksena. Etäopetuksella saattoi olla vaikutuksia keskeyttämisten lisääntymiseen ja poikkeustilanteesta saatujen kokemusten karttuessa voidaan myös paremmin laajemmin arvioida, miten poikkeusolot vaikuttivat opiskelijoiden opiskeluun.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 10 sekä sisältökohtaan 2.4./suosituksiin s. 86:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että ammattiopisto Varia sai kesäkuussa 2021 päivätyllä lisäsuoritepäätöksellä yhteensä 2,7 M € lisämäärärahaa, joka on tarkoitettu opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä koronavirusepidemian johdosta tarjottaviin tukitoimiin seuraavien vuosien ajaksi. Henkilöstön määrän lisääminen mahdollistaa lisätukitoimet, kuten pienemmät ryhmäkoot ja henkilökohtaisemman opintojen ohjauksen.

Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hanke päättyy 31.12.2021 ja tavoitteena onkin, että erityisnuorisotyöntekijöiden työ Variassa jatkuisi myös hankkeen loppumisen jälkeen. Hankkeessa on kehitetty monia hyviä toimintatapoja ja niitä tullaan jatkokehittämään myös hankkeen loputtua. Syksyllä 2021 hankkeessa toteutetaan vielä hyvinvoiva Varia -koulutuskokonaisuuden

neljäs ja viimeinen osuus koko Varian henkilökunnalle. Variassa on kevään 2021 aikana pilotoitu opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua Annie-sovellusta. Lisäksi opetuksen sekä ohjauksen digitaalisia välineitä (WorkSeed ja ItsLearning) on otettu laajasti käyttöön.

On huomioitava, että koronasta huolimatta alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 alitti tavoitteen 15 %. Alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 oli 13,8 %.

Tarkastuslautakunta:

11. Koronapandemia aiheutti vuonna 2020 Vantaa musiikkiopistolle laskua oppilasmääriin ja sitä kautta taloudellisia menetyksiä. Vaikka menetyksiä pystyttiinkin hillitsemään muuttamalla opetusta nopealla aikataululla etäopetukseksi, niin varsinkin opiston monipuolinen konserttitoiminta väheni poikkeuksellisen tilanteen vuoksi.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 11 sekä johtopäätöksiin s. 91-92:

Kaupunkikulttuurin toimiala:

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat oikeita, ja suositukset osuivat oivaltavasti kipeimpiin kohtiin. Taideoppilaitosta ajatellen nykyinen organisaatiorakenne on tuonut mukanaan sekä hyviä, että näkyvyyden rakentamisen kannalta ongelmallisia puolia. Positiivista on yhteistyön mahdollisuus kaupunkikulttuurin kulttuurituottajien kanssa sekä kaupunkikulttuurin viestinnän kanssa yhteisesti toteutettavat markkinointiviestintäkampanjat. Musiikkiopisto pyrkii lisäämään näkyvyyttään organisaation viestinnässä, jotta musiikkiopiston tunnettuus koko Suomessa oman alansa huippuoppilaitoksena kasvaisi.

Tarkastuslautakunta:

12. Vantaan kuvataidekoulun toimintaa ohjasi vuonna 2020 vahvasti toiminnan sopeuttaminen koronapandemian poikkeustilanteeseen. Opetus jouduttiin nopealla aikataululla muuttamaan etäopetukseksi ja oppilasmäärät ja opetustuntien määrät laskivat.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 12 sekä johtopäätöksiin s. 96-97:

Kaupunkikulttuurin toimiala:

Kaupunkikulttuuri toteaa, että lautakunnan johtopäätökset vaikuttavat oikeilta. Kuvataidekoulu kehittää etäopetuksesta saatuja toimintamalleja lukuvuoden 2021-2022 aikana Opetushallituksen hankerahoituksen turvin. Uuden organisaation myötä yhteistyö kulttuurin palvelualueella on parantunut nimenomaan lasten ja nuorten kulttuuripalveluyksikön sisällä. Tiedottamista ja markkinointia kehitetään yhdessä Vantaan kaupungin viestinnän kanssa.

Tarkastuslautakunta:

13. Vaikka Vantaan aikuisopiston kurssien ja opiskelijoiden määrät laskivat koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa, opisto pystyi kuitenkin etäopetusta lisäämällä toimimaan kohtuullisen hyvin vuonna 2020. Jatkossa opistolla on entistä paremmat valmiudet etäopetukseen ja kurssitarjonnassa onkin nyt selvästi enemmän etä- ja monimuotokursseja. Aikuisopisto järjestää suomen kielen koulutusta ja aikuisten peruskoulutusta maahanmuuttajille. Tällä on tärkeä merkitys maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 13 sekä suosituksiin s. 101:

Kaupunkikulttuurin toimiala:

Kaupunkikulttuuri toteaa, että lautakunnan johtopäätökset vaikuttavat oikeilta ja että aikuisopisto pyrkii kehittämään monimuotoisempia toimintamalleja kurssien toteuttamiselle. Aikuisten perusopetuksen laajentamista valmistellaan jo ja siihen panostetaan, esimerkiksi uusia tiloja etsitään kaupungin tilahallinnan avustuksella.

Tarkastuslautakunta:

14. Pysäköinninvalvonnan tarkoituksena on taata kaikille sujuva, annettujen pysäköintiaikojen puitteissa vaihtuva pysäköintimahdollisuus ja osaltaan pysäköinninvalvonnalla myös ylläpidetään liikenneturvallisuutta. Pysäköintiin liittyvänä asiana merkittävää oli kotihoidon pysäköintitunnusten käyttöönotto. Tunnusten avulla kuntalaisille kotiin palveluja toimittavien työntekijöiden pysäköintiongelmat helpottuvat ja palvelujen toimittaminen näin sujuvoituu.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 14 sekä johtopäätöksiin /suosituksiin s. 106-107:

Kaupunkiympäristön toimiala

Yleistä

Pysäköinninvalvonnan ensisijaiset tavoitteet ovat liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen. Tavoitetta edistetään valvomalla lain vastaista ja vaaratilanteita aiheuttavaa pysäköintiä, sekä vaikuttamalla pysäköintipaikkojen vaihtuvuuteen. Pysäköinninvalvonnassa on tehty kuluvan vuoden aikana aktiivisesti töitä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantamiseksi, mikä on osaltaan vähentänyt sairauspoissaoloja sekä kohentanut yleistä työilmapiiriä. Yksikössä jatketaan hyväksi koettuja toimenpiteitä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantamiseksi.

Pysäköinninvalvonnassa on otettu käyttöön haalarikamerat työturvallisuuden parantamiseksi. Kameroiden käyttö perustuu vapaaehtoisuuteen tällä hetkellä. Kokemukset kameroista ovat olleet pääosin positiivisia. Pysäköinninvalvonnassa suurimmat säästöt syntyivät henkilöstökuluissa, täyttämättömien virkojen seurauksena. Arviointikertomuksen jälkeen yksi avoimista olleista viroista on täytetty. Tällä hetkellä pysäköinninvalvonnan tiimissä on kaksi täyttämätöntä pysäköinnintarkastajan virkaa.

Tiimityöskentely ja toiminnan kehittäminen

Pysäköinninvalvonnassa on painotettu hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista. Esimiesketjun yhteen työskentely sekä johdonmukaisuus työskentelystä annettavien linjauksien luomisessa on erityisen tärkeää. Pysäköinnintarkastajia on ohjeistettu ottamaan yhteyttä esimieheensä, mikäli valvontaa halutaan aloittaa uudessa kohteessa tai alueen liikennejärjestelyt ovat muuttuneet. Muutoksista käydään aktiivista keskustelua, jonka pohjalta sovitaan toimintatavoista. Kuntalaisten ohjaamista ja neuvontaa korostetaan pysäköinninvalvonnan toiminnassa. Kuntalaisia pyritään tiedottamaan muutoksista pysäköintijärjestelyissä muun muassa tiedotteita jakamalla. Pysäköinninvalvonta pyrkii kirjoittamaan ensin huomautuksia, jos alueen liikennejärjestelyt muuttuvat. Pysäköinnintarkastajille järjestetään aktiivisesti koulutusta. Kaikki pysäköinnintarkastajat suorittavat poliisiammattikorkeakoulun järjestämän koulutuksen, joka koostuu neljästä osasta: 1. liikenneasiat, 2. oikeudelliset asiat, 3. hankalan asiakkaan kohtaaminen ja 4. työyhteisötaidot. Lisäksi pysäköinnintarkastajille järjestetään yhteistä koulutusta ulkoisten ja sisäisten sidosryhmien kanssa.

Yleisiä pysäköinninvalvontaa koskevia huomioita

Tarkastuskertomuksessa mainittujen siirtotapahtumien lisäksi pysäköinninvalvonta suorittaa ajoneuvojen siirtoja myös sillä perusteella, että ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yli kahden vuorokauden ajan tai jos viidestä samalla ajoneuvolla tehdystä pysäköintiä koskevan säännöksen vastaisesta menettelystä on määrätty pysäköintivirhemaksut, jotka ovat maksamatta ja joihin ei voi hakea muutosta. Lähisiirtojen määrä on hieman kasvanut kaupungin kunnossapidon urakka-alueilla tehtävien kunnossapitotöiden seurauksena. Yksityisten piha-alueiden valvontaa koskevat 1.6.2020 voimaan tulleen tieliikennelain säännökset aiheuttavat edelleen epäselvyyttä valtakunnallisella tasolla. Tilanteen selkeyttämiseksi muun muassa Kuntaliitto on tehnyt esityksen lakimuutoksesta. Vantaan Kaupunki on esittänyt sisäministeriölle pysäköintivirhemaksun korotusta 60 eurosta 80 euroon Tikkurilan kalliimmalla maksuvyöhykkeellä.

Kotihoidon pysäköintitunnukset

Arviointikertomuksen jälkeen kaupungin hallintosääntöön on tehty muutos, jonka mukaan tieliikennelain 190 a §:n mukaisten kotihoidon pysäköintitunnusten myöntämisestä ja peruuttamisesta vastaa kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä teknisen lautakunnan hyväksymien linjausten mukaisesti. (hallintosääntö 6 luku 4§) Tunnuksia on myönnetty 303 kpl 9.9.2021 mennessä. Luvat ja valvonta yksikön henkilöstöresurssien riittävyys on huomioitava tehtävien lisääntyessä.

Katualueiden käyttömahdollisuudet kotihoidon poikkeuspysäköinnissä ovat rajattuja. Kiinteistölle, eli lähemmäs asiakasta tapahtuva pysäköinti, lisäisi kotihoidon tekemän tärkeän työn tehokkuutta ja turvallisuutta. Kaupungin oma tytäryhtiö VAV Yhtymä Oy on mahdollistanut tunnuksien käytön pysäköintialueillaan. Kaupungin sosiaali- ja terveystoimella on tietämys siitä, että missä talonyhtiöissä heidän asiakkaitaan asuu. Näin ollen tunnuksien käyttöä yksityisellä alueella tulee edistää yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa.

Maastopysäköintiä koskevat huomiot

Pysäköinninvalvonnassa on ollut aikaisemmin jonkin verran sisäisiä tulkintaeroja maastopysäköintiin liittyen. Tulkintaeroja on pystytty ratkaisemaan työnjohdollisin toimenpitein sekä henkilökunnan koulutuksen avulla. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa annettiin suositus maastopysäköintialueita koskevan kartan luomiseksi. Kartan toteuttaminen ja ylläpitäminen vaatisi

lisää henkilötyövuosien osoittamista. Kaupunkiympäristön toimiala ei katso tällaisen kartan toteuttamisen ja ylläpidon olevan sen laajuuden sekä monimutkaisuuden vuoksi kustannustehokasta, eikä viisasta henkilöstöresurssien käyttöä.

Tarkastuslautakunta:

15. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tulevaisuuteen tuovat epävarmuutta kaupungin keittiöiden toimintamallin uudistaminen ja tuleva hyvinvointialue, jolle yhtiö ei voi tarjota palveluitaan samaan tapaan kuin nykyiselle sosiaali- ja terveystoimelle. Koronaviruspandemia koetteli yhtiön taloutta, jota sopeutettiin henkilöstön lomautuksilla.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 15 sekä johtopäätöksiin s. 115-116 :

Henkilöstö- ja konsernipalvelut:

Tarkastuslautakunta nostaa Vanttia koskevissa johtopäätöksissään esille, että yhtiön tulevaisuudessa on tällä hetkellä nähtävissä monia epävarmuustekijöitä.

Kaupunginvaltuusto päätti 16.11.2020 § 17 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021–2024 neuvottelutuloksen yhteydessä, että osana tuottavuus- ja talousohjelman rakenteellisten muutoksien valmistelua ja tulevasta sote-uudistuksesta johtuen teetetään selvitys Vantaan siivous-, ateria ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta. Selvitykseen tuli sisällyttää eri vaihtoehdot Vantin toimintojen järjestämiseksi ja niiden kokonaisvaikutusten arviointi. Selvityksen tuli valmistua elokuun 2021 loppuun mennessä. Deloitte Oy laati henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen toimeksiannosta kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisen selvityksen. Selvitys käsitellään syksyn 2021 aikana kaupungin toimielimissä, minkä pohjalta tehdään Vantin omistajastrategiset päätökset. Omistajapoliittisissa linjauksissa huomioidaan myös hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset ja tehdään tarvittavat linjaukset tältä osin. Omistajapoliittisten linjausten perusteella yhtiölle valmistellaan tulevat tavoitteet, joissa huomioidaan myös selvityksessä erityiseksi kehittämiskohteeksi noussut asiakastyytyväisyyden kohentaminen ja muut yhtiön toiminnan kehittämisohjelman sisältö.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessa, että yhtiön hinnoittelu olisi kilpailukyvytöntä. Kevään 2021 aikana laaditussa selvityksessä todettiin, että yhtiön kustannustehokkuus ei ole ainakaan yksiselitteisesti verrokkeja huonompi. Vantti on voittoa tavoittelematon yhtiö, eikä myyntiin, markkinointiin tai katteeseen mene rahaa. Tämä osaltaan kompensoi hieman kalliimpia toimintakuluja, jotka yhtiölle aiheutuvat muun muassa sovellettavasta työehtosopimuksesta johtuen.

Arviointikertomuksessa todetaan keittiöverkkosuunnittelun ja suunnittelun jatkolinjausten olevan yksi Vantin toiminnan kannalta keskeisistä tekijöistä. Kaupungin keittiöverkkoselvityksen pohjalta toteutettu pilotointi sekä pilotoinnin arviointi on valmistunut kesällä 2021. Keittiöverkkoa linjataan myös syksyn 2021 aikana hankeohjausryhmässä ja mahdolliset keittiöhankkeet näkyvät tulevien vuosien TS-suunnitelmassa.

Tarkastuslautakunta:

16. Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Mikäli Vantaa päättää jatkaa edellä mainittujen sidonnaisuusilmoitusten lisäksi vapaaehtoisten ilmoitusten käytäntöä, tulee siihen liittyvästä menettelystä, ilmoitettavista sidonnaisuuksista ja rekisterinpitäjästä ottaa määräykset hallintosääntöön. Vapaaehtoisten sidonnaisuusilmoitusten kerääminen kuuluu valtuuston toimialaan eivätkä ne ole lakisääteisiin ilmoituksiin perustuvia.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 16 sekä sisältökohtaan /suosituksiin s. 109:

Kuntademokratia:

Vapaaehtoiset sidonnaisuusilmoitukset eivät tarvitse määräyksiä hallintosääntöön. Hallintosääntö sisältää määräyksiä, ei vapaaehtoista toimintaa koskevia suosituksia. Vapaaehtoisten sidonnaisuusilmoitusten kerääminen perustuu luottamushenkilöiden omaan aloitteeseen ja vapaaehtoisuuteen. Sitä ei ole tarvetta säännellä tarkemmin.

Tarkastuslautakunta:

17. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan informaation sisältö on helpompi ilmaista, kun selonteon runko kertoo jo sen, mistä asioista tulisi raportoida ja missä järjestyksessä. Kun raportoinnissa hyödynnetään täsmällisemmin yleisohjetta ja COSO-malleja (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, sisäisen valvonnan malli) voidaan varmistua kaikkien oleellisten asioiden raportoinnista. Lisäksi riskienhallinnan alla esitettävä riskikartoitus voitaisiin esittää kuviona, jolloin lukija saa laajemman kuvan riskienhallinnan tilasta kuin pelkän tekstin perusteella. Informaation tulisi liittyä pääsääntöisesti kyseisen vuoden asioihin, mutta edellisten vuosien kehitysehdotusten toteutumisia tulisi arvioida ja tulevat kehitysehdotukset tulisi kohdistaa seuraavalle taloussuunnittelukaudelle. Kun informaatio kerrotaan avoimesti lain edellyttämällä tavalla, se lisää läpinäkyvyyttä sekä kuntalaisiin että valtuutettuihin.

Selvitykset tiivistelmäkohtaan 17 sekä sisältökohtaan 6 (s. 109-112):

Kaupunkistrategia ja johto/rahoitus ja riskienhallinta:

Vantaan kaupunkikonserni on raportoinut tilinpäätöksessään riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnan seuraavien otsikoiden mukaisesti;

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

- Strategiset riskit

- Toiminnalliset riskit

- Taloudelliset riskit

- Vahinkoriskit

- Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2020

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

- Riskienhallinnan järjestäminen

- Sisäisen valvonnan järjestäminen

- Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

- Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

- Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Voimassa olevan tilinpäätös-yleisohjeen (Työ- ja elinkeinoministeriön yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta) mukaan riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskeva otsikointi tulee olla seuraavanlainen;

3.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Tilinpäätösohje ei kuitenkaan määrittele alaotsikoita, joten näin ollen pystymme seuraavassa tilinpäätöksessämme huomioimaan tarkastuslautakunnan kehityskohteet jäsentämällä alaotsikoita enemmän toivottuun suuntaan.

Mitä tulee tarkastuslautakunnan toiseen keskeiseen kehitysehdotukseen koskien riskienhallinnan kuvantamista, niin tällä hetkellä käytössämme oleva riskienhallintaohjelmisto ei muodosta riittävän havainnollistavaa kuvaa selonteon tueksi. Tämä oli kuitenkin huomioitu jo ennestään puutteeksi ja kaupungilla on käynnissä riskienhallinnan kehittämistoimenpiteitä mm. raportointiin liittyen. Tavoitteena on, että Vantaan riskiprofiileista olisi esittää havainnollistavia kuvia viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2020 tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunta:

Tavoitteet, joista huomautettavaa (4.1, 9.1, 9.2,)

Sitova tavoite 4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Kokonais- ja asukaskohtaiset päästöt vähenevät 7 % Vuoden 2020 aikana on toteutettu investoinnit, joilla kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutus laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana) Kaupunki luopuu merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä. Lämmitysöljyn käyttö tasolla 1300 MWh/12 kk investoinnista (ei realisoidu kokonaan kalenterivuoden aikana	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain. Huomautettavaa mittaroinnissa.

Tavoitteen kolmesta osiosta kasvihuonekaasupäästöjen tavoiteltu vähennys toteutui vertailtaessa vuosien 2018 ja 2019 päästöjä. Lämmitysöljyn käytön vähentämistä koskeva tavoite ei toteutunut. Kaupungin omien ja tytäryhtiöiden energiankulutusta koskevassa tavoiteosiossa ei annettu lähtöeikä tavoitearvoja. Raportoinnissa vain todetaan energiankulutuksen laskeneen 2 prosenttia ja tavoitteen toteutuneen tehtyjen toimenpiteiden johdosta. Arvioinnin kannalta tärkeää olisi ollut tietää kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutuksen vertailuarvo vuodelta 2019 ja vastaavasti toteutunut energiankulutus vuonna 2020.

Kaupunkiympäristön toimialan vastaus:

Kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksessä päästiin tavoitteeseen, kuten tarkastuslautakunta totesi, ensimmäisenä seurantavuonna 2019 (vertailu vuoteen 2018, jolloin Vantaan alueen kokonaispäästöt olivat 1068 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO2-ekv)). Toisena seurantavuonna 2020 kokonaispäästöt olivat vuoden 2020 lopussa 883 (1000 t CO2- ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähenivät vuoteen 2018 verrattuna 18 % ja asukaskohtaiset päästöt 21 % eli vuositavoite 7 %:n vähennys saavutettiin molemmissa seurantaindikaattoreissa. Vuoden 2020 aikana tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden vaikutukset pystytään arvioimaan vain laskennallisesti. Toimenpiteinä on ollut Led-valaistusten toteuttaminen 28 kohteeseen, joista laskennallinen energiansäästö on noin 800 MWh/vuosi.

Lämmitysjärjestelmien uusiminen kahteen kohteeseen on tuottamassa noin 360 MWh vuosittaisen säästön. Esco-hankkeina toteutetut investoinnit tuottavat vuosittain säästöä noin 6500 MWh. Lisäksi

energianohjeistoimilla on saavutettavissa pienempiä säästöjä, jolloin laskennalliset vähennykset ovat yhteensä noin 7800 MWh vuodessa. Urheiluhalleissa on tehty toimenpiteitä lämmitys- ja sähköjärjestelmissä, joiden säästövaikutukseksi arvioidaan noin 1350 MWh/vuosi. Kaupungin omistamissa rakennuksissa kokonaisenergiankulutuksen säästöt jakautuvat seuraavasti: lämmitys - 8,6 %, sähkö - 8,2 % ja uudet energiansäästöt -1,8 % kokonaisenergiankulutuksesta. Koronarajoituksilla on ollut suuria vaikutus vuoden aikana toimitilojen ollessa suljettuna.

Sitova tavoite 9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Yritysten ja työpaikkojen lukumäärän kasvu 0 %	Tavoite toteutui osittain.	Tavoitetta ei voi arvioida.

Toteumaluku vuonna 2020 käsittää toimipaikat. Ei siis tiedetä yritysmäärää vuodelta 2020, joten vertailua yritysten määrä kehittymisestä ei voi annetuilla tiedoilla tehdä. Myöskään työpaikkamäärästä vuodelta 2020 ei ole tietoa. Työpaikkamäärän lähtötaso on neljän vuoden takaa (2016) ja vertailuarvo kahden vuoden takaa vuodelta (2018).

Kaupunkistrategia ja johto/Kasvupalvelujen vastaus:

Reaaliaikaista vertailua on mahdoton tehdä, tuoreiden entistä vastaavien tilastojen puuttuessa.

Yritysten määrästä ei ole tietoa saatavilla. SeutuDatan aiemmin tuottaman datan tilalla on käytetty vuoden 2020 Tilastokeskuksen dataa toimipaikkojen määrästä.

Sitova tavoite 9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Vehkalasta ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 4 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on valmis.	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui osittain.

Tontinluovutusten määrä toteutui tavoitellusti, mutta mittarin toisesta osasta (Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on valmis) ei raportoida mitään.

Kaupunkiympäristön toimialan vastaus:

Vehkalan länsipuolen esirakentaminen valmistui suunnitellusti 2020.

Muita havaintoja tavoitteista

Tarkastuslautakunta:

Sitova tavoite 12.6 Asunnottomuus vähenee.

Tavoitteen mittarina oli ARA:n raportoima asunnottomien määrä eri ryhmissä: nuoret, naiset, miehet, maahanmuuttajataustaiset sekä pitkäaikaisasunnottomat. Tavoitetaso vuodelle 2020 oli, että asunnottomien määrä on vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmissä. Lähtötasoon verrattuna miesten ja maahanmuuttajataustaisten asunnottomuutta oli vähemmän. Sen sijaan nuoria, naisia ja pitkäaikaisasunnottomia oli asunnottomina enemmän kuin vertailuvuonna. Tavoite on raportoitu osittain toteutuneeksi ja tämä lienee oikein. Tarkastuslautakunta haluaa kuitenkin ilmaista huolensa siitä, että asunnottomien määrää ei ole kaikissa ryhmissä pystytty vähentämään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vastaus:

Vantaalla on tehty pitkään työtä asunnottomuuden vähentämiseksi, tämä näkyy mm asunnottomuuden kokonaismäärän vähentymisenä. Asunnottomuuteen vaikuttavat kuitenkin monet seikat. Koronaepidemia on kärjistänyt tilanteita kodeissa lisäten esimerkiksi kotihälytysten määrää, joiden vaikutukset näkyvät myös asumisen häiriöinä. Naisten tilanteet ovat vaikeutuneet ja asunnottomuus voinut tästä johtuen myös lisääntyä. On kuitenkin merkille pantavaa, että Vantaalla on suurista kaupungeista vähiten asunnottomia, kun verrataan asunnottomien määrää/1000 asukasta. Heilahteluja verrattain pienissä eri asiakasryhmissä tapahtuu vuosittain. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute on jatkuva ongelma. Näiden puuttuessa sosiaalipalveluissa asiakkaana oleville asunnottomille on erittäin haastavaa löytää pysyvä asunto. Pieni osa asunnottomista on asunnottomia elämäntapansa vuoksi: heillä ei ole kykyä tai halua sitoutua pysyvämpään asumiseen ja siihen tarjottuun tukeen.

Asunnottomuuden vähentämistä tavoitellessa on kiinnitettävä huomiota asunnottomuuden käsitteen määrittelyyn ja monitahoisuuteen: onko asuminen kunnossa vrt. onko oma asunto. Henkilö, joka on tilaston mukaan asunnoton, voi kokea asuntoasioidensa olevan kunnossa tai hänellä on paikka, jossa olla. Sosiaalipalveluissa vähennetään asunnottomuutta kehittämällä palveluja, joiden tavoitteena on tukea asunnottomia kohti itsenäistä asumista.

Asumisen tuki on monipuolista, lähtien kevyesti tuetusta palveluasumisesta tehostettuun palveluasumiseen ja päihteet sallivasta päihteettömyyttä tukevaan. Asunnottomuutta ehkäiseviä palveluja, kuten asunnottomuuden ehkäisyhankkeen jalkautuva työ, kehitetään koko ajan. Kokemusasiantuntijat ovat tärkeä osa palvelujen kehittämisessä. Palveluja kehitetään pitkällä tähtäimellä ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Koronaviruspandemian vaikutus sitoviin tavoitteisiin (ainakin osittain pandemiasta johtuva)

Tarkastuslautakunta:

Tavoitteena 4.3 oli, että joukkoliikenteen käyttö kasvaa. Tavoitetasona oli 133 600 nousua arkivuorokaudessa, toteutunut määrä oli 90 000, joskin raportoinnissa oli etenkin junaliikenteen osalta jonkin verran epävarmuuksia. Koronatilanteen pahentuessa ihmiset siirtyivät laajasti etätöihin. Lisäksi todennäköisesti osa vaihtoi julkisesta liikenteestä polkupyörään tai omaan autoon.

Tavoite 4.4 oli, että pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa. Pyöräilyindeksin tavoitetaso oli 1030, toteutunut 1266. Edellisen vuoden indeksiluku oli 1039, joten kasvu oli huomattava. Pyöräilyn suosion kasvu saattoi olla osittain koronaviruspandemian positiivinen vaikutus.

Kaupunkiympäristön toimialan vastaus:

Vuoden 2020 joukkoliikenteen nousijamäärätavoite jäi kauas tavoitellusta jääden marraskuussa 90 000 matkustajaan päivässä tavoitetason ollessa 133 600. Koronapandemia on leikannut joukkoliikenteen käyttöä kymmeniä prosentteja. Toipuminen muutoksesta tulee HSL:n ennusteen mukaan olemaan hidasta ja kestää vuosia. Vantaan kaupunki tuottaa joukkoliikennepalvelun HSL:n kautta. Se vastaa liikennepalvelun suunnittelusta ja tilaamisesta, mutta Vantaan kaupunki vastaa erityisesti joukkoliikenteen terminaalien, olosuhteiden, toimintaedellytysten ja sujuvuuden kehittämisestä. Pitkällä tähtäimellä käytön on mahdollista kasvaa asukasmäärää ja työpaikkamäärää nopeammin, kun maankäyttöä kehitetään ja tiivistetään olemassa olevan palvelun yhteyteen. Tätä kuvaa hyvin siksi myös kaupunkiympäristön toimialan tavoitteet 5.1 ja 6.1.

Viime vuosina on edistetty HSL:n kanssa laadittuja linjastosuunnitelmia ja erityisesti niiden yhteydessä lanseerattujen runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 olosuhteita ja etuuksia. Runkolinjan 300 liikennöintiin tarvittavan Luhtitien suunnittelu eteni aikataulussa. Bussiliikenteen siirtyminen Hakunilan varikolta Ojangon varikolle eteni myös aikataulussa.

Tarkastuslautakunta:

Tavoite 7.1, työttömyys laskee. Kolme neljästä mittarista ei toteutunut. Työttömyys kasvoi voimakkaasti pandemian rajoitusten seurauksena. Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi noin 4,4 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Työmarkkinatuen kuntaosuus lähti nousuun jo vuonna 2020, mutta tässä ei ole vielä mukana henkilöitä, jotka jäivät työttömäksi pandemian vuoksi. Ne, joilta pandemia vei työt pysyvästi näkyvät työmarkkinatuen kuntaosuudessa vuonna 2021.

Tavoite 7.2, kunnan ja monialaisen yhteispalvelun järjestämissä aktivointitoimenpiteissä olevien määrä nousee. Tavoitteeseen liittyi kaksi mittaria. TYP:n (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaiden osuus aktiivitoimenpiteissä oli 34,6 prosenttia. Muutettu tavoitetaso ylittyi, alkuperäinen tavoitetaso alittui hieman. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä: muutettu tavoite 1600, toteutui 1337. Toiminta suljettiin poikkeustilan ajaksi, asiakasmäärä romahti koronan takia.

Työllisyyspalvelujen vastaus:

Ei lisättävää

Tarkastuslautakunta:

Tavoite 10.1 Suurten tapahtumien määrä. Tavoite ei toteutunut, koska tapahtumia ei voitu järjestää.

Tavoite 12.5 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa toteutetaan. Toimenpiteitä sopeutettiin pandemiatilanteen rajoitukset huomioiden.

Kaupunkikulttuurin toimialan vastaus:

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat oikeita. Tapahtumatuotanto kärsi koronapandemian rajoituksista ja kaikkia myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä ei ollut mahdollista toteuttaa suunnitellusti.

Tarkastuslautakunta:

Tavoite 12.7 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee. Etäopiskelulla oli todennäköisesti keskeyttämisiä lisäävä vaikutus. Keskeyttäneitä henkilöitä oli vuonna 2020 7,4 % enemmän kuin vuonna 2019.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vastaus:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että ammattiopisto Varia sai kesäkuussa 2021 päivätyllä lisäsuoritepäätöksellä yhteensä 2,7 M € lisämäärärahaa, joka on tarkoitettu opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä koronavirusepidemian johdosta tarjottaviin tukitoimiin seuraavien vuosien ajaksi. Henkilöstön määrän lisääminen mahdollistaa lisätukitoimet, kuten pienemmät ryhmäkoot ja henkilökohtaisemman opintojen ohjauksen.

Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hanke päättyy 31.12.2021 ja tavoitteena onkin, että erityisnuorisotyöntekijöiden työ Variassa jatkuisi myös hankkeen loppumisen jälkeen. Hankkeessa on kehitetty monia hyviä toimintatapoja ja niitä tullaan jatkokehittämään myös hankkeen loputtua. Syksyllä 2021 hankkeessa toteutetaan vielä hyvinvoiva Varia -koulutuskokonaisuuden neljäs ja viimeinen osuus koko Varian henkilökunnalle. Variassa on kevään 2021 aikana pilotoitu opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua Annie-sovellusta. Lisäksi opetuksen sekä ohjauksen digitaalisia välineitä (WorkSeed ja ItsLearning) on otettu laajasti käyttöön.

On huomioitava, että koronasta huolimatta alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 alitti tavoitteen 15 %. Alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 oli 13,8 %.

Tarkastuslautakunta:

Tavoite 16.2 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu. Vastaanotolle pääsy hidastui. Pandemian aiheuttama poikkeustilanne vaikeutti tilannetta merkittävästi. Hoito- ja palveluvelka ja niistä seuraava palvelutarpeen kasvu heijastuvat pitkälle tuleviin vuosiin. Myös opiskeluhuollon puolella palvelujen tarve on lisääntynyt merkittävästi vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vastaus:

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, osa väestön hyvinvoinnin edistämisteen tähtäävistä sitovista tavoitteista jäi toteumatta ainakin osin koronakriisin vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle vastuutetuista sitovista tavoitteista näin voidaan arvioida tapahtuneen ainakin tavoitteen 12.3 (Lastensuojeluilmoitusten jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää) sekä tavoitteen 16.2 (Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu).

Koronaepidemia ja sen jälkihoito heijastuvat toimialan palveluvaateisiin vielä pitkään, eikä epidemian kokonaisvaikutuksia pystytä vielä täysin arvioimaan. Koronan onnistunut jälkihoito ja sen aiheuttaman hoito- ja palveluvelan kattaminen edellyttää sekä tehokkuutta toimialan peruspalvelutuotannolta että kohdennettua panostusta koronasta erityisesti kärsineisiin asukasryhmiin. Lisäpanostusta tarvitaan erityisesti terveysasemien vastaanottotoimintaan, lasten ja

nuorten mielenterveyspalveluihin sekä lapsiperheiden tukeen. Hoito- ja palveluvelan kattamiseksi myös palvelupolkujen toimivuus mm. kaupungin eri toimijoiden ja erikoissairaanhoidon varmistetaan. Uudelle valtuustolle annetaan valtuustokauden alussa selvitys siitä, miten koronan aiheuttama mielenterveys-, hoito-, hoiva-, oppimis- sekä muu palveluvelka saadaan kurottua kiinni; sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala osallistuu osaltaan em. kaupunkitason selvityksen valmisteluun.

Vantaa

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2020 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.5.2021 § 8 ja se lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 24.5.2021 § 8 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2020

Kaupunkikulttuurilautakunta 22.9.2021 § 9
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 21.9.2021 § 14
Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.9.2021 § 8
Kaupunkitilalautakunta 22.9.2021 § 12
Kaupunkiympäristölautakunta 21.9.2021 § 10

Kaupunkikulttuurilautakunta 22.9.2021 § 9
VD/10133/00.03.00.00/2020

Kaupunkikulttuurin toimialan selvitys vuoden 2020 arviointikertomukseen

Tiivistelmä, kohta 1:

Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2020 sitovista strategisista tavoitteista oli toteutunut täysin 16, osittain 12 ja 6 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä yhden tavoitteen toteumasta, yhden tavoitteen osalta huomautettiin tavoitteen mittarista ja yhtä tavoitetta ei voitu arvioida. Koronakriisin vuoksi hyvinvointia edistäviä tavoitteita jäi toteutumatta ja terveys- ja sosiaalipalveluihin on syntynyt hoito- ja palveluvelkaa, joka kasvattaa palvelutarpeita tulevina vuosina. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että heti koronakriisin hellittäessä aletaan nopeasti toimiin, joilla nyt syntynyttä hoito- ja palvelutarvevajetta aletaan purkamaan.

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat linjassa toimialan omien havaintojen kanssa. Koronapandemian aikana hyvinvointia ja elinvoimaa rakentavia toimenpiteitä ja palveluita ei ole voitu toteuttaa, mikä on synnyttänyt palveluvelkaa ja lisätarvetta korjaaville palveluille.

1.1.2 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2020 tavoitteiden toteutumisesta

Sisältökohdat kaupunkikulttuurin toimialan kannalta:

Tarkastuslautakunnan toteamat koronaviruspandemian vaikutukset sitoviin tavoitteisiin (ainakin osittain pandemiasta johtuvia):

10.1 Suurten tapahtumien määrä. Tavoite ei toteutunut, koska tapahtumia ei voitu järjestää.

12.5 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa toteutetaan. Toimenpiteitä sopeutettiin pandemiatilanteen rajoitukset huomioiden.

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat oikeita. Tapahtumatuotanto kärsi koronapandemian rajoituksista ja kaikkia myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä ei ollut mahdollista toteuttaa suunnitellusti.

3.1 Musiikkiopisto

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:

Opetusmenetelmien sovittaminen koronapandemian poikkeustilanteeseen sopiviksi ohjasi pitkälti Vantaan musiikkiopiston toimintaa vuonna 2020. Muutos etäopetukseen piti tehdä nopeasti vuoden 2020 maaliskuussa ja pienten alkuvaikeuksien jälkeen etäopetuksen erilaisia menetelmiä saatiin kokemuksen kartuttua muovattua toimintaan sopiviksi. Vaikka lähiopetus on jatkossa tilanteen salliessa edelleen tärkein opetusmuoto, voidaan nyt hyväksi havaitulla etäopetusmenetelmillä jatkossa täydentää lähiopetusta. Musiikkiopiston tavoitteista tärkeä vuonna 2020 oli uuden opetussuunnitelman sisäänajo ja opetuksen muokkaaminen uuden opetussuunnitelman mukaiseksi. Tavoitteena on, että opetussuunnitelma on lopullisesti päivitetty ja opetus uuden opetussuunnitelman mukaista vuoden 2021 syksystä lähtien.

Koronapandemia aiheutti vuonna 2020 musiikkiopistolle sekä taloudellisia menetyksiä että laskua oppilasmääriin. Taloutta paikkasi merkittävästi valtiolta saatu korona-avustus ja talous pysyikin talousarviossa asetetuissa raameissa. Etäopetuksessa käytettäviä opetusmenetelmiä saatiin kokemusten kertymisen kautta kehitettyä ja oppilas- ja opetustuntien määrän laskua pystyttiin hillitsemään. Eniten laskua tuli järjestettyjen tilaisuuksien määriin, mutta tätäkin pystyttiin hieman paikkaamaan virtuaalikonserteilla.

Tuloksellisuuden osatekijöistä musiikkiopiston henkilöstön hyvin alhainen sairauspoissaoloprosentti ja Kunta10-tutkimuksen parantuneet tulokset ovat positiivisia signaaleja henkilöstön hyvinvoinnin osalta. Segregaation estämisessä ja osallisuuden tukemisessa merkittävää on musiikkiopiston Tempo-lastenorkesteri, joka yhdistää sekä kantaväestöä että maahanmuuttajia yhteisen harrastuksen pariin.

Uuden organisaatiossa Vantaan musiikkiopisto on nyt kulttuurin toimialalla ja organisaatiossa on aiempaa enemmän väliportaita. Vaikka musiikkiopistossa kokeekin nyt saaneensa selkeämmän kokonaiskuvan ja palvelukartan taiteen perusopetuksen toimintaan, niin samalla musiikkiopisto on huolissaan näkyvyydestään ja myös vetovoimaisuutensa mahdollisesta heikentymisestä moniportaisessa hierarkiassa. Musiikkiopisto miettiikin keinoja (esimerkiksi markkinointiviestinnän lisääminen), joilla näkyvyyttä saataisiin paremmaksi.

Vaikka koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne vaikuttikin vähentävästi musiikkiopiston oppilasmääriin ja haittaisi erityisesti opiston konserttitoimintaa, tarkastuslautakunta toteaa musiikkiopiston pystyneen kuitenkin nopeasti sopeuttamaan toimintaansa koronapandemian aiheuttamaan poikkeustilanteeseen. Tärkeää on, että musiikkiopiston toiminta on sujuvaa uudessa organisaatiossa ja opiston vetovoimaisuus säilyy. Tarkastuslautakunta suositteleekin musiikkiopistoa yhteistyössä uuden toimialansa ja palvelualueensa kanssa selvittämään, mitkä olisivat parhaat tavat sujuvoittaa toimintaa ja vuorovaikutusta uudessa organisaatiossa ja vahvistaa musiikkiopiston viestintää, näkyvyyttä ja tunnettavuutta.

Kaupunkikulttuuri toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat oikeita, ja suositukset osuivat oivaltavasti kipeimpiin kohtiin.

Taideoppilaitosta ajatellen nykyinen organisaatiorakenne on tuonut mukanaan sekä hyviä, että näkyvyyden rakentamisen kannalta ongelmallisia puolia. Positiivista on yhteistyön mahdollisuus kaupunkikulttuurin kulttuurituottajien kanssa sekä kaupunkikulttuurin viestinnän kanssa yhteisesti toteutettavat markkinointiviestintäkampanjat. Musiikkiopisto pyrkii lisäämään näkyvyyttään organisaation viestinnässä, jotta musiikkiopiston tunnettuus koko Suomessa oman alansa huippuoppilaitoksena kasvaisi.

3.2 Kuvataidekoulu

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:

Vantaan kuvataidekoulun toimintaa ohjasi vuonna 2020 vahvasti toiminnan sopeuttaminen koronapandemian poikkeustilanteeseen. Opetus jouduttiin nopealla aikataululla muuttamaan etäopetukseksi. Etäopetuksessa oli alkuun sekä välineisiin, että etäopetuksen tekniseen osaamiseen liittyviä hankaluuksia. Etäopetus alkoi sujua kuitenkin melko hyvin, kun saatiin uutta opetusvälineistöä ja opettajat saivat kokemusta etäopetukseen käytettävän tekniikasta. Kuvataiteen opettaminen pelkästään etäopetuksena ei kuitenkaan vastaa lähiopetusta ja tästä saatiin myös palautetta. Kuitenkin kuvataidekoulu on suunnitellut, että jatkossa nyt saatujen kokemusten perusteella etäopetus voisi olla osana opetusta lähiopetuksen rinnalla.

Vantaan kuvataidekoulun oppilasmäärät ovat pudonneet muutamana viime vuotena. Yhtenä tähän vaikuttavana tekijänä saattaa olla ilmaisen harrastekerhotoiminnan lisääntyminen. Kuvataidekoulu arvelee, myös että markkinointia voisi nykyisestään kehittää. Vuonna 2020 luonnollisesti koronapandemialla oli myös suuri vaikutus oppilasmääriin ja oppilasmäärä on nyt selvästi alle pitkän ajan keskiarvon.

Poikkeusolot tekivät vuodesta 2020 haasteellisen myös kuvataidekoulun taloudelle, mutta kuvataidekoulu onnistui poikkeusoloista huolimatta pysymään talousarviossa. Tuloksellisuuden osatekijöistä henkilöstön hyvinvoinnin osalta positiivista kuvaa antaa kuvataidekoulun hyvin alhainen sairauspoissaoloprosentti.

Uusi Vantaa -organisaatiossa kuvataidekoulun nykyisessä toimialassa on aiempaa enemmän hierarkiatasoja, jonka kuvataidekoulu katsoo hidastaneen asioiden hoitoa sekä tiedonkulkua organisaatiossa. Samalla kuitenkin yhteistyömahdollisuudet kaupungin muiden kulttuuripalvelujen kanssa ja myös kaupungissa toimivien yksityisten taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa ovat organisaatiomuutoksen myötä parantuneet.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vaikka poikkeusolot vaikuttivat Vantaan kuvataidekoulun toimintaan 2020, niin positiivista oli, että opetusta kuitenkin pystyttiin uusilla menetelmillä tarjoamaan ja toiminta pitämään käynnissä.

Kaupunkikulttuuri toteaa, että lautakunnan johtopäätökset vaikuttavat oikeilta. Kuvataidekoulu kehittää etäopetuksesta saatuja toimintamalleja lukuvuoden 2021-2022 aikana Opetushallituksen hankerahoituksen turvin. Uuden organisaation myötä yhteistyö kulttuurin palvelualueella on parantunut nimenomaan lasten ja nuorten kulttuuripalveluyksikön sisällä. Tiedottamista ja

markkinointia kehitetään yhdessä Vantaan kaupungin viestinnän kanssa.

3.3 Aikuisopisto

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että aikuisopisto on nopeasti pystynyt sopeuttamaan ja muuttamaan toimintatapojaan ja toimimaan kohtuullisen hyvin myös koronapandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa. Jatkossa opistolla on entistä paremmat valmiudet etäopetukseen ja kurssitarjonnassa onkin nyt selvästi enemmän etä- ja monimuotokursseja.

Tuloksellisuuden osatekijöistä hyvin alhainen sairauspoissaoloprosentti ja Kunta10-tutkimuksen tulokset antavat positiivista signaalia henkilöstön hyvinvoinnin osalta. Toiminnan laadun osalta positiivisena voidaan nähdä opiston saama hyvä asiakaspalaute.

Aikuisopiston roolia maahanmuuttajien suomen kielen taidon edistäjänä ja perustutkinnon suorittamisen mahdollistajana tarkastuslautakunta pitää tärkeänä maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että aikuisopisto edelleenkin kehittää mahdollisuuksia, joilla kursseja voidaan suorittaa entistä monipuolisemmin ja pyrkii löytämään keinoja, joilla perusopetusta voitaisiin tarjota yhä laajemmin myös yli 30-vuotiaille maahanmuuttajille.

Kaupunkikulttuuri toteaa, että lautakunnan johtopäätökset vaikuttavat oikeilta ja että aikuisopisto pyrkii kehittämään monimuotoisempia toimintamalleja kurssien toteuttamiselle. Aikuisten perusopetuksen laajentamista valmistellaan jo ja siihen panostetaan, esimerkiksi uusia tiloja etsitään kaupungin tilahallinnan avustuksella.

Vantaa

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 21.9.2021
VD/8360/00.03.00.00/2021

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksesta/IK

Sisältökohta 2.1 Varhaiskasvatus ja tiivistelmäkohta 7

Tiivistelmäkohta 7.
Vantaan varhaiskasvatuksessa on kehitetty sähköistä asiointipalvelua ja tiedolla johtamista. Koronavuosi pudotti tuloja ja vei henkilökuntaa väliaikaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle. Henkilöstörakenne varhaiskasvatuksessa muuttuu tulevina vuosina ja sen myötä varhaiskasvatuksen opettajien tarve tulee kasvamaan.

ks. lisäksi arviointikertomukset sivut 57–63, joista johtopäätökset ja suositukset alla:

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:
Varhaiskasvatuksen palvelualue toteuttaa omalta osaltaan kaupungin sitovia tavoitteita. Kiusaamisen vähenemiseen ja välittömään puuttumiseen liittyvä tavoite, myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttaminen, kotoutumisen onnistumisen varmistaminen ja yksilöllisten ja tarvelähtöisten opintopolkujen luominen etenkin siirtymävaiheisiin panostamalla etenevät myös varhaiskasvatuksessa.

Koronaepidemia näkyi monella tavalla toiminnassa ja taloudessa. Keväällä hoitopäivämaksutuotot jäivät ennakoitua pienemmiksi, mutta toisaalta sijaisten tarve väheni. Tavoite lisätä luonnossa järjestettävien tilaisuuksien määrää muuttui epidemian tuomien rajoitusten myötä keinoksi järjestää tilaisuuksia huoltajien kanssa, vaikka suuria tilaisuuksia ei voitu järjestää.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman määrärahalla on palkattu kolme kuraattoria päiväkoteihin tavoitteena tukea vanhemmuutta, lisätä lasten hyvinvointia ja tunnistaa lasten ja perheen tuen tarve varhaiskasvatuksessa sekä tuoda henkilöstöön moniammatillisuutta.

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa vuoteen 2030 mennessä yli 3 000 lapsella. Varhaiskasvatuksen peittävyys on ollut noin 82 prosenttia, ja sen mukaisesti laskettu tilapaikkatarve vastaa noin 17 isoa päiväkotia.

Varhaiskasvatuslain uudistuksen yhteydessä henkilöstörakennetta ja henkilöstön kelpoisuusehtoja koskeviin säännöksiin tuli muutoksia, joiden myötä päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajia. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Tämä kääntää nykyisen henkilöstörakenteen lähes päinvastaiseksi.

Henkilöstön saatavuuden kannalta kriittisiä henkilöstöryhmiä ovat edelleen varhaiskasvatuksen opettajat ja -erityisopettajat. Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuudessa on Vantaalla merkittäviä haasteita.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvu ja pula varhaiskasvatuksen opettajista näkyvät todennäköisesti jatkossakin henkilöstön ja sijaisten saatavuusongelmana ja vakansseina, joissa ei ole kelpoisuusehdot täyttävää hoitajaa. Muutama vuosi sitten Vantaalla kehitettiin ja panostettiin erilaisiin rekrytointitapoihin, viestintään, alalle tulijoihin ja kannustimiin varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden parantamiseksi. Pula työntekijöistä on kuitenkin niin laajassa mittakaavassa, ettei yksittäisen kaupungin keinovalikoima riitä, vaan sen ratkaiseminen edellyttäisi laajemmin yhteiskunnassa päätöksiä palkkauksesta, koulutusmääristä ja mahdollisista koulutuspoluista sekä työn resursoinnista.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Tarkastuslautakunta katsoo, että pitäisi pyrkiä vaikuttamaan koulutusmääriin, erilaisiin koulutuspolkuihin valtakunnallisella tasolla sekä koulutuspaikkojen lisäämiseen pääkaupunkiseudulla.
Varhaiskasvatuksen henkilöstön jaksamisen tukeminen esimerkiksi liikkuvan henkilöstön ja erityisasiantuntijoiden avulla on tärkeää.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa/esittää, että Vantaan varhaiskasvatus on käynyt säännöllistä vuoropuhelua opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa alan aloituspaikkojen lisäämiseksi. Vuoropuhelua on tehty osittain yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa, jotka samana työssäkäyntialueena jakavat saman huolen työvoiman saatavuudesta. Oppilaitosyhteistyötä tehdään sekä paikallisten varhaiskasvatuksen koulutusta tarjoavien oppilaitosten, että pääkaupunkiseudulla varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään kelpoisia ammattiryhmiä kouluttavien yliopistojen ja oppilaitosten kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien osalta yhteistyötä tehdään kaikkien neljän koulutusta tarjoavan yliopiston kanssa. Yhteistyössä hyödynnetään kaikkien oppilaitosten valmiutta täydennyskoulutuksen tarjoamiseen.

Erityisasiantuntijoiden sekä liikkuvan henkilöstön työtä on pyritty kehittämään osana Vantaan kehityksen ja oppimisen tuen toimenpideohjelmaa. Koronapandemia on tuonut konsultoivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä kieli- ja kulttuurikoordinaattoreiden työhön omat hankaluutensa, mutta he ovat kuitenkin kohtuullisen hyvin pystyneet tukemaan varhaiskasvatuksen työntekijöitä omalla asiantuntemuksellaan.

Henkilöstön jaksamisen tukemiseksi päiväkodin johtajille toteutetaan vuoden 2021 aikana Kohti yhteisöohjautuvuutta valmentavalla esimiestyöllä ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvattamisella -valmennusohjelma, jonka yhtenä tavoitteena on henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikutusmahdollisuuksien kasvu.

Sisältökohta 2.2 Perusopetus ja tiivistelmäkohta 8

Tiivistelmäkohta 8.
Perusopetuksen strategiassa painotetaan oppilaan taitoja, hyvinvointia ja työelämätaitojen ja oppilaanohjauksen kehittämistä. Kiusaamiseen puuttumista kehitetään. Lähitulevaisuuden haasteena on vastata etäkoulunkäynnin aiheuttamiin heikentyneisiin oppimistuloksiin ja kasvaneeseen tuen tarpeeseen.

ks. lisäksi arviointikertomukset sivut 63–71, joista johtopäätökset ja suositukset alla:

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:
Perusopetuksen toimintaan liittyvät sitovat tavoitteet näyttävät toteutuvan hyvin. Palvelualueen strategiset painopistealueet taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen tukevat näiden tavoitteiden toteuttamista. Esimerkiksi sosiaali- ja tunnetaitojen vahvistaminen yhtenä kiusaamisen ehkäisyn keinona on vahvasti esillä. Nivelvaiheiden tuen vahvistaminen sekä joustavan ja työelämäpainotteisen oppimisen lisääminen takaavat yhä useammalle oppilaalle paremmat mahdollisuudet jatkokoulutukseen.

Koronaviruspandemian vaikutus perusopetuksessa keväällä 2020 oli suuri. Etäopetukseen siirryttiin hyvin nopealla aikataululla. Koulujen hyvä varautuminen laitekannassa mahdollisti oppilaille etäopetuksen toteuttamisen kevään aikana ja opettajilla oli pääsääntöisesti hyvä valmiudet etäopetuksen toteuttamiseen.

Opettajat tekivät kevään etäopetusjakson aikana aktiivista havainnointia oppilaiden osallistumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Tätä jatkettiin koulujen palattua lähiopetukseen toukokuussa. Syksyllä 2020 palkattiin valtion erityisavustuksen tuella resurssiopettajia ja koulunkäyntiavustajia tukemaan oppilaiden oppimista.

Etäopetukseen siirtyminen vaikutti oppimistuloksiin hyvin nopeasti etenkin paljon tukea tarvitsevilla oppilailla. Pitkällä aikavälillä haasteita tulee kuitenkin myös paremmin pärjääville. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toteuttama tutkimus antoi samansuuntaisia tuloksia. Sen mukaan ”poikkeustilanne toi digiloikan, mutta oppimisen tuki ei ollut riittävää”.

Perusopetuksen talouteen pandemia vaikutti siten, että opetuksen puolelta kertyi säästöjä mm. tukiopetuksen vähäisemmästä toteutuksesta. Etäopetuksen alettua osa Seure henkilöstöpalveluiden tilauksista keskeytettiin. Lisäksi säästöä kertyi puhtaus- ja ateriapalveluista. Hankerahoituksella järjestettyjä kerhoja ei voitu toteuttaa.

Chromebookit: kouluissa on tarve eri ikäisillä ja eri oppitunneilla päästä käsiksi hyvin erilaisiin aineistoihin. Kun materiaalit ovat paljolti digitaalisia ja koneet tulevat kotiin, vanhempien on vaikea valvoa laitteiden käyttöä. Suurimpana huolena on, että vanhemmat eivät edes tiedä mihin koulun laitteilla pääsee. Kun ilmeisesti suodatinten asentaminen ja niillä oikeanlaisen suodatuksen aikaansaaminen tulisi liian kalliiksi ja suuritöiseksi, ainakin pitäisi tiedottaa laitteiden mahdollisuuksista (tai suodatuksen puutteesta). Vastuu tiedotuksesta ja huoltajien tiedonsaannista on kasvatuksen ja opetuksen toimialalla.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Kevään 2020 ja 2021 etäkoulujaksojen aikana heikentyneiden oppimistulosten ja oppilaiden kasvaneen tuen tarpeen jälkihoitoon on varauduttava riittävin tukitoimin (opetus, oppilashuollon psykologit, kuraattorit, kouluterveydenhuolto).

Jos koulujen käytössä olevien chromebookien internetkäyttöä ei voida rajata ja laitteita on tarpeen käyttää myös oppilaan kotona, on hyvä varmistaa, että huoltajille tiedotetaan asiasta selkeästi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa/esittää, että perusopetukselle myönnettiin koronapandemian aiheuttaman opetusvajeen korjaamiseksi lukuvuodelle 2020–2021 4,2 M€. Tätä rahaa käytettiin tuen rakenteiden vahvistamiseen. Rahoitusta käytettiin laaja-alaisen erityisopettajien, rinnakkaisopettajien ja koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen. Etä- ja hybridiopetuksen aikana on erityisesti tunnistettu riski, jossa tehostettua tukea tarvitsevat oppilaat meinaavat tippua tavoitteiden mukaisesta toiminnasta. Lähiopetuksessa tämä ryhmä selviytyy, mutta etäopetus haastaa heitä. Erityisen tuen oppilaat ovat olleet pääsääntöisesti lähiopetuksessa, ja heidän tuen järjestelyissä ei ole ollut niin paljon muutoksia. Tukea suunnataan myös yleisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemiseen. Perusopetuksessa panostetaan hyvinvointityöhön sekä johtamisen ja oppituntien puitteissa, mutta myös tarjoamalla apua ja tukea verkkotyöskentelyn eri muodoissa (School Day, Someturva). Lukuvuoden 2021–2022 määrärahat eivät ole vielä tiedossa, mutta toimintaa on tarkoitus jatkaa edellisen vuoden suuntaisesti riippumatta siitä, toteutuuko lähiopetus toivotusti.

Oppilashuollon psykologit ja kuraattorit ovat tarjonneet tukea perusopetuksen oppilaille myös etäkoulujaksojen aikana. Tukea on annettu sekä lähitapaamisina että etänä oppilaan tarpeiden ja toiveiden mukaan. Psykologit ja kuraattorit ovat vahvistaneet digitaalisten menetelmien osaamista ja käyttöä työssään, jotta apua on voinut ja voidaan jatkossakin antaa myös etäkoulun aikana riittävästi. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on esittänyt, että perusopetukseen palkattaisiin määräaikaisesti 6 koulupsykologia ja 6 kuraattoria koronan jälkihoitoon. Lisäksi Vantaa on hakenut valtion erityisavustusta psykologien ja kuraattorien lisäämiseksi 1.11.2021 alkaen perustuen esitettyyn lakimuutokseen sitovista mitoituksesta psykologi- ja kuraattorityössä. Perusopetukseen haettiin 6 psykologia ja 9 kuraattoria.

Vantaalla etäopetukseen siirtyminen ja etäopetuksen toteuttaminen ovat tapahtuneet joustavasti ja melko vaivattomasti. Perusopetuksessa on ollut jo aiemmin käytössä sekä oppimisen digitaaliset alustat että riittävästi Chromebook tietokoneita oppilaiden arjessa. Etäopetuksen käynnistyessä Chromebookeja pystyttiin tarjoamaan kaikille oppilaille kotikäyttöön. Osa käytti kotityöskentelyssä omaa tai kodin tietoteknistä välineistöä. Chromebookilla oppilaat osallistuivat etäopetukseen liittymällä oppimisalustalle, jossa opetusta järjestettiin moninaisin tavoin.
Chromebookien kotikäyttöä ajatellen oppijoita ja heidän huoltajiaan informoidaan käyttäjäsitoumuslomakkeen ja Play-kauppaa koskevan tiedotteen avulla, jotka ovat luettavissa ja allekirjoitettavissa Wilmassa. Etäopetuksessa oleva Chromebook on kotikäytössä oppijan ja huoltajan vastuulla. Tätä varten laite ja laitteella käytettävät sovellukset ovat Vantaan tietohallinnon hallinnoimia. Sovelluksia koskevia käyttörajoituksia on tehty vain Googlen palveluiden osalta. Mm. Google Chromessa on päällä Safe Search -toiminto, joka vähentää merkittävästi K-12 ylittävän sisällön saatavuutta. Tämä rajaus ei kuitenkaan ole päällä esim. vaihtoehtoisella selaimella toimittaessa, sillä niihin sovelluksiin ei vastaavaa rajausta ole saatavilla. Muita rajauksia on melko mahdotonta toteuttaa. Asiasta keskustellaan säännöllisesti alustatoimittajan kanssa. Hyvä tiedostus ja mediakasvatus ovat tällä hetkellä valitut keinot tässä alati muuttuvassa mediakentässä.

Sisältökohta 2.3 Lukiokoulutus ja tiivistelmäkohta 9

Tiivistelmäkohta 9.
Uuden lukiolain vaatimusten mukaisesti Vantaan lukiokoulutuksessa on tehostettu lisäresursoinneilla erityisopetusta ja opiskelijoiden jälkiohjausta. Koronapandemian vuoksi lukiot olivat suuren osan vuodesta etäopetuksessa ja vaikka etäopetus on sujunutkin hyvin, niin poikkeustilanteen vaikutukset opiskelijoiden opiskeluun ja laajemminkin opiskelijoiden hyvinvointiin selviävät tarkemmin vasta kun asiasta saadaan lisää tietoa. Vantaan lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on viime vuosina lisätty maltillisesti, sillä Vantaan lukiot alkavat jo nyt olla tilakapasiteettinsa ylärajoilla.

ks. lisäksi arviointikertomukset sivut 71–79, joista johtopäätökset ja suositukset alla:

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:
Vantaan lukiokoulutuksen toiminnan keskeisiä tavoitteita olivat vuonna 2020 lukiouudistuksen haltuunotto, kehittäminen ja toteuttaminen sekä opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen. Käytännössä tavoitteita toteutettiin opiskelijoiden ohjauksen, opetussuunnitelman ja opiskelijoiden opintosuunnitelmien kehittämisen kautta. Tuloksellisuuden osatekijöistä voi lukiokoulutuksen osalta positiivisena nostaa esiin henkilöstön hyvinvointiin liittyen lukioiden henkilöstön hyvin alhaisen sairauspoissaoloprosentin ja myös työhyvinvointitutkimuksissa lukion tulokset ovat olleet hyviä.

Vantaan lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on viime vuosina lisätty maltillisesti ja nyt aloituspaikkoja on 1 220 eli noin 52 prosentille peruskoulun päättävistä. Mikäli Vantaan peruskoulun päättävien ikäluokkien päättävien oppilasmäärät kasvavat jatkossa arvioidusti lukion aloituspaikkojen määrää tulisi nostaa nykyisestä yli 300 paikalla vuoteen 2026 mennessä, jos lukion aloituspaikkojen määrä peruskoulun päättävistä ikäluokista halutaan nosta Espoon ja Helsingin tasolle 60 prosenttiin. Tämä edellyttää uusia tilaratkaisuja, sillä Vantaan lukiot alkavat jo nyt olla tilakapasiteettinsa ylärajoilla.

Uuden lukiolain vaatimusten mukaisesti Vantaan lukiokoulutuksessa on tehostettu lisäresursoinneilla erityisopetusta ja opiskelijoiden jälkiohjausta. Lukiokoulutuksen työelämäyhteistyötä vahvistetaan Tunne Työ 2.0 hankkeella, jossa tehdään kehitystyötä oppilaitosten, opiskelijoiden ja yritysten kanssa.

Koronavirus-pandemia pakotti Vantaan lukiot siirtymään etäopetukseen maaliskuussa 2020. Etäopetukseen siirtyminen ja itse etäopetus ja opiskelu sujui lukioissa hyvin. Elokuussa 2020 alkanut syyslukukausi päästiin aloittamaan lähiopetuksessa, mutta jälleen joulukuussa koronapandemian pahentuessa lukiot joutuivat jälleen etäopetukseen. Vaikka etäopetus on sujunut pääosin hyvin, on henkilökunnassa havaittu väsymistä koronatilanteen aiheuttamaan epävarmuuteen. Lisäksi poikkeuksellisen tilanteen vaikutuksia esimerkiksi opiskelijoiden oppimistuloksiin voidaan tarkemmin arvioida vasta myöhemmin.

Tarkastuslautakunta toteaa tärkeäksi, että vantaalaisissa lukiossa pystytään tarjoamaan laadukasta koulutusta, joka antaa nuorille hyvät lähtökohdat jatkoon. Tämä palvelee myös koko Vantaata, koska tulevaisuudessa tarvitaan yhä enemmän koulutettua työvoimaa. Tarkastuslautakunta pitää hyvinä toimenpiteinä Vantaan lukiokoulutuksen panostuksia opiskelijoiden ohjaukseen ja erityisopetukseen. Näin pystytään entistä paremmin tukemaan opiskelijoita sekä opintojen aikana että myös opintojen jatkopolun suunnittelussa.

Tarkastuslautakunnan suositukset:
Tarkastuslautakunta suosittelee lukiokoulutusta kartoittamaan, onko löydettävissä mahdollisesti lisätukitoimia auttamaan opiskelijoita sekä henkilökuntaa koronavirustilanteen aiheuttamassa poikkeustilanteessa. Lautakunta suosittelee myös lukiokoulutusta miettimään voisiko nyt käynnissä olevassa työ 2.0-hankkeessa tehtyä yhteistyötä hyödyntää jatkossakin lukioiden ja työelämän yhteistyön tiivistämiseksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että toisen asteen koulutuksen palvelualueella on haettu kaksi valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020–2023. Erityisavustukset mahdollistavat lisätukitoimet opiskelijoille muun muassa pienempien ryhmäkokojen ja tukiopetuksen muodossa. Lukuvuosille 2021–2023 myönnettävän avustuksen suuruudesta riippuen lukiokoulutukseen on suunniteltu palkattavan määräajaksi 1–2 erityisopettajaa lisää.

Henkilökunnalle on mahdollista hankkia oppilaitoskohtaisesti ryhmämuotoista työnohjausta. Oppilaitoskohtaisesti on myös mahdollista hyödyntää Aito Työterveyden tarjoamia ennalta-ehkäiseviä palveluja, esimerkiksi työpsykologin luentoja.

1.8.2021 voimaan tuleva opetussuunnitelma korostaa muun muassa työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä. Työelämä 2.0 – hankkeessa tehtyä työtä jatketaan muun muassa lukiokohtaisten työelämätiimien toimesta ja lukioissa tullaan lukuvuoden 2021–2022 laatimaan lukioiden erityispiirteet huomioon ottava työelämälähtöisyyssuunnitelma. Myös yhteistyötä ammattiopisto Varian kanssa on suunniteltu tiivistettävän.

Sisältökohta 2.4 Ammatillinen opetus ja tiivistelmäkohta 10

Tiivistelmäkohta 10.

Vantaan ammattiopisto Varia on kehittänyt toimintaprosessejaan ammatillista koulutusta koskevan lakimuutoksen edellyttämällä tavalla. Varia on jatkuvasti tehnyt toimenpiteitä opiskelijoiden opintojen keskeyttämisten vähentämiseksi, mutta keskeyttämiset lisääntyivät taas vuonna 2020. Varia joutui vuonna 2020 koronapandemiasta johtuvan poikkeustilan vuoksi järjestämään pitkiä jaksoja opetuksesta etäopetuksena. Etäopetuksella saattoi olla vaikutuksia keskeyttämisten lisääntymiseen ja poikkeustilanteesta saatujen kokemusten karttuessa voidaan myös paremmin laajemmin arvioida, miten poikkeusolot vaikuttivat opiskelijoiden opiskeluun.

ks. lisäksi arviointikertomukset sivut 79–86, joista johtopäätökset ja suositukset alla:

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset:

Vantaan ammattiopisto Varian toiminnan painopisteenä ollut opintojen keskeyttämisten vähentäminen ei toteutunut tavoitellusti vuonna 2020. Keskeyttämisen vähentämiseksi on tehty ja tehdään koko ajan uusia toimenpiteitä, mutta keskeyttäneiden määrä kasvoi siitä huolimatta vuonna 2020. Toiseksi Varian toiminnan painopisteeksi nousi oman toiminnan sopeuttaminen koronapandemian aiheuttamaan muutokseen toimintaympäristössä. Tätä tavoitetta toteutettiin muun muassa kehittämällä muuttuneessa oppimisympäristöissä tarvittavia opetuksen ja ohjaamisen välineitä.

Varialla on tärkeä rooli segregaation estämisessä. Koulutuspaikkojen järjestäjänä Varia on toteuttamassa koulutustakuuta, jolla pyritään takaamaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle koulutuspaikka. Segregaation estämiseen ja samalla kotouttamisen edistämiseen liittyvät myös Variassa tehdyt erilaiset toimenpiteet maahanmuuttajien koulutuksen edistämiseksi (muun muassa maahanmuuttajin liittyvät hankkeet ja maahanmuuttajille erikseen kohdennetut koulutukset).

Varian toimintaa ja prosesseja on kehitetty vuoden 2018 alusta voimaan tulleen ammatillista koulutusta koskevan lakimuutoksen edellyttämällä tavalla. Opiskelijat suorittavat nyt opintojaan henkilökohtaisten osaamisen kehittämissuunnitelmien mukaisesti, joka on tehnyt opintojen ohjaamisesta entistä yksilöllisempää. Varia on siirtymässä kokonaisuudessaan tiimitoimintamalliin, joka sisältää työn sisältöjen ja toimintatapojen uudistamisen. Varian toiminnan prosessit ovat nyt uuden lain toimintamallien mukaisia ja toiminnan laadun varmistusta toteutetaan parhaillaan.

Myös ammatillisen koulutuksen rahoitusrakenne tulee muuttumaan pysyvästi vuoden 2020 rakenteen mukaiseksi Rahoitusmallin muutos nostaa tärkeään asemaan opiskelijoiden suorituksiin perustuvan rahoituksen, sekä valmistuneiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin sekä opiskelija- ja työnantaja palautteeseen perustuvan rahoituksen.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä tavoitetta vähentää opintojen keskeytyksiä Variassa. Keskeyttämisprosentti oli Varialla vuonna 2020 jälleen noussut. Koulutuksen keskeyttäneillä on suuri riski jäädä kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolelle, joten tarkastuslautakunta suosittelee, että keskeyttämisten ehkäisyyn panostetaan edelleen entistä enemmän. Koska joillakin oppilailla on suuriakin koulunkäynnin ongelmia jo toisen asteen alkaessa, pitää oppilaiden koulunkäynnin tukemiseen kiinnittää entistä enemmän huomiota jo peruskoulussa. Lautakunta suosittelee Variaa myös kartoittamaan mahdollisia lisätukitoimia, joilla oppilaita voitaisiin tukea koronaviruspandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että ammattiopisto Varia sai kesäkuussa 2021 päivätyllä lisäsuoritepäätöksellä yhteensä 2,7 M € lisämäärärahaa, joka on tarkoitettu opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä koronavirusepidemian johdosta tarjottaviin tukitoimiin seuraavien vuosien ajaksi. Henkilöstön määrän lisääminen mahdollistaa lisätukitoimet, kuten pienemmät ryhmäkoot ja henkilökohtaisemman opintojen ohjauksen.

Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hanke päättyy 31.12.2021 ja tavoitteena onkin, että erityisnuorisotyöntekijöiden työ Variassa jatkuisi myös hankkeen loppumisen jälkeen. Hankkeessa on kehitetty monia hyviä toimintatapoja ja niitä tullaan jatkokehittämään myös hankkeen loputtua. Syksyllä 2021 hankkeessa toteutetaan vielä hyvinvoiva Varia -koulutuskokonaisuuden neljäs ja viimeinen osuus koko Varian henkilökunnalle. Variassa on kevään 2021 aikana pilotoitu opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua Annie-sovellusta. Lisäksi opetuksen sekä ohjauksen digitaalisia välineitä (WorkSeed ja Its-Learning) on otettu laajasti käyttöön.
On huomioitava, että koronasta huolimatta alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 alitti tavoitteen 15 %. Alle 20-vuotiaiden keskeyttämisprosentti vuonna 2020 oli 13,8 %.

Vantaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.9.2021 § 8
VD/10133/00.03.00.00/2020

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2020

1.1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

Tiivistelmä nro. 1

Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2020 sitovista strategisista tavoitteista oli toteutunut täysin 16, osittain 12 ja 6 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä yhden tavoitteen toteumasta, yhden tavoitteen osalta huomautettiin tavoitteen mittarista ja yhtä tavoitetta ei voitu arvioida. Koronakriisin vuoksi hyvinvointia edistäviä tavoitteita jäi toteutumatta ja terveys- ja sosiaalipalveluihin on syntynyt hoito- ja palveluvelkaa, joka kasvattaa palvelutarpeita tulevina vuosina. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että heti koronakriisin hellittäessä aletaan nopeasti toimiin, joilla nyt syntynyttä hoito- ja palvelutarvevajetta aletaan purkamaan.

1.1.1 Vuoden 2020 sitovien tavoitteiden toteutuminen ja 1.1.2 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2020 tavoitteiden toteutumisesta

Muita havaintoja tavoitteista

Sitova tavoite 12.6 Asunnottomuus vähenee: Tavoitteen mittarina oli ARA:n raportoima asunnottomien määrä eri ryhmissä: nuoret, naiset, miehet, maahanmuuttajataustaiset sekä pitkäaikaisasunnottomat. Tavoitetaso vuodelle 2020 oli, että asunnottomien määrä on vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmissä. Lähtötasoon verrattuna miesten ja maahanmuuttajataustaisten asunnottomuutta oli vähemmän. Sen sijaan nuoria, naisia ja pitkäaikaisasunnottomia oli asunnottomina enemmän kuin vertailuvuonna. Tavoite on raportoitu osittain toteutuneeksi ja tämä lienee oikein. Tarkastuslautakunta haluaa kuitenkin ilmaista huolensa siitä, että asunnottomien määrää ei ole kaikissa ryhmissä pystytty vähentämään.

Vastaus:
Vantaalla on tehty pitkään työtä asunnottomuuden vähentämiseksi, tämä näkyy mm asunnottomuuden kokonaismäärän vähentymisenä. Asunnottomuuteen vaikuttavat kuitenkin monet seikat. Koronaepidemia on kärjistänyt tilanteita kodeissa lisäten esimerkiksi kotihälytysten määrää, joiden vaikutukset näkyvät myös asumisen häiriöinä. Naisten tilanteet ovat vaikeutuneet ja asunnottomuus voinut tästä johtuen myös lisääntyä. On kuitenkin merkille pantavaa, että Vantaalla on suurista kaupungeista vähiten asunnottomia, kun verrataan asunnottomien määrää/1000 asukasta. Heilahteluja verrattain pienissä eri asiakasryhmissä tapahtuu vuosittain. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute on jatkuva ongelma. Näiden puuttuessa sosiaalipalveluissa asiakkaana oleville asunnottomille on erittäin haastavaa löytää pysyvä asunto. Pieni osa asunnottomista on asunnottomia elämäntapansa vuoksi: heillä ei ole kykyä tai halua sitoutua pysyvämpään asumiseen ja siihen tarjottuun tukeen.

Asunnottomuuden vähentämistä tavoitellessa on kiinnitettävä huomiota asunnottomuuden käsitteen määrittelyyn ja monitahoisuuteen: onko asuminen kunnossa vrt. onko oma asunto. Henkilö, joka on tilaston mukaan asunnoton, voi kokea asuntoasioidensa olevan kunnossa tai hänellä on paikka, jossa olla. Sosiaalipalveluissa vähennetään asunnottomuutta kehittämällä palveluja, joiden tavoitteena on tukea asunnottomia kohti itsenäistä asumista.

Asumisen tuki on monipuolista, lähtien kevyesti tuetusta palveluasumisesta tehostettuun palveluasumiseen ja päihteet sallivasta päihteettömyyttä tukevaan. Asunnottomuutta ehkäiseviä palveluja, kuten asunnottomuuden ehkäisyhankkeen

jalkautuva työ, kehitetään koko ajan. Kokemusasiantuntijat ovat tärkeä osa palvelujen kehittämisessä. Palveluja kehitetään pitkällä tähtäimellä ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Koronaviruspandemian vaikutus sitoviin tavoitteisiin (ainakin osittain pandemiasta johtuva)

Johtopäätökset:

Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2020 sitovista tavoitteista oli toteutunut täysin 16, osittain 12 ja 6 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä yhden tavoitteen toteumasta, yhden tavoitteen osalta huomautettiin tavoitteen mittarista ja yhtä tavoitetta ei voitu arvioida.

Koronakriisi vaikutti siihen, että hyvinvointia edistäviä tavoitteita jäi toteutumatta. Tarkastuslautakunta on huolissaan erityisesti siitä, että koronakriisin aikana lasten- ja nuorten erilaiset ongelmat ovat pahentuneet ja terveys- ja sosiaalipalveluihin on syntynyt hoito- ja palveluvelkaa, joka kasvattaa palvelutarpeita tulevina vuosina. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että heti koronakriisin hellittäessä aletaan nopeasti toimiin, joilla nyt syntynyttä hoito- ja palvelutarvevajetta aletaan purkamaan.

Vastaus:
Kuten tarkastuslautakunta toteaa, osa väestön hyvinvoinnin edistämisteen tähtäävistä sitovista tavoitteista jäi toteumatta ainakin osin koronakriisin vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle vastuutetuista sitovista tavoitteista näin voidaan arvioida tapahtuneen ainakin tavoitteen 12.3 (Lastensuojeluilmoitusten jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää) sekä tavoitteen 16.2 (Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu).

Koronaepidemia ja sen jälkihoito heijastuvat toimialan palveluvaateisiin vielä pitkään, eikä epidemian kokonaisvaikutuksia pystytä vielä täysin arvioimaan. Koronan onnistunut jälkihoito ja sen aiheuttaman hoito- ja palveluvelan kattaminen edellyttää sekä tehokkuutta toimialan peruspalvelutuotannolta että kohdennettua panostusta koronasta erityisesti kärsineisiin asukasryhmiin. Lisäpanostusta tarvitaan erityisesti terveysasemien vastaanottotoimintaan, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä lapsiperheiden tukeen. Hoito- ja palveluvelan kattamiseksi myös palvelupolkujen toimivuus mm. kaupungin eri toimijoiden ja erikoissairaanhoidon varmistetaan. Uudelle valtuustolle annetaan valtuustokauden alussa selvitys siitä, miten koronan aiheuttama mielenterveys-, hoito-, hoiva-, oppimis- sekä muu palveluvelka saadaan kurottua kiinni; sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala osallistuu osaltaan em. kaupunkitason selvityksen valmisteluun.

Vantaa

Kaupunkitilalautakunta 22.9.2021 § 12
VD/8861/00.03.00.00/2021
Kaupunkiympäristölautakunta 21.9.2021 § 10
VD/8861/00.03.00.00/2021

ARVIOINTIKERTOMUS 2020 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN VASTAUKSET

1.1.1 Vuoden 2020 sitovien tavoitteiden toteutuminen
1.1.2 Tarkastuslautakunnan arvioita

1.3 Kaupunki saa myyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa
Kaupunki onnistui vuoden 2020 maanmyynneissä huolimatta Covid-19 –pandemian aiheuttamista äkillisistä kysyntämuutoksista vuoden aikana. Loppuvuotta kohti asunto- ja tonttimarkkinat normalisoituivat nopeasti ja kaupunki kykeni nopealla aikataululla valmistelemaan sekä asunto- että yritystonttien myyntejä asiakkaille. Maanmyyntivoitot muodostuivat pääosin asuntotonttien myynnistä, mutta vuonna 2020 myös yritystontteja myytiin 5 kpl ja vuokrattiin 5 kpl. Yhteensä maanmyyntivoittoja kirjattiin 31,3 miljoonaa euroa.

1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle
Viime vuosien aikana kaupunki on pyrkinyt aktiivisesti lisäämään oman maan kaavoitusta eri puolilla Vantaata. Erittäin kunnianhimoinen tavoite vuonna 2022 oli, että kaavoitettavista maa-alueista 55 % olisi kaupungin omistuksessa. Vaikka tavoitteeseen ei aivan päästy, toteutuman ollessa 52 %, on tulos hyvä, kun sitä verrataan kaupungin maaomaisuuden määrään ja sijaintiin suhteessa kaavoitettaviin alueisiin. Keskusta- ja täydennysrakentamisalueilla kaupungin maanomistuksen osuus on yleensä vähäinen, joten tästä syystä vuoden 2020 tulosta voidaan pitää hyvänä.

4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030
Kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksessä päästiin tavoitteeseen kuten tarkastuslautakunta totesi ensimmäisenä seurantavuonna 2019 (vertailu vuoteen 2018, jolloin Vantaan alueen kokonaispäästöt olivat 1068 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO2-ekv)).
Toisena seurantavuonna 2020 kokonaispäästöt olivat vuoden 2020 lopussa 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähenivät vuoteen 2018 verrattuna 18 % ja asukaskohtaiset päästöt 21 % eli vuositavoite 7 %:n vähennys saavutettiin molemmissa seurantaindikaattoreissa.
Vuoden 2020 aikana tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden vaikutukset pystytään arvioimaan vain laskennallisesti. Toimenpiteinä on ollut Led-valaistusten toteuttaminen 28 kohteeseen, joista laskennallinen energiansäästö on noin 800 MWh/vuosi. Lämmitysjärjestelmien uusiminen kahteen kohteeseen on tuottamassa noin 360 MWh vuosittaisen säästön. Esco-hankkeina toteutetut investoinnit tuottavat vuosittain säästöä noin 6500 MWh. Lisäksi energianohjeistoimilla on saavutettavissa pienempiä säästöjä, jolloin laskennalliset vähennykset ovat yhteensä noin 7800 MWh vuodessa. Urheiluhalleissa on tehty toimenpiteitä lämmitys- ja sähköjärjestelmissä, joiden säästövaikutukseksi arvioidaan noin 1350 MWh/vuosi. Kaupungin omistamissa rakennuksissa kokonaisenergiankulutuksen säästöt jakautuvat seuraavasti: lämmitys -8,6 %, sähkö - 8,2 % ja uudet energiansäästöt -1,8 % kokonaisenergiankulutuksesta. Koronarajoituksilla on ollut suuria vaikutus vuoden aikana toimitilojen ollessa suljettuna.

4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät

Yleiskaava 2020 on määritelty ekologisten runkoyhteyksien verkosto, joka yhdistää Vantaan ja naapurikuntien arvokkaat luontokohteet toisiinsa. Yleiskaavan verkosto perustuu laajempaan selvitykseen "Vantaan ekologiset yhteydet" vuodelta 2018.
Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaava 2020 kokouksessaan 25.01.2021. Hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Uusi yleiskaava tulee voimaan vasta valitusten käsittelyn jälkeen. Vaikka uusi yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen, huomioidaan ekologisten runkoyhteyksien verkosto jatkosuunnittelussa ja samalla tarkastellaan mahdollisuuksia turvata paikalliset yhteydet. Yleiskaavan määräys kuvaa yhteyksien merkitystä ja ohjaa jatkosuunnittelua seuraavasti: "Yhteys turvaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata. Ekologisen runkoyhteyden sijainti on ohjeellinen ja tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä".

4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa
Vuoden 2020 joukkoliikenteen nousijamäärätavoite jäi kauas tavoitellusta jääden marraskuussa 90 000 matkustajaan päivässä tavoitetason ollessa 133 600. Koronapandemia on leikannut joukkoliikenteen käyttöä kymmeniä prosentteja. Toipuminen muutoksesta tulee HSL:n ennusteen mukaan olemaan hidasta ja kestää vuosia.
Vantaan kaupunki tuottaa joukkoliikennepalvelun HSL:n kautta. Se vastaa liikennepalvelun suunnittelusta ja tilaamisesta, mutta Vantaan kaupunki vastaa erityisesti joukkoliikenteen terminaalien, olosuhteiden, toimintaedellytysten ja sujuvuuden kehittämisestä. Pitkällä tähtäimellä käytön on mahdollista kasvaa asukasmäärää ja työpaikkamäärää nopeammin, kun maankäyttöä kehitetään ja tiivistetään olemassa olevan palvelun yhteyteen. Tätä kuvaa hyvin siksi myös kaupunkiympäristön toimialan tavoitteet 5.1 ja 6.1.
Viime vuosina on edistetty HSL:n kanssa laadittuja linjastosuunnitelmia ja erityisesti niiden yhteydessä lanseerattujen runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 olosuhteita ja etuuksia. Runkolinjan 300 liikennöintiin tarvittavan Luhtitien suunnittelu eteni aikataulussa. Bussiliikenteen siirtyminen Hakunilan varikolta Ojangon varikolle eteni myös aikataulussa.

4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa
Pyöräilyä edistetään jatkuvana työnä kehittämällä pyörätieverkostoa, pyörien pysäköintiä, laatukäytävien toteutuksia ja kaupunkipyöräjärjestelmää. Pyöräilyn määrää pitkällä aikavälillä kuvaa pyöräilyindeksi, joka lasketaan automaattisten mittauspisteiden tuottaman tiedon pohjalta tietyissä kohti pyöräilyverkkoa.
Vuoden 2020 pyöräilyindeksi oli 1266. Vuoden 2019 indeksiluku oli 1039, joten kasvua viime vuodesta oli 22 %. Tavoite 3 % kasvusta täyttyi kirkkaasti, mutta pyöräilyn suhteen on huomioitava, että vuosittainen vaihtelu mm. Säätilojen johdosta ja toisaalta myös koronapandemian vaikutuksesta voi olla suurtakin.

4.5 Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy
Kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ratikan jatkosuunnittelun käynnistämisestä joulukuussa 2019. Suunnittelun aloitus oli sidottu siihen, että valtio sitoutuu osallistumaan suunnittelukustannuksiin MAL-sopimuksen kautta. Keväällä 2020 yksityiskohtaisen suunnittelun aloitusta ja kilpailutuksia valmisteltiin. Kun MAL-sopimus saatiin, kilpailutusprosessit aloitettiin. Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyi marraskuussa Tikkurila-Länsimäki -osuudella, ja joulukuussa lentoasema-Tikkurila –osuudella.

5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseudulle ja joukkoliikenne vyöhykkeelle
Asuntokaavoitusta on toteutettu tavoitteiden mukaisesti.

6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu
Vuoden 2020 kesäkuussa saatiin neuvoteltua Helsingin seudulle uusi MAL-sopimus, jossa Vantaan uudeksi asuntotuotantotavoitteeksi asetettiin 2 640 asuntoa ja asemakaavoituksen asunkerrosalatavoitteeksi 240 000 k-m2 vuodessa. Nämä olivat myös sitovan tavoitteen mittareina vuodelle 2020. Vantaalle valmistui vuoden aikana 2 918 asuntoa ja hyväksyttyä uutta asumisen kerrosalaa 239 146 k-m2. Näin ollen tavoitteet saavutettiin. Suoritusta voidaan pitää erinomaisena johtuen siitä, että haastavasta Covid 19-pandemiatilanteesta huolimatta kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja tontinluovutuksen prosessit pystyttiin organisoimaan nopeasti ja pitämään tehokkaina etätyöskentelystä huolimatta.

9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät
Vehkalan länsipuolen esirakentaminen valmistui suunnitellusti 2020.

15.1 Sisäilmatilanne paranee kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa
Sisäilmatilannetta on saatu parannettua laajasti Vantaan kaupungin kiinteistöissä. Sisäilmatutkimuksia odottavien kiinteistöjen jono on saatu purettua ja tutkimukset saadaan aloitettua nopeasti sisäilmailmoituksen tultua. Rakennusten tutkimukset ovat laajoja ja myös korjauksissa päästään hyödyntämään laajasti teknistä dataa. Sisäilmaan, rakenteiden kuntoon ja tilankäyttäjien oireiluun vaikuttavat seikat tulevat ilmi ja niihin päästään puuttumaan ripeästi. Useita vanhempia koulu- ja päiväkotirakennuksia on saatu purkuun ja uudisrakennuksia tilalle, väistötiloja on saatu lisättyä. Koko sisäilmaprosessia on uudistettu ja sisäilmatyön henkilöresursseja on lisätty valtuustokauden aikana. Sisäilmatilanne on koko Vantaan osalta vakaa.

19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee
Tikkurilan toimitilahanke on edennyt määrätietoisesti kohti toteutusta hyvässä yhteistyössä eri yksiköiden ja osapuolten osallistuessa tarvittavin edistävin toimin.

4 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ
Kadut ja puistot palvelualue, pysäköinninvalvonta
Yleistä
Pysäköinninvalvonnan ensisijaiset tavoitteet ovat liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen. Tavoitetta edistetään valvomalla lain vastaista ja vaaratilanteita aiheuttavaa pysäköintiä, sekä vaikuttamalla pysäköintipaikkojen vaihtuvuuteen.
Pysäköinninvalvonnassa on tehty kuluvan vuoden aikana aktiivisesti töitä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantamiseksi, mikä on osaltaan vähentänyt sairauspoissaoloja sekä kohentanut yleistä työilmapiiriä. Yksikössä jatketaan hyväksi koettuja toimenpiteitä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantamiseksi.
Pysäköinninvalvonnassa on otettu käyttöön haalarikamerat työturvallisuuden parantamiseksi. Kameroiden käyttö perustuu vapaaehtoisuuteen tällä hetkellä. Kokemukset kameroista ovat olleet pääosin positiivisia.
Pysäköinninvalvonnassa suurimmat säästöt syntyivät henkilöstökuluissa, täyttämien virkojen seurauksena. Arviointikertomuksen jälkeen yksi avoimista olleista viroista on täytetty. Tällä hetkellä pysäköinninvalvonnan tiimissä on kaksi täyttämätöntä pysäköinnintarkastajan virkaa.
Tiimityöskentely ja toiminnan kehittäminen
Pysäköinninvalvonnassa on painotettu hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista. Esimiesketjun yhteen työskentely sekä johdonmukaisuus työskentelystä annettavien linjauksien luomisessa on erityisen tärkeää.

Pysäköinnintarkastajia on ohjeistettu ottamaan yhteyttä esimieheensä, mikäli valvontaa halutaan aloittaa uudessa kohteessa tai alueen liikennejärjestelyt ovat muuttuneet. Muutoksista käydään aktiivista keskustelua, jonka pohjalta sovitaan toimintatavoista. Kuntalaisten ohjaamista ja neuvontaa korostetaan pysäköinninvalvonnan toiminnassa.
Kuntalaisia pyritään tiedottamaan muutoksista pysäköintijärjestelyissä muun muassa tiedotteita jakamalla. Pysäköinninvalvonta pyrkii kirjoittamaan ensin huomautuksia, jos alueen liikennejärjestelyt muuttuvat.
Pysäköinnintarkastajille järjestetään aktiivisesti koulutusta. Kaikki pysäköinnintarkastajat suorittavat poliisiammattikorkeakoulun järjestämän koulutuksen, joka koostuu neljästä osasta: 1. liikenneasiat, 2. oikeudelliset asiat, 3. hankalan asiakkaan kohtaaminen ja 4. työyhteisötaidot.
Lisäksi pysäköinnintarkastajille järjestetään yhteistä koulutusta ulkoisten ja sisäisten sidosryhmien kanssa.

Yleisiä pysäköinninvalvontaa koskevia huomioita

Tarkastuskertomuksessa mainittujen siirtotapahtumien lisäksi pysäköinninvalvonta suorittaa ajoneuvojen siirtoja myös sillä perusteella, että ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yli kahden vuorokauden ajan tai jos viidestä samalla ajoneuvolla tehdystä pysäköintiä koskevan säännöksen vastaisesta menettelystä on määrätty pysäköintivirhemaksut, jotka ovat maksamatta ja joihin ei voi hakea muutosta.
Lähisiirtojen määrä on hieman kasvanut kaupungin kunnossapidon urakka-alueilla tehtävien kunnossapitotöiden seurauksena.
Yksityisten piha-alueiden valvontaa koskevat 1.6.2020 voimaan tulleen tieliikennelain säännökset aiheuttavat edelleen epäselvyyttä valtakunnallisella tasolla. Tilanteen selkeyttämiseksi muun muassa Kuntaliitto on tehnyt esityksen lakimuutoksesta.
Vantaan Kaupunki on esittänyt sisäministeriölle pysäköintivirhemaksun korotusta 60 eurosta 80 euroon Tikkurilan kalliimmalla maksuvyöhykkeellä.

Kotihoidon pysäköintitunnukset

Arviointikertomuksen jälkeen kaupungin hallintosääntöön on tehty muutos, jonka mukaan tieliikennelain 190 a §:n mukaisten kotihoidon pysäköintitunnusten myöntämisestä ja peruuttamisesta vastaa kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä teknisen lautakunnan hyväksymien linjausten mukaisesti. (hallintosääntö 6 luku 4§)
Tunnuksia on myönnetty 303 kpl 9.9.2021 mennessä.
Luvat ja valvonta yksikön henkilöstöresurssien riittävyys on huomioitava tehtävien lisääntyessä.
Katualueiden käyttömahdollisuudet kotihoidon poikkeuspysäköinnissä ovat rajattuja. Kiinteistölle, eli lähemmäs asiakasta tapahtuva pysäköinti, lisäisi kotihoidon tekemän tärkeän työn tehokkuutta ja turvallisuutta. Kaupungin oma tytäryhtiö VAV Yhtymä Oy on mahdollistanut tunnuksien käytön pysäköintialueillaan. Kaupungin sosiaali- ja terveystoimella on tietämys siitä, että missä talonyhtiöissä heidän asiakkaitaan asuu. Näin ollen tunnuksien käyttöä yksityisellä alueella tulee edistää yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa.

Maastopysäköintiä koskevat huomiot

Pysäköinninvalvonnassa on ollut aikaisemmin jonkin verran sisäisiä tulkintaeroja maastopysäköintiin liittyen. Tulkintaeroja on pystytty ratkaisemaan työnjohdollisin toimenpitein sekä henkilökunnan koulutuksen avulla.
Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa annettiin suositus maastopysäköintialueita koskevan kartan luomiseksi. Kartan toteuttaminen ja ylläpitäminen vaatisi lisää henkilötyövuosien osoittamista. Kaupunkiympäristön toimiala ei katso tällaisen kartan toteuttamisen ja ylläpidon olevan sen laajuuden sekä monimutkaisuuden vuoksi kustannustehokasta, eikä viisasta henkilöstöresurssien käyttöä.

11 § Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston lakkauttaminen

VD/9553/02.03.08/2021
RV/HW/JH/HL/KN/HY-L

Esitetään Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahastoa lakkautettavaksi 31.12.2021. Rahaston varoilla rahoitetut suunnittelu-, kehittämis- ja toteutuskustannukset ovat luonteeltaan kaupunkiympäristön perustoimintaa, eikä niiden rahoittaminen erillisenä taseyksikkönä toimivasta rahastosta ole tarkoituksenmukaista. Rahaston lakkauttaminen on huomioitu kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2022 talousarvioesityksessä.

Kaupunginvaltuusto päätti 5.3.2007 § 13 perustaa Marja-Vantaa rahaston rahoittamaan Marja-Vantaan suunnittelualueen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Kaupunginvaltuusto korotti rahaston peruspääomaa päätöksellään 23.5.2011 § 11. Tässä yhteydessä rahaston nimi muutettiin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastoksi ja sen tehtäväksi määriteltiin Marja-Vantaan suunnittelualueen ja Vantaan keskusten asemakaavoituksen, kunnallistekniikan ja keskeisten palvelutilojen suunnittelu- ja toteuttamiskustannusten rahoittaminen.

Voimassa olevan hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 46 mukaan kaupunginhallitus hyväksyy rahaston käyttösuunnitelman sekä yli 1 000 000 hankesuunnitelmat. Muilta osin rahaston säännön mukaisista tehtävistä vastaa hallintosäännön luvun 6 § 2 perusteella kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Kaupungin sisäinen tarkastus tarkasti rahaston toimintaa keväällä 2020. Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että rahaston sääntöä noudatetaan ja arvioida rahaston toimintaa ja sen tarkoituksenmukaisuutta. Toimenpide-ehdotuksissaan sisäinen tarkastus suositteli, että rahastomuotoisen toiminnan tarkoituksenmukaisuutta arvioitaisiin ja pohdittaisiin sitä, voisiko Marja-Vantaan ja keskusta-alueiden kehittämisen, suunnittelun ja toteuttamisen sisällyttää jatkossa kaupunkiympäristön toimialan tehtäväksi ja varata tämän hoitamiseksi määrärahat toimialan talousarvioon. Rahaston pääomaa on kartutettu kaupungin ylijäämäisten tilikausien tuloksista, eli käytännössä kaupunki rahoittaa lähes kaikki rahaston maksamat kulut ja investoinnit, vaikka rahasto onkin eriytetty kirjanpidossa omaksi taseyksikökseen.

Kaupunkiympäristön toimiala on selvittänyt rahaston toiminnan tarkoituksenmukaisuutta yhteistyössä talousohjauksen kanssa. Kun sisäisen tarkastuksen tekemien havaintojen lisäksi otetaan huomioon, että rahastosta rahoitetut hankkeet eivät sisällöllisesti eroa niistä investointihankkeista, joita jo tähän saakka on rahoitettu toimialan talousarvion mukaisesta investointibudjetista, rahaston toiminta on perusteltua lakkauttaa.

Rahastossa on 17,5 miljoonan omaisuus, joka koostuu pääosin kunnallisteknisistä rakenteista. Rahaston käytettävissä olevat rahavarat 7.10.2021 ovat 1,9 miljoonaa euroa. Lakkautuksen jälkeen rahaston tase yhdistellään kaupungin taseeseen eräkohtaisesti sisäiset erät eliminoiden. Mikäli rahastoa ei lakkautettaisi, tulisi rahaston pääomaa korottaa lähiaikoina.

Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahastoa esitetään lakkautettavaksi 31.12.2021. Rahaston lakkauttaminen on huomioitu kaupunkiympäristön toimialan talousarvioesityksessä vuodelle 2022. Rahaston vuoden 2021 toiminnan osalta laaditaan lakkauttamisen yhteydessä erillinen tilinpäätös.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahasto lakkautetaan 31.12.2021.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

12 § Varia Hiekkaharjun tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/9466/10.03.02.01/2021

RV/HW/AK/PW/EK/MH/MR/PK/KVa/IK/HY-L

Käyttöikänsä puolesta peruskorjaustarpeessa oleva Varia Hiekkaharjun toimipisteen vanha osa korjataan rakennusteknisesti toimimattomien ja vaurioituneiden rakennusosien osalta. Lisäksi tehdään tilamuutoksia opetusalojen uudelleenjärjestelyn ja kasvavan oppilasmäärän johdosta. Samalla tehdään tarpeelliset tilamuutokset ja korjaustoimenpiteet vuonna 2006 rakennettuun laajennusrakennukseen. Muutos- ja peruskorjaustöiden jälkeen tilapaikkoja on yhteensä 1285 opiskelijalle seuraaville aloille: turvallisuusala, kone- ja tuotantotekniikka-ala, talotekniikka-ala, talonrakennusala, puhtaus- ja kiinteistöpalveluala, pintakäsittelyala ja ravintola ja cateringala.

Vantaan kaupungin omistama, monialainen, perusopetusta ja oppisopimuskoulutusta järjestävä Varia toimii nykyisellään neljässä eri toimipisteessä Vantaalla: Hiekkaharjussa, Koivukylässä, Aviapoliksessa ja Myyrmäessä. Vuoteen 2026 mennessä on tavoitteena tehostaa ja keskittää toimintoja, poistaa päällekkäisyydet opintotarjonnasta ja varmistaa nykyaikaiset sekä terveelliset opetustilat kolmessa toimipisteessä: Vehkalassa, Hiekkaharjussa ja Tikkurilan Oppimiskampuksessa.

Varia Hiekkaharjun toimipisteen muutos- ja korjaustöiden yhdistetty tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu Vantaan kaupungin Toimitilajohtamisen, Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, Vantaan ammattiopisto Varian sekä konsulttitoimistojen Boost Brothers Oy:n, Avario Oy:n, Design Lime Oy:n, Ramboll Finland Oy:n ja Granlund Oy:n yhteistyönä.

Tavoitteina on peruskorjauksen myötä sisäilmaltaan ja energiatehokkuudeltaan nykyistä paremmat, hallintoa ja opetusta palvelevia toimintoja vastaavat tilat, joita on myös helppo muuntaa tulevaisuuden tarpeisiin.

Rakennus on suojeltu kaavassa sr-5 suojelumerkinnällä. Rakennussuojelun vaatimuksia on kartoitettu rakennushistoriaselvityksellä, jossa todetaan, että erityisesti tiilijulkisivun uusimisessa on kiinnitettävä huomiota ominaispiirteiden säilymiseen.

Kohteen kokonaislaajuus on 16 500 hym² / 20 800 htm² / 23 532 brm².

Hiekkaharjun toimipisteestä on aikaisemmin laadittu seuraavat selvitykset:

- Varia, Hiekkaharju, Esiselvitys, Korjaustapaselvitys (4.6.2019)
- Varian toimipisteiden esiselvitys (2.5.2019)

Vantaan Ammattiopisto Varian investointien kokonaisuutta käsiteltiin Kaupunginjohtajan hankejohtoryhmässä lokakuussa 2020. Hankejohtoryhmän päätösten myötä, Varia Hiekkaharjun peruskorjaushankkeesta on laadittu tarveselvitys ja hankesuunnitelma.

Taloussuunnitelmassa 2021–2024 Hiekkaharjun ammatillinen oppilaitos on esitetty toteutettavaksi VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena.

Esiselvityksen tarveselvitys-hankesuunnitelmaa vastaava indeksikorjattu kustannusarvio on n. 32 100 000 € (alv 0 %).

Vantaan toimitilajohtamisessa on Varia Hiekkaharjun toimipisteelle laskettu 24.9.2021 päivätty tavoitehinta 41 700 000 € (alv 0 %, KL 106).

- Kustannusten nousu kohdistuu pääosin laajennusosaan, johtuen PTS-toimenpiteiden huomioimisesta hankesuunnitelmaan joihin esiselvitysvaiheessa ei vielä ollut varauduttu (n. 6 milj.€).
- Lisäksi tilamuutoslaajuus on kasvanut toimitilaverkon lisääntyneestä muuttoliikenteestä johtuvista tilamuutoksista ja opetustoiminnan kehityksen vaatimista tilamuutoksista (n. 2 milj. €).
- Korjauslaajuuksien kasvuun on myös varauduttu esiselvitystä suuremmilla riskivarauksilla (n. 3 milj. €).

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 33 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 11.10.2021 § 11 on päättänyt
esittää kaupunkitilalautakunnalle hyväksyttäväksi Varia Hiekkaharjun toimipisteen 24.9.2021 päivätyn yhdistetyn tarveselvitys-hankesuunnitelman ja sen tavoitehinnan 41 700 000 € (alv 0 %, KL 105) suunnittelutyön pohjaksi.

Kaupunkitilalautakunta 13.10.2021 § 6 on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Varia Hiekkaharjun toimipisteen 24.9.2021 päivätyn yhdistetyn tarveselvitys-hankesuunnitelma ja sen tavoitehinnan 41 700 000 € (alv 0 %, KL 106) edellytyksellä, että Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on sen hyväksynyt.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 33 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että hanke on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukainen hanke. Hanke on kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030. Varia Hiekkaharjun ammatillisen oppilaitoksen tilat on esitetty toteutettavaksi VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena valmistuen käyttöön elokuussa 2027.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Varia Hiekkaharjun toimipisteen 24.9.2021 päivätty yhdistetty tarveselvitys-hankesuunnitelma ja sen tavoitehinta 41 700 000 € (alv 0 %, KL 106) suunnittelutyön pohjaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Varia Hiekkaharjun tarveselvitys-hankesuunnitelma liitteineen

Täytäntöönpano: kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Maja Haltia, puh. 040 621 1482, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIA

HIEKKAHARJUN TOIMIPISTE

Muutos- ja korjaustöiden yhdistetty tarveselvitys ja hankesuunnitelma 24.9.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1 HANKETIETOKORTTI 7

2 YHTEENVETO.....8

3 HANKKEEN PERUSTEET 9

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan 9

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen.....10

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselitykset) 11

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus- ja haitta-aineselvitykset.....13

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset 13

4 RAKENNUKSEN KUVAUS JA KUNTO.....14

4.1 Rakennuksen kuvaus.....14

4.2 Rakennuksen kunto.....16

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET 21

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus.....21

5.1.1 Eri toimintojen tila.....21
5.1.2. Yhteiset tilat.....22
5.1.3 Henkilökunnan tilat.....22
5.1.4 Puku-, pesu- ja wc-tilat.....23
5.1.5 Ateriapalvelun tilat.....23
5.1.6 Siivoustilat.....24
5.1.7 Jätehuollon tilat.....25
5.1.8 Väestönsuojatilat.....26
5.1.9 Pihan vaatimukset.....26
5.1.10 Muuta.....26

5.2 Tilaohjelma.....26

5.3 Tilojen vaatimukset 27

6 RAKENNUS.....28

6.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset.....28

6.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet.....28
6.0.2 Tilatehokkuustavoite.....28
6.0.3 Muuntojoustovaatimus.....29

6.0.4 Ääniolosuhteet 30
6.0.5 Palotekniset vaatimukset 30
6.0.6 Sisäilmatavoitteet 31
6.1 Arkkitehtoniset tavoitteet 31
6.2 Esteettömyystavoitteet 32
6.3 Rakennetekniset tavoitteet 32
6.4 LVIA-tekniset tavoitteet 34
6.4.1 Lämmitys, jäähdytys ja kylmäjärjestelmät 34
6.4.2 Ilmanvaihto 35
6.4.3 Vesi- ja viemäri sekä erikoisjärjestelmät 36
6.4.4 Automaatio 37
6.4.5. Huoltokirja 38
6.5 Sähkötekniset tavoitteet 38
6.5.1 Aluesähköistys ja liittymät 39
6.5.2 Sähkönjakelu ja keskukset 39
6.5.3 Johtotiet 40
6.5.4 Johdot ja niiden varusteet 40
6.5.5 Valaistusjärjestelmät 40
6.5.6 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta, info-tv, opetus-AV yms.) 41
6.5.7 Yhteisantennijärjestelmä 42
6.5.8 Äänentoistojärjestelmä 42
6.5.9 Keskuskellojärjestelmä 42
6.5.10 LE-WC-hälytysjärjestelmä 42
6.5.11 Soittokellot ja sisäänpyyntölaitteet 43
6.5.12 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä 43
6.5.13 Rikosilmoitusjärjestelmä 43
6.5.14 Videovalvontajärjestelmä 43
6.5.15 Sähköiset ovilukitukset ja kulunvalvontajärjestelmä 44
6.5.16 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä 44
6.5.17 Palohälytysjärjestelmä 44
6.5.18 Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä 44
6.5.19 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät 44
6.6 Toteutukseen liittyvät tavoitteet 45

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA 48

7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta 48
7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet 48
7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet 53

8. TOTEUTETTAVAT KORJAUS- JA MUUTOSTOIMENPITEET 55

8.1 Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen alkuperäisessä osassa (A- ja B-osat) 55
8.2 Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen laajennusosassa (C-, D-, ja E-osat) 58

9. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE 61

10. VÄISTÖTILATARVE 62

11. KUSTANNUKSET 63

11.1 Rakennuskustannukset 63

11.2 Käyttökustannusennuste 64

11.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste 65

12 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU 66

12.1 Rahoitus investointiohjelmassa 66

12.2 Aikataulu 66

13 TYÖTURVALLISUUSASIAT 69

14 RISKIT 70

14.1 Yleisriskit 70

14.2 Aikatauluriski 70

14.3 Teknisiin korjauksiin liittyvät riskit 72

14.4 Kustannusriski 73

15 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ.....74

Liitteet

- Liite 1 Sijaintikartta
- Liite 2 Ilmakuva
- Liite 3a Asemakaavaote
- Liite 3b Asemakaavamääräykset
- Liite 4 Tonttikartta
- Liite 5 Tilaohjelma
- Liite 6 Tavoitehintalaskelma

Oheismateriaalit

- Vantaan kaupungin ohjeita suunnittelijoille
- Vantaan kaupungin LVIA- suunnitteluohjeet
- Havat-riskikartta
- Tilakortit
- Tilakaaviot
- Tilaohjelma, laajempi excel-tiedosto
- Keittiösuunnitelma
- Keittiön laitteiden ja kalusteiden kustannusarvio
- Ajantasapiirustukset
- LVIA-järjestelmäkuvaus
- Maanvastaisten rakenteiden purkurajat
- Räystäsleikkaus
- Energia- ja hiilijalanjälkiraportti

1 HANKETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Vantaan Ammattiopisto Varian Hiekkaharjun toimipiste (peruskorjaus)						
Tarpeen kuvaus: Vantaan Ammattiopisto Varian Hiekkaharjun toimipisteen peruskorjaushanke on osa laajempaa Vantaan toisen asteen koulutuksen toimitilaverkon kehitystä.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Vantaan ammattiopisto Varia, toimitilatarpeiden esiselvitys (2019) Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvitys (2021)						
Tarpeen perustelut: Tarpeiden mukaisten ja laadukkaiden opetustilojen tarjoaminen toisen asteen koulutuksen kasvavalle opiskelijamäärälle Vantaalla. Vantaan Ammattiopisto Varian opetustoimintoja on suunniteltu keskitettävän toiminnallisista, teknisistä ja taloudellisista syistä nykyisen neljän toimipisteen sijaan kolmeen toimipisteeseen, jotka ovat tiloiltaan nykyaikaisia ja terveellisiä.						
Käyttäjätoimiala(t): Kasvatus ja oppiminen						
Kaupunginosa: Hiekkaharju	**Kiinteistötunnus:** 92-62-304-2			**Tontin pinta-ala:** n. 40222 m^2		
Osoite ja tontti: Tennistie 1, 01370 Vantaa	**Kaavatiedot:** YO sr-5			**Rakennusoikeus:** 29 750 m^2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)				**Investointikustannus**		
	brm^2	**htm^2**	**hym^2**	**€**	**€ / brm^2**	**€ / htm^2**
Uudisrakennus	-	-	-	-	-	-
Laajennus / lisärakennus	-	-	-	-	-	-
Muutos / peruskorjaus	23 532	20 800	16 500	41 700 000	1 772	2 005
Hankkeen tilapaikkamäärä				1285 opiskelijapaikkaa		
Investointikustannus tilapaikkaa kohden				32 451 € / tilapaikka		
Väistötilan tarve: Hankkeen vaatimat väistötilatarpeet pystytään järjestämään Varian nykyisessä Aviapoliksen toimipisteessä.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelmassa 2021–2024 Vantaan ammattiopisto Varian Hiekkaharjun peruskorjaus on esitetty toteutettavaksi VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena.						
Hankkeen toteutusaikataulu: 4 / 2021 – 8 / 2027 (tarveselvitys, hankesuunnittelu ja päätöksenteko 4 / 2021 – 10 / 2021, hankinnat, suunnittelu ja muu valmistelu 12 / 2022 – 8 / 2025, rakentaminen 9 / 2025 – 8 / 2027)						
Ylläpitokustannukset € / v (alv 0 %): 1 205 568 € / vuosi (ei sisällä siivousta)						
Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle € / v (alv 0 %): Hiekkaharjun toimipisteen käyttäjätoimialan vuotuiset toimintakustannukset kasvavat nykyisestä 400 000 eurolla / vuosi, opiskelijamäärän kasvusta johtuen.						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen € (alv 0 %): 1 060 000 € peruskorjauksesta ja tilamuutoksista johtuen.						
Vuokra-arvio käyttäjätoimialalle € (alv 0 %):						
Tuleva vuokra				17,02 € / htm^2 / kk (alv 0 %)		
Vuokravaikutus	354 100 € / kk			4 249 200 € / v		
Vuokravaikutus/tilapaikka	276 € / kk					
Laatija (t): Boost Brothers Oy / Avario Oy / Toimitilajohtamisen palveluyksikkö				**Päivämäärä:** 24.9.2021		

2 YHTEENVETO

Varia Hiekkaharjun toimipisteen muutos- ja korjaustöiden yhdistetty tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu Vantaan kaupungin Toimitilajohtamisen, Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, Vantaan ammattiopisto Varian sekä konsulttitoimistojen Boost Brothers Oy:n, Avario Oy:n, Design Lime Oy:n, Ramboll Finland Oy:n ja Granlund Oy:n yhteistyönä. Vantaan Ammattiopisto Varian investointien kokonaisuutta käsiteltiin Kaupunginjohtajan hankejohtoryhmässä lokakuussa 2020, jolloin tehdyn päätöksen myötä ammattiopisto Varia on osa Oppimiskampusta ja olemassa olevaa Hiekkaharjun toimipistettä korjaus- ja muutostöiden jälkeen.

Varia Hiekkaharjun toimipisteen peruskorjaushanke on osa toisen asteen palveluverkon kehitystä sekä osa laajempaa ammattiopisto Varian toimitilaverkon kehitystä, jossa opetustoimintoja on suunniteltu keskitettävän nykyisen neljän toimipisteen (Hiekkaharju, Koivukylä, Myyrmäki ja Aviapolis) sijaan kolmeen, tiloiltaan nykyaikaisiin ja terveellisiin, toimipisteisiin: Vehkalaan, Hiekkaharjuun ja Tikkurilan Oppimiskampukseen. Vehkalan uudisrakennuskohteen tarveselvityksen päivitys ja hankesuunnitelma hyväksyttiin 6.9.2021 kaupunginhallituksessa ja Oppimiskampus -uudisrakennuksen tarveselvitys- ja hankesuunnittelutyö on käynnissä.

Varia Hiekkaharjun toimipisteeseen tulee muutos- ja korjaustöiden jälkeen sijoittumaan tilapaikat yhteensä 1285 opiskelijalle seuraaville aloille: turvallisuusala, kone- ja tuotantotekniikka-ala, talotekniikka-ala, talonrakennusala, puhtaus- ja kiinteistöpalveluala, pintakäsittelyala ja ravintola- ja cateringala.

Kohteen hankesuunnittelussa määritetty kokonaislaajuus on 16 500 hym2 / 20 800 htm2 / 23 532 brm2. Hankesuunnitelman perusteella laskettu kustannusarvio hankkeelle on 41 700 000 € (alv 0 %, hintaindeksissä 106,0).

3 HANKKEEN PERUSTEET

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Ammatillisen koulutuksen osalta on tehty laaja selvitys ammatillisen koulutuksen verkon tiivistämisestä ja tehostamisesta. Tämän koulutusverkon toteuttaminen on kiireellistä ja erittäin tarpeellista, jotta Varia saa ajanmukaiset ja tehokkaat oppimisympäristöt. Kiireellisimpinä hankkeina tulee toteuttaa Vehkalan uudisrakennus ja siihen liittyvä Hiekkaharjun korjaus- ja muutostyö sekä Oppimiskampuksen uudisrakennus.

Toisen asteen oppilaitosten palveluverkon kehittämisessä yksi tärkeistä lähtökohdista on, että oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella. Fyysiset tilat tulee rakentaa vanhan rakennuksen aiheuttamat rajoitteet huomioiden siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Osan monikäyttöisistä tiloista suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten ja muiden Varian ulkopuolisten käyttäjätahojen kanssa.

Toisen asteen koulutuksen palveluverkkoselvityksen (2021) mukaan oppivelvollisuuden laajeneminen ei ole tuomassa Vantaan toisen asteen oppilaitoksiin juurikaan lisää opiskelijoita, vaan opiskelijamäärän kasvu johtuu peruskoulun päättävien ikäluokan kasvusta sekä mahdollisesta muuttovoitosta Vantaalle. Oppivelvollisuuden laajentuessa on mahdollista, että naapurikunnista hakeutuu entistä enemmän opiskelijoita Vantaan toisen asteen oppilaitoksiin. Arvion mukaan opiskelijoita voi hakeutua Vantaalle etenkin pienemmistä kunnista, joissa toisen asteen opintojen tarjonta on Vantaata suppeampaa. On myös huomattava, että toiselle asteelle haetaan jatkossakin yhteishaussa, ja että opetuslautakunnan päättämiä aloituspaikkoja ei voi ylittää. Oppivelvollisuusiän mahdollinen nostaminen ei aiheuta sellaista tilatarvelisäystä, johon tässä vaiheessa hanketta olisi tarve varautua.

Varia toimii nykyisellään neljässä eri toimipisteessä Vantaalla: Hiekkaharjussa, Koivukylässä, Aviapoliksessa ja Myyrmäessä. Varian tavoitteena on siirtyä vuoteen 2027 ulottuvan ajanjakson aikana kolmen toimipisteen malliin, joka muodostuu Vehkalan ja Hiekkaharjun toimipisteistä sekä Tikkurilan Oppimiskampus -rakennuksesta. Keskittämisen tavoitteita ovat vanhan Itä-Vantaa – Länsi-Vantaa –ja on aiheuttamien päällekkäisyyksien poistaminen opintotarjonnasta, toimintojen keskittäminen ja tehostaminen, riittävien ja laadukkaiden opetustilojen tarjoaminen kasvavalla opiskelijamäärälle sekä tilatehokkuuden parantaminen.

Rakenteellista muutosta opetuksen kysynnässä tulee tulevaisuudessa aiheuttamaan muutokset työelämässä eri alojen työvoimatarpeessa. Varian toimesta on arvioitu, lisäystarvetta koulutuspaikkoihin syntyy eniten tekniikan ja liikenteen alalla, suurin vähennystarve sen sijaan kohdistuu kulttuurialan koulutuksiin. Työelämän nopean kehityksen aiheuttama työn sisällön muutos on ennustettu lisäävän lisäksi nykyistä enemmän työssä olevien täydennys- ja uudelleenkoulutusta.

Vuoden 2018 alusta voimaan tulleen lakimuutoksen mukaan sen sijaan koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskelijahuolto myös aikuisille ammatillisen perustutkinnon suorittajille, joka lisää opiskelijahuollon resurssien tarvetta. Laajentuneeseen tarpeeseen on helpompi vastata tehokkaammin ja yksilön kannalta nopeammin ja laadukkaammin, kun opiskelijahuollon palveluita tarjotaan jatkossa kaikissa tulevissa toimipisteissä. Nykyisin opiskelijatukipalveluiden henkilöstö toimii liikkuvasti toimipisteiden välillä lukuun ottamatta Hiekkaharjun toimipistettä.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Tässä dokumentissa esitetyt väestöennusteen luvut perustuvat Vantaan viralliseen väestöennusteeseen 2020–2030 15–17-vuotiaille. Alla on esitetty väestöennusteen luvut koko ikäluokkien sekä ammatilliseen koulutukseen suuntautuvien nuorten ikäluokkien koolle vuosille 2021 (ennuste) sekä vuodelle 2026 (Oppimiskampuksen ja Vehkalan uudisrakennusten valmistuminen 2025 aikana ja Hiekkaharjun peruskorjauksen valmistuminen 2027 aikana). Luvuissa on esitetty ikäryhmien 15–17 vuotta keskimääräinen ikäluokkakoko, sekä näiden kolmen ikäluokan yhteenlaskettu koko. Ammatillisen koulutuksen päätyy valitsemaan noin 50 % ikäluokan nuorista. Mahdollisen yhteishaun ammatilliseen koulutukseen hakeutuvien osuuden pienentyessä vapautuvat paikat käytetään lisä- ja täydennyskoulutukseen.

Koko ikäluokka

- Vuonna 2021: keskimääräinen ikäluokka 2578 / yhteenlaskettu 7735 nuorta
- Vuonna 2026: 2964 / 8893 nuorta

Ammatilliseen koulutukseen suuntautuvat

- Vuonna 2021: keskimääräinen ikäluokka 1289 / yhteenlaskettu 3868 nuorta
- Vuonna 2026: 1482 / 4447 nuorta

Väestöennusteen 2020–2030 mukaan vuonna 2030 yhteenlaskettu 15–17-vuotiaiden määrä Vantaalla on 8971 nuorta.

Toimitilatarpeiden esiselvityksessä on määritetty koko Varian (Hiekkaharjun, mukaan lukien oppimiskampus, ja Vehkalan) kokonaiskapasiteetiksi 4700 opiskelijaa. Määrä vastaa väestöennusteen osoittamaan väestönkasvusta johtuvaan tarpeeseen arviolta ainakin vuoteen 2036 asti. Vuoden 2037 jälkeiseen kasvuun varaudutaan esimerkiksi tekemällä laajennusvarauksia tuleviin toimipisteisiin rakennushankkeiden yhteydessä. Noin 100 lisäpaikalla kokonaiskapasiteetissa voidaan varautua esimerkiksi edellä mainittujen täydennys- ja muutoskoulutuksen tarpeisiin. Nämä koulutukset eivät ole useimmiten täyspäiväisiä, joten 100 lisäpaikan kapasiteetilla pystytään tarjoamaan osa-aikaista koulutusta esim. Kaksinkertaiselle määrälle muutos- ja täydennysopiskelijoita.

Esiselvityksessä ja tarveselvityksessä on tulevia kasvuodotuksia käsitelty Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja Varian johdon kanssa määrittäen, mihin koulutuksiin ja millä volyymeilla kasvu kohdistuu.

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselitykset)

Konsulttitoimisto Boost Brothers Oyn laatimassa Varian toimipisteiden esiselvityksessä (2.5.2019) todettiin, että Varian tavoitteena on siirtyä vuoteen 2028 ulottuvan ajanjakson aikana kahden toimipisteen malliin. Keskittämisen tavoitteita ovat päällekkäisyyksien poistaminen opintotarjonnasta, toimintojen keskittäminen ja tehostaminen, riittävien ja laadukkaiden opetustilojen tarjoaminen kasvavalle opiskelijamäärälle sekä tilatehokkuuden selkeä parantaminen.

Aikaisemmissa selvityksissä on todettu, että nykyisistä tiloista merkittävä osa on vanhanaikaisia ja näiden tilojen toiminnalliset olosuhteet eivät vastaa nykyisen tai tulevan opetuksen tarpeita. Lisäksi tilatehokkuudet ovat heikkoja, kun tilat eivät toiminnollisuuksiltaan vastaa nykyisiä tarpeita. Lukuun ottamatta Hiekkaharjun ja Aviapoliksen 2000-luvulla rakennettuja laajennusosia kaikki Varian nykyisen tilat lähestyvät peruskorjausikää 2020-luvulla tai pian sen jälkeen. Lisäksi Vantaan kaupungin marras – joulukuussa 2018 teettämässä henkilöstön sisäilmaoirekyselyssä on havaittu eritasoisia sisäilmaongelmia kaikissa nykyisissä kohteissa, huomattavimpana Myyrmäen sähkötekniikan tilat, joista osa toiminnoista siirrettiin alkuvuodesta 2020 väliaikaisiin väistötilaparakkeihin toimipisteen piha-alueelle.

Vuoden 2019 Varian toimipisteiden esiselvityksestä poiketen Vantaan Ammattiopisto Varian hankkeissa edetään seuraavasti:

- Vehkalan suunnitelmaa viedään eteenpäin alkuperäistä hieman pienemmällä koulutusalatarjonnalla
- Varia on osa Oppimiskampusta ja olemassa olevaa Hiekkaharjun toimipistettä korjaus- ja muutostöiden jälkeen
- Myyrmäen, Koivukylän ja Aviapoliksen tiloista luovutaan

Vuoden 2019 esiselvityksessä esitettiin Hiekkaharjun toimipisteeseen oppilasmäärän lisäämistä 1880 opiskelijaan ja tämän mahdollistamiseksi rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamista. Opetusalojen muuttoliikenteessä on kuitenkin tapahtunut uudelleenjärjestelyitä ja esiselvityksestä poiketen Varia Hiekkaharjuun sijoitettaan Varian toimipisteiden esiselvityksessä esitettyä pienempi opiskelijamäärä (1880 -> 1285 opiskelijaa) seuraaville opetusaloille: turvallisuusala, kone- ja tuotantotekniikka-ala, talotekniikka-ala, talonrakennusala, puhtaus- ja kiinteistöpalveluala, pintakäsittelyala sekä ravintola- ja cateringala. Toiminnan vaatimat tilamuutokset ja tilaratkaisut ovat tarkentuneet esiselvityksestä, johtuen mm. osaamisalojen uudelleensijoittelusta eri toimipisteiden välillä. Pienempi opiskelijakapasiteetti luo kuitenkin varausta tulevalle kasvulle ja luo mahdollisuuden monikäyttöisten opetustilojen osittaiseen ulosvuokraukseen tai muihin mahdollisiin väliaikaistarpeisiin kuten esim. väistötilakäyttöön.

Esiselvityksessä esitettyä lisärakentamistarvetta rakennuksen ruokalan laajentamiseksi, ei tarvita pienemmän opiskelijamäärän takia verrattaessa esiselvitykseen. Esiselvityksestä poiketen on myös suunniteltu, että rakennuksen keittiö peruskorjataan aluekeittiöksi, jossa varaudutaan myös ulosläheteettävien ruokien valmistukseen.

Rakennuksen peruskorjauksen korjauslaajuus ja vaadittavat toimenpiteet ovat tarkentuneet esiselvityksestä, kun rakennuksesta on laadittu tarkempia kuntotutkimuksia. Toimitilaverkon kehityksen aiheuttaman muuttoliikenteen ja opetustoiminnan kehityksen vaatimien tilamuutosten laajuus sekä alkuperäisosalla, että laajennusosalla ovat myös kasvaneet esiselvitykseen verrattaessa. Lisäksi hankesuunnitelmaan on mukaan huomioitu laajennusosan tilamuutosalueiden lisäksi laajennusosan PTS-toimenpiteet, kun tulevan peruskorjauksen suunniteltuna ajankohtana laajennusosa on jo noin 20 vuotta vanha, jolloin laajennusosan ylläpitotoimia on luontevaa suorittaa alkuperäisosan peruskorjauksen yhteydessä. Esiselvityksessä laajennusosan PTS-toimenpiteet eivät olleet mukana.

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus- ja haitta-aineselvitykset

Tämän tarveselvitys-hankesuunnitelman rakennuksen kuntoarvio sekä korjaus toimenpide-ehdotukset perustuvat seuraaviin tutkimuksiin ja selvityksiin (lisäksi tämän hankesuunnitelmatyön aikana suunnittelijoiden ja rakennuttajakonsultin tekemiin arvioihin rakennuksen kunnosta sekä korjauslaajuuksista ja -tarpeesta):

- Finnish Consulting Group Oy:n (FCG) laatimaan kosteus- ja sisäilmatekniseen kuntotutkimukseen (7.4.2021) rakennuksen A- ja B-osista
- Vahanen Rakennusfysiikka Oy laatimaan haitta-ainetutkimukseen (16.6.2021)

Rakennuksesta on aikaisemmin tehty lukuisia muita yksittäisiä, pienempiä tutkimuksia, joista osa ei välttämättä enää ole ajankohdaltaan relevantteja tai osaan selvityksistä ei löydy yksiselitteistä seurantatietoa tehdyistä jatkotoimenpiteistä.

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Hiekkaharjun toimipisteestä on aikaisemmin laadittu seuraavat selvitykset:

- Varia, Hiekkaharju, Esiselvitys, Korjaustapaselvitys (4.6.2019)
- Varian toimipisteiden esiselvitys (2.5.2019)

Vantaan Ammattiopisto Varian investointien kokonaisuutta käsiteltiin Kaupunginjohtajan hankejohtoryhmässä lokakuussa 2020. Hankejohtoryhmän päätösten myötä, Varia Hiekkaharjun peruskorjaushankkeesta laaditaan tarveselvitys ja hankesuunnitelma.

4 RAKENNUKSEN KUVAUS JA KUNTO

4.1 Rakennuksen kuvaus

Hiekkaharjun toimipiste koostuu kahdesta osasta. Alkuperäinen vanha osa (A-B) on rakennettu vuonna 1963 ja laajennusosat (C-G) on rakennettu vuonna 2006.

Vuonna 1963 rakennettu alkuperäinen osa

Rakennuksen A-osassa on kolme kerrosta, jossa alin kerros on osittain maanpinnan alapuolella, B-osassa on kaksi kerrosta. Rakennuksen A-osassa on sijainnut henkilöstöhallinto- ja luokkatiloja sekä liikuntasali ja auditorio, B-osassa sen sijaan luokkahuoneita ja työsaleja.

Vanhan osan perustukset ovat paikallavalettuja betonirakenteita, ulkoseinälinjojen osalta maanvaraisia nauha-anturoita ja rakennusrungon sisällä pilarianturoita. A-osan alimmassa kerroksessa sijaitsee maanvastaisia betoniseiniä. Vanhan osan alapohjat ovat maanvaraisia, joista osassa alapohjat ovat kaksoislaatta-rakennetta, eristeenä Toja-levyä. Rakennuksen julkisivut ovat puhtaaksi muurattua tiiltä ja ulkoseinien sisäkuoret betonia, pois lukien hallitilojen pohjoisen puoleinen julkisivu, jossa on sekä betonista että tiilimuurattua julkisivua. Ulkoseinien lämmöneristeenä on käytetty mineraalivillaa. Sokkelit ovat paikallavalubetonia, joissa sokkelihalkaisussa on käytetty Toja-levyä. Väli- ja yläpohjat ovat ylälaattapalkistoja, poikkeuksena väestönsuojien massiiviset betonirakenteet sekä IV-konehuoneiden lisäkannatukset. A-osan puurakenteisen tuulettuvan vesikaton vesikatteena on huopakermi. B-osalla on konesaumattu teräs- kate, jossa betoninen yläpohjarakenne on lappeen suuntainen. Vesikatolla on lukuisia kattoikkunoita ja teknisiä laitteita.

Vanhan osan ilmanvaihtona toimii koneellinen tulo-poisto. A- ja B-osissa on eri aikakausilta taloteknisiä järjestelmiä, joiden yhteensopivuudesta ei ole varmuutta. Ainakin kuusi kappaletta eri ilmanvaihtokonetta on havaittu, jotka palvelevat eri käyttötiloja. Liikuntasalin ilmanvaihtoa on parannettu vuoden 2014 remontissa, jossa on uusittu IV-kone ja rakennettu toinen IV-konehuone käytettävissä olevien LVI- ja rakennesuunnitelmien mukaan.

Alkuperäisen osan suojelumääräykset, rakennushistoriaselvitys

Varia Hiekkaharjun A- ja B-osat on suojeltu asemakaavassa. Kaavaselostuksessa 2004 suojelumerkintä on kuvailtu seuraavasti: ”Suojeltava rakennus.

Historiallisesti / kulttuurihistoriallisesti / rakennustaiteellisesti / kaupunki- tai kyläkuvan kannalta arvokas rakennus / rakennuksen osa, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja.”

Rakennussuojelun vaatimuksia on kartoitettu rakennushistoriaselvityksellä. Rakennushistoriaselvityksessä todetaan, että erityistä huomioita tulee korjauksessa kiinnittää räystäsrakenteen ja nauhaikkunoiden muodostaman kokonaisuuden säilyttämiseen. Tiiliverhous tulee uusia nykyisen tiilen värisenä. Korjauksen yksityiskohdat tulee suunnitella huolellisesti alkuräistä 60-luvun henkeä kunnioittaen. Sisätiloissa merkittävimpiä ovat portaat ja pääaula, joiden säilyneitä rakennusosia kuten kaiteet, tulee säilyttää myös jatkossa. Aulatilojen ja porrashuoneiden korjaus ja materiaalivalinnat tulee suunnitella alkuperäinen ilme huomioiden.

Vuonna 2006 rakennettu laajennusosa

Rakennuksen laajennusosa on kiinni alkuperäisessä rakennuksessa A-osan pohjoispäädyssä liikuntasalin takana. Laajennuksen yhteydessä lisäksi B-osan päätyyn kone- ja metallialan tilojen jatkeeksi on tehty laajennusosa G.

C-osassa on rakennuksen pääsisäänkäynti mukaan lukien ruokala ja keittiötilat, kellarissa mm. väestönsuoja ja teknisiä tiloja. D- ja E-osissa on sijainnut opintoalakohtaisia työtiloja. F-osa on entinen asuntolarakennuksen kellarissa sijaitseva lämmönjakohuone, joka on säilytetty käytössä. Maanpäällinen osuus on purettu vuonna 2014.

Laajennuksen osat C ja D:n länsipääty on perustettu maanvaraisilla pilarianturoilla, loppuosa D:stä sekä E, F ja G on perustettu teräsbetonisilla paalupilarianturoilla. Maanvaraisilla alueilla on maanvarainen alapohja, paalutetuilla alueilla sen sijaan ontelolaatasto alustatilalla. Kantavina rakenteina toimii teräsliittopilarit ja -palkit sekä väli- ja yläpohjissa ontelolaatastot. Ulkoseinät ovat pääosin termorankaseiniä ja paikoittain sijaitsee sisäkuorielementtiseiniä, molemmissa rakenteissa julkisivuna on tiilimuuraus. Yläpohjan lämmöneristeenä on kevytsora ja pintamateriaalina tasausbetoni ja kumibitumikermikate. IV-konehuoneita sijaitsee vesikatolla sekä E-osassa.

Rakennuksen lämmitysjärjestelmä

Kiinteistö on liitetty Vantaan Energian kaukolämpöverkkoon. Lämmönjakohuone sijaitsee ns. sisäpihalla B- osan pohjoispuolella sijainneen asuntolarakennuksen

kellarissa. Asuntolaosa on purettu vuonna 2014. Lämmönjakohuone on jätetty kellariin ja sen päälle on rakennettu ns. sisäänkäyntikoppi.

4.2 Rakennuksen kunto

Rakennuksen kuntoarvio sekä muutos- ja korjaustoimenpidelaajuudet perustuvat kappaleessa 3.4 mainittuihin tutkimuksiin, 3.5 aikaisemmin tehtyihin selvityksiin, käyttäjien ja tilaajan kanssa käytyihin keskusteluihin ja 2019 syksyllä esiselvityksen yhteydessä tehtyyn visuaaliseen kuntoarvioon kiinteistöstä sekä rakennusosien käyttöikään, jota on täsmennetty ja päivitetty hankesuunnittelussa. Rakennuksen alkuperäisen osan kuntoa, eri rakennusosien teknistä toimivuutta ja toimenpide-ehdotuksia vanhasta osasta on kuvailtu tarkemmalla teknisellä esitys- ja detaljitasolla kosteus- ja sisäilmateknisessä kuntotutkimuksessa.

Rakennukseen on aikaisemmin tehty lukuisia korjaus- ja muutostoimenpiteitä mm. kosteusvaurio- ja sisäilmakorjauksia, tila- ja taloteknisiä uudistuksia ym. korjauksia, joita on lueteltu mm. kuntotutkimuksessa sekä esiselvityksessä.

Kuntoarvioinnin periaatteet

Rakennusosien kuntoluokitukset on esitelty taulukossa 1. Kuntoluokittelussa on käytetty RT-kortin ”RT 18-11061 Kiinteistön kuntoarvio, Kuntoluokan määräytyminen” luokitustapaa.

Taulukko 1. Kuntoluokat, ”RT 18-11061 Kiinteistön kuntoarvio, Kuntoluokan määräytyminen, Taulukko 1” mukaan.

Kuntoluokka	Kuvaus
5 – Uusi	Uusi tai uudenveroinen, ei toimenpiteitä seuraavan 10 vuoden kuluessa.
4 – Hyvä	Rakennusosissa käytön jälkiä ja vanhenemista havaittavissa ainoastaan vähissä määrin, tarve kevyelle huoltokorjaukselle 6...10 vuoden kuluessa.
3 – Tyydyttävä	Rakennusosissa käytön jälkiä ja vanhenemista havaittavissa, tarve kevyelle huoltokorjaukselle 1...5 vuoden kuluessa tai peruskorjaukselle 6…10 vuoden kuluessa. Äkillisen akuutin korjaustarpeen riski on vähäinen.
2 – Välttävä	Rakennusosien käytön jäljet ja vanheneminen ovat huomiota herättäviä, tarve peruskorjaukselle 1…5 vuoden kuluessa. Äkillisen akuutin korjaustarpeen riski on suuri.
1 – Heikko	Rakennusosa on ohittanut peruskorjausajankohdan ja se on tarve uusia seuraavan 1...5 vuoden kuluessa.

Rakennuksen alkuperäisen osan kunto

Rakennuksen alkuperäinen osa on rakennettu vuonna 1963 eli rakennus on lähes 60-vuotta vanha, eli käyttöiän puolesta rakennus lähestyy peruskorjausikää. Osaa rakenteista ja järjestelmistä on kuitenkin korjattu rakennuksen elinkaaren aikana. Rakennus on paitsi rakennusteknisestä näkökulmasta osittain toimimaton ja vaurioitunut, myös osittain toiminnallisesti vanhanaikainen. Vanhassa osassa on myös lukuisia kertoja raportoitu sisäilmaongelmista. Näistä viimeisimpänä hallintotilat ovat muuttaneet pois A-siivestä väistötiloihin laajennusosan puolelle. Rakennuksen alkuperäisen osan kuntoa, eri rakennusosien teknistä toimivuutta ja toimenpide-ehdotuksia vanhasta osasta on kuvailtu tarkemmalla teknisellä esitys- ja detaljitasolla FCG:n laatimassa kosteus- ja sisäilmateknisessä kuntotutkimuksessa.

Rakennuksen alkuperäisen osan rakennusosien keskimääräinen kunto on tyydyttävä ja paikoittain välttävä. Siten seuraavan arviolta 5 vuoden aikana vanhan osan kohdalla on syytä varautua laajamittaisen peruskorjauksen tarpeeseen. Kiireellisempiä toimenpiteitä sisäilman parantamiseksi ja opetustoiminnan mahdollistamiseksi tulee suorittaa viipymättä jo ennen peruskorjausta. Taulukossa 2 on esitetty koko vanhan osan keskimääräiset kuntoluokitustiedot rakennusosittain, jonka runko perustuu TALO-2000 nimikkeistöön. Kuntotaso vaihtelee merkittävästi alueen ja rakenteen perusteella, siten tarkemmat kuvaukset muutos- ja korjaustoimenpiteistä on esitetty jäljempänä kappaleissa 5–8 sekä hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa, järjestelmäkuvauksissa ja muissa liitteissä.

Taulukko 2. Rakennuksen alkuperäisen osan rakennusosien keskimääräiset kuntoluokat.

Rakennusosat	Kuntoluokka
Alueosat	
Pintarakenteet ja muut alueosat	Tyydyttävä
Salaojat ja kuivatusrakenteet	Välttävä
Hulevesijärjestelmät	Välttävä
Talo-osat	
Perustukset	Hyvä
Sokkelit	Välttävä
Maanvastaiset seinät	Välttävä
Alapohjat	Välttävä
Runko	Hyvä
Tiiliverhoillut ulkoseinät	Välttävä

Betonikuoriset ulkoseinät	Tyydyttävä
Ikkunat	Hyvä
Ulko-ovet	Tyydyttävä
Vesikatot	Tyydyttävä
Räystäsrakenteet	Välttävä
Sadevedenohjausjärjestelmä	Välttävä
Tilaosat	
Väliseinät	Tyydyttävä
Lattiapinnat	Välttävä
Kattopinnat	Tyydyttävä
Seinäpinnat	Tyydyttävä
Tilavarusteet ja muut tilaosat	Tyydyttävä
Tekniikkaosat	**Kuntoluokka**
Lämmitysjärjestelmät	Tyydyttävä
Vesi- ja viemärijärjestelmät	Tyydyttävä
Ilmanvaihtojärjestelmät	Tyydyttävä
Sähköjärjestelmät	Tyydyttävä
Tietotekniikkajärjestelmät	Tyydyttävä

Alkuperäisen osan merkittävimmät puutteet ja ongelmakohdat kohdistuvat ulkovaipparakenteisiin, kattovesien ohjaukseen ja ulkopuolisiin kuivatusrakenteisiin, sekä käyttöiältään ja toiminnallisuudeltaan vanhentuneisiin teknisiin järjestelmiin. Rakennuksen ulkopuolisissa kuivatusrakenteissa kuten mm. salaojissa ja pinnantasauksessa on merkittäviä puutteita, jotka lisäävät perustus- ja maanvastaisten rakenteiden kosteusrasitusta. Rakennuksen perustuksissa ei esiinny puutteita muuten kuin maanvastaisissa seinissä ja sokkelirakenteissa, joiden eristetilassa esiintyy mikrobivaurioita, johtuen altistumisesta korkealle kosteusrasitukselle. Alapohjan kosteusteknisessä toiminnassa on laaja-alaisesti merkittäviä puutteita.

Yli puolessa ulkoseinärakenteista otetuista näytteistä oli viitteitä tai lieviä viitteitä vauriosta. Ongelma-alue ulkoseinärakenteiden osalta on rakennuksen tiiliverhoiltu ulkoseinä. Rakennuksen kantavissa rakenteissa ei itsessään ole puutteita, vaan seiniin ja sokkeleihin kohdistuvat toimenpiteet koskevat eristemateriaalien uusimista ja ulkoseinärakenteen tuuletuksen tehostamista. Täten tiiliverhous joudutaan purkamaan ja se uusitaan suojelusvaatimusten mukaisesti. Rakennuksen ikkunat ovat uusittuja, mutta ikkunoiden liittymärakenteissa esiintyy alkuperäisiä

rakennusosia, joissa havaittiin osittain mikrobivaurioita. Lisäksi rakenteiden ja ikkunoiden liittymärakenteet ovat epätiiviitä, jolloin epäpuhtaudet voivat siirtyä maaperästä sekä vaurioituneista rakenteista sisäilmaan niiden ilmayhteyden takia. Rakennuksen vesikatto itsessään on tyydyttävässä kunnossa, mutta vedenohjausjärjestelmä on epäluotettava ja räystäsleveydet riittämättömiä.

Rakennuksen tilaosat ovat tyydyttävässä kunnossa, tiiliväliseinissä on paikoittaisia korjaustarpeita, muissa tilaosissa, kalusteissa ja varusteissa käytön jälkiä ja vanhenemista on havaittavissa. Lattiapäällysteissä havaittiin paikallisesti VOC-Bulk-näyttein sekä aistinvaraisesti kemialliseen hajoamiseen viittavia merkkejä, johtuen alapohjien puutteellisesta kosteusteknisestä toimivuudesta ja altistumisesta korkealle kosteusrasitukselle. 1. kerroksessa on paikallisesti suoritettu peruskorjausta märkä- ja käytävätiloissa arvioltaan vuonna 2014. Näissä tiloissa korjaustoimenpiteinä riittää tarvittavat ylläpitotoimet. Pinnoitemateriaalit ovat rakennuksessa muuten yleisesti ottaen tyydyttävässä kunnossa. Kuitumittauksissa havaittiin viitteitä tilapinnoilla tai ilmanvaihtolaitteistossa kuitulähteistä. Kuitulähteiden selvittäminen ja poistaminen tulee tehdä kiireellisesti tilojen käyttäjien ärsytysoireiden ehkäisemiseksi.

Vahanen Rakennusfysiikka Oy:n suorittamassa haitta-ainetutkimuksessa kartoitettiin materiaalit, joiden purkutyö ja poisto tulee tehdä haitta-ainepurkutyönä tai asbestipurkutyönä. Rakennuksessa ei havaittu rakennusmateriaaleja, joiden haitta-ainesta olisi välitöntä vaaraa käyttäjille.

FCG:n suorittama kuntotutkimus ei käsitellyt rakennuksen tekniikkaosia, mutta rakennuksen iän ja hankesuunnitelmavaiheessa tehtyjen katselmointien perusteella järjestelmät ovat ainakin osittain käyttöikänsä päässä tai lähellä sitä. Rakennuksen lämmitys-, vesi- ja viemäri-, sähkö- ja tietotekniikkajärjestelmät uusitaan suurilta osin. Rakennuksessa sijaitsee ilmanvaihtojärjestelmiä eri aikakausilta, jotka ovat ainakin osittain käyttöiältään vanhentuneet eivätkä vastaa toiminnallisuudeltaan nykyaikaisen koulurakennuksen sisäilman vaatimuksia. Liikuntasalin ilmanvaihtojärjestelmä on uusittu vuonna 2014. Rakennuksen A-osan sisäisesti toteutettu sadevesiviemärijärjestelmä on epäluotettava ja ulkopuoliset vedenohjaus- sekä sadevesikaivojärjestelmät ovat puutteellisia.

Rakennuksen laajennusosan kunto

Vuonna 2006 rakennetun laajennusosan kunto on kauttaaltaan hyvä. Kunnon ylläpitämiseksi riittävät pitkäntähtäimen korjaussuunnittelun (PTS) mukaan toteutettavat järjestelmälliset ylläpitotoimet, poikkeuksena tässä hankesuunnitelmassa mainitut toimenpiteet laajennusosan rakennusosiin. Tarkemmat kuvaukset tilamuutosten yhteydessä tehtävistä muutostoimenpiteistä

sekä ylläpitotoimista on esitetty jäljempänä kappaleissa 5-8 sekä hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa ja muissa liitteissä.

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus

5.1.1 Eri toimintojen tila

Hiekkaharjuun sijoittuvan Varian toiminnan osaamisalat on kuvattu alla olevassa taulukossa (taulukko 3) mitoitusopiskelijamäärineen.

Taulukko 3. *Varian osaamisalojen mitoitusopiskelijamäärät.*

Varian osaamisala	**Hankelaajuuden mitoitusopiskelijamäärä**	**Kasvuodotus nykyiseen määrään**
Turvallisuusala	165 opiskelijaa*	+ 50 % (+ 55 opiskelijaa)
Kone- ja tuotantotekniikka-ala	70 opiskelijaa	- 30 % (- 30 opiskelijaa)
Talotekniikka-ala	200 opiskelijaa	+ 43 % (+ 60 opiskelijaa)
Talonrakennusala	200 opiskelijaa	+ 67 % (+ 80 opiskelijaa)
Puhtaus- ja kiinteistöpalveluala	200 opiskelijaa	+ 300 % (+ 150 opiskelijaa)
Pintakäsittelyala	150 opiskelijaa	+ 50 % (+ 50 opiskelijaa)
Ravintola- ja cateringala	300 opiskelijaa**	+ 30 % kokonaisopiskelijamäärälle (+ 80 opiskelijaa yht.)
Yhteensä	**1285 opiskelijaa**	

** Osaamisala siirtyy Hiekkaharjuun Myyrmäestä.*
*** Lisäksi 50 opiskelijaa Tikkurilan Oppimiskampuksella, kasvuodotus koko osaamisalan opiskelijamäärälle.*

Hiekkaharjun toimipisteessä säilyvät osaamisalat ovat: kone- ja tuotantotekniikka-ala, talotekniikka-ala, talonrakennusala, puhtaus- ja kiinteistöpalveluala, pintakäsittelyala ja ravintola- ja cateringala. Hiekkaharjuun sisään muuttaa turvallisuusala ja Hiekkaharjusta pois (Vehkalan uudisrakennuskohteeseen) muuttaa sähköala.

Osaamisalojen tilat vastaavat kunkin alan alakohtaisiin toiminnallisiin tarpeisiin. Alojen opetustilat koostuvat teoriatiloista sekä ammatilliseen opetukseen soveltuvista alakohtaisista tiloista, kuten työsaleista ja muista erityisosaamista tukevista opetustiloista. Lisäksi opetustilojen läheisyyteen sijoitetaan alakohtaisten tarpeiden mukaan mitoitetut tavaransäilytyskaapit opiskelijoille sekä pienryhmätiloja. Toiminnan mitoitusperiaatteet ja tavoitteet ovat kuvattu tarkemmin

kappaleessa 5.2 Tilaohjelma ja kunkin alan tilatarpeet ja tilamuutoksia on kuvailtu tarkemmin hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa.

5.1.2. Yhteiset tilat

Hiekkaharjun toimipisteessä sijaitsevia yhteisiä tiloja ovat mm. yhteisten opintojen (YTO) yleisopetustilat sekä liikuntasali ja sen puku- ja pesutilat. YTO-tilat sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan keskitetysti rakennukseen siten, että tilat ja YTO-opintojen opettajien työtilat ovat lähekkäin. Rakennuksessa sijaitsee myös liikuntasali sekä kuntosali.

5.1.3 Henkilökunnan tilat

Opetushenkilökunnan tilat on mitoitettu yhteneväisesti. Jokaiselle rakennuksessa opetusta harjoittavalle henkilölle löytyy tilavaraus työpisteelle. Lähtökohtaisesti uuden osan opetushenkilökunnan työ- ja taukotilat säilyvät pitkälti ennallaan. Hallitilojen yhteydessä sijaitsevat työtilat toteutetaan vastaamaan opetusta harjoittavien henkilöiden määrää. Vanhan osan työtilojen suunnittelu- ja tilanjakoratkaisuja voidaan täsmentää ehdotussuunnitteluvaiheessa. Työtilojen käyttöperiaatteet (oma- / yhteiskäyttöinen työpiste) ovat pikemminkin käytännön menetelmäasia, mutta suunnitteluratkaisut ovat käyttäjien määritettävissä yhä suunnitteluvaiheessa, jolloin ratkaisuja voidaan viedä haluttujen toimintaperiaatteiden suuntaan.

Varian osaamisalojen opettajien ja ohjaajien tilat säilyvät omien alojensa lähettyvillä. Vanhan osan 1. kerroksen hallien yhteyteen toteutetaan avoimet tiimityötilat teknisten osaamisalojen opettajille ja ohjaajille. 2. kerroksen B-siiven käytävän varrella sijaitsevia nykyiset työtilat peruskorjataan, jonka yhteydessä työtiloista tehdään avonaisempia ja nykyaikaisempia purkamalla väliseiniä huoneiden välistä ja näin toteutetaan suurempia työtilakokonaisuuksia. Nämä työtilat ovat vanhan puolen osaamisalojen ja YTO-opettajien käytettävissä. Vanhan osan opetushenkilöstölle toteutetaan lisäksi yhteinen taukotila 2. kerrokseen.

Yleishallinnon työtilat toteutetaan vanhan osan 3. kerroksen A-siipeen nykyisten tilojen sijaintiin. Työtilat toteutetaan mahdollisuuksien mukaan avotoimistomaisemmaksi purkamalla nykyisten työhuoneiden välistä väliseiniä, kuitenkin huomioimalla hallintohenkilöstön, joilla on tarve omalle työhuoneelle. Yleishallinnon taukotilat toteutetaan myös 3. kerrokseen. Osaamispalveluesimiesten työtilat säilyvät nykyisissä sijainneissaan ennallaan.

Rakennuksessa keskeiselle sijainnille vanhan osan 2. kerroksen A-siipeen toteutetaan Varian Oppisopimus- ja työelämäpalveluiden vastaanottopiste sekä opintosihteerien, taloussihteerin ja toimistosihteerin vastaanottopiste, joiden takatilassa sijaitsee heidän työpisteensä. Palveluiden henkilökunta hyödyntää rakennuksen neuvottelutiloja kahdenkeskeisiin keskusteluihin opiskelijoiden ja asiakkaiden kanssa. Varian opinto-ohjaajat jatkavat nykyisissä tiloissaan hajautetusti rakennuksessa eri sijainneissa osaamisalojen tilojen lähettyvillä ja erityisopettajille toteutetaan omat työhuoneet 3. kerroksen A-siipeen.

Opiskelijahuollon tilat, eli terveydenhoitajien, psykiatrisen sairaanhoitajan, lääkärin, kuraattoreiden ja psykologien työ- ja vastaanottotilat toteutetaan kahteen sijaintiin rakennuksessa, uuden osan 1 kerroksen D-siipeen ja vanhan osan 2. kerroksen A-siipeen. Opiskelijahuollon ja muiden opiskelijapalveluiden henkilökunta hyödyntää muun henkilökunnan taukotiloja.

Ateriapalvelun, puhtaanapidon ja kiinteistönhoitajien tauko- ja sosiaalitilat säilyvät nykyisissä sijainneissaan.

5.1.4 Puku-, pesu- ja wc-tilat

Vanhan puolen puku-, pesu- ja wc-tilat peruskorjataan, pl. liikuntasalien puku- ja pesutiloja, joita on peruskorjattu viimeisen vuosikymmenen aikana. Osa vanhan puolen nykyisistä puku- ja pesutiloista muutetaan pienryhmätiloiksi, niiden vähäisen käytön takia. Uuden puolen saniteettitilat pysyvät ennallaan.

5.1.5 Ateriapalvelun tilat

Keittiö peruskorjataan valmistuskeittiöksi, jossa valmistetaan porrastetusti ateriat Hiekkaharjun opiskelijoille ja henkilökunnalle (noin 1400 ateriaa). Lisäksi Cook and Chill-tuotannolla varaudutaan uloslähetettävien ruokien valmistukseen (noin 1500 ateriaa uloskuljetettavaksi kylmänä). Lähteville aterioille varataan jäähdytyshuoneet, pakkaustila, laatikoiden pesutila sekä aterioiden kylmähuone.

Keittiötilojen ja ruokasalin vaatimukset:

- Keittiön nykyisellä lastausalueella tulee huomioida tulevat raaka-ainekuljetukset sekä lähtevien ruokien kuljetustila, huoltoautolle riittävä tila kääntymiseen
- Keittiön rullakko- ja laatikkovarastoa pitää laajentaa

- Nykyiset opetuskeittiöiden kylmä- ja pakastehuoneet otetaan keittiön käyttöön. Kylmäkoneikot on tarvittaessa vaihdettavat tämän päivän kylmäainevaatimuksien mukaisiksi (GWP-arvon tulee olla alle 150)
- Keittiötilat peruskorjataan kokonaan, koska keittiön laiteluettelot, -lay out ja tilatarpeet muuttuvat
- Keittiön tila- ja laitesuunnittelussa huomioidaan opiskelijoiden harjoittelujaksot keittiöllä
- Keittiön poistoilmasta otetaan lämpö talteen (tuloilman lämmitys) ja tarpeenmukainen ilmanvaihdon ohjaus sekä jäähdytys
- Keittiön jätetilaan sijoitetaan manuaalinen metallinpuristin
- Ruokasalin linjastojen paikat muuttuvat ja salin akustiikkaan on kiinnitettävä huomiota
- Ruokailulinjastot suunnitellaan ilman tarjottimia käytettäviksi, lisätään juoma ja leipäpisteitä salille
- Henkilöstön ruokailutilat siirtyvät nykyisen kahvion paikalle
- Ruokasalin astianpalautus oltava suljettavissa sähköruloseinällä

5.1.6 Siivoustilat

Puhtauspalvelun tavoitteet rakennuksen hyvälle siivottavuudelle; puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle oppimiselle. Yläpölyjen kertymistä suunnitteluratkaisuissa tulee välttää, turhia ulokkeita ja korkealla olevia puhdistettavia pintoja, joihin pöly pääsee kerääntymään. On huomioitava, ettei puhtaanapidollisesti ole mahdollisuutta poistaa korkealta yläpölyjä päivittäisessä siivouksessa, mikä vaikuttaa sisäilman laatuun heikentävästi.

Esteettömyydellä mahdollistetaan rakennuksen hyvä siivottavuus. Korkeat kynnykset hankaloittava koneiden ja laitteiden siirtoja ja itse siivousta. Puhdistettavien pintojen ja kalusteiden tulee olla julkisentilan ja kulutusta kestäviä, sekä helposti puhdistettavat. Lattioiden vahaukselle ei tule olla tarvetta. Kiinteistön sisäänkäyntien tulee olla katettuja, asvaltoituja ja tuulikaapeilla varustettuja.

Siivoustilojen suunnittelussa käytetään (RT-kortteja), joissa annetaan suosituksia siivoustilojen sijoituksista, mitoituksesta. Tilojen varustelussa käytetään Vantaan kaupungin määriteltyjä varusteita. Siivouskeskuksia tarvitaan yhteensä kaksi kiinteistön koon ja siivottavien alueiden etäisyydet huomioiden. Siivouskeskuksista toinen sijoitetaan 1krs. Näin mahdollistetaan tavarantoimitusten joustavuus. Toinen siivouskeskus sijoitetaan kiinteistön toisen kerroksessa – kuitenkin lähellä hissiä. Siivouskeskukset tulee varustaa 8 kg ja 6 kg teollisuus pyykinkäsittelykoneilla ja omilla jalustoillaan. Koneiden huolto- ja puhdistustilan tulee olla varustettuna

hiekanerottelukaivolla ja käsisuihkulla. Tilassa pestään päivittäin siivouspyykinpesua, sekä tehdään koneiden huolto- ja puhdistustehtäviä. Tilojen hyvästä ilmanvaihdosta tulee huolehtia, ja yhdistelmäkoneille tulee varata tiloihin riittävästi latauspistokkeita. Siivouskeskuksiin tulee sijoittaa hyllytilaa siivousliinoille ja mopeille, sekä käytössä oleville puhdistusaineille. RST-altaat varustetaan laskutasoilla ja käsisuihkuilla siivouspyykin ja siivousvälineiden esikäsittelyyn, sekä puhdistamiseen.

Edellä mainittujen lisäksi rakennukseen tulee liikuntasalin sekä pesu- ja pukutilojen yhteyteen siivoustila, johon sijoitetaan yhdistelmäkone, RST-allas käsisuihkulla, hiekanerottelukaivo, sekä päivittäiselle siivoukselle tarvittavat varusteet.
Kohteen kaikki siivoustilat tulee jakaa tasaisesti siivottaville alueille, niin ettei etäisyys siivoustiloihin tule liian pitkäksi. Siivoustilat varustetaan ja kalustetaan päivittäisessä siivouksessa tarvittaville siivousvälineille ja mahdollisesti piensiivouskoneille. Siivoustilojen pintojen uusiminen on varsinkin vanhalla osalla tarpeellinen. Siivoustilojen läheisyydessä on hyvä olla varastotilaa käsipapereille, saippuoille, jätesäkeille ja muille hygieniatuotteille.

Siivouksen varastotilan tulee sijaita lähellä huoltopihaa ja 1 krs. siivouskeskusta. Varastotitilan ovien leveys tulee suunnittelussa ottaa huomioon, että tukkutavarat toimitetaan puulavoilla. Varastotilaan tarvitaan lisäksi riittävästi hyllytilaa paperitavaralle, pyyherullille (puhtaille ja likaisille), jätesäkeille ja jätepusseille sekä eri käyttöön tarvittaville pesu ja puhdistusaineille.

5.1.7 Jätehuollon tilat

Kiinteistöllä on jätetila, jätepisteen sijaitsee huoltopihalla, jota tullaan jatkossakin käyttämään.

Biojätteelle kylmätilan tulee sijaita lähellä ulkona olevaa varsinaista jätepistettä, josta biojäteastioiden tyhjennykset hoidetaan. Muiden kierrätettävien jätejakeiden keräämiseen tarvitaan erillinen jätetila, johon myös puristimet sijoitetaan. Myös pienmetalli, lasi ja muovi tarvitsevat kierrätysastiat.

Kulkureitti jätepisteelle tulee olla lyhyt – myös muidenkin kiinteistön käyttäjien osalta. Lumenpoisto jätepisteeltä tulee olla hoidettavissa, niin ettei jätteen tyhjennykset jää lumen takia tekemättä.

5.1.8 Väestönsuojatilat

Vanhan osan väestönsuojatiloissa on pääasiassa varastotiloja, eikä niitä kuntotutkimuksessa suositella käytettäväksi työskentely- tai opetustiloina. Peruskorjauksen yhteydessä seinä- ja lattiapinnoitteet suositellaan uusittaviksi hyvin vesihöyryä läpäisevillä pinnoitteilla.
Uuden osan väestönsuojatiloissa on mm. kuntosali, varastotiloja ja serveritiloja. Uuden osan väestönsuojatiloihin tiloihin ei kohdistu korjaustarpeita.

5.1.9 Pihan vaatimukset

Pihan vaatimuksia käsitellään kappaleessa 7.3. Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet.

5.1.10 Muuta

Hankkeen käyttäjiä osallistetaan suunnitteluun, esimerkiksi opetus- ja työtilojen, pihan liikuntatoimintojen tai opiskelijoiden tilojen kalustuksen osalta. Tarkempi osallistamisen toimintatapa sovitaan suunnitteluvaiheen alussa.

5.2 Tilaohjelma

Hankkeen laajuus- ja sisältömitoitus perustuu seuraaviin toiminnallisiin tavoitteisiin:

- Strateginen reagointi- ja sopeutumiskyky sekä tulevaisuuden ennakoitavissa oleviin muutoksiin, että sellaisiin muutoksiin, jotka eivät vielä ole tiedossa. Tässä hankkeessa erityistä painoarvoa annetaan valmiuteen reagoida työllisyystilanteen sekä työelämän tarpeiden muutoksiin. Koulutuksen painopisteet tulevat muuttumaan ja kehittymään lähitulevaisuudessa.
- Hiekkaharjuun sijoittuva Varian toiminta: osaamisalat, mitoitusopiskelijamäärät, tavoiteryhmäkoot, lähiopetuksen ja työssä oppimisen määrä, lähiopetusmäärän jakautuminen eri tilaympäristöihin ja lähiopetuksen toiminta-ajat.
- Varian osaamisalojen välinen synergia toiminnassa ja tilankäytössä
    - Toiminnan osalta esim. osaamisaloja poikkileikkaavat koulutusohjelmat ja opintojaksot sekä osaamisalojen välinen vuorovaikutus arjessa.
    - Tilankäytön osalta tilojen yhteiskäyttöisyys.

Tarkennuksia toiminnallisiin tavoitteisiin:

- Mitoitusopiskelijamääränä on käytetty 1285 opiskelijaa.
- Oppisopimuskoulutuksen, tutkinnon-osakoulutusten sekä ammattitutkintojen opiskelijamääriä on arvioitu lähinnä karkealla tasolla laskennan yksinkertaistamiseksi, johtuen siitä, että näiden lopullinen vaikutus tilankäyttöön on hyvin pieni kokonaisuuteen verrattuna.
- Lähiopetuksen tavoiteryhmäkoko: 20–25 opiskelijaa.
- Lähiopetuksen sekä työssä oppimisen määrätavoite: perustutkinnoissa lähiopetusta keskimäärin 70 % ja työssä oppimista 30 %.
- Toiminta-ajat: perustutkintojen lähiopetus ja muu toiminta sijoittuu pääsääntöisesti aikavälille ma-pe klo 8–16, 40 lähiopetusviikkoa/v. Oppisopimuskoulutuksen, tutkinnon-osakoulutusten ja ammattitutkintojen lähiopetus sekä päivällä että illalla.

Tarkennuksia tilojen yhteiskäyttötavoitteisiin toiminnassa:

- Tavoitellaan, suunnitellaan ja toteutetaan lähtökohtaisesti yhteiskäyttöisiä tiloja ja yhdenmukaisia tilaratkaisuja niiltä osin kuin se on mahdollista (mm. yleisoppimistilat, ryhmätyötilat, opettajien ja yleishallinnon työskentelytilat ja työpisteet).
- Osaamisalakohtaiset erikoistilat suunnitellaan ja toteutetaan osaamisalan tarpeiden mukaan huomioiden mahdolliset tulevaisuuden muutostarpeet, jotka eivät suunnittelu- ja rakentamishetkellä ole tiedossa.
- Mahdollisimman tasainen tiloissa läsnä oleva opiskelijamäärä. Mahdollisimman vähäinen vaihtelu tiloissa läsnä olevassa opiskelijamäärässä viikkojen, kuukausien, lukukausien ja lukuvuosien sisällä.
- Tilojen yhteiskäyttöisyys ja tilaohjelma edellyttää Varialta mm. tilankäytön ja -varausten pelisääntöjen sopimista ja noudattamista, tilavaraus-järjestelmää, tilankäytön seurantajärjestelmää sekä osaamisalojen sisäistä ja välistä yhteistyötä opintojen läpivientisuunnittelussa.
- Ammattiopiston opetustiloihin liittyy myös erityisiä alakohtaisia toiminnallisia tavoitteita sekä tilojen synergiaan ja yhteiskäyttöisyyteen liittyviä tavoitteita.

5.3 Tilojen vaatimukset

Tilat suunnitellaan Vantaan tilasuunnittelun ohjeiden ja koulusuunnittelun RT-korttien mukaisesti. Tilojen tulee olla huollettavia ja helposti ylläpidettäviä. Materiaalivalinnat tehdään tilojen käytön vaatimusten mukaisesti. Tilojen tulee olla monikäyttöisiä, muuntojoustavia, käytettäviä ja viihtyisiä sekä turvalliset ja terveelliset.

6 RAKENNUS

6.0 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

6.0.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Rakennuksen E-lukutavoite on -30 % parannus nykyiseen E-lukuun. Hankesuunnitteluvaiheen alustavien energialaskelmien mukaan Varia Hiekkaharjun E-luku ennen peruskorjausta on 166 kWh_E/m^2,a ja peruskorjauksen jälkeen 113 kWh_E/m^2,a. Tarveselvitysvaiheessa suunnitelluilla ratkaisuilla sekä 100 kWp aurinkopaneelikentällä rakennuksen E-luku paranee –32 %.

Aurinkosähköselvityksessä aurinkopaneelikenttä mitoitettiin kiinteistön sähkökuorman pohjatehoon, eikä ylituotantoa synny rakennuksen käyttöajan ulkopuolella.

Rakennus sijaitsee pohjavesialueella. Linjauksen mukaan maalämpöä ei voida hyödyntää pohjavesialueella Vantaalla.

Varia Hiekkaharjun tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheen alustavan hiilijalanjälkilaskelman mukaan rakennuksen hiilijalanjälki on n. 17,6 kg $CO2e/m^2/a$ ja hiilikädenjälki -0,2 kg $CO2e/m^2/a$. Laskentajakson pituus oli 50 vuotta ja laskentamenetelmänä käytettiin Ympäristöministeriön rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää (2021) tietyin yksinkertaistuksin. Arvion perusteella peruskorjaushankkeen koko elinkaaren hiilijalanjälki 50 vuoden tarkastelujaksolla on n. -4,3 % pienempi kuin vastaavan laajuisen uudisrakennuksen. Peruskorjaushankkeen rakennusmateriaalien hankinnan hiilijalanjälki (A1-A3) on n. -80 % pienempi verrattuna kuin vastaavan laajuisen uudisrakennuksen. Sen sijaan peruskorjattavan rakennuksen energiatehokkuus ei yllä uudisrakennuksen tasolle, jolloin rakennuksen käytönaikaisen energiankulutuksen hiilijalanjälki on uudisrakennuksella n. -40 % pienempi verrattuna peruskorjattavaan rakennukseen.

Hankesuunnitelman oheismateriaalina Granlund Oy:n laatima Energia- ja hiilijalanjälkiraportti, jossa elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteita on käsitelty tarkemmin.

6.0.2 Tilatehokkuustavoite

Alkuperäinen toimitilaverkon kehitykselle asetettu tilapaikkatehokkuustavoite on 10 htm2/opiskelija.

Rakennuksen TS-HS vaiheen tilatehokkuus on n. 16,2 htm2/opiskelija.

Tilapaikkatehokkuustavoitetta on hyvä peilata koko Varian toimitilaverkon kehitykseen. Varian uudisrakennuskohteiden tilankäytön ollessa hyvin tehokas, tilapuskuri opiskelijamäärän kasvuun on keskitetty Hiekkaharjuun. Koska kohde on olemassa oleva rakennus ja vanha osa on rakennettu 1960-luvulla eivät tilojen muodot, sijoittelu ja rakennuksen rakenne- ja runkoratkaisut mahdollista täysin uudisrakennukseen verrattavia toiminnallisia tilaratkaisuja. Siten kaikille rakennuksen tiloille on haastavampi löytää täysin selkeitä toimintoja Varian nykyisestä opetustarjonnasta, ja tämän johdosta Hiekkaharjun toimipiste on järkevin kohde puskurin luomiseksi. Tästä johtuen rakennuksen tilapaikkatehokkuuden pinta-alana käytetty rakennuksen kokonaishuoneistopinta-ala ei suoranaisesti vastaa Varian käytössä olevaa huoneistopinta-alaa, kun puskurina toimivat tilat hyödynnetään ulosvuokraukseen tai muuhun väliaikaiskäyttötarkoitukseen esim. väistötiloina. Siten tilatehokkuusluku on todellisuudessa tehokkaampi kuin nimellisesti esitetty. Em. syitä peilaten ei peruskorjausrakennuksen tilatehokkuutta ole myöskään perusteltua verrata uudisrakennuksen tilatehokkuuteen.

6.0.3 Muuntojoustovaatimus

Tilojen suunnittelun tavoitteena on tilojen toiminnallinen ja tekninen monikäyttöisyys ja muunneltavuus. Tilat muuntuvat tai ovat käytettävissä useampaan käyttötarkoitukseen, ja tekniset ratkaisut mahdollistavat tulevat käyttötarkoituksen muutokset.

Teknisen muuntojoustavauuden tavoitteet liittyvät opetustilanteisiin ja rakennuksen elinkaaren aikaiseen muuntojoustavuuteen:

- Mitoitetaan tekniset tilat ja varaukset muutokset mahdollistavaksi.
- Mahdollistetaan toimintojen joustava muunneltavuus opetustiloissa ja tilojen joustava käyttö erilasissa opetustilanteissa, esimerkiksi IV-työsalien ja talonrakennusalan työsalien muunneltavuuden mahdollistaminen riittävillä ja turvallisilla sähköpisteillä ja teknisillä varauksilla.
- Valittu AV-tekniikka, kalustus ja varustus sekä tilojen sijoittelu tukee vaihtelevia opetustapoja ja tilojen tehokasta ja monipuolista käyttöä.
- Hallitilojen tekniset ratkaisut mahdollistavat niiden toimivan ja monipuolisen käytön ja muuntojouston opetuksen tarpeiden muuttuessa.
- Henkilöstön ja hallinnon työtilat toteutetaan mahdollisuuksien mukaan muuntojoustavia ratkaisuja hyödyntäen ja tilojen monikäyttöisyys huomioiden.

6.0.4 Ääniolosuhteet

Sisätilojen meluntorjunnan, ääneneristyksen, huoneakustiikan ja tärinäeristyksen suunnitteluun tulee käyttää akustista suunnittelijaa. Ääniolosuhteiden suunnitteluun tulee hankkeessa kiinnittää erityistä huomiota, työsaleissa on melua tuottavaa toimintaa, laitteita ja koneita. Ruokasalin akustiikkaa parannetaan.

Ääniolosuhteiden suunnittelussa noudatetaan Vantaan ohjeista suunnittelijoille dokumenttia, sekä ympäristöministeriön ohjatta ääniympäristön suunnitteluun. Teoriaopetustiloissa, liikunta- ja musiikkitiloissa sekä ruokasalissa noudatetaan jälkikaiunta-ajoissa ja puheensiirtoindekseissä standardin SFS 5907 luokkaa A/B mikäli se on asetuksen ohjetta tiukempi. Muissa tiloissa, mikäli Ympäristönministeriön ohje ääniympäristöstä ei muuta edellytä, noudatetaan luokkaa C.

Peruskorjattaviin opetustiloihin suunnitellaan tarvittavat äänentoisto- ja äänensiirtojärjestelmät. Suunnittelussa on huomioitava myös kuulemisympäristön esteettömyyden erityistarpeet.

6.0.5 Palotekniset vaatimukset

Olemassa olevan osan palotekniset vaatimukset eivät muutu peruskorjauksen yhteydessä. Palotekniset ratkaisut perustuvat toteutusajankohdan mukaisiin määräyksiin ja niiden toteutuminen tulee säilyttää peruskorjauksen yhteydessä. Palo- ja poistumisturvallisuuteen vaikuttavien laitteiden kunto ja toimivuus tulee tarkistaa ja tarvittaessa saattaa nykytasolle.

Muutosten yhteydessä arvioidaan palotekninen toimivuus ja huomioidaan erityisesti poistumisturvallisuuden toteutuminen. Olemassa olevan rakennuksen poistumisjärjestelyt eivät vastaa nykyisiä määräyksiä.

Kokonaisuutta arvioitaessa huomioitavia asioita ovat mm. palo- ja räjähdysvaarallisten toimintojen tunnistaminen sekä muut, kuin paloturvallisuuteen liittyvät turvallisuusasiat oppilaitosympäristössä. Lisäksi peruskorjauksen yhteydessä kiinnitetään huomioita mm. pelastushenkilöstön toimintaedellytysten turvaaminen oppilaitosrakennuksessa. Tällaisia asioita ovat mm. Käsin avattavien savunpoistoon tarkoitettujen ovien ja ikkunoiden määrä ja sijoitus.

6.0.6 Sisäilmatavoitteet

Ilmavirtatavoitteet sisäilmastoluokan SL2018 mukaisesti S2. Sisäilmastotavoitteita tarkennettu tämän dokumentin LVIA-tekniset tavoitteet –osiossa.

6.1 Arkkitehtoniset tavoitteet

Vanhan osan julkisivun korjauksessa tulee huomioida 60-luvun osan ilmeen säilyttäminen; nauhaikkunan yhtenäisyys, vaakasuuntaiset linjat, tiilimuuraus ja pilarit ulokeosalla ja sisäänkäynneillä. Rakennuksen vaurioiden takia vanhoja materiaaleja on osin uusittu ja tullaan uusimaan lähes kokonaan peruskorjauksessa. Eritystä huomiota tulee kiinnittää materiaalien valintaan, laatuun, väreihin ja yksityiskohtien detaljisuunnitteluun.

Julkisivun ja katon korjauksen periaatteita on määritelty alustavasti tarveselvitys-hankesuunnitteluvaiheessa ja niitä määriteltäessä on kuultu Vantaan museon edustajia. Räystäälle on laadittu kaksi korjausvaihtoehtoa, joista toinen on alkuperäistä vastaava ja toinen on ulkopuolisella vedenpoistolla ja lyhyellä räystäällä. Vantaa museo suosittaa räystään korjaamista alkuperäisen tyyppisellä räystäsvaihtoehdolla. Toteutusvaiheen räystäsratkaisu tulee hyväksyttää museolla. Tiilimuurausta uusittaessa uuden tiilen tulee olla alkuperäisen värinen ja ilmeen alkuperäisen mukainen. Alkuperäisiä tiiliä voidaan säilyttää ja hyödyntää paikallisesti esimerkiksi pääsisäänkäynnin yhteydessä. Jo uusittujen ikkunoiden ja lasiseinien alkuperäinen väritys tulisi palauttaa.

Kaavan suojelumerkintä koskee rakennuksen julkisivuja, eikä sisätiloja ole museon toimesta inventoitu. Rakennushistoriaselvityksen mukaan sisätiloissa tärkeimpiä tilakokonaisuuksia ovat sisäänkäyntialueet, aulat ja portaat sekä niihin liittyvät auditorio, liikuntasali ja ruokasali. Alkuperäinen ruokasali, nykyinen kirjasto/monitoimitila liittyy aulaan lasiseinien kautta, ja tilan alkuperäinen hahmo ja suuret lasiseinät ulos ovat säilyneet. Näiden säilyneiden keskeisten tilojen peruskorjauksessa tulisi pyrkiä säilyttämään alkuperäisiä materiaaleja ja rakennusosia ja uusien pintojen ja värien valinnassa huomioida tilojen alkuperäinen ilme. Työtilojen, opetustilojen työsalien osalta tiloihin on tehty monia muutoksia, eikä tilarakenne vastaa enää alkuperäistä B-siivessä. Työtiloille ominaista on suuret lasiseinät ja pilarit sekä rouheat pintamateriaalit. Toimisto- ja teoriasiivessä olennaisimpia tiloja ovat aulojen ja portaiden yhteydessä olevat korkeat tilat, ylävalo ja tilojen osin alkuperäiset valaisimet sekä itse portaat.

2006 rakennetun osan muutokset ovat paikallisia toiminnallisia korjauksia, ja kohdistuvat kahvilan ja ruokasalin muutosten osalta rakennuksen keskeisiin

yhteisiin tiloihin. Tilojen ilmeeseen ja muutoksen yksityiskohtiin tulee kiinnittää erityistä huomioita muutosten liittyessä rakennuksen pääsisäänkäyntiaulaan.

6.2 Esteettömyystavoitteet

Opetustilat suunnitella pääosin esteettömiksi Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017 mukaan ja Esteettömyys, ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä 2018 noudattaen. Sisäänkäyntien tulee olla katettuja ja esteettömiä. Poikkeamista esteettömyystavoitteista voidaan joillakin osin esittää; esimerkiksi aulatilojen kaiteisiin liittyen niiden arkkitehtonisin ja rakennushistoriallisiin arvoihin perustuen (peruskorjauskohde).

6.3 Rakennetekniset tavoitteet

Yleistä

Korjattavien rakennusosien purkutyöt ja uudelleen rakentaminen suunnitellaan rakennusteknisesti siten, että rakenneratkaisut ovat turvallisia, luotettavia ja hyvän rakentamistavan mukaisia. Kaikessa suunnittelussa noudatetaan YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita. Rakenneratkaisuissa vältetään monikertaisia työvaiheita vaativia rakenteita ja suositaan mahdollisimman yksinkertaisia ratkaisuja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Kaikissa rakenneratkaisuissa huomioidaan rakennusaikainen kosteudenhallinta. Lämmöneristeiden ja rakenteiden kastumisen estämiseksi hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja Kuivaketju 10 -järjestelmän tai Kosteusjumppa-järjestelmän noudattamista, lisäksi on mahdollisuus hyväksyttää myös oma kosteudenhallintamenettelynsä, jonka periaatteet noudattavat kuivaketju 10.fi sisältöä.

Rakennustöiden puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018).

Pintamateriaalit M1 luokkaa (Sisäilmastoluokitus 2018).

Rakennuksen vierustat

Rakennuksen vierustat sekä alapohja kaivetaan auki kuntotutkimusten osoittamassa laajuudessa. Rakennusten vierustojen ja alapohjien purkutöistä on tehty luonnossuunnitelma, joka on tämän hankesuunnitelman liitteenä. Korjauslaajuutta tarkennetaan kaivu- ja purkutöiden yhteydessä tehtyjen

havaintojen perusteella. Pihan kallistukset korjataan rakennuksesta poispäin viettäviksi. Rakennuksen perusmuurit puhdistetaan, korjataan ja vedeneristetään. Salaojat uusitaan ja routasuojataan. Uusittavista alapohjista poistetaan orgaaninen aines. Ne lämmöneristetään ja varustetaan radon poistolla. Maata vasten rakennettavat rakenteet vedeneristetään ja rakenteet otetaan salaojituksessa huomioon.

Liitokset

Rakennuksen ikkuna- ja ovidetaljien sekä ulkoseinän ja ala- ja yläpohjan välisten liitosten rakennusfysikaalinen toimivuus tarkastetaan. Viat ja puutteet korjataan. Rakennuksen liikuntasaumojen toimivuus tarkastetaan ja puutteet korjataan. Saumojen ja eri rakennusosien liitosten tiiviyden parantamiseen kiinnitetään huomiota.

Yläpohja

A-osan yläpohjarakenteet uusitaan peruskorjauksen yhteydessä. Tällöin myös rakennusjätteet poistetaan yläpohjasta. Peruskorjaushankkeessa suositellaan tuuletustilan nostamista nykyistä korkeammalla, jotta mahdolliset huoltotoimet voidaan toteuttaa tarvittaessa.

B-osan vesikate uusitaan peruskorjauksessa. Korjauksen laajuutta tarkennetaan purkutöiden yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella. Vesikaton vedenpoistossa tavoitteena on ulkopuolinen vedenpoisto, sadevesikouruin ja syöksytorvin.

A-osalla kattovesien ohjauksessa on ollut puutteita (sisäpuoliset vuodot). A-osan räystään purkutyöstä ja vedenpoiston muutoksesta ulkopuoliseksi on tehty luonnossuunnitelma, joka on tämän hankesuunnitelman liitteenä. Olevan vesikaton kantavuudessa ei ole huomioitu aurinkopaneelien aiheuttamaa kuormaa. Lisäksi nykyiset lumikuormat vesikatoille ovat suurempia kuin mille alkuperäiset rakenteet on suunniteltu. Vesikaton rakenteiden suunnittelussa on huomioitava nykyiset lumikuormat sekä mahdollisten aurinkopaneelien kiinnitys ja kuormitus.

Sisätilojen pintamateriaalit

Uusittavien pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät.

Liikuntasalin lattia uusitaan sen mineraalivillakuituriskin poistamiseksi.

6.4 LVIA-tekniset tavoitteet

Yleistä

LVIA-järjestelmien tarkemmat tiedot, kts. erillinen LVIA-järjestelmäkuvaus (tarveselvitys-hankesuunnitelma / tarveselvityksen liitteet / LVIA).

Alkuperäisosa (A- ja B-osat) peruskorjataan, pois lukien:

- vuonna 2014 uusitut A-osan liikuntasalin IV-konehuoneet ja sen IV-koneet
- vuonna 2017 uusitut A-osan 1. kerroksen pukuhuone- ja suihkutilat
- vuonna 2006 valmistuneen G-osan pinnat (15 v. vanhat LVI-kojeet uusitaan).

Laajennusosa (C-, D-, E) on valmistunut vuonna 2006. Laajennusosalla tehdään käyttötarkoituksen muutoksia ja muita korjaustoimenpiteitä. Laajennusosan 15v vanhat IV- ja jäähdytyskojeet uusitaan.

Kiinteistön erillisrakennus F on uusittu vuonna 2006 ja sen tilat koostuvat varastoista ja lämmönjakohuoneesta. Lämmönjakohuoneessa sijaitseva kaukolämmön alajakokeskus on myös uusittu vuonna 2006. Lämmönjakokeskus uusitaan.

Ammattiopisto koostuu opetustiloista, työsaleista, toimistoista, terveydenhuollon tiloista, ruokailutiloista, keittiöistä, aula-/käytävätiloista ja sosiaalitiloista.

Rakennuksessa on koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä lämmön talteenotolla varustettuna ja rakennus on liitetty kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon sekä kaukolämpöverkostoon.

Ilmavirtatavoitteet sisäilmastoluokan SL2018 luokituksen mukaisesti S2, ei kostutusta, eikä tilajäähdytystä, mikäli turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät seikat eivät jäähdytystä edellytä. Tilajäähdytys toteutetaan, mikäli turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyvät tavoitteet eivät täyty passiivisin/rakenteellisin keinoin sekä ilmanvaihdon avulla. Alustavasti tilajäähdytyslaitteet lisätään uusiin lämpökuormaa tuottaviin ATK- ja sähkölaitetiloihin. Nykyiset 15 v vanhat jäähdytyslaitteet uusitaan.

6.4.1 Lämmitys, jäähdytys ja kylmäjärjestelmät

Kaukolämmön alajakokeskus ja mittauskeskus sijaitsevat pihalla maanalaisessa F-osassa, josta lämpöjohdot viedään putkitunnelin kautta kiinteistön alkuperäisosiin

(A- ja B-osat) ja pihan kautta laajennusosiin E ja G. Alajakokeskus uusitaan ja sen lopullinen sijoitus kiinteistössä selviää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Alkuperäisosan lämmitysputket ja -laitteet (patteri- ja IV-lämmitys) uusitaan. Laajennusosan lämmitys- ja jäähdytysputket (patteri- ja IV-lämmitys sekä jäähdytyskonvektorien verkostot) säilytetään.

Laajennusosan vedenjäähdytyskone palvelee C- ja A-osan ATK-tilojen jäähdytyskonvektoreita. Vedenjäähdytyskone uusitaan. Nykyiset jäähdytyskonvektorit uusitaan. Jäähdytyskonvektorien lisäämisen tarve selviää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Uusissa suuren lämpökuorman tiloissa (esim. sähkö- ja teletilat) jäähdytys hoidetaan uusilla puhallinkonvektoreilla tai split-laitteilla mikäli ulkoilmajäähdytys ei riitä tai IV-kanavointi ei onnistu tilan sijainnista johtuen. Lisättävien puhallinkonvektorien tai split-laitteiden määrät tarkentuvat toteutussuunnitteluvaiheessa.

Laajennusosan sähköpääkeskuksen, jätekylmiön ja vahtimestarin tilan split-laitteet uusitaan.

Laajennusosan keittiöissä sijaitsevien kylmiöiden ja pakastevarastojen kylmälaitteet sekä niiden kompressorilauhduttimet uusitaan.

6.4.2 Ilmanvaihto

Alkuperäisosan ilmanvaihtojärjestelmät uusitaan kokonaisuudessaan (pois lukien liikuntasalin vuonna 2014 uusitut IV-koneet).

Laajennusosalla (rakennusvuosi 2006) uusitaan IV-koneet ja erillispuhaltimet. Kanavia ja päätelaitteita uusitaan tilamuutosten yhteydessä.

Kanavistot mitoitetaan väljästi, jotta 10 % ilmamäärän lisäys on mahdollinen ilman ääni- ja painehäviöongelmia.

Alkuperäisosalla (sekä laajennusosan tilamuutoksissa) osa tiloista varustetaan tarpeenmukaisella ilmamääräsäädöllä, jota ohjataan CO2-pitoisuuden / lämpötilan / läsnäolon mukaan. Alustavasti tällaisia tiloja ovat mm. salit, aulat, opetus- ja neuvottelutilat sekä ruokailutilat. Ilmamäärien säätöön käytetään alustavasti ON/OFF-moottoripeltejä haarakanavissa ja/tai ultraäänitoimisia IMS-peltejä. Suunnittelun yhteydessä tarkennetaan säätöä tarvitsevat tilat ja peltien tyypit.

Tulo- ja poistoilmanvaihtokoneet varustetaan lämmön talteenotolla.

WC- ja sosiaalitilojen sekä porrashuoneiden ilmanvaihto toteutetaan omilla koneellisilla tulo- ja poistoilmanvaihtokoneilla.

Erilliset puhaltimet (alapohjan tuuletus, radon poistot, jätehuoneet kohdepoistot, tekniikkatilojen tuuletukset, yms.) ovat huippuimureita ja/tai kanavapuhaltimia. Erilliset poistoilmapuhaltimet (esim. keittiöitä ja työsaleja palvelevat) lämmön talteenotolla varustettuina, jos lämmön talteenoton toteutus on kannattavaa ja mahdollista. Tämä selviää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Savunpoisto hoidetaan painovoimaisesti tai osin koneellisena palokonsultin suunnitelman mukaisesti.

6.4.3 Vesi- ja viemäri sekä erikoisjärjestelmät

Kiinteistö on liitetty kaupungin vesi- ja viemäriverkostoihin.

Alkuperäisosan tonttijohto ja viemäriliittymät uusitaan.
Alkuperäisosan nykyiset vesi- ja viemäriverkostot uusitaan kokonaisuudessaan.

Alkuperäisosaan tulee kylmän-, lämpimän- ja lämpimän kiertoveden verkostot sekä jäte- ja sadevesiviemäriverkostot. Hulevesille järjestetään viivytysratkaisu tontilla.

Laajennusosan vesi- ja viemäriverkostot jäävät pääosin ennalleen. Laajennusosan tilamuutosten yhteydessä lisätään uusille vesipisteille vesi- ja viemärikytkennät.

Laajennusosan keittiötä palveleva vanha rasvanerotuskaivo puretaan ja varustetaan uudella rasvanerotuskaivolla (mitoitus: rakennuksen omat ruokailijat ja ulos lähetettävä ruoka -> 2900 annosta/vrk).

F-osan lämmönjakohuoneen nykyinen vesilaitoksen päävesimittari ja nykyinen lämpimän käyttövesiverkoston päävesimittari säilytetään, jos lämmönjakohuone jää nykyiselle sijainnilleen. Tämä selviää suunnittelun yhteydessä. Päävesimittarit ovat kaukoluettavia, impulssilaittein varustettuja ja ne on liitetty rakennusautomaatioon.

Alavesimittarit uusitaan alkuperäisosalla. Laajennusosalla vesimittarit lisätään tarvittaessa tilamuutosten yhteydessä. Alavesimittarit ovat kaukoluettavia, ultraäänimittauksella varustettuja ja ne liitetään rakennusautomaatioon. Alavesimittauksia toteutetaan ainakin seuraaviin tiloihin:

- laajennusosan suurkeittiö (kylmä ja lämmin käyttövesi)
- tiloihin, joissa suuri käyttöveden kulutus ja mahdollinen vuokra- tai iltakäyttö

Lämmönjakohuoneen nykyinen paineenkorotusasema uusitaan. Paineenkorotusaseman tarve tarkistetaan, jos lämpökeskus sijoitetaan muualle kiinteistössä.

Alkuperäisosan maantasokerros varustetaan vesipostein ja kerrokset varustetaan pikapalopostein. Vesipostit ja pikapalopostit liitetään kylmävesiverkostoon suluin ja takaiskuventtiilein.

Siivoustilojen rättipatterit sähkötoimisia.

Teknisen työn tiloihin rakennetaan toiminnan edellyttämät kaasuputkistot, paineilmaverkostot ja koneellinen purunpoistojärjestelmä. Em. järjestelmät määritellään tarkemmin yhdessä käyttäjien kanssa käytävissä erillispalavereissa suunnittelun edetessä.

6.4.4 Automaatio

Alkuperäisosassa uusitaan nykyaikainen säätö- ja valvontajärjestelmä, joka ohjaa, säätää ja valvoo taloteknisiä järjestelmiä, valaistusta, olosuhteita ja energiankulutuksia. Laajennusosalla uusitaan 15 v vanhat RAU-laitteet ja valvonta-alakeskukset. Laajennusosalla huonesäätimiä uusitaan tilamuutosten yhteydessä.

Järjestelmä koostuu tiedonsiirtolaitteista (ADSL, palomuurit, kytkimet), itsenäisistä valvonta-alakeskuksista säätö- ja ohjaustoimintoineen, I/O-moduuleista, huonesäätimistä, mittausantureista, toimi- ja varolaitteista, sekä tarvittavista kaapeloinneista. Rakennuskohteen paikallisvalvomot toteutetaan käyttöön nettiselaimen sisältävällä kannettavalla PC:llä tai tablet-laitteella.

Energia- ja vesimittaukset liitetään järjestelmään huomioiden paikallisten toimittajien kaukoluentatarpeet.

Automaatioon liitetään kattavasti liityntäpisteitä ja toimintoja, jotta laitosta voidaan ohjata ja valvoa olosuhteiden ja energiankulutusten kannalta optimaalisesti, tarkasti sekä mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

Rakennusautomaatiojärjestelmään välitetään tietoa ainakin seuraavista järjestelmistä:

- kompensointi (mahdollisesti)
- sähkömäärämittaukset
- turva- ja merkkivalaistus
- paloilmoitinjärjestelmä
- palosuojelulaitteiden ohjaus- ja valvontajärjestelmät
- kulunvalvontajärjestelmä
- rikosilmoitinjärjestelmä
- hissit

6.4.5. Huoltokirja

Kohteesta laaditaan sähköinen huoltokirja (Granlund Manager), johon kukin suunnittelija omalta osaltaan laatii ja vie tarvittavan aineiston. Huoltokirjan koordinoiminen kuuluu nimetylle huoltokirjakoordinaattorille.

6.5 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Kaikki sähkö- ja tietotekniikkajärjestelmät uusitaan A- ja B-osissa. Laajennusosalla tehdään käyttötarkoitusmuutosten edellyttämät korjaukset ja muutokset sähkötekniikkaan sekä vanhentunut tekniikka uusitaan. Laajennusosan uusittavia järjestelmiä ovat valaistusjärjestelmät, poistumisvalaisimet, yleiskaapelointi-järjestelmät, turvajärjestelmät, kuulutusjärjestelmän laitteet, LE-WC-hälytysjärjestelmät sekä ryhmäkeskukset.

Sähköteknisten laitteiden ja järjestelmien valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita. Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Koulun sähköjärjestelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on tavoitteena muuntojoustava rakennus. Keskusyksiköt ja johtotiet sijoitetaan siten, että em. tavoitteet täyttyvät. Kaapeloinnissa ja laite/kojesijoittelussa huomioidaan muuntojoustavuus.

Suunnittelu tehdään uusinta voimassa olevaa standardin SFS 6000 määräyksiä noudattaen.

6.5.1 Aluesähköistys ja liittymät

Muuntamo sijaitsee A-osan ensimmäisessä kerroksessa. Vantaan Energian tavoitteena on saada rakennusten sisällä olevat muuntajat siirrettyä ns. puistomuuntamoiksi. Rakennetaan Vantaan Energian puistomuuntamo tontille ja uusitaan kaapelointi pääkeskukselle sekä pääkeskus.

Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Kameravalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla alueen nykyinen valaistus huomioiden. Valaisimien tulee olla ilkivaltaa kestävää rakennetta. Valaisimet uusitaan LED-valaisimiksi.

Kaapeloinnissa ja putkituksissa tulee huomioida pylväsvalaisimien, valonheittimien ja autolämmityspistorasioiden sekä sähköautojen latauspisteiden lisäysmahdollisuus tulevaisuudessa. Sähköautojen latausasemat toteutetaan uudet, määrät voimassa olevien lakiasetusten mukaisesti.

6.5.2 Sähkönjakelu ja keskukset

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti. Rakennus varustetaan uudella Vantaan Energian puistomuuntamolla, pääkeskuksella, nousukeskuksilla ja ryhmäkeskuksilla sekä pistorasiakeskuksilla A- ja B-osalla. Laajennusosalla uusitaan ryhmäkeskukset, nousukeskukset jätetään nykyiselleen. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön minimointi ja kaapeloinnin pituudet. Keskukset palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita, kiinteistön laitteita, opetukseen liittyviä laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Rakennus varustetaan sähkölaitoksen päämittauksen lisäksi kiinteistöautomaatioon liitettävillä energiankulutuksen seurantamittareilla. Noudatetaan Vantaan Kaupungin mittarointiohjetta. Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energiankulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Kiinteistö varustetaan yliaaltokompensoinnilla. Kompensoinnin rakenne (keskitetty vai hajautettu) selvitetään suunnitteluvaiheessa.

6.5.3 Johtotiet

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakenteisia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi polttomaalattuja levyhyllyjä.

Muuntojouston ja tulevaisuuden laajennusten varalta, kaapelihyllyt asennetaan niin että niihin voidaan lisätä kaapeleita jälkikäteen.

6.5.4 Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Maadoituksia/ukkossuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita, nostolaitteita, työstökoneita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaikkien kaapeleiden on oltava halogeenivapaata tyyppiä. Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta ja kuiluissa on avattavat luukut. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää. Sähkökalusteiden (rasiat ym.) uppoasennuksia huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

6.5.5 Valaistusjärjestelmät

Tilojen valaistus uusitaan LED-valaisimiksi koko rakennuksessa valaistusohjauksineen. Ulkovalaisimet uusitaan; pylväsvalaisimet sekä seinä- ja katosvalaisimet.

Tilojen valaistustasojen mitoituksissa tulee pääsääntöisesti noudattaa standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan sekä

tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella. Liikuntasaliin asennetaan urheilutilan valaisimet.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia, opetustiloja himmennyksillä sekä järkevää valaistusryhmitystä.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida muu tekniikka sekä työstölaitteet.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Piha- ja pysäköintialueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä valonheittimillä. Valaistusta täydennetään rakennuksiin asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeän aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkivaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

6.5.6 Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta, info-tv, opetus-AV yms.)

Rakennus varustetaan Cat 6A mukaisella yleiskaapelointijärjestelmällä (U/FTP). Koko rakennuksen yleiskaapelointijärjestelmä uusitaan. Järjestelmä palvelee mm. tietoliikennettä ja videovalvontaa.

Yleiskaapelointiteline asennetaan omaan erilliseen lukittavaan teletilaan. Yleiskaapelointipisteitä asennetaan mm. toimistoihin, kokoushuoneeseen, opetustiloihin, monitoimitilaan, auditorioon, liikuntasaliin, keittiöön ja teknisiin tiloihin. Lisäksi aurinkosähköjärjestelmän dataloggereille asennetaan kaapelointi ja pistorasia energian tuoton seurantamonitorille.

Rakennuksen sisäosat varustetaan kattavalla langattomalla lähiverkolla. Pääsisäänkäyntien edustat varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Liityntärasiat asennetaan rakennuksen sisälle. Info-TV- järjestelmää varten varataan liitäntäpisteet.

6.5.7 Yhteisantennijärjestelmä

Rakennukseen ei rakenneta erillistä yhteisantenniverkkoa, vaan tarvittaessa tv-lähetyksiä voidaan seurata tietoliikenneverkon kautta. VSS-tiloihin toteutetaan kuitenkin riittävät poikkeusolojen viestintäyhteydet, passiiviantennilla. Nykyiset kaapeloinnit uusitaan.

6.5.8 Äänentoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan kattavalla AV-järjestelmällä (näytöt siirrettäviä tai kiinteitä, pääasiassa kosketusnäyttöjä, vähäisessä määrin projektoreita valkokankaineen). AV-järjestelmät kuuluvat ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannuksiin auditoriota ja liikuntasalia lukuun ottamatta, näissä varustus kuuluu kustannuslaskennassa käytettyihin rakentamisen tilahintoihin.
Rakennus varustetaan kuulutusjärjestelmällä, joka on paloilmoitinta täydentävä järjestelmä. A- ja B-osalla kuulutusjärjestelmä uusitaan ja liitytään laajennusosan järjestelmään. Keskuslaitteet uusitaan.

6.5.9 Keskuskellojärjestelmä

Rakennus varustetaan sähköverkkoon liitettävällä aikakellojärjestelmällä. A- ja B-osalla järjestelmä uusitaan kaapelointeineen. Laajennusosalla nykyiset kellot ja kaapeloinnit jätetään.
Kelloja asennetaan sisääntuloauloihin, opetustiloihin, liikuntasaliin, henkilökunnan taukotilaan, auditorioon, keittiöön ja pihan puolelle ulkoseinään. Ulkokello on valaistua mallia.
Keskuskelloa varten asennetaan erillinen ulkoantenni. Pääkellon tahdistus toteutetaan NTP-tahdistuksella. Verkkokatkoksen jälkeen järjestelmä ajaa automaattisesti sivukellot oikeaan aikaan.

6.5.10 LE-WC-hälytysjärjestelmä

Kohteen LE-WC tiloihin asennetaan avunpyyntöjärjestelmät välitöntä apua tarvitsevien henkilöiden varalle. Järjestelmä uusitaan koko rakennuksessa. Avunpyynnöt välitetään kouluisännän/vahtimestarin huoneeseen ja rakennusautomaatiojärjestelmään.

6.5.11 Soittokellot ja sisäänpyyntölaitteet

Rakennuksen pääsisäänkäynnit ja keittiön sisäänkäynti varustaan soittokellojärjestelmällä. Ovikellot soivat alueittain (esim. opetussiivet + keittiö). Sisäänpyyntöjärjestelmä toteutetaan tarvittaessa oppilashuollon huoneisiin. Pääsisäänkäynneille asennetaan kuvallinen ovipuhelinjärjestelmä, josta saadaan yhteys henkilökunnan sekä terveydenhoitajien tiloihin sekä vahtimestarille, soitto- ja vastauskojeiden paikat tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Järjestelmät uusitaan A- ja B-osalla.

6.5.12 Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja. Yhteishälytys johdetaan vartiointiliikkeelle murtohälyttimen välitinlaitteen kautta. Järjestelmä uusitaan.

6.5.13 Rikosilmoitusjärjestelmä

Rakennus varustetaan murtoilmaisujärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääosin liikeilmaisimilla (kaksitoiminen). Sähköisellä kulunvalvonnalla varustettujen kiinteistöjen kulunvalvotut ovet liitetään osaksi murtosuojausjärjestelmää. Hälytystoiminto liitetään vartiointiliikkeeseen langattomasti. Käyttölaitteita asennetaan mm. rakennusten sisääntuloihin, ruokasaliin, eteisiin sekä iltakäyttäjien kulkureiteille.
Laitteet ja niiden asennus tilaajan erillishankinta, kaapelointi sisältyy sähköurakkaan. Tällä hetkellä Vantaan Kaupungin järjestelmä on HHL. Koko rakennuksen järjestelmä uusitaan.

6.5.14 Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella kameravalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja, piha-aluetta ja katoksia, sisäänkäyntien yhteyteen rakennuksen sisäpuolelle, pää- ja kerrosauloihin sekä pääkäytäviin. Kaapelointi toteutetaan osana yleiskaapelointiverkkoa. Laitteet ja niiden asennus tilaajan erillishankinta, kaapelointi sisältyy sähköurakkaan. Koko rakennuksen järjestelmä uusitaan.

6.5.15 Sähköiset ovilukitukset ja kulunvalvontajärjestelmä

Rakennuksen pääkulkureittien ulko-ovet (myös keittiön ulko-ovi) sekä iltakäytön kulkua rajaavat ovet varustetaan kulunvalvonnalla. Vantaan kaupungin käytössä on Timmi varausjärjestelmä.

6.5.16 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennus varustetaan määräysten mukaisella merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan yksikköakullisena järjestelmänä, jossa akkuina käytetään valaisinkohtaisesti ns. Superkondensaattoreita.

Järjestelmä uusitaan koko rakennuksessa.

6.5.17 Palohälytysjärjestelmä

Paloilmoitinjärjestelmällä valvotaan rakennuksen tiloja tulipalon tai savunmuodostuksen havaitsemiseksi. Rakennukseen asennetaan koko kiinteistön kattava viranomaismääräysten ja ohjeiden mukainen, automaattinen, osoitteellinen, analoginen paloilmoitinjärjestelmä. Kts. Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 luku 7.

A- ja B-osalla järjestelmä uusitaan ja liitetään laajennusosan säilytettävään järjestelmään.

6.5.18 Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan viranomaisvaatimusten vaatiman laajuuden mukaisella savunpoistojärjestelmällä. Savunpoiston ohjaus- ja valvontajärjestelmällä edesautetaan savun poistamista rakennuksesta tulipalotilanteissa. Järjestelmä ohjaa ja valvoo rakennukseen asennettuja savunpoistoluukkuja ja -puhaltimia. Järjestelmää ohjataan manuaalisesti savunpoiston ohjauskeskuksesta.

Sprinkler-järjestelmä asennetaan, jos viranomaisvaatimukset niin määrittävät.

6.5.19 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Sosiaalitilojen pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus),

ellei niissä ole vesikiertoista lattialämmitystä. Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Keittiölaitteille, pesukoneille/kuivauskoneille sekä ruoan kuljetus- ja säilytysvaunuille asennetaan sähköliitännät. Lvi-laitteille asennetaan sähköliitännät. Siivouksen pyykinpesu-/kuivauskoneille asennetaan 3-vaiheliitäntä (400V). Pistorasiaksi valitaan erikoispistorasia (kombirasia), joka soveltuu 1-ja 3-vaihekäyttöön.

ATEX sähkötekniset vaatimukset huomioidaan ATEX-asiakirjojen mukaisesti. Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkosähköpaneeleilla, joilla tuotetaan rakennuksen kesäaikaisen tunneittaisen peruskulutuksen ja rakennuksesta syötettävän sähköautolatauksen tunneittaisen peruskulutuksen mukainen sähköenergiamäärä. Aurinkosähköjärjestelmän inverttereille asennetaan kaapelointi. Aurinkosähköjärjestelmän kuormanerotuskytkin (pääkytkin) sijoitetaan sähköpääkeskustilaan.

Kiinteistö varustetaan Virve-järjestelmällä viranomaisten vaatimassa laajuudessa.

6.6 Toteutukseen liittyvät tavoitteet

Korjausrakentamishankkeen toteutusmuotoa valittaessa on huomioitava korjausrakentamisen erityispiirteet, joita ovat erityisesti olemassa olevan rakennuksen vanhojen piilossa olevien ongelmarakenteiden aiheuttamat ennakoimattomat tilanteet, vaikka suunnittelussa olisi tehty huolellisia tutkimuksia ja rakenneavauksia. Rakenteiden todellinen kunto, suunnitelmien soveltuvuus ja suunniteltujen ratkaisujen toteutusmahdollisuus selviävät kokonaisuudessaan vasta purkuvaiheessa, josta johtuen lisä- ja muutostöiden osuus toteutusaikana on korjauskohteessa tyypillisesti merkittävästi suurempi kuin uudiskohteissa. Siten hankkeen toteutusmuodon valinnassa tärkein vaikuttava tekijä on se, että toteutusmuodon tulee palvella toteutussuunnittelussa ja rakentamisvaiheessa tilaajan ja urakoitsijan välistä yhteistyömahdollisuutta ei ennakoitavissa olevien tilanteiden ratkaisemiseksi.

Koska hankkeen rakentamisen aloitusta aikatauluttaa Varian muiden hankkeiden valmistuminen, ei hankkeen suunnitteluttaminen myöskään ole kiireellinen (hankkeen aikatauluun liittyvät asiat kappaleessa 12.2). Siten hankkeessa voitaisiin aikataulunäkökulmasta käyttää toteutusmuotoa, jossa aikataulumuoto on ns. ketjumalli, kuten pääurakkamuodoissa. Pääurakkamuodon, kuten kokonaisurakan- tai jaetun urakan ketjumallissa hankkeen vaiheet peräkkäin ja seuraava vaihe aloitetaan vasta edellisen päätyttyä. Pääurakkamuodoissa urakoitsijan hankinta tehdään kuitenkin vasta toteutussuunnitelmilla, jolloin toteutussuunnitelmiin ei

mahdollisia rakenteissa piileviä ennalta arvaamattomia ongelmia voida viedä sekä suunnitelmien toteutuskelpoisuuteen ei urakoitsijan näkökulmaa saada. Nämä riskit yhdistettynä sen kanssa, että pääurakkamuodon kiinteähintaisesta sopimusmallista johtuen rakentamisen lisä- ja muutostöiden riskit ovat tilaajalla, ovat syynä siihen, miksi pääurakkamuotoja ei tämän hankkeen toteutusmuodoksi suositella.

Toinen merkittävä valintaan vaikuttava tekijä on kohteen laajuus ja monimuotoisuus. Tämän kokoluokan hankkeen toteuttaminen kokonaisvastuurakentamisen (KVR) muodolla, jossa KVR-toteuttaja kilpailutetaan hankesuunnitelmalla, vaatisi hyvin tarkkaa suunnittelun lähtötietojen ja vaatimusten laadintaa, jotta urakka on toteutettavissa kiinteähintaisena ilman merkittävää lisätöiden määrän kasvua. Siten KVR:n kiinteähintaiseen sopimusmalliin liittyy samat ongelmat liittyen korjauslaajuuksien muutoksiin kuin edellisessä kappaleessa kuvattiin. Lisäksi, johtuen hankkeen laajuudesta, sekä hankkeen aikaisesta opetustoiminnan kehityksestä johtuvasta tarpeiden muuttumisesta ja tarkentumisesta, on tavoitteiden kuvaaminen hankesuunnittelussa riittävän kattavasti hyvin haastavaa, sekä suuren lisätyömäärän syntyminen KVR-mallilla mahdollista.

Kolmas merkittävä tekijä toteutusmuodon valinnassa on hankkeen ehdotus- ja yleissuunnitteluvaiheen yhteistoiminnallisuus, jolla varmistetaan hankkeen eri osapuolten näkökulmien sujuva huomioon ottaminen ja yhteensovittaminen. Erityisesti KVR-muodossa, jossa suunnittelijat ovat sopimussuhteessa urakoitsijaan eikä tilaajaan, yhteistoiminnallisuuden laadukas toteutuminen voi olla hankala varmistaa. Edellä esitetyistä syistä johtuen KVR-toteutusmuotoa ei hankkeen toteutusmuodoksi suositella.

Urakkamuodon valinnassa on siis priorisoitava yhteistoiminnallisuutta, joustavaa hintamekanismia sekä sitä, että toteutussuunnittelua voidaan limittää osittain rakentamisen ja erityisesti purkamisen kanssa, jonka kautta urakoitsijan vaikutusmahdollisuuksia toteutussuunnitteluun voidaan parantaa sopimuksellisten tekijöiden lisäksi. Toteutusmuodoksi näillä perustein on harkittu allianssia ja projektinjohtourakkaa. Kuitenkin hankkeen luonteesta ja käytännön syistä johtuen, ei allianssia nähdä kovin perusteltuna toteutusmuotona hankkeelle. Hankkeen riskit ja epävarmuudet liittyvät luonteeltaan teknisiin asioihin, eikä hankekehityksellisiin elementteihin, joissa allianssi on parhaimmillaan. Siten tässä hankkeessa allianssin tuomat edut jäävät kovin alhaisiksi suhteessa toteutusmuodon päätöksentekoon ja muun toiminnan vaatimaan panostukseen ja siitä syystä johtuen ei myöskään allianssia hankkeen toteutusmuodoksi suositella.

Hankkeen toteutusmuodoksi suositellaan yhteistoiminnallista projektinjohtourakkaa, toteutettuna tavoitehintaisena. Projektinjohtourakka on toteutettavissa aikataulultaan rinnakkaismallilla, jolloin toteutussuunnittelua voidaan limittää rakentamisen kanssa urakoitsijan vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi ja mahdolliset rakenteiden purun yhteydessä ilmenevät ennalta arvaamattomat korjaustarpeet- / laajuudet voidaan toteutussuunnitelmiin viedä.

Tavoitehintaisessa menettelyssä tilaaja on asettanut hankkeen urakoitsijan korvattaville kustannuksille tavoitteen, jonka pohjalta projektinjohtourakoitsija tarjoaa korvattaviin kustannuksiin perustuvaa palkkioprosenttiaan. Palkkioprosenttikäytäntö tekee ensinnäkin mahdollisiin lisätöihin liittyvän hinnoittelun kiinteähintaisia menettelyjä läpinäkyvämmäksi, mikäli tavoitehintaa joudutaan korottamaan korjauslaajuuden kasvaessa, sekä toiseksi sopimusrakenne laaditaan siten, että projektinjohtourakoitsijalla on myös intressi ohjata suunnitteluratkaisuja sekä laatutasoa kohti tavoitehinnan mukaista tasoa. Tämä intressi luodaan esimerkiksi hankkeen väliauditoinneista maksettavien palkkioiden kautta urakoitsijan onnistuneesta toiminnassa kustannusohjauksessa.

Yhteistoiminnallisuutta projektinjohtourakkamuodossa pyritään takaamaan kahdella sopimuksellisella tekijällä. Ensimmäiseksi, suunnittelijat ovat sopimussuhteessa tilaajan eivätkä urakoitsijaan, jolloin ehdotus- ja yleissuunnittelua voidaan ohjata tilaajavetoisesti hankkeen tavoitteisiin. Toiseksi urakoitsijan sopimussuhteeseen kuuluu suunnittelunohjausvelvoitteita, jolloin urakoitsijan osaaminen ja näkökulma pystytään tuomaan toteutussuunnitteluun sekä rakenteiden avausten ja purkutöiden jälkeen tapahtuvat mahdolliset yllätykset voidaan viedä ketterästi toteutussuunnitelmiin. Lisäksi urakoitsijan suoritus käyttäjä-, suunnittelija- ja tilaajayhteistyössä voi olla osa urakan väliauditoinneissa arvioitavaa kriteeristöä, ja näin urakoitsijaa voidaan palkita onnistuneesta yhteistyöstä.

Projektinjohtourakka toteutusmuotona on myös varsin käyttöön vakiintunut, jolloin tarjoavilla urakoitsijoilla on todennäköisesti kokemusta vastaavan toteutusmuodon hankkeista. Suunnittelijoiden ja urakoitsijan hankinnoissa on tärkeää varmistaa, että valittavilla toimijoilla on riittävät resurssit sekä osaaminen suuren kokoluokan korjausrakennushankkeeseen. Lisäksi urakkasuorituksen yhteensovittamiseksi, urakkarajojen yksinkertaistamiseksi sekä hallinnollisen työn rajaamiseksi, tavoitteena on hankkia yksi pääurakoitsija, joka vastaa sekä laajennusosan muutostöistä ja alkuperäisosan peruskorjauksesta.

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Kohde sijaitsee Vantaan Jokiniemen kaupunginosassa (62.) ja tontti rajautuu pohjoisessa Vehnäkujaan, lännessä Tennistiehen ja etelässä Vesijohdontiehen. Vantaan karttapalvelun mukaan kohde sijaitsee korttelin 62304 tontilla nro 1.

Tontti on kauttaaltaan rakennettua aluetta. Tontilla sijaitsee peruskorjattava ammattikoulurakennus sekä piha- ja pysäköintialuetta.

Tontin omistaa Vantaan seurakunta.kts. Myös kohta riskit.

7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet

Asemakaavamääräykset, rasitteet

Alueen asemakaava on vuodelta 2004, se on laadittu ennen laajennuksen rakentamista. Alla olevista määräyksistä on esitetty tummennettuna erityisesti jatkosuunnittelussa huomioitavat määräykset.

Asemakaavamerkintä:
YO, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

Asemakaavamääräykset:
“ *Koulurakennusten laajennusosat tulee toteuttaa siten, että ne arkkitehtuuriltaan soveltuvat tontin suojeltuihin rakennuksiin sekä alueen luonteeseen.*”

“ *Korjaus- ja muutostöistä tehtäessä tulee olla yhteydessä paikalliseen museoon sekä pyydettävä paikalliselta museoviranomaiselta lausunto.”*

“ Alueelle saa sijoittaa toiminnan ja huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.”

(“ Alueella on lyijyn saastuttama maaperä, joka vaatii kunnostuksen.”) *Puhdistettu laajennuksen rakentamisen yhteydessä.

(“ Alue voidaan ottaa kaavassa suunniteltuun tarkoitukseen vasta kunnostuksen jälkeen.”)

“ Tontin eteläosassa oleva puusto, erityisesti vanhimmat männyt, tulee säilyttää.”

“ Kortteliin 62304 on laadittava erillinen piha- ja istutussuunnitelma.”

“Jäte- ja polkupyöräkatoksia saa rakentaa rakennusoikeuden estämättä myös rakennusalan ulkopuolelle.”

“ Autopaikkoja saadaan sijoittaa rakennusalalle sekä rakennusalan ulkopuolelle.”

“ Autopaikkojen vähimmäismäärät: --oppilaitokset ja vapaa-ajan tilat 1 ap /150kem2”

Suojelumerkintä sr-5 (alkuperäiset 60-luvun osat (A-, B- ja F-siipi):
”Suojeltava rakennus. Historiallisesti / kulttuurihistoriallisesti / rakennustaiteellisesti / kaupunki- tai kyläkuvan kannalta arvokas rakennus / rakennuksen osa, jonka ***ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja****.”*

Tontin rakennettavuus, maaperätiedot, kunnallistekniikka

Tutkimukset
Tontilta on olemassa vanhoja Vantaan kaupungin tekemiä paino- ja heijarikairauksia. Lisäksi alueella on otettu häiriintyneitä maanäytteitä.

Jatkosuunnitteluvaiheessa suositellaan tehtäväksi koekuoppia sokkelin vierestä. Koekuoppatutkimuksilla voidaan selvittää tarkemmin maaperän ja täytön laatu maanäyttein, sokkelin mahdollinen vedeneristys (bitumisively/patolevy/kermitys), mahdollinen sepelikaista sokkelin vieressä, anturan alapinnan korkoasema, mahdollisen salaojaputken tyyppi ja korkoasema ja mahdollisen vesipinnan (pohja/orsivedentaso) taso.

Topografia
Vanhojen pohjatutkimuspiirustuksien mukainen (päivätty 10.3.2004) pihojen maanpinnantaso vaihtelee tontilla välillä noin +28,4…+21.3. Tarkkoja pintavaaitustarkkeita tontilta ei ole tiedossa. Matalimmillaan maanpinta on tontin koillisosissa ja korkeimmillaan tontin länsi- ja luoteisosissa. Tontin piha-alueilla on havaittu painumia, joten maanpinnantasot on todennäköisesti muuttuneet verrattaessa vanhoihin pohjatutkimuspiirustuksiin.

Maaperä

Maaperäkuvaus perustuu maaperäkarttaan, tulkittuihin pohjatutkimuksiin ja Geomap Oy:n vanhoihin pohjatutkimuspiirustuksiin (piirustusluettelon pvm. 10.3.2004)
Vantaan karttapalvelun maaperäkartan mukaan tontin maaperä on pääosin täyttömaata ja hiekkaa sekä soraa. Vanhojen pohjatutkimusten perusteella suurimmilta osin maan päällimmäinen kerros on hiekkaa/silttiä ja soraa. Tontin itäosissa ja paikoittain pohjoisosissa esiintyy savea.

Savialueilla savikerroksen paksuus vaihtelee noin 1…4 metriin. Geomap Oy:n laatiman työselostuksen perusteella saven leikkauslujuus vaihtelee välillä 8…13 kPa ja vesipitoisuus välillä 50…100%. Savikerroksen alla esiintyy keskimäärin noin 10 metriä paksu kerros hiekkaa/silttiä ja moreenia. Saven alapuolisen kitkamaakerroksen tiiviys vaihtelee.

Maakerrosten paksuus tontilla vaihtelee välillä noin 0 – 24 m.

Alueella ei ole tehty kallionvarmistuksia, joten kallionpinnantasosta ei ole tarkkaa tietoa. Kairaukset ovat päättyneet kiveen tai kallioon vaihteluvälillä noin +25,6…-0,6. Tontin eteläosassa on muutamia avokalliopaljastumia.

Alueen InfraRYLin mukainen pohjamaaluokka on tontilla pääasiassa E, mutta savisilla alueilla G. Tarkempi pohjamaaluokkien rajaus tehdään jatkosuunniteluvaiheessa.

Pohjavesi
Geomap Oy:n työselostuksen mukaan pohjavedenpinta on alueella vaihdellut tasojen +19.3…+21,3 välillä (mittausväli 24.10.1974…18.9.2003). Uudemmista pohjavedenpinnanmittauksista ei ole tietoa.

Vantaan karttapalvelun mukaan alue sijoittuu tärkeälle pohjavesialueelle.

Olemassa olevat rakenteet
Tontilla oleva peruskorjattava koulu on perustettu osittain paaluille ja osittain maanvaraan. Vanhan osan länsiosa on maanvarainen ja itäosa perustettu nykyisten tietojen mukaan kitkapaalujen varaan. Koulun laajennusosa on länsipuolelta perustettu maanvaraisesti ja itäosa (kärkikantavien) paalujen varaan.

Piha-alueet ovat nykytiedon mukaan vanhan osan ympärillä maanvaraiset. Laajennuksen ympärillä piha-alueet on osittain stabiloitu. Stabiloinnin toteumatietoja ei ole saatavilla.

Korjaustoimenpiteet

Salaojat:
Rakennuksen vanhan osan salaojituksen kunnosta/olemassaolosta ei ole tarkkaa tietoa. On mahdollista, että salaojia ei vanhalla osuudella ole ja/tai ne ovat huonossa kunnossa. Rakennuksen laajennusosalle on suunniteltu salaojat, mutta niiden kunnosta ei ole tarkempaa tietoa.

Toimenpide-ehdotus: Salaojien tarkemman kunnon varmistamiseksi suositellaan alueelle tehtävän koekuoppia suunnittelun edetessä. Salaojien suunnittelussa noudatetaan osalta opasta RIL 126-2020 Rakennuspohjan ja tonttialueen kuivatus. Kaivantojen osalta noudatetaan opasta RIL 263-2014 Kaivanto-ohje.

Salaojat tulee rakentaa sinne, missä niitä ei ennestään ole. Salaojat rakennetaan anturan alapuolelle. Salaojaputken ympärillä käytetään aina salaojasoraa (RIL1a (RIL 126-2020)). Muutoin kohteen salaojasoran laatu valitaan RIL126-2020 oppaaseen perustuen riippuen käyttöpaikasta. Vesien kuljettamiseen voidaan käyttää umpiseinämäisiä putkia.
Lähtökohtaisesti salaojat tulee suunnitella toimivan painovoimaisesti. Mikäli painovoimainen salaojitus ei ole mahdollinen, tulee käyttää pumppukaivoja.

Sokkelien korjaus/vedeneristys:
Kohteessa ei päällisin puolin ole ollut näkyvissä patolevyjä, bitumisivelyä tai kermitystä. Sokkelien vieressä ja rakennusten seinustoilla on paljon pensaita ja kasvillisuutta, minkä vuoksi sokkeli ei pääse kunnolla kuivumaan.

Monissa kohdissa rakennusta sokkelilla on alle 300 mm näkyvää korkeutta.

Toimenpide-ehdotus: Suositellaan pensaiden ja kasvillisuuden karsimista sokkelin vierestä, jotta sokkeli pääsee tuulettumaan. Salaojien korjauksen yhteydessä sokkelia vasten maanalaiselle osalle asennetaan vedeneristys, lämmöneriste sekä pystysalaojakaista. Mikäli maan pinta on helposti vettä läpäisevää (nurmi, kivituhka, istutusalue, yms.), niin pintakerrosten alle asennetaan vettä huonosti läpäisevä kerros, joka kallistetaan rakennuksesta poispäin (kallistus > 1:20) kuten valmis maanpintakin. Sokkelin viereen asennetaan sepelikaista, joka ei ole yhteydessä salaojitukseen.

Uudet ryömintätilat:

Mikäli on tarvetta suunnitella uusia ryömintätiloja esim. uusien putkijohtokanaalien tai parannettavan alapohjan tuuletuksen yhteydessä, tulee nämä esittää jatkosuunnitteluvaiheen yhteydessä.

Vanhat ryömintätilat:
Rakennuksen vanhalla osuudella kulkee johtokanaaleja (kantava alapohja), joihin on tarkistusluukut. Johtokanaalien ryömintätilassa/tarkistusluukkujen alla on havaittu rakennusjätettä ja epämääräistä täyttöä.

Toimenpide-ehdotus: Vanhat ryömintätilat tyhjennetään ja puhdistetaan.

Pihojen painumat:
Tontin piha-alueilla on havaittu haitallisia painumia rakennuksen vanhan osan ympäristössä. Painumat voi aiheuttaa lammikoitumista piha-alueille.

Toimenpide-ehdotus: Painumat korjataan piha-alueilla jatkosuunnitteluvaiheessa piha- ja pinnantasaus- ja pohjarakennussuunnitelmien mukaan. Korjausten laajuus, mahdollinen pohjanvahvistuksen tarve ja mahdollinen kevennyksen käyttö sekä routivien maiden korvaaminen routimattomilla tarkentuvat suunnittelun edetessä. Lähtökohtaisesti kohteen piha-alueita voidaan suunnitella korjattavan keventämällä, mikäli uusi pinnantasaus noudattelee pääpiirteissään nykyisen maanpinnan tasoa.

Suunnittelun edetessä lisäpohjatutkimuksia suositellaan toteutettavaksi koko piha-alueella.

Siirtymälaatat:
Painumaerojen tasaamiseksi suositellaan korjattavilla alueilla tehtäväksi siirtymälaatat sisäänkäyntien eteen. Siirtymälaatan rakenne esitetään RAK-suunnitelmissa jatkosuunnitteluvaiheessa. Alustavan arvion mukaan siirtymälaataksi sopii esim. 3 – 5 m pitkä teräsbetonilaatta tukeutuen toisesta päästä nivelellisesti sokkeliin. Asia tulee tarkastella tarkemmin suunnittelun edetessä.

Radon:
Tontilla kallio on osittain lähellä maanpintaa. Kallio on merkittävä radon-lähde. Radonin torjunnassa tulee huomioida ohje RT 103123.

Rakennuksen radoninpoistojärjestelmien laajuudesta ei ole tarkkaa tietoa. Suunnitelman mukaan koulun laajennuksen maanvaraan perustetuille kohdille on esitetty radonputkistoa.

Toimenpide-ehdotus: Jatkosuunnitteluvaiheessa suositellaan kohteen radon-pitoisuudet tutkittavaksi koulurakennuksesta perusteellisesti ennen tarkemman jatkosuunnittelun edistämistä. Kaikkiin uusittaviin maanvaraisiin alapohjiin suunnitellaan radonputkitus.

Kaivannot
Kitkamaa-alueilla alle 2 m syvät kaivannot voidaan tehdä 1:1 luiskattuina pohjavedenpinnan yläpuolella. Savialueilla yli 1,7 m syvät kaivannot voidaan tehdä luiskattuna 1:1 tai käyttäen tuentaelementtiä. Yli 1,7 m syvät kaivannot savialueilla (ja mahdollinen tuentatarve) tulee suunnitella ja tarkastella erikseen jatkosuunnitteluvaiheessa.

Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Tontin pinnantasaus ja mahdolliset uudet ritiläkaivot esitetään jatkosuunnitteluvaiheen yhteydessä.

Kohteen maaperä (kallio, hiekka/siltti ja savi) on huono vedenjohtavuudeltaan ja sen vuoksi hulevesien imeytystä ei suositella. Hulevesien viivytys voi olla mahdollinen, mikäli tontilta löytyy looginen paikka viivytyssäiliölle läheltä hulevesiviemärin liitosta. Hulevesien viivytyksessä on huomioitava mahdolliset kaavan määräykset. Hulevesien viivytysmäärä tulee arvioida jatkosuunnitteluvaiheessa uuden pihasuunnitelman perusteella.

Liikenne, pysäköinti ja meluselvitys

Nykyiset pysäköintialueet säilytetään. Tennistien puoleinen pysäköintialue on kunnoltaan hyvä, se ei vaadi toimenpiteitä. Vesijohdontien puoleisen pysäköintialueen asfaltointi uusitaan. Pyörä/mopokatokset uusitaan tai kunnostetaan. Sähköautopisteitä rakennetaan niin, että lain asettamat vaatimukset täyttyvät.

Koulu ei sijaitse melualueella.

7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet

Pihan toiminalliset tavoitteet säilyvät nykyisellään. Piha-alue muodostuu Tennistien puoleisesta sisäänkäyntialueesta ja pysäköintialueesta, rakennusten väliin jäävistä lähinnä rakennuspuolen käyttämistä toiminnallisista piha-alueista sekä pihan reuna-alueen istutusalueista.

Pihalle tehdään peruskorjaus, pintoja uusitaan ja pinnan kallistuksia sokkelin vieressä parannetaan, huonokuntoiset pyöräkatokset uusitaan tai korjataan ja pihalle sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan pieniä toiminnallisia oleskelualueita opiskelijoille. Istutusalueita alkuperäisen osan sokkelin läheisyydestä poistetaan ja säilytettävät alueet kunnostetaan. Rakennuksen pääsisäänkäyntialueiden ilmettä kohennetaan pihasuunnittelun keinoin.

Hulevesien hallintaa ja maanpinnan kallistuksia parannetaan peruskorjauksen yhteydessä.

Tontin eteläosassa olevat vanhat männyt on kaavamääräysten mukaan säilytettävä ja pihaan on laadittava erillinen piha- ja istutussuunnitelma.

8. TOTEUTETTAVAT KORJAUS- JA MUUTOSTOIMENPITEET

Tässä kappaleessa on esitetty yhteenveto toteutettavista korjaus- ja muutostoimenpiteistä. Toimenpide-ehdotuksia ja laatutasotavoitteita on kuvailtu tarkemmalla esitystasolla kappaleissa 5, 6 ja 7.

Ehdotettuihin korjaustoimenpiteisiin vaikuttavat rakennusosien kunnon lisäksi toimenpidealueella suoritettavat tila- ja käyttötarkoituksen muutokset. Tila- ja käyttötarkoituksen muutokset on esitetty tarkemmin hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa. Kiireellisempiä toimenpiteitä sisäilman parantamiseksi ja opetustoiminnan mahdollistamiseksi tulee suorittaa viipymättä jo ennen peruskorjausta.

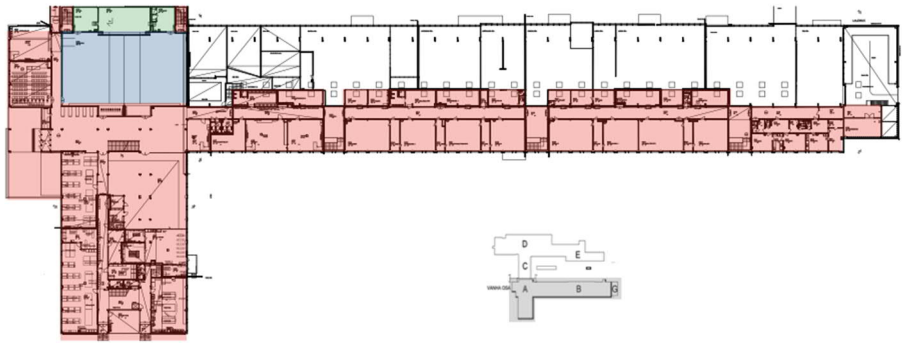
8.1 Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen alkuperäisessä osassa (A- ja B-osat)

Toimenpidealueet rakennuksen alkuperäisessä osassa kerroksittain, on esitetty kuvissa 1, 2 ja 3.

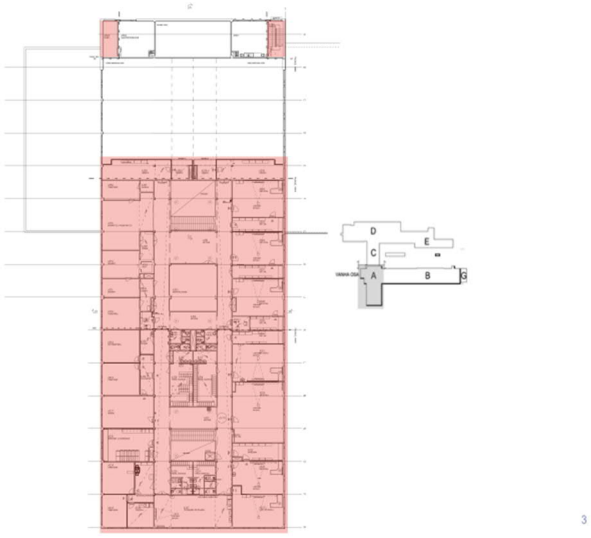
Punaisella merkitty alue käsittää tiloja, joissa suoritetaan perusparannus. Vihreällä merkitty alue käsittää tiloja, joissa on viimeisen vuosikymmenen aikana suoritettu peruskorjauksia, joissa toimenpiteinä riittävät PTS-toimet. Sinisellä merkitty alue käsittää liikuntasalia, jossa toimenpiteenä riittävät PTS-toimien lisäksi välipohjasta mineraalikuituriskin poistamisen.

Kuva 1. 1. kerroksen muutos- ja korjaustoimenpidealueet

Kuva 2. 2. kerroksen muutos- ja korjaustoimenpidealueet.

Kuva 3. 3. kerroksen muutos- ja korjaustoimenpidealueet.

Taulukossa 4 on esitetty yhteenveto muutos- ja korjaustoimenpiteistä rakennuksen vanhassa osassa.

Taulukko 4. Muutos- ja korjaustoimenpiteet alkuperäisen osan (A- ja B-osat) tilat, ulkopuoliset rakenteet ja pinnoitteet.

Rakennusosat	**Korjaustoimenpide**
Alueosat	
Pintarakenteet ja muut alueosat	Uusitaan – Rakennuksen vierustäyttö, pintavesien ohjaus poispäin viettäväksi ja työmaa-alue tarvittavilta osin Korjataan – Piha-alueen painumat ja asfaltin paikalliset vauriot (n. 20 % asfalttipinnoista, Vesijohdontien puoleinen piha-alue ja B ja E-siiven välinen alue)
Salaojat ja kuivatusrakenteet	Uusitaan – Salaojat, pystysalaojien maa-aineskerrokset, kosteudeneristykset sekä näiden yhteydessä routasuojaukset. Uusimisen yhteydessä parannetaan

	perusmuurin lämmöneristävyyttä asentamalla maanalaiselle osalle ulkopintaan lämmöneristys.
Hulevesijärjestelmät	Hulevesijärjestelmä uusitaan nykyvaatimusten mukaiseksi mahdollisuuksien mukaan uusittavilla pihan alueilla
Radonputkisto	Asennetaan kaikkiin uusittaviin maanvaraisiin alapohjiin
Talo-osat	
Sokkelit	Perusteellisia korjauksia – Sokkelihalkaisun eristeiden poisto ja toteutus nykyvaatimusten mukaan, sokkelin halkaisun ulkokuoren uusiminen
Maanvastaiset seinät	Perusteellisia korjauksia – Lämmön- ja vedeneristeiden uusiminen, paikoittain pelkkiä tiivistyskorjauksia
Alapohjat	Uusitaan pääosin rakennuksen, eli laatan reuna-alueelta – Alapohjan toteutus rakennusteknisesti toimivaksi, uusimisen yhteydessä sisäpuolisen salaojituksen ja radonputkiston sekä lämmöneristyksen lisääminen
Alapohjakanaalit	Tyhjennetään ja puhdistetaan rakennusjätteestä, kanaalien käyntiluukkujen toteutus kaasutiiviinä
Runko	Paikoittaisia LVIS-aputöitä, läpivientejä ym. Kolojen paikkaus, mahdollisten halkeamien injektointi, huoltomaalaus. Rungon läpivientejä, roilotuksia ja koloja pyritään välttämään
Välipohjat	Liikuntasalin välipohjan mineraalikuituriskin poistaminen (kuitulähteen poistaminen lattian uusimisen yhteydessä)
Tiiliverhotut ulkoseinät	Perusteellisia korjauksia – Eristeiden uusiminen, energiatehokkuuden parantaminen tämän yhteydessä ja julkisivuverhouksen toteutus suojeluvaatimusten perusteella. Lähtökohtaisesti uusitaan kaikki julkisivut, suunnitteluvaiheessa voidaan tutkia työsalien julkisivujen säilyttämistä (ilmansuunta, ei havaittuja vaurioita tiiliseinän kohdalla)
Betonikuoriset ulkoseinät	Julkisivun pinnoituksen uusiminen ja paikallisia korjauksia
Ikkunat	Liittymärakenteiden alkuperäisten osien poisto ulkoseinien eristeiden uusimisen yhteydessä. Hyväkuntoiset ikkunat välivarastoidaan julkisivuverhoustyön ajaksi ja asennetaan uudelleen paikoilleen. Ikkunat maalataan, värisävy hyväksytetään museolla. Avattavien ikkunoiden tiivisteet uusitaan. Varaudutaan kattoikkunoiden kunnostukseen
Ulko-ovet	Uusitaan valtaosin, pääsisäänkäynnin ovet säilytetään ja kunnostetaan, toteutus suojeluvaatimusten perusteella. Tiivisteet uusitaan
Vesikatot	Uusitaan – Vesikate varusteineen ja yläpohjarakenteet uusitaan kantavaan holviin saakka, tuuletustilan korotus toteutuksessa huomioiden. Lämmöneristystä parannetaan vähintään puolittamalla rakenteen nykyinen u-arvo

Räystäsrakenteet	Uusitaan – Räystäät toteutetaan vastaamaan nykyvaatimuksia suojelusnäkökulma huomioiden
Sadevedenohjausjärjestelmä	Uusitaan – Rakennuksen sisäpuolisesti toteutetut sadevesiviemärit uusitaan toimintavarmoina
Talo-osat – Tiivistykset	Kaikkien rakenteiden liittymien ja läpivientien tiivistykset maaperään ja ulkoilmaan nähden
Tilaosat	
Väliseinät	Uusitaan tilamuutosten tarpeiden mukaan ja paikallisia korjauksia
Lattiapinnat	Uusitaan/korjataan – Hallien lattioiden toteutus kulutuskestäviksi
Kattopinnat	Uusitaan
Seinäpinnat	Korjataan vauriot, halkeamat; huoltomaalaus
Tilavarusteet ja kalusteet	Uusitaan pääosin
Tekniikkaosat	**Korjaustoimenpide**
Lämmitysjärjestelmät	Uusitaan – Lämmönjakokeskus, putkistot ja päätelaitteet*
Vesi- ja viemärijärjestelmät	Uusitaan – Tonttijohto, viemäriliittymät, vesi ja viemäriverkosto*
Ilmanvaihtojärjestelmät	Uusitaan – Pois lukien liikuntasalin v. 2014 uusitut IV-koneet*
Jäähdytysjärjestelmät	Teknisten tilojen uudet konvektorit ja split-laitteet uusitaan*
Erikoisjärjestelmät	Uusitaan – Teknisen työn tiloihin rakennetaan toiminnan edellyttämät kaasuputkistot, paineilmaverkostot ja koneellinen purunpoistojärjestelmä*
Palonsammutusjärjestelmät	Uusitaan – Pikapalopostit ja savunpoisto*
Automaatiojärjestelmät	Uusitaan – Toteutetaan nykyaikainen säätö- ja valvontajärjestelmä*
Sähköjärjestelmät	Uusitaan – Sähköjärjestelmät alkuperäisessä osassa kappaleen 6.5 mukaan

* *LVIA-järjestelmäkuvauksen ja kappaleen 6.4 mukaan.*

8.2 Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen laajennusosassa (C-, D-, ja E-osat)

Tässä kappaleessa on esitetty yhteenveto muutos- ja korjaustoimenpiteistä rakennuksen laajennusosassa. Tarkemmat kuvaukset tilamuutoksista on esitetty hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa sekä laajennusosan talotekniikkaan liittyvät uusimistarpeet on esitetty kappaleessa 6.4 ja 6.5 sekä liitteessä LVIA-järjestelmäkuvaus.

Rakennuksen laajennusosassa:

- Varaudutaan uusimaan lattiapinnoitteet käytävä-, aula-, yleisopetus- ja toimisto-/neuvottelutiloissa sekä märkätiloissa, joissa pinnoitteena on muovimatto
- Varaudutaan seinä- ja kattopintojen huoltomaalauksiin ja –korjauksiin yleisissä tiloissa ja betonipintojen hiontaan ja pinnoituksen uusimiseen työsaleissa
- Varaudutaan ikkunoiden ja ovien huoltomaalauksiin ja –korjauksiin
- Varaudutaan ikkunoiden tiivistyksiin ja heloitusten korjauksiin
- Varaudutaan ovien käyntikorjauksiin ja lukkojen korjauksiin
- Varaudutaan kalusteiden vauriokorjauksiin ja tarpeen mukaan osittaiseen uusimiseen
- Valaistuksen osalta varaudutaan LED-järjestelmään siirtymisen yhteydessä siihen, että tämä voi vaatia muutoksia valaistuksen kaapelointeihin
- Varaudutaan termostaattiventtiilien uusimiseen ja lämmönvaihtimen uusimiseen

Lisäksi rakennuksen laajennusosassa on syytä huomioida ja parantaa ruokalatilojen sekä opetus-, työ- ja neuvottelutilojen välistä ääneneristävyyttä ja muita akustiikkaratkaisuja.

Lisäksi rakennuksen laajennusosassa suoritetaan paikallisia PTS-korjauksia sekä muita tilojen käyttötarkoituksen muutoksia, jotka eivät vaadi tilanjako-osiin merkittäviä muutoksia, joita on esitetty tilakaavioissa.

Rakennuksen laajennusosan opetuskeittiöiden laitteiden mahdolliset uusimistarpeet eivät sisälly tähän hankesuunnitelmaan. Koska laitteet ovat opetuskäytössä, ei niiden uusimistarvetta voida tässä vaiheessa elinkaarta arvioida pelkän käyttöiän perusteella, vaan pikemminkin tapauskohtaisesti.

Tila- ja käyttötarkoituksen muutoksia on kuvattu tarkemmin hankesuunnitelman oheismateriaalina olevissa tilakaavioissa.

Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen laajennusosassa (keittiö- ja ruokalatilat)

Keittiöön ja ruokalaan kohdistuvat muutos- ja korjaustoimenpiteet ovat kuvattu kappaleessa 5.1.5, sekä tilakaavioissa ja keittiön viitesuunnitelmissa. Rakennuksen nykyinen myymäläkahvila siirtyy D-siiven 2. kerroksen aulan lähettyville nykyisen opetustilan tilalle, johon toteutetaan myymäläkahvilan oma keittiö. Uuden myymäläkahvilan sijainnin ilmanvaihtoon liittyvät muutokset on syytä huomioida.

Muutos- ja korjaustoimenpiteet rakennuksen laajennusosassa (tilamuutosalueet C-, D- ja E-osissa)

C-osassa 1. kerroksessa (kellarikerroksessa) nykyiset opiskelijapalveluiden tilat toteutetaan yhdeksi isommaksi luokkahuoneeksi purkamalla väliseiniä ja tilapinnat, kalusteet ja varusteet toteutetaan luokkahuonekäyttöön soveltuviksi.

Rakennuksen laajennusosassa D-siivessä 1. kerroksessa nykyisissä hiusalan tiloissa suoritetaan käyttötarkoituksen muutoksia, jonka yhteydessä tilamuutoksia syntyy. Nykyiset hiusalan luokkatilat muutetaan opiskelijahuollon tiloiksi, jolloin tiloihin kohdistuu mm. väliseinämuutoksia, pinnoitusten, kalusteiden ja varusteiden uusimista sekä vesipisteisiin ja muihin taloteknisiin rakennusosiin liittyviä muutoksia. Hiusalan työsalit aputiloineen muutetaan puhtauspalvelualan käyttöön. Näissä tiloissa, muutoksia tiloja jakaviin osiin ei kohdistu yhtä paljon, mutta tiloissa uusimistarpeita kohdistuu pinnoitteisiin, kalusteisiin ja varusteisiin sekä osittain talotekniikkaan.

D-siivessä 1. kerroksessa yleishallinnon nykyisessä väistötilakäytössä olevaan työsaliin ei kohdistu isoja toimenpiteitä. Työsalista puretaan nykyiset väliaikaisen kevyet seinärakenteet tms. tilanjakoratkaisut ja toteutetaan jatkokäyttöön soveltuvat tilapinnat ym. muutokset varsinkin huomioiden kulutuskestävä lattiapinta, kun tila vapautuu hallinnon käytöstä rakennusurakan loppupuolella esimerkiksi kiinteistöpalvelualan käyttöön, koneiden säilytykseen ja huoltoon. Tilasta toteutetaan myös uloskäynti pienkuormaajalle sekä muille polttomoottorikäyttöisille työkoneille.

E-siiven 2. kerroksessa nykyisessä valmentavan koulutuksen käytössä oleva kotikeittiö muutetaan neuvottelutilakäyttöön, tiloissa puretaan nykyiset kotitalouskeittiökalusteet ja tila varustetaan neuvottelutilaksi.

9. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE

Vantaan Ammattiopiston Varian Hiekkaharjun toimipisteen rakennuksen laajuus on:

- Opiskelijamäärä: 1285 opiskelijaa
- Huoneala: 21 750 hum2
- Ohjelma-ala-arvio (hyöty-ala): 16 500 hym2
- Bruttoala: 23 532 brm2
- Huoneistoala-arvio*: 20 800 htm2
- Siivousala: n. 16 000 m2 (halleja tai työsaleja, joissa opiskelijat hoitavat siivouksen n. 6 000 m2)

**Laskennassa käytetty: Huoneistoala = 1,022 x (huoneala - talotekniikkatilat - porrashuoneala)*
**Merkitsevän huonekoon (huonekokojen pinta-alalla painotettu keskiarvo) ollessa 50 m2, ei kantavien rakenteiden osuus = 2,2 % nettoalasta (Talonrakennuksen kustannustieto 2015, Haahtela-kehitys Oy)*
**Huoneistoala = huoneala - talotekniikkatilat - porrashuoneala (Vantaan ohjeita suunnittelijoille yleisohje, 2020)*

Rakennuksen alkuperäisen osan laajuus on: 11 379 brm2
Rakennuksen laajennusosan laajuus on: 12 153 brm2

Tunnusluvut koko rakennuksen tilapaikkatehokkuudelle:

- 16,2 htm2/opiskelija
- 16,9 hum2/opiskelija

Tunnusluvut perustuvat TS-HS vaiheen tilaohjelmaan.

10. VÄISTÖTILATARVE

Hankkeen väistötilatarpeet pystytään järjestämään Varian oman toimitilaverkon sisällä. Pääasiassa väistötilat pystytään järjestämään kokonaisuudessaan Aviapoliksesta vapautuvissa tiloissa, kun Varia Vehkalan uudisrakennus valmistuu suunnitellusti syyslukukaudeksi 2025, ja Aviapoliksessa sijaitsevat nykyiset osaamisalat pääsevät muuttamaan Vehkalaan. Aviapoliksesta löytyy tämän jälkeen riittävästi tilaa Varia Hiekkaharjun alkuperäisen osan peruskorjauksen alta muuttaville toiminnoille. Mahdollisiin pienempiin lyhytaikaisiin väistötilatarpeisiin PTS-korjausten aikana laajennusosan puolella voidaan hyödyntää Hiekkaharjun rakennuksen omia tiloja, esim. vapaata kapasiteettia omaavia teoria- ja YTO-opetustiloja ja vapaana olevia hiusalan tiloja niihin toteutettujen muutostöiden jälkeen.

Varian Hiekkaharjun toimipisteestä isommille tilakokonaisuuksille väistötiloja tarvitsee rakennuksen alkuperäisen osan nykyiset ja palaavat osaamisalat, eli talotekniikka-ala ja kone- ja tuotantotekniikka-ala sekä Myyrmäestä Hiekkaharjun alkuperäisen osan tiloihin muuttava Turvallisuusala. Näillä aloilla väistötilatarve asettuu koko alkuperäisosan korjausrakentamisajalle huomioiden muuttoajat, eli noin ajalle 6 / 2025 – 8 / 2027. Näihin väistötilatarpeisiin pystytään vastaamaan Varian Aviapoliksen toimipisteessä.

Tämän TS-HS työn puitteissa tehtyjen arvioiden mukaan Aviapoliksessa ei ole tarpeita merkittäville väliaikaisille tilamuutoksille vastaamaan vaadittuihin väistötarpeisiin. Tilat ovat pinta-alallisesti riittävät. Toiminta pyritään järjestämään väistötiloissa siten, että vältytään isommilta taloteknisiltä muutoksilta ja teknisten alojen talotekniset vaatimukset pystytään kohdistamaan paikallisiin sähköteknisiin lisätarpeisiin, joita ei väistötiloissa valmiiksi ole välttämättä saatavilla.

Väistötilojen järjestelyyn ja käyttäjän muuttoihin sekä toiminnan vaatimaan kalustamiseen ja varustamiseen liittyvät kustannukset ovat kuitenkin merkittäviä, joiden tarpeet ja kustannukset on syytä selvittää erikseen.

11. KUSTANNUKSET

11.1 Rakennuskustannukset

Hankesuunnitelman perusteella laskettu kustannusarvio hankkeelle on 41 700 000 € (alv 0 %) hintaindeksissä 106,0, josta:

- Alkuperäisosan osuus on: 24 455 000 € (alv 0 %)
- Laajennusosan osuus on: 17 245 000 € (alv 0 %)

Hankesuunnitelman kustannusarvion vertailu esiselvityksen kustannusarvioon:

Seuraavat esiselvityksen kustannusarviot on indeksikorjattu vastaamaan nykyisen hankesuunnitelman hintatasoa (indeksikorjaus 104,0 --> 106,0, indeksinä käytetty Haahtela-tarjoushintaindeksiä). Hankesuunnitelman sisällön suurimmat poikkeamat esiselvityksestä ja niiden perustelut, jotka vaikuttavat kustannuksiin merkittävästi on esitetty aikaisemmin kappaleessa 3.3. Esiselvitykset.

Esiselvityksen kustannusarvio oli indeksikorjattuna kokonaisuudessaan n. 33,7 milj. € (alv 0 %), johon kuului mm. ruokasalin laajennus, jota ei toteuteta. Esiselvityksen tätä hankesuunnitelman toimenpidelaajuutta vastaava indeksikorjattu kustannusarvio, johon ei sisälly ruokasalin laajentamiseen liittyviä kustannuksia on n. 30,8 milj. € (alv 0 %), josta indeksikorjauksen osuus on n. 0,6 milj. € (alv 0 %).

Kustannusten nousu kohdistuu pääosin rakennuksen laajennusosaan. Hankesuunnitelman kustannusarvioon merkittävimmät muutokset ja niiden vaikutukset esiselvitykseen verrattuna ovat seuraavat:

- Kustannukset ovat kasvaneet noin 6 milj. € (alv 0 %) johtuen laajennusosan PTS-toimenpiteiden huomioimisesta hankesuunnitelmaan. Esiselvityksen vertailutasona, laajennusosalla ei varauduttu vielä PTS-toimiin, kevyet ylläpitotoimet keskittyivät ainoastaan tilamuutosalueille.
- Kustannukset ovat kasvaneet noin 2 milj. € (alv 0 %) tilamuutosten laajuuden kasvamisesta. Tilamuutoslaajuus on kasvanut mm. toimitilaverkon kehityksen aiheuttamasta lisääntyneestä muuttoliikenteestä johtuvista tilamuutoksista sekä opetustoiminnan kehityksen vaatimista tilamuutoksista.
- Kustannukset ovat kasvaneet noin 3 milj. € (alv 0 %) johtuen hankesuunnitelman kustannusarvion suuremmista riskivarauksista. Hankesuunnitelman kustannusarviossa on korjauslaajuuksien kasvuun varauduttu esiselvitystä suuremmilla riskivarauksilla.

Investointikustannus opiskelijapaikkaa kohden on 32 451 € / opiskelijapaikka (alv 0 %). Opiskelijapaikkakustannuksen jakajana on tilamitoituksen kokonaisopiskelijamäärä, joka sisältää myös työssä oppimassa olevat opiskelijat sekä aikuisopiskelijat.

Investointikustannukseen kuulumaton ensikäytön kalustuksen ja varustuksen kustannus on käsitelty kappaleessa 11.3.

Hankkeeseen liittyviä erillisiä purkukustannuksia ei ole. Rakennusurakkaan liittyvät purkukustannukset sisältyvät kustannusarvioon.

Hankkeen elinkaarikustannuksiin liittyen mm. hankesuunnitelman oheismateriaalissa olevassa Granlund Oy:n laatimassa kohteen energia- ja hiilijalanjälkiraportissa on käsitelty aurinkosähköjärjestelmän investointikustannuksia sekä takaisinmaksuaikaa.

Hankkeen väistötilakustannuksia Aviapoliksessa ei ole käsitelty tämän hankesuunnitelman puitteissa. Hankkeen väistötiloihin liittyviä muutostoimenpidekustannuksia ovat lähinnä väistötilojen talotekniikkaan (erityisesti sähköön) liittyvät toimenpidekustannukset sekä toiminnan vaatima kalustaminen, soveltuvien tilojen tarjoamiseksi väistötiloja vaativille osaamisaloille. Väistötilojen järjestelyyn ja käyttäjän muuttoihin sekä toiminnan vaatimaan irtokalustamiseen ja varustamiseen liittyvät kustannukset ovat myös merkittävä käyttäjätoimialan kustannus, johon on syytä varautua.

11.2 Käyttökustannusennuste

Vuotuiset ylläpitokustannukset ovat hankesuunnitelman vuokrakustannusennusteen mukaan 1 205 568 € / vuosi (alv 0 %). Ylläpitokustannus ei sisällä siivouskustannuksia tai muita puhtauspalvelukustannuksia eikä vahtimestaripalveluita tai muita mahdollisia käyttäjäpalvelukustannuksia. Ylläpito- ja perussiivouksen sekä ikkunapesukustannukset ovat lisättynä karkeasti arvioiden n. 650 000 € / vuosi (alv 0 %) (n. 30 € / hum2 / vuosi)

Vuosivuokraennuste 1. kokonaiselle käyttövuodelle on 4 249 200 € / vuosi (alv 0 %), josta ylläpitokustannuksen (ei sisällä siivouskustannuksia) osuus on edellä mainittu 1 205 568 € / vuosi (alv 0 %), pääomakustannuksen (sisältäen korjausvastikkeen ja koron) osuus on 2 502 000 € / vuosi (alv 0 %) ja tonttivuokran osuus 541 632 € / vuosi (alv 0 %). Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan.

Vuotuinen toimintakustannus Varia Hiekkaharjun toiminnalle kasvaa arviolta 400 000 € (alv 0 %) nykyisestä, ennakoidun opiskelijamäärän kasvusta johtuen verrattaessa nykyiseen.

11.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

Käyttäjätoimialan kalustamisen ja varustamisen kustannukset ovat 1 060 000 € (alv 0 %) peruskorjauksesta ja tilamuutostoimenpiteistä johtuen.

12 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

12.1 Rahoitus investointiohjelmassa

Taloussuunnitelmassa 2021–2024 Vantaan ammattiopisto Varian Hiekkaharjun peruskorjaus on esitetty toteutettavaksi VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena.

12.2 Aikataulu

Kohteen suunniteltu käyttöönotto kalustettuna ajoittuu elokuulle 2027, Varian syyslukukauden alkuun. Hankkeen rakennusurakan aloituksen aikatauluttavana tekijänä toimii Vehkalan ja Oppimiskampuksen suunniteltu valmistuminen elokuussa 2025, jolloin Hiekkaharjun vanhan osan osaamisalojen muutot tuleville suunnitelluille toimipisteille sekä samalla Varian Aviapoliksen toimipisteestä vapautuviin väistötiloihin ovat mahdollisia. Siten toimitilaverkon väistötilakustannusten minimoimiseksi, kohteen rakentaminen suositellaan aloitettavaksi vasta tämän jälkeen.

Koska hankkeen rakentamista ei voida aloittaa em. syistä kun vasta syyskuussa 2025, ei hankkeen suunnittelun aloittamista myöskään ole tarpeellista kiirehtiä. Suunnitteluvaihetta ei kannata tarpeettomasti venyttää, koska silloin myös suunnittelukustannukset tyypillisesti kasvavat. Siten hankkeen suunnittelu on perusteltua aloittaa vasta vuoden 2023 puolella ja aikataulumuotona on perusteltua käyttää perinteisestä projektinjohtourakasta lievästi poiketen ns. ketjumallia ja hyödyntää rakentamisen aloitusta edeltävä aika, suunnittelemalla ilman kiirettä toteutussuunnitelmat mahdollisimman pitkälle ennen rakentamisen aloitusta. Kuitenkin urakoitsijan osaamisen hyödyntämiseksi toteutussuunnittelua pyritään limittämään etenkin purkamisen kanssa, jotta toteutussuunnittelu voidaan hyödyntää urakoitsijan teknistä osaamista ja huomioida mahdolliset rakenteiden purun yhteydessä ilmenevät ennalta arvaamattomat korjaustarpeet- / laajuudet.

Aikataulun laadinnan periaatteena on, että kaikki korjaustyöt hankitaan samalta PJ-urakoitsijalta, jolloin vältytään useilta eri urakkahankinnoilta ja urakoitsijoiden välisiltä yhteensovitusongelmilta. Myös tästä syystä kaikki korjaustoimenpiteet toteutetaan samalla alla kuvatulla rakentamisen aikavälillä.

Suunnitellun alustavan hankeaikataulun vaiheet on esitetty alla.

Tarveselvitys, hankesuunnittelu ja päätöksenteko	(4 / 2021 – 10 / 2021)
Suunnittelijoiden hankinta	(12 / 2022 – 4 / 2023)
Ehdotus- ja yleissuunnittelu	(5 – 11 / 2023)
Toteutussuunnittelu	(12 / 2023 – 10 / 2024)
Urakoitsijan hankinta	(11 / 2024 – 3 / 2025)
Rakentamista edeltävät hankinnat rakentamisen valmistelu	(4 – 8 / 2025)
Rakentaminen	(9 / 2025 – 8 / 2027)
Kalustus ja käyttäjän muutot	(7 – 8 / 2027)
Käyttöönotto	(8 / 2027)

Tarkennuksia purku- ja rakentamisaikoihin sekä osaamisalojen ulosmuuttoajankohtiin uusiin toimipisteisiin (Vehkala ja Oppimiskampus) tai väistötiloihin (Aviapolis) on esitetty alla. Laajennusosalla suoritettavia PTS- ja muutostoimenpiteitä pyritään ajoittamaan lomakausille (kesälomalle), siten että rakennuksen opetustoiminta häiriintyisi mahdollisimman vähän.

Alkuperäisen osan purkutyöt (6 - / 2025)

- Rakennuksen toiminta huomioiden pyritään aloittamaan alkuperäisen osan purkutyöt mahdollisimman aikaisin toimintojen muuttojen niin salliessa
- Purkutyöt jatkuvat rakentamisvaiheen alkuvaiheessa, työjärjestystä tarkennetaan suunnitteluvaiheessa.

Osaamisalojen ulosmuutot uusiin toimipisteisiin tai väistötiloihin (kesällä 2025)

- Uusin toimipisteisiin muuttavat osaamisalat: sähköala alkuperäisestä osasta Vehkalaan, valmentava koulutus ja kuvallinen ilmaisu alkuperäisestä osasta Oppimiskampukseen sekä hiusala laajennusosasta Oppimiskampukseen
- Alkuperäiseen osaan korjauksen jälkeen palaavat osaamisalat väistötiloihin: talotekniikka-ala ja kone- ja tuotantoteknikka-ala väistötiloihin Aviapolikseen.

Rakentaminen (9 / 2025 – 8 / 2027)

- Alkuperäisen osan peruskorjaus ja siihen sisältyvät muutostyöt (9 / 2025 – 6 / 2027)
- Laajennusosan nykyisten hiusalan ja tulevien puhtauspalvelualan ja opiskelijapalveluiden tilojen muutostyöt. Tarkoituksena, tehdä nämä muutostyöt heti kun tilat ovat tyhjillään, jotta tilat voidaan ottaa uuteen käyttöön mahdollisimman aikaisin (8 / 2025 – 12 / 2025)

- Laajennusosan ruokalan ja keittiön muutostyöt sopivalla kesäkaudella, esimerkiksi (6 / 2026 – 8 / 2026)
- Laajennusosan hallinnon nykyisten väistötilojen muutostyöt (heti kuin hallinnon uudet tilat alkuperäisessä osassa ovat valmiit käyttöönotettavaksi) kiinteistöpalvelualan ja muiden osaamisalojen käyttöön (6 / 2027 – 8 / 2027)
- Laajennusosan eri PTS-töiden toteutusaikataulu tarkennetaan suunnitteluvaiheessa siten, että kyseisistä korjaustöistä on mahdollisimman vähän haittaa tilojen käytölle.

13 TYÖTURVALLISUUSASIAT

Rakennuttajan suunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi tarveselvitysvaiheessa. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta, joka löytyy hankesuunnitelman oheismateriaalissa.

14 RISKIT

14.1 Yleisriskit

Toisen asteen koulutus on ja tulee lähitulevaisuudessa olemaan muutoksen alla, ja tulevia tarpeita ja rahoituksen tasoa on mahdotonta kaikilta osin ennustaa. Hankesuunnitelmassa kuvatuilla rakentamisen muuntojoustotavoitteilla pyritään luomaan tilat, joissa toiminta voidaan järjestää laadukkaasti nyt ja tulevina vuosikymmeninä.

Tontin omistus

Tontin omistaa Vantaan seurakunta. Maanvuokrasopimus päättyy v. 2036.
Tontin ostamisesta tai vuokrasopimuksen jatkamisesta on oltava sopimus ennen mittaviin peruskorjauksiin ryhtymistä.

14.2 Aikatauluriski

Varian toimitilatarpeiden muutoksen – koskien sekä Vehkalaa, Oppimiskampusta sekä Hiekkaharjua – aikataulullisena tavoitteena on toteuttaa muutos mahdollisimman vähäisillä muuttotoimilla ja ilman väistötilatarpeita tai merkittäviä tilamuutostoimia muissa kohteissa. Jonkin hankkeista viivästyessä Varian toimitilaverkon kehityksen rytmitys muuttoliikkeiden osalta häiriintyy. Väistötilojen löytäminen toiminnoille lyhyellä varoitusajalla voi olla haastavaa, joten em. riskeihin tulee osaltaan varautua Vehkalan hankesuunnitelmassa ja Oppimiskampuksen tarveselvityksessä esitetyin toimin. Kyseisten hankkeiden viivästyksillä olisi vaikutus myös Hiekkaharjun korjauksen aikatauluun ja muuttojen sekä väistötilojen järjestämiseen. Seuraavassa on esitetty Hiekkaharjun korjausta spesifisesti koskevat riskit ja niihin varautuminen koko toimitilaverkon kehityksen näkökulmasta.

1. Jos Vehkalan hanke myöhästyy:

- Vehkalan hankkeen myöhästyessä vaikutus Hiekkaharjuun on se, että vanhan osan tekniikan opetusalat eivät pääse muuttamaan peruskorjauksen alta joko Vehkalaan (sähköala) tai väistötiloihin Aviapolikseen (muut alat). Aviapoliksen tilat vapautuvat muuhun käyttöön vasta Vehkalan valmistuessa.
- Näiden alojen sijoittaminen muualle väistötiloihin vaatisi niin merkittävät tilatarpeet ja investoinnit, että kohtuullisen isojenkin (esim. puoli vuotta – 2

vuotta) myöhästymisten kohdalla ei väistötiloihin muuttaminen ole mielekästä korjauksen käynnistämiseksi.
- Tähän viivästymisriskiin vastaamiseksi on korjauksen suunnittelussa syytä pyrkiä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tunnistamaan rakenteet, jotka ovat huonokuntoisempia tai joihin liittyy olosuhderiskejä, jolloin mahdollisiin ongelmiin pystytään reagoimaan nopeasti toimivien olosuhteiden ylläpitämiseksi, esimerkiksi rakenteiden tiivistyskorjauksin. Näin rakennuksen elinkaarta ennen korjausta pystytään venyttämään väistötarpeiden välttämiseksi.

2. Jos Oppimiskampus viivästyy:

- Oppimiskampuksen viivästyminen vaikuttaisi Hiekkaharjun korjausten toteuttamiseen valmentavan koulutuksen ja turva-alan (vanha osa) ja hiusalan (laajennusosa) tilojen osalta.
- Hiusalan osalta viivästyksen sattuessa nykyisten laajennusosan tilojen käyttöä jatketaan, kunnes Oppimiskampuksen tilat valmistuvat. Viivästys täten vaikuttaisi lähinnä kiinteistönhoitoalan opetuksen laajentamissuunnitelmiin, kun hiusalalta vapautuvien tilojen muutokset kiinteistönhoitoalan käyttöön viivästyvät. Mahdolliset ennusmerkit Oppimiskampuksen hankkeen aikatauluriskeistä tulee tunnistaa mahdollisimman aikaisin, jotta tarvittaessa Varia pystyy huomioimaan viivästysriskin opetussuunnitelmien laadinnassa ja opetusalojen sisäänottomäärien suunnittelussa.
- Valmentavan koulutuksen ja turva-alan osalta on tarkistettu, että näiden alojen tilat ovat tarvittaessa myös sijoitettavissa Aviapolikseen väistötiloihin, mikäli Vehkalan hanke valmistuu aikataulussa. Tässä tapauksessa Oppimiskampuksen viivästys ei siis vaikuttaisi Hiekkaharjun korjauksen aloittamiseen.

3. Jos Hiekkaharjun korjaus viivästyy:

- Hiekkaharjun hankkeen edetessä toimitilaverkon kehityksessä viimeisenä, on sillä aikatauluvaikutus vain Aviapoliksen toimipisteen lopulliseen sulkemiseen, Hiekkaharjun toimintojen ollessa korjauksen ajan siellä väistössä. Aviapoliksen tilojen tai tontin mahdollisen jatkokäytön suunnittelussa on syytä ottaa huomioon Hiekkaharjun korjauksen aikatauluriskit.

Hiekkaharjun korjauksen suurimpia sisäisiä aikatauluriskejä on esitetty alla. Yleisesti riskejä tulee ehkäistä hyvissä ajoin tapahtuvilla riskiarvioilla, suunnitelmilla ja lisäselvityksillä sekä havaintojen pohjalta tarvittaessa aikataulun päivitystyöllä,

jossa pyritään löytämään mahdollisia aikatauluviiveitä kompensoimaan tapoja tehostaa aikataulua muissa vaiheissa. Näihin riskeihin varautumiseksi hankeaikataulu on laadittu hankesuunnittelussa konservatiivisesti siten, että aikataulua on tarvittaessa erityisesti suunnitteluvaiheessa kiristettävissä esim. 2 – 3 kuukautta, jos potentiaalisia myöhempien vaiheiden aikatauluriskejä tunnistetaan.

- Purkuvaiheessa havaittava arvioitua laajempi tarve haitta-ainepuruille. Tähän riskiin on varauduttu teettämällä haitta-aineselvitys. Lisäksi suunnitteluvaiheessa tulee arvioida vielä tarve lisäselvityksille.
- Merkittävä korjauslaajuuksien kasvu. Hankesuunnittelussa on korjauslaajuudet arvioitu konservatiivisesti riskin välttämiseksi. Riskiä tulee edelleen torjua suunnitteluvaiheessa arvioimalla tarve lisäkuntotutkimuksille ja rakenneavauksille ennen purku- ja rakentamisvaiheisiin siirtymistä.
- Rakennuksen suojelurajoitteet suunnitteluratkaisuille. Myöhäisessä vaiheessa suunnittelua ilmenevät suojelun asettamat rajoitteet voivat aiheuttaa tarvetta merkittävälle uudelleensuunnittelulle. Keskustelua kaupunkimuseon kanssa tulee käydä suojeluasioista läpi hankkeen.
- Käyttäjän ulos- ja sisäänmuuttojen viivästyminen. Jo suunnitteluvaiheen aikana tulee huolehtia, että käyttäjä aloittaa muuttojen logistiikan suunnittelun ja muutettavan kaluston inventoinnin riittävän ajoissa, ja että aikataulusuunnitelmassa otetaan huomioon uudiskohteiden valmistumisaikatauluun liittyvät riskit.

14.3 Teknisiin korjauksiin liittyvät riskit

Rakennuksen merkittävimpiä ongelmarakenteita ovat vanhan osan alapohjat sekä julkisivut ja sokkelit, joiden ongelmalliset eristerakenteet tulee uusia. Erityisesti maanvastaisten alapohjien sekä sokkelien uusintaan voi liittyä työteknisiä haasteita, mikä taas saattaa lisätä korjauslaajuuksia näihin rakenteisiin liittyvissä rakenteissa.

Hankesuunnitteluvaiheessa yllä mainittujen eristeiden esiintymislaajuudet on pystytty määrittää kohtuullisesti käytössä olleista rakennuksen suunnitelma-aineistoista. Kuitenkin suunnitteluvaiheessa suositellaan arvioimaan lisätutkimusten / rakenneavausten tarve sen varmistamiseksi, että rakenteiden ratkaisut vastaavat varmasti käytössä olleita suunnitelmia.

Kohteeseen on suoritettu haitta-ainekartoitus. Riskinä kuitenkin on, että haitta-aineita ilmenee suurempia määriä kuin tutkimuksessa on selvinnyt, mikä voi kasvattaa haitta-ainepurkujen laajuutta ja täten hidastaa purkuvaiheen kulkua. Suunnitteluvaiheessa tulee arvioida tarve lisätutkimuksille.

14.4 Kustannusriski

Kustannusriski on merkittävä hankkeen suunnitteluvaiheissa. Käyttäjän tulevaisuuden suunnittelu ja toiminnan kehitys on käynnissä, ja edellä mainittujen vaiheiden aikana tulee varmasti esiin tila-, kaluste- ja varuste- sekä tilojen laatutasotarpeita, joihin ei nykyisen tiedon valossa ole pystytty varautumaan. Tähän kustannus- ja laajuusriskiin on suositeltavaa varautua suunnittelunohjauksessa ulkoisesti kiinteällä ja sisäisesti joustavalla tilaohjelmoinnilla ja budjetoinnilla, jossa tilojen suunnitteluratkaisun sisältöä voidaan ohjelman ja budjetin sisällä muuttaa, mutta kokonaislaajuuden ja keskimääräisen laatu- ja varustetason edellytetään pysyvän samana kustannusriskin minimoimiseksi.

Rakennuksen suojelu aiheuttaa rajoitteita erityisesti julkisivun korjausratkaisuissa käytettävissä oleviin rakenne- ja rakennustuotevaihtoehtoihin, jolloin kustannustehokkaimpien ratkaisujen käyttö ei ole välttämättä mahdollista. Riskiä on torjuttu hankesuunnitteluvaiheessa käymällä vuoropuhelua suunnitteluratkaisuista kaupunkimuseon kanssa ja kartoittamalla heidän kantojaan tuleviin suunnitteluratkaisuihin. Hankesuunnitelman budjetointi on laadittu näihin kantoihin perustuen alkuperäistä suunnitteluratkaisua vastaavin / mukailevin ratkaisuin. Vuoropuhelua kaupunkimuseon kanssa on syytä jatkaa aktiivisesti läpi hankkeen.

Hankkeen todennäköisesti suurin kustannusriski liittyy vanhan osan rakenteellisiin ongelmiin, jonka laajuus tarkentuu mahdollisissa suunnitteluvaiheen lisätutkimuksissa ja viimeistään korjausta edeltävässä purkuvaiheessa. Lisäksi korjausajankohdan sijoittuessa muutaman vuoden päähän, on mahdollista, että uusia ongelma-alueita ilmenee, tai tässä hankesuunnitteluvaiheessa säästettäväksi arvioituihin rakennusosiin kohdistuu yllättävää merkittävää kulumaa, joka johtaa korjauslaajuuksien kasvuun. Riskiin on varauduttu hankesuunnitteluvaiheessa konservatiivisin korjauslaajuusarvioin, esimerkiksi olettamalla, että kaikki vanhan osan julkisivut tulee uusia, vaikka todennäköistä on, että osa julkisivuista todetaan hyväkuntoisiksi ja niihin kohdistuu vain maltillisempia korjaustoimia. Toisaalta korjauslaajuuksien kasvuun on varauduttu korjausrakentamiselle tyypillisillä, uudisrakentamista korkeammilla, riskivarauksilla. Lisäksi kustannusriskiin varaudutaan tavoitehintaisen projektinjohtourakan valinnalla hankkeen toteutusmuodoksi, jonka sopimusrakenteen kautta pyritään luomaan myös urakoitsijalle intressi ohjata hankkeen kustannuksia kohti tilaajan asettamaa tavoitetta.

15 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ

Varia yleishallinto

Pekka Tauriainen	rehtori
Anne Heinonen	työelämäpalvelupäällikkö, työelämäpalvelut
Tuula Kiiskinen	yhteisten palvelujen päällikkö, yhteiset palvelut

Varia osaamispalveluesimiehet

Kaarlo Lukkarila	ammatillinen koulutus
Maija Knutti	ravitsemispalvelut
Eeva Määttänen	media ja hyvinvointi
Katja Wirenius	kiinteistö- ja konetekniikka

Kasvatus ja oppiminen

Satu Turunen	toimitila-asiantuntija
Ari Ranki	toisen asteen koulutuksen johtaja

Työsuojelu

Margit Ponkkonen-Härkönen	työsuojeluvaltuutettu

Liikunnan palvelualue

Anu Jokela	liikuntapäällikkö

Kaupunkisuunnittelu

Seppo Niva	aluearkkitehti
Tuuli Huhtala	asemakaava-arkkitehti

Toimitilajohtaminen

Eija Kivineva	hankepäällikkö
Ifa Kytösaho	hankesuunnittelupäällikkö
Merja Ryytty	hankekehitysarkkitehti
Maja Haltia	rakennuttaja-arkkitehti
Tarja Aaltola	keittiöasiantuntija
Anne Valkeapää	puhtauspalveluasiantuntija

Jukka Tuhkanen	rakenneinsinööri
Yrjö Jaakkola	sähköinsinööri
Ilkka Poikkimäki	LVI-insinööri
Katri Onnela	LVI-insinööri
Petri Kokkonen	kustannusinsinööri

Vantaan ammattiopisto Varian ja Vantaan kaupungin sähköpostiosoitteet muotoa: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Boost Brothers Oy

Juho-Kusti Kajander	toimitusjohtaja
Eero Korpi	rakennuttamisen asiantuntija
Kristian Söderström	nuorempi rakennuttamisen asiantuntija

Sähköpostit muotoa: etunimi.sukunimi@boostbrothers.fi

Avario Oy

Anne Jaakola-Wondafrash	pääsuunnittelija
Anna-Maija Huovinen	projektiarkkitehti

Sähköpostit: anne.jaakola@avario.fi, anna-maija.huovinen@avario.fi

Design Lime Oy

Merja Salminen	ruokapalveluiden asiantuntija
Liisa Pelkonen	ammattikeittiösuunnittelija

Sähköpostit muotoa: etunimi.sukunimi@designlime.fi

Ramboll Finland Oy

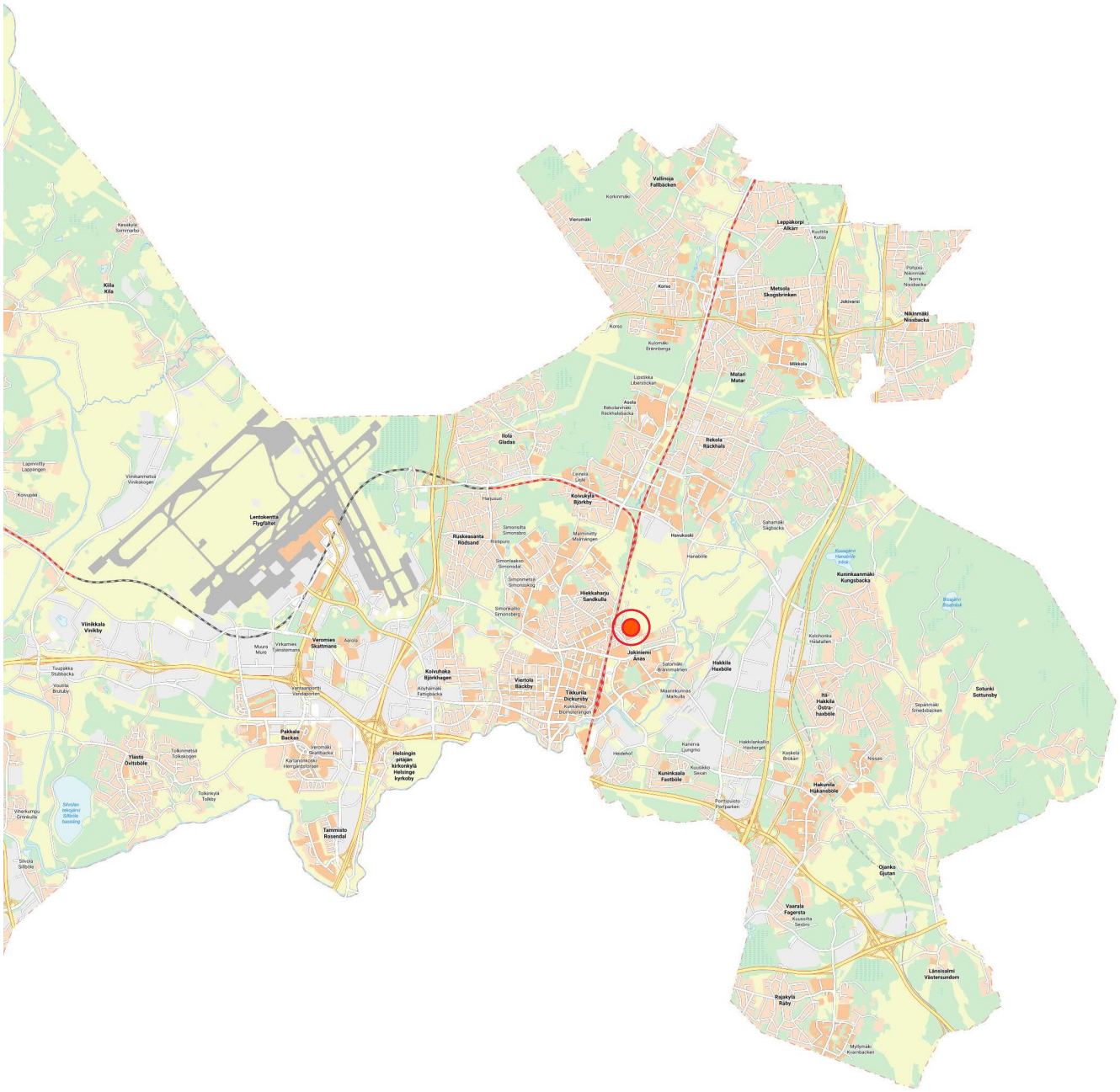
Pekka Turunen	vastuullinen rakennesuunnittelija
Esa Huurinainen	rakennesuunnittelija varahenkilö
Jarno Oinonen	vastuullinen pohjarakennesuunnittelija
Paavo Lahdenperä	pohjarakennesuunnittelija varahenkilö
Samu Hellstedt	vastuullinen sähkösuunnittelija
Antti Hallikainen	avustava sähkösuunnittelija
Ilari Ranta-aho	vastuullinen LVIA-suunnittelija
Hannu Onkamo	avustava LVIA-suunnittelija

Sähköpostit muotoa: etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Granlund Oy

Tiina Pekonen	ympäristöasiantuntija
Rami Fincke	energia-asiantuntija

LIITE 1. SIJAINTIKARTTA

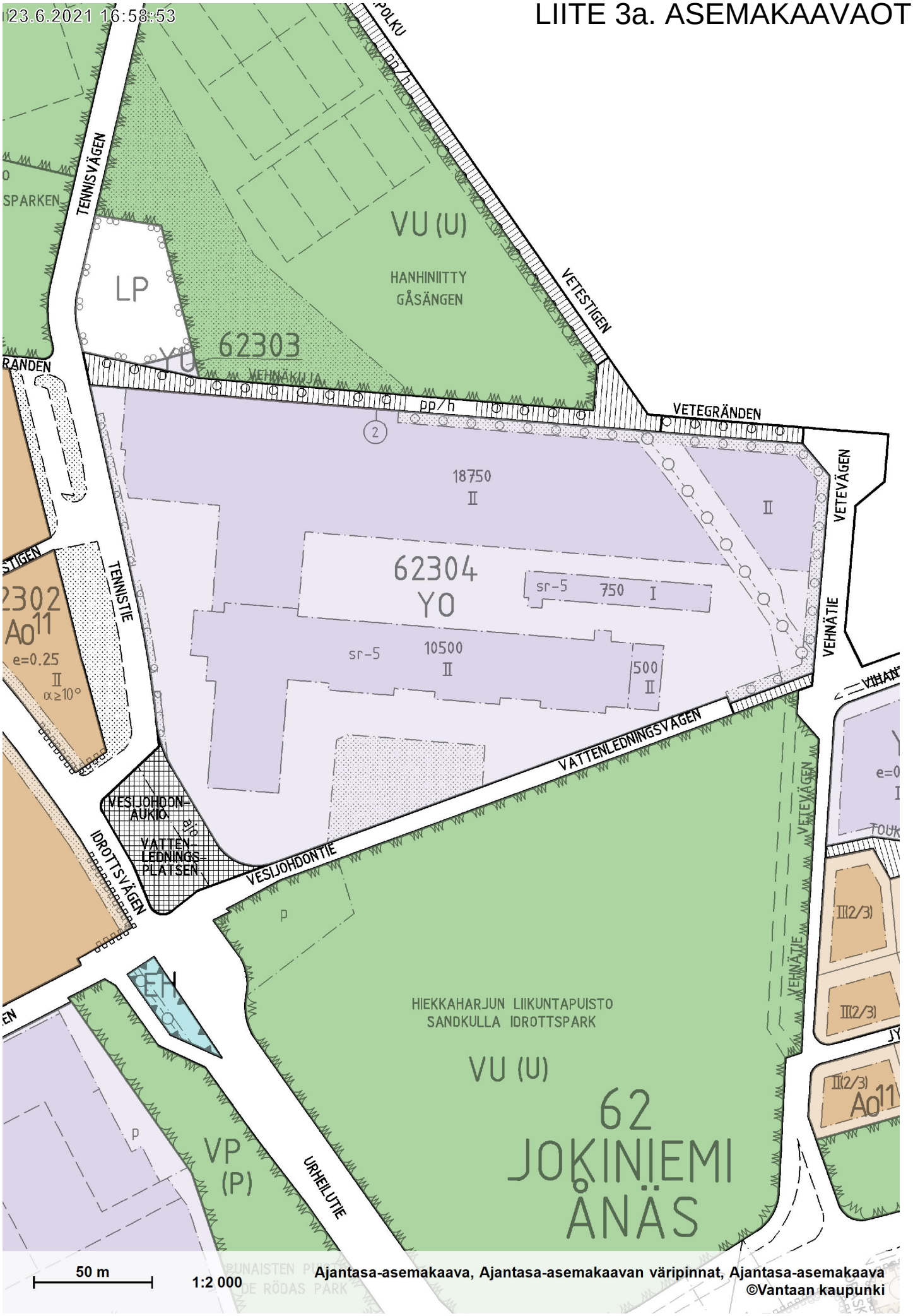
2 km

1:100 000

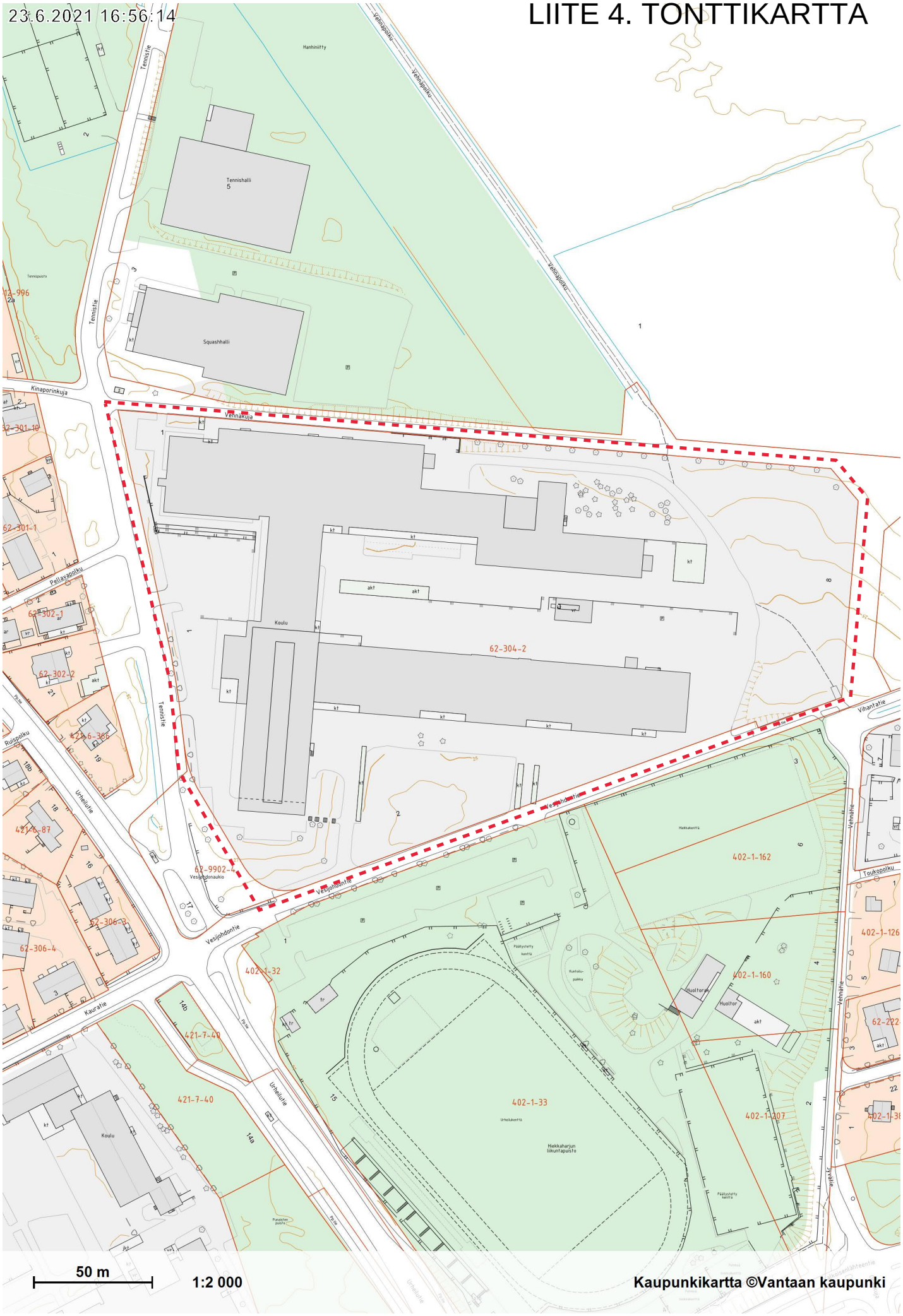
Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

23.6.2021 16:52:08
LIITE 2. ILMAKUVA
100 m
1:3 000
Ortokuva 2019 ©Vantaan kaupunki

LIITE 3a. ASEMAKAAVAOTE

LIITE 4. TONTTIKARTTA

HIEKKAHARJU TILAOHJELMA

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
Rakennuksen alkuperäinen osa (A- ja B-osat) sekä hallien päädyn laajennusosa (G-osa)						**10421**
A-osa						**5459**
Turvallisuusalan tilat						**508**
	Turvallisuusalan opetustilat					
A159	1. krs	Valvomoharjoittelutila	1	13	13	
A160	1. krs	Pienryhmätila	1	27	27	
A	1. krs	Aula	1	75	75	
A	1. krs	Voimankäyttösali	1	101	101	
A	1. krs	Välinevarasto	1	6	6	
A	1. krs	Rekvisiittavarasto	1	10	10	
A	1. krs	Yleisoppimistila	1	55	55	
A	1. krs	Yleisoppimistila	1	56	56	
A	1. krs	Varasto	1	10	10	
A238	2. krs	Yleisoppimistila	1	64	64	
A239	2. krs	Yleisoppimistila	1	55	55	
	Turvallisuusalan opetushenkilökunnan työ-, sosiaali- ja saniteettitilat					
A237	2. krs	Opettajien työtila	1	38	38	
YTO-opetustilat ja muut yhteiskäytössä tai osaamisalojen käytössä olevat opetustilat						**1131**
A208	2. krs	Yleisoppimistila	1	69	69	
A209	2. krs	Auditorio	1	90	90	
A219	2. krs	Yleisoppimistila	1	34	34	
A	2. krs	Yleisoppimistila	1	38	38	
A	2. krs	Yleisoppimistila	1	39	39	
A	2. krs	Yleisoppimistila	1	39	39	
A	2. krs	Yleisoppimistila	1	55	55	
A227	2. krs	Yleisoppimistila	1	60	60	
A230	2. krs	Varasto	1	14	14	
A231	2. krs	Monitoimitila	1	267	267	
A231.1	2. krs	Varasto	1	7	7	
A231.2	2. krs	Varasto	1	13	13	
A	3. krs	Pienryhmätila	1	16	16	
A	3. krs	Pienryhmätila	1	16	16	
A	3. krs	Pienryhmätila	1	24	24	
A	3. krs	Pienryhmätila	1	17	17	
A	3. krs	Fysiikan ja kemian -tila	1	60	60	
A309	3. krs	Fysiikan ja kemian -varasto	1	11	11	
A314	3. krs	Varasto	1	15	15	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
A	3. krs	Yleisoppimistila	1	60	60	
A	3. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
A	3. krs	Kuvallisen ilmaisun tila	1	78	78	
A322	3. krs	Kuvallisen ilmaisun varasto	1	21	21	
A359	3. krs	Varasto	1	39	39	
Liikuntatilat						**592**
A202	2. krs	Telinevarasto	1	29	29	
A203	2. krs	Näyttämö	1	70	70	
A204	2. krs	Telinevarasto	1	29	29	
A206	2. krs	Liikuntasali	1	464	464	
Opiskelijapalvelut						**275**
	Oppisopimus- ja työelämäpalveluiden työtilat ja vastaanottopisteet					
A	2. krs	Oppisopimus- ja työelämäpalveluiden henkilökunnan työpisteet	1	17	17	
A	2. krs	Oppisopimus- ja työelämäpalveluiden vastaanottopiste	1	12	12	
	Opintosihteerien työtilat ja vastaanottopisteet					
A	2. krs	Opintosihteerien, taloussihteerin ja toimistosihteerin työpisteet	1	26	26	
A	2. krs	Opintosihteerien, taloussihteerin ja toimistosihteerin vastaanottopiste	1	29	29	
	Opiskelijahuollon työtilat ja vastaanottohuoneet					
A	2. krs	Odotustila	1	21	21	
A	2. krs	Neuvottelutila	1	36	36	
A	2. krs	Neuvottelutila	1	33	33	
A	2. krs	Terveydenhoitajan (/ lääkärin) vastaanottohuone	1	17	17	
A	2. krs	Terveydenhoitajan (/ lääkärin) vastaanottohuone	1	20	20	
A	2. krs	Lepohuone	1	9	9	
A	2. krs	Psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottohuone	1	13	13	
A	2. krs	Kuraattorin / psykologin työ- ja vastaanottohuone	1	12	12	
A	2. krs	Kuraattorin / psykologin työ- ja vastaanottohuone	1	12	12	
A	2. krs	Kuraattorin / psykologin työ- ja vastaanottohuone	1	12	12	
A	2. krs	Kuraattorin / psykologin työ- ja vastaanottohuone	1	12	12	
Yleishallinnon ja henkilöstön työtilat						**415**
A305	3. krs	Neuvottelutila	1	52	52	
A332	3. krs	Työhuone	1	15	15	
A333	3. krs	Työhuone	1	19	19	
A	3. krs	Työhuone	1	16	16	
A	3. krs	Työhuone	1	13	13	
A	3. krs	Työhuone	1	14	14	
A	3. krs	Työhuone	1	13	13	
A	3. krs	Työhuone	1	14	14	
A	3. krs	Työhuone	1	13	13	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
A	3. krs	Varasto / kopiohuone	1	14	14	
A	3. krs	Työhuone	1	24	24	
A	3. krs	Työhuone	1	16	16	
A	3. krs	Avotyötila	1	80	80	
A	3. krs	Avotyötila	1	78	78	
A358	3. krs	Varasto	1	39	39	
Opettajien, ohjaajien, yleishallinnon sekä muun henkilöstön taukotilat						**93**
A233	2. krs	Opettajien ja ohjaajien taukotila	1	35	35	
A327	3. krs	Henkilöstön taukotila	1	57	57	
Opiskelijoiden sosiaali- ja saniteettitilat						**482**
A003	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	18	18	
A004	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	4	4	
A005	1. krs	WC	1	1	1	
A006	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	18	18	
A007	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	4	4	
A008	1. krs	WC	1	1	1	
A009	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	19	19	
A010	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	5	5	
A011	1. krs	WC	1	1	1	
A012	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	19	19	
A013	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	4	4	
A014	1. krs	WC	1	2	2	
A103	1. krs	WC	1	2	2	
A105	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	31	31	
A106	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	15	15	
A107	1. krs	WC	1	1	1	
A109	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	31	31	
A110	1. krs	Opiskelijoiden pesuhuone	1	15	15	
A111	1. krs	WC	1	1	1	
A138	1. krs	Pesuhuone	1	9	9	
A139	1. krs	WC	1	1	1	
A140	1. krs	WC	1	1	1	
A141	1. krs	WC	1	1	1	
A142	1. krs	WC-huone	1	8	8	
A143	1. krs	WC	1	1	1	
A144	1. krs	WC	1	1	1	
A157	1. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	20	20	
A158	1. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	20	20	
A220	2. krs	Inva-WC	1	6	6	
A224	2. krs	Inva-WC	1	5	5	
A226	2. krs	WC	1	5	5	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
A234	2. krs	WC-tila	1	6	6	
A235	2. krs	WC-tila	1	7	7	
A241	2. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	36	36	
A309.1	3. krs	Inva-WC	1	6	6	
A310	3. krs	WC:n etuhuone	1	4	4	
A311	3. krs	WC	1	1	1	
A312	3. krs	WC	1	1	1	
A346	3. krs	WC:n etuhuone	1	4	4	
A347	3. krs	WC	1	1	1	
A348	3. krs	WC	1	1	1	
Opetushenkilökunnan työ-, sosiaali- ja saniteettitilat						**144**
A015	1. krs	Opettajien pukuhuone	1	8	8	
A016	1. krs	Suihku	1	2	2	
A017	1. krs	WC	1	2	2	
A018	1. krs	Henkilökunnan pukuhuone	1	11	11	
A019	1. krs	Suihku	1	2	2	
A020	1. krs	WC	1	2	2	
A113	1. krs	Opettajien pukuhuone	1	9	9	
A114	1. krs	WC	1	2	2	
A153	1. krs	Henkilökunnan pukuhuone	1	9	9	
A154	1. krs	Suhiku	1	2	2	
A155	1. krs	WC	1	2	2	
A316	3. krs	Pukuhuone	1	22	22	
A317	3. krs	Pesuhuone	1	7	7	
A318	3. krs	Suihku	1	1	1	
A319	3. krs	WC	1	1	1	
A324	3. krs	Pukuhuone	1	7	7	
A325	3. krs	Pesuhuone	1	4	4	
A326	3. krs	WC-huone	1	5	5	
A328	3. krs	WC-huone	1	4	4	
A329	3. krs	Pukuhuone	1	8	8	
A330	3. krs	Pesuhuone	1	4	4	
A338	3. krs	Pukuhuone	1	22	22	
A339	3. krs	Pesuhuone	1	6	6	
A340	3. krs	Suihku	1	1	1	
A341	3. krs	WC	1	1	1	
Väestönsuojatilat						**329**
A117	1. krs	Sulkuhuone, (VSS S1)	1	5	5	
A118	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	35	35	
A120	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	29	29	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
A121	1. krs	Varauloskäynti	1	12	12	
A122	1. krs	Sulkuhuone, (VSS S1)	1	5	5	
A123	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	35	35	
A125	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	29	29	
A126	1. krs	Varauloskäynti	1	12	12	
A127	1. krs	Sulkuhuone, (VSS S1)	1	5	5	
A128	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	35	35	
A130	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	29	29	
A131	1. krs	Varauloskäynti	1	12	12	
A132	1. krs	Sulkuhuone, (VSS S1)	1	5	5	
A133	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	36	36	
A135	1. krs	Varasto (VSS S1)	1	30	30	
A136	1. krs	Varauloskäynti	1	12	12	
Kiinteistönhoito- ja siivoustilat						**71**
A021	1. krs	Siivouskomero	1	2	2	
A104	1. krs	Siivouskomero	1	1	1	
A112	1. krs	Siivouskomero	1	1	1	
A145	1. krs	Siivouskeskus	1	13	13	
A148	1. krs	Kiinteistöhuolto	1	14	14	
A149	1. krs	Siivoojien sosiaalitila	1	16	16	
A150	1. krs	WC	1	1	1	
A151	1. krs	Pesutila	1	2	2	
A210	2. krs	Vahtimestari	1	9	9	
A222.2	2. krs	Siivouskomero	1	5	5	
A	3. krs	Siivouskomero	1	6	6	
Käytävät, aulat ja porrashuoneet						**1327**
A001	1. krs	Käytävä	1	12	12	
A002	1. krs	Käytävä	1	37	37	
A101	1. krs	Eteinen	1	11	11	
A102	1. krs	Porrashuone	1	12	12	
A108	1. krs	Käytävä	1	41	41	
A115	1. krs	Porrashuone	1	12	12	
A116	1. krs	Käytävä	1	43	43	
A137	1. krs	Porrashuone / Halli	1	44	44	
A152	1. krs	Käytävä	1	30	30	
A156	1. krs	Käytävä	1	78	78	
A201	2. krs	Porrashuone	1	12	12	
A205	2. krs	Porrashuone	1	12	12	
A	2. krs	Porrashuone	1	6	6	
A	2. krs	Eteishalli	1	310	310	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
A	2. krs	Käytävä	1	175	175	
A	2. krs	Käytävä	1	78	78	
A	2. krs	Käytävä	1	10	10	
A	2. krs	Tuulikaappi	1	9	9	
A	2. krs	Tuulikaappi	1	4	4	
A	2. krs	Tuulikaappi	1	4	4	
A	3. krs	Käytävä	1	332	332	
A	3. krs	Käytävä	1	52	52	
A360	3. krs	Porrashuone	1	2	2	
A363	3. krs	Porrashuone	1	4	4	
Tekniset tilat						**238**
A146	1. krs	Muuntamo	1	30	30	
A147	1. krs	Sähköpääkeskus	1	23	23	
A148.1	1. krs	ATK tekninen tila	1	4	4	
A240	2. krs	IV-konehuone	1	35	35	
A357	3. krs	Palvelin	1	4	4	
A361	3. krs	IV-konehuone	1	18	18	
A361.1	3. krs	Varasto	1	11	11	
A362	3. krs	IV-konehuone	1	36	36	
A402	4. krs	IV-konehuone	1	62	62	
A404	4. krs	IV-konehuone	1	16	16	
B-osa						**4626**
Kone- ja tuotantotekniikka-alan tilat						**1248**
	Kone- ja tuotantotekniikka-alan opetustilat					
B101	1. krs	Työsali, hitsaus	1	183	183	
B102	1. krs	Lisäainevarasto	1	10	10	
B103	1. krs	Kompressori	1	5	5	
B105	1. krs	Varasto	1	27	27	
B109	1. krs	Yleisoppimistila	1	70	70	
B112	1. krs	Työsali, levyseppähitsaajat	1	300	300	
B113	1. krs	Ryhmätyötila	1	35	35	
B	1. krs	Kaasukasettivarasto	1	18	18	
B141	1. krs	Työsali, koneistamo	1	283	283	
B	1. krs	Työsali, CNC-koneistus	1	83	83	
B143	1. krs	CNC -ATK-opetustila	1	49	49	
B147	1. krs	Pienryhmätila	1	14	14	
B148	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
B149	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	
B150	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	
		Kone- ja tuotantotekniikka-alan opetushenkilökunnan työ-, ja sosiaali- ja saniteettitilat				
B106	1. krs	Opettajien työtila	1	14	14	
B107	1. krs	Suihkutila	1	1	1	
B108	1. krs	WC	1	2	2	
B114	1. krs	Opettajien työtila	1	28	28	
B144	1. krs	Opettajien työtila	1	13	13	
B145	1. krs	WC	1	2	2	
B229	2. krs	Opettajien työtila	1	18	18	
B231	2. krs	Opettajien työtila	1	54	54	
B234	2. krs	WC	1	1	1	
Talotekniikka-alan tilat						**1511**
		Talotekniikka-alan opetustilat				
B	1. krs	Työsali, IV-asentajat	1	560	560	
B	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	
B	1. krs	Yleisoppimistila	1	70	70	
B	1. krs	Varasto	1	16	16	
B	1. krs	Pienryhmätila	1	14	14	
B	1. krs	Työsali, putkiasentajat	1	476	476	
B	1. krs	Hitsaustila	1	17	17	
B	1. krs	Varasto	1	23	23	
B	1. krs	Varasto	1	13	13	
B	1. krs	Asennustila	1	21	21	
B	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	
B	1. krs	Pienryhmätila	1	13	13	
B	1. krs	Yleisoppimistila	1	70	70	
		Talotekniikka-alan opetushenkilökunnan työ-, sosiaali- ja saniteettitilat				
B	1. krs	Tiimitila (opettajien työtila hallien yhteydessä)	1	35	35	
B	1. krs	Tiimitila (opettajien työtila hallien yhteydessä)	1	45	45	
B128	1. krs	Opettajien työtila	1	13	13	
B130	1. krs	WC ja suihkutila	1	2	2	
B133	1. krs	Opettajien työtila	1	14	14	
B135	1. krs	WC ja suihkutila	1	2	2	
B153	1. krs	Opettajien työtila	1	14	14	
B154	1. krs	WC ja suihkutila	1	2	2	
B238	2. krs	Opettajien työtila	1	25	25	
B239	2. krs	WC	1	2	2	
B240	2. krs	WC ja suihkutila	1	3	3	
B256	2. krs	Opettajien työtila	1	36	36	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
YTO-opetustilat ja muut yhteiskäytössä tai osaamisalojen käytössä olevat opetustilat						**544**
	Osaamisalojen yleisopetustilat					
B223	2. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
B224	2. krs	Opetusvälinevarasto	1	13	13	
B225	2. krs	ATK-opetustila	1	68	68	
B226	2. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
B227	2. krs	Opetusvälinevarasto	1	14	14	
B228	2. krs	Yleisoppimistila	1	68	68	
	YTO-opintojen opetustilat 2. krs					
B236	2. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
B237	2. krs	Opetusvälinevarasto	1	13	13	
B251	2. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
B252	2. krs	Opetusvälinevarasto	1	13	13	
B253	2. krs	Yleisoppimistila	1	54	54	
B254	2. krs	Yleisoppimistila	1	68	68	
B254A	2. krs	Opetusvälinevarasto	1	15	15	
Opiskelijoiden sosiaali- ja saniteettitilat						**192**
B120	1. krs	WC	1	3	3	
B121	1. krs	WC	1	3	3	
B122	1. krs	Suihkutila	1	1	1	
B123	1. krs	WC	1	2	2	
B124	1. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	23	23	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B129	1. krs	WC	1	2	2	
B134	1. krs	WC	1	2	2	
B158	1. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	23	23	
B161	1. krs	WC	1	3	3	
B162	1. krs	WC	1	3	3	
B163	1. krs	Suihkutila	1	1	1	
B164	1. krs	WC	1	2	2	
B176	1. krs	WC	1	2	2	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B	1. krs	WC ja suihkutila	1	6	6	
B180	1. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	23	23	
B181	1. krs	WC	1	2	2	
B182	1. krs	Suihkutila	1	1	1	
B183	1. krs	WC	1	3	3	
B184	1. krs	WC	1	3	3	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
B186	1. krs	Inva-WC	1	5	5	
B255	2. krs	Opiskelijoiden puku- ja pesutilat	1	24	24	
B255.1	2. krs	Pesuhuone	1	9	9	
B255.2	2. krs	WC	1	2	2	
Nykyiset hammashoitolan tilat						**131**
B201	2. krs	Terveydenhoitaja	1	16	16	
B202	2. krs	Lepohuone	1	6	6	
B203	2. krs	Monikäyttöhuone	1	19	19	
B204	2. krs	Odotustila	1	11	11	
B205	2. krs	WC	1	2	2	
B206	2. krs	Pukuhuone	1	8	8	
B207	2. krs	Suihku	1	1	1	
B208	2. krs	WC	1	2	2	
B209	2. krs	Hammashoito	1	19	19	
B210	2. krs	Välinehuone	1	8	8	
B211	2. krs	Hammashoito	1	18	18	
B212	2. krs	Odotustila	1	14	14	
B213	2. krs	WC	1	2	2	
B214	2. krs	Varasto	1	4	4	
B215	2. krs	Siivouskomero	1	2	2	
Kiinteistönhoito- ja siivoustilat						**20**
B125	1. krs	Siivouskomero	1	3	3	
B159	1. krs	Siivouskomero	1	6	6	
B222	2. krs	Siivouskomero	1	6	6	
B241	2. krs	Siivouskomero	1	6	6	
Varastotilat						**26**
B126	1. krs	Varasto	1	6	6	
B160	1. krs	Varasto	1	3	3	
B185	1. krs	Varasto	1	3	3	
B217	2. krs	Varasto	1	14	14	
Käytävät, aulat ja porrashuoneet						**854**
B110	1. krs	Käytävä	1	34	34	
B117	1. krs	Aula	1	74	74	
B118	1. krs	Tuulikaappi	1	7	7	
B119	1. krs	Käytävä	1	96	96	
B132	1. krs	Käytävä	1	96	96	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
B156	1. krs	Aula	1	74	74	
B157	1. krs	Tuulikaappi	1	7	7	
B178	1. krs	Käytävä	1	74	74	
B179	1. krs	Tuulikaappi	1	7	7	
B218	2. krs	Käytävä	1	39	39	
B219	2. krs	Porrasaula	1	46	46	
B220	2. krs	Käytävä	1	104	104	
B235	2. krs	Porrasaula	1	46	46	
B242	2. krs	Käytävä	1	104	104	
B258	2. krs	Porrasaula	1	46	46	
Tekniset tilat						**100**
B221	2. krs	IV-konehuone	1	30	30	
B230	2. krs	IV-konehuone	1	35	35	
B250	2. krs	IV-konehuone	1	35	35	
G-osa						**336**
Hitsaustilat						**222**
G101	1. krs	Hitsaamo	1	207	207	
G110	1. krs	Hiomo	1	15	15	
Opiskelijoiden sosiaali- ja saniteettitilat						**35**
G106	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	15	15	
G107	1. krs	Suihkutila	1	3	3	
G108	1. krs	Suihkutila	1	3	3	
G109	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	15	15	
Opetushenkilökunnan työ-, sosiaali- ja saniteettitilat						**16**
G102	1. krs	Opettajien työtila	1	12	12	
G103	1. krs	WC ja suihkutila	1	3	3	
G105	1. krs	WC	1	2	2	
Käytävät, aulat ja porrashuoneet						**28**
G104	1. krs	Käytävä	1	5	5	
G201	2. krs	Parvi	1	23	23	
Tekniset tilat						**35**
G202	2. krs	IV-konehuone	1	35	35	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
Rakennuksen laajennusosa (C-, D- ja E-osat)						**11329**
C-osa						**2064**
C101	1. krs	Tuulikaappi	1	9	9	
C102	1. krs	Jätekylmiö	1	10	10	
C103	1. krs	Opetuskeittiöiden elintarvikevarasto	1	85	85	
C104	1. krs	Käytävä	1	116	116	
C105	1. krs	Siivouskeskus	1	29	29	
C106	1. krs	Pesula	1	23	23	
C107	1. krs	Kuivaus	1	7	7	
C108	1. krs	Liinavarasto	1	22	22	
C111	1. krs	Sosiaalitilat liikunnan opettaja	1	20	20	
C112	1. krs	Suihku	1	2	2	
C113	1. krs	WC	1	2	2	
C114	1. krs	WC	1	2	2	
C115	1. krs	WC	1	2	2	
C	1. krs	Yleisoppimistila	1	79	79	
C123	1. krs	Sulkuhuone	1	16	16	
C124	1. krs	Liikuntatila, kuntosali	1	120	120	
C125	1. krs	Sosiaalitila	1	4	4	
C125.1	1. krs	WC ja suihku	1	3	3	
C127	1. krs	Sulkuhuone	1	5	5	
C128	1. krs	Varapoistkäyt	1	10	10	
C129	1. krs	IV-konehuone	1	30	30	
C129.1	1. krs	Varasto	1	16	16	
C130	1. krs	Sosiaalitila keittiö + siivous	1	20	20	
C130.1	1. krs	WC	1	2	2	
C130.2	1. krs	Suihku	1	3	3	
C131	1. krs	Käytävä	1	35	35	
C132	1. krs	ATK-luokka	1	63	63	
C133	1. krs	ATK-luokka	1	60	60	
C134	1. krs	Serveri	1	60	60	
C135	1. krs	Serveri	1	60	60	
C136	1. krs	ATK-luokka	1	64	64	
C137	1. krs	Varasto	1	15	15	
C137.1	1. krs	Varasto	1	22	22	
C	2. krs	Kylmäkeittiö	1	37	37	
C	2. krs	Keittiö	1	128	128	
C	2. krs	Ruokasali	1	458	458	
C	2. krs	Ruokasali	1	84	84	
C	2. krs	Astianpesu	1	64	64	
C	2. krs	Astiavarasto	1	7	7	
C	2. krs	Astianpalautus	1	13	13	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
C	2. krs	Siivoustila	1	8	8	
C	2. krs	Kylmiöt	1	24	24	
C	2. krs	Toimisto	1	13	13	
C	2. krs	Tavaran vastaanotto	1	50	50	
C	2. krs	Pakaste	1	11	11	
C	2. krs	WC	1	3	3	
C	2. krs	Pakaste	1	7	7	
C	2. krs	Kuivavarasto	1	6	6	
C	2. krs	Käytävä	1	18	18	
C301	3. krs	IV-konehuone	1	125	125	
D-osa						**7407**
D1001	1. krs	Tuulikaappi	1	8	8	
D1002	1. krs	Aula	1	243	243	
D1002a	1. krs		1	6	6	
D1003	1. krs	Porrashuone	1	33	33	
D1004	1. krs	Käytävä	1	31	31	
D1005	1. krs	Yleisoppimistila	1	47	47	
D1006	1. krs	Käytävä	1	36	36	
D	1. krs	Psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottohuone	1	14	14	
D	1. krs	Terveydenhoitajan vastaanottohuone	1	18	18	
D	1. krs	Terveydenhoitajan vastaanottohuone	1	18	18	
D	1. krs	Lepohuone	1	9	9	
D	1. krs	Odotustila	1	15	15	
D	1. krs	Opinto-ohjaajan työ- ja vastaanottohuone	1	10	10	
D	1. krs	Neuvottelutila	1	12	12	
D1011	1. krs	ATK	1	1	1	
D1012	1. krs	Opetustila	1	99	99	
D1012.1	1. krs	Käytävä	1	9	9	
D1013	1. krs	Opettajien työtila	1	37	37	
D1014	1. krs	Pukuhuone	1	4	4	
D1015	1. krs	WC ja suihku	1	4	4	
D1016	1. krs	Siivouskeskus ja varasto	1	34	34	
D1017	1. krs	Opetustila	1	98	98	
D1017.1	1. krs	Käytävä	1	9	9	
D1018	1. krs	Opetustila	1	98	98	
D1019	1. krs	Harjoitus WC-tila	1	9	9	
D1020	1. krs	Pesula	1	34	34	
D1022	1. krs	Tuulikaappi	1	4	4	
D	1. krs	Pienryhmätila	1	10	10	
D	1. krs	Pienryhmätila	1	10	10	
D	1. krs	Pienryhmätila	1	11	11	
D1024	1. krs	Käytävä	1	70	70	
D1025	1. krs	WC	1	2	2	
D1026	1. krs	WC	1	2	2	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
D1027	1. krs	Siivouskomero	1	4	4	
D1028	1. krs	Käytävä	1	37	37	
D1028.1	1. krs	Töiden varastointi	1	10	10	
D1029	1. krs	Tulityösali	1	31	31	
D1030	1. krs	Opettajien työtila	1	19	19	
D1031	1. krs	WC	1	2	2	
D1032	1. krs	Pukuhuone	1	9	9	
D1033	1. krs	Maali- ja liuotinvarasto	1	34	34	
D1034	1. krs	Liuotinvarasto	1	7	7	
D1035	1. krs	Liuotinvarasto	1	7	7	
D1036	1. krs	Hiontahuone	1	16	16	
D1037	1. krs	Työsali, pintakäsittelijät	1	199	199	
D1038	1. krs	Opetustila	1	51	51	
D1039	1. krs	Opetustila	1	58	58	
D1040	1. krs	Pesuhuone	1	15	15	
D1041	1. krs	Ruiskumaalaustila	1	24	24	
D1042	1. krs	Kuivaushuone	1	23	23	
D1043	1. krs	Työsali, pintakäsittelijät	1	167	167	
D1043.1	1. krs	Työsali, pintakäsittelijät	1	161	161	
D1044	1. krs	Stryrox-muotoilu	1	14	14	
D1045	1. krs	Erikosmateriaalit	1	14	14	
D1046	1. krs	Työtila	1	15	15	
D1047	1. krs	Varasto	1	5	5	
D1048	1. krs	Erityistyö	1	42	42	
D1049	1. krs	Varasto	1	5	5	
D1050	1. krs	Opettajien työtila	1	19	19	
D1051	1. krs	WC ja suihku	1	6	6	
D1052	1. krs	Käytävä	1	26	26	
D1053	1. krs	Ryhmätyötila	1	55	55	
D1054	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	70	70	
D1055	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1056	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1057	1. krs	Käytävä	1	184	184	
D1058	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	73	73	
D1059	1. krs	Käytävä	1	25	25	
D1060	1. krs	Työsali, kiinteistöpalvelu	1	251	251	
D1061	1. krs	Maalaushuone	1	26	26	
D1062	1. krs	Opettajien työtila	1	23	23	
D1063	1. krs	Opettajien työtila	1	18	18	
D1064	1. krs	WC ja suihku	1	6	6	
D1065	1. krs	Työsali	1	261	261	
D	1. krs	Työkoneiden huolto ja säilytys	1	115	115	
D1065.1	1. krs	Yleisoppimistila	1	28	28	
D1066	1. krs	Yleisoppimistila	1	53	53	
D1067	1. krs	Varasto	1	13	13	
D1068	1. krs	Purunpoisto	1	18	18	
D1068.1	1. krs	Kompressori	1	6	6	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
D1069	1. krs	Erikoistyö	1	49	49	
D1070	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1071	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1072	1. krs	Opiskelijoiden pukuhuone	1	81	81	
D1073	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1074	1. krs	Suihku	1	3	3	
D1075	1. krs	Yleisoppimistila	1	41	41	
D1076	1. krs	Työsali	1	86	86	
D1076.1	1. krs	Varasto	1	14	14	
D1077	1. krs	Pukuhuone	1	16	16	
D1078	1. krs	Työhuone	1	15	15	
D1079	1. krs	WC ja suihku	1	4	4	
D1080	1. krs	Porrashuone	1	33	33	
D1081	1. krs	Talovarasto	1	18	18	
D1082	1. krs	Yleisoppimistila	1	46	46	
D1083	1. krs	Yleisoppimistila	1	44	44	
D1084	1. krs	Yleisoppimistila	1	63	63	
D1085	1. krs	Yleisoppimistila	1	45	45	
D1086	1. krs	Yleisoppimistila	1	41	41	
D1087	1. krs	Käytävä	1	6	6	
D1088	1. krs	WC	1	2	2	
D1089	1. krs	WC	1	2	2	
D1090	1. krs	Opettajien työtila	1	13	13	
D1091	1. krs	Opettajien työtila	1	15	15	
D1092	1. krs	Neuvottelutila	1	23	23	
D1093	1. krs	Monistustila	1	9	9	
D1093.1	1. krs	Puhelinkoppi	1	1	1	
D1094	1. krs	Opettajien työtila / neuvottelutila	1	45	45	
D1095	1. krs	WC	1	2	2	
D1096	1. krs	ATK	1	1	1	
D1097	1. krs	WC	1	3	3	
D1098	1. krs	WC	1	2	2	
D1099	1. krs	WC	1	2	2	
D1100	1. krs	WC	1	3	3	
D1101	1. krs	WC	1	3	3	
D1102	1. krs	Siivouskomero	1	4	4	
D1103	1. krs	Inva-WC	1	6	6	
D1104	1. krs	Oppilaskunnan tila	1	53	53	
D1104.2	1. krs	Siivouskomero	1	1	1	
D1104.3	1. krs	Varasto	1	1	1	
D1105	1. krs	Porrashuone	1	9	9	
D1112	1. krs	Keittiön laatikkovarasto	1	14	14	
D2001	2. krs	Tuulikaappi	1	8	8	
D2002	2. krs	Aula	1	325	325	
D2003	2. krs	Porrashuone	1	6	6	
D2004	2. krs	Käytävä	1	131	131	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
D2005	2. krs	ATK	1	4	4	
D2006	2. krs	Opetuskeittiö	1	122	122	
D2007	2. krs	Opettajien työtila	1	8	8	
D2008	2. krs	Ruokailutila	1	44	44	
D2009	2. krs	Varasto	1	30	30	
D2010	2. krs	Siivouskomero	1	3	3	
D2011	2. krs	WC	1	3	3	
D2012	2. krs	WC	1	2	2	
D2013	2. krs	WC	1	2	2	
D2014	2. krs	Siivouskomero	1	5	5	
D2015	2. krs	Opetuskeittiö	1	124	124	
D2016	2. krs	Opettajien työtila	1	8	8	
D2017	2. krs	Siivouskomero	1	3	3	
D2018	2. krs	Porrashuone	1	6	6	
D2019	2. krs	Opettajien pukuhuone	1	15	15	
D2020	2. krs	WC	1	3	3	
D2021	2. krs	Ruokailutila	1	40	40	
D2022	2. krs	Opetuskeittiö	1	127	127	
D2023	2. krs	Opettajien työtila	1	8	8	
D2024	2. krs	Siivouskomero	1	2	2	
D2025	2. krs	Kuiva-aine varasto	1	18	18	
D2026	2. krs	Suihku	1	4	4	
D2027	2. krs	Suihku	1	4	4	
D2028	2. krs	ATK-opetustila	1	62	62	
D2029	2. krs	Yleisoppimistila	1	45	45	
D2030	2. krs	Yleisoppimistila	1	46	46	
D2031	2. krs	Yleisoppimistila	1	44	44	
D2032	2. krs	Yleisoppimistila	1	43	43	
D2033	2. krs	Vahtimestarin työtila	1	10	10	
D2034	2. krs	Kahvilan keittiö	1	26	26	
D2035	2. krs	Kahvila	1	53	53	
D2036	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2037	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2038	2. krs	Suihku	1	3	3	
D2039	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2040	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2041	2. krs	Porrashuone	1	5	5	
D2042	2. krs	WC	1	2	2	
D2043	2. krs	WC	1	1	1	
D2044	2. krs	WC	1	1	1	
D2045	2. krs	WC	1	1	1	
D2046	2. krs	Inva-WC	1	5	5	
D2047	2. krs	Siivouskomero	1	1	1	
D2048	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2049	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2050	2. krs	Käytävä	1	402	402	
D2051	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
D2052	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2053	2. krs	Suihku	1	3	3	
D2054	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2055	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2056	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2057	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2058	2. krs	Suihku	1	3	3	
D2059	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2060	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2061	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2062	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2063	2. krs	Suihku	1	3	3	
D2064	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2065	2. krs	Pukuhuone	1	15	15	
D2066	2. krs	Työtila	1	31	31	
D2067	2. krs	Työhuone	1	20	20	
D2068	2. krs	Työhuone	1	15	15	
D2069	2. krs	Työhuone	1	10	10	
D2070	2. krs	Työhuone	1	10	10	
D2071	2. krs	Työhuone	1	15	15	
D2072	2. krs	Työhuone	1	15	15	
D2073	2. krs	Monistus	1	10	10	
D2074	2. krs	Pukuhuone	1	14	14	
D2075	2. krs	Suihku	1	3	3	
D2076	2. krs	Porrashuone	1	6	6	
D2077	2. krs	Opetuskeittiö	1	103	103	
D2078	2. krs	Varasto	1	14	14	
D2079	2. krs	Opettajien työtila	1	9	9	
D2080	2. krs	Varasto	1	14	14	
D2081	2. krs	Siivouskomero	1	6	6	
D2082	2. krs	Opetuskeittiö	1	99	99	
D2083	2. krs	Ruokailutila	1	40	40	
D2084	2. krs	Opetuskeittiö	1	103	103	
D2085	2. krs	Varasto	1	11	11	
D2086	2. krs	Opettajien työtila	1	9	9	
D2087	2. krs	Varasto	1	14	14	
D2088	2. krs	Siivouskomero	1	3	3	
D2089	2. krs	Kahvilakeittiö	1	103	103	
D2090	2. krs	Opettajien työtila	1	10	10	
D2091	2. krs	Varasto	1	13	13	
D2092	2. krs	Siivouskomero	1	4	4	
D2093	2. krs	Opetuskeittiö (edustusruokailu)	1	99	99	
D2094	2. krs	Porrashuone	1	2	2	
D301	3. krs	IV-konehuone	1	140	140	
D302	3. krs	IV-konehuone	1	260	260	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
E-osa						**1859**
E101	1. krs	Käytävä	1	130	130	
E102	1. krs	Pukuhuone	1	16	16	
E103	1. krs	Pukuhuone	1	15	15	
E104	1. krs	Pukuhuone	1	16	16	
E105	1. krs	Pukuhuone	1	15	15	
E106	1. krs	WC ja suihku	1	4	4	
E107	1. krs	Pukuhuone	1	15	15	
E108	1. krs	Pukuhuone	1	16	16	
E109	1. krs	Yleisopetustila	1	80	80	
E110	1. krs	Varasto	1	20	20	
E111	1. krs	Yleisopetustila	1	119	119	
E112	1. krs	Opettajien työtila	1	8	8	
E113	1. krs	Opettajien työtila	1	11	11	
E114	1. krs	Siivouskomero	1	2	2	
E115	1. krs	WC	1	2	2	
E116	1. krs	Työsali, puutyö	1	405	405	
E117	1. krs	Maalaus	1	18	18	
E117.1	1. krs	Teroitus	1	5	5	
E118	1. krs	Opettajien työtila	1	19	19	
E119	1. krs	Työsali, konesali	1	194	194	
E120	1. krs	Purunpoisto	1	10	10	
E120.1	1. krs	Purunpoisto	1	6	6	
E120.2	1. krs	Kompressori	1	6	6	
E121	1. krs	Varasto	1	40	40	
E122	1. krs	Laboratorio	1	48	48	
E123	1. krs	Muuraustyösali	1	181	181	
E124	1. krs	Työsali, talonrakennusala	1	145	145	
E125	1. krs	Pukuhuone	1	10	10	
E126	1. krs	Siivouskomero	1	6	6	
E127	1. krs	Opettajien työtila	1	15	15	
E128	1. krs	ATK	1	2	2	
E129	1. krs	Puku- ja pesutila	1	8	8	
E130	1. krs	WC	1	2	2	
E131	1. krs	Neuvotteluhuone	1	18	18	
E132	1. krs	Monistus	1	10	10	
E133	1. krs	WC ja suihku	1	3	3	
E201	2. krs	Neuvottelutila	1	56	56	
E202	2. krs	Siivouskomero	1	2	2	
E203	2. krs	Ruokailutila / neuvottelutila	1	31	31	
E204	2. krs	Varasto	1	13	13	
E205	2. krs	Varasto	1	18	18	
E206	2. krs	Siivouskomero	1	4	4	
E207	2. krs	WC	1	2	2	
E208	2. krs	WC	1	2	2	

Toiminta		Tilatyyppi	Kpl	m2/kpl	m2, yht.	m2, yht.
E209	2. krs	IV-konehuone	1	57	57	
E210	2. krs	IV-konehuone	1	57	57	

TARVESELVITYS-HANKESUUNNITELMA YHTEENSÄ **1285** **opisk.**

Pinta-ala

Huoneala	**21750**	**hum2**
Ohjelma-ala-arvio (hyöty-ala)	16529	hym2
Huoneistoala-arvio	**20800**	**htm2**
Bruttoala	**23532**	**brm2**

Tunnusluvut

Tilapaikkatehokkuus

hum2/opiskelija	16,9
htm2/opiskelija (Vantaan ohjeita suunnittelijoille yleisohje)	16,2

VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIA HIEKKAHARJUN TOIMIPISTE, MUUTOS- JA KORJAUSTYÖT
Tennistie 1, 01370 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	23 532	brm2
hyötyala	16 500	hym2
huoneistoala	20 800	htm2
tilavuus	100 722	rm3
tehokkuusluku	1,43	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
Rakennuttajan kulut		4 400 000	186,98	266,67	43,68
suunnittelu	2 500 000				
rakennuttaminen	1 500 000				
liittymismaksut	400 000				
Rakennustekniset työt		20 300 000	862,66	1 230,30	201,54
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		7 700 000	327,21	466,67	76,45
LVV-työt	2 900 000				
IV-työt	4 400 000				
Säätölaitteet	400 000				
Sähkötyöt		4 600 000	195,48	278,79	45,67
Erillishankinnat		500 000	21,25	30,30	4,96
Muutos- ja lisätyövaraus		4 200 000	178,48	254,55	41,70
TAVOITEHINTA (alv 0%)		41 700 000	1 772,06	2 527,27	414,01
TAVOITEHINTA (alv 24%)		51 708 000	2 197,35	3 133,82	513,37

Hintataso KL 106 (9/21)

Arvioon sisältyy:
- Laajennusosan kustannukset 17 245 000 €
- A- ja B-osan katto-ikkunoiden kunnostus

Arvio ei sisällä:
- Käyttäjätehtävät kuten ensikertaista kalustamista
- B-osan räystään vedenpoiston muuttaminen ulkopuoliseksi 30 000 €
- Sprinkler
- Mahdolliset tärinävaimennukset
- Perustusten vahvistaminen ja stabilointi
- Väestönsuojien osalta huomioitu ainoastaan pintojen uusiminen

Suunnittelu ja hankepalvelut 24.9.2021

Petri Kokkonen
Kustannusinsinööri

13 § Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle yhteisötalotoimintaan myönnetyn toiminta-avustuksen käyttöselvityksen hyväksyminen

VD/5339/02.03.01.03/2019

RV/NS/AH

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ylläpitämää yhteisötalotoimintaa on avustettu osana Vantaan kaupungin Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa ohjelmakaudella 2019–2021. Kaupunginhallitus myönsi kokouksessaan 11.11.2019 § 8 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle toiminta-avustusta 179 000 € / vuosi Hakunilan yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi ohjelmakaudelle 2020–2021. Kokouksessaan 23.3.2020 § 14 kaupunginhallitus myönsi lisäavustuksen 16 000 €/vuosi tilavuokrista aiheutuviin kuluihin.

Avustusten myöntämisessä ja käytön valvonnassa noudatetaan kaupunginhallituksen 11.12.2017 hyväksymiä avustusten ja apurahojen yleisiä myöntämisperiaatteita. Myönnetyn avustuksen käytöstä on annettava selvitys myöntämispäätöksessä mainittuun ajankohtaan mennessä. Avustus voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain takaisin, mikäli saatua avustusta ei ole käytetty myöntämispäätöksen mukaisesti tai sen käytöstä ei ole toimitettu hyväksyttävää selvitystä määräpäivään mennessä.

Yhteisötalo sijaitsee Itä-Vantaalla, Hakunilan ostoskeskuksessa kolmannessa kerroksessa neuvolan vieressä. Talo avattiin perheille helmikuussa 2020. Normaalioloissa talon ovet olleet auki kävijöille arkisinklo 9-15. Suljettuja ryhmiä kokoontuu myös ilta-aikaan. Talon toiminta jakautuu avoimeen toimintaan sekä ohjattuun ryhmätoimintaan.

Yhteisötalon tavoitteena on lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia, osallistaa kävijöitä aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä lisätä alueen yhteisöllisyyttä. Toiminta on suunnattu 0-12-vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Talon toiminta perustuu alueen perheiden toiveisiin ja tarpeisiin ja toiminta on suunniteltu yhdessä heidän sekä kaupungin ja järjestöjen kanssa.

Pandemiasta huolimatta talo on tavoittanut kohderyhmänsä erittäin hyvin ja tukea saaneiden lasten sekä vanhempien määrät ovat olleet hyviä: yli 17 000 käyntikertaa ajalta 1.2.2020-30.9.2021. Talosta on jaettu aineellista apua lapsiperheille mm. ruokakassien ja lasten vaatteiden muodossa, tarjottu erilaisia vanhemmuutta, arkea ja kotoutumista tukevia ryhmätoimintoja sekä yksilöllistä keskusteluapua ja palveluohjausta. Talon kävijöiltä ja yhteistyökumppaneilta on saatu hyvää palautetta.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry on toimittanut hyväksyttävän selvityksen vuoden 2020 toiminta-avustuksen käytöstä määräaikaan mennessä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 23 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää avustusten myöntämisestä, ellei toisin ole määrätty. Avustuksen myöntänyt viranomainen tekee päätöksen selvityksen ja tilityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä takaisinperinnästä.

Asiakirjat ovat nähtävänä erikseen sovittaessa, os. Silkkitehtaantie 5 C, 2.krs

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n vuoden 2020 toiminta-avustuksen (yhteensä 195 000 euroa) käyttöselvitys.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kaupunkikulttuuri, yhteiset palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
erityisasiantuntija Petri Roikonen, puh. 050 314 5448, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

14 § Toiminta-avustuksen myöntäminen Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle yhteisötalotoimintaan

VD/5339/02.03.01.03/2019

RV/LR/HY-L

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) varsinainen ohjelmakausi on päätetty jatkuvan vuoden 2022 loppuun. Yhteisötalotoimintaa on avustettu osana tätä ohjelmaa. Kaupunginhallitus myönsi kokouksessaan 11.11.2019 § 8 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle toiminta-avustusta 179 000 € / vuosi Hakunilan yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi ohjelmakaudelle 2020–2021. Kokouksessaan 23.3.2020 § 14 kaupunginhallitus myönsi lisäavustuksen 16 000 €/vuosi tilavuokrista aiheutuviin kuluihin.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry hakee Vantaan kaupungilta 198 000 euroa avustusta Hakunilan lasten ja perheiden yhteisötalon toimintaan vuodelle 2022. Yhteisötalo lisää lasten ja perheiden hyvinvointia sekä vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä tarjoamalla monipuolista toimintaa ja tukea lapsille ja lapsiperheille. Toiminta on suunnattu 0-12 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Yhteisötalon toiminta ei ole kunnan lakisääteistä toimintaa eikä liike- tai elinkeinotoimintaa eikä toiminta ole päällekkäistä kunnan oman toiminnan kanssa.

Toiminta-avustuksen hakija Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry on vuonna 1920 perustettu kansalaisjärjestö, jonka tehtävänä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Piiri tekee yhteistyötä lähes jokaisen Uudenmaan kunnan kanssa. Piirillä on Me-talo Keravalla ja perhekeskus Järvenpäässä. Hakunilaan suunnitteilla oleva yhteisötalo perustuu osallistamiseen sekä vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

Yhteisötalon toiminta perustuu laajaan yhteistyöhön kaupungin sekä muiden järjestöjen kanssa. Mukaan toimimaan kutsutaan kaikkia järjestöjä, jotka haluavat lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia Hakunilassa ja jotka sitoutuvat talon toimintaperiaatteisiin. Toiminnan tavoitteen on tuottaa suojaavia tekijöitä 0-12-vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Näitä ovat mm. vanhemmuuden ja arjen hallinnan tuki, koulunkäynnin tuki, mielekäs tekeminen ja ystävät, tukiverkostojen vahvistaminen sekä tuki suomalaisessa yhteiskunnassa toimimiseen ja suomen kielen oppimiseen.

Yhteisötalon toiminta on käynnistynyt helmikuussa 2020. Pandemiasta huolimatta talo on tavoittanut kohderyhmänsä erittäin hyvin ja tukea saaneiden lasten sekä vanhempien määrät ovat olleet hyviä: yli 17 000 käyntikertaa ajalta 1.2.2020-30.9.2021. Talosta on jaettu aineellista apua lapsiperheille, tarjottu erilaisia vanhemmuutta, arkea ja kotoutumista tukevia ryhmätoimintoja sekä yksilöllistä keskusteluapua ja palveluohjausta. Talon kävijöiltä ja yhteistyökumppaneilta on saatu hyvää palautetta.

Haetun avustuksen korotus 3 000 € perustuu Vantaan kaupungin ilmoittamaan tilavuokran indeksikorotukseen.

Avustusten myöntämisessä ja käytön valvonnassa noudatetaan kaupunginhallituksen 11.12.2017 hyväksymiä avustusten ja apurahojen yleisiä myöntämisperiaatteita. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 23 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää avustusten myöntämisestä, ellei toisin ole määrätty.

Asiakirjat ovat nähtävänä erikseen sovittaessa, os. Silkkitehtaantie 5 C, 2.krs.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) myöntää toiminta-avustus 198 000 € Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:lle Hakunilan yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi vuodelle 2022,
b) jatkaa Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry:n kanssa liitteen mukaisen sopimuksen kestoa vuoden 2022 loppuun saakka,
c) valtuuttaa erityisasiantuntija Petri Roikonen allekirjoittamaan sopimuksen kestoa koskeva muutosasiakirja kaupungin puolesta,
d) todeta, että avustus on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty, tai avustus voidaan periä takaisin, ja
e) että avustuksen käytöstä on raportoitava 31.3.2023 mennessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Sopimus avustuksen käytöstä yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi
- Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet

Täytäntöönpano: kaupunkikulttuuri, yhteiset palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
erityisasiantuntija Petri Roikonen, puh. 050 314 5448, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Avustusten ja apurahojen yleiset myöntämisperiaatteet

Voimassa 1.1.2018 alkaen

Vantaan kaupunki

Hyväksytty
Kaupunginhallitus 11.12.2017

VD/10147/02.03.01.03/2017

Vantaa

SISÄLLYS

KAUPUNGIN MYÖNTÄMIEN AVUSTUSTEN YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET 3
Yleisten myöntämisperiaatteiden soveltamisala 3
Avustusten myöntämisen yleiset tavoitteet ja arvot 3
Avustusten hakeminen 3
Avustusten myöntämisen yleiset periaatteet 4
Toiminta-avustuksia koskevat yleiset myöntämisperiaatteet 5
Kohdeavustuksia koskevat yleiset myöntämisperiaatteet 6
Avustusten maksaminen 6
Avustusten käytön valvonta 7

KAUPUNGIN MYÖNTÄMIEN AVUSTUSTEN YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

YLEISTEN MYÖNTÄMISPERIAATTEIDEN SOVELTAMISALA

Vantaan kaupungin avustusten yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan järjestöjen ja muiden yhteisöjen liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoiminnan, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja kansalaistoiminnan avustusten sekä yksityishenkilöiden apurahojen hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa.

Yleisiä myöntämisperiaatteita sovelletaan ensisijaisesti suhteessa avustuslajikohtaisiin myöntämisperiaatteisiin.

AVUSTUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET TAVOITTEET JA ARVOT

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on Vantaan kaupungin arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä täydentää kaupungin omaa palvelutoimintaa.

Avustettavan toiminnan tulee perustua kestävän kehityksen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen periaatteisiin.

Avustusten saajien toivotaan ottavan toiminnassaan huomioon savuton kunta -toimenpideohjelman mukaiset linjaukset savuttomuuden edistämisestä.

Avustuksen myöntävä toimielin voi linjata avustustoiminnan erityiset painopisteet.

AVUSTUSTEN HAKEMINEN

Avustusten hakuajat sekä hakemusten viimeiset jättöajankohdat ilmoitetaan virallisella kuulutuksella vuosittaisen taloussuunnitelman hyväksymisen jälkeen, kuitenkin viimeistään ennen toiminta-avustusten hakuajan alkamista. Kuulutus julkaistaan kaupungin internetsivuilla. Avustusten hakuajankohdat ilmoitetaan avustuslajikohtaisissa ohjeissa.

Avustushakemukset sekä tarvittavat liiteasiakirjat on toimitettava annettuun määräaikaan mennessä kuulutuksessa ilmoitettaviin palautuspisteisiin niiden aukioloaikoina. Sekä sähköisten

että paperisten tai postin kuljetettavaksi annettujen hakemusten ja muiden asiakirjojen on oltava perillä palautuspisteissä määräaikaan mennessä tai hakemus katsotaan myöhästyneeksi.

Avustushakemuksia käsittelevä viranomainen voi lisäksi antaa määräajan, mihin mennessä puutteelliset hakemukset on täydennettävä tai puuttuvat asiakirjat toimitettava kaupungille. Täydentämispyynnön jälkeen vielä puutteellisina olevat avustushakemukset käsitellään myöhästyneinä.

AVUSTUSTEN MYÖNTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET

1. Avustuksia myönnetään hakemuksesta vantaalaisille yhdistyksille ja muille yhteisöille tai toispaikkakuntalaisille, mikäli avustettava toiminta kohdistuu vantaalaisiin. Yksityishenkilöille myönnettävien avustusten ja apurahojen hakijoiden tulee olla Vantaalla asuvia.

2. Avustusta myönnettäessä arvioidaan hakijan toiminnan laatua ja laajuutta sekä otetaan huomioon toiminnan suunnitelmallisuus, hakijan oma rahoitusosuus ja samalle hakijalle aiemmin myönnettyjen avustusten käyttötarkoituksen toteutuminen.

3. Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.

4. Myönnetty avustus on hakijakohtainen, eikä sitä saa siirtää edelleen muun yhteisön käytettäväksi.

5. Avustuksen saajan on tarvittaessa tehtävä yhteistyötä kaupungin kanssa avustusta koskevissa asioissa.

6. Avustusta saaneen yhteisön edellytetään julkistavan joko toimintakertomuksessaan tai muulla avustuksen myöntäjän edellyttämällä tavalla tiedon, että yhteisö on saanut Vantaan kaupungilta avustusta.

7. Avustusta ei myönnetä samaan toimintaan, johon yhteisö on saanut tai saa avustusta toiselta kaupungin viranomaiselta tai toisesta kaupungin myöntämästä avustuslajista.

8. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

9. Toiminta- ja kohdeavustusta ei myönnetä yhdistysten tai muiden yhteisöjen palveluihin, jotka ovat Vantaan kaupungin ostopalvelusopimuksen piirissä.

10. Mikäli myönnetystä avustuksesta maksetaan palkkoja tai palkkioita, avustuksen saajan on huolehdittava ennakonpidätyksen toimittamisesta sekä muista lakisääteisistä maksuista.

TOIMINTA-AVUSTUKSIA KOSKEVAT YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

Toiminta-avustusta myönnetään yhdistyksen sääntöjen mukaiseen perustoimintaan.

Puoluepoliittisille yhdistyksille voidaan myöntää toiminta-avustusta ainoastaan toimintaan, joka on kaupungin strategialinjausten mukaista.

Toiminta-avustuksella tuettavia menoja ovat avustettavasta toiminnasta aiheutuvat kustannuserät.

Avustuslajikohtaisesti määritellään tarkemmin toimintamenot, joita ei hyväksytä avustettaviksi kuluiksi.

Vantaan kaupungin tukiprosentti (%) avustuksen hakijan hyväksyttävistä toimintamenoista linjataan avustuslajikohtaisesti.

Toiminta-avustusta tai avustettavuutta haettaessa kaupungille on toimitettava hakemuksen liitteenä:
- yhdistyksen säännöt (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- pankin varmistama tieto tilinomistajasta (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- toimintasuunnitelma ja talousarvio avustuskaudelle.

Toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulee tuoda näkyviin hakijan saama tila- ja/tai vuokratuki.

Toiminta-avustusten käytön selvityksessä on toiminnan tuotot ja kulut eriteltävä toiminnanaloittain tuloslaskelmassa tai sen liitteessä. Kun myönnetty avustus on 500 euroa tai enemmän, on käyttö- selvityksen liitteenä toimitettava toimintakertomus, hyväksytty tilinpäätös ja tilin- tai toiminnantarkastajien lausunto edelliseltä tilikaudelta. Alle 500 euron avustusten käyttöselvityksen osalta liiteasiakirjat toimitetaan erikseen pyydettäessä.

KOHDEAVUSTUKSIA KOSKEVAT YLEISET MYÖNTÄMISPERIAATTEET

Kohdeavustusta myönnetään ensisijaisesti tapahtumiin, hankkeisiin, produktioihin, näyttelyihin, projekteihin, kursseihin, leireihin ja retkiin.

Kohdeavustusta myönnetään ainoastaan avustushakemuksessa kuvattuun avustettavaan toimintaan liittyviin kuluihin.

Kohdeavustuksia ei myönnetä:

- tapahtumiin, jotka liittyvät hakijan perustoimintaan joita jo tuetaan pääsääntöisesti toiminta-avustuksella,
- tapahtumiin tai hankkeisiin, jotka tuottavat voittoa tai joiden keskeinen tarkoitus on varainhankinta. Mikäli tapahtuma, johon avustus on myönnetty tuottaa voittoa, pienenee maksettava avustus tilityksen mukaisesti,
- investointeihin ja kiinteän tai irtaimen omaisuuden hankintaan,
- tapahtumiin, joilla on puoluepoliittinen tarkoitus,
- sellaisiin kunta- tai maakuntavaaleja, valtiollisia vaaleja tai Euroopan unionin vaaleja edeltäviin ja ehdokaslistojen lopullisen vahvistamisen jälkeen toteutettaviin tapahtumiin, tilaisuuksiin ja hankkeisiin, joiden toteuttajana tai esiintyjänä on vaaleihin asetettu ehdokas tai, jotka muutoin sisältävät vaalimainontaa tai muuta edellä mainittuihin vaaleihin liittyvää toimintaa.

Avustuslajikohtaisesti voidaan lisäksi määritellä tarkemmin menot, joita ei hyväksytä avustettaviksi kuluiksi.

Kohdeavustushakemus tulee jättää viimeistään 21 vuorokautta ennen avustettavaa tapahtumaa tai muun hankkeen aloittamista.

Kohdeavustuksista voidaan antaa erillisiä ohjeita avustuslajikohtaisesti.

AVUSTUSTEN MAKSAMINEN

Avustukset ja apurahat voidaan maksaa aikaisintaan myöntämispäätöksen saatua lainvoiman. Toiminta-avustukset maksetaan, kun kaupunki on saanut edellisen vuoden avustuksen käytöstä hyväksyttävän selvityksen. Kohdeavustukset maksetaan maksettuihin tositteisiin perustuvaa tilitystä vastaan.

Avustus tai sen osa voidaan maksaa ennakkoon kirjallista sitoumusta vastaan. Ennakkomaksun hakija sitoutuu maksamaan avustuksen takaisin, jos avustuspäätös kumotaan tai avustuksen edellytykset eivät täyty.

Avustuslajista riippuen avustuksen maksaminen voi edellyttää yhteistyösopimusta avustettavan yhteisön ja kaupungin välillä.

AVUSTUSTEN KÄYTÖN VALVONTA

Avustus on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Avustusta saaneen yhteisön tulee laatia toiminta-avustuksen osalta selvitys ja kohdeavustuksen osalta maksettuihin tositteisiin perustuva tilitys, josta selviää avustuksen käyttö myönnettyyn tarkoitukseen.

Selvitys tai tilitys on jätettävä avustuksen myöntäneen viranomaisen määräämään ajankohtaan mennessä. Toiminta-avustusta koskevassa selvityksessä on oltava yhteisön taloudesta vastaavan henkilön ja virallisten tilin- tai toiminnantarkastajien allekirjoitus ja kohdeavustusta koskevassa tilityksessä yhteisön taloudesta vastaavan henkilön allekirjoitus.

Avustusten saajien on pidettävä kirjanpito kirjanpitolain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata.

Avustuksen myöntäjällä on oikeus tarkastaa avustuksen saajan toimintaa, hallintoa ja kirjanpitoa siinä laajuudessa, kuin avustuksen myöntäjä katsoo tarpeelliseksi avustuksen ehtojen mukaisen käytön toteamiseksi.

Toiminta-avustusta saavissa yhdistyksissä on toimitettava tilin- tai toiminnantarkastus tilintarkastuslain ja yhdistyslain mukaisesti.

Avustus peritään kokonaan tai osittain takaisin, jos:

- avustusta ei ole käytetty siihen tarkoitukseen, mihin se on myönnetty,
- hakija on saanut tai saa avustusta samaan toimintaan kaupungin toiselta viranomaiselta,
- avustuksen myöntämispäätös kumotaan,
- avustushakemuksessa annetut tiedot ovat virheellisiä tai
- avustuksen käytöstä ei ole toimitettu hyväksyttävää selvitystä tai tilitystä annettuun määräaikaan mennessä,
- avustusta ei ole käytetty kokonaan.

Avustuksen myöntänyt viranomainen tekee päätöksen selvityksen ja tilityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä takaisinperinnästä.

Avustuksen myöntänyt viranomainen voi eri anomuksesta päättää talousarviovuodelle myönnetyn avustuksen käyttämisestä myös seuraavana tilivuotena. Erityisistä syistä avustus voidaan myöntää käytettäväksi useampanakin vuotena.

SOPIMUS AVUSTUKSEN KÄYTÖSTÄ YHTEISÖTALOTOIMINNAN TOTEUTTAMISEKSI

1. Sopijapuolet ja yhteyshenkilöt

Vantaan kaupunki
Asematie 7
01300 Vantaa
y-tunnus: 0124610-9

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Asemapäällikönkatu 12 C
00520 Helsinki
y-tunnus: 0252201-3

Sopimusta allekirjoitettaessa Vantaan kaupungin yhteyshenkilönä toimii Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman koordinaattori Piia Sauranen ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry yhteyshenkilönä toimii Pia Metsähuone Toiminnanjohtaja, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry. Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista sekä tiedottaa siitä oman organisaationsa sisällä ja toiselle sopijapuolelle. Yhteyshenkilön vaihtumisesta on viipymättä ilmoitettava toisen sopijapuolen yhteyshenkilölle.

2. Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry (jäljempänä Yhdistys) sopivat siitä, että Vantaan kaupunki myöntää avustusta yhteisötalotoiminnan toteuttamiseksi Vantaan Hakunilassa. Avustuksen myöntäminen on osa Vantaan kaupungin Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa ohjelmakaudella 2019 – 2021.

3. Yhteisötalotoiminnan toteuttaminen

Yhdistys perustaa ja ylläpitää Vantaan Hakunilassa yhteisötalotoimintaa osoitteessa Laukkarinne 6 Vantaa. Tilat ovat kaupungin omistuksessa ja tiloista laaditaan erillinen vuokrasopimus.

Yhteisötalotoimintaa avustetaan Vantaan kaupungin Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmasta ohjelmakaudella 2019 – 2021.

Yhteisötalotoiminnan tavoitteet ja sisältö on seuraava:

Yhteisötalon toiminta tulee perustumaan laajaan yhteistyöhön kaupungin sekä muiden järjestöjen kanssa. MLL Uudenmaan piiri ry tulee kutsumaan mukaan toimintaan kaikkia järjestöjä, jotka haluavat lisätä lasten ja perheiden hyvinvointia Hakunilassa ja jotka sitoutuvat talon toimintaperiaatteisiin.

Toiminnan tavoitteen on tuottaa suojaavia tekijöitä 0 – 12 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Näitä ovat mm. vanhemmuuden ja arjen hallinnan tuki, koulunkäynnin tuki, mielekäs tekeminen ja ystävät, tukiverkostojen vahvistaminen sekä tuki suomalaisessa yhteiskunnassa toimimiseen ja suomen kielen oppimiseen.

Yhteisötalolle ei suunnitella valmista ohjelmaa eikä toiminnan tarkkoja sisältöjä, koska tarkoituksena on osallistaa alueen lapsia ja lapsiperheitä toiminnan suunnittelussa.

4. Yhteisötalotoiminnalle myönnettävä toiminta-avustus

Yhteisötalotoimintaa rahoitetaan Vantaan kaupungin vuosittain myöntämällä toiminta-avustuksella, jonka suuruus on 179 000 € vuodessa.

Toiminta-avustuksen myöntämisen edellytyksenä on tässä sopimuksessa määriteltyjen sopimusehtojen täyttymisen lisäksi se, että Vantaan kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus myöntävät määrärahan toiminta-avustuksen suorittamiseen.

Vuoden 2019 osalta avustuksen määrä on 17 000 euroa.

5. Avustuksen seuranta

Toiminnan seurannasta ja valvonnasta vastaa ohjausryhmä, jossa on kaupungin ja MLL Uudenmaan piirin edustus.

Toiminta-avustusta saaneen yhteisön tulee laatia vuosittain selvitys, jos selviää avustuksen käyttö myönnettyyn tarkoitukseen. Selvitys on jätettävä avustuksen myöntäneen viranomaisen määräämään ajankohtaan mennessä. Mikäli tilitystä ei ole toimitettu määräajassa, on se peruste hylätä uusi avustushakemus ja keskeyttää jo myönnetyn avustuksen maksatus.

6. Rikostaustan selvittäminen

Yhdistys on velvollinen tarkistamaan työntekijöidensä rikostaustan siten kuin laissa lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) säädetään.

7. Sopimuksen muuttaminen

Sopijapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta vain kirjallisesti, muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet sopijapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

8. Sopimuksen siirtäminen

Yhdistyksellä ei ole oikeutta siirtää sopimusta, tai sen osaa, sen tuomine oikeuksineen ja velvollisuuksineen ilman Kaupungin kirjallista suostumusta.

9. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus tulee voimaan allekirjoitushetkellä ja on voimassa vuoden 2021 loppuun saakka. Sopimusta voidaan tuolloin jatkaa osapuolten niin halutessa.

10. Sopimuksen purkaminen

Sopijapuolilla on oikeus purkaa sopimus, jos toinen sopijapuoli olennaisesti rikkoo sopimusvelvoitteitaan eikä yhden (1) kuukauden kuluessa korjaa laiminlyöntiään kirjallisesta huomautuksesta huolimatta.

Jos Yhdistys aiheuttaa toiminnallaan Kaupungille negatiivista julkisuutta, on Kaupungilla oikeus purkaa sopimus välittömin vaikutuksin kokonaan tai määrätyiltä osin ilmoittamalla siitä kirjallisesti Yhdistykselle.

Jos Vantaan kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus ei myönnä määrärahaa sopimuksessa määritellyn toiminta-avustuksen suorittamiseen, on Yhdistyksellä oikeus purkaa sopimus välittömin vaikutuksin kokonaan tai määrätyiltä osin ilmoittamalla siitä kirjallisesti Kaupungille.

Mikäli sopimus puretaan, on Yhdistys oikeutettu siihen osaan kyseisen vuoden toiminta-avustusta, joka vastaa kyseisenä vuonna toteutettua yhteisötalotoimintaa. Vastaavasti Kaupungilla on oikeus periä Yhdistykseltä se osa kyseisenä vuonna suoritetusta toiminta-avustuksesta, joka vastaa kyseisenä vuonna toteuttamatta jäänyttä yhteisötalotoimintaa.

Sopimuksen purkamisesta on ilmoitettava toiselle sopijapuolelle kirjallisesti ja purkamisilmoituksessa on ilmoitettava purkamisen perusteet.

11. Sopimuserimielisyydet

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia ja sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensivaiheessa sopijapuolten välisissä neuvotteluissa. Mikäli ratkaisuun ei päästä, erimielisyydet ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa ensiasteen tuomioistuimena.

12. Allekirjoitukset

Tämä sopimus on laadittu kahtena (2) samansisältöisenä kappaleena, yksi (1) kummallekin sopijapuolelle.

Vantaalla 30. päivänä tammikuuta 2020

Vantaan kaupunki	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Ritva Viljanen Kaupunginjohtaja	Pia Metsähuone Toiminnanjohtaja

15 § Vastaus Anssi Auran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen valtuustoaloitteiden esittelymahdollisuudesta

VD/4987/00.02.00.03/2021

RV/S-AP/AH

Anssi Aura ja Minna Kuusela sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Esitämme, että valtuustoaloitteen tekeville varataan minuutin esittelymahdollisuus valtuuston kokouksessa ennen aloitteen jättöhetkeä. Kokouksiin luodaan oma asiakohta aloitteiden lyhyitä esittelyjä varten. Kohdasta voitaisiin rajata pois kommentointimahdollisuus. Tämän jälkeen on valtuutetuilla vielä oltava mahdollisuus allekirjoittaa kyseiset aloitteet.

Syy 1: Valtuustoaloitteet jäävät nyt usein sähköisen järjestelmän uumeniin, ja hyväkin aloite saattaa jäädä vahingossa tutustumatta, jos aloitteita on monia. Tämä saattaisi lisätä myös valtuutettujen myötämielistä suhtautumista aloitteisiin yli puoluerajojen, kun asia kuvattaisiin vielä suullisesti. Joskus myös jää huomioimatta allekirjoitusten aikaraja, ja aloitteisiin tutustuminen sekä allekirjoittaminen jää vahingossa väliin.

Syy 2: Tälläkin hetkellä jätettäviä aloitteita “mainostetaan” kokouksen eri puheenvuoroissa, enemmän tai vähemmän asiakohtiin liittyen. Tällainen oma esittelykohta vähentäisi painetta jännittäviin aasinsiltoihin toisten aiheiden lomassa.”

Kaupunginvaltuusto 10.5.2021 § 24

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi

———

Kuntademokratian palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että valtuustoaloitteen tekeville varataan minuutin esittelymahdollisuus valtuuston kokouksessa ennen aloitteen jättöhetkeä ja että kohdasta voitaisiin rajata pois kommentointimahdollisuus.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

Valtuustoaloitteet ovat valtuutettujen itse laatimia, joten niitä ei ole valmisteltu kuntalain 93 §:n mukaisesti. Valtuustoaloitteita ei voida pitää valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevana asiana. Sisäistä järjestelyä koskevia asioita ovat esimerkiksi kokousaikoja ja -paikkaa sekä pöytäkirjantarkastajien valintaa koskevat päätökset.

Kuntalain 96 §:n mukaan valtuusto voi ottaa käsiteltäväkseen asian, vaikka sitä ei ole valmisteltu, jos asia on kiireellinen ja valtuusto päättää käsiteltäväksi ottamisesta yksimielisesti. Valtuustoaloitteiden osalta

kiireellisyysvaatimus ei täyty, joten niitä ei voi tuoda kokoukseen käsiteltäväksi ilman asianmukaista valmistelua.

Luottamushenkilöt ovat esittäneet toiveenaan heille esitetyissä kyselyissä, että toimielimien kokoukset eivät venyisi liian pitkiksi. Valtuustoaloitteiden esittely, vaikka se olisi hyvin lyhytkin, pidentäisi kokousta, varsinkin jos aloitteita on runsaasti.

Ei ole myöskään mahdollista rajata valtuuston jäsenten puheoikeutta valtuuston käsiteltävänä olevassa asiassa. Kuntalain 102 §:n mukaan toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa vain, jos jäsen ei pysy asiassa tai käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua ja toimii asiattomasti. Mahdollinen syntyvä keskustelu pidentäisi lisää kokouksen kestoa ja johtaisi puheenvuorojen käyttämiseen aloitteesta ennen kuin aloitteeseen on ehditty valmistella vastausta. Tällöin sama valtuustoaloite käsiteltäisiin kahteen kertaan, ensin aloitteen jättämisen yhteydessä ja toisen kerran, kun kaupunginhallitus on antanut valtuustolle tiedoksi vastauksen aloitteeseen.

Valtuutettu, joka omassa puheenvuorossa mainostaa omaa aloitettaan, ei pysy puheenvuorossaan käsiteltävässä asiassa ja puheenjohtaja voi tällä perusteella huomauttaa valtuutettua.

Edellä esitetyillä perusteilla katsotaan, että esitettyä valtuustoaloitteiden esittelyä ei voida ottaa käyttöön valtuuston kokouksissa.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Anssi Auralle ja Minna Kuuselalle sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle palvelualueen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) erittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Anssi Auran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloite valtuustoaloitteiden esittelymahdollisuuksista

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & **Aloite**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
VALTUUSTOALOITTEIDEN ESITTELYMAHDOLLISUUS Esitämme, että valtuustoaloitteen tekeville varataan minuutin esittelymahdollisuus valtuuston kokouksessa ennen aloitteen jättöhetkeä. Kokouksiin luodaan oma asiakohta aloitteiden lyhyitä esittelyjä varten. Kohdasta voitaisiin rajata pois kommentointimahdollisuus. Tämän jälkeen on valtuutetuilla vielä oltava mahdollisuus allekirjoittaa kyseiset aloitteet. Syy 1: Valtuustoaloitteet jäävät nyt usein sähköisen järjestelmän uumeniin, ja hyväkin aloite saattaa jäädä vahingossa tutustumatta, jos aloitteita on monia. Tämä saattaisi lisätä myös valtuutettujen myötämielistä suhtautumista aloitteisiin yli puoluerajojen, kun asia kuvattaisiin vielä suullisesti. Joskus myös jää huomioimatta allekirjoitusten aikaraja, ja aloitteisiin tutustuminen sekä allekirjoittaminen jää vahingossa väliin. Syy 2: Tälläkin hetkellä jätettäviä aloitteita “mainostetaan” kokouksen eri puheenvuoroissa, enemmän tai vähemmän asiakohtiin liittyen. Tällainen oma esittelykohta vähentäisi painetta jännittäviin aasinsiltoihin toisten aiheiden lomassa. Kaupunginvaltuuston kokous 10.5.2021 Anssi Aura (kok) Minna Kuusela (vihr)	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Anssi Aura Minna Kuusela <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sveta Silvennoinen-Hiisku 2. Sami Kanerva 3. Tiina Tuomela 4. Eve Rämö 5. Tapani Mäkinen 6. Ulla Kaukola 7. Tanja Vahvelainen 8. Sirpa Siru Kauppinen 9. Antero Eerola 10. Jari Jääskeläinen 11. Emmi Pajunen 12. Juha Hirvonen 13. Minna Atiye 14. Vaula Norrena 15. Minttu Sillanpää 16. Jussi Saramo 17. Jussi Vähäkangas 18. Anniina Kostilainen 19.

16 § **Vuoden 2021 Vantaan kulttuuripalkinnot**

VD/7815/02.03.01.03/2021

RÅ/AH

Vapaa-ajan lautakunta päätti 9.6.2020 § 8 kokouksessaan muuttaa kulttuuritoimintaan tarkoitettuja avustusten myöntämisperusteita Vantaan kulttuuripalkinnon osalta. Vantaan kulttuuripalkinnot myönnetään vuosittain hakemuksetta kahdelle taholle:
a) kannustuksena ansioituneelle taiteilijalle ja b) tunnustuksena merkittävästä kulttuuriteosta.

Ansioituneen taiteilijan palkinto myönnetään Vantaalla vakituisesti asuvalle, taiteellisen lahjakkuutensa osoittaneelle taiteilijalle. Kulttuuripalkinto merkittävästä kulttuuriteosta kaupunkilaisten taidekentän elävöittämiseksi myönnetään kaupungissa toimivalle yhteisölle tai henkilölle. Molemmat palkinnot ovat suuruudeltaan 10 000 euroa. Jakamalla kaksi erillistä kulttuuripalkintoa halutaan merkittävien paikallisten kulttuuritekojen palkitsemisen lisäksi palkita myös vantaalainen ansioitunut taiteilija.

Kulttuuripalkinto merkittävästä kulttuuriteosta kaupunkilaisten taidekentän elävöittämiseksi myönnetään kaupungissa toimivalle yhteisölle tai henkilölle. Palkinto myönnetään vaikuttavista ansioista ja kaupunki pidättää oikeuden jättää palkinto myös myöntämättä. Palkintoa merkittävästä kulttuuriteosta ei myönnetä aiemmin Vantaan kulttuuripalkinnon saaneille tai Vantaan kaupungin työntekijöille.

Vantaan kulttuuripalkintoja ei voi hakea, vaan päätöksen palkintojen myöntämisestä tekee Vantaan kaupunginhallitus vapaa-ajan lautakunnan esityksestä. Vantaan kulttuurin palvelualue on pyytänyt kuntalaisilta ehdotuksia vantaalaisista henkilöistä ja tahoista, joiden ponnistukset oman taiteenalansa tai vantaalaisen kulttuurielämän eteen ansaitsisivat palkinnon.

Ehdotuksia tiiviine perusteluineen on voinut lähettää 31.5.2021 mennessä osoitteeseen kulttuuri[at]vantaa.fi otsikolla ”Vantaan kulttuuripalkinnot 2021”.

Vapaa-ajan lautakunnan esitys kaupunginhallitukselle palkintojen saajiksi on tehtävä elokuun kokouksessa. Palkinnot jaetaan tänä vuonna ensimmäistä kertaa pidettävässä Vantaan kulttuurigaalassa 10.11.2021.

Vapaa-ajan lautakunta 17.8.2021 § 13

Kulttuurijohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginhallitukselle, että se toimittaa vuoden 2021 Vantaan kulttuuripalkintojen jaon lautakunnan esityksen mukaisesti,
b) ansioituneen taiteilijan palkinto 10 000 €,
c) merkittävän kulttuuriteon palkinto 10 000 € ja
d) todeta, että palkinnot jaetaan 10.11.2021 pidettävässä Vantaan kulttuurigaalassa Kulttuuritalo Martinuksessa.

———

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 16

Kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää vuoden 2021 Vantaan kulttuuripalkinnot (ansioituneen taiteilijan palkinto ja merkittävän kulttuuriteon palkinto) vapaa-ajan lautakunnan esityksen mukaisesti, ja
b) maksaa palkintosummat, yhteensä 20 000 euroa, kulttuurin palvelualueen menokohdalta 16 33 12 460 Vantaan kulttuuripalkinnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Palkinnon saajat 1976–2020

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätietoja:
kulttuurijohtaja Annukka Larkio, 050 318 1686, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
palvelukoordinaattori Sirpa Laine, 040 848 2099, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kulttuuripalkinto (Vantaa-palkinto) on myönnetty vuodesta 1976 alkaen seuraavasti:

1976 kuvanveistäjä Heikki Häiväoja
1977 säveltäjä Aulis Sallinen
1978 graafikko Pentti Kaskipuro
1979 Vanhan musiikin yhtye Sonores Antiqui
1980 koreografi Marjo Kuusela

1981 taidemaalari Tapani Jokela
1982 oopperalaulaja Jorma Hynninen
1983 Tanssiteatteri Raatikko
1984 kirjailija Alpo Ruuth
1985 elokuvaohjaaja Matti Kassila

1986 oopperalaulaja Jaakko Ryhänen
1987 jazzmuusikko Juhani Aaltonen
1988 näyttelijä Lasse Pöysti
1989 taidemaalari, graafikko Antti Ojala
1990 säveltäjä Herman Rechberger

1991 Teatteri KEHÄ III (nyk. Teatteri Vantaa)
1992 laulajatar Annikki Tähti
1993 arkkitehti Alpo Halme
1994 muusikot Maarit ja Sami Hurmerinta
1995 taidemaalari, kuvanveistäjä Risto Vilhunen

1996 valo- ja äänisuunnittelija Ilkka Volanen
1997 Vantaan tanssiopisto
1998 Vantaan orkesteri
1999 urkutaiteilija Håkan Wikman
2000 elokuvakäsikirjoittaja, ohjaaja Kaija Juurikkala

2001 kirjailija, FT Taru Väyrynen
2002 valokuva- ja mediataiteilija Harri Larjosto
2003 musiikin tohtori, musiikkikasvattaja Päivi Kukkamäki
2004 laulaja, opettaja Kosti Kotiranta
2005 Vantaan Lapsibaletti ry, Tamara Popova ja Marin Veltchev

2006 tuottaja-elokuvaohjaaja Jean Bitar
2007 Tikkurilan Teatteri ry
2008 kirjailija Virpi Hämeen-Anttila ja professori Jaakko Hämeen-Anttila
2009 musiikkipedagogi Inkeri Simola-Isaksson
2010 Vantaan Taiteilijaseura ry

2011 viihdetaiteilija Virve Rosti
2012 kirjailija Tuula Korolainen
2013 oopperalaulaja Esa Ruuttunen
2014 Vantaan sanataidekoulu

2015 muusikko Esa Pulliainen
2016 jazzpianisti ja -säveltäjä Lenni-Kalle Taipale
2017 laulaja Meiju Suvas
2018 kulttuuriteko: Velmu ry
2018 nuoren taiteilijan palkinto: pianisti Bingheng Yang ja balettitanssija Pinja Huhtimo
2019 kulttuuriteko: monikulttuurisen Tempo-orkesterin perustaja Jarmo Ahvenainen
2019 nuoren taiteilijan palkinto: taiteilija Jesse Pasanen
2020 ansioitunut taiteilija: muusikko Emma Salokoski
2020 kulttuuriteko: Vantaan Näyttämö

17 § **Vastaus Joel Linnainmäen ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koronakaveritoimintaa Vantaalle – keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille**

VD/3790/00.02.00.03/2021

RÅ/MN/SP/NS/AH

Joel Linnainmäki ja 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Yksinäisyyden kokemus on yleistä ja se voi olla hyvinvoinnille vaarallista. Koronapandemia on osaltaan lisännyt yksinäisyyden kokemuksia. Suomen Punaisen Ristin (SPR) teettämän tutkimuksen mukaan lähes joka kolmas suomalainen kärsii yksinäisyydestä, kun aiemmin yksinäiseksi itsensä koki joka viides. Yksinäisyys on lisääntynyt eniten yli 65-vuotiailla, nuorilla, yksin asuvilla, pienituloisilla ja työelämän ulkopuolella olevilla.

Yksinäisyys voi johtaa pitkäkestoisiin hyvinvoinnin ongelmiin altistamalla mielenterveyden ja jaksamisen häiriöille, sekä sairauksille. Yksinäisyys voi myös osaltaan syrjäyttää ihmistä yhteiskunnasta ja johtaa tätä kautta syrjäytymiseen.

Tilanne on mennyt korona-aikana hälyttävään suuntana. tarjoamat tukipalvelut ja vapaaehtoistoiminta eivät enää riitä vastaamaan nyt jo kolmasosan suomalaisista kokemaan yksinäisyyteen. Tarvitaan siis uusia toimia, ideoita ja auttavia käsiä.

Yllä olevan johdosta me allekirjoitetut valtuutetut esitämme että
1. Kaupunki käynnistää koronakaveritoiminnan Vantaalla. Toiminta tarjoaisi keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille.
2. Kaupunki selvittää millä keinoin se parhaiten voisi tarjota lisätukea kolmannen sektorin toimijoille yksinäisyyden torjumiseksi.
3. Kaupunki huomioi yksinäisyyden torjunnan viestinnässään ja tehostaa palveluihin ohjausta.”

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavasti:

Joel Linnainmäen ja 18 muun valtuutetun allekirjoittamassa aloitteessa todetaan yksinäisyyden lisääntyneen koronapandemian myötä. Tämän vuoksi allekirjoittajat esittävät, että kaupunki käynnistää koronakaveritoiminnan, joka tarjoaisi keskusteluseuraa yksinäisille vantaalaisille. Aloitteessa esitetään lisäksi, että kaupunki selvittää, millä keinoin se parhaiten voisi tarjota lisätukea kolmannen sektorin toimijoille yksinäisyyden torjumiseksi. Kolmanneksi esitetään, että kaupunki huomioi yksinäisyyden torjunnan viestinnässään ja tehostaa palveluihin ohjausta.

Yksinäisyyttä vähentävät toiminnot ovat entistä tärkeämpiä, sillä yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus on Vantaalla noussut selvästi koronapandemian myötä. THL:n FinSote-tutkimuksen mukaan vuonna 2020 yksinäiseksi itsensä koki 14,1 % vantaalaisista, kun osuus kaksi vuotta aiemmin oli 8,4 %. Yksinäiseksi itsensä kokevien osuus kasvoi Vantaalla enemmän kuin Suomessa keskimäärin.

Vantaan kaupunki tarjoaa eri-ikäisille useita palveluita ja toimintoja, jotka ehkäisevät ja vähentävät kaupunkilaisten yksinäisyyttä. Koronapandemian aikana näitä palveluita on tarjottu digitaalisesti tai muulla tavoin rajoitukset huomioon ottaen. Poikkeusaikana luotiin myös uusia palveluja, joilla osaltaan torjuttiin pandemian aikana lisääntynyttä yksinäisyyttä.

Jo aiemmin on tiedetty, että yksinäisyys on yleinen ongelma ikääntyneiden keskuudessa. Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvityksen (2019) mukaan yli 75-vuotiaista kaupunkilaisista noin kaksi kolmesta koki arjessa yksinäisyyttä vähintään joskus. Sosiaalisia kontakteja ja yhteisön tukea ikääntyneille tarjoavat mm. ystäväpiiritoiminta, korttelikerhot sekä kuntouttavan päivätoiminnan ryhmät. Koronapandemian aikana on esimerkiksi tehty kotikäyntejä yksinäisten ja syrjäytymisriskissä olevien ikääntyneiden luokse sekä toteutettu virtuaalista päivätoimintaa. Yksinäisyyteen pureudutaan myös Kiinnekohtia-hankkeessa (2020–2021), jossa tuetaan palvelujen katveeseen jääviä yksinäisiä senioreita, kehitetään ikäihmisten palveluja sekä tehdään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävää yhteisötyötä. Yksinäisyys on yleistä myös aikuisten ja nuorten sosiaalipalveluiden sekä sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden keskuudessa. Sitä pyritään vähentämään osallistamalla asiakkaita aktiivisiksi toimijoiksi sosiaalisissa ympäristöissään.

Lasten ja nuorten yksinäisyyteen puuttumisessa koululla ja nuorisotyöllä on merkittävä rooli. Etenkin perusopetuksessa opetushenkilökunnan perustehtäviä on varmistaa, että kukaan ei jäisi yksin. Ryhmäyttäminen, ennaltaehkäisevä kiusaamisen vastainen työ ja muu opiskelijahuollon toteuttama yhteisöllinen työ ehkäisee ja vähentää yksinäisyyttä. Tarvittaessa oppilaille annetaan yksilöllistä tukea. Opiskeluhuollon palvelut ovat olleet saatavilla myös korona-aikana, ja myös digitaalisia palveluja on kehitetty. Myös kaikki nuorisopalveluiden palvelut ja toiminnot tähtäävät osaltaan yksinäisyyden vähentämiseen ja ehkäisyyn. Joidenkin toimintojen ollessa poikkeusaikana suljettuna erityisesti verkossa tehtävä nuorisotyö on noussut tärkeäksi työmuodoksi myös yksinäisyyden vähentämisen kannalta.

Monipuoliset harrastus- ja vapaa-ajan toiminnot tarjoavat väyliä sosiaaliseen kanssakäymiseen ja osallistumiseen. Asukastilat ovat kaikille avoimia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa myös yhdistykset järjestävät säännöllistä toimintaa. Tärkeitä kohtaamispaikkoja ovat myös mm. kirjastojen tapahtumat ja kerhot, aikuisopiston kurssit sekä kulttuuri- ja liikuntatapahtumat ja -harrastukset. Korona-aikana vapaa-ajan palveluita on tarjottu rajoitukset huomioiden. Esimerkiksi asukastilat käynnisti väliaikaisen Juttupuhelin-palvelun sekä virtuaaliset kahvihetket. Osa uusista toiminnoista, kuten kirjaston järjestämät etäkerhot, tulee jäämään osaksi normaalia palvelutuotantoa, sillä ne mahdollistavat osallistumisen myös niille asukkaille, joiden on vaikea päästä paikan päälle. Osallistuva budjetointi on esimerkki tavasta, jolla kaupunkilaisten osallisuutta voidaan lisätä ja yksinäisyyttä torjua asukaslähtöisesti. Kaupunkiympäristön toimialan toteuttamassa osallistuvassa budjetoinnissa on ollut mahdollista ideoida myös yhteisöllistä toimintaa.

Kaupunkikulttuurilautakunta (ent. vapaa-ajan lautakunta) myöntää useille kolmannen sektorin toimijoille avustuksia toimintaan, joka vähentää yksinäisyyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevien toimijoiden avustuksia myönnetään vuosittain yhteensä noin miljoona euroa esimerkiksi kerho- ja vertaistoimintaan, eri-ikäisten kohtaamispaikkatoimintaan sekä maahanmuuttajatyöhön. Avustuksia myönnetään vuosittain myös seniori-ikäisten kulttuuritoimintaan, nuoriso- ja liikuntatoimintaan sekä erilaisiin asukaslähtöisiin tapahtumiin. Tukea järjestöille, yhdistyksille ja paikallisliikkeille annetaan myös tarjoamalla tiloja niiden toimintaan. Kokoontumismahdollisuuksia on esimerkiksi asukastiloissa, kirjastoissa ja päivätoimintakeskuksissa.

Viestinnällisesti yksinäisyyden torjuntaan on kiinnitetty huomiota aika ajoin. Muun muassa opiskelijahuolto osallistuu aktiivisesti yksinäisyydestä käytävään keskusteluun. Loppuvuodesta 2020 Vantaan kaupunki toteutti kiusaamisen vastaisen kampanjan yhteistyössä muiden kaupunkien ja viranomaisten kanssa.

Johtopäätöksenä todetaan, että pandemian myötä eri-ikäisillä kaupunkilaisilla on mitä todennäköisimmin tarvetta aloitteessa esitetylle ns. koronakaveritoiminnalle. Yksinäisyyttä vähentävien ja keskusteluseuraa tarjoavien palvelujen tarpeeseen voidaan kuitenkin pitkälti vastata olemassa olevan palvelutuotannon kautta. Edellä kuvattuihin palveluihin sisältyy laajalti myös palveluohjausta. Rajoitusten poistuessa ja palvelujen palatessa normaaliin kaupunkilaisilla on taas enemmän mahdollisuuksia osallistua sosiaalisia kontakteja ja yhteisöllisyyttä lisäävään toimintaan. Kaupunkilaisille onkin tärkeää viestittää palvelujen uudelleenavautumisesta.

Koronapandemian pitkäaikaisten vaikutusten lieventämiseksi kaupunki on myös laatinut toipumissuunnitelman, jonka painopistealueisiin kuuluvat muun muassa syrjäytymisen ehkäisy sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen. Suunnitelman tarkoituksena on edistää palautumista koronatilanteesta ja kuroa umpeen pandemian aikaan syntynyttä hoito- ja palveluvelkaa. Esitetyt toimenpiteet liittyvät muun muassa nuorisotyön vahvistamiseen, opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien lisäämiseen, digisyrjäytymisen ehkäisemiseen, etsivään harrastustoimintaan, asukasosallisuuden vahvistamiseen, vanhusten syrjäytymisen ehkäisemiseen etsivän ja löytävän työn avulla, psykososiaalisten palvelujen vahvistamiseen ja monikielisen viestinnän lisäämiseen. Nämä ja muut toipumissuunnitelman toimenpiteet vastaavat osaltaan aloitteessa esitettyihin tarpeisiin.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 17

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Joel Linnainmäelle ja 18 muulle valtuutetulle esityksen mukainen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Joel Linnainmäen ja 18 muun valtuutetun aloite koronakaveritoimintaa Vantaalle – keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakukielto

Lisätiedot:
yhteisöpäällikkö Marjo Nurminen, puh. 043 825 3315, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
suunnittelija Sanna Parrukoski, puh. 040 543 7460, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
## Koronakaveritoimintaa Vantaalle – keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille Yksinäisyyden kokemus on yleistä ja se voi olla hyvinvoinnille vaarallista. Koronapandemia on osaltaan lisännyt yksinäisyyden kokemuksia. Suomen Punaisen Ristin (SPR) teettämän tutkimuksen mukaan lähes joka kolmas suomalainen kärsii yksinäisyydestä, kun aiemmin yksinäiseksi itsensä koki joka viides. Yksinäisyys on lisääntynyt eniten yli 65-vuotiailla, nuorilla, yksin asuvilla, pienituloisilla ja työelämän ulkopuolella olevilla. Yksinäisyys voi johtaa pitkäkestoisiin hyvinvoinnin ongelmiin altistamalla mielenterveyden ja jaksamisen häiriöille, sekä sairauksille. Yksinäisyys voi myös osaltaan syrjäyttää ihmistä yhteiskunnasta ja johtaa tätä kautta syrjäytymiseen. Tilanne on mennyt korona-aikana hälyttävään suuntana. tarjoamat tukipalvelut ja vapaaehtoistoiminta eivät enää riitä vastaamaan nyt jo kolmasosan suomalaisista kokemaan yksinäisyyteen. Tarvitaan siis uusia toimia, ideoita ja auttavia käsiä. **Yllä olevan johdosta me allekirjoitetut valtuutetut esitämme että** **1.) Kaupunki käynnistää koronakaveritoiminnan Vantaalla. Toiminta tarjoaisi keskusteluseuraa yksinäisille kaupunkilaisille.** **2.) Kaupunki selvittää millä keinoin se parhaiten voisi tarjota lisätukea kolmannen sektorin toimijoille yksinäisyyden torjumiseksi.**	Aloitteen tekijän nimi: **Joel Linnainmäki** Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Minna Kuusela* 2. *Sirpa Kauppinen* 3. *Tiina Tuomela* 4. *Mika Kasonen* 5. *Vaula Norrena* 6. *Tanja Vahvelainen* 7. *Minna Atiye* 8. *Emmi Pajunen* 9. *Jussi Saramo* 10. *Sveta Silvennoinen-Hiisku* 11. *Maarit Raja-Aho* 12. *Jari Jääskeläinen* 13. *Anniina Kostilainen* 14. *Maija Rautavaara* 15. *Eve Rämö* 16. *Timo Juurikkala* 17. *Antero Eerola* 18. *Anssi Aura*

3.) Kaupunki huomioi yksinäisyyden torjunnan viestinnässään ja tehostaa palveluihin ohjausta.	

18 § Vastaus Joel Linnainmäen ja 12 muun valtuutetun aloitteeseen Kiusaamisvilkku koulujen pihoille

VD/6522/00.02.00.03/2021

KK/AI/AH

Joel Linnanmäen sekä 12 muun valtuutetun allekirjoittamassa aloitteessa esitetään, että Vantaa ottaa kiusaamisvilkun käyttöön kouluissa. Aloitteessa kerrotaan, että valtaosa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunneilla. Seinäjoen Törnävän alakoulussa on kokeiltu kiusaamisvilkkujen asentamista koulujen pihoille. Vilkku on hälytysnappi, jota oppilas voi painaa, jos hän huomaa kiusaamista, uhkaavia tai pelottavia tilanteita tai väkivaltaa välitunneilla. Ideana on kiinnittää aikuisten huomio nopeasti tilanteeseen. Kiusaamisvilkulla ei korvata muuta kiusaamisen vastaista työtä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Joel Linnanmäen sekä 12 muun valtuutetun allekirjoittamassa aloitteessa esitetään, että Vantaa ottaa kiusaamisvilkun käyttöön kouluissa. Aloitteessa kerrotaan, että valtaosa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunneilla. Seinäjoen Törnävän alakoulussa on kokeiltu kiusaamisvilkkujen asentamista koulujen pihoille. Vilkku on hälytysnappi, jota oppilas voi painaa, jos hän huomaa kiusaamista, uhkaavia tai pelottavia tilanteita tai väkivaltaa välitunneilla. Ideana on kiinnittää aikuisten huomio nopeasti tilanteeseen. Kiusaamisvilkulla ei korvata muuta kiusaamisen vastaista työtä.

Vantaalla jokaisella koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmat päivitetään vuosittain ja käsitellään henkilökunnan ja oppilaiden kanssa oppilaiden ikä ja kehitystaso huomioiden. Lisäksi kouluille on laadittu selkeät ohjeistukset kouluaikana tapahtuviin uhka- ja väkivaltatilanteisiin. Näiden ohjeiden lisäksi kaikille kouluille laadittiin lukuvuonna 2020–2021 kriisikortit, jotka ovat henkilökunnalle suunniteltuja toimintakortteja ja oheistuksia erilaisiin kriisitilanteisiin.

Lukuvuonna 2021–2022 Vantaan perusopetuksen turvallisuusteemana on lapset, nuoret ja väkivalta. Vantaalla vietetään viikolla 47 Väkivallaton Vantaa-teemaviikkoa, jonka aikana järjestetään mm. väkivalta-aiheesta vanhempainilta somessa sekä koulutusta opettajille ja erityisopettajille kiusaamisen ja väkivallan puheeksiotosta.

Aloitteessa kerrottiin, koulukiusaamista tapahtuu välituntien ulkopuolellakin. Vantaan kouluissa on jo reagoitu lasten netissä kohtaamaan kiusaamiseen ja häirintään. Sosiaalinen media ja erilaiset pelialustat sekä koululaisten käyttämät viestintäsovellukset aiheuttavat ongelmia koululaisten arjessa. Vantaan kaupunki on halunnut turvata 3.–9.-luokkalaisten kouluarjen ja varmistaa, että apua on saatavilla matalalla kynnyksellä. 19 000 vantaalaista koululaista saa koulutaipaleelleen tuekseen Someturva-palvelun, joka auttaa kiusaamisen ja häirinnän tilanteissa.

Someturva-palvelu on Suomessa kehitetty innovaatio, joka hyödyntää myös tekoälyä. Palvelussa lapsille, nuorille ja aikuisille vastaavat kuitenkin ihan oikeat ihmiset. Somessa tapahtuva kiusaaminen ja häirintä saa monia muotoja, ja eri tilanteet vaativat erilaisia toimintaohjeita. Someturvassa vantaalaisia auttavat someen erikoistuneet juristit, sosiaalipsykologit ja psykologi.

Lasten ja nuorten kokema kiusaamisen sekä seksuaalinen ahdistelu on yleistynyt yhä nuorempien käyttäessä eri someja ja pelejä. Someturvan avulla voimme varmistaa, että nuorimmatkin koululaiset

uskaltavat ja osaavat pyytää apua. Selvitysten mukaan somehäirintää tai -kiusaamista kokevilla henkilöillä on korkea kynnys pyytää apua. Vuonna 2019 julkaistun kouluterveyskyselyn mukaan kolme neljästä lapsesta ei kerro vanhemmalle tullessaan seksuaalisesti ahdistelluksi verkossa.

Someturva-palvelu otetaan käyttöön Vantaan kouluissa lukuvuoden alussa ja sillä pyritään lisäämään koululaisten turvallisuuden tunnetta sekä antamaan tehokkaita työkaluja ammattikasvattajien arkeen. Someturvaa on pilotoitu onnistuneesti keväällä 2021 kuudessa vantaalaisessa koulussa. Someturvan käyttöönottokoulutus annetaan opettajille, koulujen oppilashuoltohenkilöstölle, kouluterveydenhoitajille, nuorisotyöntekijöille sekä perheneuvolan henkilöstölle. Myös huoltajille tiedotetaan Wilma-viestillä palvelusta, jotta myös kodeissa osataan ohjata palvelun käyttöön.

Vantaa on osana valtakunnallista SKY (=Sitouttava kouluyhteisötyö) -hanketta, jonka yksi teema on kiusaamisen ehkäiseminen kouluissa. Lukuvuonna 2021–2022 hankkeen tiimoilta kartoitetaan koulujen toimia kiusaamisen ehkäisemiseksi. Lisäksi laajassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa luodaan vantaalaisille kouluille uusi yhteinen kaupunkitasoinen kiusaamiseen puuttumisen toimenpideohjelma, joka esitellään kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle 8.11.2021. Parasta kiusaamisen ehkäisemistä on vahvistaa ryhmän yhteisöllistä hyvinvointia. Tätä hyvinvointitietoa kootaan 4. ja 7. -luokkaisilta, jotka vastaavat viikoittain School day -hyvinvointimittariston kysymyksiin. Kyselyn tulosten avulla saadaan tietoa ryhmien hyvinvoinnista ja mahdollisesta kiusaamisen kokemuksesta. Lukuvuoden 2021–2022 aikana arvioidaan mahdollisuuksia ottaa käyttöön School day -hyvinvointimittaristoa myös muilla luokka-asteilla.

Vantaalla on jo laajamittaisesti ryhdytty yllä mainittuihin toimiin ja hankintoihin kiusaamisen ehkäisemiseksi ja henkilöstön osaamisen lisäämiseksi kiusaamiseen puuttumisessa. Koska vantaalaisten oppilaiden käyttöön on jo hankittu School day- ja Someturva -palvelut, jotka osaltaan tukevat sekä hyvinvoinnin edistämistä että kiusaamiseen puuttumista, emme näe syytä näiden palveluiden lisäksi Kiusaamisvilkun käyttöönottoon. Kiusaamisvilkku toisi opetuksen järjestäjälle kustannuksia ja vaatisi henkilöstön perehdyttämistä uuteen välineeseen. Näemme, että jo tehdyt hankinnat palvelevat tehokkaammin oppilaita ja henkilöstöä erityisesti piiloon jäävän kiusaamisen havaitsemisessa ja tuen piiriin saattamisessa. Näin ollen emme puolla Kiusaamisvilkun käyttöönottoa Vantaan kouluissa.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Joel Linnanmäelle ja 12 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrena esitti jäsen Hanna Valtasen kannattamana asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Tammi, Abdi, Kaukola, Tahvanainen, Rokkanen, Kasonen, Raja-Aho, Lundell, Kärki, Luokkala, Multala) ja 2 ei-ääntä (Norrena ja Valtanen) yhden jäsenen äänestäessä tyhjää (Virkamäki), joten puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraava vihreiden kaupunginhallitusryhmän jättämä pöytäkirjalausuma:
"Kiusaamisvilkkua tulisi ainakin pilotoida muutamassa koulussa eri puolilla Vantaata.
Erityisesti isojen koulujen alaluokilla olisi hyödyllistä kokeilla, mitä kiusaamisvilkulla voisi saada aikaan."

Liite:

- Joel Linnainmäen ja 12 muun valtuutetun aloite kiusaamisvilkku koulujen pihoille

Täytäntöönpano: Lakisasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus - valituskielto

Lisätiedot:
projektiasiantuntija Tiina Kulju-Palo, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 15.6.2021	
Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Kiusaamisvilkku koulujen pihoille	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtaosa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunneilla. Seinäjoella on otettu käyttöön kekseliäs idea ongelman ratkaisemiseksi: kiusaamisvilkku. Seinäjoen Törnävän alakoulussa on kokeiltu kiusaamisvilkkujen asentamista koulujen pihoille. Vilkku on hälytysnappi, jota oppilas voi painaa, jos hän huomaa kiusaamista, uhkaavia tai pelottavia tilanteita tai väkivaltaa välitunneilla. Ideana on kiinnittää aikuisten huomio nopeasti tilanteeseen. Koulukiusaamista tapahtuu välituntien ulkopuolellakin. Kiusaamisvilkulla ei korvata muuta kiusaamisen vastaista työtä. Myös Helsingissä suunnitellaan kiusaamisvilkkujen pilotointia koulujen pihoille. Helsingissä ideaa on perusteltu sillä, että kiusaamisvilkku olisi käytännön työkalu kiusaamiseen puuttumiseksi. Lisäksi idean on arvioitu olevan kustannustehokas. Yllä esitettyjen perusteiden johdosta me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa ottaa kiusaamisvilkun käyttöön kouluissa. 15.6.2021 Joel Linnainmäki	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Joel Linnainmäki <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Minna Kuusela 2. Juha Malmi 3. Sveta Silvennoinen-Hiisku 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Maija Rautavaara 6. Tiina Tuomela 7. Emmi Pajunen 8. Timo Juurikkala 9. Eve Rämö 10. Vaula Norrena 11. Minna Atiye 12. Jenni Chen-Ye

19 § Länsimäen kaavarunko 091700 / 91 Länsimäki, 95 Rajakylä

VD/9905/10.02.04.00/2019
HW/TLA/VKA/AHE/LLÖ/VIK/LS

Länsimäen kaavarunko -luonnos tarkastelee Länsimäen keskustan kehitystä vuoteen 2045 saakka. Se mahdollistaa alueen kasvun noin 2 700 asunnolla eli 4 400 asukkaalla. Asukasluku voisi kasvaa 10 000:een. Uusia työpaikkoja voisi syntyä noin 100 ja ne liittyvät pääasiassa asukkaille tarjottaviin palveluihin. Uutta rakentamista sijoittuu etenkin Länsimäentien varrelle, joka tiivistyy ratikan ansiosta nykyistä viihtyisämmäksi kaduksi puuriveineen. Lisäksi kaavarungossa on sijoitettu asuinalueen laajennus pohjoiseen, lähelle Porvoonväylää. Länsimäki on vehreä ja saavutettava asuinalue, jolla on hyvät lähipalvelut ja josta löytyy sopivia asuntoja niin lapsiperheille, etätyöläisille kuin eläkeläisillekin.

Länsimäen keskustan kaavarunko koskee Hakunilan suuralueen kaupunginosaa 91 Länsimäki ja osaa kaupunginosasta 95 Rajakylä.

Kaavarungon suunnittelualue on kooltaan 1,9 neliökilometriä. Se kattaa koko Länsimäen kaupunginosan ja sekä pieniä osia itäisestä Rajakylästä. Rajakylän osuus on sisällytetty kaavarunkoon, jotta voidaan tarkastella palveluita ja viheryhteyksiä laajempana kokonaisuutena.

Kaavarunkoalue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään ja idässä Kehä III:n sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin ja etelässä kaupunginrajaan. Lännessä rajaus kulkee Estepuiston, Rajakentän ja Sompapuiston länsirajaa pitkin sekä Jousitien itäpuolella olevien kiinteistöjen itärajaa pitkin. Mellunmäen metroasemalle on matkaa noin 700 metriä Länsimäen keskustasta. Östersundomin yhteisen yleiskaavan kumoutumisen vuoksi suunnittelualueesta rajattiin pois Kehä III:n ja Porvoonväylän rajaama koillinen osa, joka jätettiin selvitysalueeksi.

Kaavarungon valmisteluun osallistuneet
Kaavarunkotyö on tehty kaupungin omana työnä. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi työhön on osallistunut WSP, joka laati liikenteen yleissuunnitelman pohjoiselle laajenemisalueelle.

Tavoitteet työlle
Kaavarungon tavoitteena on määrittää periaatteet Länsimäen keskustan kasvulle ja laajenemiselle. Täydennysrakentamiseen soveltuvia paikkoja kartoitetaan ja pyritään ohjaamaan uutta rakentamista siten, että kaupunkikuva paranee nykyisestä. Painopiste on varsinkin Vantaan uuden raitiolinjan varren kaupunkimaisen ilmeen kehittämisessä. Tulevaisuuden Länsimäki on ratikkakaupunkikeskus, jossa on raitiolinjaan tukeutuvaa miellyttävää kaupunkirakennetta, monipuolisia ja laadukkaita asuntoja, hyvät lähipalvelut sekä kävelytävää, turvallista ja viihtyisää keskustaympäristöä. Valtaosa kasvusta tapahtuu alueen sisällä Vantaan uuden yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Kaavan tavoitteiksi on tunnistettu myös palveluiden säilyttäminen ja lisääminen, viher- ja ulkoilualueiden kokonaisuuden kehittäminen, hulevesien ja katuvesien hallinta, alueen historian, kulttuuriarvojen ja luontoarvojen huomioiminen, suvaitsevaisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Visio alueen tulevaisuudesta pohjaa voimakkaasti Vantaan ratikan vetovoimaan: alue alkaa houkutella uusia asukkaita, joiden ansiosta alueelle rakennetaan uusia asuntoja ja palvelut paranevat. Positiivista kehitystä voidaan vauhdittaa keskusta-alueen parantamiseen keskittyvillä hankkeilla, esim. Kuntopuiston asukaslähtöinen uudistus. Myös lähialueiden palvelut ja työpaikat ovat ratikan myötä entistä helpommin saavutettavia. Mikäli voimalinja päätetään siirtää maan alle, Länsimäentien varsi voidaan rakentaa entistä kaupunkimaisemmaksi. Länsimäen mielenkiintoisuutta lisää omaleimainen pohjoinen

laajenemisalue, jonne sijoittuu kodit noin 1 600:lle asukkaalle (60 000 kem²). Länsimäen vahvuutena säilyvät vehreys, lähiluonto ja hyvät ulkoiluyhteydet.

Länsimäen keskustan kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta se ohjaa asemakaavoitustyötä ja antaa suuntaa alueen kehitykselle. Länsimäessä on hyvin erilaisia paikkoja, joista osa on julkisessa ja osa yksityisessä omistuksessa. Kaavarunko auttaa hahmottamaan kokonaisuuden, minkä jälkeen aluetta voidaan asemakaavoittaa sopivan kokoisissa osissa, tarvittaessa tontti kerrallaan. Länsimäen eteläosassa maanomistus on yksityistä, jolloin muutos on kiinni yksityisten kiinteistön- ja maanomistajien muutoshalukkuudesta. Kaupunki suhtautuu myönteisesti Länsimäen kehittämiseen nykyistä tiiviimmäksi asuinalueeksi, ja kaavarunko toimii yhtenä lähtömateriaalina kaupunkikehityksessä.

Laadukas asumisen arki on kaavarunkotyön läpileikkaava teema. Pohjoisen laajenemisalueen monimuotoinen rakentaminen sopii monenlaisille asukkaille ja käsittää myös lapsiperheitä houkuttelevia omaovisia asuntoja. Länsimäen koulun eteläpuolelle esitetään elinkaariasumista, joka sisältää myös alueen iäkkäämpiä asukkaille sopivia senioriasuntoja. Länsimäentien varteen sijoittuu urbaania asumista ja rakennusten suojan puolelle saadaan keskitetyn pysäköinnin ansiosta rakennettua laadukkaat piha-alueet. Tulevilla purkavan saneerauksen hankkeilla pyritään puuttumaan asuntojen hallintamuotoon alueella ja lisäämään omistusasumisen määrää. Kaavarungossa vaalitaan myös Länsimäen nykyisiä arvoja: vehreyttä ja ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita. Suojeluarvoja omaavat viheralueet, muinaismuistoalueet ja tykkitie säilytetään suojeltuina myös kaavarungossa.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
Länsimäen keskustan kaavarungon 2020 osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 10.5.-19.6.2020. Mielipiteitä saatiin 12 kappaletta. Alueen kehityksestä järjestettiin verkkokysely 8.5.-19.6.2020. Kyselyyn vastanneita oli 581. Kyselyn tulokset on esitelty kaavan nettisivulla julkaistussa raportissa (Asukaskyselyn tulokset, 1.12.2020) ja ne on otettu huomioon kaavarungon sisällössä.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Länsimäen keskustan kaavarungon sisältö
Länsimäen kaavarunko 2020 -luonnoksen aineisto koostuu neljästä osasta: kaavarunkokartasta, kaavarungon selostuksesta, lähtötieto-osasta ja kaavarunkokyselyn raportista. Kaavarungon selostus on erityisen tärkeä, sillä se sisältää suunnitelmaosuuden, jossa avataan kaavarunkokartta teemoittain ja tarkennetaan sen sisältöä, kaavarungon toteutusta ohjaavat kuvapainotteiset ohjeet sekä vaikutusten arvioinnin. Lähtötieto-osaan on koottu suunnittelun lähtökohdat teemoittain sekä alueen suunnittelutilanne. Kaavarunkokyselyn raportti on yhteenveto OAS-vaiheen verkkokyselyn tuloksista.

Kaavarunkotyössä tarkastellaan Länsimäen kehitystä vuoteen 2045 asti. Sekä lähtötietoja, tulevaisuuskuvaa että suunnitelmaa on tutkittu neljän teeman kautta. Teemat ovat kaupunkirakenne ja asuminen, liikenne, luonto virkistys ja kulttuuri sekä palvelut ja työpaikat. Kaavarunko kiteytyy teemoista johdettuihin tavoitetilalauseisiin: Länsimäki on ilmastonmuutoksen kestävä kaupunkikeskus. Länsimäki on houkutteleva liikennekeskus. Länsimäki on ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä kaupunkikeskus. Länsimäki on yhteisöllinen, suvaitsevainen ja palvelullinen kaupunkikeskus.

Länsimäen kaavarunko on laadittu asemakaavoituksen pohjaksi. Tavoitteena on ohjata alueen rakentumista siten, että tulevaisuuden Länsimäki tarjoaa monipuolista ja kiinnostavaa asumista sekä on viihtyisä ja turvallinen alue, joka tarjoaa hyvät lähipalvelut. Mitoituksen tavoitteena on mahdollistaa vuoteen 2045 mennessä 180 000 kem² verran uusia asuntoja (4 400 asukasta) ja arviolta 10 000 kem²

palveluita (n. 100 työpaikkaa), jotka palvelevat pääasiassa alueen asukkaita. Nykytilanteeseen verrattuna asukasmäärä lähes kaksinkertaistuu nykyisestä 5 600:sta 10 000:een. Asumisesta 110 000 kem² (2650 asukasta) sijoittuu kaupungin tai kaupungin yhtiön omistamalle maalle ja 70 000 (1750 asukasta) yksityiselle maalle. Kaavarunko ohjaa rakentamista erityisesti Länsimäentien varteen, ratikkapysäkkien läheisyyteen, mistä on hyvät joukkoliikenteen yhteydet. Erityisesti pohjoisen laajenemisalueen houkuttelevuus on sidoksissa ratikkaan.

Puolet uudesta asuinrakentamista (90 000 kem²) voidaan toteuttaa vasta, mikäli Länsimäentien vieressä kulkeva 110 kV sähkön ilmajohto muutetaan maakaapeloinniksi. Ilmajohdon omistaa Helen. Maakaapeloinnin toteutuksen edellytyksiä selvitetään yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Koska ilmajohto rajoittaa rakentamista rajusti, kaavarungon toteutuminen on vahvasti sidoksissa maakaapelointiin. Kaavarunko on kuitenkin toteutettavissa osittain myös silloin, jos ilmajohto säilyy.

Kaavarunkokartassa ovat mukana kaikki neljä teemaa. Asumista ja kaupunkikuvaa ohjataan erityisesti kolmella eri asuinkorttelityypillä: A1 Kerrostaloalue, A2 Sekoittuneiden asuinrakennusten alue ja A3 Omaoviset asunnot. Kerrostaloja (A1) sijoittuu nykyisten alueiden lisäksi ratikan varrelle, jossa tehokas rakentaminen on perusteltua. Sekoittuneiden asuinrakennusten alueet (A2) sijoittuvat pohjoiselle laajenemisalueelle sekä kahdelle olemassa olevalle rivitaloalueelle, joita voidaan tiivistää, mikäli taloyhtiöt ovat tästä kiinnostuneita. A2-kortteleissa voidaan sekoittaa erilaisia talotyyppejä, kuten pienkerrostaloja ja rivitaloja ja luoda näin vaihtelevaa asuntotarjontaa, jossa jyrkkä jako kerros- ja pientaloasumiseen hälvenee. Asuminen on kaupunkimaisen tiivistä, mutta suurella osalla asunnoista on silti yhteys ulkotilaan. Omaovisien asuntojen (A3) korttelit ovat olemassa olevia rivi- ja omakotialueita. Rakentamisen määrää ohjataan asuinkorttelityyppien lisäksi suuntaa antavilla tehokkuusluvuilla, jotka perustuvat korttelin sijaintiin suhteessa ratikkaan sekä olevan rakentamisen määrään. Kaupunkikuvaan liittyen on omat merkintänsä: Länsimäen varsi on osoitettu kaupunkikuvallisesti kehitettäväksi alueeksi, jonka varrelle sijoittuvissa kortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista. Alueelle on myös merkitty kaupunkikuvallisesti merkittäviä kohteita, joissa rakennuksen arkkitehtuuriin ja kaupunkitilan rakentamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Liikenne-teemassa on esitelty muun muassa tärkeät risteyskohdat, kävelyn pääreitit ja nopean pyöräilyn reitit. Kaavarungon selostuksessa esitellään myös katujen yleissuunnitelmat pohjoiselle laajenemisalueelle. ”Uuden kadun” nimen ratkaisussa hyödynnetään kaavarungon nähtävillä olon yhteydessä kerättävää asukaspalautetta. Kaavarunkotyön yhteydessä on myös tutkittu alueen pysäköinnin riittävyys sekä päivitetty pysäköintinormi.

Luonto, virkistys ja kulttuuri -teemassa viheralueet on jaettu kolmeen eri teemaan: 1) Kaupunkirakenteen keskellä sijaitsevat puistot – jotka ovat toiminnallisia, laadukkaita ja hoidettuja virkistäytymispaikkoja. 2) Rakennettujen alueiden ulkopuolella olevat lähivirkistysalueet – jotka ovat luonnontilassa olevia metsiä, sekä 3) Luonnonsuojelualueet – joiden alueella sijaitsevia luontoarvoja vaalitaan muita alueita tarkemmin. Viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuus kaavarunkoalueen ulkopuolelle on varmistettu ja viheryhteyksiä kohennetaan rakentamalla ”kuntoilun kehä” ja ”kallioiden kehä” Länsimäen ytimeen. Pohjoista laajenemisaluetta yhdistää ratikkapysäkille johtava viheryhteys, joka palvelee myös hulevesien viivytystä. Kaavarungon selostukseen on myös sisällytetty viher- ja virkistysalueiden ja -reittien kehittämissuunnitelma ja konseptit. Länsimäen itälaidalla kulkeva vanha Tykkitie säilytetään.

Palvelut ja työpaikat -teeman alla on kiinnitetty erityistä huomiota yhteisöllisiin tiloihin. Julkisiin viihtymisen paikkoihin panostetaan ja luodaan tiloja kohtaamisille. Kaavarungon ajatuksena on tilojen ja rakennusten monikäyttöisyys ja rakennusten käyttötarkoitusten muuntojoustavuus, joten yhteistiloja

ajatellaan sijoitettaviksi myös esim. pysäköintihallien yhteyteen. Alueella on hyvät peruspalvelut ja hyvät urheilumahdollisuudet. Kaavarungossa esitetyt uudet palvelut käsittävät mm. kaksi uutta päiväkotia sekä tilavarauksen supermarketkokoiselle päivittäistavarakaupalle. Päivittäistavarakauppa sijoittuisi hybridikortteliin aivan alueen ytimeen, jonne sijoittuisi myös muita kaupallisia palveluita.

Kaavarunkokartan lisäksi alueen tulevaa asemakaavoitusta ohjataan myös kuvallisilla ohjeilla, joissa esitetään periaatteita yleisten alueiden toteutukseen, nykyisten kortteleiden korjaukseen ja täydennykseen, ratikanvarren uusiin kortteleihin ja pohjoisen laajenemisalueisiin liittyen. Ratikanvarren kaupunkimaisuutta lisätään avoimilla maantasokerroksilla. Uudisrakentamisen yhteydessä mielenkiintoista kaupunkikuvaa luodaan myös vaihtelevalla kerroskorkeudella, kattomuodoilla ja vaihtelevalla värityksellä. Nykyistä rakennuskantaa voidaan uudistaa julkisivujen ja parvekkeiden ilmettä kohentamalla ja purkava saneeraus on tapauskohtaisesti sallittua.

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty kaavarunkoluonnos 091700, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Länsimäen kaavarunko 2020,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja teki esitykseensä seuraavan teknisen korjauksen: Kaavarunkokarttaan korjataan kaksi taloyhtiöille kuuluvaa pysäköintialuetta Vartiotien varrelta Y-alueelta asuinkortteliksi. Rajakylän päiväkodin alue on korjattu Y-alueeksi. Korjaukset koskevat kaavarunkokarttaa ja selostusta.

Päätös:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty, korjattu kaavarunko-luonnos 091700, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Länsimäen kaavarunko 2020,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

_____

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päivän ajaksi mielipiteiden ja muistutusten antamista varten 12.10.2021 päivätty, korjattu kaavarunkoluonnos 091700, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Länsimäen kaavarunko 2020, ja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen varajäsen Pekka Virkamäki esitti jäsen Kai-Ari Lundellin kannattamana kaavarunko-sanan korvaamista kehityskuva-sanalla esityslistatekstissä ja päätösesityksessä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaavarunko-sanan säilyttämistä esityslistatekstissä ja päätösesityksessä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen varajäsen Pekka Virkamäen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Multala, Luokkala, Raja-Aho, Kasonen, Rokkanen, Tahvanainen, Kaukola, Abdi, Tammi, Karinen) ja 4 ei-ääntä (Virkamäki, Norrena, Kärki, Lundell) yhden jäsenen äänestäessä tyhjää (Valtanen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja muutti päätösesityksen a) kohdan kuulumaan seuraavasti:

a) Asettaa nähtäville 30 ~~päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti~~ *päivän ajaksi mielipiteiden ja muistutusten antamista varten* 12.10.2021 päivätty, korjattu kaavarunko-luonnos 091700, 91 Länsimäki, 95 Rajakylä / Länsimäen kaavarunko 2020, ja

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:
- Länsimäen kaavarunkokartta 12.10.2021 (II)
- Länsimäen kaavarunko -selostus 12.10.2021 (II)

Kaikki kaavarungon oheismateriaali löytyy Länsimäen keskustan kaavarungon nettisivuilta:
https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/101/0/150651

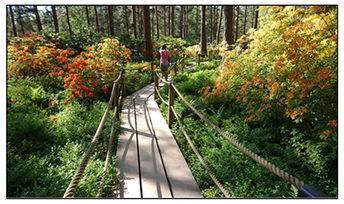
- Länsimäen kaavarunko -lähtötiedot 12.10.2021
- Asukaskyselyn tulokset, 1.12.2020

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi
asemakaava-arkkitehti Anna Hellén, puh. 050 302 9028, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi
asemakaava-arkkitehti Linnea Löytönen, puh. 040 487 1184, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

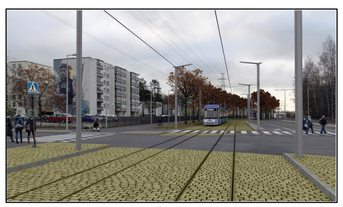

LÄNSIMÄEN KAAVARUNKO 091700

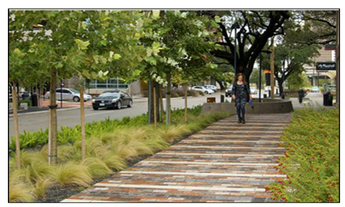
12.10.2021

MERKINNÄT

- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
- KAUPUNKIKUVALLISESTI KEHITETTÄVÄ ALUE
- OLEMASSA OLEVA ASUINALUE, JOTA VOI TÄYDENNYSRAKENTAA
- UUSI ASUINALUE
- TÄYDENNYSRAKENTAMINEN EDELLYTTÄÄ PYSÄKÖINNIN UUDELLEENJÄRJESTÄMISTÄ
- A1 KERROSTALOALUE
- A2 SEKOITTUNEIDEN ASUINRAKENNUSTEN ALUE
- A3 OMAOVISET ASUNNOT
- 5-8 KERROSLUKU
- e=0.2-0.4 TEHOKKUUSLUKU
- MAANTIE
- KATU
- AUKIO
- TÄRKEÄ RISTEYSKOHTA
- PUISTO
- VIRKISTYSMETSÄ
- SUOJELUALUE
- LUO ARVOKAS LUONNONYMPÄRISTÖ
- TP TYÖPAIKKA-ALUE
- YLEISTEN PALVELUIDEN ALUE
- Y YHDYSKUNTATEKNISTEN LAITOSTEN ALUE
- KULTTUURIYMPÄRISTÖ
- POHJAVESIALUE
- HULEVESIRAKENNE
- LY LIIKENNEALUEEN YLITYS
- Hau KOIRAPUISTO
- SELVITYSALUE
- ASUINALUEVARAUS
- KALLIOIDEN KETJU
- KUNTOILUN KEHÄ
- KÄVELYN PÄÄREITTI
- NOPEAN PYÖRÄILYN REITTI
- RATIKKALINJA
- TÄRKEÄ KEVYEN LIIKENTEEN REITTI
- ULKOILUREITTI
- VAHVA KAUPALLINEN JULKISIVU
- KAUPUNGINOSAN RAJA
- TYKKITIE
- 1b–1b PYSÄKÖINTINORMIALUE 1B
- 2–2 PYSÄKÖINTINORMIALUE 2
- 1c–1c PYSÄKÖINTINORMIALUE 1C
- KAUPUNKIKUVALLISESTI MERKITTÄVÄ KOHDE
- KESKITETYN PYSÄKÖINNIN LIKIMÄÄRÄINEN SIJAINTI
- RATIKAN PYSÄKKI
- URHEILUHALLIN LIKIMÄÄRÄINEN SIJAINTI

N W E S

0 125 250 500 Metriä

National Land Survey of Finland, Esri, HERE, Garmin, INCREMENT P, USGS

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

091700 LÄNSIMÄEN KAAVARUNKO

SELOSTUS

VANTAAN KAUPUNKI
12.10.2021

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus
Kielotie 28
01300 Vantaa

Ohjausryhmä:

- Asikainen Ari
- Auvinen Antti
- Burjam Heidi
- Hellén Anna
- Henriksson Tomi
- Hulkko Tiina
- Jaakonaho Mari
- Jokela Anu
- Juolahti Mikko
- Kangas Heikki
- Karisalo Vesa
- Karppinen Janne
- Koponen Susanna
- Kurittu Jonna
- Lahnalampi-Lahtinen Minna
- Linderborg Hilkka
- Linderborg Hilkka
- Linja Nina
- Löytönen Linnea
- Mamia Virpi
- Muukka Laura
- Myllylä Janne
- Rantalainen Sinikka
- Toljander Wilma
- Tossavainen Ari
- Vaten Kirsi
- Virta Riikka

Työryhmä:

- Anna Hellén, asemakaava-arkkitehti
- Linnea Löytönen, asemakaava-arkkitehti
- Jukka-Veli Heikka, asemakaava-arkkitehti
- Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti
- Susanna Koponen, liikenneinsinööri
- Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri
- Virpi Mamia, yleiskaava-arkkitehti
- Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö
- Timo Kallaluoto, aluearkkitehti, nimistötyöryhmä

(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Julkaisija:

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

Sisällys

1. Tiivistelmä 2
1.1. Johdanto ja taustatiedot 2
1.2. Mikä on kaavarunko? 2
1.3. Kaavarunkoalueen sijainti 3
1.4. Kaavarungon nimi 3
2. Kaavarungon tavoitteet ja visio 3
3. Kaavarunkoprosessin vaiheet 7
3.1. Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 7
3.2. Osallistuminen ja yhteistyö 7
3.2.1. Osalliset 7
3.2.2. Osallistuminen ja vuorovaikutus 7
3.2.3. Viranomaisyhteistyö 8
4. Suunnitelma 9
4.1. Kaupunkirakenne ja asuminen 11
4.1.1. Asumisen tyypit 13
4.1.2. Kaupunkikuva 18
4.2. Liikenne 22
4.2.1. Vantaan ratikka ja katualueet 24
4.2.2. Pohjoisen laajenemisalueen Uusi Katu 26
4.2.3. Pysäköinti 28
4.2.4. Kevyt liikenne 30
4.2.5. Tärkeät risteyskohdat 32
4.2.6. Pihakadut / Shared space 33
4.2.7. Porvoonväylän ylitys 34
4.3. Luonto, virkistys ja kulttuuri 35
4.3.1. Virkistys- ja viheralueiden kehittäminen 37
4.3.2. Viheralueet ja kulttuurihistoria 38
4.3.3. Ulkoilureitit 39
4.3.4. Puistot 40
4.3.5. Aukiot ja taskupuistot sekä katuvihreä 43
4.3.6. Hulevesien hallinta 44
4.3.7. Ekosysteemipalvelut ja kompensaatiokeinot 45
4.3.8. Vihertehokkuus 46
4.4. Palvelut ja työpaikat 47
4.4.1. Palveluiden alueet 49
4.4.2. Yhteisölliset tilat 52
4.4.3. Työpaikka-alueet 53
5. Kaavarungon toteutus 54
5.1. Yleiset alueet 54
5.2. Nykyisten kortteleiden korjaus ja täydennys 55
5.3. Ratikanvarren uudet korttelit 56
5.4. Pohjoinen laajenemisalue 57
6. Kaavarungon vaikutukset 62
7. Lähteet 66

1. TIIVISTELMÄ

1.1. JOHDANTO JA TAUSTATIEDOT

Länsimäen keskusta ja sen lähiympäristö kehittyy ja uudistuu. Vantaan uusi ratikkalinjaus parantaa keskustojen saavutettavuutta ja mahdollistaa ratikan varren alueiden kehittämisen. Länsimäessä keskeisiä kehitykseen liittyviä kysymyksiä ovat ratikan lisäksi uusien asuinkortteleiden sijoittaminen alueen koillisosaan ja mahdollinen voimalinjan muuttaminen maakaapeliksi, mikä vapauttaa tilaa kaupunkirakenteen tiivistämiselle. Kaupunkirakenteen tiivistämisen rinnalla tarkastellaan myös viheralueiden ja -reittien säilyttämistä ja kehittämistä. Palveluiden määrää ja sijoittumista tarkastellaan. Kävely-ympäristöä metroasemalle johtavalla reitillä parannetaan. Yhteisöllisyyttä lisätään ja urheilumahdollisuuksia kehitetään.

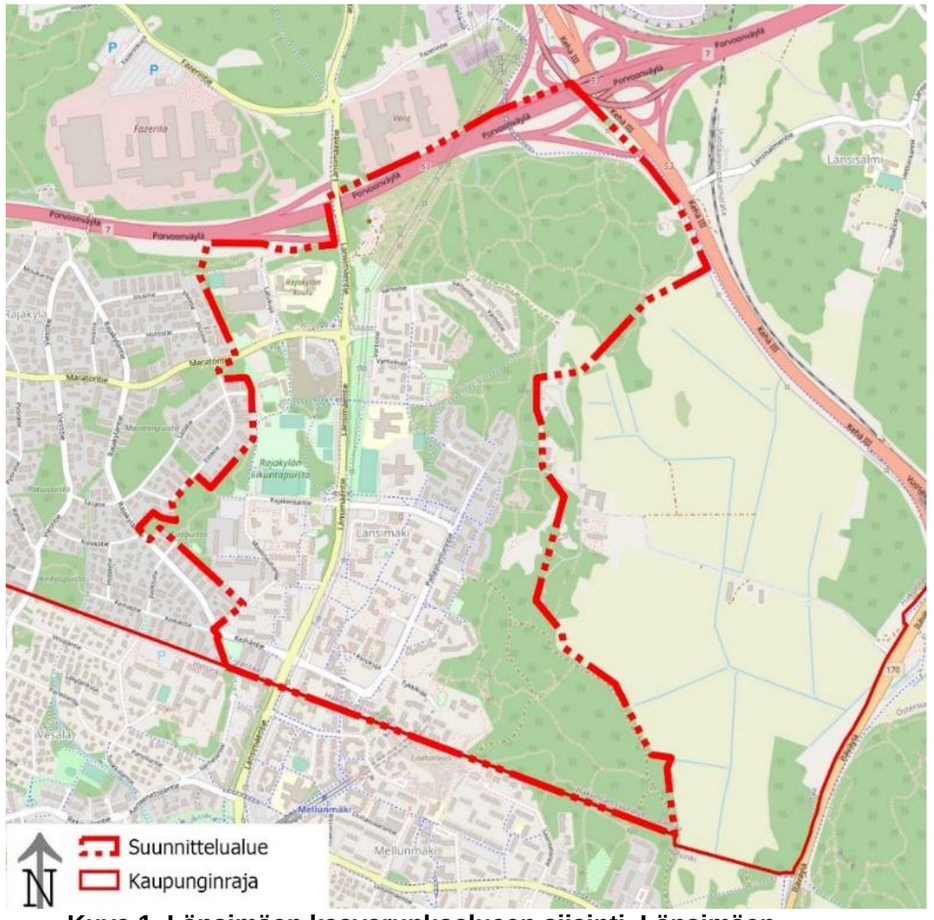
Länsimäen kaavarunko 091700 on kaupunkisuunnittelun vuoden 2021 työohjelmassa. Vantaan ratikkaan liittyvät kaavarungot ovat yksi asemakaavoituksen vuoden 2021 painopisteistä (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.01.2020 § 6). Länsimäen kaavarunkotyö käynnistyi toukokuussa 2020 ja sitä on ollut työstämässä kaupungin asiantuntijoista koostuva laaja joukko.

Kaavarunko tarkastelee Länsimäen kehitystä vuoteen 2045 asti. Se mahdollistaa noin 180 000 kem²:n uuden asuinrakentamisen (4 400 asukasta, 2 700 asuntoa) ja noin 10 000 kem² uusia palveluita. Rakentamisesta 90 000 voidaan toteuttaa vasta, mikäli Länsimäentien vieressä kulkeva 110 kV sähkön ilmajohto muutetaan maakaapeloinniksi. Asumisesta 110 000 kem² (2700 asukasta) sijoittuu kaupungin tai kaupungin yhtiön omistamalle maalle ja 73 000 (1800 asukasta) yksityiselle maalle. Yksityiselle maalle sijoittuva rakentaminen voi toteutua vain omistajan, tyypillisesti asunto-osakeyhtiön, aloitteesta.

Tässä selostuksessa esitellään kaavarungon ratkaisut. Kaavarunko esitellään osissa teemoittain. Kaavarunko-alueen lähtötiedot ja muut aluetta koskevat suunnitelmat ja ohjelmat on esitetty toisessa erillisessä raportissa (Vantaan kaupunki 2021a).

1.2. MIKÄ ON KAAVARUNKO?

Kaavarunko ei ole suomalaisen kaavoitusjärjestelmän juridinen muoto. Kaavarunko on yleispiirteinen suunnitelma, joka mahdollistaa joustavasti yleiskaava- ja asemakaavatasoisten tarkasteluiden yhdistämisen. Kaavarungossa esitetään myös aihioita uusille toimintatavoille, joilla voidaan edistää laadukkaan kaupunkiympäristön kehittymistä. Näitä toimintatapoja tulee jatkokehittää edelleen. Kaavarungossa esitettyjä ratkaisuja on tarkoitus hyödyntää ja jalostaa eteenpäin tulevissa asemakaavoissa.

Kuva 1. Länsimäen kaavarunkoalueen sijainti. Länsimäen kaavarungon suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään, idässä Kehä III:een sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin, etelässä Vantaan ja Helsingin kaupungin väliseen rajaan ja lännessä Estepuistoon.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Länsimäessä kaavarunko päätettiin laatia, sillä alueelle suunniteltu Vantaan ratikan linjaus vaatii tarkastelemaan ratikan varren alueiden kehittämistä. Ratikan varrelle tullaan tarvitsemaan asemakaavamuutoksia ratikan rakentamisen mahdollistamiseksi. Länsimäessä on lisäksi tarpeen tarkastella keskustan ja sitä laajemman alueen tulevaa kehittämistä kokonaisvaltaisesti, ottaen huomioon nykyisten asuinalueiden tiivistämisen, uusien asuinalueiden rakentamisen, uusien tieyhteyksien linjaamisen, palveluiden riittävyyden ja lisäämisen, ja niin edelleen. Tällaisen laajemman tarkastelun avuksi laaditaan kaavarunko strategiseksi viitteeksi tuleville asemakaavamuutoksille.

Kaavarunko ja sen suunnitteluperiaatteet antavat strategisen viitekehyksen asemakaavoitukselle ja hankekehitykselle siellä, missä asemakaavoitus ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Alueilla, joissa kaavarunko on ristiriidassa yleiskaavan kanssa, on tarpeen harkita yleiskaavan päivittämistä. Koko Vantaalle on laadittu uusi yleiskaava 2020, joka on ollut nähtävillä vuoden 2020 keväällä ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa marraskuussa 2020. Länsimäen kaavarunko laaditaan ottaen huomioon yleiskaava 2020 ratkaisut.

1.3. KAAVARUNKOALUEEN SIJAINTI

Kaavarunkoalue sijaitsee Vantaan kaupungin Länsimäen kaupunginosassa n:o 91, sekä osittain Vantaan kaupungin Rajakylän kaupunginosassa n:o 95. Alueen pinta-ala on noin 187 ha. Kaavarunkoalue rajautuu pohjoisessa Porvoonväylään ja idässä Kehä III:seen sekä Westerkullan kartanon peltoalueisiin (Kuva 1). Etelässä kaavarunkoalue rajautuu Vantaan ja Helsingin kaupunkien rajaan. Lännessä rajaus kulkee Estepuiston, Rajakentän ja Sompapuiston länsirajaa pitkin sekä Jousitien itäpuolella olevien kiinteistöjen itärajaa pitkin. Mellunmäen metroasemalle on matkaa noin 700 metriä Länsimäen keskustasta (Länsimäen keskusta on laskettu sijaitsevan noin osoitteessa Länsimäentie 35).

1.4. KAAVARUNGON NIMI

Kaavarunkoalue on nimetty Länsimäen kaavarungoksi. Kaavarungon tarkastelualueeseen on otettu mukaan osa Länsimäen ja osa Rajakylän kaupunginosista. Kaavarungon tarkastelualue on määritelty tarpeelliselle laajuudelle huomioiden alueelle sijoittuvat kehityskysymykset. Kaavarungon aluerajaus ei tarkoita kaupunginosien rajojen muuttumista, vaan kyseessä on tarkastelualue, jonka sisäpuolelta tehdään selvityksiä ja ratkotaan kehityskysymyksiä. Kaavarungon nimi perustuu siihen, että pääosa kaavarungon aluerajauksesta käsittää Länsimäen kaupunginosan alueita. Kaavarungon nimellä halutaan tuoda esille myös sitä, että tulevaisuudessa Länsimäki ja sen lähiympäristö kehittyvät kiinnostavaksi ratikkakaupunkikeskukseksi.

2. KAAVARUNGON TAVOITTEET JA VISIO

Tämän kaavarunkotyön tavoitteena on määrittää periaatteet Länsimäen keskustan kasvulle ja laajenemiselle. Täydennysrakentamiseen soveltuvia paikkoja kartoitetaan ja pyritään ohjaamaan uutta rakentamista siten, että kaupunkikuva paranee nykyisestä. Painopiste on varsinkin Vantaan uuden raitiolinjan varren kaupunkimaisen ilmeen kehittämisessä. Tulevaisuuden Länsimäessä on raitiolinjaan tukeutuvaa miellyttävää kaupunkirakennetta, enemmän laadukasta asumista ja palveluja sekä käveltävää, turvallista ja viihtyisää keskustaympäristöä.

Kaavarungon aloittamisen aikaan tavoitteiksi tunnistettiin seuraavat neljä päätavoitetta (Kuva 2):

1. Asuinalueen laajeneminen koilliseen
2. Keskustan kehitys ja raitiolinja
3. Kävelykeskustan kehittäminen
4. Mahdollistetaan täydennysrakentaminen ja rakennuskannan uudistaminen

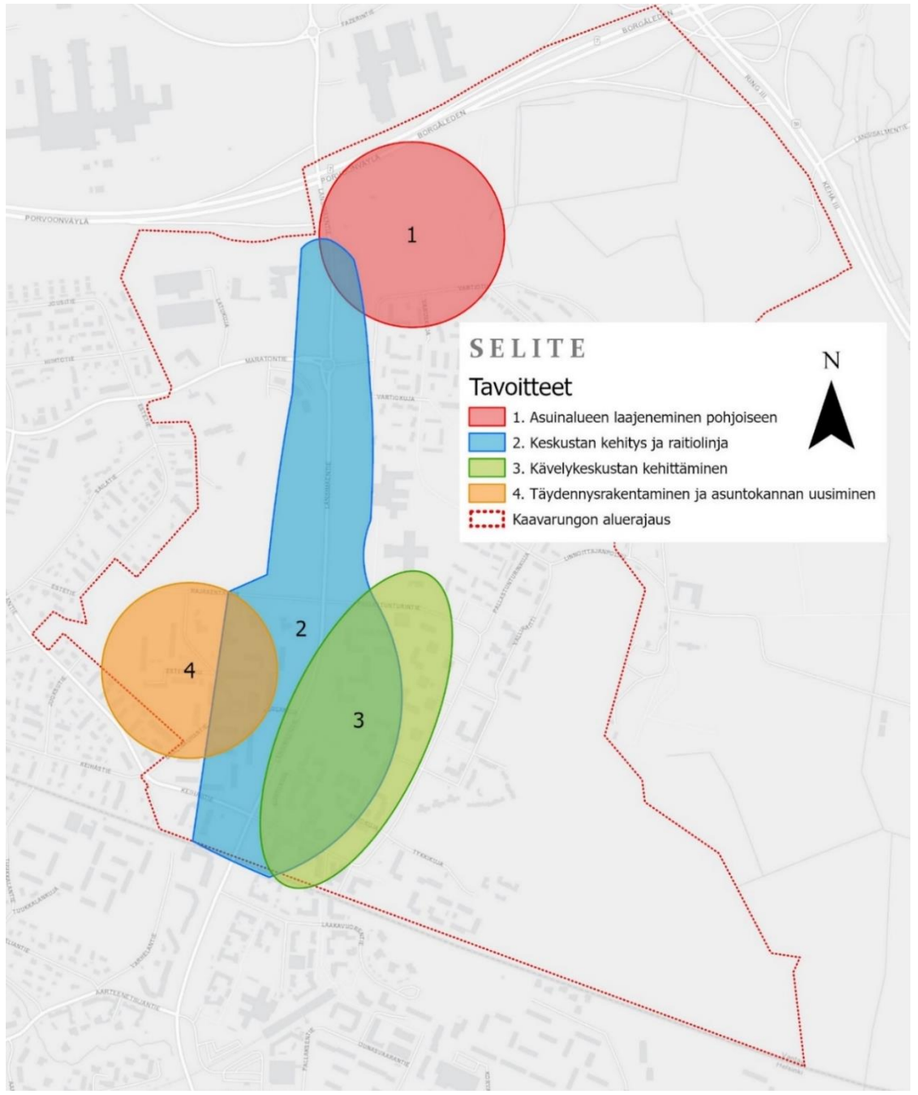
Näiden neljän pääteeman sisällä pohdittiin alkutilanteeseen alatavoitteet, jotka ovat:

1. Asuinalueen laajeneminen pohjoiseen
    - 55 000-70 000 kem² uutta asumista
    - Ratikkapysäkki Rajakylän koulun kohdalle
    - Uuden päiväkodin sijoittaminen
    - Lähipalvelut uudelle laajennusalueelle
2. Keskustan kehitys ja raitiolinja
    - Kaupunkirakenteen tiivistäminen – jopa 100 000 kem2 uutta rakentamista
    - Pysäköinnin uudelleenjärjestäminen
    - Hybridirakennus keskustan Y-kortteliin
    - Uusi päiväkoti Länsimäen eteläosaan
3. Kävelykeskustan kehittäminen
    - Kuntopuiston parannus toiminnalliseksi puistoksi
    - Palveluita keskustaan
    - Yhteys metroasemalle
4. Mahdollistetaan täydennysrakentaminen ja rakennuskannan uudistaminen
    - Pysäköinnin uudelleenjärjestäminen
    - Lähiökehittämisen hanke – energiatehokas kaupunkiuudistus 5 000 – 15 000 kem lisää uudistavan saneerauksen kautta

Suunnittelutyön edetessä kaavarunkoalueelta on tunnistettu myös muita tarkempia tavoitteita neljän päätavoitteen lisäksi. Nämä tavoitteet ovat nousseet esille asiantuntijoiden keskuudessa sekä muun muassa Länsimäen asukaskyselyn vastauksista.

Muita tunnistettuja tavoitteita ovat:

- Palveluiden säilyttäminen ja lisääminen. Muun muassa senioriasumisen sijoittumista alueelle selvitetään.
- Viher- ja ulkoilualueen kokonaisuuden kehittäminen ottaen huomioon nykyiset kävely- ja ulkoilureitit sekä Vantaan että Helsingin puolella.
- Alueen historian, kulttuuriarvojen ja luontoarvojen huomioiminen.
- Suvaitsevaisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Kuva 2. Kaavarunkotyön keskeisemmät tavoitteet.

Tavoitteiden pohjalta on muodostettu visiot tulevaisuuden Länsimäestä. Visioiden muodostamisessa on käytetty taustatietona tavoitteiden lisäksi myös asukaskyselystä nousseita toiveita tulevaisuuden Länsimäestä.

Visiot

Länsimäki – Ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä kaupunkikeskus

i. Länsimäkeä tiivistetään siten, että alue säilyy vehreänä ja ulkoilu- ja luontoalueille on hyvät yhteydet
ii. Hyödynnetään alueen historiaa vetovoimatekijänä ja imagon rakentamisessa
iii. Olemassa olevia viheryhteyksiä säilytetään ja vahvistetaan

Länsimäki - Ilmastonmuutoksen kestävä kaupunkikeskus

iv. Hulevesiä hallitaan sekä laadullisesti että määrällisesti
v. Hyödynnetään kiertotalouden periaatteita
vi. Edistetään ekotehokkaita ratkaisuja

Länsimäki – Houkutteleva liikennekeskus

vii. Tehdään kestävistä kulkumuodoista kilpailukykyisiä ja huolehditaan liikkumisympäristön miellyttävyydestä
viii. Vantaan ratikka lisää keskustan saavutettavuutta
ix. Parannetaan kevyen liikenteen väyliä

Länsimäki - Yhteisöllinen, suvaitsevainen ja palvelullinen kaupunkikeskus

x. Edistetään yhteisöllisten tilojen muodostumista julkisille ja puolijulkisille alueille.
xi. Muodostetaan asuinalueet asuntotyypeiltään monipuolisiksi.

Länsimäen valtti on sen sijainti kehittyvässä raidekaupungissa. Länsimäki on portti Helsingistä Itä-Vantaalle sekä itään Porvooseen ja länteen muille Vantaan ja pohjoisen Helsingin alueille. Vantaan ratikka tuo Länsimäen keskustan ja sitä ympäröivät nykyiset ja uudet asuinalueet saavutettavammaksi etelästä metrolla tultaessa sekä pohjoisesta, idästä ja lännestä väyliä pitkin tultaessa. Kaupunkikuva tulee muuttumaan raidekaupunkikeskustan arvoiseksi. Länsimäen keskustan ratikan pysäkin yhteyteen suunnitellaan hybridirakennus. Länsimäentien kummatkin puolet suunnitellaan kytkeytymään entistä paremmin toisiinsa sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnallisesti. Kävelyetäisyydelle Rajakylän ratikkapysäkistä on tilaa rakentaa asuntoja jopa 2 000 uudelle asukkaalle.

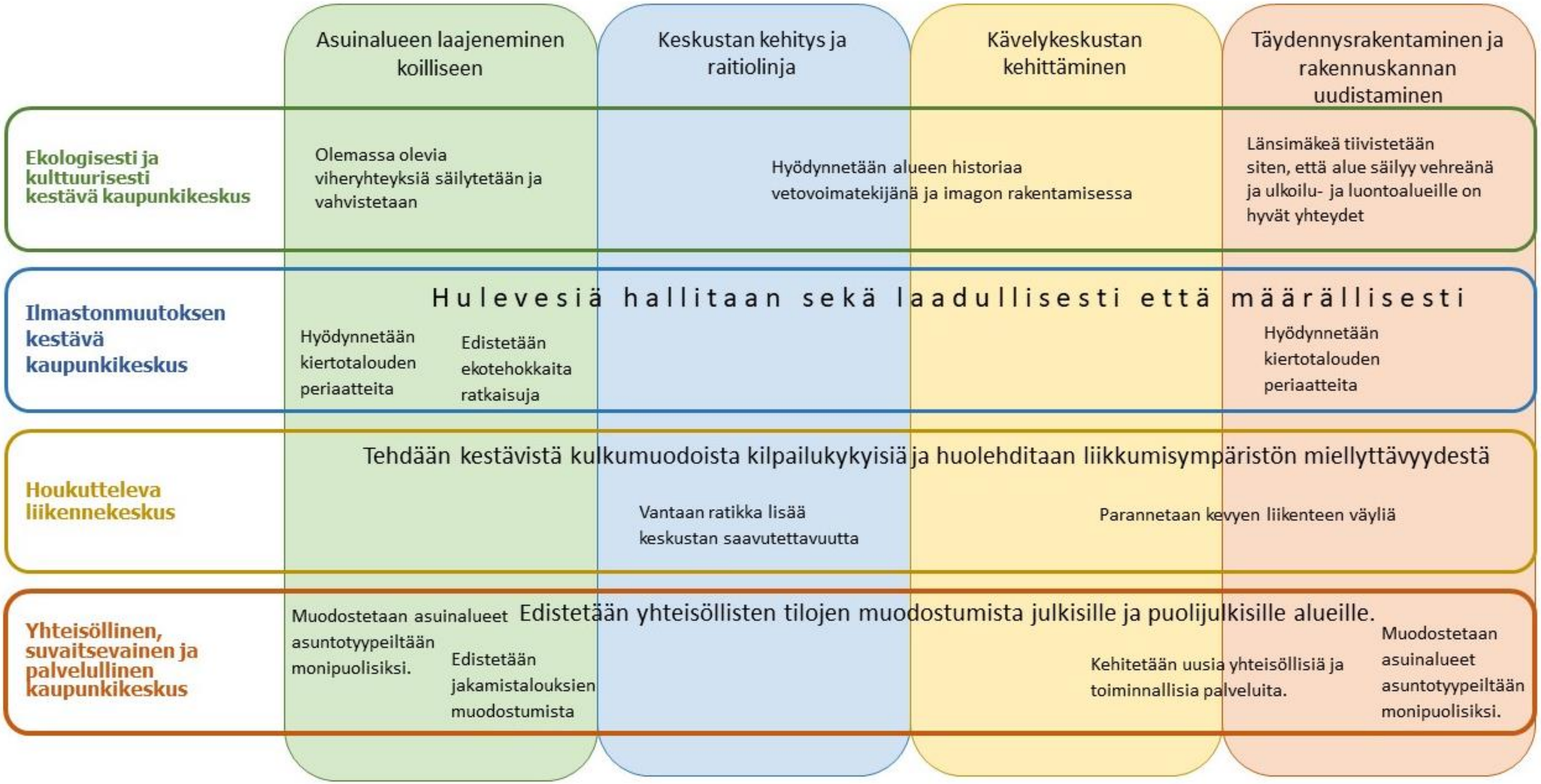
Länsimäessä näkyy alueen historia ja luonnonläheisyys, nämä kaksi ovat kauniisti kehittyneet kytkökseen toisiinsa. Alueeseen on lähes rakentunut kiinni Rajakylän pientaloalue, joka huokuu menneiden aikojen kylähenkeä. Asuinalueita erottavat sympaattiset puistoalueet, joiden alueelta on nähtävissä alueelle rakennetut ensimmäisen maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset, jotka ovat koko valtakunnan alueen mittapuullakin katsottuna merkittävät. Länsimäki-Rajakylä on rakentunut keskelle historiallista seutua, ja sen historia on edelleen alueelta hyvin nähtävillä. Tätä ominaispiirrettä tullaan varjelemaan ja tuomaan vielä enemmän suunnitelmassa esille.

Länsimäki on asukastaustaltaan hyvin monipuolinen. Alueella toimii jo nykyisin aktiivisten asukkaiden ryhmä ja asukastila on aktiivisessa käytössä. Asukasaktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tuetaan ja kehitetään entisestään kunnostamalla ja kehittämällä alueen sydämenä toimivaa Kuntopuistoa. Kaavarungossa esitellään ajatus tilojen moni- ja yhteiskäyttöisyydestä. Alueelle kehitetään yhteisöllisiä palveluita. Alueen kehittyminen ratikan myötä ja tekee liiketoiminnan ja uusien palveluiden tarjoamisen alueella kannattavaksi. Länsimäentietä kehitetään kokonaisuudessaan kaupunkikuvallisesti ja kaupallisesti kannattavaksi ja kiinnostavaksi alueeksi.

Keskusta on alueeltaan kompakti ja saavutettavuudeltaan jo nykyisin hyvä. Alue on rakentunut yhteen Helsingin Mellunmäen keskustan kanssa. Alueelle suoritetun kyselyn perusteella suunnittelualueen asukkaat liikkuvat paljon kävellen ja pyöräillen. Joukkoliikenneyhteyksien lisääntyessä ja alueen kävely-ympäristön parantuessa kestävien kulkutapaosuuksien ennustetaan lisääntyvän

vielä nykyisestä. Tiivistyvä kaupunkirakenne vaatii väistämättä kalliita pysäköintiratkaisuja, kun autot eivät enää mahdu asfaltoidulle kerrostalopihalle. Vantaan keskustoissa kokeillaan uutta, väljempää asuinrakentamisen autopaikkanormia, joka on kytköksissä joukkoliikennepysäkkien saavutettavuuteen. Jos autoistumisen astetta Länsimäen keskustassa saadaan laskettua, muuttuu keskustan tiivistäminen taloudellisemmaksi. Autoilua keskustassa ei kuitenkaan haluta kitkeä pois vaan ainoastaan edistää kestävämpiä liikkumistapoja.

Kuva 3. Kaavarungon tavoitteet ja visiot sekä polut näiden saavuttamiseksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

3. KAAVARUNKOPROSESSIN VAIHEET

3.1. SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 (§ 7) jatkaa Vantaan ratikan suunnittelua yleissuunnitelman pohjalta.

Kaavarunko 091700 käynnistettiin 10.5.2020, kaavarunko oli kaupunkisuunnittelun vuoden 2020 työohjelmassa. Vantaan ratikkaan liittyvät kaavarungot kuuluivat asemakaavoituksen vuoden 2020 painopisteisiin (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.01.2020 § 6).

Kaavarunkotyö on vuoden 2021 työohjelmassa. Länsimäen kaavarunkotyötä jatketaan työohjelman mukaisesti.

Kaavarunkoprosessin vaiheet tiivistetysti:

- Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 091700.
- Työ tuli vireille 10.5.2020. Kaavarunkotyön alkamisesta ilmoitettiin ilmoituksena Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Vantaan Asukaslehdessä sekä kaavoituskatsauksessa.
- Mielipiteet pyydettiin 19.6.2020 mennessä ja niitä saatiin 12 kappaletta.
- Taustatietojen keräämiseksi järjestettiin verkkokysely, joka oli avoinna 8.5.-19.6.2020. Vastauksia saatiin yhteensä 581 kappaletta.
- Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin viikolla 20 yhteensä 9 tuntia osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteitä ja kysymyksiä varten. Tänä aikana vastaanotettiin yksi mielipide puhelimitse.
- Kaavarungon ohjausryhmä kokoontui 1 kerran, jolloin päätettiin kaavarunkotyön jatkamisesta pienemmissä teemaryhmissä.
- Suunnittelutyön aikana järjestettiin kaupungin asiantuntijoille teemaryhmien workshopeja yhteensä 4 kertaa.
- Suunnittelutyön aikana järjestettiin useita kokouksia eri alojen asiantuntijoiden kanssa liittyen kaavarungon selvityksiin ja ratkaisuihin.
- Verkkokyselyn tulokset julkaistiin 1.12.2020
- Kaavarunkoa on esitelty keväällä 2021 muun muassa Vantaan kaupungin Ratikan kaupunkikehitysryhmässä, kaupunginhallituksen seurantaryhmässä sekä Vantaan maankäyttöasioiden seurantaryhmässä.

3.2. OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1. OSALLISET

- alueen maanomistajat ja asukkaat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo, VAV
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL, Tukes.

3.2.2. OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Kaavarunkotyön alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä, Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 10.5.2020. Viranomaisille ja suurimmille maanomistajille on lähetetty tieto vireilletulosta kirjeitse.

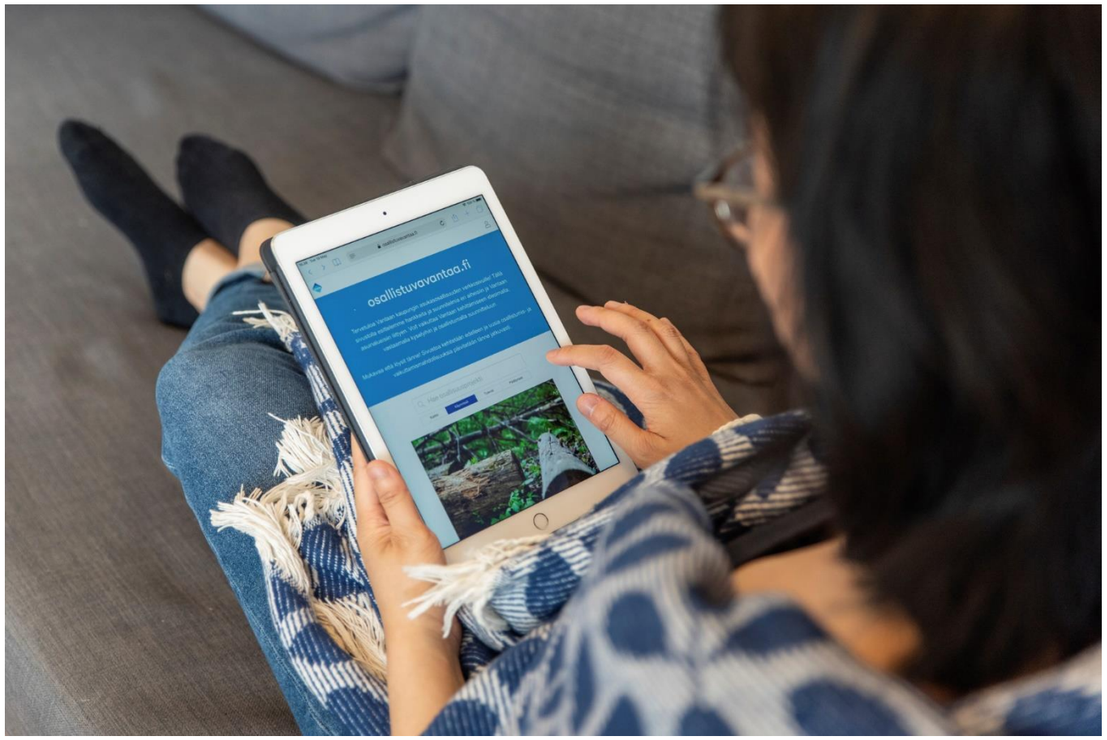
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 12 mielipidettä. Mielipiteet ja niiden vastaukset on esitetty kaavarungon lähtötietoraportissa (Vantaan kaupunki 2021a).

Kevät-kesällä 2020 järjestettiin kysely kaavarunkoalueen asukkaille ja muille osallisille. Kyselyssä kysyttiin muun muassa asumiseen, kaupunkikuvaan ja liikkumiseen liittyviä kysymyksiä. Kysely oli auki 8.5.-19.6. ja se julkaistiin kahdella kielellä (suomi, englanti). Kyselyyn saatiin yhteensä 581 vastausta. Kyselyn tulokset on koottu erilliseen raporttiin, joka on julkaistu kaavan verkkosivuilla (Vantaan kaupunki 2020, asukaskyselyn tulokset). Kyselyn tulosten perusteella alueen asukkaat ja siellä vierailevat haluavat Länsimäestä modernimman ja vihreän, yhteisöllisen ja enemmän palveluita sisältävän elävän kaupunkikeskustan.

Kaupungin asiantuntijoiden kesken järjestettiin 4 teematyöpajaa, joiden aikana työstettiin kaavarunkosuunnitelmaa.

Kaupungin asiantuntijat työstivät kaavarunkoa teematyöpajoissa. Kuvituskuva. Kuvan lähde: Vantaan kaupunki.

Asukaskysely järjestettiin touko-kesäkuussa 2020 Osallistuva Vantaa -aluetalla. Kuvituskuva. Kuvan lähde: Vantaan kaupunki.

3.2.3. VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Kaavarunkoa on esitelty Vantaan ratikan yhteistyöryhmässä, johon kuuluu edustajia sekä Vantaan että Helsingin kaupungeista. Lisäksi kaavarunko on esitelty Vantaan kaupungin Ratikan kaupunkikehitysryhmässä, kaupunginhallituksen seurantaryhmässä sekä Vantaan maankäyttöasioiden seurantaryhmässä.

4. SUUNNITELMA

Kaupunkisuunnittelussa on kyse nykyisten tarpeiden tyydyttämisestä sekä tulevaisuuden ennustamisesta. Nykyisiä tarpeita on melko helppo selvittää esimerkiksi alueen asukkailta kysymällä. Tulevaisuuden tarpeita sen sijaan ei ole yhtä yksinkertaista saada selville. Siksipä suunnittelussa onkin otettava huomioon useita eri tarpeita, eikä ainoastaan ihmisten näkökulmasta katsoen. Haastetta pitkälle tähtäävien suunnitelmien tekemisessä onkin ristiriitaisten tavoitteiden ja tarpeiden yhteensovittamisessa ja niitä väistämättä ilmenee lähes jokaisessa suunnitteluhankkeessa.

Länsimäen kaavarungossa kaksi tärkeää tavoitetta ovat tulevaisuuden asumistarpeen tyydyttäminen sekä luonnonympäristön säilyttäminen. Nämä kaksi tavoitetta ovat ristiriitaisia toisiinsa nähden. Kun rakennettu ympäristö laajenee, se syö alaa luonnonympäristöltä. Suunnitelma onkin siksi laadittava siten, että kumpaankin tarpeeseen voidaan vastata. Muita paikallisia tavoitteita juuri Länsimäen alueella ovat kulkutapojen muuttaminen kestävämmäksi, mihin osaltaan ratkaisuna on uusien kulkutapojen tarjoaminen alueella, esimerkiksi Vantaan ratikka, ja osaltaan ratkaisuna on myös yksi tavoitteista – palveluiden tarjoaminen Länsimäen alueella. Kun päivittäiset palvelut löytyvät läheltä kotoa, voi kulkutavaksi valita yksityisauton sijaan polkupyörän, kävelyn tai muun kestävämmän kulkutavan.

Paikallisissa tavoitteissa näkyy myös globaalit megatrendit: ekologisen jälleenrakentamisen tarve, väestön ikääntyminen ja monimuotoistuminen, verkostomaisten rakenteiden lisääntyminen, teknologian merkityksen lisääntyminen yhteiskunnassa sekä talousjärjestelmän uudet suuntaukset (Sitra 2020). Koko maapallon mittakaavassa ihmiskunta on pitkään ollut kuluttavan kehityksen polulla. Resursseja on kulutettu kestämättömästi, ympäristömme köyhtyy ja saastuu. Koko 2000-luvun on kuitenkin ajattelutavassa ollut muutosta ja suuntaus on kohti ekologista jälleenrakentamista. Ilmastonmuutokseen, luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen, resurssien vaihtelevaan saatavuuteen ja jäteongelmaan on tosissaan puututtava, jotta elinympäristömme olisi terveellinen ja kestävä myös tulevaisuudessa. On edistettävä kestävämpää rakentamistapaa. Vantaalla onkin lisätty puurakentamista, resurssiviisautta ja energiatehokkuutta, kiertotaloutta sekä vihertehokkuutta kaupunkisuunnittelussa näihin haasteisiin vastaamiseksi.

Kuvituskuva. Lähde: Microsoft

Verkostomaisten rakenteiden lisääntyminen liittyy Sitran mukaan vallanjaon monipuolistumiseen, mutta verkostomaisten rakenteiden lisääntyminen voidaan nähdä myös muissa yhteyksissä. Yhteydenpito, kauppa ja työympäristöt verkostoituvat. Tähän liittyy myös kaksi muuta megatrendiä; teknologian merkityksen lisääntyminen sekä talousjärjestelmän uudet suuntaukset. Yhteiskuntamme on yhä enemmissä määrin riippuvainen teknologiasta ja sen kehittymisestä. Internettiä käytetään lähes kaikilla toimialoilla, markkinat toimivat verkossa ja globaaleilla kentillä. Teknologia puolestaan mahdollistaa talousjärjestelmien kehittymisen uusien palveluiden ja toimintatapojen kehittymisen muodossa. Vuonna 2020 alkanut Korona-virus pandemia on osoittanut sen, että häiriöt globaaleissa jakeluverkoissa vaikuttavat paikallisesti. Teknologian kehittymisen myötä on voitu hankkia tarvikkeita ja materiaaleja hyödyntäen globaaleja verkostoja, mutta näiden verkostojen katkokset ovat aiheuttaneet saatavuusongelmia paikallisesti. Teknologia on toisaalta mahdollistanut työskentelytapojen muutoksen, kun yhä useammissa työpaikoissa

on siirrytty etätyöskentelyyn. Uusia toimintatapoja on jouduttu kehittämään hyvin nopeasti ja todennäköisesti tiedossa on pysyvämpi muutos työskentelytavoissa ja -ympäristöissä. Tähän on myös varauduttava kaupunkisuunnittelussa. On varattava tilaa monitoimitiloille, yhteiskäyttöisille tiloille sekä mahdollistettava tilojen muuntautuvuus useille eri käyttötarkoituksille.

Toinen globaali kehityskuva, joka näkyy selkeästi paikallisesti Länsimäen kaavarungon alueella, on väestön ikääntyminen ja monimuotoistuminen. Länsimäki on Vantaan mittakaavassa väestön monimuotoisuudessa kaikkein värikkäin. Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus koko väestöstä on suurinta juuri Länsimäessä Vantaan kaupunginosien vertailussa. Myös väestön ikääntyminen näkyy täällä. Väestön monimuotoisuuden lisääntymisen seurauksena on tärkeää kiinnittää huomiota kaikkien väestöryhmien viihtyvyyteen omalla asuinalueellaan. Tätä voidaan lisätä suvaitsevaisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämisen kautta ja myös huomioimalla asuinalueiden ja asuntojen muuntojoustavuus eri elämänvaiheet ja tarpeet huomioiden. Erilaisia - kokoisia ja kulttuurisia - perheitä on yhtä paljon kuin on erilaisia ihmisiä. Asuinalueiden suunnittelussa on huomioitava nämä monipuoliset taustat, jotta kestävyys voi toteutua.

Megatrendeihin, niiden positiivisiin ja myös negatiivisiin kehityskuviin ja haasteisiin, vastataan laajassa mittakaavassa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä maakuntakaavassa ja paikallisemmassa mittakaavassa yleiskaavoissa ja asemakaavoissa. Lisäksi kaupungilla on useita ohjelmia, kuten arkkitehtuuriohjelma ja resurssiviisauden tiekartta, jotka ohjaavat strategisella tasolla maankäyttösuunnitelmien tekoa keskittyen tiettyihin painoalueisiin. Suunnitelmien ja ohjelmien tavoitteena on luoda Vantaasta esimerkki kaupungista, joka rakentaa esteettisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää verkostokaupunkia, 15 minuutin kaupunkia. Tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta tiivistämällä kaupunkirakennetta, edistämällä joukkoliikennettä sekä suosimalla energiatehokkaita ja kestäviä rakentamistapoja käyttämällä ympäristöystävällisiä materiaaleja ja hyödyntämällä kiertotaloutta (Vantaan kaupunki 2015). Kaupunginosia voimistetaan ja vanhoja asuntoalueita kehitetään, elävöitetään ja täydennetään. Tiiviys ja tehokas rakenne tekee isoistakin investoinneista taloudellisia ja kannattavia ja pitää samalla etäisyydet palveluihin ja virkistysalueisiin lyhyinä ja helposti saavutettavina. Rakennettujen ympäristöjen monikäyttöisyys ja sekoittuneisuus mahdollistaa muutoksiin varautumisen ja alueiden resilienssin. Kaupunkirakenteen kehittämisen vastapainona tavoitteena on myös säilyttää kaupunkikeskustojen vihreä ilme ja varmistaa asukkaille houkuttelevia hengähdyspaikkoja sekä säilyttää luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemipalveluita, kuten puhdasta vettä ja ilmaa (Vantaan kaupunki 2015). Ekosysteemien merkitys on kasvanut myös ilmastonmuutoksen hillinnässä, sillä ne suojelevat tulvilta sekä muilta luonnonkatastrofeilta.

Kuvituskuva. Lähde: Microsoft

Länsimäen kaavarunkoa koskevat suunnitelmat ja ohjelmat on esitelty tarkemmin kaavarungon lähtötietoja esittävässä raportissa. Vantaan arkkitehtuuriohjelmasta on kuitenkin poimittu erikseen tätä raporttia varten tavoitteita ja ne on esitelty kaavarungon teemojen alla yhdessä kaavarungon ratkaisujen kanssa. Seuraavaksi esitellään kaavarungon sisältö teemoittain. Teemat ovat kaupunkirakenne ja asuminen, liikenne, luonto, virkistys ja kulttuuri sekä palvelut ja työpaikat. Teemat kuvastavat myös kappaleessa 2 esitettyjä visioita tulevaisuuden Länsimäestä.

4.1. KAUPUNKIRAKENNE JA ASUMINEN

Länsimäki – ilmastonmuutoksen kestävä kaupunkikeskus

Tuemme erilaisia elämäntapoja ja edistämme kaupunkiterveyttä. Vantaalaiset asuntoalueet ovat toisistaan erottuvia ja laadukkaita. Niissä on tarjolla vaihtoehtoisia asumisen tapoja.

Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä. Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.

Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan. Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa. Varmistamme, että jokaiseen keskustaan rakentuu vähintään yksi merkkirakennus sekä yksi laadukas julkinen ulkotila. Vahvistamme Vantaan identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla arkkitehtuurilla. Varmistamme, että keskustoissa on riittävästi julkisia tiloja ja että arkkitehtuuri on monikäyttöistä

Kaavarungossa on esitetty kolme erilaista asumista ja asumisen järjestämistä esittävää aluetyyppiä:

1. Olemassa olevat asuinkorttelit, joita saa täydennysrakentaa
2. Olemassa olevat asuinkorttelit, joiden täydennysrakentaminen vaatii paikoituksen uudelleenjärjestämistä
3. Uudet asuinkorttelit

Täydennysrakentaminen on kaavarungossa mahdollista kaikilla rakentamisen mahdollistavien kortteleiden alueilla, mutta joillain alueilla on huomattu täydennysrakentamisen johtavan paikoituksen järjestämisen kannalta hankalaan tilanteeseen, ja paikoituksen järjestämistä tuleekin näissä kortteleissa tarkastella tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Olemassa olevien asuinkortteleiden kohdalla on ajateltu täydennysrakentamisen sijoittuvan nykyisten maantasopysäköintipaikkojen alueelle. Oletuksena on, että joukkoliikenteen kehittyessä ja ihmisten liikkumistottumusten muuttuessa yksityisautoilu vähenee. Tämä on myös kaupungin tavoite pitkällä aikavälillä -muutosta kohti kestävämpiä liikkumistapoja. Kaavarungossa tämä on huomioitu löysentämällä paikoitusnormeja, jolloin kaavan vaatima paikoitusmäärä vähenee ja nykyisiä paikoitusalueita voidaan ottaa täydennysrakentamisen alueiksi. Kaupungin tiivistyessä ja asukasmäärän lisääntyessä palveluiden tarjoaminen alueella tulee kannattavammaksi ja palvelut löytyvät lähempää kotoa. Tarve matkustaa pitkiä matkoja palveluihin vähenee ja näihin matkoihin voidaan käyttää julkista liikennettä.

Kestävää kaupunkirakennetta ja elämistä edistetään kaavarungossa esittämällä alueen pohjoisosaan shared space -tyyppistä katutilaa, jossa etusijalla eivät ole autot vaan lihasvoimin liikkuvat kulkijat. Ulkoilutiloihin ja -reitteihin panostetaan enemmän kuin ajoneuvoille tarkoitettuihin kulkuväyliin. Asuinympäristö muodostuu miellyttävämmäksi, kun katuvarausten sijaan voidaan varata tilaa ulkoilualueille. Yhteydet alueen ulkopuolelle ovat kuitenkin hyvät läheisen ratikkapysäkin ansiosta.

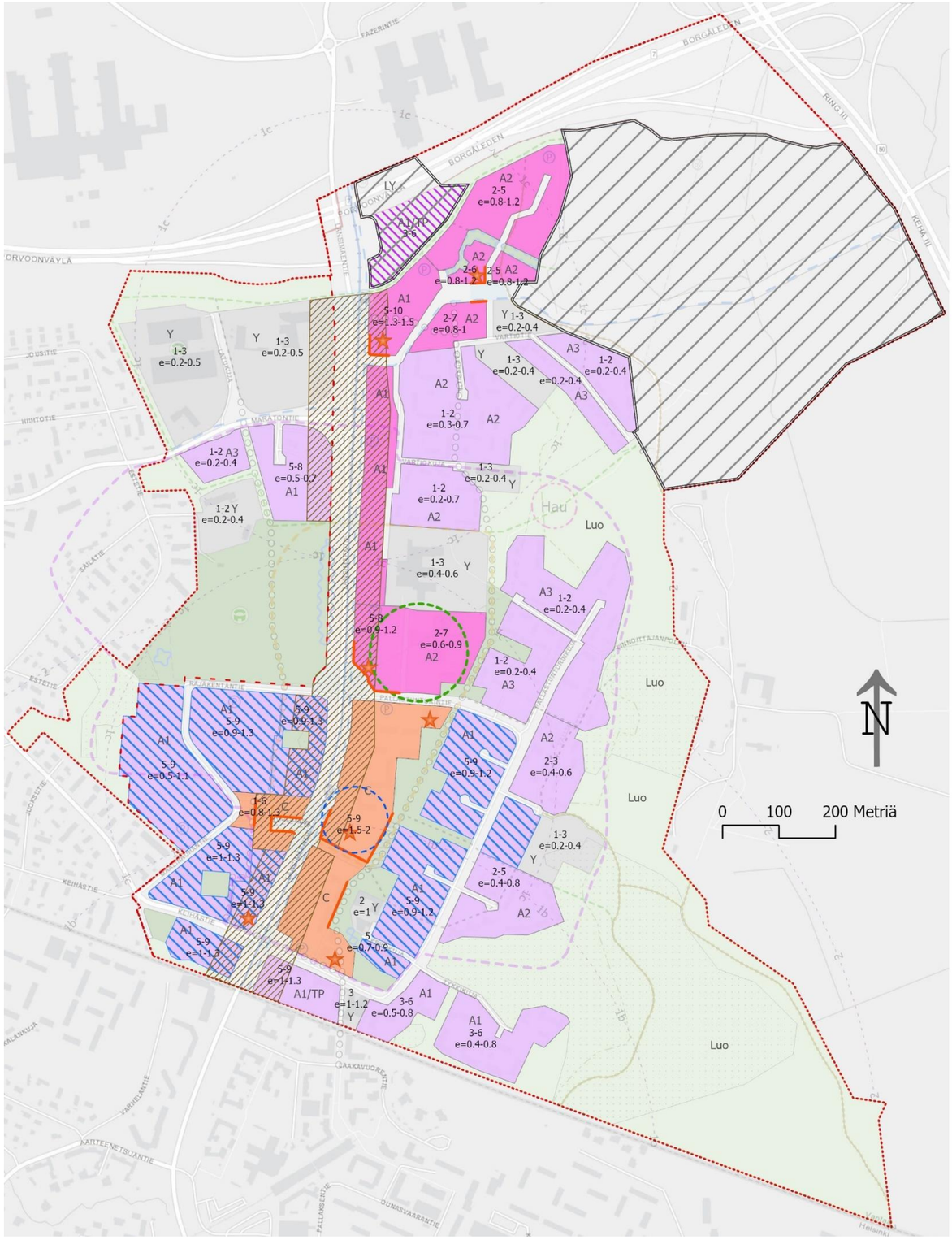
Länsimäen koulun eteläpuolelle on osoitettu elinkaariasumiselle alue. Elinkaariasumisen korttelialueella ajatuksena on, että asukkaat voivat asua samalla alueella elämänsä eri vaiheissa ja siirtyä elämäntilanteen mukaan saman alueen sisällä erikokoiseen asuntoon. Samalla alueella on ajateltu asumisen perustuvan myös paikalla tarjottaviin asumisen palveluihin. Elinkaariasumisen alueesta puhutaan enemmän myös palvelut -osiossa.

Länsimäen keskusta on keskustatoimintojen aluetta, joka on sekoittunutta asumisen, palveluiden ja työpaikkojen aluetta. Keskustan alueella kaupunkikuvaan, viihtyisyyteen, vehreyteen ja käveltävyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Alueella tulee varmistaa, että liike ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla. Maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa liike- ja toimitiloiksi. Alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueen pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti pyrkien keskitettyyn, nimeämättömään ja

vuorottaiskäyttöiseen ratkaisuun. Alueelle tulee toteuttaa myös lyhytaikaista kadunvarsipysäköintiä. Lisäksi kaavarunkoon on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun merkintä, kaupunkikuvallisesti merkittävän kohteen merkintä, kaupunkikuvallisesti kehitettävä alue sekä yksi potentiaalinen asuinaluevaraus.

SELITE

- KAAVARUNGON ALUERAJAUS
- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
- OLEMASSA OLEVA ASUINALUE, JOTA VOI TÄYDENNYSRAKENTAA
- UUSI ASUINALUE
- TÄYDENNYSRAKENTAMINEN EDELLYTTÄÄ PYSÄKÖINNIN UUDELLEENJÄRJESTÄMISTÄ
- A1 KERROSTALOALUE
- A2 SEKOITTUNEIDEN ASUINRAKENNUSTEN ALUE
- A3 OMAOVISET ASUNNOT
- /TP TYÖPAIKKA-ALUE
- KAUPUNKIKUVALLISESTI KEHITETTÄVÄ ALUE
- ASUINALUEVARAUS
- SELVITYSALUE
- VAHVA KAUPALLINEN JULKISIVU
- ELINKAARIASUMISEN ALUE
- KAUPUNGINOSAN RAJA
- HYBRIDIKORTTELI
- KAUPUNKIKUVALLISESTI MERKITTÄVÄ KOHDE

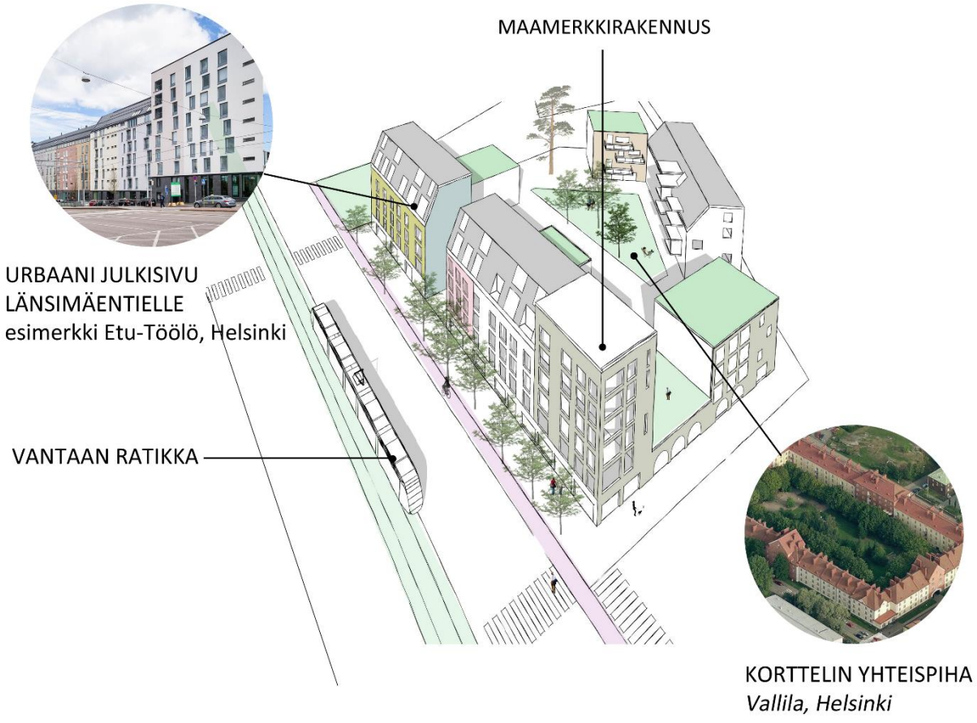
Kuva 4. Teema: Kaupunkirakenne ja asuminen. Kaavarungon merkinnät kaupunkirakenne ja asuminen -teemassa.

4.1.1. ASUMISEN TYYPIT

Kaavarungossa on esitetty erilaiset asuntokorttelityypit ohjaamaan alueelle muodostuvaa kaupunkikuvaa ja asuntotarjontaa. Asuinkorttelit on jaettu seuraaviin kolmeen ryhmään:

A1. Kerrostaloalue

Rakennetaan kaupunkimaista Länsimäkeä ja tiivistetään nykyisiä korttelialueita.

Kuva 5. Esimerkkipiirros Länsimäentien varren kerrostalokorttelista

Kerrostalorakentamisessa pyritään kaupunkimaisuuteen ja monimuotoisuuteen. Uudet kerrostalot ovat pääosin 4-7- kerroksisia, mutta rakennuksissa voi olla myös matalampia 2-3-kerroksisia osia. Kerrostalojen suunnittelussa tulisi erottaa selkeästi katutaso, peruskerros ja kattokerros. Kerrostalojen katutasossa on sekä asuntoja, yhteistiloja että liiketiloja. Ensimmäisen kerroksen asuntoihin saadaan lisää viihtyisyyttä ja ”omakotimaisuutta” asuntopihoilla. Kattokerroksen asuntoihin voidaan lisätä yksilöllisyyttä erilaisilla kattomuodoilla ja kattoterasseilla.

Kerrostalojen julkisivuihin tulee kiinnittää erityishuomiota pääkatujen (Länsimäentie ja Uusi Katu) varsilla. Pääkatujen varsilla kerrostalorakentaminen luo Länsimäkeen aiempaa umpikorttelimaisempaa ilmettä. Muualla voidaan käyttää puoliavoimia kortteliratkaisuja, joissa asunnot avautuvat kohti väljiä ja vehreitä näkymiä. Kerrostalokortteleissa liikkuminen on miellyttävää vaihtelevien julkisivujen, sisäänkäyntien ja vehreiden, autottomien korttelipihojen ansiosta.

A2. Sekoittuneiden kortteleiden alue

Ihmisen mittakaavainen asuinympäristö

Tulevat asemakaavat mahdollistavat sekoittuneet asuinkorttelit suuressa osassa Länsimäkeä. Tämä tarkoittaa, että samassa korttelissa voi olla kerrostaloasuntoja ja pientalomaisempaa asumista. Sekoittuneissa kortteleissa talotyyppejä voivat tavallisen kerrostalon lisäksi olla esimerkiksi pienkerrostalot, kaupunkipientalot, kytketyt pientalot ja paritalot. Tällaisella rakentamistavalla mahdollistetaan ihmisen mittakaavainen ja vaihteleva asuinympäristö.

Sekoittuneessa kortteleissa monilla asunnoilla on oma piha ja asunnon sisäänkäynti on maantasossa. Asuminen on kaupunkimaisen tiivistä, mutta asunnoilla on silti yhteys ulkotilaan. Sekoittuneella asuinrakentamisella voidaan tuoda asumisen vaihtoehtoja perinteisen kerros- ja omakotiasumisen välimaastoon.

Sekoittuneessa asuinkorttelissa voidaan esimerkiksi rakentaa pienempiä asuntoja kerrostaloon ja isoja perheasuntoja pari- ja rivitaloihin. Erilaisia talotyyppejä käyttämällä voidaan hälventää jyrkkää jakoa kerros- ja pientaloasumiseen ja luodaan vaihtelevaa asuntotarjontaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Kuva 6. Esimerkkipiirros sekoittuneesta asuinkorttelista

Sekoittunutta korttelirakennetta sijoittuu erityisesti pohjoiselle laajenemisalueelle. Nykyisiä matalia rivitaloalueita on myös mahdollista muuttaa sekoittuneeksi korttelirakenteeksi purkamalla osa rakennuksista ja korvaamalla ne tehokkaammalla rakentamisella. Mahdollinen korttelialueiden tehostaminen tapahtuu taloyhtiövetoisesti eli vain mikäli asuntojen omistajat tahtovat kehittää aluetta.

Kuva 7. Esimerkkejä sekoittuneen asuinkorttelin rakennustyypeistä.

A3. Omaovisten asuntojen alue

Oma tupa, oma lupa

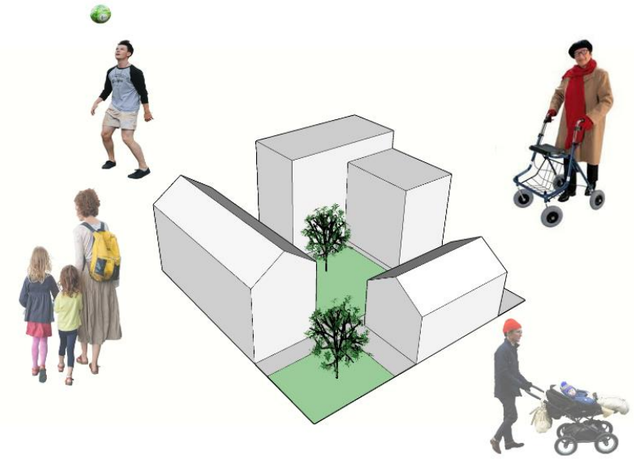

Kuva 8. Esimerkkipiirros tiiviistä ja matalasta asuinkorttelista

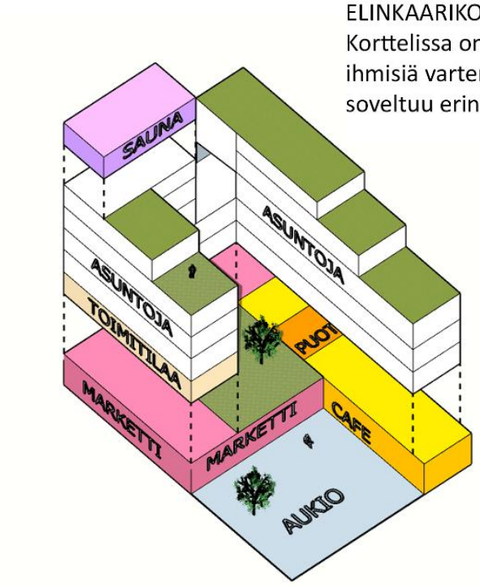
Pientaloasuminen on Suomessa halutuin asumismuoto. Pääkaupunkiseudun kasvun ja tiivistymisen myötä tarvitaan kuitenkin perinteisen väljille tonteille rakennetun omakotiasumisen rinnalle tiiviitä ja matalia, kaupunkimaisempia pientaloasumisen ratkaisuja. Talotyyppejä voivat olla erilaiset kytketyt pientalot ja kaupunkipientalot.

Tiiviillä ja matalalla asuinalueella asunnoilla on omat pienet pihansa, joita voidaan täydentää yhteisillä korttelipihoilla. Pientalot voivat yhdessä muodostaa kaupunkimaisia kortteleita. Tärkeää on myös asumisen yhteys Länsimäen laajoille metsäalueille. Omaovisten asuntojen alueella pysäköinti voi olla asuntokohtaista tai se voidaan järjestää keskitetysti.

Palvelukorttelit

ELINKAARIKORTTELI
Korttelissa on erilaisia asuntotyyppejä eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä varten. Alue on palveluiden läheisyydessä, minkä ansiosta se soveltuu erinomaisesti myös senioriasumiselle

HYBRIDIKORTTELI
Toiminnoiltaan sekoittunut keskustakortteli. Hybridikorttelin sijainniksi on ajateltu Länsimäentien itäpuolella, tulevan ratikkapysäkin vieressä sijaitsevaa tyhjää tonttia. Alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö, ns. supermarketti.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Selvitysalue koillisessa, Kehä III:n vieressä

SELVITYSALUE

Kaavarunkotyön alkuvaiheessa asumista oli osoitettu myös kaavarunkoalueen koillisosaan, Kehä III:n varrella sijaitsevalle selvitysalueelle. Östersundomin yhteisen yleiskaavan kumoutumisen takia alue on kuitenkin jätetty Länsimäen kaavarungossa selvitysalueeksi. Alue on kuitenkin osoitettu asumiselle Uudenmaan 2. maakuntakaavan Östersundomin vaihemaakuntakaavassa, joka sai lainvoiman 10.5.2021.

Täydennysrakentaminen

Olemassa olevien rakennusten korottaminen

Kaavarungossa on osoitettu kortteleihin tavoitteelliset rakennusten korkeudet. Jo rakennetuilla korttelialueilla tämä tarkoittaa, että rakennuksia olisi mahdollisuus korottaa, jotta tavoitekorkeus saavutetaan. Korotetussa osassa voidaan käyttää muusta rakennuksesta poikkeavia materiaaleja, muotoja ja värityksiä (Kuva 9). Olemassa olevia rakennuksia korottamalla voidaan luoda mielenkiintoista kaupunkiympäristöä samalla kun saadaan nostettua asuinalueiden tehokkuutta jo rakennetuilla alueilla.

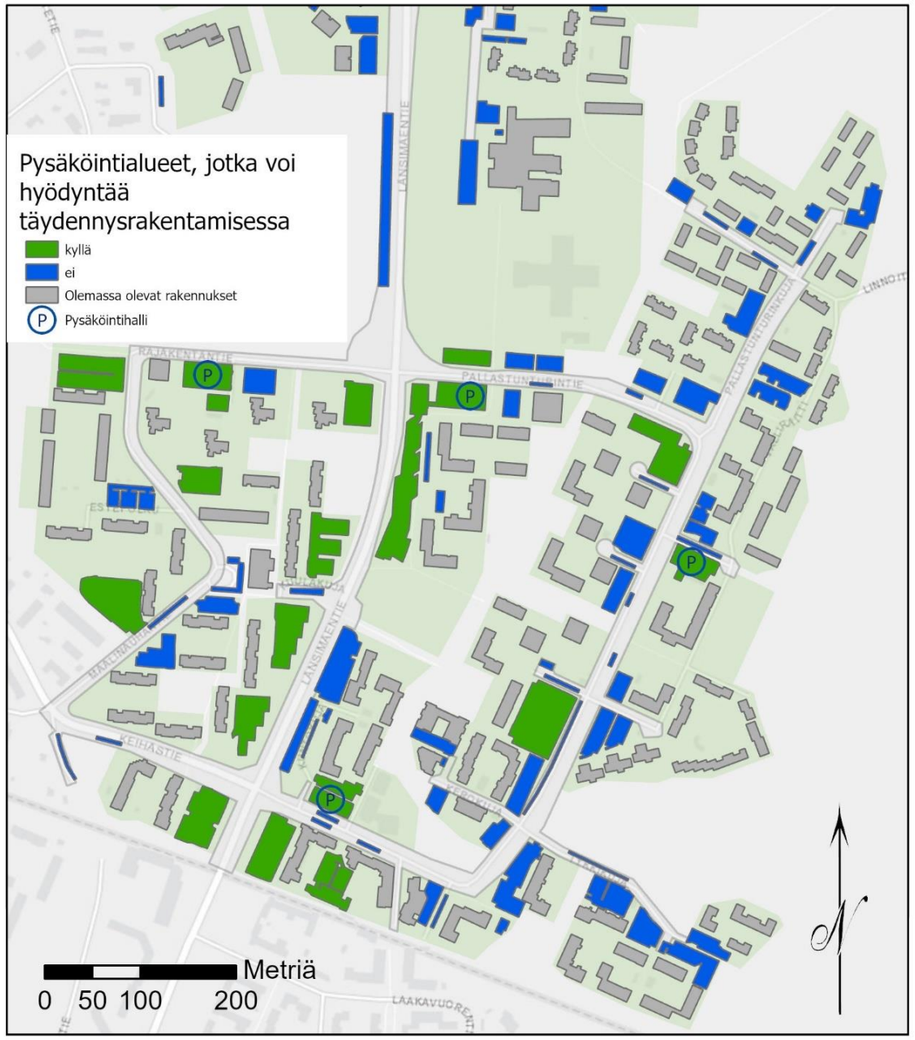
Kuva 9. Korotettu kerrostalo Helsingin Myllypurossa, lähde: www.hs.fi

Paikoitusalueiden hyödyntäminen täydennysrakentamiseen – täydennysrakentaminen vaatii pysäköinnin uudelleenjärjestämistä -merkintä

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN EDELLYTTÄÄ PYSÄKÖINNIN UUDELLEENJÄRJESTÄMISTÄ

Länsimäen kaupunkikuvassa korostuvat nykytilanteessa laajat paikoitusalueet. Alueelle tehdyn pysäköintiselvityksen perusteella monet näistä pysäköintialueista voisi ottaa täydennysrakentamisen alueiksi. Samalla pysäköinnin voi järjestää uudelleen ja siirtää osan pysäköinnistä rakenteelliseen pysäköintilaitokseen. Pysäköintiselvitys on käsitelty tarkemmin liikennettä kuvaavassa kappaleessa. Kuva 10Alla on kuitenkin esitetty kuva potentiaalisista täydennysrakentamisen sekä pysäköintilaitosten paikoista (Kuva 10).

Länsimäen keskustassa on tietyillä alueilla nykytilanteessa vajausta tarvittavista autopaikoista. Pysäköintialueiden ottaminen täydennysrakentamisen alueiksi kasvattaa tarvetta ratkaista pysäköintitilanne tietyissä kortteleissa. Tästä syystä on kaavarunkoon merkitty merkintä, joka osoittaa alueet, joilla täydennysrakentaminen vaatii pysäköinnin uudelleenjärjestämistä. Tämä voidaan ratkaista pysäköintilaitosten kautta, jotka voivat olla myös yhteiskäytössä useamman kiinteistön ja korttelin kesken. Keskusta-alueilla pysäköintilaitokseen voi yhdistää myös muita toimintoja, kuten esimerkiksi liike- tai toimistotilaa kivijalkaan tai pelikenttä tai viherhuoneita katoille. Pysäköintilaitoksia käsitellään tarkemmin kappaleessa 4.2.3.

Kuva 10. Potentiaaliset alueet, joilla pysäköintialueita voidaan ottaa täydennysrakentamisalueiksi (vihreät alueet) sekä mahdolliset pysäköintihallien sijainnit (P).

Purkavan saneerauksen mahdollisuus – energiatehokas kaupunkiuudistus

Länsimäen nykyiset rakennukset ovat jo vanhoja ja monissa on tarpeen suorittaa mittavia saneerausurakoita. Kaavarungon asukaskyselyn yhteydessä monet asukkaat valittivat nykyisten rakennusten nuupahtanutta ilmettä (Vantaan kaupunki 2020). Keskusta-alue kaipaisi kasvojen kohotusta. Vantaalla on käynnissä lähiöohjelma, jonka yhteydessä on muun muassa tarkoitus uudistaa lähiöalueita energiatehokkaammiksi. Länsimäen länsipuolella Maalinauhantien viereiset korttelit kuuluvat tähän energiatehokkaan kaupunkiuudistuksen hankkeeseen. Tarkoituksena on purkavan saneerauksen keinoin uudistaa korttelit ja rakentaa alue energiatehokkaammaksi. Alueella tullaan toteuttamaan myös rakennusten energiatehokkuuden mittaamiseen liittyviä tutkimuksia. VAV:n hallitus on jo 4.6.2019 päättänyt käynnistää kaavamuutoksen energiatehokkaan kaupunkikehityshankkeen toteuttamiseksi, ja kaavoituslautakunta on hyväksynyt hankkeen vuoden 2021 työohjelmaan.

Länsimäessä on runsaasti täydennysrakentamisen mahdollisuuksia myös asunto-osakeyhtiöiden omistamilla alueella. Kuva 11 on tehty vertailu tilanteesta, jossa täydennysrakentamista sijoitetaan Länsimäen keskustassa nykyisille pysäköintialueille (ylempi kuva, lilat rakennukset) ja jossa täydennysrakentaminen on toteutettu olemassa oleviin asuinkortteleihin purkavan saneerauksen keinoin (alempi kuva, keltaiset rakennukset). Purkavan saneerauksen vaihtoehdossa poistuva kerrosalamäärä on alla esitetyssä esimerkissä 40 400 k-m2.

Pysäköintialueille rakennettaessa lisäkerrosalaa tulisi kaavarungon eteläosaan noin 77 800 k-m2 (ylempi kuva). Purkavan saneerauksen keinoin uutta rakennusalaa voisi tulla samalle alueelle jopa 141 600 k-m2 (alempi kuva). Kun tästä vähennetään poistuvat rakennukset, jää hyödyksi 101 200 k-m2. Suunnittelemalla korttelirakenne uudestaan ja käyttämällä tyhjäksi jäänyt tila voisi tuottaa 24 400 k-m2 enemmän kerrosalaa verrattuna tilanteeseen, jossa täydennysrakentaminen toteutuisi tiivistämisenä nykyisille pysäköintialueille. Purkava saneeraus mahdollistaisi myös pysäköinnin järjestämisen alueella tehokkaammin.

Kuva 11. Täydennysrakentamisen potentiaali kaavarungon eteläosassa kahdessa eri skenaariossa.

4.1.2. KAUPUNKIKUVA

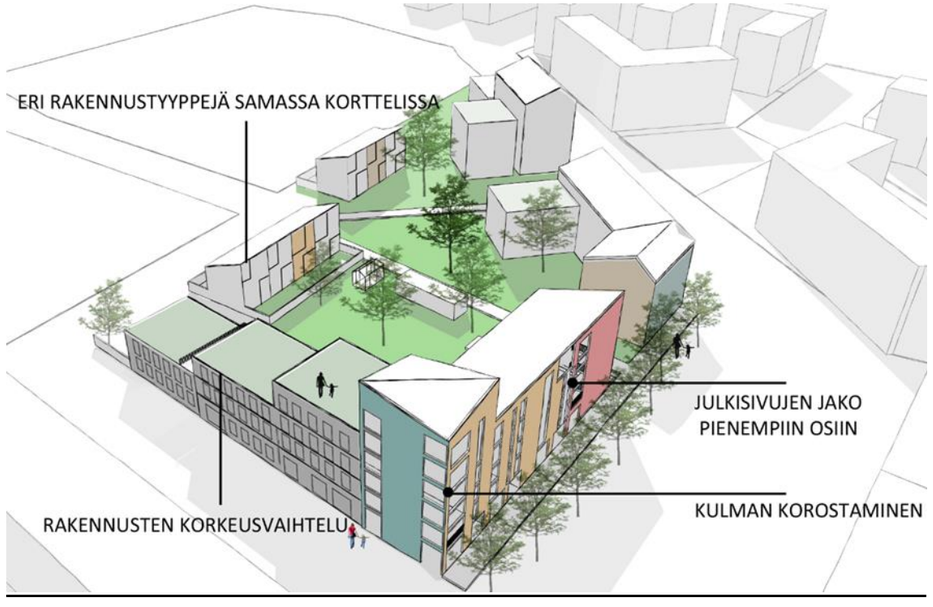
Länsimäen uuden arkkitehtuurin suuntaviivoja

Arkkitehtuurin monimuotoisuus

Perinteinen kaupunki on rakentunut ajan myötä tontti kerrallaan tunnelmaltaan vaihtelevaksi ja mielenkiintoiseksi. Lähiörakentamisen aikakaudella rakennettiin paljon asuintaloja samalle alueelle yhdellä kertaa, niin sanotun aluerakentamisen periaatteella, missä toimiviksi todistettuja rakentamisen ratkaisuja monistettiin jopa kymmeniin rakennuksiin. Tämän myötä lähiöarkkitehtuuri on synnyttänyt liiankin yksitoikkoista ja yhtenäistä katukuvaa.

Länsimäen uudisrakentamiseen voidaan tuoda perinteisen kaupungin mielenkiintoa kiinnittämällä asemakaavoituksessa huomiota arkkitehtuurin vaihtelevuuteen (Kuva 12). Vaihtelevan korkuisilla rakennusmassoilla saadaan valoa ja näkymiä korttelipihoille. Yhden julkisivun pituudelle voidaan asemakaavassa asettaa yläraja, esimerkiksi 30 metriä, jotta vältetään liian yksitoikkoinen katukuva. Julkisivuja voidaan jakaa osiin myös yksittäisessä rakennuksessa värisävyillä ja materiaaleilla. Myös sallimalla monimuotoiset kattomuodot saadaan aikaan yksilöllisempiä asuinympäristöjä. Useamman eri arkkitehdin kädenjälki saa näkyä samassa korttelissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Kuva 12. Vaihteleva korttelirakenne tuo mielenkiintoa kaupunkikuvaan.

Luontoyhteys ja kaupunkimaisuus

Länsimäen kaupunkikuvassa tärkeänä tekijänä on kontrasti rakennetun ympäristön ja metsän välillä. Tätä luonnon ja kaupungin yhteyttä tulee vaalia kaupunkikuvassa myös tulevaisuudessa, kun Länsimäki tiivistyy ja laajenee. Länsimäessä asukkaat elävät kaupungissa, mutta samalla luonnon helmassa. Tulevaisuuden Länsimäki on riittävän tiivis, jotta siellä on kaupungin hyvät puolet, mutta riittävän väljä ollakseen vehreä.

Kuva 13. Länsimäen pohjoisen laajennusalueen selkärangaksi tulee kapea viherkäytävä. Alueen pääkatu on Uusi Katu.

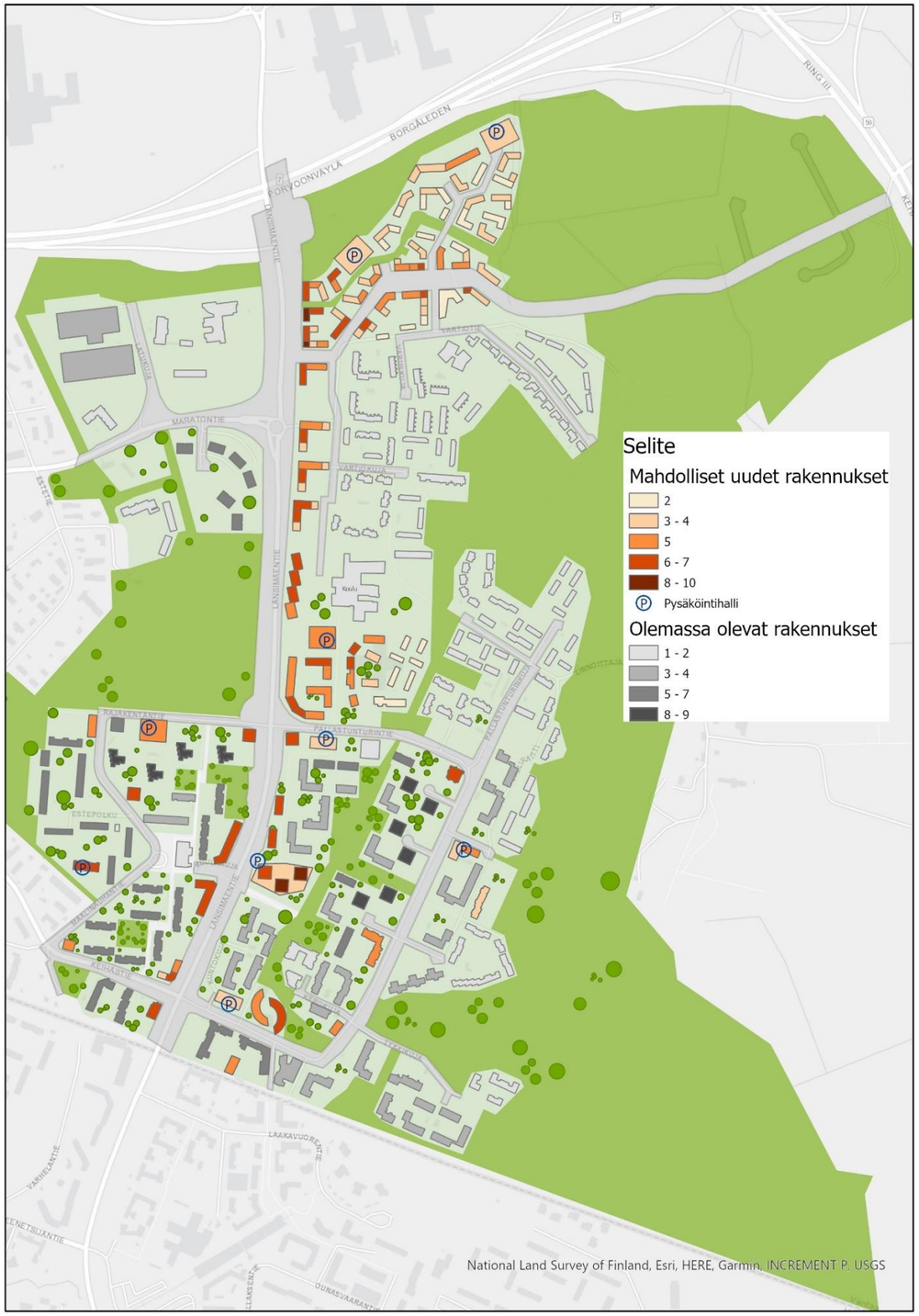
Korttelipihat

Kaupunkimaisuus on väistämättä myös sitä, että asuminen on tiivistä. Samalla asukkaat tarvitsevat myös omaa tilaa. Viihtyisän oman tilan luomiseksi korttelipihat tulee erottaa julkisesta tilasta rakennusmassoilla tai maisemasuunnittelun keinoilla. Korttelipihat ovat kaikkien korttelin asuintalojen yhteisiä, mikä helpottaa yhteisöllisyyden syntymistä asukkaiden kesken. Vehreyttä haetaan mm. vihertehokkuuden keinoin.

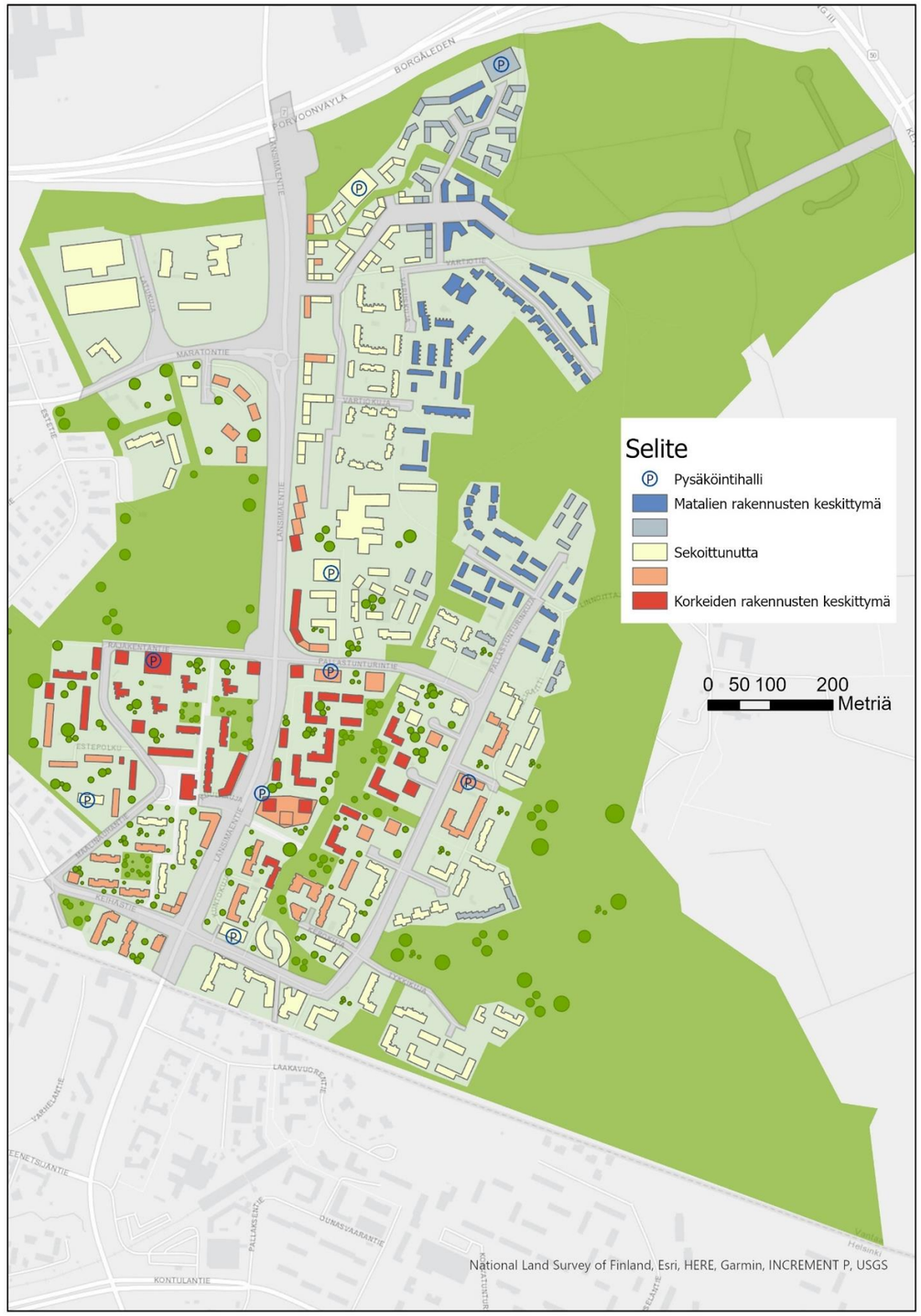
Rakennusten korkeudet

Länsimäentien varsi on osoitettu kaupunkikuvallisesti kehitettävän alueen merkinnällä. Länsimäentie on alueen halkova keskeinen päätie, jonka varrelle tulee myös ratikan linja sijoittumaan. Näistä syistä on Länsimäentien varsi osoitettu korkeimpien rakennusten alueeksi. Rakennukset jäsentävät katutilaa ja samalla toimivat myös melumuurina takanaan sijaitseville piha-alueille ja matalammille rakennuksille. Länsimäen keskusta-alue on myös korkeampien rakennusten aluetta, kuin myös Maalinauhantien rajaamat korttelialueet (Kuva 14). Tämä kaavarungon eteläpuoli on Länsimäen keskusta-aluetta, jota profiloi nimenomaan korkeammat rakennukset. Alue on kaavarungon merkinnöissä merkitty A1-alueeksi, eli kerrostaloalueeksi.

Kaavarungon pohjoisosan uudelle laajennusalueelle on myös osoitettu A1 -tehokkuuden korttelityyppejä. Korkeammat rakennukset sijoittuvat täällä myös Länsimäentien varrelle, mutta myös reunustamaan aluetta Porvoonväylältä tulevalta melulta. Siirryttäessä kohti olemassa olevia kortteleita siirrytään myös matalampien rakennusten alueelle, sekoittuneen rakenteen A2 ja omaovisten rakennusten A3 -alueille. Kuvasta 15 käy ilmi alueet, joilla korkeat ja matalat rakennukset ovat painottuneet. Kuvasta käy ilmi Länsimäen keskusta ja pohjoisen laajenemisalueen Länsimäentien puoleinen reuna korkean rakentamisen alueena ja kaavarungon pohjoinen omakotitalovaltainen alue matalan rakentamisen alueena.

Kuva 14. Rakennusten kerroskorkeudet.

Kuva 15. Hotspot-analyysi siitä, missä korkeat rakennukset ja matalat rakennukset ovat keskittyneitä.

Tehokkuus

Rakentamisen tehokkuus keskittyy luonnollisesti korkeamman ja tiiviimmän rakentamisen alueille, eli keskusta-alueille. Kaavarungossa on merkitty kortteleihin niiden ohjeelliset kerroskorkeudet sekä tehokkuuden tavoitteelliset vaihteluvälit. Tehokkaampaa asuinaluetta on merkitty myös Länsimäentien varrelle sekä pohjoiselle laajenemisalueelle lähelle Porvoonväylää sekä ratikan pysäkkiä. Tehokkuutta saa nostettua jo rakennetuilla alueilla uudistamalla korttelirakennetta ja korottamalla jo rakennettuja rakennuksia.

Kaupunkikuvallisesti kehitettävä alue -merkintä

KAUPUNKIKUVALLISESTI KEHITETTÄVÄ ALUE

Kaupunkikuvallisesti kehitettävän alueen merkintä tulee Vantaan uudesta yleiskaavasta 2020. Kaupunkirakenteen tiivistyessä tulee kadusta rakentaa laadukasta kaupunkitilaa niin, että se luo helpot mahdollisuudet ihmisten monipuoliseen liikkumiseen. Kadunvarren kortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista. Kaupunkikuvallisesti kehitettävän alueen merkintä on osoitettu koko Länsimäentien varteen. Alue käsittää Länsimäentien ja korttelialueelta tieltä läheisimmät rakennukset. Näillä alueilla on rakennusten julkisivuihin kiinnitettävä erityistä huomiota. Kävely-ympäristön on oltava miellyttävä ja kadunvarren rakennuksissa on oltava vaihtelevuutta. Rakennusmassa voi välillä katketa ja avautua aukioksi tai pieneksi taskupuistoksi.

Kaupunkikuvan merkittävät kohteet – tähtimerkintä

KAUPUNKIKUVALLISESTI MERKITTÄVÄ KOHDE

Kaavarungossa esitetään kaupunkikuvan merkittävät kohteet tähtimerkinnällä. Näissä kohteissa tulee rakennuksen arkkitehtuuriin ja kaupunkitilan rakentamiseen kiinnittää erityistä huomiota ja rakennus ja sen ympäristö on toteutettava erityisen korkeatasoisesti, esteettiseksi ja viihtyisyyttä lisääväksi. Tavoitteena on luoda maamerkkejä, joista Länsimäen tunnistaa.

Kaupunkikuvallisesti merkittävät kohteet on sijoitettu liikenteellisiin ja toiminnallisiin solmukohtiin navigoinnin helpottamiseksi (Hellén 2019), paikan tunnistamiseksi ja myös visualliseksi kiintopisteeksi. Kohteista viisi on sijoitettu Länsimäen keskusta-alueelle ja kaksi kaavarunkoalueen pohjoisosaan. Näistä toinen on uuden itään vievän tielinjauksen, Uusi Katu, risteykseen, portiksi uudelle pohjoiselle laajennusalueelle ja toinen on Uusi Katu ja Vartiotielle johtavan kadun risteysalueella. Länsimäen keskustan viisi kaupunkikuvan merkittävät kohteet -merkintää sijoittuvat niin ikään myös porteiksi Länsimäen keskustan alueelle. Kaksi kohteista sijaitsevat ajoväylien varrella etelästä ja pohjoisesta tultaessa ja kaksi kävelyn pääreitillä Länsimäen keskustaan pohjoisesta tai etelästä metrolta saavuttaessa. Keskustan keskelle on osoitettu vielä viides merkittävän kohteen paikka. Tähän on ajateltu sijoitettavan Länsimäen hybridirakennus, jonka tulisi olla arkkitehtuuriltaan ympäristöstä selkeästi erottuva ja mielenkiintoinen.

Kaupunkikuvan merkittävien kohteiden ei tarvitse olla tornitaloja, vaan merkittävyyttä voi tavoitella myös muilla arkkitehtuurin keinoilla kuin korkeudella. Merkittävyyttä voi hakea ympäristöstään erottuvalla muodolla, materiaalilla tai värityksellä. Rakennus voi olla muodoltaan myös hauska, kuten esimerkiksi Dancing House Tšekin Prahassa (Kuva 16). Merkittävyyttä voi hakea myös valaistuksen ja kasvillisuuden avulla (kuva 17).

Kuva 16. Dancing house, Praha, Tsekki. Kuva 17. Viherseinä Ranskan Pariisin Aboukir kadulla. Kuva: Patrick White, dezeen.com

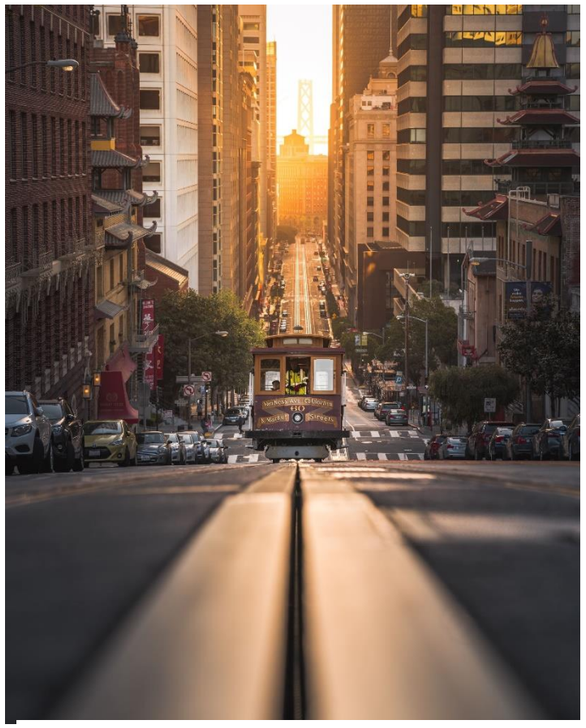
4.2. LIIKENNE

Länsimäki – Houkutteleva liikennekeskus

Teemme kaupungissa liikkumisesta ja arjesta tehokasta ja helppoa. Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia. Toteutamme liikennemuotojen uutta tilanjakoa. Edistämme kaupan ja muiden palveluiden saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla. Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi

Länsimäen kaavarunko rakentuu pääasiallisesti olemassa olevaan katu- ja korttelirakenteeseen. Kaavarunkoalueelle on osoitettu Uusi Katu itä-länsisuunnassa kohti Länsisalmea. Tällä uudella päätiellä on huomioitu uuden itään suuntaavan bussilinjan avaamisen mahdollisuus lisäämällä katutilaan bussipysäkkien paikat. Uudelta päätieltä on linjattu alueelliset kokoojakadut uusille asuinalueille. Nykyinen Vartiotie on katkaistu. Uudet tie- ja katulinjaukset on osoitettu kaavarungon koillisosassa, vaikka alue onkin merkitty selvitysalueeksi. Tielinjaus on esitetty osoittamaan suurin piirtein yleiskaavan osoittaman katuyhteyden sijainnin. Lisäksi alueelle on tehty konsultin toimesta katusuunnitelma, joka on haluttu tuoda esille tässä liikenteen teemakartassa (Kuva 18).

Pohjois-etelä-suuntaisesti on osoitettu kaksi kävelyn pääreittiä. Ensimmäinen pääreitti tulee Mellunmäen metroasemalta ja kulkee Kuntopuiston läpi pohjoiseen koulun ohi ja pohjoiselle uudelle asuinalueelle, päättyen Rajakylän ratikkapysäkille. Toinen kävelyn pääreitti kulkee Länsimäentien länsipuolella alkaen Keihästieltä ja kulkien asuinkortteleiden ja urheilupuiston läpi päätyen Rajakylän koululle. Nämä kävelyn pääreitit tulee toteuttaa käveltävyyden kannalta laadukkaasti. Kaavarunkoon on merkitty myös muita tärkeitä kevyen liikenteen reittejä, jotka varmistavat yhteyksien jatkuvuuden rakennettujen alueiden sisällä ja virkistysalueille. Länsimäentien, Maratontielle ja uudelle Länsisalmeen johtavalle päätielle on merkitty pyöräilyn laatukäytävä. Länsimäen varrelle on lisäksi osoitettu tärkeitä risteyskohtia, joissa on huomioitava useiden eri liikkumismuotojen tarpeet. Kyseiset alueet on merkitty sellaisiin risteyksiin, joissa ympäristön toiminnallisuuden takia on tarpeen huolehtia kadun suuntaisesta liikkumisesta sekä katualueen poikki kulkevasta liikenteestä. Lisäksi kadunsuunnittelussa on näillä alueilla huomioitava katuympäristön suunnittelu osana ympäröivää korttelia.

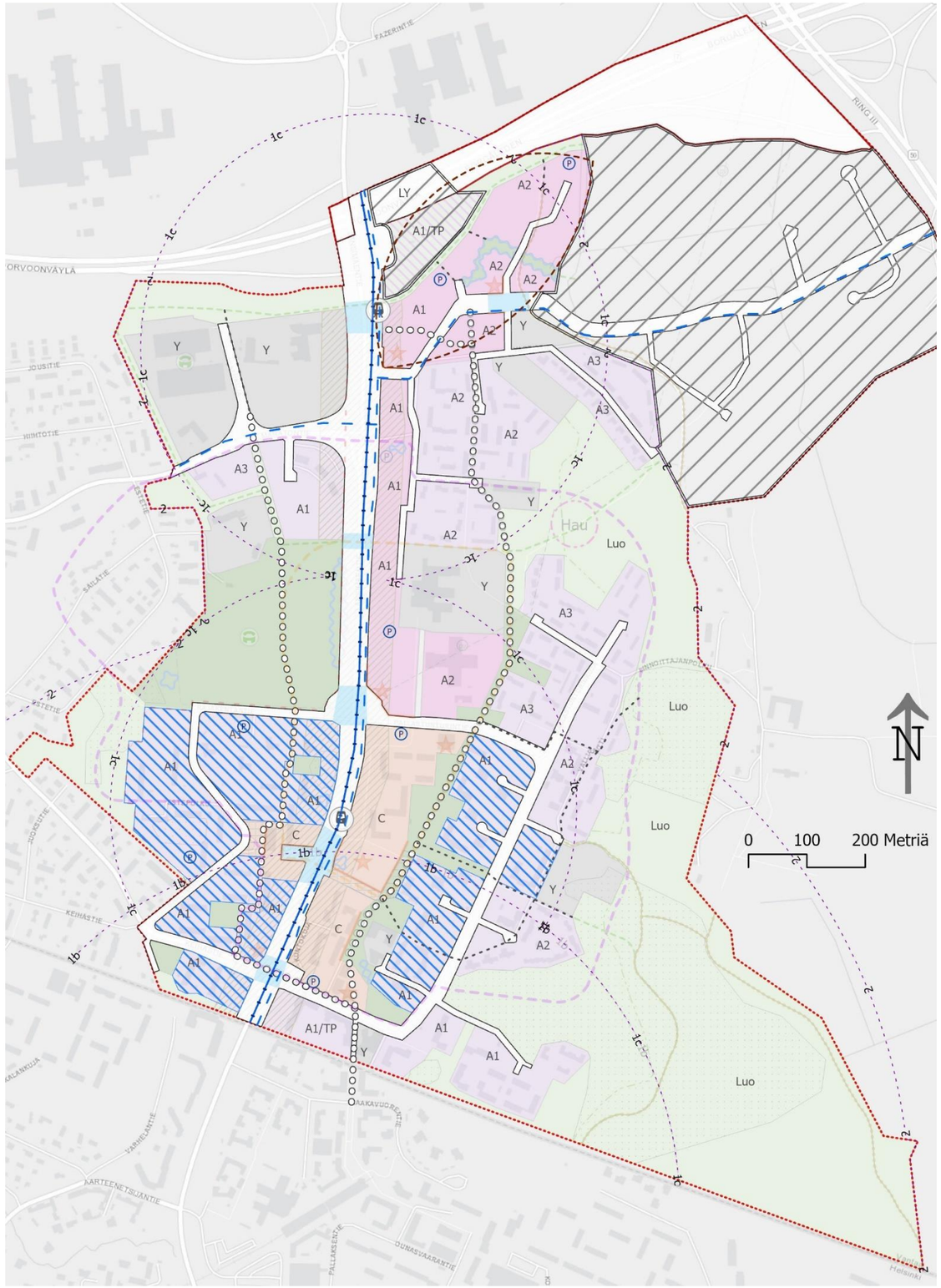

Kuvituskuva. Lähde: Microsoft

Länsimäentien varrelle on merkitty ratikan linja. Kaavarunkoalueelle sijoittuu kaksi ratikan pysäkkiä – toinen Länsimäen keskustaan kaavarunkoalueen eteläosaan ja toinen kaavarungon pohjoisosaan lähelle Rajakylän koulua.

Länsimäen keskustassa on sinisellä viivoituksella osoitettu alueet, joissa täydennysrakentaminen vaatii pysäköinnin uudelleenjärjestämistä. Keskustassa olisi mahdollisuus ottaa nykyisiä pysäköintialueita täydennysrakentamisen alueiksi, mutta joillain alueilla tämä tulee johtamaan pysäköintipaikkojen vajaukseen. Pysäköintiä tulee näillä alueilla järjestää uudestaan. Yhtenä ratkaisuna olisi pysäköintilaitosten rakentaminen. Kaavarunkoon on merkitty ehdotuksia mahdollisista pysäköintilaitosten sijainneista.

Kaavarunkoalueen pohjoisosaan Porvoonväylän eteläpuolelle on merkitty väylän ylittävän kansi- tai siltarakenteen varaus (LY). Kansi- tai siltarakenteella tavoitellaan Porvoonväylän kaupunkirakennetta halkovan vaikutuksen vähentämistä ja Länsimäki – Rajakylä -alueen yhdistämistä rakenteellisesti lähemmäksi Kuussillan aluetta. Kannelle voi toteuttaa esimerkiksi puiston ja kevyen liikenteen väyliä.

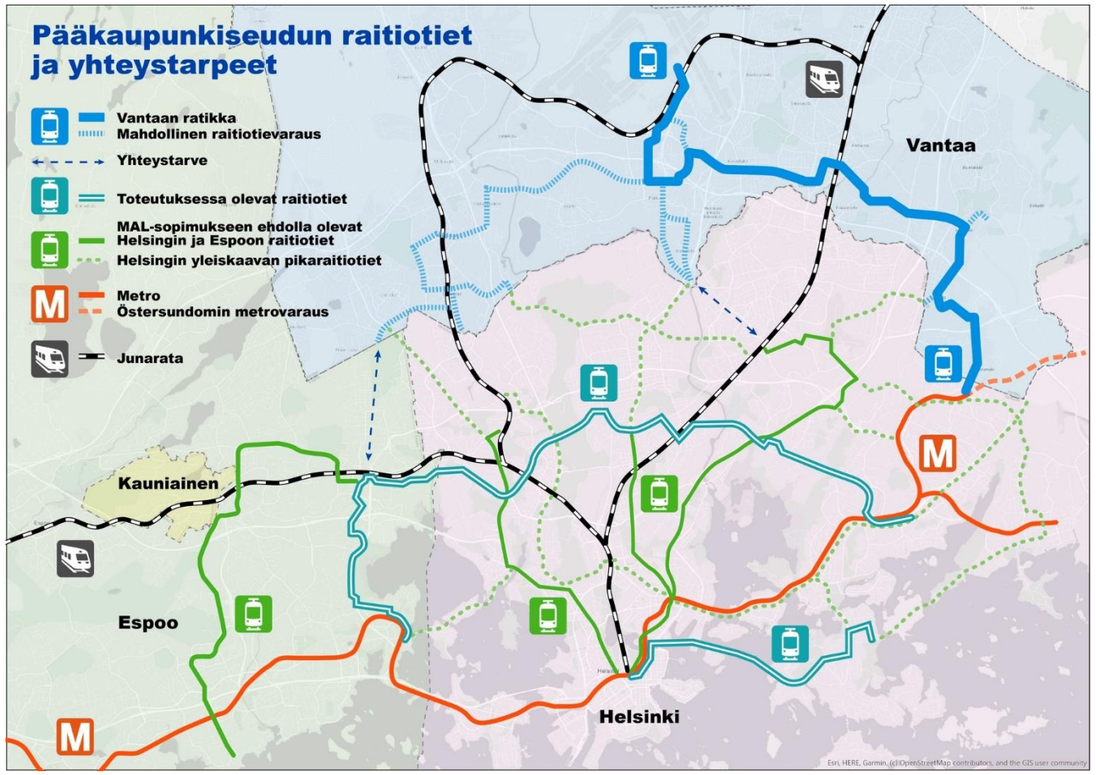

Kuva 18. Teema: Liikenne. Kaavarungon merkinnät liikenne -teemassa.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

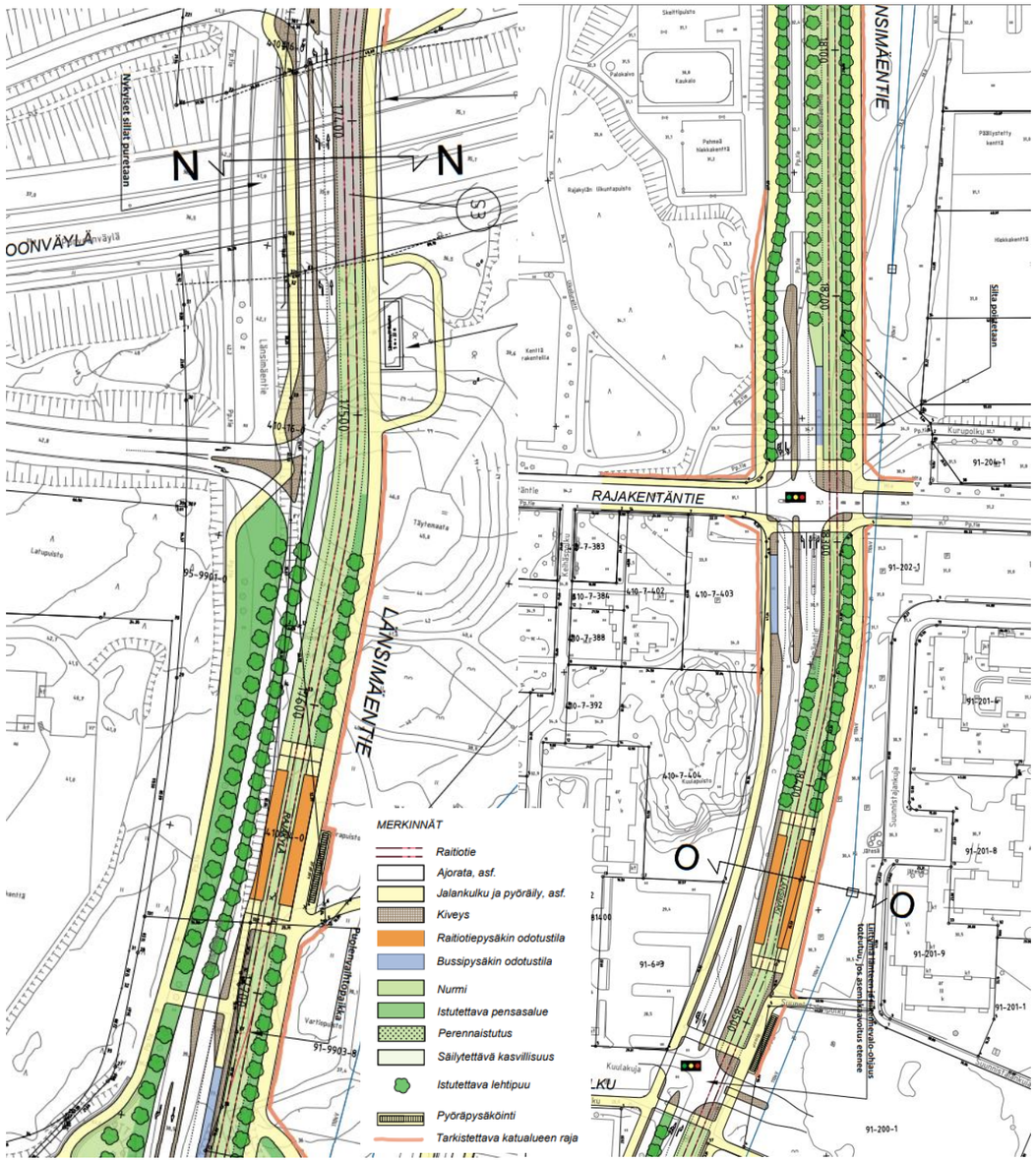
4.2.1. VANTAAN RATIKKA JA KATUALUEET

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikka on yksi osa laajempaa liikkumisen ja liikenteen kehittämistä, jossa pyritään parantamaan pääkaupunkiseudun poikittaisliikennettä ja yhdistämään kaupunkikeskukset paremmin toisiinsa. Vantaan ratikan hankkeeseen voi tutustua enemmän osoitteessa www.vantaa.fi/ratikka.

Kuva 19. Pääkaupunkiseudun nykyiset ja tulevat raidetiet ja -hankkeet. Vantaan ratikka on osa laajempaa liikenteen kehittämisen kehitystietä. Kuva: Vantaan kaupunki.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan linjaus on esitetty Länsimäentien itäpuolelle (Kuva 20). Ratikan linjaus määritellään tarkemmin ratikan katu- ja puistosuunnitelmissa.

Kuva 20. Ratikan yleissuunnitelma Länsimäentien varrelta.

Yleissuunnitelmassa ratikan pysäkki on sijoitettu Rajakylän koulun kohdalle ja toinen pysäkki Länsimäen keskustan läheisyyteen (Kuva 20).

Ratikan kaavarungoissa jokaiselle pysäkille on pohdittu teemoja, jotka ilmentävät kyseisen pysäkin ympäristöä (Vantaan ratikan pysäkit ja niiden mahdolliset teemat. Rajakylän pysäkin kohdalla teemana voisi olla ympäröivän alueen puurakentaminen, Långmossen suo ja tulevaisuuden alppiruusupuisto. Länsimäen ratikkapysäkin teemana voisi olla I ms. rakenteet sekä kaupunkikeskusta.Kuva 21). Länsimäen keskustan teema voisi olla alueen ensimmäisen maailmansodan aikainen historia ja Rajakylän pysäkin teemana voisi olla suomaisema ja puurakentaminen. Pysäkkien teemat määritellään tarkemmin koko ratikan kaavarungossa.

Kuva 21. Vantaan ratikan pysäkit ja niiden mahdolliset teemat. Rajakylän pysäkin kohdalla teemana voisi olla ympäröivän alueen puurakentaminen, Långmossen suo ja tulevaisuuden alppiruusupuisto. Länsimäen ratikkapysäkin teemana voisi olla I ms. rakenteet sekä kaupunkikeskusta.

Kuva 22. Ratikan katuympäristöä havainnollistavia kuvia.

Länsimäen kaavarungossa on huomioitu ratikan katualuesuunnittelun yhteydessä määritellyt katualuevaraukset. Katualuetta joudutaan leventämään monilla paikoilla, minkä seurauksena Länsimäentien itäpuolella tulee myös pysäköintialueet järjestellä uudelleen. Katualueen suunnittelussa on tehty yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa, jotta katualue jatkuisi saumattomasti rajan kummallakin puolella.

Ratikan rakentuessa ja voimajohtojen poistumisen myötä Länsimäentiestä muodostuu urbaani bulevardialue, jonka reunaan kehitetään uudet kävely- ja pyöräilytiet ja koko alue muodostuu käveltävyyden kannalta käyttäjäystävällisemmäksi. Liikuntapuiston kohdalla ratikkakäytävä korostuu vihreänä esim. nurmipinnan ja puuistutusten avulla. Katukuvaa pyritään virkistämään puuistutuksilla ja muulla istutuksilla mahdollisimman monilla paikoilla. Länsimäentien risteyskohtien suunnitteluun kiinnitetään erityistä huomiota. Katupuut pehmentävät uusia linjauksia ja sovittavat maisemaan sekä luovat kytkeytynyttä viherrakennetta. Tavoitteena on miellyttävän puistokatumaisen tunnelman luominen (Kuva 22).

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

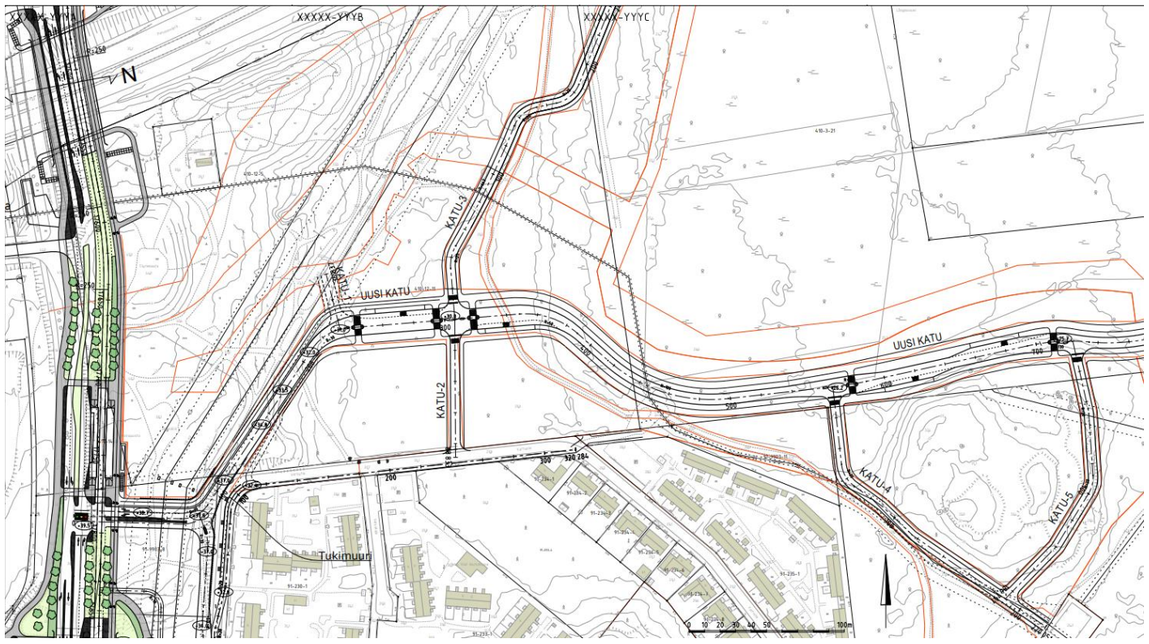
4.2.2. POHJOISEN LAAJENEMISALUEEN UUSI KATU

Pohjoisen uuden laajenemisalueen päätien suunnitteluksi tilattiin konsulttityö WSP:ltä (**Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.**, **Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.**). Työn tilaamisen aikaan Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta tehdyt valitukset olivat vielä korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä, joten tietä suunniteltiin huomioimalla tulevaisuuden kehityssuunnat idässä. Lisäksi Länsimäen kaavarungossa oli alustavat aluevaraukset mahdollisista asuinalueista nyt kaavarungossa selvitysalueeksi merkityn alueen sisällä. Vaikka tulevaisuus onkin epävarma, Uusi Katu -tien suunnitelma on sisällytetty tähän raporttiin tulevaisuuden viitteeksi.

Uusi tielinjaus kohti Länsisalmea suunniteltiin huomioimalla muun muassa alustavat asuinaluerajaukset, alueen maaston ja kallioperän muodot, maaperän rakennettavuus, olemassa olevat tiet sekä kiinteistörajat. Uusi päätie on nimetty alla olevissa kuvissa nimellä Uusi Katu. Kadun mitoituksessa on huomioitu mahdollisen uuden bussilinjan perustaminen kohti Länsisalmea sekä katupuut ja kevyen liikenteen väylä kadun kummallakin puolella. Uusi Katu tullaan rakentamaan vaiheittain riippuen pohjoisen laajenemisalueen kehittymisestä. Suunnitelmassa laskettiin myös uuden kadun rakentamisen kustannukset näihin samaan neljään vaiheeseen jaettuna.

Vaihe 1. Alueen suunnittelun ja rakentamisen ensimmäisessä vaiheessa on tarpeen siirtää Länsimäentieltä nykyisin liikenneympyrästä alkava liittymän paikka pohjoisemmaksi. Liittymä ei voi jatkossa sijaita liikenneympyrän kohdalla, sillä pohjoisen alueen rakentuessa liikenne sinne tulee lisääntymään. Liikenneympyrästä alkava Vartiotie alkaa jyrkällä mutkalla ja on leveydeltään kapea, eikä tule kantamaan pohjoisen alueen liikennemääriä tulevaisuudessa. Tästä syystä liittymä Länsimäentieltä pohjoiselle laajenemisalueelle on osoitettu pohjoisemmaksi ja nykyinen Vartiotie katkaistaan.

Alueen maasto on hiekkaista ja profiililtaan paikoitellen jyrkkää. Uusi Katu kulkee nykyistä Vartiotietä korkeammalla, joten Vartiotien luoteisen mutkan ja sen pohjoispuolen alueelle tullaan rakentamaan tukimuuri vahvistamaan uutta tiepohjaa. Uusi Kadun toisessa mutkassa on liittymän paikka (Katu-1) korttelille. Bussipysäkkien paikoille on varattu tilaa X-risteyksen (Uusi Katu, Katu-3 ja Katu-2 risteys) kummallekin puolelle. Bussilinja tälle alueelle tullaan toteuttamaan todennäköisesti vasta, kun koko Uusi Katu on rakennettu. Katu-2 liittyy nykyiselle Vartiotielle, joka on säilytetty suunnitelmassa osittain. Vaihe 1 päättyy tähän katujen risteykseen.

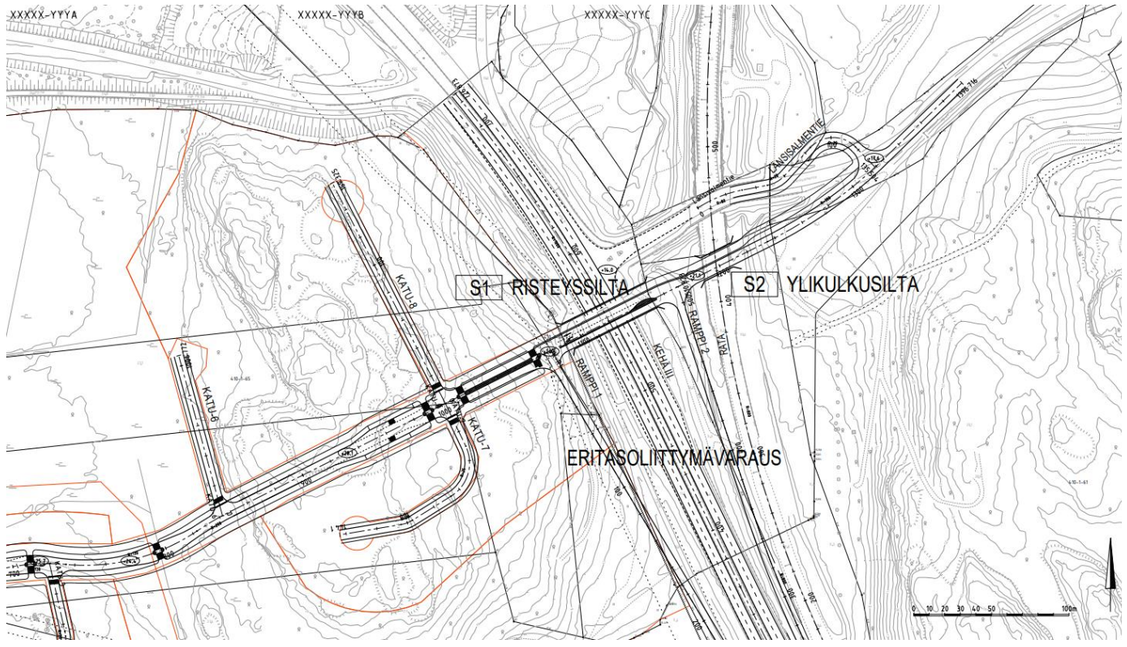

Kuva 23. Uusi Katu -suunnitelma vaiheet 1 ja 2. WSP 2021

Vaihe 2. Uusi katu risteää X-risteyksen jälkeen 1. maailmansodan aikaisen tykkitien kanssa. Tykkitie on huomioitu suunnitelmassa ja tällä kadun osuudella on tarkoitus normaalista poikkeavalla tiepinnoitteilla osoittaa tykkitien paikka (kts. kappale 4.3.2). Tykkitien risteämisen jälkeen Uusi Katu tekee mutkan, johtuen eteen tulevan suoalueen heikosta rakennettavuudesta. Turvekerroksen paksuus on 10-20 metriä jo aivan suoalueen reunalla, mikä heikentää rakennettavuutta. Suoalueelle rakennettaessa tiepohja pitäisi paaluttaa syvälle, joten Uusi Katu on suunniteltu kulkemaan suoalueen laitamia pitkin. Eteläreunastaan Uusi Katu seuraa suon eteläpuolella kiinteistöjen rajoja pysyen Vantaan kaupungin omistamalla maalla.

Suon eteläpuolella olevan kallionyppylän kohdalla sen kummaltakin puolelta risteää Katu-4 ja Katu-5. Nämä ovat tonttikatuja uudelle asuinalueelle. Bussipysäkit on merkitty Katu-4 ja Katu-5 risteyksien väliin. Vaihe 2 päättyy Katu-5 risteykseen.

Vaihe 3. Katu-5 risteyksen jälkeen Uusi Katu nousee kallioalueelle. Kallion juuressa suoalueen reunasta on linjattu Katu-6 mahdolliselle asuinkorttelille. Kallioalueen länsipuolella maasto on melko jyrkkää. Kallion päällä on bussipysäkkivaraukset sekä kahden kadun, Katu-7 ja Katu-8 risteykset. Vaihe 3 päättyy tähän risteykseen.

Kuva 24. Uusi Katu -suunnitelma vaiheet 3 ja 4. WSP 2021

Vaihe 4. Risteyksestä maasto laskeutuu kohti Kehä III:sta. Uusi Katu on suunniteltu jatkuvan siltana Kehä III yli liittyen Länsisalmentiehen Kehä III:n itäpuolella. Kehän ylittävältä sillalta risteää kaksi etelään suuntaavaa ramppia Kehä III:lle. Pohjoiseen ei ollut mahdollista suunnitella ramppeja, sillä Porvoonväylän rampit tulevat liian lähelle Uusi Katu sillan ramppien kanssa. Myös maaston muodot tällä alueella asettivat haasteita ramppien sijoittamiselle. Sillan jälkeen Uusi Katu liittyy nykyiseen Länsisalmentiehen, jonka linjausta muutetaan hieman risteysalueella. Nykyiseltä Länsisalmentieltä olisi mahdollista tehdä liittyminen Kehä III:lle ainoastaan pohjoisen suuntaan, jolloin liittymisalue olisi turvallisempi (nykyisin risteyksestä kääntyminen pohjoiseen ja etelään on mahdollista).

Nimistö

Uuden Kadun nimeämisessä on pohdittu alueen nimistöhistoriaa. Uuden Länsisalmen suuntaan suunnitellun tien ympäristön nimistöhistoria on esitetty kaavarungon lähtötietoraportissa kappaleessa 2.2.

Uuden Kadun nimivaihtoehtoina on pohdittu seuraavia:

1. Suopuistontie / Kärrparksvägen
2. Hiilisuontie / Kolkärrsvägen
3. Vartiopaikantie / Postställesvägen
4. Ounastunturintie / Ounasfjälssvägen
5. Muotkatunturintie / Muotkafjällsvägen
6. Sammaltunturintie / Mossafjällsvägen

Nimivaihtoehdoista Suopuistontie ja Hiilisuontie on johdettu tien pohjoispuolella sijaitsevan Långmossen suosta, jonka nimistön lähtökohtana on varmasti ollut kol ’hiili’, joka johtuu kaskeamisesta ja johtuisi aidosta vanhasta paikannimestä (Kolkärr) (Vantaan kaupunki 2021 - Länsimäen kaavarungon lähtötietoraportti). Mahdollinen suomalainen mukaelma vanhasta paikannimestä olisi **Kolkärrintie**, joka kuitenkaan ei ole ollut käytössä, joten yleiskielinen muoto on suositeltava. Långmossen suosta johdetuista nimistä suunnitteluryhmä kuitenkin suosisi Suopuistontie -nimeä, sillä se antaa mielikuvaltaan positiivisemman kuvan alueesta.

Vartiopaikantie -ehdotus juontuu Länsimäen ja Rajakylän 1. maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden aihepiiristä ja läheisestä Vartiotiestä. Länsimäen

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

eteläosassa on useita 1. maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden inspiroimia kadunnimiä, kuten Linnoituskuja, Valliraitti, Tykkikuja.

Tunturiaiheiset nimet ovat jatkumoa Länsimäen eteläosan nimistölle sekä Mellunmäen nimistölle. Metroaseman läheisyydessä Helsingin puolella on useita tunturiaiheisia nimiä, kuten Ounasvaarantie, Korvatunturinpolku, Saanatunturintie, Rukankuja, jne. Länsimäen puolella sijaitsee Pallastunturintie.

Suon kohdalle virkistysalueen nimeksi sopisi **Hiilisuo / Kolkärret**. **Långmossen**-nimeä voi toki käyttää suolla, koska se on alkuperäinen (1776 Lång Måsan, 1806 Kålkärrsåker) ja yhä käytössä.

1. Helsingissä on jo Juoksuhaudantie (1950) ja Juoksuhaudanpolku (1975), joten nimeä ei tule ottaa kadunnimeen.
2. Vantaalla on jo etelämpänä Juoksuhaudanpuisto (1979), siis tässäkin tapauksessa määriteosa esiintyy ensin Helsingissä.
3. Länsisalmen kaupunginosa on Kehä III:n itäpuolella ja sinne tulisi Länsisalmen metroasema ja uusia katuja, joten jätetään Länsisalmeen kuuluvat nimiaiheet sinne.
4. Länsisalmentie ei käy, koska sen numerointi alkaa Kehä III:lta itään ja muutenkin nimen tulisi vaihtua orientoitavuuden vuoksi Kehä III:n kohdalla eikä tie voi olla kahdessa eri osassa.
5. Myös Heikbacka (1672, siirtokylä) ja Hetbackantie (1994) sijaitsevat Kehä III:n itäpuolella; alkuperäinen Västersundomin kylänpaikka on Itäväylän vieressä Gubbackan kohdalla, jonka nimi ei näy Matti-kartalla. Alkuperäistä Gudsteniä (miehennimi) voitaisiin muistaa Länsisalmen kaupunginosan puolella tulevissa kaavoissa.
6. Ojangossa on jo Pitkäsuontie / Långmossevägen, ja siellä myös -kalliot, -kuja ja -metsikkö, joten Pitkäsuo-nimet tulee jättää Ojankoon.

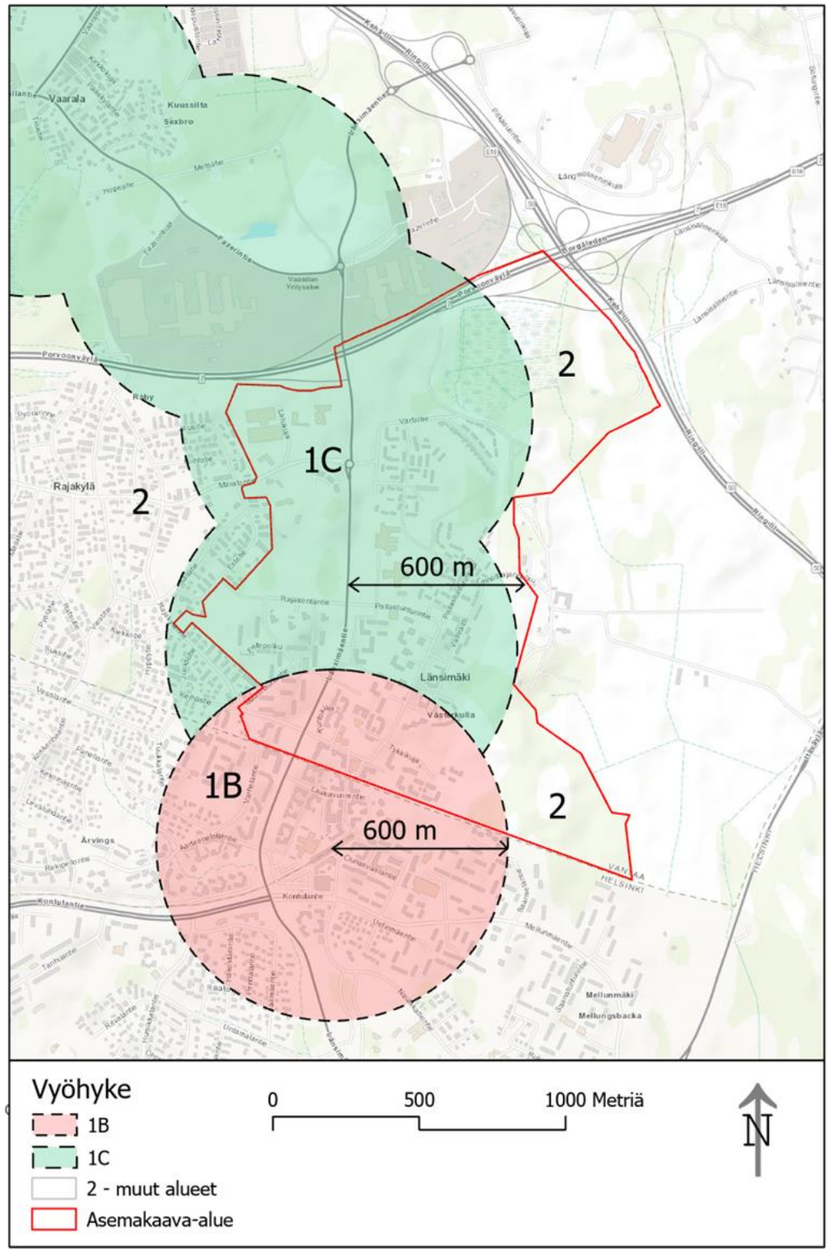
Myös uusille tonttikaduille Katu1-Katu8 tulee antaa nimet. Niiden nimeämiseen voi ottaa ajatuksia tästä kappaleesta.

4.2.3. PYSÄKÖINTI

Koko Vantaalle on vuonna 2018 hyväksytty pysäköinnin normit (Vantaan kaupunki 2018). Mitoitusohje määrittää rakennettavien autopaikkojen minimimäärän, jolla varmistetaan riittävä pysäköintipaikkojen saatavuus niitä tarvitseville asukkaille sekä satunnaisille vieraille. Mitoitusohje on aiempaa vuoden 2011 mitoitusohjetta tavoitteellisempi ja ohjaavampi erityisesti aluekeskusten osalta, joissa mitoitusohje toimii osaltaan kaupunkirakenteellisia tavoitteita toteuttavana työkaluna. Vantaan ratikan myötä pysäköinnin mitoitusohjetta on tarkistettu ja tarkennettu ratikan linjan alueelta. Ratikan varren pysäköintinormiksi on määritelty B2: vähintään 1 ap/110 k-m2 tai vähintään 1 ap/2 asuntoa alueella, joka on 600 metrin säteellä ratikan pysäkeiltä. Tämän ulkopuolella mitoitus on A: vähintään 1 ap/100 k-m2 tai vähintään 2ap/3 asuntoa. Länsimäki sijaitsee Mellunmäen metroaseman läheisyydessä, jolloin pysäköinnin mitoittamisessa on huomioitava myös etäisyys metroasemalle. Mitoitusohjetta onkin hieman muokattu tässä siten, että on otettu huomioon myös Helsingin kaupungin mitoitusohje metroasemien läheisyydessä. Helsingissä käytetään mitoitusta 1 ap/ 130 k-m2 alueella, joka on 600 metrin säteen sisällä metroasemalta. Tätä mitoitusta on sovellettu sopimaan Länsimäen sijaintiin sopivammaksi, joten alueella, joka jää 600 metrin säteelle metroasemasta on määritelty pysäköintinormiksi B1: 1 ap/120 k-m2 tai vähintään 1 ap/2 asuntoa. Pysäköintinormialueet on esitetty vieressä olevassa kuvassa (Kuva 25).

Väljemmät pysäköintinormit tällä alueella ja ratikan vaikutusalueella yleisesti perustuvat siihen, että lähempänä metroa ja joukkoliikenteen pysäkkejä on enemmän matalan käytön pysäköintialueita, jolloin pysäköintipaikkoja ei tarvitse normien kautta määrätä yhtä paljon kuin joukkoliikenteen välittömän vaikutusalueen ulkopuolisille alueille. Vantaan kaupungin tekemä pysäköintiselvitys (2020) tukee tätä johtopäätöstä. Pysäköintiselvityksen johtopäätöstä on tarkennettu Länsimäen keskustan osalta ja pysäköintinormia on väljennetty 600 metrin säteellä Mellunmäen metroaseman 600 metrin säteen vaikutusalueella. Tätä pysäköintinormin väljennystä perustellaan Länsimäen keskustaan kaavarungon myötä tulevilla uusilla palveluilla, Mellunmäen kehityksellä sekä Länsimäki – Mellunmäki kokonaisuuden luomisella. Lisäksi Vantaan ratikka tulee lisäämään alueen saavutettavuutta, jolloin muodostuu liikenteellinen hubi Länsimäki-Mellunmäki -alueelle bussiterminaalin, metron ja ratikan myötä.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Kuva 25. Vantaan pysäköintinormit Länsimäen kaavarungon alueelta.

1B Vantaan puolella = vähintään 1 ap / 120 k-m2, kuitenkin vähintään 1 ap/ 2 as

1C = vähintään 1 ap / 110 k-m2, kuitenkin vähintään 1 ap / 2as

2 = vähintään 1 ap / 100 k-m2, vähintään 2 ap/3 as

Pysäköintilaitokset

KESKITETYN PYSÄKÖINNIN LIKIMÄÄRÄINEN SIJAINTI

Kaavarunkoon on merkitty rakenteellisen pysäköinnin järjestämiseksi mahdollisten pysäköintilaitosten sijainnit sinisellä P-merkillä. Merkinnät on sijoitettu ohjeellisesti sellaisille alueille, joilla täydennys- ja uudisrakentaminen tulee vaatimaan pysäköinnin tehokkaampaa järjestämistä. Pysäköintilaitokset voidaan toteuttaa ratkaisemaan useiden kortteleiden pysäköintitarvetta yhteisjärjestelyiden kautta. Varsinkin jo rakennetuilla alueilla Länsimäen keskustassa voi tällainen ratkaisu olla edessä, kun kortteleita halutaan tiivistää ja pysäköintiä järjestää uudelleen.

Pysäköintilaitokset suositellaan rakennettavan toiminnoiltaan monipuolisiksi ja arkkitehtuuriltaan miellyttäviksi. Keskusta-alueilla pysäköintilaitoksen pohjakerrokseen voi hyvin sijoittaa esimerkiksi liiketilaa, yhteistoimintatiloja, kuten esimerkiksi bändien treenitiloja tai muita harrastustiloja, vuokrattavaa varasto- tai pyöräpysäköintitiloja. Pysäköintilaitosten katoille voi toteuttaa viherkattoja, aurinkoenergiapaneeleja, pelikenttiä tai vastaavaa. Alla olevassa kuvassa on esimerkki puisesta pysäköintilaitoksesta Ruotsin Skellefteåsta, jossa pohjakerrokseen on toteutettu liiketilaa (Kuva 26).

Kuva 26. Puinen pysäköintitalo Ruotsin Skellefteåssa. Kuva: ilkkapohjalainen.fi, Juulia Taanila

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Täydennysrakentaminen ja pysäköinnin uudelleenjärjestäminen

Kappaleessa 4.1.2 on jo esitelty ajatus nykyisten pysäköintialueiden ottamisesta täydennysrakentamisen alueiksi. Länsimäen kaavarunkoalueelle tehdyn pysäköintiselvityksen mukaan (Vantaan kaupunki 2020) monet nykyisistä pysäköintialueista ovat vajaassa käytössä. Pysäköintialueiden käyttöaste on joillakin alueilla alle 50 %. Tämä yhdessä pysäköintinormien väljentymisen sekä joukkoliikenneyhteyksien lisääntymisen kanssa avaa mahdollisuuden hyödyntää nykyisiä pysäköintialueita täydennysrakentamisen alueina.

Rakennusoikeutta voi lisätä kortteleissa potentiaalisesti runsaastikin myös sellaisilla alueilla, joilla pysäköintipaikat ovat kovemmassa käytössä. Näillä alueilla täydennysrakentaminen tulee vaatimaan pysäköinnin uudelleenjärjestämistä, mikä on merkitty sinisellä viivoituksella kortteleiden päälle.

4.2.4. KEVYT LIIKENNE

Länsimäen alueella on hyvä kevyenliikenteen verkosto. Kaavarungon tarkoituksena on lisätä alueen käveltävyyttä ja lihasvoimaisen liikkumisen osuutta. Kaavarunkoalueella kevyen liikenteen käyttö on jo nykyisellään hyvin korkea (Länsimäen asukaskyselyn tulokset, Vantaan kaupunki 2020). Tavoitteena on kuitenkin vielä edelleen lisätä kestävien liikkumistapojen osuutta kaikista liikkumismuodoista. Tätä tavoitetta tavoitellaan luomalla Länsimäen jalankulun- ja muun kevyen liikenteen ympäristöistä miellyttävää ja houkuttelevaa.

Kävely-ympäristöt on toteutettava käveltävyyden kannalta laadukkaasti. Käveltävyyteen vaikuttaa jalankulkuyhteyksien pitäminen lyhyinä ja sujuvina sekä kävely-ympäristön laatu. Tästä syystä ympäröivään kaupunkiympäristöönkin on kiinnitettävä huomiota luomalla rakennusten ensimmäisiin kerroksiin mielenkiintoisia yksityiskohtia, välttämällä pitkäjaksoisia ja yhtenäisiä julkisivuja, rajaamalla rakennuksilla katutilaa sekä sijoittamalla kadunvarsipuita ja -pysäköintiä kävelijän suojaksi.

Tavoitteena on kytkeä Länsimäen kävelyreitit, viheralueet ja palvelut paremmin Rajakylään muodostamalla lenkkejä. Tavoitteeseen pyritään päästä vahvistamalla olemassa olevia reittejä, esittelemällä kaksi uutta kevyen liikenteen teemareittiä - Kuntoilun kehä ja Kallioiden ketju - panostamalla kahden tunnistetun kevyen liikenteen pääreitin kuntoon ja houkuttelevuuteen, osoittamalla pyöräilyn laatukäytävät sekä lisäämällä ja säilyttämällä ulkoilureittejä. Länsimäen alueelle on tarkoituksena lisätä kaupunkipyörien määrää, mikä on myös huomioitu esimerkiksi ratikan katualuevarauksissa.

Ulkoilu- ja teemareitit on esitelty tarkemmin virkistystä käsittelevässä luvussa.

Kävelyn pääreitit

Kaavarungossa on osoitettu kaksi etelä-pohjois-suuntaista kävelyn pääreittiä. Kävelyn pääreitit ovat tunnistettuja tärkeitä kevyen liikenteen väyliä, joita tulee kehittää käveltävyydeltään korkealaatuisina. Kävelyn pääreitit yhdistävät tärkeitä kohteita ja palveluita kaavarunkoalueella. Tavoitteena on, että keskeisiin palveluihin ja kohteisiin voisi liikkua lihasvoimin kävelyn pääreittejä pitkin esteettömästi, turvallisesti ja miellyttävästi.

Kävelyn pääreitit sijaitsevat Länsimäentien itä- ja länsipuolella. Kutsukaamme niitä Kuntoreitiksi (itäinen kävelyn pääreitti) ja Keihäspolku (läntinen kävelyn pääreitti)

<u>Kuntoreitti</u>

Kuntoreitti on keskeinen yhdistävä kävelyreitti Länsimäessä (Kuva 27). Se alkaa Helsingin Mellunmäen metroasemalta, kulkee Keilapolkua pitkin Pallastunturintien alikulun kautta yhdistyen Kuntoreitille Länsimäen keskustassa. Kuntoreitin pohjoispäädystä kävelyn pääreitti jatkuu Pallastunturintien yli

Kurupuistoon, kulkien Länsimäen koulun ohi pohjoiseen Varuskujalle ja uuden pohjoisen asuinalueen läpi Rajakylän ratikkapysäkille. Kuntoreitin kävelyn pääreitin varrelle sijoittuu useita palveluita, kuten uusi hybridikortteli, Länsimäen koulu, päiväkoteja, kirjasto, terveyskeskus ja kirkko. Kuntoreitti kytketään osaksi lenkkiä, Kuntoilun kehää. Pinnoitteita parannetaan ja penkkejä lisätään esteettömyyden parantamiseksi.

Kuva 27. Kuntoreitti on keskeinen kävelyn pääreitti Länsimäentien itäpuolella, joka yhdistää useita keskeisiä palveluita.

Keihäspolku

Keihäspolku on toinen keskeinen kävelyn pääreitti, joka alkaa niin ikään myös metroasemalta ja kulkee Keilapolun ja Pallastunturintien alikulun jälkeen länteen ylittäen Länsimäentien Keihästielle ja jatkuen sen jälkeen pohjoiseen Keihäspolkua pitkin (Kuva 28). Keihäspolun pohjoisesta päädystä kävelyn pääreitti jatkuu Rajakentän liikuntapuiston läpi päätyen Maratontien alikulun kautta Rajakylän koululle. Tämän reitin varrelle osuu kaksi yleistä leikkipaikkaa, Kuulakujan ostari ja sen toriaukio, Rajakentän liikuntapuisto sekä Rajakylän koulu.

Kuva 28. Keihäspolku, kulkee etelä-pohjoissuuntaisesti yhdistäen mm. ostoskeskuksen ja Rajakylän liikuntapuiston. Ostoskeskuksen paikoitusalue aukioineen ja sitä kiertävä reitti kaipaavat kehittämistä (esimerkiksi shared space -tyyppinen aukio)

Tärkeät kevyen liikenteen reitit

Tärkeät kevyen liikenteen reitit on merkitty kaavarungossa tumman harmaalla katkoviivalla. Nämä ovat kevyen liikenteen kannalta tärkeitä reittejä, jotka kulkevat esimerkiksi asuinalueiden läpi ja yhdistävät asuinalueet ympäröiviin muihin alueisiin, kuten keskustatoimintojen alueisiin ja virkistysalueisiin. Tärkeät kevyen liikenteen reitit ovat reittien jatkuvuuden kannalta keskeisiä. Kaikkia kevyen liikenteen reittejä, kuten katujen yhteydessä olevat jalankulku- ja pyöräreitit, ei ole merkitty tärkeinä kevyen liikenteen reitteinä kaavarunkoon.

Länsimäen ja Rajakylän keskeisiä reittejä ovat etelä-pohjoissuuntaiset Kuntoreitti, Valliraitti ja Keihäspolku. Kuntoreittiä kehitetään Kuntopuisto-kokonaisuuden osana. Uudelle pohjoiselle alueelle vie Varuskujan jatke. Poikittaisista yhteyksistä tärkeitä ovat Kuulapolku, Kuntopolku ja Linnoituspolku sekä Kurupolku ja

Rajakylän liikuntapuistosta kevyenliikenteensillan yli ja Länsimäen koulun ohi Juoksuhaudanpuistoon johtava reitti.

Nopean pyöräilyn reitti

Länsimäentien, Maratontien sekä uuden itään Länsisalmeen johtavan tien varrelle on merkitty nopean pyöräilyn reitti. Nämä ovat pyöräilyyn tarkoitettuja kaistoja katualueella, baanoja, nopeaa pyöräilyä varten. Vantaalla on tarkoitus kehittää edelleen nopean pyöräilyn reittejä, ja nämä Länsimäen kaavarungon alueelle osuvat ovat tärkeitä pohjois-etelä sekä itä-länsi-suuntaisten nopean pyöräilyn reittejä. Länsimäentieltä nopean pyöräilyn reitti yhdistyy etelään Helsingin pyöräilyn baanoihin. Länsimäentielle tulee sijoittumaan myös kaupunkipyöräpisteitä lähelle ratikan pysäkkejä.

4.2.5. TÄRKEÄT RISTEYSKOHDAT

Länsimäentien risteyskohdat ovat tärkeitä kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti. Kyseisillä alueilla on huomioitava useiden eri liikkumismuotojen tarpeet – ratikka ja muu moottoriliikenne, kävelijät, pyöräilijät ja muut lihasvoimaa käyttävät liikkujat. Tärkeät risteyskohdat on merkitty sellaisiin risteyksiin, joissa ympäristön toiminnallisuuden takia on tarpeen huolehtia, että sekä kadun suuntainen liikkuminen että katualueen poikki kulkeva liikenne sujuu turvallisesti, sujuvasti ja miellyttävästi kaikkien katualuetta käyttävien kannalta. Tärkeät risteyskohdat voidaan toteuttaa esimerkiksi korotettuina torimaisina risteysalueina varsinkin kaavarunkoalueen eteläosassa lähellä keskustatoimintojen aluetta. Tärkeät risteyskohdat ovat:

Länsimäentie-Keihästie-Pallastunturintien risteys

Tämä on kaavarungon eteläisin risteyskohta ja läntisen kävelyn pääreitin kannalta keskeinen. Kaavarunkoa varten suunniteltu kallioiden ketju – ulkoilureitti kulkee tämän risteyksen kautta. Lisäksi risteyksen kautta on merkitty kulkemaan kävelyn pääreitti, joka alkaa metroasemalta ja kulkee Länsimäentien yli kääntyen Keihästieltä Keihäspolulle. Keihäspolun varrella on muutama yleinen leikkipaikka ja Kuulakujan ostari. Länsimäentien länsipuolella kulkeva kävelyn pääreitti kulkee urheilupuiston kautta päätyen Rajakylän koululle

Länsimäentien – Kuulakujan risteys

Risteyksen läheisyydessä sijaitsee ratikan pysäkki. Alueen ympäristö on merkitty kaavarunkoon keskustatoimintojen alueeksi. Alueella tulee tulevaisuudessa sijaitsemaan kauppa- ja liiketilaa Länsimäentien kummallakin puolella. Kuulakuja on ajateltu rakennettavaksi kävelykaduksi tai shared space -tyyppiseksi kaduksi. Liikkuminen Länsimäentien kummallekin puolelle kyseisen risteyksen alueella tulisi olla vaivatonta. Risteysalue tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa torimaisena ja ympäröivien korttelialueiden osana.

Länsimäentie – Rajakentäntie – Pallastunturintien risteys

Risteyksessä sijaitsee nykyisin jalankulkua varten ylikulkusilta, joka tulee poistumaan alueelta ratikan rakentamisen tieltä. Risteys on siitä syystä suunniteltava jalankulkua ajatellen turvalliseksi ja miellyttäväksi. Alueen ympäristössä on lukuisia toimintoja: asuinkortteleita, keskustatoimintojen alue sekä urheilukenttä. Pallastunturintien ja Länsimäentien risteyksen uuden asuinkorttelialueen kulmaukseen on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun alue. Tulevaisuudessa tämän risteyksen ympärillä tulee varmasti olemaan liikettä, joten kävely-ystävällisyys on varmistettava, kun ylikulkusilta poistuu.

Länsimäentie – Länsimäen koulu

Alueella on moottoriliikenteen ja kevyen liikenteen risteymäkohta. Nykyisin alueella sijaitsee ylikulkusilta, joka tulee ratikan suunnitelman mukaan pysymään alueella. Kevyen liikenteen turvallinen ylitys tällä kohdalla on varmistettava, sillä Länsimäentien itäpuolella sijaitsee päiväkoti ja koulu, jotka käyttävät Länsimäentien länsipuolella sijaitsevan urheilupuiston palveluita. Länsimäentien ylitys tällä kohdalla on varmistettava myös siitä syystä, että se toimii tärkeänä ylityksenä hiihtoladulle ja tärkeälle itä-länsi-suuntaiselle virkistysyhteydelle.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Länsimäentie – Rajakylän koulu

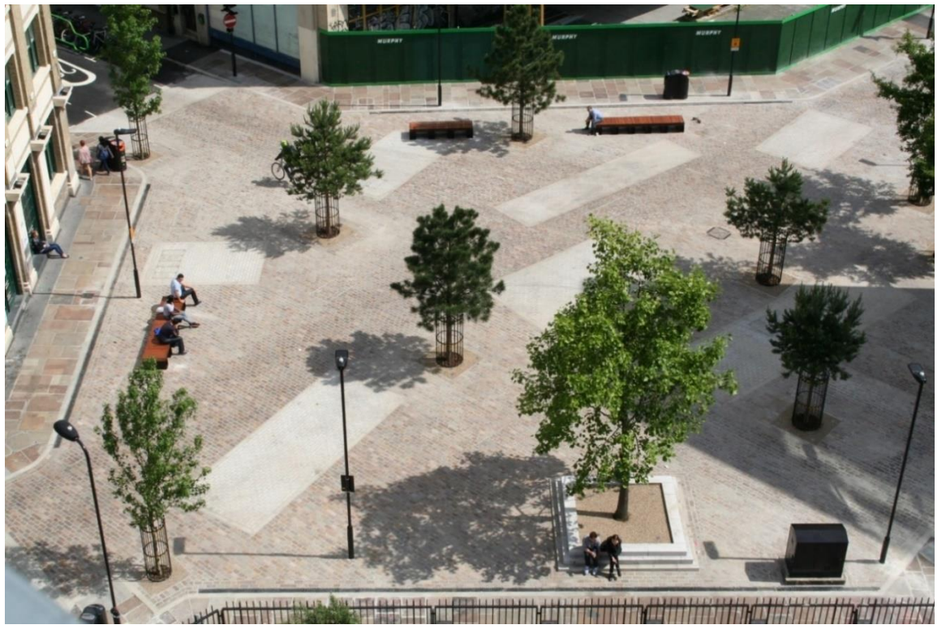
Länsimäentien pohjoisin tärkeäksi risteykseksi merkitty alue sijaitsee Rajakylän koulun läheisyydessä. Alueelle tulee sijoittumaan Rajakylän ratikkapysäkki. Pysäkki tulee Länsimäentien itäpuolelle ja koulu sijaitsee Länsimäentien länsipuolella. Alueelle on suunniteltava turvallinen tienylityspaikka, sillä hyvin todennäköisesti oppilaat tulevat oikaisemaan pysäkiltä tien yli koululle. Kaavarunkoon on lisäksi merkitty koulualueen pohjoispuolelta kulkeva ulkoilureitti, joka kulkisi samalta paikalta Länsimäentien yli jatkuen itään uuden asuinalueen reunaa mukaillen.

Pohjoisen alueen risteys

Uudelle pohjoiselle laajenemisalueelle on merkitty tärkeä risteyskohta Uusi Katu -tien ja Vartiotielle johtavan kadun risteykseen. Kyseisessä paikassa tulee sijaitsemaan useita toimintoja. Etelästä suuntautuva kävelyn pääreitti päättyy tähän risteykseen. Lisäksi korttelialueen reunoille on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun alueet, mikä tarkoittaa liike- ja kauppatiloja rakennusten kivijaloissa. Risteyksen läheisyyteen on merkitty paikka päiväkodille ja lisäksi tien poikki on merkitty kulttuurihistoriallisesti tärkeä tykkitie, joka on huomioitava kadun suunnittelussa. Alkuperäisessä kadun suunnitelmassa tie jatkuu Kehä III yli ja liittyy Länsisalmentiehen. Kadulle on ajateltu sijoittuvan bussilinja, mutta Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaatumisen seurauksena jatkossa saattaakin olla aiheellista tarkastella uutta ratikkayhteyttä tälle kadun osuudelle. Asia jätetään selvitettäväksi tulevaisuuden maankäytönsuunnitelmissa.

4.2.6. PIHAKADUT / SHARED SPACE

Pihakadulla tarkoitetaan jalankulku- ja ajoneuvoliikenteelle yhteisesti käytettäväksi tarkoitettua katutilaa (shared space). Pihakadun mitoituksella ja ilmeellä painotetaan kevyen liikenteen käyttäjiä, jolloin autoilijat huomaavat liikkuvansa yhteisesti tarkoitetulla alueella ja ajavat hitaasti sekä väistävät jalankulkijoita (Kuva 29, Kuva 30). Pihakaduiksi tai shared space –tiloiksi soveltuvat alueet, joissa liikennemäärät jäävät vähäisiksi. Kaavarunkoalueella kyseisiä katuja ovat esimerkiksi pohjoisen asuinalueen vihersormen yhteyteen suunniteltu pihakatuyhteys (shared space), Kuulakuja sekä Keihäspolun ja Maalinauhantien liittyminen ostoskeskuksen ympäristöön.

Kuva 29. Shared space Leonard Street ja Paul Street risteys Lontoossa. Kuva: https://news.hackney.gov.uk/

Kuva 30. Shared space ratkaisu Cady's Alley. Kuvan lähde: Washington Business Journal, D.C. Historic Preservation Office.

4.2.7. PORVOONVÄYLÄN YLITYS

LY LIIKENNEALUEEN YLITYS

Kaavarungon pohjoisosaan on merkitty varaus potentiaaliseksi asuinalueen laajenemiseksi aivan kiinni Porvoonväylään. Nykytilanteessa kyseisellä alueella on maajättökasa, jonka rakenne on epävarma ja joka on mahdollisesti epästabiili. Ratikan suunnitelman yhteydessä on merkitty ratikan linjaus kyseisen maakasan päältä. Vielä on epävarmaa, tuleeko koko kasa poistumaan alueelta. Jos näin kuitenkin on, voidaan maakasan nykyinen alue ottaa täydennysrakentamisen alueeksi, jolloin asuinaluetta voidaan laajentaa jonkin verran pohjoiseen. Kuussillan kaavarungon alueella on samanlainen potentiaali sijoittaa asuinaluetta aivan Porvoonväylän melualueen rajaan asti Valion omistamalle maalle. Asuinalueiden laajentuminen Porvoonväylän molemmilla puolilla voisi tehdä kiinnostavaksi tutkia, olisiko Porvoonväylän yli mahdollista rakentaa kansirakenne (LY), jonka päälle sijoitettaisiin joko asumista tai puistoa. Tämä vähentäisi Porvoonväylän estevaikutusta ja yhdistäisi nykyisin erillään olevat kaupunginosat. Kannelle voitaisiin myös sijoittaa pitkien matkojen terminaalialue tukemaan liikennettä itään ja hyödyntäen alueen asemaa vaihtoyhteyksien kannalta etelään ja pohjoisen suuntaan. Vieressä on esitetty Leppävaarassa sijaitseva kansi, jolla on puistoa.

Kuva 31. Kansirakenne ja sen päälle rakennettu asutus ja puisto Leppävaarassa kuvattuna pohjoisesta (yllä) ja etelästä (alla). Lähde: Google Earth

4.3. LUONTO, VIRKISTYS JA KULTTUURI

Länsimäki – Ekologisesti ja kulttuurisesti kestävä kaupunkikeskus

Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä. Luomme mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuudelle myös rakennetuissa ulkotiloissa. Vaadimme monipuolisia ja laadukkaita viherkattoja ja –seiniä tiiviisti rakennetuille alueille. Vahvistamme maisema-arkkitehtuurilla ympäristörakentamisen laatua keskeisten väylien ja ratojen varrella. Arvostamme luonnon monimuotoisuutta ja tuomme sen kaupunkikeskustoihin.

Etsimme lisää uusia eläviä paikkoja, hitaamman liikkumisen ja pysähtymisen tiloja. Tuomme viljelyn osaksi vantaalaista arkea ja kaupunkikuvaa

Alueen maankäytön muuttuessa ja asukasmäärän kasvaessa puistoille tulee kysyntää ja käyttöä. Kaavarungon tavoitteena on hahmottaa uudistuvan kaupunginosan viherverkosto ja sen kytkeytyminen alueen ulkopuolella oleviin laajoihin virkistysalueisiin. Viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuus kaavarunkoalueen ulkopuolelle on varmistettu. Nykyisiä viheralueita vahvistetaan ja niiden merkitystä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa korostetaan. Kaavarunkoon merkitään kolme eri tason virkistysaluetta:

- kaupunkirakenteen keskellä sijaitsevat puistot – jotka ovat toiminallisia, laadukkaita ja hoidettuja virkistäytymispaikkoja,
- rakennettujen alueiden ulkopuolella olevat lähivirkistysalueet – jotka ovat luonnontilassa olevia metsiä, sekä,
- luonnonsuojelualueet – joiden alueella sijaitsevia luontoarvoja vaalitaan muita alueita tarkemmin.

Kaavarunkoon on merkitty jo olemassa olevia ulkoilureittejä sekä uusia ja vahvistettavia ulkoilureittejä. Kaksi uutta virkistysreittikokonaisuutta esitellään: Kuntoilun kehä ja Kallioiden ketju. Virkistysreittien jatkuvuus Länsimäentien yli on huomioitu, kuin myös hiihtolatujen linjaukset. Rajakentän urheilupuistoon ja Rajakylän urheilualueelle on merkitty urheiluhallin ohjeellinen sijainti. Rajakentän urheilupuistoon on mahdollista sijoittaa uusi urheiluhalli.

Katuympäristöä piristetään viherrakentein ja hulevesialtain. Myös rakennetun alueen keskelle tuodaan lisää vehreyttä. Kuntopuistosta kehitetään toiminnallisesti ja sosiaalisesti monipuolinen keskuspuisto, johon voidaan sijoittaa yhteisöllisyyttä lisäävä viljeltävä puistoalue, kuntolaitteita, tapahtumia varten tapahtumakenttä, ja vastaavia toimintoja. Hybridirakennuksen yhteyteen rakennetaan miellyttävä aukioalue, joka yhdistyy sujuvasti kuntopuiston puisto-osaan.

Kaavarunkoalueen itäosassa kulkeva ensimmäisen maailmansodan puolustusvarustuksiin kuuluva tykkitie hyödynnetään virkistysreittinä ja lisäksi se tuodaan näkyväksi elementiksi myös uusilla rakennetuilla alueilla.

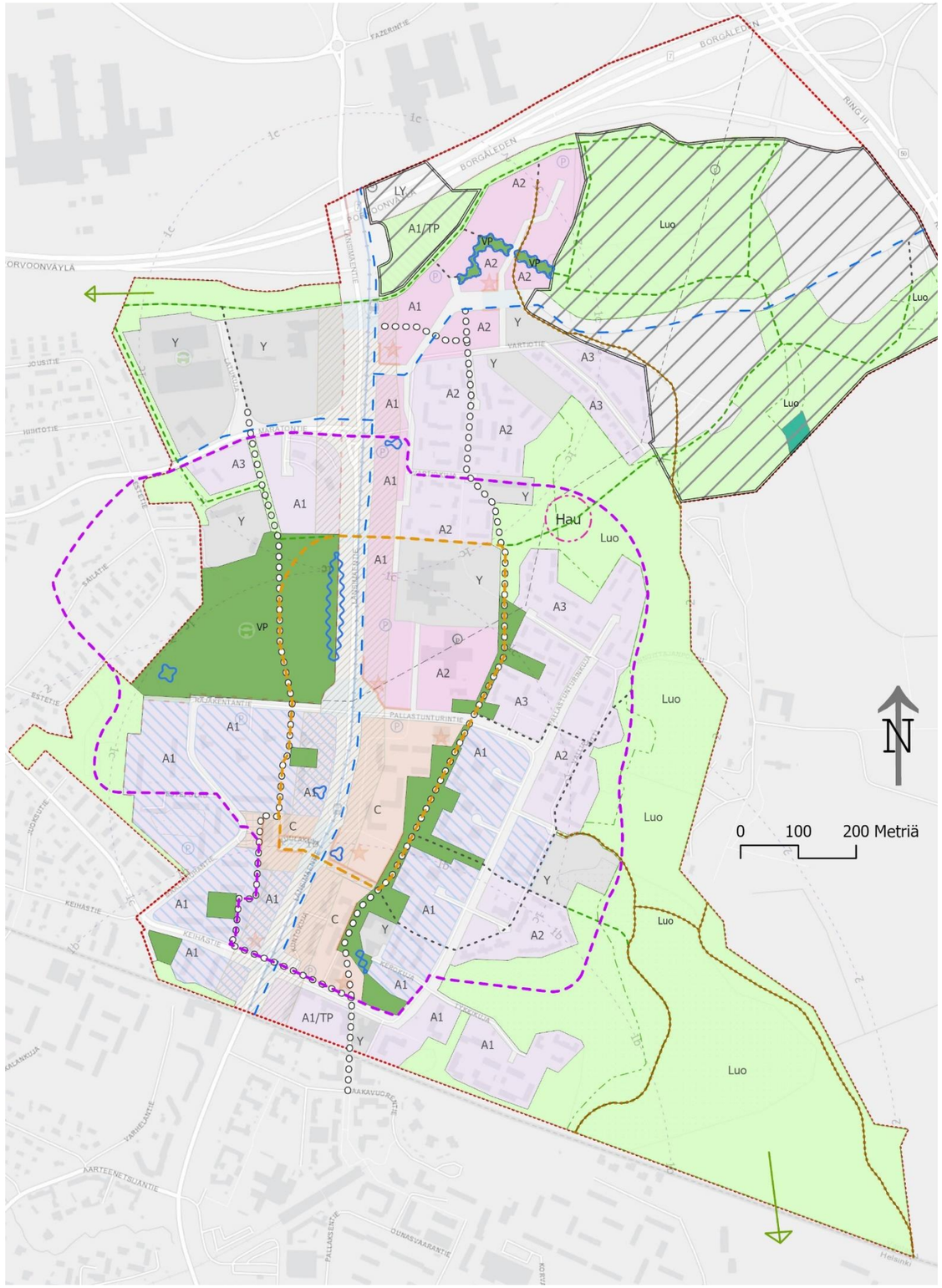

Kuvituskuvia. Lähde: Microsoft

Kaavarunkoon on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta merkitykselliset alueet luo-merkinnällä. Nämä merkinnät perustuvat alueelta tehtyyn luontoselvityksen tuloksiin. Rakennettujen alueiden ulkopuolella sijaitsevilla metsäalueilla on tavattu useita arvokkaita kasvilajeja, jotka on huomioitu kaavarungossa tällä luo-merkinnällä. Lisäksi vieressä näkyvässä viheralueiden teemakartassa on merkitty yksi suojeltava alue, jolla sijaitsee arvokas luontotyyppi: lehtomainen purolaakso. Myös pohjavesialue on merkitty kaavaan.

Länsimäentien vieressä nykyisin sijaitseva koirapuisto joudutaan siirtämään ratikan rakentamisen tieltä uuteen paikkaan. Lisäksi kaavarunkoalueen pohjoisosaan suunniteltu uusi asuinalue asettaa reunaehdon koirapuiston siirtämiselle. Uusi koirapuiston paikka voisi sijaita Juoksuhaudanpuistossa.

SELITE

- KAAVARUNGON ALUERAJAUS
- PUISTO
- VIRKISTYSMETSÄ
- SUOJELUALUE
- LUO = LUONTOARVOJA
- POHJAVESIALUE
- HULEVESIRAKENNE
- SELVITYSALUE
- Hau KOIRAPUISTO
- KALLIOIDEN KETJU
- KUNTOILUN KEHÄ
- ULKOILUREITTI
- VIHERALUEEN JATKUVUUS
- KÄVELYN PÄÄREITTI
- TÄRKEÄ KEVYEN LIIKENTEEN REITTI
- NOPEAN PYÖRÄILYN REITTI
- TYKKITIE

Kuva 32. Teema: Viheralueet. Kaavarungossa esitetyt viheralueteemaan kuuluvat merkinnät.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

4.3.1. VIRKISTYS- JA VIHERALUEIDEN KEHITTÄMINEN

VIRKISTYSMETSÄ

SUOJELUALUE

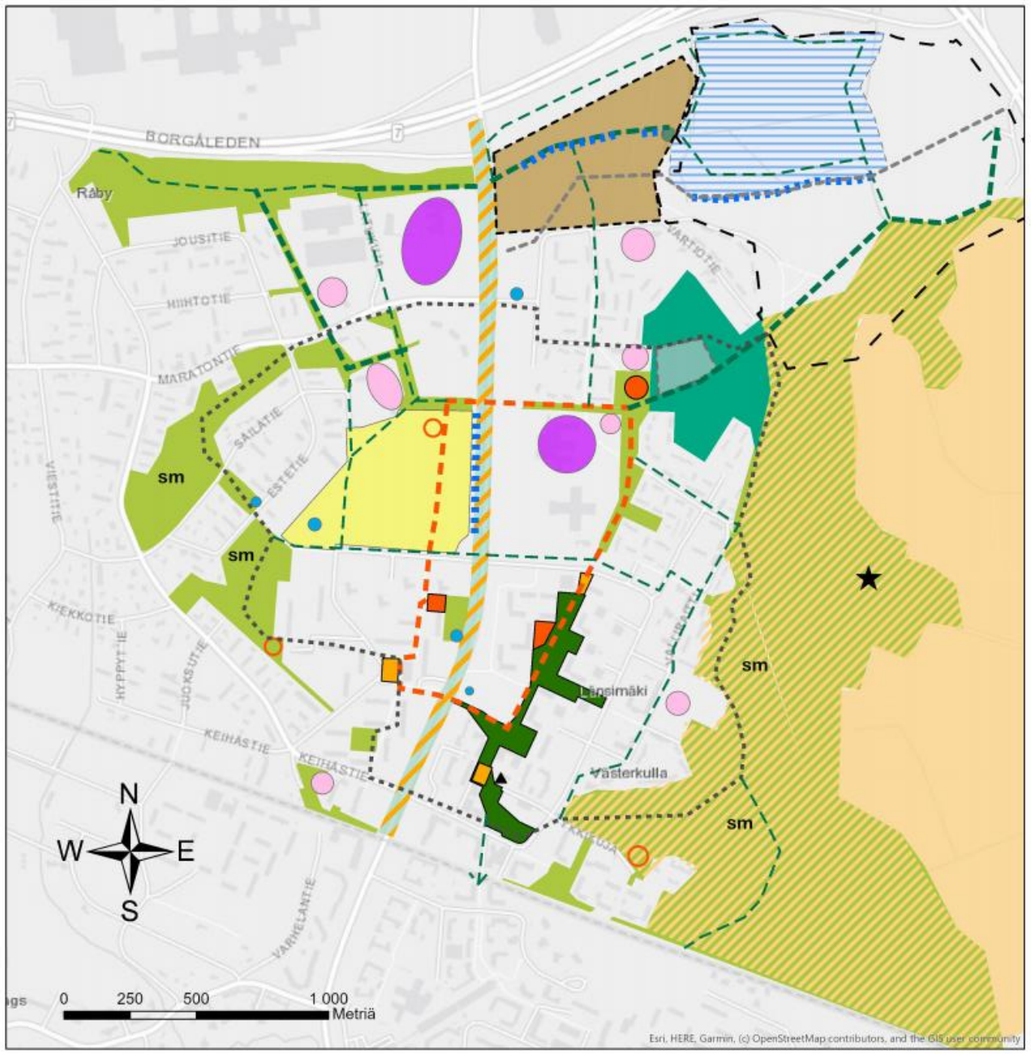
LUO ARVOKAS LUONNONYMPÄRISTÖ

Keskeiset viheralueet, kuten Myllymäen alue, säilytetään ja yhteyksiä kehitetään sekä alueen sisällä että ympäröiville ulkoilualueille. Länsimäki-Rajakylän alueelle ominaisten kallioalueiden lisäksi keskeisiä viheralueita ovat Kuntopuiston, Kurupuiston ja Juoksuhaudanpuiston muodostama kokonaisuus ja Rajakylän liikuntapuisto. Alueen tiivistyessä Kuntopuiston, Kurupuiston ja Juoksuhaudanpuiston muodostamaa kokonaisuutta kehitetään toiminnallisena ja monipuolisena kaupunginosapuistona.

Yhteyksiä kehitetään muodostamalla pääraiteista liikkumaan houkutteleva Kuntoilun kehä, poikittaisyhteyksiä vahvistamalla sekä kallioalueet yhdistävällä polkureitillä, Kallioiden ketjulla. Yhteydet ympäröiville ulkoilualueille, kuten itään ja pohjoiseen, Sipoonkorpeen ja Ojangon ulkoilualueelle mahdollistetaan. Myllymäeltä etelään, Helsingin suuntaan, kulkeva reittiyhteys säilytetään.

Ratikkabulevardin varrelle ja uuden pohjoisen asuinalueen katu- ja puistoympäristöön kehitetään katuvihreää sekä hulevesien määrällistä ja laadullista hallintaa. Pohjoinen kevyenliikenteensilta säilytetään keskeisenä yhteytenä. Ratikkabulevardia rajaava täydennysrakentaminen muodostaa monipuolisen julkisivun taskupuistoineen ja pikkuaukioineen.

Ekologinen yhteys Myllymäen viheralueelta pohjoiseen ja itään säilytetään. Uudisrakentamista kompensoidaan vihertehokkuuden periaattein, mm. olevaa puustoa säilyttämällä ja isoja puita istuttamalla, kasvikatoin, köynnöksin, kerroksellisella kasvillisuudella sekä hulevesien luonnonmukaisilla hallintaratkaisuilla.

Kuva 33. Viher- ja virkistysalueiden ja -reittien kehittämissuunnitelma ja konseptit.

4.3.2. VIHERALUEET JA KULTTUURIHISTORIA

KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Myllymäki juoksuhautoineen ja avokallioineen on monipuolinen kokonaisuus. Kaivannot liittyvät I maailmansodan laajempaan puolustusvarustukseen, jotka levittäytyvät Länsimäen ja Rajakylän kallioalueille. Juoksuhauta-alueet kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristörajaukseen (RKY) ja ovat muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja. Kalliolla on myös hienoja mäntyjä, kalliokasvillisuutta ja reunamilla mm. lehtomaista metsää. Myllymäen alueelle on laadittu puistosuunnitelma, jonka pohjalta on toteutettu opastaulut ja kaivantoja ylittävät sillat (Kuva 34). Juoksuhautoja voisi ottaa paremmin esiin kasvillisuutta poistamalla.

Kuva 34. Myllymäen viheralue on kunnostettu yhteistyössä Museoviraston kanssa

Kaavarunkoalueen kulttuurihistoriallisia arvoja nostetaan esiin mm. Kallioiden ketju –polustolla, joka kiertää Myllymäen viheralueilla sekä Rajakylän puolen kallioilla. Kallioilla on puolustusvarustuksia, jotka ovat suojeltavia muinaisjäännöksiä. Kulkua ohjataan puutasoin, silloin sekä pollareilla ja opastusta täydennetään (Kuva 35).

Kuva 35. Kulkua voidaan ohjata ja kulutusta vähentää mm. Puutasoin ja pollarein. Tykkitie toimii ulkoilureitin osana Myllymäen viheralueella.

Alueella kulkee tykkiteitä ja muita historiallisia tieosuuksia, joita voidaan alueita kunnostettaessa ja rakennettaessa tuoda ympäristöstä enemmän esille. Esimerkiksi pohjoisen laajenemisalueen Uusi Kadun suunnittelussa ja rakennettaessa voi tien päällysteeksi valita muusta päällysteestä erottuvan pinnoitteen. Tykkitie on ajateltu kaavarungossa jatkuvan Uusi Katu pohjois- ja eteläpuolella osana korttelirakenteen sisäistä jalankulkureittejä. Päällystämällä Uusi Katu tykkitien osuuden asfaltista eroavalla päällysteellä nostetaan alueen historiaa esille uudessa rakenteessa. Alla on esitetty esimerkkejä historiallisen tien ja muurien huomioimisesta modernissa rakenteessa (Kuva 36, Kuva 37).

TYKKITIE

Kuva 36. Esimerkki historiallisen tien ja muurin huomioimisesta modernissa rakenteessa. Vabaduse väljak, Tallinna.

Kuva 37. Berliinin muurin linjaus on merkitty asfalttitiestä erottuvalla kivetyksellä.

4.3.3. ULKOILUREITIT

Kuntoilun kehä muodostuu nykyisistä raiteista sekä kevyen liikenteen sillasta Länsimäen-Rajakylän keskusta-alueen ympärille yhdistäen liikuntapuiston, koulut, Länsimäen kaupunginosapuiston (Kuntopuisto, Kurupuisto, Juoksuhaudanpuisto) ja niihin liittyvät toiminnalliset palvelut, kuten ulkokuntoilu-, leikki- ja lähiliikuntapaikat. Ikäihmisten kannalta olisi tärkeää lisätä penkkien määrää reitin varrella. Kuntoilun kehästä tehdään houkutteleva ja lenkkiä voidaan opastaa paikalle viedyin opastein tai esim. nettipalveluna (QR-koodi). Kuntoilun kehän orientoitavuutta voidaan korostaa teemavärillä, joka voisi toteutua esim. pinnoitteissa, kalusteissa, varusteissa tai istutuksissa, myös puistojen puolella.

Myllymäen kallioille on toteutettu muinaismuistopuisto Myllymäen viheralue, jossa on sotahistoriallisten muinaisjäännösten, kuten juoksuhautojen, yli rakennettu siltoja ja alueella on opasteita. Länsimäki-Rajakylä -alueella on useita kallioalueita, joille muinaisjäänteitä (tukikohtia ja juoksuhautoja) sijoittuu. Kallioalueilla kulkee nykyisinkin polkuja. Nämä kalliot voidaan kytkeä **Kallioiden ketju** -poluksi, joka tekee lenkin ja joka on esimerkiksi pollarein ja opastauluin opastettu. Kallioiden ketju -polkua tulee kehittää yhteistyössä museoviranomaisen kanssa.

Kuva 38. Juoksuhaudanpuisto säilytetään asukkaiden lähivirkistysmetsänä.

Metsäinen Juoksuhaudanpuisto säilyy Länsimäen asukkaiden lähimetsänä (Kuva 38). Juoksuhaudanpuiston ulkoilureitti kytkeytyy sekä länteen koulujen ja kevyen liikenteen sillan kautta Rajakylän liikuntapuistoon että itään kehitettävään yhteyteen Länsisalmen suuntaan. Uusi yhteystarve pohjoiseen suon reunaa pitkin vie uudelle asuinrakentamisalueelle. Rajakylän liikuntapuistosta kehitetään reittiä Sompapuiston ja Latupuiston kautta pohjoiseen Porvoonväylän yli Vaaralan puolelle. Myllymäellä kulkee useita ulkoilureittejä, myös etelään Helsingin puolelle.

4.3.4. PUISTOT

PUISTO

Rajakylän liikuntapuisto

Rajakylän liikuntapuistoa on peruskorjattu ja kehitetty viime vuosina (Kuva 39). Alueelle on toteutettu mm. uusi tekonurmikenttä sekä pienpelikentät. Liikuntapuistosta on suunniteltu uusi ulkoilureitti- ja latuyhteys Sompapuiston ja Latupuiston kautta pohjoiseen, josta jatkuisi tulevaisuuden tavoiteyhteys Vaaralan kautta Ojankoon, Hakunilaan ja Sipoonkorpeen. Liikuntapuisto on keskeinen osa Kuntoilun kehää. Rajakylän liikuntapuistoon on merkitty ohjeellinen varaus uudelle liikuntahallille.

Kuva 39. Rajakylän liikuntapuisto sijoittuu keskeisesti Rajakylän- Länsimäen alueelle ja palvelee niin asukkaita, kouluja, päiväkoteja kuin urheiluseurojakin. (Vas. Ote ortokuvasta 2019, Vampatti). Pienpelikentän yhteyteen on toteutettu ulkokuntoilupaikka.

Kuntopuisto

Kuva 40.Kuntopuiston mäntyvaltainen puusto luo oman ilmeensä Kuntoreitin varrelle. Leikkipaikalle mahtuisi lisää toimintoja ja istutuksia. Tarinatoria on mahdollisuus kehittää yhteisöllisemmäksi.

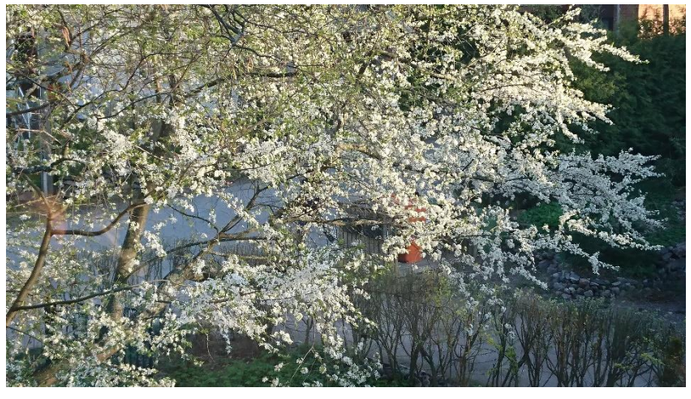
Kuntopuisto, Kuntoreitti sekä Kurupuisto ja Juoksuhaudanpuisto muodostavat eräänlaisen keskuspuiston, yhteisen kaupunginosapuiston, Länsimäen alueelle. Puistokokonaisuus on monipuolinen; rakennettua viheraluetta ja leikkipaikkoja, toreja ja aukioita, puistometsää, komeita mäntyjä ja lähimetsää (Kuva 40). Puistoyhteys on vehreä, metsä työntyy asuinalueelle ”sormina” 1970-luvun metsäkaupunki-ideologian mukaisesti. Paikoin Kuntopuisto ja Kuntoreitti ovat kunnostuksen tarpeessa. Alueen tiivistyessä käyttöpaine kasvaa. Tavoitteena onkin kehittää puistokokonaisuutta asukkaiden kanssa yhteistyössä monipuolisemmaksi, viihtyisämmäksi ja kestävämmäksi eri-ikäiset käyttäjät huomioon ottaen. Kuntopuistoa kehitetään vuosien 2021-2022 aikana osana Lähiöohjelma-hanketta sekä Osallistuva Budjetointi -hanketta.

Kuntopuistoon voidaan asentaa kuntoilulaitteita tai senioriliikuntavälineitä. Kuntopuisto onkin keskeinen osa kehitettävää Kuntoilun kehää. Puistoja voidaan kehittää syötävinä puutarhoina ja alueelle sijoittuvia toreja voidaan hyödyntää yhteisölliseen kaupunkiviljelyyn. Kukkivat hedelmäpuut ilahduttavat eri vuodenaikoina. Puistojen nurmialueiden reunojen muuttaminen kukkiviksi niityiksi lisää luonnon monimuotoisuutta. (Kuva 41)

Kuntopuiston eteläpäässä kirkon läheisyydessä tarvitaan lisää tilaa raitille ja aukiolle. Samalla komeita kallioita voi ottaa paremmin esiin ja kehittää kallion juurelle esim. hulevesielementtiä kosteikkoperennoineen. Materiaalien tulee olla kestäviä. Kuntopuiston pohjoisosaan sijoittuu Tarinatori, jonka yhteyteen on toteutettu muraaleja ja veistoksellisia penkkejä. Tarinatori rajautuu kirjastoon ja nuorisotilaan ja on keskeinen alueen sydän. Kuntopuiston ja Tarinatorin parantamista ideoidaan kokonaisuutena yhteistyössä asukkaiden kanssa.

Kuva 41. Esimerkkejä Kuntopuistoon sijoitettavista toiminnoista ja kasvillisuudesta.

Kurupuisto

Kuva 42. Kurupuisto on yksi Kuntoreitin varrella olevista virkistysalueista.

Kurupuisto jatkaa Kuntoreitin viheralueyhteyttä pohjoiseen. Kurupuisto on keskeinen yhteys myös koulujen ja päiväkotien kannalta. Puistossa ja koulun tontilla kasvaa isoja mäntyjä ja niittyä (Kuva 42). Kurupuiston puusto ja niittyalueet tulisi säilyttää tukemassa vehreyttä pääreitillä, lisäämässä luonnon monimuotoisuutta ja muita ekosysteemipalveluja. Kurupuistossa on ulkoamfi, jota voisi kehittää toiminnallisesti esimerkiksi eri-ikäisille suunnatuilla välineillä (Kuva 43). Pinnoitteiden suositellaan olevan läpäiseviä tai puoliläpäiseviä.

Kuva 43. Kurupuistoa voisi kehittää toiminnallisemmaksi. Esimerkki oikealla Turun Urheilupuiston ikäihmisille ja lapsille suunnattu keidas. Luiskiin voisi kehittää ketomaista kasvillisuutta.

Koirapuisto

Vartiopuistossa Länsimäentien itäpuolella on laaja koirapuisto paikoitusalueineen. Sen siirtäminen on ajankohtaista uuden raide- ja tielinjauksen toteuttamisen yhteydessä. Välitilanteessa Nykyistä koirapuistoa joudutaan hieman pienentämään Uusi Kadun uuden liittymän rakentamisen tietä. Länsimäentiellä nykyisin sijaitseva autojen pysäköintialue joudutaan positamaan ratikan rakentamisen tieltä. Korvaava pysäköintialue on ajateltu sijoitettavan Uusi Katu mutkaan Vartiotien asuinalueen pohjoispuolelle. Pohjoisen alueen rakentuessa koirapuisto joudutaan vielä siirtämään Länsimäentien varrelta uuteen sijaintiin. Paikaksi on ehdotettu Juoksuhaudanpuistoa. Tarkempaa sijaintia tarkastellaan asemakaavatyön yhteydessä.

Långmossenin suopuisto

Alueen pohjoisosan uuden asuinalueen ja suoalueen liittymiskohtaan sopii suo- ja metsäpuisto, jonka teemana voi olla esimerkiksi happamassa maassa viihtyvät alppiruusut, atsaleat ja varpukasvillisuus (Kuva 44). Lisäksi suopuistossa voidaan tukea suokasvillisuutta, kuten tupasvillaa ja muita saroja ja heiniä. Kulkua voidaan ohjata puutasoin tai pitkospuin (Kuva 45). Suopuistossa viivytetään, puhdistetaan ja imeytetään hulevesiä. Långmossenin suoalue on rajattu selvitysalueeksi.

Suoalueelle ei toistaiseksi suunnitella rakentamista. Tulevaisuudessa se tai osia siitä olisi kuitenkin suositeltavaa säilyttää.

Kuva 44. Suopuistossa viihtyvät alppiruusut ja atsaleat. Olevia mäntyjä tulee säilyttää puiston osana. Kuva Haagan rhodopuistosta.

Kuva 45. Ehdotuksia suoalueen reitistön kehittämisestä. Kulkua ohjataan esimerkiksi pitkospuiden ja opasteiden avulla. Vasemmalla kuva Långmossen suoalueelta, oikealla esimerkkikuva suoalueelle rakennettavasta kulkureitistä.

4.3.5. AUKIOT JA TASKUPUISTOT SEKÄ KATUVIHREÄ

AUKIO

KAUPUNKIKUVALLISESTI KEHITETTÄVÄ ALUE

Kaupunkirakenteen tiivistyessä on tarpeen kehittää kompensaationa esimerkiksi uusiin ratikkakortteleihin liittyviä taskupuistoja, jotka luovat viihtyisiä oleskelupaikkoja, tukevat luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät ja puhdistavat hulevesiä. Taskupuistoissa voi olla penkkien lisäksi esim. perhospuutarhoja tai huleaiheita (Kuva 46). Taskupuistojen dynaamiset istutukset ovat kerroksellisia ja helppohoitoisia. Taskupuistot voivat olla myös pieniä syvennyksiä katutilassa, jossa yksikin puu voi luoda vehreän oleskelupaikan.

Olevien katupuiden säilyttäminen ja uusien istuttaminen on erityisen tärkeää viherverkon kytkeytyneisyyden ja katujen reunoilla kulkevien pyöräilijöiden ja kävelijöiden kannalta (Kuva 47). Jos tilaa on vähän, voidaan istuttaa kapeakasvuisia puita. Hulevesiä ohjataan istutuskaistoille ja hulevesipainanteisiin. Pienilmaston kannalta puusto ja kasvillisuus tarjoavat suojaa auringolta ja tuulelta sekä tasoittavat kaupungin lämpösaarekeilmiötä. Kasvillisuus sitoo myös pölyä ja epäpuhtauksia ja tasaa juuriston ja kasvullisen maan myötä runsaiden sadetapahtumien aiheuttamia kaupunkitulvia.

Kuva 46. Esimerkkejä katuympäristön kehittämisestä. Hulevesiaihe taskupuistossa Tukholman Norra Djurgårdsstadenissa (kuva vas. Taina Tuominen). Lipstikankujan hulevesipainanteen kukkaloistoa (kuva kesk. Seija Tulonen). Yksikin puu voi tuoda taskupuistoon viihtyisyyttä (oik. kuva Eeva Eitsi).

Kuva 47. Katuvihreä on merkittävä osa viherrakennetta ja viihtyisää ympäristöä. Säilytettävää katupuustoa on mm. Pallastunturintiellä.

4.3.6. HULEVESIEN HALLINTA

Kaavarunkoalueella tulee toteuttaa Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa. Tavoitteena on parantaa vastaanottavien vesistöjen tilaa. Lähtökohtaisesti hulevedet on käsiteltävä syntysijoillaan. Kaavamuutosalueille on laadittava hulevesien hallintasuunnitelma. Viivytystilavuudelle tonteilla voidaan käyttää nyrkkisääntönä 1 m3/100m^2 läpäisemätöntä pintaa ja alueilla tulee suosia kasvullisia pintoja.

Kaavarunkoalueen pohjoisosaan on suunniteltu alueellisia hulevesien hallintarakenteita. Keskeinen viheryhteys huleaiheineen ja suopuutarha voivat toimia hulevesien viivytykseen sekä laadulliseen hallintaan. Korttelialueilla pyritään imeyttämään puhtaat katto- ja pihavedet.

Hulevesien laadullinen hallinta ja puhtaiden hulevesien imeyttäminen on erityisen tärkeää Länsimäen pohjoisosassa, joka on Fazerilan pohjavesialuetta. Länsimäen eteläosa kuuluu Mellunkylänpuron pienvaluma-alueeseen. Mellunkylänpuro on Helsingin puolelle sijoittuva taimenpuro, joten hulevesien laadullinen ja määrällinen hallinta on tarpeen. Vantaan pikaraitiotien suunnitelmissa huolehditaan, että hulevesien hallinta ei heikkene katualueella ratikkareitin varrella. Pohjois- ja koillisosa kuuluu Westerkullanojan pienvaluma-alueeseen.

POHJAVESIALUE

Kaavarunkoalueella on Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymän hulevesiä viivyttävä ja puhdistava biosuodattava hulevesirakenne, jossa on hyödynnetty biohiiltä. Rakenne pidättää liikenteen epäpuhtauksia, kuten kiintoainetta ja raskasmetalleja. Samalla vastaanottavan vesistön kuormitus pienenee ja pohjaveden tila ei heikkene. Rakenne tulee säilymään, vaikka Länsimäentien liittymä itään tulee sijoittumaan pohjoisemmaksi.

Hulevesitulvia on esiintynyt mm. Rajakylän Estetiellä, sillä tasainen asuinalue kuivattuu avo-ojien kautta hitaasti. Estetien pohjoispuolelle, tien ja puistoalueen väliin on esitetty hulevesien viivytyspainannetta, joilla voidaan tasata poikkeuksellisten rankkasateiden aiheuttamia virtaamavaihteluita. Samoin Rajakentänpolun pohjoispuolelle, lähelle matonpesupaikkaa olevaan ojaan on esitetty hulevesien viivytysallasta. Hulevesien mahdollisia viivytyspaikkoja on esitetty Viherrakenteen kehittämiskonseptikartalla sinisillä ympyröillä. Länsimäentien varrelle on esitetty hulevesien viivytystä ja laadullista hallintaa esim. istutuskaistoille ja aukioille sekä taskupuistoihin.

HULEVESIRAKENNE

Kuntopuiston eteläosaan kallion edustalle, toriaukiota elävöittämään on osoitettu mahdollinen hulevesiaihe (niskaoja) kosteikkoperennoineen. Pohjavettä voidaan pumpata tarvittaessa, jos halutaan putous. Tarinatorin yhteyteen, esim. kaupunkiviljelyksien kasteluun sopisi hulevesien keräilykaivo. Vaihtoehtona on pohjavesikaivo, jos vettä halutaan hyödyntää myös juomiseen.

Långmossenin suoalueen reunaan sijoittuvassa suo- ja metsäpuutarhassa suositaan happamaan turvemaahan soveltuvia kasveja ja viivytetään, puhdistetaan ja imeytetään hulevesiä. Uuden viheryhteyden puistoalueilla

suositaan luonnonmukaisia istutuksia, kuten niittyjä. Näin vältytään lannoitteiden käytöltä ja hulevedetkin säilyvät puhtaampina.

Uudet tie- ja katualueet ovat niin sanottuja hulekatuja, joiden hulevedet johdetaan katuja reunustaviin biosuodattaviin painanteisiin (Kuva 48).

Kuva 48. Katujen hulevesiä pyritään ohjaamaan biosuodattaviin hulevesirakenteisiin istutuskaistoille, joihin mahtuu sekä katupuuistutuksia että kosteutta sietäviä heiniä, saroja ja muuta niittykasvillisuutta. Keskellä esimerkki pihakadun sadepuutarhasta. Oikealla esimerkki hulevesien laskeutusaltaasta ja biosuodatuksesta metsäpuutarhassa.

4.3.7. EKOSYSTEEMIPALVELUT JA KOMPENSAATIOKEINOT

Ekosysteemipalvelut

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon tarjoamia hyötyjä, jotka ovat edellytyksenä ihmisen ja yhteiskuntien hyvinvoinnille. Ekosysteemipalvelut luokitellaan tuotanto-, säätely- ja ylläpitopalveluihin ja kulttuurisiin ekosysteemipalveluihin. Tuotantopalveluihin kuuluvat muun muassa maataloudesta ja metsästä saatava ruoka ja puutavara. Säätely- ja ylläpitopalveluja ovat muun muassa hiilensidonta, veden kierron säätely ja tulvasuojelu, pölytyspalvelut ja maaperän tuottokyky. Kulttuurisiksi ekosysteemipalveluiksi luetaan muun muassa luonto virkistys- ja koulutusympäristönä, esteettisyys ja kulttuuriperintö. Alueen ominaispiirteiden ja kulttuuriympäristön säilyttäminen ja kehittäminen nostavat kulttuuripalvelut paremmin esiin ja sitouttavat asukkaita ympäristöönsä.

Kasvullinen maa liittyy moniin ekosysteemipalveluihin, kuten pohjaveden kertymään, haitallisten aineiden biopuhdistukseen ja sidontaan, melun vaimentamiseen, eroosiontorjuntaan, vedenkierron ja pienilmaston säätelyyn ja veden laatuun. Lisäksi ne tarjoavat virkistysmahdollisuuksia ja luonnonelämyksiä. Metsien, puistojen, katujen ja raittien vihreä sekä vehreät piha-alueet kytkevät viherrakenteen verkoksi. Viherverkko edistää luontohyötyjä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa ja tarjoaa viihtyisät ja vehreät ulkotilat asukkaille liikkumiseen ja oleskeluun sekä parantaa kaupunkikuvaa.

Ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi tulee kaupungin kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa pitää huolta kasvullisen maan säilymisestä viheralueiden säilyttämisen lisäksi.

Myllymäki, Juoksuhaudanpuisto sekä Långmossen ovat Länsimäen ekosysteemipalvelujen eli luontohyötyjen moniarvokohteita. Myllymäen viheralueet ja luonnonmonimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet säilyvät. Lisäksi Juoksuhaudanpuisto säilyy lähimetsänä. Långmossenin suoalue on rajattu selvitysalueeseen. Långmossenin suoalueen arvokkaimmat ja turvekerrokseltaan paksuimmat osat pyritään säilyttämään. Jatkossa tutkitaan suoalueen ennallistamismahdollisuuksia. Puisto-, piha- ja katualueilla tulee säilyttää isoja puita, kuten mäntyjä.

Kompensaatiokeinot

Tiivistämisen ja rakentamisen kompensaationa käytetään hulevesien luonnonmukaisia ratkaisuja, hulekatuja niittyineen, taskupuistoja perhospuutarhoineen, kasvikattoja, suo- ja metsäpuutarhoja ja vihertehokkuus-periaatteita. Kasvillisuudesta kehitetään kerroksellista ja eriaikaan kukkivaa. Täydennysrakentamisen myötä voimalinjan alla olevia niittyalueita poistuu, joten

kompensaatiokeinona on niittykasvikatot uudisrakennuksiin sekä nurmivaltaisten puistojen reuna-alueiden muuttaminen niityiksi.

Pohjavesialueella on erityisen tärkeää hulevesien laadullinen hallinta ja puhdistetun huleveden imeyttäminen pohjavedeksi. Läpäiseviä ja puoliläpäiseviä pintoja tulee suosia. Långmossenin suoalueella tutkitaan jatkossa ennallistamista.

Niityt, eriaikaan kukkivat kasvit ja kaupunkiviljely sekä hyönteishotellit lisäävät luonnonmonimuotoisuutta ja edistävät pölyttäjien mahdollisuuksia (Kuva 49). Suo- ja metsäpuutarhoihin voidaan toteuttaa myös lahopuutarhoja.

Kuva 49. Nykyisten voimalinjojen alla paikoin hienoja niittyjä. Jos voimalinjat saadaan maan alle, tulee uudisrakentamisen yhteydessä kompensaationa rakentaa kasvillisuuskattoja (heinä-, niitty- tai ketokattoja). Myös kaavarunkoalueen hulevesipainanteet ja pihojen sekä aukioiden sadepuutarhat voivat olla niittymäisiä.

4.3.8. VIHERTEHOKKUUS

Pihojen ja tonttien osuus viherrakenteesta on tärkeä, kun kaupunkikeskustoja tiivistetään. Vantaan kaupunki on ottanut käyttöön vihertehokkuuden uusissa asemakaavoissa. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan suhdetta tontin rakennettuun pinta-alaan. Vihertehokkuuden merkitys kasvaa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Kasvillisuus ja läpäisevät pinnat vähentävät tulvariskiä, sitovat hiilidioksidia, viilentävät rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisäävät kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Vihertehokkuudella tuetaan ekologisesti kestävää kehitystä, ympäristöarvoja ja Vantaan resurssiviisauden strategiaa. Vantaan käyttämässä vihertehokkuuslaskurissa on mukana myös hulevesilaskuri.

Keskeistä on säilyttää olevia puita ja kasvullista maata, istuttaa uusia isoja puita, kerroksellista kasvillisuutta sekä toteuttaa maanpäällisiä, mieluiten kasvillisuuspintaisia hulevesien viivytysrakenteita ja käyttää mahdollisimman paljon läpäiseviä ja puoliläpäiseviä pinnoitteita.

4.4. PALVELUT JA TYÖPAIKAT

Länsimäki - Yhteisöllinen, suvaitsevainen ja palvelullinen kaupunkikeskus

Suunnittelemme työn ja kaupan kohteista maamerkkejä ja eläviä ympäristöjä. Satsaamme julkisiin viihtymisen paikkoihin ja luomme tiloja kulttuurien kohtaamisille. Kannustamme omatoimisuuteen ja kaupunkitilan luovaan käyttöön.

Kaavarungon toteuttaminen tähtää käveltävään korttelikaupunkiin. Länsimäen keskusta-alue on jo nykyisin mittakaavaltaan käveltävä ja tätä vahvistetaan edelleen kiinnittämällä huomiota tärkeiden kevyen liikenteen reittien sijaintiin, laatuun ja niiden ympäristön toiminnallisuuteen. Kaavarungon toteutumisen jälkeen keskusta-alue hieman tiivistyy ja siitä muodostetaan vaihteleva ja kiinnostava keskustatoimintojen alue. Palveluita tuodaan lisää keskustatoimintojen alueelle.

Alueen sydämeksi muodostuu Kuntopuisto ja sen ympärille rakentuvat toiminnot. Kuntoraitti itsessään tulee toimimaan puisto- ja kävelykäytävänä, joka yhdistää Mellunmäen metroaseman ja sen ympäristön palvelut Länsimäen keskustan palveluihin. Kuntopuiston eteläosaan sijoittuu kivijalkaliikkeitä, joihin rakennetaan vahva kaupallinen julkisivu. Kuntoreitti kulkee Länsimäen porttina tunnetun alikulkusillan kautta pohjoiseen hybridikortteliin, jossa toiminnot ovat sekoittuneita. Hybridirakennuksen ympäristö rakennetaan aukioksi, joka yhdistyy sulavasti vieressä olevaan puistoon. Aukiolla voi olla toiminnallisuutta, kuten lasten leikkikalusteita, kahvila ja sen tarjoilualue sekä istutuksia. Jatkettaessa kuntopolkua pohjoiseen saavutaan puistoalueelle, jota kehitetään asukkaiden toiveiden mukaan. Kuntopuisto päättyy kirjasto- ja asukastilaan, jonka ulkopuolella voisi olla tapahtuma-amfi.

Hybridikorttelista länteen kuljettaessa kuljemme Länsimäentielle torimaisesti rakennetun risteysalueen kautta Kuulakujan shared space -tilaan. Kuulakujan kummallakin puolella kohoaa uudet rakennukset, joiden kivijalassa on liiketilaa. Kuulakujan päädyssä sijaitsee Kuulakujan ostari, jossa toimii Alepa ja ravintola.

Ostarin länsipuolelle on merkitty aukio, jonka kautta kulkee myös kävelyn pääreitti. Kuulakujalta pohjoiseen ja etelään kulkee kävelyraitti, jonka varrella sijaitsee leikkipaikat. Kuulakujalta pohjoiseen käveltäessä saavumme Rajakentän urheilupuistoon.

Kuntopuistosta kävelyn pääreitti jatkuu pohjoiseen kulkien Länsimäen koulun ohi ja päätyen uudelle asuinalueelle ja Rajakylän ratikkapysäkille. Pohjoiselle uudelle asuinalueen laajenemisalueelle sijoitetaan uuden päätien varten kivijalkakauppoja ja alueen katukuvaan suunnitellaan vahva kaupallinen julkisivu. Alueelle olisi hyvä sijoittaa ainakin lähikauppa ja asukastiloja sekä paikallisille yrityksille tiloja. Alueelle sijoittuu tulevaisuudessa bussipysäkit, joten houkutteleviin liiketiloihin on hyvä panostaa.

Kuvituskuva. Lähde: Microsoft

Länsimäen alueen historia kulkee kaavarungossa vahvasti mukana. Kaavarunkoon on merkitty kulttuurialueina ensimmäisen maailmansodan aikaisten rakennelmien paikat. Näitä hyödynnetään virkistysalueiden suunnittelussa ja hoidossa. Kaavarunkoon merkitty Kallioiden ketju -reitti kulkee näiden historiallisten alueiden kautta. Reitin varrelle asennetaan alueen historiasta kertovia infotauluja. Nykyisyys ja menneisyys kohtaavat myös muualla

kaavarungon alueella. Esimerkiksi Kuulakujan ostari säilytetään ja otetaan kaavarungossa alueen identiteettiä muistuttavaksi ja vahvistavaksi elementiksi.

Yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta pyritään lisäämään alueella varmistamalla asukastilojen riittävyys ja muun muassa kirjaston toimivuus – joka on toiminut tärkeänä kulttuurien kohtaamispaikkana alueella. Kuntopuistoon suunnitellaan viljeltävä puutarha, joka on ollut Tampereella suosittu konsepti yhteisöllisyyden lisääjänä. Lisäksi kaavarunkoalueella sijaitsee jo nykyään tiloja, kuten seurakuntatalo, päiväkoteja ja kouluja, joiden tiloja voi hyödyntää yhteiskäyttötiloina, ja tällaisille uusille tiloille on myös varattu kaavarungossa uusia alueita.

Työpaikkoja tulee sijaitsemaan varsinkin keskustatoimintojen alueella ja julkisten palveluiden alueiksi merkityillä alueilla. Julkiset ja yksityiset palvelut alueella lisääntyvän noin 10 000 kem² verran.

Kuva 50. Teema: Palvelut. Kaavarungon merkinnät Palvelut-teemassa.

4.4.1. PALVELUIDEN ALUEET

Keskustatoimintojen alueet

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE

Länsimäentien varrelle Pallastunturientien risteysten väliselle alueelle on osoitettu keskustatoimintojen alue. Aluetta tulee kehittää monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alueelle sijoitetaan asumista, kauppaa ja palveluita. Liike- ja toimitilojen määrän tulee tällä alueella kehittyä. Keskeisillä keskusta-alueilla maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa liike- ja toimitiloiksi.

Alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö. Tämän on ajateltu sijoittuvan niin sanotulle hybridikorttelin paikalle. Hybridikortteliin voidaan sijoittaa vähittäiskaupan yksikön lisäksi myös esimerkiksi leipomon, kahvilan, terveyspalveluita ja muita pienempiä liiketiloja. Hybridirakennuksen ulkopuolelle tulee kohti Kuntopuistoa toteuttaa toiminnallinen **torimainen aukio**.

Keskustatoimintojen alueen pohjoispäädyssä Pallastunturintien varrella sijaitsee nykyään pienempi hybridirakennus, jossa sijaitsee **kauppa** ja **kirjasto**. Kyseiset toiminnot on ajateltu säilytettävän sijainnissaan. Kirjasto on peruskorjattu vähän aikaa sitten. Alueen tehostuessa pohdintaan voi kuitenkin tulla rakennuksen uusiminen. Kirjasto-kauppa -rakennuksen ulkopuolella sijaitsee Tarinatori, jota on ajateltu kehitettäväksi ja kytkettäväksi myös tiiviimmin kirjaston toimintoihin. Kuntopolun-Pallastunturintien alituksen ja kirjastorakennuksen läheinen alue voidaan tulevaisuudessa toteuttaa amfimaisena alueena, joka muodostaisi oleskelualueen sekä esiintymisalueen Tarinatorille.

Hybridikortteli yhdistyy torimaisesti toteutettavan Länsimäentien ylityksen kautta Länsimäentien länsipuolelle Kuulakujan keskustatoimintojen alueelle. Kuulakujan kummallekin puolelle olisi mahdollista rakentaa uudet rakennukset, joiden pohjakerrokseen tulee toteuttaa kauppa- ja liiketiloja. Kuulakujan päädyssä säilytetään ostari ja koko ostarin ympäristö tulee toteuttaa torimaisena.

Vahva kaupallinen julkisivu

VAHVA KAUPALLINEN JULKISIVU

Keskustatoimintojen alueen vieressä sijaitsee Kuntopuisto, jonka sisällä kulkee Kuntopolku. Hybridikorttelia reunustamaan sekä Kuntopolun varrelle keskustatoimintojen alueelle on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun alueita. Kuntopolun kautta kulkee paljon jalankulkijoita, jolloin nämä vahvan kaupallisen julkisivun kohdat on ajateltu toimivan liiketoiminnan kannalta hyvin. Myös Kuulakujalle, Pallastunturintien-Länsimäentien risteykseen, sekä pohjoiselle laajenemisalueelle on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun alueet.

Vahva kaupallinen julkisivu tarkoittaa sitä, että katutasossa kadunpuoleisista tiloista vähintään 80 % on oltava liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna (Kuva 51). Näyteikkunoita ei saa peittää. Liiketilojen vähimmäiskerroskorkeus tulee olla vähintään noin 4 m. Kivijalkakauppojen tulee olla vähintään 100 m2:n kokoisia, jolloin ne voivat muuntua kunkin ajan kaupallisten tarpeiden mukaan. Katuun rajautuvien pohjakerrosten tulee olla houkuttelevia muun muassa suurten näyteikkunoiden kautta. Julkisivut tulee käsitellä keskustan pääjulkisivujen tapaan ja niissä tulee käyttää keskustan arvon mukaisia materiaaleja. Rakennusten pääsuunnittelijoilta vaaditaan erityistä ammattitaitoa ja kokemusta vastaavien vaativien julkisivujen suunnittelusta.

Kuva 51. Esimerkki vahvasta kaupallisesta julkisivusta. Kuvan lähde: pexels.com

Vahvat kaupalliset julkisivut -merkinnät on osoitettu sinne, minne on ajateltu sijoittuvan keskeisimmät palvelut ja missä ihmiset todennäköisimmin tulevat eniten viettämään aikaa. Merkittävin kaupallisen julkisivun sijainti on Länsimäentien viereisen hybriditalokorttelin reunat sekä pieni osa Kuntopuiston varren korttelia. Tämä alue tulee sijaitsemaan metron ja Länsimäen ratikkapysäkin välillä ja alueelle tulee sijoittumaan jalankulkijoille miellyttävää ympäristöä palveluiden ja viheralueiden muodossa. Kaavarungossa on myös osoitettu tälle akselille kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävää kohdetta, jotka myös vahvistavat kaupallisen julkisivun soveltuvuutta tälle akselille. Akselia voisikin kutsua myös kaupalliseksi kävelykeskustaksi, joka alkaa Länsimäen ratikkapysäkiltä kulkien hybridikorttelin kautta Kuntopuistoon ja sitä pitkin etelään toisen kaupunkikuvallisesti merkittävän rakennuksen ohi metroasemalle. Luomalla hybridikorttelin Länsimäentien puoleisesta julkisivusta kaupallisesti vahvan houkutellaan ihmisiä pysähtymään ratikalla tällä pysäkillä ja kävelemään Länsimäen keskustan kautta metrolle. Matkan varrella alueen houkuttelevuutta lisää Kuntopuiston puolella hybridikorttelin aukiomainen ilme sekä kaupallinen julkisivu myös Kuntopuiston varrella.

Länsimäentien länsipuolelle Kuulakujan keskustatoimintojen aluetta reunustamaan on merkitty toinen vahvan kaupallisen julkisivun alue. Kuulakuja on ajateltu toteutettavan tulevaisuudessa shared space -tyyppisenä pihakatuna, jossa lihasvoimin liikkuvat kulkevat lomittain ja sekaisin moottoriajoneuvojen kanssa. Kuulakujaa reunustamaan olisi mahdollista toteuttaa uusia rakennuksia, joiden kivijalkaan toimitiloja, kuten esimerkiksi kukkakauppa, kahvio tai muu paikallinen palvelu. Myös Kuulapolun ostarin länsipuoleinen julkisivu on merkitty vahvan kaupallisen julkisivun merkinnällä. Tällä julkisivulla on rakennushistoriallisia arvoja ja se tulisi viereisen aukion suunnittelussa huomioida ja tuoda esille.

Pohjoiselle laajenemisalueelle on osoitettu kaksi vahvan kaupallisen julkisivun aluetta. Ensimmäinen on Uusi Katu sisääntuloliittymässä Rajakylän ratikkapysäkin vieressä. Toinen on pohjoisen laajenemisalueen Uusi Kadun ja Vartiotien risteysalueella. Tälle kohdalle tulee sijoittumaan uudet bussipysäkit ja alue on merkittävä risteyskohta. Ratikan pysäkki on vain muutaman sadan metrin päässä ja tästä risteyksestä jatkuu tiet neljään ilmansuuntaan. Alue on merkittävä liikkumisen risteyskohta sekä toiminnallisesti ja visuaalisesti tärkeä.

Yleisten palveluiden alueet

Y YLEISTEN PALVELUIDEN ALUE

Yleisten palveluiden alueita on merkitty kaavarungon eteläosaan nykyisen terveyskeskuksen tontille, seurakunta- ja kirkko -tontille, sekä koulujen ja päiväkotien alueille.

Terveyspalvelut

Pallastunturintien – Keilakujan risteyksessä sijaitsee Länsimäen terveyskeskus. Nykyisin terveyskeskuksessa toimii hammashoitola sekä yleisterveyden vastaanotto. Hakunilaan on tulevaisuudessa suunnitteilla hyvinvointikeskus, jonka valmistumisen aikataulu on arvioitu vasta 2040-luvun alkupuolelle. Länsimäen terveyskeskus tulee säilymään sote-keskuksena, jossa tarjotaan peruspalveluita. Jos kaavarungon mukainen rakentaminen ja asukkaiden määrän lisääntyminen toteutuu, tullaan myös palvelutarjontaa lisäämään Länsimäen terveyskeskuksessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on syksyllä 2021 käynnistymässä palveluverkkoselvitys, jonka yhteydessä selvitetään nykyisten terveyskeskustilojen käyttökapasiteettia, palveluiden kattavuutta sekä tilojen käytön tehostamisen potentiaalia. Länsimäessä olisi potentiaalia tehostaa nykyisiä terveyskeskuksen tiloja. Suun terveydenhuollon tilat eivät tulevaisuudessa tule riittämään, jos asukkaiden määrä kovasti lisääntyy. Terveyskeskuksen tontilla on kuitenkin vielä rakennusoikeutta 1300 k-m2 käyttämättä ja rakennukseen voidaan lisätä yksi kerros lisää voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kaavan mukainen rakennusoikeus varmasti soveltuu täyttämään mahdollisen lisätilantarpeen.

Kaavarungon mahdollistama väestönkasvu mahdollistaa terveyskeskuspalveluiden lisäämisen Länsimäen alueella. Hybridirakennukseen voisi sijoittaa myös sellaisia terveyspalveluita, jotka eivät ole välittömästi

riippuvaisia muiden terveyskeskuspalveluiden välittömästä läheisyydestä, kuten esimerkiksi laboratoriopalvelut. Hybriditalon sijainti lähellä ratikan pysäkkiä ja kävelyn pääreittiä tekee siitä hyvän sijainnin terveyspalveluille. Lisäksi hybriditalon yhteyteen voi toteuttaa pysäköintilaitoksen, jolloin liikkuminen palveluihin myös omalla autolla on helppoa.

Kirkko ja seurakuntatalo

Länsimäen kirkko ja seurakuntatalo säilyvät nykyisellä sijainnillaan.

Koulut

Alueella olevat Rajakylän ja Länsimäen koulut säilyvät. Länsimäen koulussa on hyvin kapasiteettia vastaanottaa uusia oppilaita. Kaavarunkoalueelle ei ole tarpeen osoittaa uutta koulun paikkaa. Mahdollinen uusi koulu saattaa sijoittua Kuussillan kaavarungon alueelle.

Päiväkodit

Kaavarunkoalueelle on juuri valmistumassa uusi päiväkoti Vartiotien varrelle. Latukujan päiväkotia ollaan uusimassa.

Kaavarunkoalueen eteläosan asemakaavoitettu Y-tontin rakentamismahdollisuus on tarkistettu. Valliraitin varrella Linnoituskujan päässä sijaitsee asemakaavoitettu Y-tontti, jota on jo aikaisemmin ajateltu päiväkodin paikaksi. Tontilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita. Alueelta on tehty arkeologinen tarkkuusinventointi (Museovirasto 2021), jonka tulosten perusteella on tontilta rajattu tarkemmin uuden päiväkodin rakennuspaikka. Tontilla on rakennusoikeutta 2500 k-m^2. Arkeologisen inventoinnin tuloksena aiempaa muinaismuistoaluetta on kavennettu. Tontin käytettäväksi soveltuva ala on noin 7000 m2. Rakentaminen voi muuttaa ympäröivän maaperän kosteustasapainoa, mikä saattaa vaikuttaa muinaismuistoalueella sijaitsevien puisten rakenteiden säilyvyyteen. Siksi ehdotetaan tontin hulevesien johtamista muinaismuistoalueelle. Muinaismuistoalue on kuitenkin rajattava ympäristöstään erottuvalla ja korkeammalla rakenteella, jottei lapset mene leikkimään muinaismuistoalueelle. Muinaismuistoalue voidaan myös tarpeen vaatiessa rajata tontin ulkopuolelle lohkomisen yhteydessä. Alueelta suoritetaan vielä maaperätutkimus, jolla tarkastetaan, onko alueella turvemaata ja sopiiko maaperä päiväkotirakentamiseen.

Kaavarunkoalueen pohjoiselle laajenemisalueelle on merkitty yksi uusi päiväkodin paikka. Väestönkasvu pohjoisella alueella tulee olemaan sen suuruista, että alueelle tarvitaan yksi päiväkoti lisää. Päiväkodin paikka on osoitettu Y-alueena Vartiotien pohjoispuolelle, Vartiotielle juuri valmistunutta päiväkotirakennusta vastapäätä. Päiväkodit sijaitsevat tarpeettoman lähellä toisiaan, mutta runsaiden rakentamisrajoitteiden vuoksi kaavarunkoalueelta ei löytynyt toista riittävän isoa tonttia. Sijainnista on tarkistettu hiukkastilastot, joiden mukaan päiväkodin voi sijoittaa tälle alueelle. Uusi rakentaminen tulee myös suojaamaan päiväkodin pihaa melulta. Päiväkodin rakentaminen tälle alueelle tulee aiheelliseksi vasta pohjoisen alueen rakentumisen yhteydessä. Päiväkotitontilta on kävely-yhteys viereiselle Långmossenin suopuistoalueelle. Itse tontti sijoittuu hiekkamaalle. Päiväkotitontin koko on noin 6000 m2. Rakennus on osoitettu rakennettavaksi kahteen kerrokseen.

Muut palvelut

Palveluasumisen alue – elinkaariasumisen kortteli

Keskustatoimintojen alueen pohjoispuolelle Länsimäen koulun eteläpuolelle on merkitty asuinkortteli sekoittuneelle asuntorakentamiselle. Tälle alueelle on ajateltu sijoittuvan elinkaariasumisen kortteli. Elinkaariasumisen alueella tarkoitetaan kokonaisuutta, jossa suunnittelun kautta on mahdollistettu samalla alueella asuminen muuttuvista elämäntilanteista huolimatta. Suunnittelemalla korttelirakenne asuntotyypeiltään monipuoliseksi voivat alueen asukkaat helposti muuttaa sopivampaan asuntoon elämäntilanteiden muuttuessa. Pidemmälle vietynä voi myös asunnot suunnitella helposti muunneltaviksi esimerkiksi kerrostaloissa. Länsimäen palveluasumisen / elinkaariasumisen kortteliin olisi helposti yhdistettävissä palvelumalleja, joissa palveluiden, kuten pesula- ja ruokapalveluiden kautta voidaan helpottaa asumista. Läheisen koulun keittiöpalveluita voidaan hyödyntää palveluasumisenkorttelin ruokahuollon

järjestämisessä. Keskustatoimintojen alueen palvelut ovat lähellä ja sieltä löytyy muita palveluita palveluasumisen korttelin tarpeita varten.

4.4.2. YHTEISÖLLISET TILAT

Yhteisöllisyyden ja suvaitsevaisuuden lisääminen on yksi kaavarungon tavoitteista. Tähän tavoitteeseen on pyritty pääsemään kehittämällä uudenlaisia asumisen, palveluiden ja virkistysalueiden konsepteja kaavarungon alueelle. Yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta lisäävät jaetut tilat sekä kohtaamis- ja tapahtumapaikkojen lisääminen.

Luomalla julkisista tiloista toiminnallisia ja yhdistelemällä eri toimintoja pienelle alueelle voidaan vähentää me – he -jaottelua kaupunkiympäristössä. Toimintojen ja käyttäjäryhmien sekoittaminen voi tarkoittaa esimerkiksi ikäihmisten ja nuorison tuomista samaan tilaan, maahanmuuttajien ja syntyjään suomalaisten tuomista yhteen yhteisten toimintojen kautta, autoilijoiden, pyöräilijöiden ja kävelijöiden jakamia tiloja, palveluiden ja virkistyksen yhdistämistä, asumisen ja palveluiden yhdistämistä, ja niin edelleen.

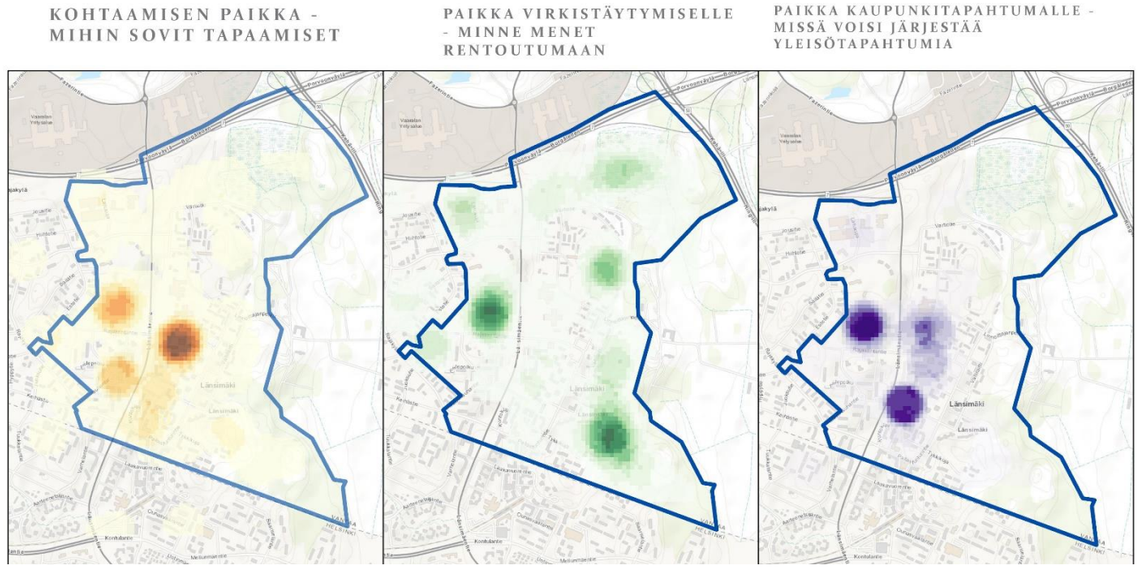
Uudet jaetut julkiset tilat

Länsimäen kaavarungossa ajateltuja uusia jaettuja tiloja ovat elinkaariasumisen kortteli, shared space -katutilat esimerkiksi Kuulakujalla, yhteisöllinen kuntopuisto, sekä torit ja aukiot, joissa yhdistyy monta eri toimintoa. Nämä konseptit on jo esitelty tämän selostuksen muissa osissa.

Tapahtuma-alueet

Asukaskyselyn (Vantaan kaupunki 2020) yhteydessä selvitettiin asukkailta, millä alueilla he sopivat tapaamisia ja mitkä alueet soveltuisivat tapahtumien järjestämiseen. Kohtaamiset sovitaan kyselyn tulosten perusteella useimmiten kirjaston läheisyyteen. Tapahtumien paikaksi soveltuisi kyselyn perusteella urheilupuiston alue sekä nykyisin tyhjillään oleva Y-tontti. (Kuva 52)

Kaavarungossa ideana on sosiaalisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi kehittää kuntopuistoa yhteisöllisemmäksi erilaisten toimintojen kautta. Kuntopuiston pohjoispään Tarinatoria on ajateltu kehitettävän ja sen yhteyteen ulkoamfi. Alueella voi järjestää pienimuotoisia tapahtumia. Toinen amfialue sijaitsee Juoksuhaudanpuiston läheisyydessä päiväkodin vieressä, ja se soveltuu myös pienimuotoisten tapahtumien järjestämiseen. Länsimäen keskustassa nykyisin tyhjillään olevalle Y-tontille tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan hybridirakennus, jolloin kentän käyttö tapahtumille vähenee. Mutta kenttää voidaan hyödyntää tapahtumien järjestämisessä, kunnes hybridirakennus valmistuu. Lisäksi hybridikorttelin viereen on kaavarungossa merkitty toiminnallinen aukio.

Kuva 52. Asukaskyselyn tuloksissa esitetyt kohtaamisten, virkistäytymisen sekä tapahtumien paikat. (Vantaan kaupunki 2020, Asukaskyselyn tulokset)

Yhteiskäyttötilat / yhteisölliset tilat

Kaavarunkoon ei ole erikseen merkitty yhteiskäyttötiloja, mutta niiden toteuttaminen on mahdollista muiden merkintöjen puitteissa. Alueella sijaitsee jo nykyisin esimerkiksi asukastila, urheiluhallit, seurakuntatila sekä kirjasto, joissa on yhteiskäyttöön soveltuvia tiloja. Näiden lisäksi esimerkiksi koulurakennuksissa ja päiväkodeissa on tiloja, jotka voisi avata iltakäyttöön yhteistilana. Yhteiskäyttötiloja voisi varata myös tulevaan hybridirakennukseen.

Kaavarungon ajatuksena on tilojen ja rakennusten monikäyttöisyys ja rakennusten käyttötarkoitusten muuntojoustavuus. Pysäköintilaitosten suunnittelussa voisi tämän ajattelutavan hyödyntää varaamalla pysäköintilaitoksista tiloja esimerkiksi bändien treenitiloja varten tai varastotiloja tai pyörien säilytystiloja varten. Pysäköintilaitosten katoille voisi toteuttaa ulkokuntoilualueen tai pienen urheilukentän. Esimerkiksi Helsingin Kalasatamassa on toteutettu Redin katolle Bryga-puisto, jolla sijaitsee viherrakentamista, leikkipaikkoja sekä puistopenkkejä ja -pöytiä (Kuva 53).

Kuva 53. Bryga-puisto kauppakeskus Redin katolla. Lähde: Rakennuslehti.fi

4.4.3. TYÖPAIKKA-ALUEET

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE

Y YLEISTEN PALVELUIDEN ALUE

TP TYÖPAIKKA-ALUE

Työpaikka-alueiksi on osoitettu kaksi korttelia kaavarunkoalueelta. Keskustatoimintojen alue itsessään sisältää työpaikkoja, kuten myös yleisten palveluiden alueet. Näiden lisäksi on osoitettu kaksi korttelia työpaikka-alueiksi, joissa asuminen ja työpaikat sekoittuvat.

Länsimäen eteläosa – Pallastunturintien varren kortteli.

Tämä alue sijaitsee Länsimäen keskustatoimintojen alueen sekä Mellunmäen metroaseman ja sen ympäristön asunto- ja palvelualueiden välissä. Kortteli on merkitty sekoitetuksi asumisen ja työpaikkojen kortteliksi, jossa ajatuksena on molempien tai vain toisen toiminnon sijoittaminen kortteliin. Kortteli on nykyisin jo rakennettu, mutta sen sisäosassa sijaitseva pysäköintialue voisi muuttuvien pysäköintinormien ansiosta ottaa täydennysrakentamisen alueeksi, jolloin pysäköintipaikan tilalle voisi rakentaa pistetalon, jossa sijaitsisi esimerkiksi toimistotiloja.

Pohjoisen laajenemisalueen työpaikka-aluevaraus

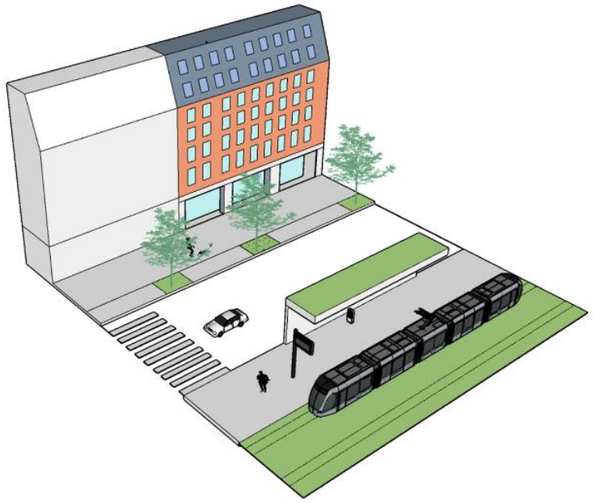
Porvoonväylän eteläpuolelle Länsimäentie-Porvoonväylän kainaloon on merkitty asuinalueen ja työpaikka-alueen varaus. Alue on myös merkitty selvitysalueeksi. Nykyisin tällä sijainnilla on maakasa, jonka koostumus on epävarma. Maakasa tullaan todennäköisesti poistamaan ratikan rakentamisen yhteydessä, jolloin alue voitaisiin yhdistää pohjoisen laajenemisalueen asuinkortteleihin. Alueelle sopisi sijoitettavan työpaikkoja, sillä se ei sovi asumiselle Porvoonväylän melu- ja hiukkashaittojen takia. Samalla uudet rakennukset suojaisivat pohjoisen laajenemisalueen asuinrakennuksia ja piha-alueita. Alueen maankäyttö tullaan ratkaisemaan vasta myöhemmin.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

5. KAAVARUNGON TOTEUTUS

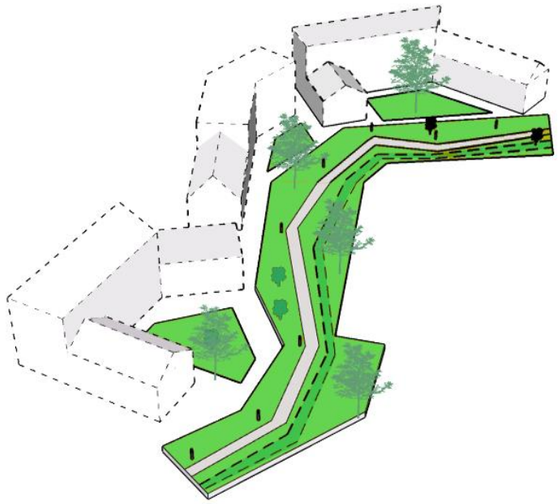
5.1. YLEISET ALUEET

Kävely-ystävällinen katutila

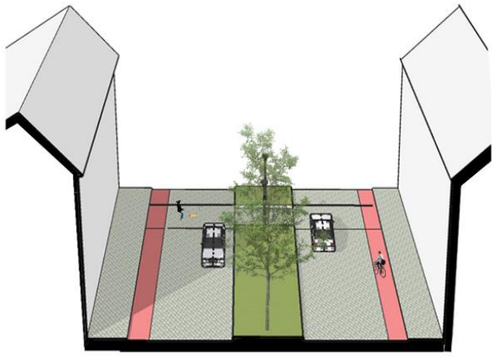
KAUPUNKIBULEVARDI

Länsimäentie muuttuu Vantaan ratikan myötä kaupunkibulevardimaiseksi.

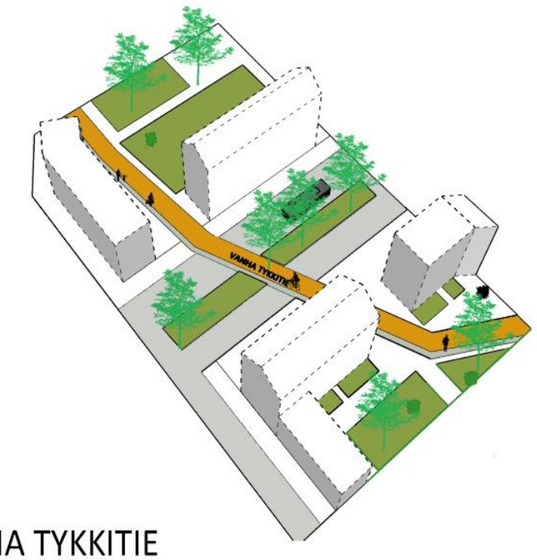
VIHERYHTEYS ASUINALUEEN RUNKONA

Pohjoisen alueen keskiöön rakennetaan viherkäytävä, joka yhdistää Länsimäentien Långmossenin suoalueeseen ja kulkee asuinkortteleiden läpi sekä katujen poikki.

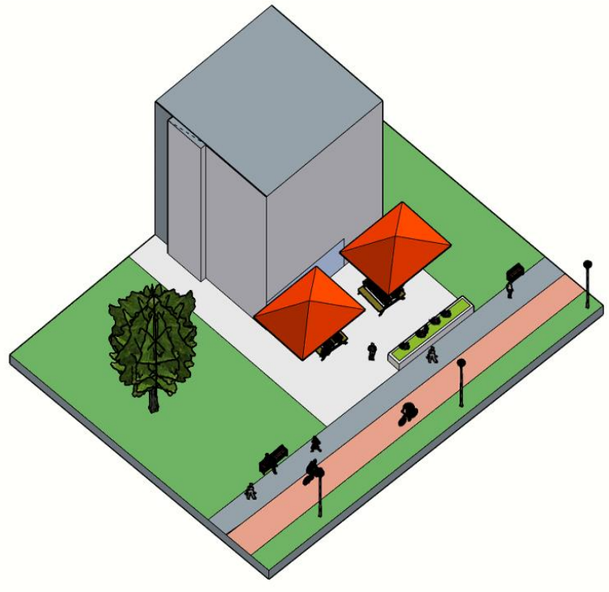
ALUEEN PÄÄKATU

Pohjoisen asuinalueen pääkatu on Länsimäentien tapaan puistokatumainen, mutta hieman kapeampi.

VANHA TYKKITIE

Ensimmäisen maailmansodan aikana rakennetun Vanhan tykkitien linjaus tuodaan esiin kevyen liikenteen reittinä, joka kulkee asuinkortteleiden läpi ja katujen poikki.

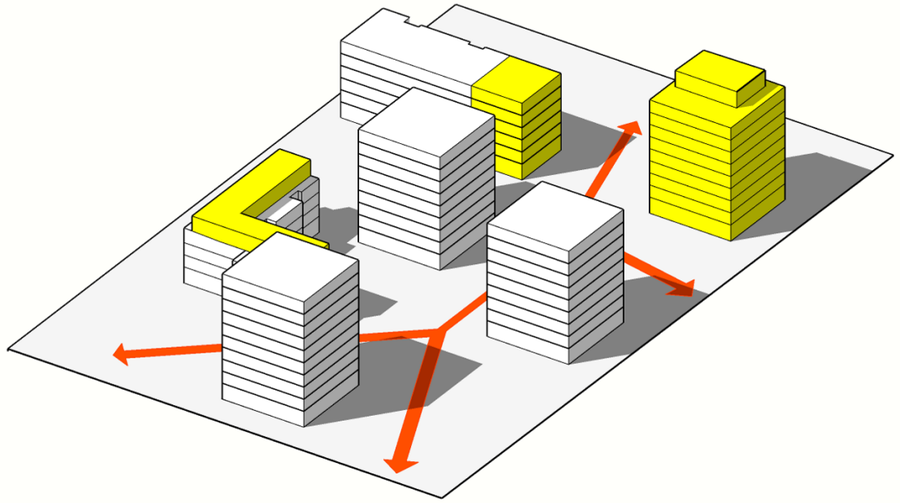

JATKUVAT KÄVELYN PÄÄREITIT

Kävelyn pääreitit ovat selkeitä ja valaisimet kävely-ympäristöön sopivia. Katutason kerrokset avautuvat pääreitille.

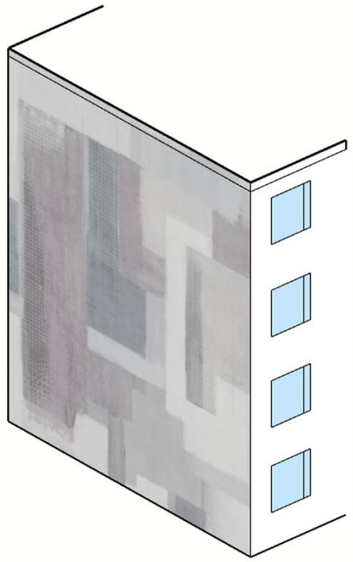
LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

5.2. NYKYISTEN KORTTELEIDEN KORJAUS JA TÄYDENNYS

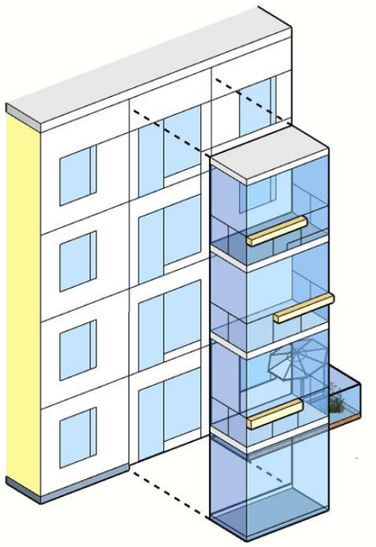
AVOIMIEN KERROSTALOKORTTELEIDEN TÄYDENNYKSET

Lamellitaloja ja muita matalia rakennuksia on sallittua korottaa. Korotusosat suositellaan rakennettavaksi runkosyvyydeltään pienemmiksi kuin korotettavat rakennukset. Tonttien täydennys kokonaan uusilla rakennuksilla tai pidentämällä olemassa olevia rakennuksia on myös sallittua. Täydennysten tulee erottua vanhasta rakentamisesta esim. värityksensä kautta. Kulkureitit kortteleiden läpi pyritään säilyttämään.

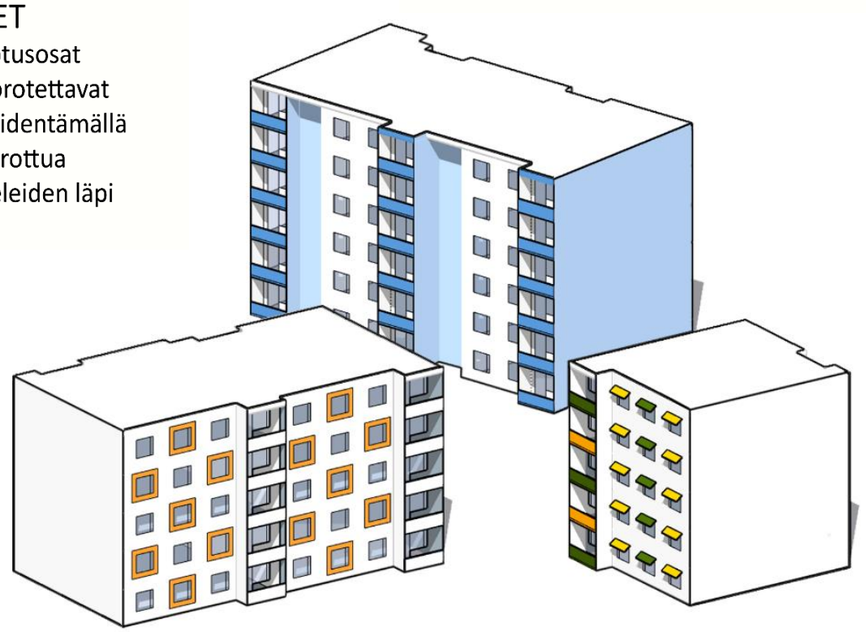
TAIDE

Kerrostalojen umpipäädyt ovat hyvä paikka taiteelle. Muraali tuovat väriä Länsimäen väritykseltään niukkaan arkkitehtuuriin.

PARVEKKEILLA KERROSTALOJEN UUSI ILME?

70-luvulle tyypilliset parveketornit voidaan korvata syvyydeltään aiempaa suuremmilla ja ilmeeltään kevyemmillä parvekkeilla.

VÄRITYS

Rakennusten tulee myös jatkossa olla väritykseltään vaaleita. Korjaus- ja täydennysrakentamisessa suositellaan käytettäväksi vahvoja tehostevärejä, joilla korostetaan rakennusten osia.

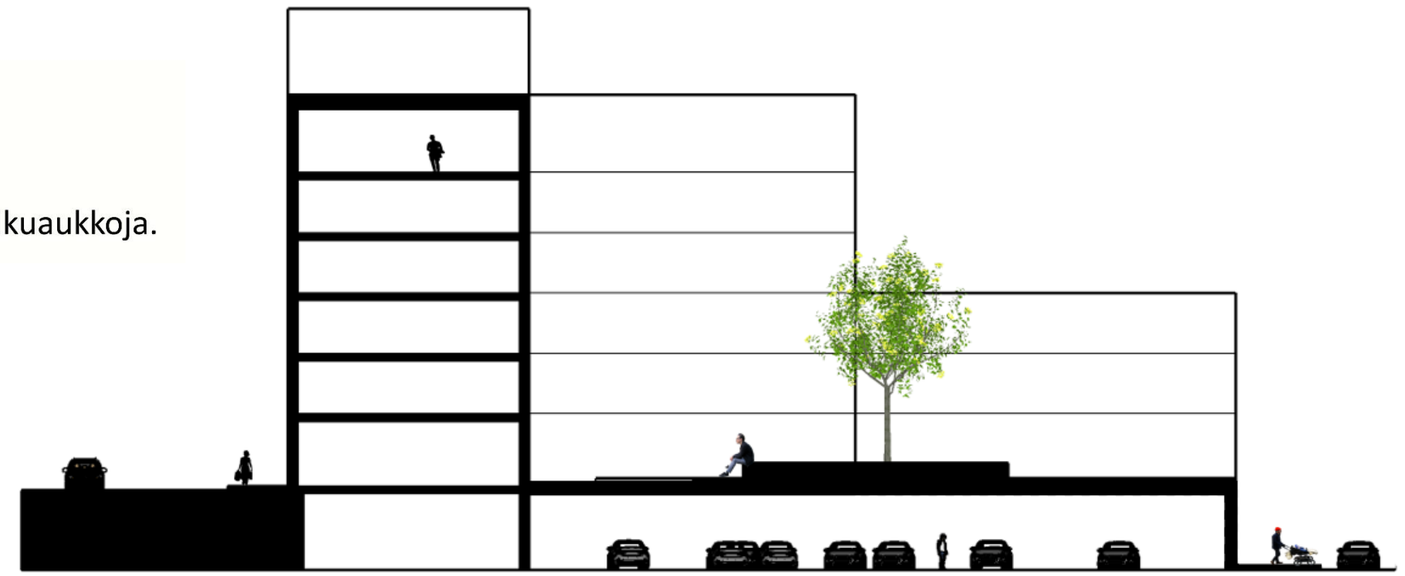
LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

5.3. RATIKANVARREN UUDET KORTTELIT

AVOIN KATUTASON JULKISIVU

Katutason tilojen tulee aueta laajoin lasipinnoin katutilaan.
Rakennuksissa suositaan arkadeita ja niiden väleihin jää kulkuaukkoja.

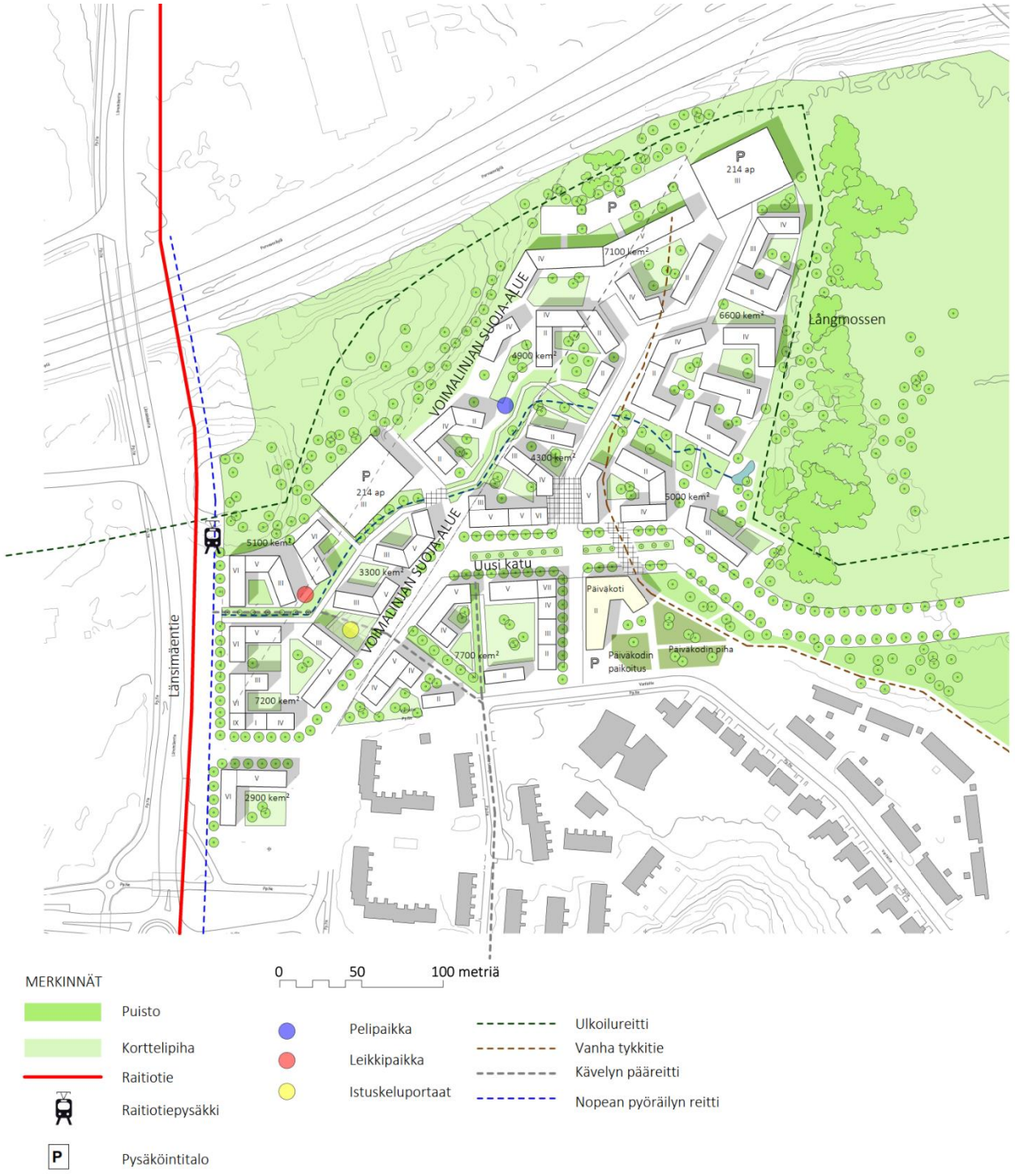

RINTEESSÄ KANSIPYSÄKÖINTI

Osassa Länsimäentien varren uusia kortteleita pysäköinti voidaan sijoittaa pihakannen alle.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

5.4. POHJOINEN LAAJENEMISALUE

Kuva 54. Havainnekuva rakentamisen sijoittelusta pohjoisen laajenemisalueella

Omaleimaiset korttelikokonaisuudet

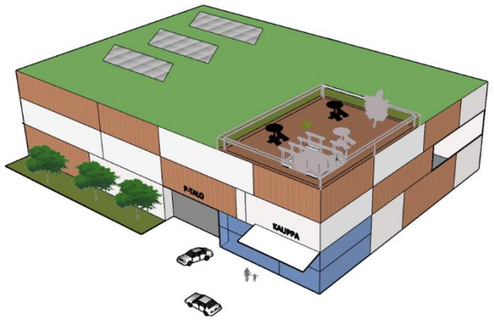
Uudet korttelikokonaisuudet ovat teemoiltaan erilaisia, jolloin syntyy maamerkkejä ja tunnistettavia paikkoja. Korttelien omaleimaisuus syntyy niiden sijainnin ja arkkitehtuurin tuloksena. Osa-aluekohtaiset painotukset rakennusten arkkitehtuurissa ja rakennusten typologioissa voivat hakea inspiraatiota niin luonnonympäristöstä kuin olemassa olevasta rakennuskannasta.

Kuva 55. Kortteleiden teemat uudella pohjoisella laajenemisalueella.

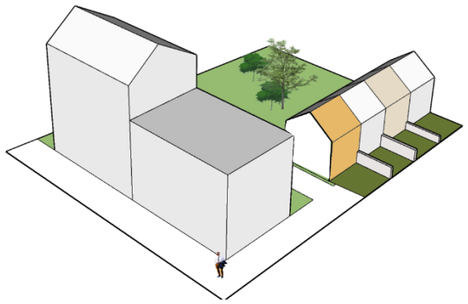
LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Suunnittelun suuntaviivoja

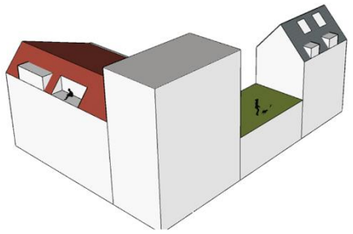
KESKITETTY PYSÄKÖINTI

Pysäköinti järjestetään pääosin keskitetysti. Pysäköintitalot tulee suunnitella miellyttäväksi osaksi kaupunkirakennetta.

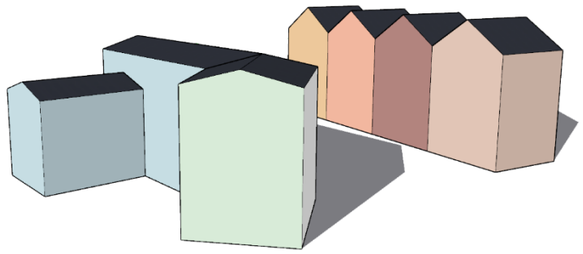
ASUMISMUOTOJEN SEKOITTUNEISUUS

Pohjoisella asuinalueella useimmat korttelit voivat koostua useammasta eri talotyypistä.

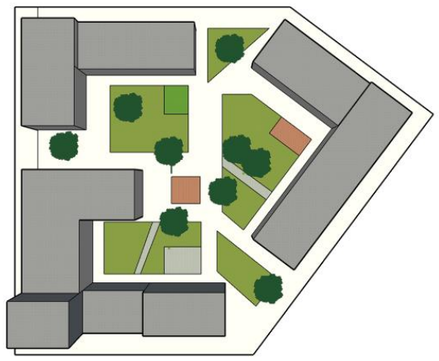
MONIMUOTOISET KATTOMUODOT

Alueen arkkitehtuurissa yhdistyvät jyrkät kattomuodot ja neutraalit tasakatot. Matalissa rakennusosissa voidaan käyttää viherkattoja.

VÄRITYS

Rakennusten tulee olla keskenään erisävyisiä. Suurissa väripinnoissa suositaan pehmeitä murrettuja ja vaaleita värisävyjä.

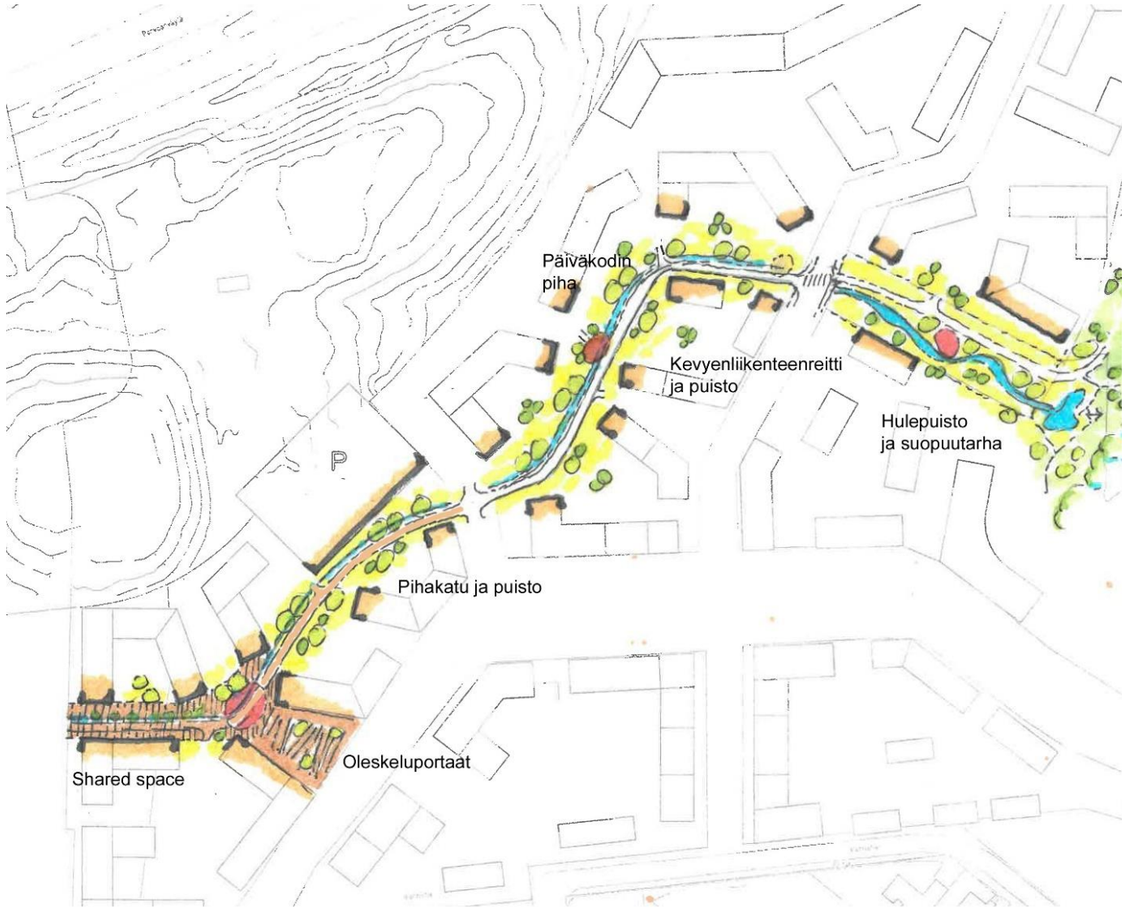
VEHREÄT KORTTELIPIHAT

Keskitetty pysäköintiratkaisu mahdollistaa vehreät pihat, joille mahtuu isokokokoisiakin puita. Jos korttelissa on useita taloyhtiöitä, pihoja ei aidata vaan ne toteutetaan korttelin yhteispihoina.

Puurakentaminen

Länsimäen metsäisestä sijainnista johtuen puurakentaminen sopii hyvin alueen luonteeseen. Pohjoisen laajenemisalue tulee sijaitsemaan kuivahkon korven vieressä ja puurakentaminen uusilla korttelialueilla toisi hienosti esille uusien asuinalueiden yhteyden viereiseen luontoalueeseen. Puurakentamista suositellaan erityisesti Långmossen-suon laitamille (korttelikokonaisuus C). Asuinkorttelit voidaan tällöin suunnitella avautumaan kohti metsäistä viheraluetta.

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

Pohjoisosan uuden asuinalueen keskelle rakennetaan puistomainen, monikäyttöinen viheryhteys, joka muodostaa alueen vihreän sydämen. Siellä voi olla pihakatuja, reittejä, hulevesiaihe sekä pieniä toiminnallisia paikkoja, kuten leikki-, peli- ja oleskelupaikkoja. Viheryhteys voidaan toteuttaa osittain shared space -tyyppisenä. Korttelien pihat avautuvat viherakseliin, jolloin kokonaisuudesta tulee laajempi. Referenssikohteita ovat mm. Leppäviidan kortteli ja Leppäviidanpuisto sekä Majurinpuisto Espoossa. Maaston korkeuseroja voidaan hyödyntää paikoin esimerkiksi rakentamalla oleskeluportaita.

Kuva 56. Viheryhteys voi koostua urbaanimmasta shared space –osuudesta ja vehreämmästä puisto-osuudesta mahdollisine hulevesiaiheineen. (Kuva oik. Mika Riekki)

Kuva 57. Viheryhteyden kasvillisuus lähempänä suoaluetta on rehevämpää päätyen metsä- ja suopuutarhaksi ja suoalueeksi, jolloin puutasot ja pitkospuut voivat toimia reittinä.

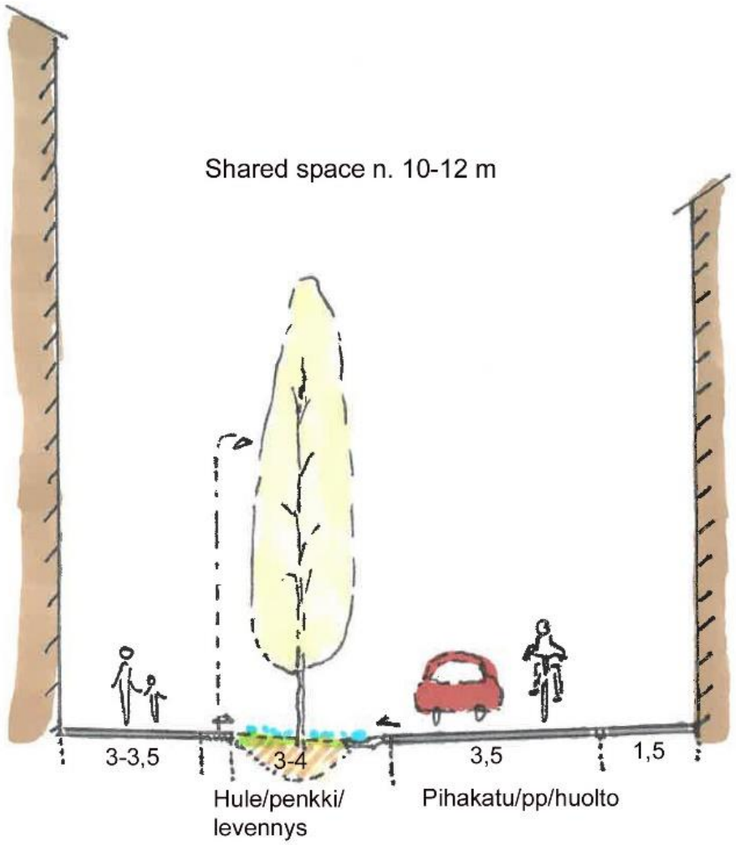
LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 19 §

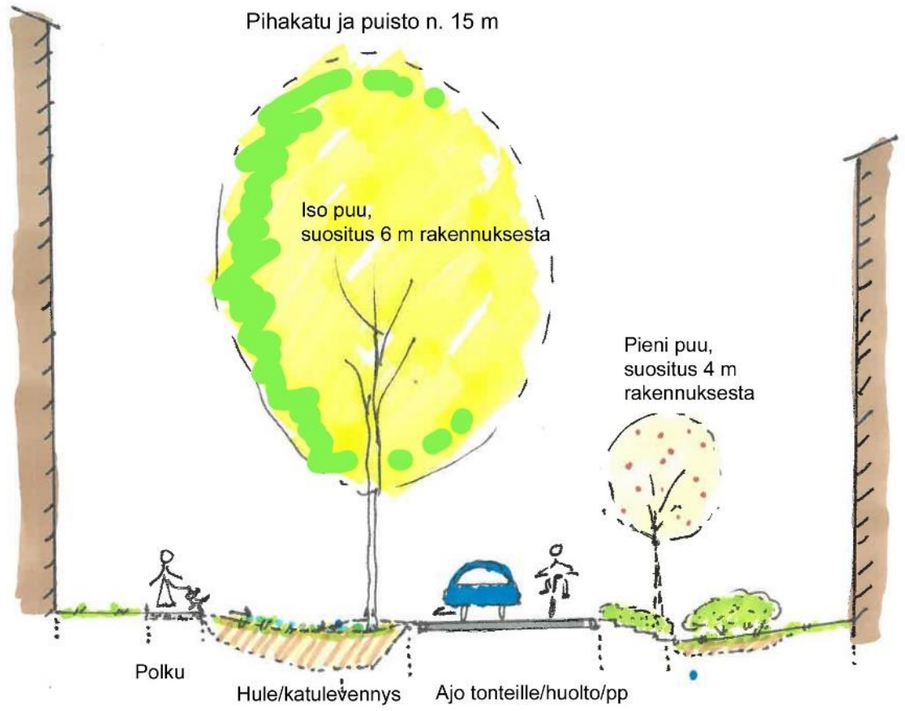

Kuva 58. Esimerkkejä oleskeluportaista. Lähde: Robert Libetti / Business Insider, Kuvan lähde: Time Out/Jaclyn Rivas

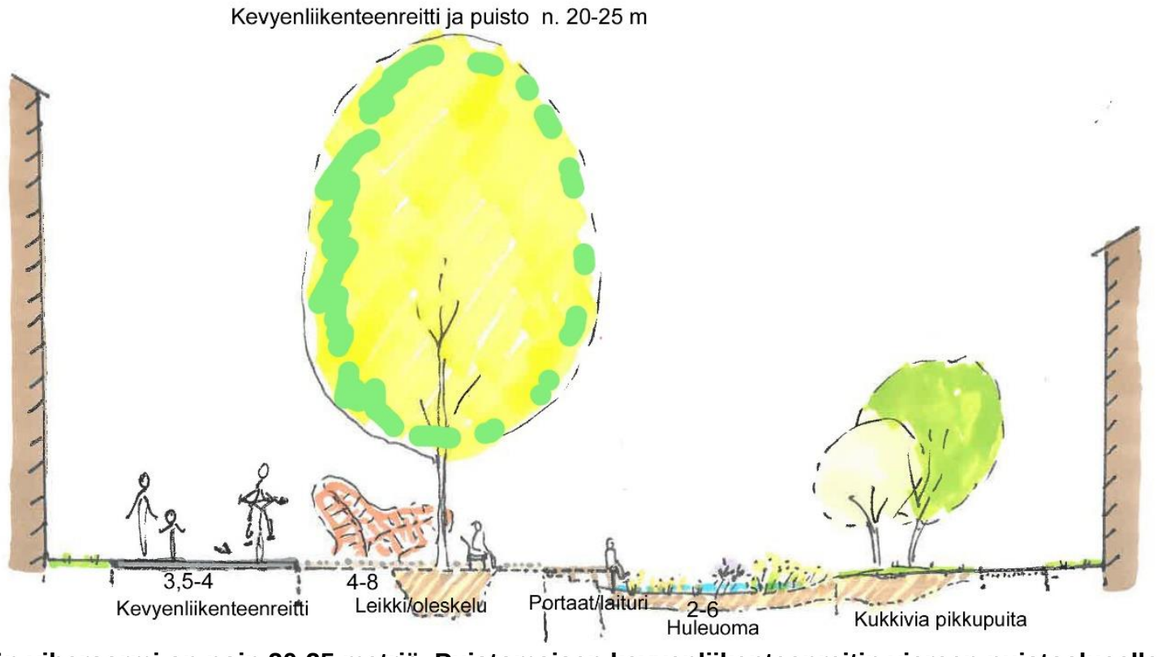
Katutilojen typologioita

Vihersormi alkaa urbaanista pihakadusta. Pihakadun (Shared space) hulevedet ohjataan vihreisiin hulevesipainanteisiin, joissa vesiä viivytetään ja suodatetaan ennen hulevesiviemäreihin johtamista. Kapeaan katutilaan mahtuvat esim. pilarimuotoiset puut

Vihersormen leveys vaihtelee. Noin 15 metrin levyiseen osaan mahtuu pihakatu levennyksineen, jolta ajoyhteys tonteille sekä hulevesien viivytystä, suodatusta ja istutuksia.

Leveimmillään vihersormi on noin 20-25 metriä. Puistomaisen kevyenliikenteenreitin viereen puistoalueelle mahtuu leikki- ja oleskelualueita. Hulevesiuoma on vehreä viivyttäen ja puhdistaen hulevesiä ennen suopuutarhaan ja suoalueelle johtamista.

6. KAAVARUNGON VAIKUTUKSET

Kaupunkirakenne ja asuminen

Vahvuudet

- Uusi pohjoinen laajenemisalue ja nykyisten asuinkortteleiden täydentäminen lisää asumisen vaihtoehtoja Länsimäessä.
- Asuntorakentamisessa yhdistetään samoihin kortteleihin useita eri asuntotyyppejä ja hallintamuotoja.
- Kaupunkikuvallisesti merkittäviin risteyskohtiin kiinnitetään erityistä huomiota.
- Kaavarunko vahvistaa ja kehittää paikallisia ominaispiirteitä ja kulttuuriympäristön arvoja, kuten olevia puisto- ja viheralueita sekä kallioalueita.
- Kaupunkikuva tiivistyy varsinkin Länsimäentien varrella.
- Kaavarungossa on huomioitu resurssiviisaus, vihertehokkuus ja hulevesien hallinta. Kaavarunko vastaa ilmastohaasteisiin. Korttelit on pidetty vehreinä.

Heikkoudet

- Monet kehitettäväksi tarkoitetut alueet ovat yksityisessä omistuksessa, joten alueiden kehittäminen ja tiivistäminen ovat riippuvaisia maanomistajien tahtotilasta.
- Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaatuminen tekee Länsisalmen alueen tulevaisuuden kehitysnäkymän ennustamisen hankalaksi ja siitä syystä Länsimäen kaavarungon itäisten alueiden suunnittelu jätettiin tämän kaavarungon ulkopuolelle.
- Kaavarungon ajatus rakennuksissa sijaitsevista asumiseen liittyvistä palveluista voi toteutua vain, jos kiinteistökehittäjät luovat kortteleihin näitä palveluita.
- Pohjoisen laajenemisalueen maaperän rakennettavuus on hankala ja kallis.
- Porvoonväylän melu pohjoisella laajenemisalueella. Melua voi vähentää rakennusten sijoittamisella ja laadulla.

Mahdollisuudet

- Uusia asuntoja 2 700 ja uusia asukkaita 4 400.
- Monipuolisempi korttelirakenne mahdollistaa viihtyvämmät asuinympäristöt.
- Mahdollistetaan kohtuuhintaisuus miellyttävyydestä tinkimättä
- Monipuolisuus asuntokannassa ja hallintamuodoissa saman korttelin sisällä lisää sosiaalista sekoittuneisuutta ja sitä kautta vähentää kuiluja sosiaalisten ryhmien välillä.
- Länsimäen identiteetti vahvistuu ja se saa paremman maineen alueen kehittämisen ja kiillottamisen myötä.
- Länsimäen keskustasta muodostuu hybridikorttelin ympärille kasvava liikenteellinen ja toiminnallinen hubi.
- Kuntopuiston ympäristön kehittäminen luo selkeämpää rakennetta Länsimäen keskustan kaupunkikuvaan ja tekee siitä houkuttelevan ja miellyttävän.
- Kaavarunko luo monipuolista kehitystä ja kerroksellista kaupunkikuvaa.

Uhat

- Nykyinen hintataso Länsimäessä ei houkuta kiinteistökehittäjiä. Uhkana on, että alueen kehityksen käynnistyminen viivästyy. Alueella on kuitenkin jo käynnistymässä hankkeita, jotka toivottavasti käynnistävät lumipalloefektin ja Länsimäen alueen laajemman kehittymisen.
- Tulevaisuuden kehittäminen tehdään pintapuolisesti, eikä rohkeita tekoja uskalleta tehdä. Tällöin kortteleiden kehitys jää puolitiehen. Elinvoimaisemman Länsimäen ajatus kaavarungossa perustuu rohkeaan tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen, myös ylöspäin, paikoitellen jopa korttelirakenteen uusimiseen. Tähän on löydyttävä tahtotila. Hankkeiden yhteydessä on tarkasteltava kokonaiskuvaa.
- Noin puolet kaavarungon rakentamisesta (90 000) kem² voidaan toteuttaa vasta, jos voimalinja siirretään maan alle.

Liikenne

Vahvuudet

- Kaavarunko rakentuu ajatukseen tiivistyvästä kaupunkirakenteesta ja Vantaan ratikan rakentamisesta ja liikkumistapojen muutoksesta kohti kestävämpiä liikkumistapoja. Kevyen liikenteen reitistöön on kiinnitetty erityistä huomiota.
- Kaavarungon alueella sijaitsee kaksi ratikan pysäkkiä.
- Kaavarungossa on tarkasteltu melko kattavasti pysäköinnin uudelleenjärjestämistä alueella. Pysäköintilaitosten paikat on valittu strategisesti.
- Tärkeisiin risteyskohtiin on kiinnitetty huomiota.
- Kaavarungon ratkaisu perustuu jo olemassa olevaan katuverkostoon. Ainoastaan pohjoiselle laajenemisalueelle tulee rakentaa uusia katuja. Kaavarungon toteuttamisen kustannukset ovat maltilliset.
- Kaikkiin kulkutapoihin on kiinnitetty huomiota, myös esteettömyyteen.
- Liikkumista edistetään aluetta kiertävin teemareitein (Kuntoilun kehä ja Kallioiden ketju) sekä parannettavin yhteyksin laajemmille ulkoilu- ja virkistysalueille.

Heikkoudet

- Kaavarunkoalueen pohjoisosan uudet korttelit tulevat osittain Porvoonväylän melualueelle. Melua voidaan vähentää muureilla, rakennusten sijoitteluilla ja rakennusten rakenteellisilla ratkaisuilla.
- Pohjoisen laajenemisalueen uuden tien meluvaikutuksia ei ole tarkasteltu. Se tehdään asemakaavoituksen yhteydessä.
- Porvoonväylä synnyttää pienhiukkasia, mikä rajoittaa rakentamista. Pienhiukkaset on otettu huomioon rakentamisen sijoittamisessa.
- Ratikan rakentamisen tieltä on purettava yksi ylikulkusilta. Länsimäentien ylitys tapahtuu jatkossa tasoylityksenä, joten ylityksen turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alue on merkitty tärkeänä risteyskohtana.

Mahdollisuudet

- Vantaan ratikka ja tiivistyvä kaupunkirakenne luo mahdollisuuden liikkumismuotojen vaihtoon. Oman auton käyttö on vielä melko korkealla tasolla alueella. Lisäämällä liikkumisen vaihtoehtoja voidaan leikata kasvihuonepäästöjä liikkumistapojen muutoksen kautta.
- Siirtyminen kestävämpiin liikkumistapoihin johtaa liikenteestä johtuvien epäpuhtauksien ja melun vähenemiseen.
- Pysäköintinormin muutos mahdollistaa pysäköintialueiden hyödyntämisen muuhun tarkoitukseen.
- Ratikka mahdollistaa vehreän ja kaupunkikuvallisesti miellyttävän kaupunkibulevardin rakentamisen Länsimäentien varrelle.

Uhat

- Pysäköinnin uudelleenjärjestämiseksi tarkoitetut pysäköintilaitoksista osa sijaitsee yksityisillä kiinteistöillä. Kaavarungossa on pysäköinnin uudelleenjärjestämisen yhteydessä lähdetty ajatuksesta, että kiinteistönomistajat voisivat luoda yhteiskäyttöalueita pysäköintilaitosten rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi. Tämä vaatii yhteistä tahtotilaa.
- Hyvän katuympäristön rakentaminen on riippuvainen suunnittelusta toisella tasolla sekä käytettävissä olevista resursseista.

Viheralueet ja kulttuuri

Vahvuudet

- Tiivistämisen ja asukasmäärän lisääntymisen vaikutuksia kompensoidaan säilyttämällä keskeiset viheralueet, kehittämällä puistoja ja yhteyksiä, huomioimalla hulevesien hallinta sekä vihertehokkuus.
- Kaupunkirakennetta tiivistetään luontoa mahdollisimman paljon säilyttäen.
- Tiivistyvän kaupunkirakenteen myötä puistojen käyttö lisääntyy, joten puistoja kehitetään kestävimmiksi, toiminnallisemmiksi ja samalla luonnonmonimuotoisuutta tukeviksi.
- Kaavarunkoalueella säilytetään keskeiset ja luontoarvojen, virkistyskäytön sekä ekosysteemipalvelujen kannalta tärkeät kallio- ja metsäalueet sekä kehitetään jo olemassa olevaa reitistöä ja puistoketjua.

Heikkoudet

- Puistoalueet nykyisellään osittain huonokuntoisia
- Kapeissa puistoyhteyksissä omat haasteensa säilyttää olevaa puustoa tai istuttaa uusia isoja puita, jos reittejä levennetään ja toimintoja lisätään
- Rakentamisen vaiheittaisuus voi tuoda omat haasteensa uusien puistoalueiden toteuttamiseen
- Piha-alueiden oleva puusto vähenee tiivistämisen myötä, ellei tiivistämistä saada osoitettua esim. paikoitusalueille tai rakennuksia korottamalla
- Kasvillisuuden määrä vähenee tiivistämisen myötä
- Hulevesien määrä lisääntyy läpäisemättömän pinnan lisääntyessä

Mahdollisuudet

- Vihertehokkuusperiaatteet kannustavat vehreisiin ja hulevesiä viivyttäviin pihoihin, kuten puuston säilyttämiseen ja uusien istuttamiseen, kasvikattoihin, köynnösseiniin sekä sadepuutarhoihin.
- Kulttuuriympäristön arvoja tuodaan esiin ja osaksi kehitettävää reitistöä ja viheralueita. Alueen historia nostetaan esille ja luodaan siitä alueen vahvuus ja vetovoimatekijä.
- Nykyisin harmaa ja väljä katuympäristö saa ryhtiä katukasvillisuudesta ja hulevesiaiheista, jalankulkuympäristö paranee.
- Käytetään olemassa olevia viheralueita myös sosiaalisen ympäristön ja yhteisöllisyyden parantamiseen
- Viheralueiden ja kulttuurin tuominen myös uusille alueille, kuten rakennusten katoille.
- Ilmastonmuutokseen varaudutaan ja sopeudutaan toteuttamalla energiatehokkaita ratkaisuja uudistavan rakentamisen kautta.

Uhat

- Asukasmäärän kasvaessa lähiluonnon ja viheralueiden kulutus kasvaa ja roskaantuminen voi lisääntyä. Viheralueille syntyy uutta polkuverkostoa käyttäjämäärän kasvaessa.
- Viheralueiden laadun parantaminen vaatii taloudellisia panostuksia.
- Viheralueiden kunnossapidolle tarvittaisiin lisää resursseja
- Olevaa iäkästä puustoa kaadetaan, eikä tilalle istuteta uutta puusukupolvea

Palvelut ja työpaikat

Vahvuudet

- Kaavarungon vahva kaupallinen julkisivu -merkintä mahdollistaa pienimittakaavaisen kaupan, kahvilat ja ravintolat.
- Kivijalkoihin voi sijoittua myös toimistotyöpaikkoja.
- Länsimäen keskustaan kaavailtu hybridikortteli tarjoaa palvelualan työpaikkoja.
- Koulutilat tulevat kattamaan kaavarungon väestönkasvun. Uusille päiväkodeille on merkitty yksi uusi paikka, muut ovat jo asemakaavoitettuja. Yhden Y-tontin rakennettavuus on selvitetty.
- Työpaikat ja palvelut keskittyvät saavutettavasti hyvien yhteyksien varrelle ja ratikan pysäkkien läheisyyteen.

Heikkoudet

- Kaavarunkoon ei ole erikseen merkitty kovinkaan montaa paikkaa työpaikoille. Länsimäki säilynee jatkossakin ensisijaisesti asumisen alueena. Työpaikat kuitenkin sisältyvät keskustatoimintojen alueen merkintään. Erilliset työpaikka-alueet on merkitty aivan kaavarungon eteläosaan Pallastunturintien eteläpuolelle, sekä pohjoisen laajenemisalueen asuinaluevarauksen yhteyteen.

Mahdollisuudet

- Keskustatoimintojen alue on laaja ja se on ulotettu myös Länsimäentien länsipuolelle. Länsimäentie jakaa alueen kahtia. Ylitys on merkitty tärkeäksi risteyskohdaksi ja keskustatoimintojen alue on mahdollista kytkeä yhdeksi kokonaisuudeksi täydennysrakentamisen ja katusuunnittelun keinoin.
- Ratikka tuo lähialueiden palvelut ja työpaikat entistä saavutettavimmiksi.
- Terveyspalveluita on mahdollista lisätä alueella, kun asukaskanta lisääntyy.
- Hybridikortteli luo mielenkiintoisen kehityskohteen Länsimäen keskustaan.
- Uusia palveluiden konsepteja voidaan kokeilla esimerkiksi elinkaariasumisen korttelissa ja yksittäisissä rakennuksissa monipuolistamalla niiden käyttötapoja ja hyödyntämällä kaikkia pintoja.

Uhat

- Palveluiden lisääntyminen alueella vaatii vankkaa asukas- ja kuluttajakantaa. Toisaalta Länsimäen nykyisessä kehitysvaiheessa uusia asukkaita on hankala houkutella alueelle. Aloittamalla kehittäminen muutamista kohteista ja parantamalla julkisia tiloja, voidaan luoda alueesta houkutteleva uusille asukkaille ja sitä myötä myös uusille palveluille. Palveluiden lisääntyminen puolestaan houkuttelee myös lisää asukkaita. Pyörä on pistettävä pyörimään aloittaen jostakin suunnasta.

7. LÄHTEET

- Espoo.fi (2020). Keilaniemenpuiston sillan rakentaminen alkaa. Julkaistu verkkosivulla 25.11.2020. https://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Keilaniemenpuiston_sillan_rakentaminen_a(188887)

- Espoon kaupunki (2021). Kehä I Keilaniemessä: tiiviimpää ja viihtyisämpää kaupunkia https://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaupunginosat/Keilaniemi/Rakentaminen/Keha_I_Keilaniemessa

- Hellén, Anna (2019). Kielimaiseman vaikutus maahanmuuttajien liikkuvuuteen pääkaupunkiseudulla. Alue ja ympäristö vol 48 nro 1(2019), https://doi.org/10.30663/ay.71010

- Helsingin kaupunki (2021). Mellunkylän täydennysrakentamisen periaatteet.

- Museovirasto (2021). Länsimäen kaavarungon Y-korttelin arkeologinen tarkkuusinventointi. Laulumaa, Vesa & Heli Lehto. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut.

- Salmela, Markus. Hämeenlinnaa moottoritien päälle. Rakennustieto.fi. https://www.rakennustieto.fi/Downloads/RK/RK140204.pdf

- Sitra (2020). Megatrendit 2020. Sitran selvityksiä 162.

- Vantaan kaupunki (2015). Kestävät kehykset asukkaiden arjelle. Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/126289_Vantaan_arkkitehtuuriohjelma_2015.pdf

- Vantaan kaupunki (2017). Vantaan viherrakenneselvitys.

- Vantaan kaupunki (2018). Asuntoalueiden pysäköinnin mitoitusohje. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/149289_pysakoinnin_mitoitusohje_2019.pdf

- Vantaan kaupunki (2018). Vantaan luontohyödyt. Selvitys ekosysteemipalveluista yleiskaavatyön taustalle 2018, WSP

- Vantaan kaupunki (2020). Länsimäen kaavarungon asukaskyselyn tulokset. Julkaistu 1.12.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/154324_091700_Lansimaen_kaavarunko_-_kyselyn_tulokset_Valmis_ID_751205_.pdf

- Vantaan kaupunki (2021a). Länsimäen kaavarungon lähtötietoraportti.

- Vantaan kaupunki (2021b). Ratikan kaavarungon palvelutarpeet.

- Vantaan kaupunkitilaohje.fi

20 § Lausunto ympäristöministeriölle Luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta

VD/9577/00.04.00/2021
HW/TLA/KR/JV/SR/LS

Ympäristöministeriö on lähettänyt Vantaan kaupungille 24.9.2021 julkaistun lausuntopyynnön Luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta. Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia laaditaan ensimmäistä kertaa Suomessa ja se ulottuu vuoteen 2030 saakka. Laajapohjaiseen valmisteluun on osallistunut muun muassa seitsemän ministeriötä, Metsähallitus, viranomaisia sekä tutkimuslaitosten ja järjestöjen asiantuntijoita. Työtä on koordinoinut ympäristöministeriö. Strategian pohjalta valmistellaan vuoden 2021 lopulla ympäristöministeriössä valtioneuvoston periaatepäätös luonnon virkistyskäytöstä.

Vuosina 2003–2012 valtioneuvoston periaatepäätös ”Ohjelma luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi (VILMAT)” toimi strategisena ohjausvälineenä luonnon virkistyskäytön politiikalle. Uutta kansallista ohjelmaa ei tämän jälkeen laadittu. Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu kansallisen virkistyskäyttöstrategian luominen. Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen asetti 19.1.2021 ohjaus- ja työryhmät valmistelemaan luonnon virkistyskäytön strategiaa. Strategian valmistelun tueksi järjestettiin muun muassa viisi teemallista työpajaa ja kansalaiskysely oikeusministeriön Otakantaa.fi-palvelussa.

Päätavoitteena on laatia vuoteen 2030 saakka ulottuva, eri hallinnonalojen tavoitteita tukeva kansallinen ulkoilua ja luonnon virkistyskäyttöä edistävä strategia yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on etsiä kansallisen strategian myötä reittiä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi pitkällä aikajänteellä sekä kirkastaa ympäristöministeriön ja eri hallinnonalojen roolia tässä työssä. Samalla saatetaan luonnon virkistyskäytön hyötyjä laajasti suomalaisten tietoon ja osaksi yhteistä ymmärrystä kansanterveyden ja kansantalouden vaalinnassa.

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö sekä Luonnon virkistyskäytön strategian luonnos ovat kokonaisuudessaan nähtävillä osoitteessa:
https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=e944aa7c-dfdd-4944-93f1-fd494758ffb5

Lausunnolle annettu yleinen määräaika on 22.10.2021, mutta Vantaan kaupungin lausunto voidaan toimittaa vielä määräajan jälkeen viipymättä kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen, viimeistään 27.10.2021.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin lausunto Luonnon virkistyskäytön strategiasta

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen puh. 0503180938, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vastaanottaja: Ympäristöministeriö

Viite: VN/27419/2020

Vantaan kaupungin lausunto Luonnon virkistyskäytön strategian luonnoksesta

Vantaan kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Yleisesti luonnon virkistyskäytön strategiasta

Vantaan kaupunki pitää luonnon virkistyskäytön strategiatyötä tärkeänä asiana ja strategialuonnoksessa esitettyjä painotuksia ja näkökulmia oikeina ja tarpeellisina. Koronapandemia on erityisesti osoittanut lähiluonnon tarpeellisuuden ja luonnossa liikkumisen merkityksen ihmisten hyvinvoinnille. Samalla on tunnistettu entistä selkeämmin tarpeita luonnossa liikkumisen mahdollisuuksien parantamiseksi.

Luonnon virkistyskäytön strategialuonnoksessa virkistyskäytön hyötyjä tarkastellaan terveyden ja hyvinvoinnin, talouden ja työelämän, kansalaisuuden ja yhteisöllisyyden sekä ympäristön tilan ja virkistyskäytön kestävyyden näkökulmasta. Strategialuonnoksessa tuodaan hyvin esille luonnon virkistyskäytön ohjaamisessa mukana oleva laaja toimijajoukko sekä asiaan vaikuttavien lakien, strategioiden ja ohjelmien paljous.

Erityisesti maankäytön suunnittelu mahdollistaa luonnon virkistyskäytön säilyttämällä riittävät ja monipuoliset luontoalueet, myös lähiluontoalueet kuntalaisten asuinympäristöiden läheisyydessä. Strategiassa tuodaan esiin myös luonnosta huolenpidon ja arvostuksen tarve. Luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä ei ole Suomessa saatu pysähtymään kansallisen biodiversiteettistrategian tavoitteista huolimatta. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen tavoite ja kansalaisten oma vastuu siinä olisi hyvä tulla virkistyskäytön strategiassa selkeämmin esille.

Strategian luvuissa 1 ja 2 olisi tarpeen vielä määritellä ja selkiyttää mitä luonnolla ja lähiluonnolla strategiassa tarkoitetaan ja sisältyykö strategiaan myös muu ulkona tapahtuva virkistäytyminen ja esim. ulkoliikuntapaikat.

Strategialuonnos ottaa huomioon valtakunnallisella tasolla valtion kansallispuistot ja retkeilyalueet, joista kerätään tilastotietoa suunnitelmallisesti. Strategialuonnos kattaa myös muut ihmisten hyvinvointiin myönteisesti vaikuttavat asiat, jotka liittyvät asukkaiden arkiympäristöön ja sen merkitykseen hyvinvoinnin mahdollistajana. Näitä ovat mm. lähiluonto ja -metsät, puistot sekä muut ulkoilu- ja viheralueet. Toisin kuin kansallispuistoista, näiden alueiden vaikuttavuudesta ihmisten hyvinvointiin ei ole kerätty kansallisen tason systemaattista ja yhteneväistä tilastotietoa.

Tietoa siis tarvitaan kuntien virkistysalueiden käytöstä lisäämään ymmärrystä näiden alueiden vaikuttavuudesta osana strategian tavoitteita ja niiden toteutumista. Asiakohdassa 2.4 Luonnon virkistyskäytön resursointi, todetaankin, että luonnon virkistyskäytön kokonaiskuva on puutteellinen.

Kunnilla on myös merkittävä rooli virkistysalueiden toteuttamisessa. Asiakohdassa 2.5. todetaan, että kunnat vastaavat maankäytön suunnittelusta ja ratkaisevat kaavoituksessa mm. lähivirkistysalueiden perustamisen. Lisäksi on syytä korostaa, että kunnat myös toteuttavat virkistysalueita mm. maata hankkimalla ja toteuttamalla alueiden palveluvarustusta ja ulkoilureittejä.

Strategian sisältö on yleisen tason kuvaus. Tämän vuoksi perustettavaan koordinaatioelimeen tarvitaan kattava edustus niin kunnista, järjestöjen edustajista, asukkaista ja muista tahoista. Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan monipuolista yhteistyötä ja vuoropuhelua.

Seuraavassa on kommentteja luvussa 5 esitettyihin strategisiin tavoitteisiin ja toimintalinjauksiin vuoteen 2030 mennessä:

STRATEGISET TAVOITTEET

Lähiluonnon saavutettavuus

Lähiluonnon saavutettavuudessa Vantaan kaupunki korostaa kuntien maankäytön suunnittelun merkitystä virkistys- ja luontoalueiden varaajana ja toteuttajana.

Kansanterveyden edistäminen

Kansanterveyden edistämisessä erityistä huomiota tulee kiinnittää lapsiin ja nuoriin. Kouluterveyskyselyn mukaan vantaalaisista nuorista selvästi aiempaa useampi kokee itsensä ahdistuneeksi ja yksinäiseksi. Toisaalta nuorten niin kuin muidenkin väestöryhmien ns. arkiliikunta on viime vuosikymmeninä vähentynyt. Lähiluonnolla on mahdollisuus tarjota perheille retkipaikkoja, lapsille paikkoja luonnossa leikkimiseen ja liikkumiseen ja nuorille viettää aikaa ystävien kanssa. Lähiluonto on erityisen tärkeä hyvinvoinnin lähde myös vähävaraisille. Luontoa tulisi myös tuoda lähemmäksi niitä ihmisiä, joiden mahdollisuudet päästä luontoon ovat rajoittuneet.

Luonnon kestävyyden vaaliminen virkistyskäytössä

Luonnon kestävyyden vaaliminen virkistyskäytössä on erittäin tärkeä ja ajankohtainen asia, joka vaatisi strategiaan enemmänkin syvyyttä.

Luonnon virkistyskäytön monimuotoisuus

Tässä korostuu huolellisen suunnittelun tarve ja alueiden luonteen ja kestokyvyn huomioon ottaminen.

Voimavarojen ja yhteistyön varmistaminen

Yhteistyön kehittäminen on tärkeää erityisesti laajojen luontovirkistysaluekokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Vantaalla tällainen kokonaisuus on Sipoonkorven kansallispuisto ympäristöineen. Yhteistyötä tarvitaan alueen suunnittelussa, palveluvarustuksen toteuttamisessa sekä matkailu- ja virkistyspalvelujen kehittämisessä.

STRATEGIAN TOIMINTALINJAUKSET

Strategian toimintalinjauksista todetaan, että ne eivät ole yksittäisten toimenpiteiden kattava luettelo vaan kuvastavat tarvittavia lisätoimia, joihin tarvitaan panostamista, jotta vision tavoitetila voidaan saavuttaa. Osa toimintalinjoista toteuttaa useampaa strategista tavoitetta.

Jokamiehenoikeudet ja luonnossa liikkumisen ohjeistus

Vastuullisuuden korostaminen luonnossa liikkumisessa ja jokamiehenoikeuksissa on tärkeää. Luonnon kuluminen, roskaantuminen ja eläinten pesinnän häiriintyminen ovat luonnon virkistyskäytön haittapuolia, joita on pyrittävä vähentämään. Myös kansalaisten yleistä vastuuta

omasta lähiympäristöstään voisi nostaa tässä yhteydessä esiin. Luonnossa virkistäytymistä voi olla myös toiminta lähiluonnon hyväksi (esim. talkoot).

Jokamiehenoikeuksista puhuttaessa on hyvä huomioida se, että luonnonsuojelualueilla liikkumista ohjaavat alueen rauhoitussäännöt, jotka yleensä poikkeavat jokamiehenoikeuksista.

Luonnon läheisyys ja saavutettavuus

Etäällä taajamista sijaitsevien valtion ylläpitämien kansallispuistojen ohella tarvitaan myös uusia, kuntien perustamia lähiluonto- ja virkistysalueita, jotka ovat helpommin asukkaiden saavutettavissa. Näiden lähiluonto- ja viheralueiden tarve korostuu suurissa kaupungeissa ja tiivistyvässä kaupunkiasumisessa. Kansanterveyden hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta kansalaisten arkiaktiivisuutta edistävät mahdollisuus säännölliseen ja toistuvaan ulkoiluun. Erityisen tärkeäksi nousee lähiluonnon helppo saavutettavuus lasten, nuorten ja ikääntyvän väestön keskuudessa.

Kuntien maankäytön suunnittelulla on ratkaisevan suuri merkitys siihen, kuinka luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja luonnossa virkistäytymisen mahdollisuudet käytännössä toteutuvat. Myös luontoalueiden palveluvarustuksen toteutuksessa (esim. reitit ja muut rakenteet) kunnat ovat tärkeitä toimijoita.

Digitaalisuus

Kansallisen ulkoilutietopalvelun perustamisessa ja ylläpidossa tulee tiedostaa muun muassa kuntien väestörakenne ja kieliryhmät. Lähtökohtana kaikessa virkistysalueiden palvelurakenteiden kehittämisessä (digitaalinen, fyysinen, sosiaalinen) tulisi olla helppo saavutettavuus. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että tietoa ulkoilupalveluista on tarjolla eri kielillä ja palvelussa huomioidaan myös käyttäjät, joilla on haasteita digitaalisten palvelujen käytössä. Aluehallintoviraston saavutettavuusvaatimukset.fi -sivuston mukaan yli miljoona suomalaista tarvitsee saavutettavampia digitaalisia palveluita. Ulkoilutietopalvelun ylläpito, päivittäminen ja tiedottaminen vaativat resursseja.

Palvelujen parantaminen

Luontoalueiden palveluvarustuksen toteutuksessa (reitit, ja muut rakenteet) kunnat tarvitsevat tukea ja juuri näille palveluille on erityisesti korona-aikana ollut paljon kysyntää. Luonnon virkistyskäyttöön rakennetut ulkoilu- ja luontoreitit saattavat kulkea useamman kunnan alueilla. Kuntien alueilla sijaitsevien yhteisten reittikokonaisuuksien huoltoon, ylläpitoon, viitoituksiin ja saavutettavuuteen tarvitaan resursseja ja yhteistyötä. Strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tulee tiedostaa kuntien erilaiset taloudelliset tilanteet.

Yhteistyö, verkostot

Tärkeä ehdotettu toimenpide on strategiassa esitetty luonnon virkistyskäytön koordinaatioelimen perustaminen. Kuntien edustus koordinaatioelimessä on tärkeää.

Tiedolla johtaminen, tutkimuksen painopisteet

Tutkimuksen painopisteeksi olisi hyvä nostaa luonnon tutkitut hyvinvointivaikutukset terveyden parantamisessa osana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Miten luontoa ja luontopalveluja voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevänä palveluna terveydenhuollon asiakkaille?

Opetus- ja nuorisotoiminta

Lasten ja nuorten luontosuhteen kehittymisen kannalta on syytä korostaa strategiassa selkeämmin sitä, että lisätään ja parannetaan koulujen ja päiväkotien lähiluontoalueita.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

21 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus

VD/9541/10.02.04.00/2019
HW/TLA/JOR/MHÄ/VIK/LS

Backaksen kartanohistoriaan tuodaan uusi, virkistystä ja elämyksiä tarjoava vaihe unohtamatta historian kerrostumia. Vantaalle luodaan kansainvälisesti ja kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Elämyskeskus rakennetaan kartanokukkulan laidoille ja sen viereen tulee persoonallinen asuinkortteli. Uutta rakennusoikeutta tulee kaikkiaan 19 510 k-m^2. Luonto on vahvasti läsnä mm. Krakanojan luonnonsuojelualueena, laajoina virkistysalueina, korkeina vihertehokkuuksina ja kasvikattoina.

Asemakaava koskee asuinkerrostalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten, asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen, autopaikkojen ja palvelurakennusten korttelialueita korttelissa 51164, luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta, puistoa ja katualuetta, kaupunginosassa 51 Pakkala, sekä luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta ja katualuetta kaupunginosassa 40 Ylästö.

Asemakaavamuutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelin 51157 liikerakennusten korttelialuetta, rakennussuojelualuetta, puistoa ja rakentamatonta katualuevarausta kaupunginosassa 51 Pakkala.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee asuinkerrostalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten, asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen, autopaikkojen, palvelurakennusten ja liikerakennusten korttelialueita kortteleissa 51164 ja 51157.

Alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue.

Hakija
Helsingin Osuuskauppa Elanto

Maanomistus
Kartanoalueen maat omistaa HOK-Elanto. Ylästöntie on Suomen valtion /ELY-keskuksen omistuksessa. Ringinpuisto on Vantaan kaupungin omistuksessa. Ylästön puolella sekä osin Ylästöntien pohjoispuolella on yksityistä maanomistusta.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun ovat osallistuneet HOK-Elannon konsultteina Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise Oy /Helimäki Akustikot ja A-Insinöörit. Toimijana hankkeessa on Livson Group Oy.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kartanomäki lähiympäristöineen on palvelujen aluetta, joka varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Mäen länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja

virkistyspalvelujen alue sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Kaava-alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka maisemakuvaa on suojeltava. Ylästöntie on historiallinen tie.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava 2020 ei ole vielä astunut voimaan. Siinä alue on palveluiden ja hallinnon aluetta, lähivirkistysaluetta ja arvokasta kulttuuriympäristöä. Alueella kulkee Suuri Rantatie (Ylästöntie), raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus sekä pyöräliikenteen baana. Suunnittelualue sivuaa mm. kestävän kasvun vyöhykettä, kaupunkikeskustan aluetta ja asuinalueita. Krakanojan ja Illenpuron varteen on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit. Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta. Aluetta leikkaa lentomeluvyöhyke L3 (Lden 50-55 dB).

Asemakaavallinen ratkaisu on sekä vuoden 2007 että 2020 yleiskaavan mukainen. Ratkaisu tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja yleiskaavojen keskustamerkintöihin. Virkistykseen käytettävän alueen määrä ei juuri muutu yleiskaavan aluevaraukseen nähden.

Asemakaava ja asemakaavan muutos
Tavoitteena on rakentaa Backaksen tapahtuma- ja elämyspuisto sekä Ylästöntien varteen uusi asuinalue. Elämyspuisto on merkittävä hanke Vantaan kaupungille. Hanke toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista. Hanke sisältää mm. Muumi-sisäpuiston, tapahtumakeskuksen erilaisille esityksille ja tilaisuuksille, ulkotilaa esim. rekikoira-ajeluja varten sekä toisen sisäpuiston, jonka tematiikka perustuu suomalaiseen luontoon.

Asemakaavalla muodostetaan asuinkerrostalojen (AK), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen (AH), autopaikkojen (LPA) ja palvelurakennusten (P) korttelialueet kortteliin 51164, osoitetaan luonnonsuojelualuetta (SL), lähivirkistysaluetta (VL), puistoa (VP) ja katualuetta.

Asemakaavan muutoksella korttelin 51157 liikerakennusten korttelialue (KL) pienenee hieman, rakennussuojelualueen (SR) uudisrakennuksen kerrosalamäärä kasvaa ja sijainti tarkentuu, rakentamaton katualuevaraus poistuu ja baanalle osoitetaan katualuetta sekä reitti puiston halki. KL-korttelialueen myymälärakennus on saamaisillaan rakennusluvan voimassa olevan asemakaavan mukaan.

Kartanoalueen suojelu ei muutu voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Kartanon ympärillä uudisrakentaminen sijoittuu paikkoihin, joissa on aiemmin ollut tai niihin on Backaksen tilan kulta-aikoina suunniteltu rakennuksia. Uudisrakennusten muotokieleen ja materiaaleihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Kaava-alueen koko on 31,81 ha. Siitä virkistysalueita on (VL, VP) 41,1 %, suojelualueita (SR, SL) 32,7 %, palvelurakennusten aluetta (P) 14,3 %, pysäköinti- (LPA) ja katualueita 6,1 %, asumisen alueita (AK, AR, AH) 3,9 % sekä kaupan korttelia (KL) 2 %. Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8 810 k-m^2 ja asumiseen liittyville talousrakennuksille 400 k-m^2. Elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7 400 k-m^2 ja rakennussuojelualueelle 3 600 k-m^2. Rakennussuojelualueella toteutumaton 700 k-m^2:n rakennusoikeus poistuu. Muu, voimassa olevan asemakaavan mukainen uudisrakentamisen määrä säilyy. Kaava lisää uudisrakentamista 19 510 k-m^2.

Asuinkorttelin rakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti OAS:ssa esitetystä 15 000 k-m^2:sta. Harjakattoiset asuinrakennukset ympäröivät yhteistä piha-aluetta. Rakennusten kattolyhdyt antavat

korttelille omanlaisensa ilmeen. Kerrostaloissa neljännen kerroksen yläpuolella on ullakolla asuintiloja, mikä tekee ylimmistä asunnoista persoonallisia. Kortteli rajautuu pehmeästi maisemaan rivitaloin ja matalin pensasaidoin. Käytettävä kasvillisuus on perinteistä puutarhakasvillisuutta. Asuinkorttelin lähes sataan asuntoon muuttanee lähes 250 asukasta. Alustava asuntojakauma on Vantaan maapoliittisten linjausten mukainen.

Palvelurakennusten korttelialueelle ja rakennussuojelualueelle saa sijoittaa hyvin monenlaista toimintaa, jolla kartanokokonaisuus saadaan palvelemaan kaikenikäisiä ihmisiä. Asemakaavamääräyksin varmistetaan monipuoliset toimintamahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaisuuteen” sekä se, että elämyspuistorakennukset ovat näyttäviä ja paikoilleen sopivia. Mäen länsilaidalla kumpuilevat kasvikatot jatkavat kartanomäen muotoa. Kukkulan pohjoispuolella rakennukset muodostavat uuden ”miespihan” ja vertautuvat ulkomuodoiltaan perinteiseen rakentamistapaan, mutta kuvastavat selvästi aikaamme. Pysäköintialue viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi. Koko kaava-alue pysyy erittäin vehreänä mm. laajojen viheralueiden ja kasvikattojen sekä tavallista suurempien vihertehokkuusvaatimusten ansiosta.

Asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu Backaksen elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle tulisi hanke, jota ei voisi toteuttaa tällä asemakaavalla, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinalueen toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen. Asuinkorttelin ja elämyspuiston pysäköintialueen toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.5.2020. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 93 kpl.

Viranomaismielipiteitä saatiin viisi. Caruna ja Fingrid ilmoittivat, ettei alueella ole heidän verkkojaan. HSL muistutti hyvistä joukkoliikenneyhteyksistä. Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti mm., että muinaisjäännösalueet tulee merkitä kaavakartalle sm-merkinnällä ja aluemerkintöihin liittää määräys. Vantaan Energia Oy haluaa, että maakaapeleiden sijainti otetaan huomioon.

Asukkailta saatiin 88 mielipidettä. Mielipiteet koskivat mm. maisemaa, historiaa ja kulttuurimaisemaa, luontoa ja ulkoilua, liikennettä ja pysäköintiä, uudisrakentamista, alueelle tulevia toimintoja ja ympäristöhäiriöitä. Mielipiteissä kannatettiin Backaksen alueen kehittämistä, puutarhamaista pysäköintialuetta, asuinrakentamista OAS:ssa esitettyä vähemmän, erilaisten toimintojen lisäämistä ja hankkeen Vantaalle tuomia verotuloja. Huolissaan oltiin mm. peltonäkymistä, kartanoidyllin katoamisesta, luonnosta ja eläimistä sekä liikenteen lisääntymisestä. Mielipiteissä toivottiin mm. jalankulku- ja pyöräreittejä, perheasuntoja pientaloihin, pikku putiikkeja, ulkoharrastetiloja ja toimintaa kaikille. Osa mielipiteistä oli keskenään ristiriitaisia: muumeista, ehdotetuista toiminnoista ja asuntorakentamisesta sekä tykättiin että ei tykätty. Lisäksi hankkeen epäiltiin sekä nostavan että laskevan ympäröivän alueen arvoa ja haluttavuutta.

26.11.2020 Vantaan kaupunki ja maanomistaja konsultteineen järjestivät virtuaalisen yleisötilaisuuden. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä.

Mielipiteitä ja kommentteja on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. On huolehdittu mm. tärkeiden näkymien säilymisestä, maiseman avoimuudesta, kartanoalueen säilymisestä yleisön käytössä ja asvalttikenttien maisemoinnista. Eläinten elinoloja turvataan kaavamääräyksin (mm. linnut,

kalat, lepakot, pölyttäjät). Jalankulun ja pyöräilyn reittejä lisätään, mm. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti sekä baana. Asuinkorttelin uudisrakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti yleisölle esitetystä määrästä ja luotu ns. ihmisen mittakaavaa piharakennuksin ja rivitaloin. Kartanonkosken muotokielestä asuinrakennuksiin lainataan tiiliset tai peltiset harjakatot ja perinteisestä rakentamisesta julkisivujen puu tai puhtaaksimuurattu tiili. Asemakaavamääräyksin on pyritty varmistamaan alueen monipuoliset käyttömahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaiseen toimintaan”. Pysäköinti sijoittuu maantasoon maanpinnan muotoja seuraillen. Suuren pysäköintilaitoksen sijoittaminen kulttuurimaisemaan olisi haastavaa. Elämyskeskuksen pysäköintialue maisemoidaan hedelmätarhamaiseksi. Liikenteen vaikutuksia on tutkittu varsinaista kaava-aluetta selkeästi laajemmalta alueelta mukaan lukien uuden yleiskaavan mahdollistamaa kaupunkikeskustan aluetta.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 19.10.2020.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.8.2021 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 17.8.2021 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Tarja Eklund ja kaupunginhallituksen edustaja Lauri Kaira poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Mikko Merelä esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavilla perusteilla:
”Kaupunginhallituksen näkemystä ei ole otettu huomioon, viitataan kaupunginhallituksen pöytäkirjalausumaan tammikuussa, ”2. Lisääntyvän asukaspysäköintitarpeen ja Backaksen alueen henkilöpysäköinnin suojelemiseksi kartanonalueen keskitetyn pysäköinnin rakentamisedellytykset esimerkiksi Leijan yritysalueen tai Jumbon kauppakeskuksen yhteyteen.”

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Minna Räsänen kannatti palautusesitystä.

Päätös:
Palautettiin asia yksimielisesti valmisteluun.

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asiaan seuraavan ponnen:
"Hanke käsiteltävä nopeasti, jotta alueelle elinvoimainen hanke saadaan käyntiin.”

Merkittiin, että vihreä lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Vihreä ryhmä esittää, että viheralueelle yleiskaavan vastaisesti suunniteltu asuntorakentaminen poistetaan.”

———

Tehdyt tarkistukset:
Elämyskeskuksen autopaikkatarpeeksi on arvioitu 354 ap. Pysäköintiin haettiin suunnittelun aikana vaihtoehtoja, joita palautuksen jälkeen tarkasteltiin uudelleen.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa pysäköintialue oli laaja, suorakaiteen muotoinen pysäköintipuutarha, joka asettui laskuojan päälle. Todettiin, että puutarhamainen ratkaisu hedelmäpuineen olisi tähän paikkaan sopiva pysäköintialueen malli, mutta valiomuotoisena ja esitetyn suuruisena se vaikutti vieraalta.

Toisena vaihtoehtona oli pysäköinnin sijoittaminen entisten kasvihuoneiden pysäköintialueelle. Todettiin, että ajoliikenne elämyskeskusalueen halki pysäköintialueelle ja pois sieltä vaarantaisi erityisesti lapsivieraiden turvallisuuden. Sen takia pysäköinti on syytä sijoittaa lähelle Ylästöntietä.

Kolmantena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköintitalosta. Todettiin, että se olisi kulttuurihistoriallisessa maisemassa vieras elementti. Se olisi myös koko ajan ja pysyvänä näkemäesteenä Ylästöntieltä avoimeen maisemaan. Jos pysäköintitalo tai -alue sijoitettaisiin muualle kuin kaavaehdotuksen alueelle, edellyttäisi se asemakaavan laatimista selvityksineen myös sille toiselle alueelle.

Elämyskeskuksen pysäköinti ratkaistiin maantasopysäköintinä, koska siten autot olisivat maisemassa vain ajoittain. Maantasopysäköintiä kehitettiin maisemaan soveltuvammaksi siten, että se jaettiin kolmeen osaan ja se noudattelee paremmin kukkulan muotoa. Pysäköintikampojen välissä on hulevesiä imeyttävä vihervyöhyke. Esitetty pysäköintialue sijoittuu lähelle Ylästöntietä ja viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Pintamateriaali ei ole asvalttia. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Asuinkorttelin autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 105 ap. Autopaikkoja sovitettiin aluksi myös kerrostalojen väliin, mutta todettiin, että pysäköintiliikenne häiritsee rauhallisen pihan toimintoja ja rakennusten välistä ”valuu” liikenteen melua pihalle. Näin ne sijoitettiin ainoastaan Ylästöntien ja asuinrakennusten väliin. Kumpikin asuinkorttelin pysäköintialueen vaihtoehto edellyttää istutuksia Ylästöntien varteen, mutta niin, että näkymät Ylästöntieltä kohti peltomaisemaa säilyvät.

Selostusta on täydennetty kuvaamalla liikenneselvitystä ja pysäköintiratkaisua laajemmin, sekä maaperätietoja on tarkistettu Krakanojan vaikutusalueella.

Asemakaavakarttaa ja -määräyksiä on täydennetty mm. palvelurakennusten korttelialueella pysäköintialueen pintamateriaalien osalta sekä maaperätietoja on tarkistettu kaavamerkinnällä ja määräyksellä.

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaavaehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 52 Pakkala / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Tarja Eklund poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi ja hänen paikkansa kokouksessa otti varajäsen Maiju Atzmon.

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Anniina Kostilainen esitti asemakaavaehdotuksen palauttamista valmisteluun. Jäsen Tuomas Mutanen kannatti palautusesitystä.

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Mikko Merelä kannatti kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 15 jaa-ääntä (Linnakangas, Atzmon, Erkkilä, Hartikainen, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Karhu, Merelä, Rahkala, Suni, Tamminen, Virkamäki, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Kostilainen, Mutanen). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi. Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Soili Haverinen jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon porvareiden, perussuomalaisten, vasemmistoliiton, Liike Nytin ja vihreiden ryhmät yhtyivät:
”Backas on historiallisesti merkittävä alue, jonka erityisluonnetta tulee suojella huolellisesti elämyspuistojen toteuttamisessa. Alueen kasvava pysäköinnin tarve ja lisääntyneet liikennemäärät tulee huomioida Ylästöntien pohjoispuolen aluetta kaavoitettaessa, jotta turvataan läheisten asuinalueiden rauhallisuus ja sujuva liikenne.
Lisäksi Baanan suunnittelussa tulee huomioida erityisesti lasten turvallisuus paikoissa, joissa jalankulkuliikenne risteää Baanan kanssa.”

Merkittiin, että SDP:n ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Backaksen alueen teemapuiston pysäköintialue on tarkoitettu Backaksen alueen ja teemapuiston asiakkaiden käyttöön. Alueella ei tule sallia ympärivuorokautista asiakaspysäköintiä. Pysäköinti tulee rajoittaa teemapuiston ja muiden kartanoalueen palveluiden käyttöaikaan. Yöpysäköinti tulee kaavassa kieltää.”

Merkittiin, että vihreä ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Alueen kehittämiselle on selkeä tarve. Backaksen elämyskeskuksen asemakaava on kuitenkin aivan liian massiivinen sekä rakennusten mittakaavan, että alueelle sijoitettujen toimintojen suhteen eikä ota huomioon Backaksen kulttuurihistoriallisesti arvokasta kartanomiljöötä. Erityisen ongelmallisena kaavoituksen osalta voidaan pitää asemakaavan ristiriitaa vuoden 2020 yleiskaavan kanssa. Kartanon länsipuoliselle virkistysalueelle suunnitellaan merkittävää rakentamista. Tämän lisäksi oikeusvaikutteinen yleiskaavaliite 1 määrittelee alueen arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaaksi kylämaisemaksi. Asemakaava ei kunnioita näitä

erityispiirteitä. Backaksen elämyskeskuksen liikenneratkaisut ovat puutteelliset ja perustuvat alueella voimakkaasti kasvavaan yksityisautoiluun. Tämä ei tue Vantaan kunnianhimoisia resurssiviisauden suunnitelmia.”

———

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaavaehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 52 Pakkala / Backaksen elämyskeskus,

b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Päätetiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- Asemakaavan selostus 12.10.2021

Seuraavat oheismateriaalit ovat luettavissa Vantaan kaupungin internetsivuilta https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 :
- Backas Village, viitesuunnitelma, Avanto Arkitehdit Oy, 19.5.2021,
- Backaksen tila, Ympäristösuunnitelma, viitesuunnitelma, Studio Terra Oy, 7.5.2021,
- Backaksen hiilineutraaliusselvitys ja kaavamääräysehdotukset, A-Insinöörit, 9.6.2021, Backaksen liikenneselvitys, WSP Oy, 16.11.2020.

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 3028975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaava-arkkitehti Merja Häsänen, puh. 050 3028958, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

512000 PAKKALA, YLÄSTÖ

BACKAKSEN ELÄMYSKESKUS

Kuva: Avanto Arkkitehdit Oy

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 12.10.2021 päivättyä asemakaavakarttaa nro 512000. Kaavoitus on tullut vireille 26.5.2020.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava: Kortteli 51164, suojelualue sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 51, Pakkala.
Suojelualue kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavan muutos: Kortteli 51157, suojelualue sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 51, Pakkala.

Tonttijako: Kortteli 51164 kaupunginosassa 51, Pakkala.

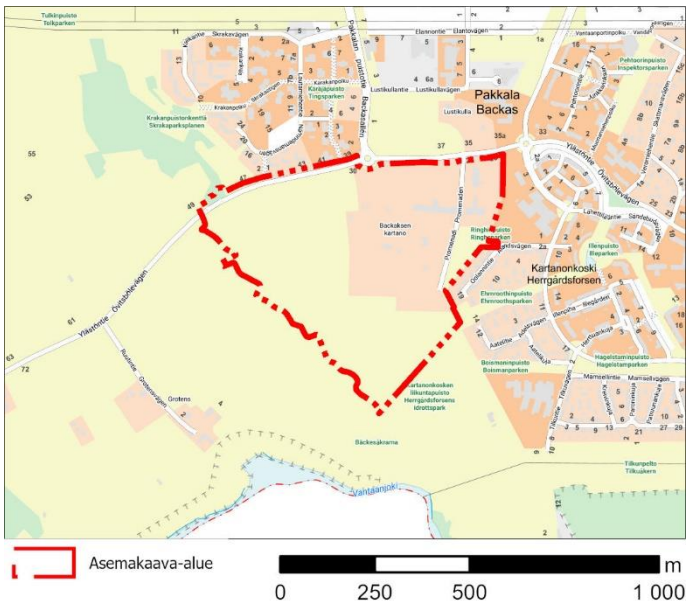
Tonttijaon muutos: Kortteli 51157 kaupunginosassa 51, Pakkala.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanokukkula, osoitetaan luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta sekä puistoa ja sallitaan uudisrakentamista kukkulan ympärille. Uudisrakentaminen on asuntorakentamista 8 810 k-m^2:n ja elämyspuistorakentamista 11 000 k-m^2:n verran ja 380 k-m^2:n verran rakennussuojelualueen voimassa olevan kaavan mukaisia uudisrakennuksia. Asuinkortteliin sallitaan lisäksi yhteensä 400 k-m^2 talousrakennuksia. Liikerakennuksen (950 k-m^2) korttelialueen ja rakennussuojelualueen asemakaavamerkintöjä tarkistetaan. Asemakaavaa laaditaan osalle Ylästöntietä.

Kaavan laatija:

Merja Häsänen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue. Alueen koko on noin 31,8 ha.

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittely 17.8.2021. Lautakunta palautti asemakaavan ja asemakaavan luonnoksen valmisteluun.

- Helsingin Osuuskauppa Elannon 28.11.2019 päivätty asemakaavahakemus kirjattiin saapuneeksi 28.11.2019.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 26.5.2020.
- Mielipiteet pyydettiin 18.6.2020 mennessä (MRL 62§). Mielipiteitä saatiin 93 kappaletta.
- 26.11.2020 pidettiin virtuaalinen yleisötilaisuus. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä.
- Hakijan konsultteina ovat olleet Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise /Helimäki Akustikot, A-Insinöörit.

1.3 SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 2
2 TIIVISTELMÄ 6
3 LÄHTÖKOHDAT 8
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 30
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS 54
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 73
7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET 73

1.4 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Seuraavat erilliset liiteasiakirjat ovat luettavissa netissä https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 :

- Backas Village, viitesuunnitelma, Avanto Arkitehdit Oy, 19.5.2021
- Backaksen tila, Ympäristösuunnitelma, viitesuunnitelma, Studio Terra Oy, 7.5.2021
- Backaksen hiilineutraaliusselvitys ja kaavamääräysehdotukset, A-Insinöörit, 9.6.2021
- Backaksen liikenneselvitys, WSP Oy 16.11.2020

1.5 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Meluselvitys, Backaksen kartanon asemakaava, Vantaa (kaavanro 512000), Helimäki Akustikot /Sitowise Oy 22.1.2021.
- Vantaan Ratikan suunnitelmat asemakaavan laadinnan tilanteen mukaisina.
- 511800 Backaksen kartano, asemakaava, KV 18.5.2020.
- Lindblom, K (2020). Vantaan linnusto 2010-luvulla avomaaympäristöissä. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Backaksen alueen maisemasuunnittelu. Luonnos/ Tilannekatsaus 30.1.2018. Kokouksia varten tuotettu materiaali koottu raporttimuotoon. Loci Maisema-arkkitehdit Oy.

- Tringa (2017). Lintutiedot 2012–2017. Paikkatietoaineisto Vantaan ympäristökeskukselle. Julkaisematon.
- Ramboll (2016). Myyrmäen-Kivistön-Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016. Vantaan kaupunki. Julkaisematon.
- Solonen, T. (2015). Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Ulkoilureittien yleissuunnitelmaluonnos, Vantaan kaupunki 2015.
- Backaksen tila, maisemaselvitys ja kartanopuiston puut -selvitys, Ark-Byroo, 31.8.2015.
- Vantaan Backaksen kartanon arkeologinen koetutkimus 29.6. – 3.7.2015 -raportti.
- Rakennetekninen kuntoarvio. Backaksen kartanoalue. Vahanen Oy, 15.4.2014.
- Faunatica Oy (2013). Vantaan Krakanojan saukkoselvitys 2012/2013. Vantaan kaupunki. Julkaisematon.
- Lindblom, K. (2013). Eteläisen Vantaanjokilaakson pesimälinnusto ja luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma 17.10.2012. Serum Arkkitehdit Oy, Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson Oy, Arkkitehdit Mona Schalin ja Kati Salonen Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy ja Ramboll Finland Oy.
- Aviapolis-alueen kävely- ja pyöräilyselvitys, Kuntatekniikan keskus, muistio 28.2.2012.
- Uhanalaisen keltamataran kasvupaikat, Vantaan Ympäristökeskus 2011.
- Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011, Vantaan Ympäristökeskus, Aki Janatuinen.
- Backaksen kauppapuutarha. Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi ja pilaantuneen maaperän kunnostussuunnitelma. 30144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. FCG Planeco Oy, 6.4.2010.
- Backaksen kauppapuutarha. Loppuraportti sekä riskinarvio. 11144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. Finnish Consulting Group, 6.4.2010.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristökohteet, RKY 2009.
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu, 2005.
- Backaksen tila, rakennushistoriallinen selvitys ja inventointi, säilyneisyyden arviointi ja arvottaminen 18.4.2004, Arkkitehtitoimisto Ark-Byroo.
- Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Vantaa 2003.
- Backaksen kartanon työväenasunnot 31.8.1992, Vantaan Kaupunginmuseo.
Rakennuskulttuuri Vantaalla, inventointi 1981, Vantaan kaupunki.

Suunnittelualueen rajaus.

2 TIIVISTELMÄ

Asemakaava koskee Backaksen kartanon viereen sijoittuvaa elämyskeskuskokonaisuutta. Vantaalle luodaan sekä kansainvälisesti että kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Hanke tuo Vantaalle kymmeniä uusia työpaikkoja sekä lukuisia työpaikkoja kausityöntekijöille. Hanke myös toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista. Alue on valtakunnallisesti kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta.

Asemakaavalla muodostetaan asuinkerrostalojen (AK), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen (AH), autopaikkojen (LPA) ja palvelurakennusten (P) korttelialueet kortteliin 51164, osoitetaan luonnonsuojelualuetta (SL), lähivirkistysaluetta (VL), puistoa (VP) ja katualuetta. Kaava-alueen koko on 31,81 ha.

Asemakaavan muutoksella korttelin 51157 liikerakennusten korttelialue (KL) pienenee hieman, rakennussuojelualueen (SR) uudisrakennuksen kerrosalamäärä kasvaa ja sijainti tarkentuu, rakentamaton katualuevaraus poistuu ja baanalle osoitetaan katualuetta sekä reitti (ppl) puiston halki.

Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8810 k-m^2 ja asumiseen liittyville talousrakennuksille 400 k-m^2. Elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7400 k-m^2 ja rakennussuojelualueelle 3600 k-m^2. Rakennussuojelualueella toteutumaton 700 k-m^2:n rakennusoikeus poistuu, muut uudisrakennusmerkinnät (yht. 380 k-m^2) sekä KL-korttelialueen 950 k-m^2 pysyvät voimassa olevan kaavan mukaisina. Kaava lisää uudisrakentamista 19 810 k-m^2.

OAS-vaiheessa saatiin 93 mielipidettä. Syksyllä 2020 pidettyä nettiyleisötilaisuutta seurasi 120 ihmistä. Mielipiteitä on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. On huolehdittu mm. tärkeiden näkymien säilymisestä, maiseman avoimuudesta ja kartanoalueen säilymisestä yleisön käytössä. Eläinten elinoloja turvataan kaavamääräyksin (mm. linnut, kalat, lepakot, pölyttäjät). Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi. Koko alue pysyy erittäin vehreänä mm. laajojen viheralueiden ja kasvikattojen sekä tavallista suurempien vihertehokkuusvaatimusten ansiosta. Jalankulun ja pyöräilyn reittejä lisätään, mm. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti sekä baana.

Kartanoalueen suojelu ei muutu voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Kartanon ympärillä uudisrakentaminen sijoittuu paikkoihin, joissa on aiemmin ollut tai niihin on Backaksen tilan kulta-aikoina suunniteltu rakennuksia. Uudisrakennusten muotokieleen ja materiaaleihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Asuinkorttelin rakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti OAS:ssa esitetystä 15 000 k-m^2:sta. Harjakattoiset asuinrakennukset ympäröivät yhteistä piha-aluetta. Rakennusten kattolyhdyt antavat korttelille omanlaisensa ilmeen. Kerrostaloissa neljännen kerroksen yläpuolella on ullakolla asuintiloja, mikä tekee ylimmistä asunnoista persoonallisia. Kortteli rajautuu pehmeästi maisemaan rivitaloin ja matalin pensasaidoin. Käytettävä kasvillisuus on perinteistä puutarhakasvillisuutta. Asuinkorttelin lähes sataan asuntoon muuttanee noin 250 asukasta.

Palvelurakennusten korttelialueelle ja rakennussuojelualueelle saa sijoittaa hyvin monenlaista toimintaa, jolla kartanokokonaisuus saadaan palvelemaan kaikenikäisiä ihmisiä. Asemakaavamääräyksin varmistetaan monipuoliset toimintamahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaisuuteen” sekä se, että elämyspuistorakennukset ovat näyttäviä ja paikoilleen sopivia. Mäen länsilaidalla kumpuilevat kasvikatot jatkavat kartanomäen muotoa. Kukkulan pohjoispuolella rakennukset muodostavat uuden ”miespihan” ja vertautuvat ulkomuodoiltaan perinteiseen rakentamistapaan, mutta kuvastavat selvästi aikaamme. Pysäköintialue viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Tilausbusseille on tilaa Ylästöntien varressa.

Asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu Backaksen elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle tulisi hanke, jota ei voisi toteuttaa tällä asemakaavalla, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinkorttelin toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen. Asuinkorttelin ja elämyspuiston pysäköintialueen toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Ympäristösuunnitelma /Studio Terra Oy 7.5.2021

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Backaksen kartano ja sen lähiympäristö muodostavat merkittävän osan Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaa, johon kuuluvat myös Petaksen, Grotensin ja Haltialan kartanot. Backaksen kartanon miljöö on verrattain hyvin säilynyt. Puretun taimitarhan ja kasvihuoneen paikalle jääneet asvaltti- ja sorakentät luovat maisemaan särön. Kartanon lähiympäristössä sijaitsee myös Tammiston luonnonsuojelualue.

Alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Kehäradan Aviapolis-asemalta.

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Krakanojan purolaakso ja Vantaajoen laakso yhdistyvät muodostaen laajan, vuosisatoja vanhan peltomaiseman pitkine näkymineen. Laaksoa rajaavat laajemmat selänteet ovat pohjoisessa. Helsingin puolella Vantaanjokilaakson kulttuurimaisema on suhteellisen hyvin säilynyt, mutta Vantaan puolella uudisrakentaminen on voimakkaasti kaventanut viljelysmaisemaa. Maisemaa ovat muuttaneet myös aluetta halkovat voimalinjat.

Lustikullan edustan rinne ja Backaksen sikalan edusta muodostavat nykyisellään erillisenä hahmottuvan, avoimen tilan. Laajempi, avoin tila jatkuu Backaksen kartanon länsi- ja eteläpuolella peltojen viljelymaisemana. Avoin maisematila kiertyy myös Backaksen kartanon itäpuolelle, minkä vuoksi kartanonmäki kohoaa avoimesta maisemasta omana saarekkeenaan.

Kartanon komeat talousrakennukset ja jalopuuvaltainen puusto muodostavat vaikuttavan puistomaisen kokonaisuuden. Poikkeuksen muodostaa kartanonmäen etelänpuolinen rinne, missä puretusta taimitarhasta ja kasvihuoneista on jäänteenä sorakenttä, laajat pysäköintialueet ja ylikasvaneet kuusiaidat.

Kartanon lähiympäristössä sijaitsee useita luonto- ja kulttuuriarvoiltaan merkittäviä kohteita, kuten Tammiston luonnonsuojelualue, joka on ainoa pääkaupunkiseudulla säilynyt alkuperäinen tammimetsikkö, ja Ruutinkoski, jonka joenrinteiden lehtometsät kuuluvat valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan, sekä viljelymaisemaa hallitsevat Petaksen ja Grotensin vanhat kantatilat. Helsingin puolella Vantaanjoen viljelysmaisemaan kuuluvat Haltialan tila sekä Niskalan arboretum, vaikkakin joenrantojen, puronvarsien ja kuusiaidanteiden umpeenkasvu ovat heikentäneet näiden alueiden ja Backaksen välistä maisemallista yhteyttä. Kaava-alueella oleva Krakanoja on myös luontoarvoiltaan merkittävä kohde.

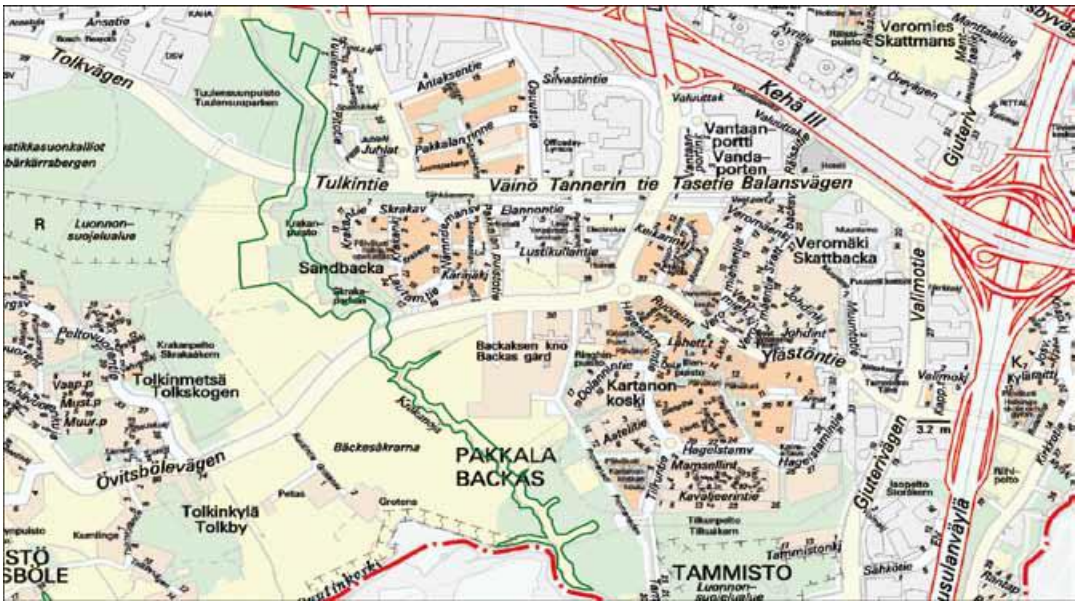
Rakentaminen on perinteisesti sijoitettu moreenipeitteisille kalliokumpareille, kuten Backaksen tilakeskus. Myöhemmin on alettu rakentaa myös savilaaksoon kantavien maiden käytyä vähiin.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykytilanteessa pääosin rakentamatonta peltoa ja niittyä eli vettä läpäisevää pintaa.

Kaavamuutosalue kuuluu Krakanojan valuma-alueeseen. Nykytilanteessa kaavamuutosalueelle satavat vedet osin imeytyvät maaperään ja osittain ohjautuvat ojien kautta Krakanojaan, josta vedet laskevat edelleen Vantaanjokeen.

Vantaan virtavesiselvityksessä 2010-2011 Krakanojan ala- ja keskijuoksu arvotettiin maakunnallisesti arvokkaaksi virtavesiluonnon kohteeksi. Lisäksi kaava-alueen eteläosassa kulkeva ja Krakanojaan laskeva Illenoja on myös vesilain mukainen puro.

Krakanojan suojeltavaksi esitetty alue Vantaan virtavesiselvityksen 2010-2011 mukaan. /Aki Janatuinen

Maaperä ja rakennettavuus

Kaava-alue on suurimmaksi osaksi savialuetta. Kaava-alueen keskellä on moreenimäki, jonka ympärillä on silttiä. Navetan ja puimala-kuivaamon kohdalla on kallioinen moreenikumpare. Kaava-alueen länsiosassa on Krakanoja, johon laskee kaava-alueen pohjoisosan läpi kulkeva Backaksenoja.

Savialueella rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Liikennöivät piha-alueet ja kunnallistekniikka on pohjanvahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla.

Ympäristön painumariskin takia alueella ei sallita pohjavedenpinnan pysyvää alentamista. Lähtökohtaisesti vanhojen rakennusten lähelle sijoittuviin rakennuksiin ei suositella kellareiden rakentamista.

Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

1. <u>Kartanon alue sekä navetta ja puimala-kuivaamo</u>

Alueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella maan pinnassa on 0-3 m pehmeä maakerros, jonka alla moreenia. Pohjavesi on alueella noin 0.5-2 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennukset voidaan perustaa kantavan pohjamaan varaan. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

2. <u>Kartanoa ympäröivä alue</u>

Moreenimäkeä ympäröivä alue on pääasiassa savialuetta. Alueella on myös savirinteitä. Pohjavesi on alueen pohjoisosassa sijaitsevissa pohjavesiputkissa havaittu olevan noin 0.5-1 m syvyydellä maanpinnasta ja alueen eteläosassa sijaitsevassa pohjavesiputkessa noin 2-3 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Savirinteissä rakennuspaikan stabiliteetti tulee selvittää. Kunnallistekniset rakenteet sekä liikennöitävät alueet edellyttävät pääsääntöisesti

pohjanvahvistusta, esim. massanvaihtona tai syvästabiloimalla. Ylästöntien varteen rakennettaessa tulee ottaa huomioon tiepenkereen stabiliteetti sekä tieliikenteen aiheuttama tärinä.

Osa rakennettavista alueista vaatii alueellisen stabiliteettiselvityksen Krakanojan suhteen sekä Backaksenojan luonnollisen haaran ja mahdollisen Backaksenojan siirrettävän uoman suhteen (POV-alue) sekä mahdollisia pohjanvahvistustoimenpiteitä. POV-Alueen ulkopuolelle rakentaminen edellyttää myös stabiliteettitarkastelua Krakanojan suhteen, mikäli maapohjan nettokuormitusta lisätään.

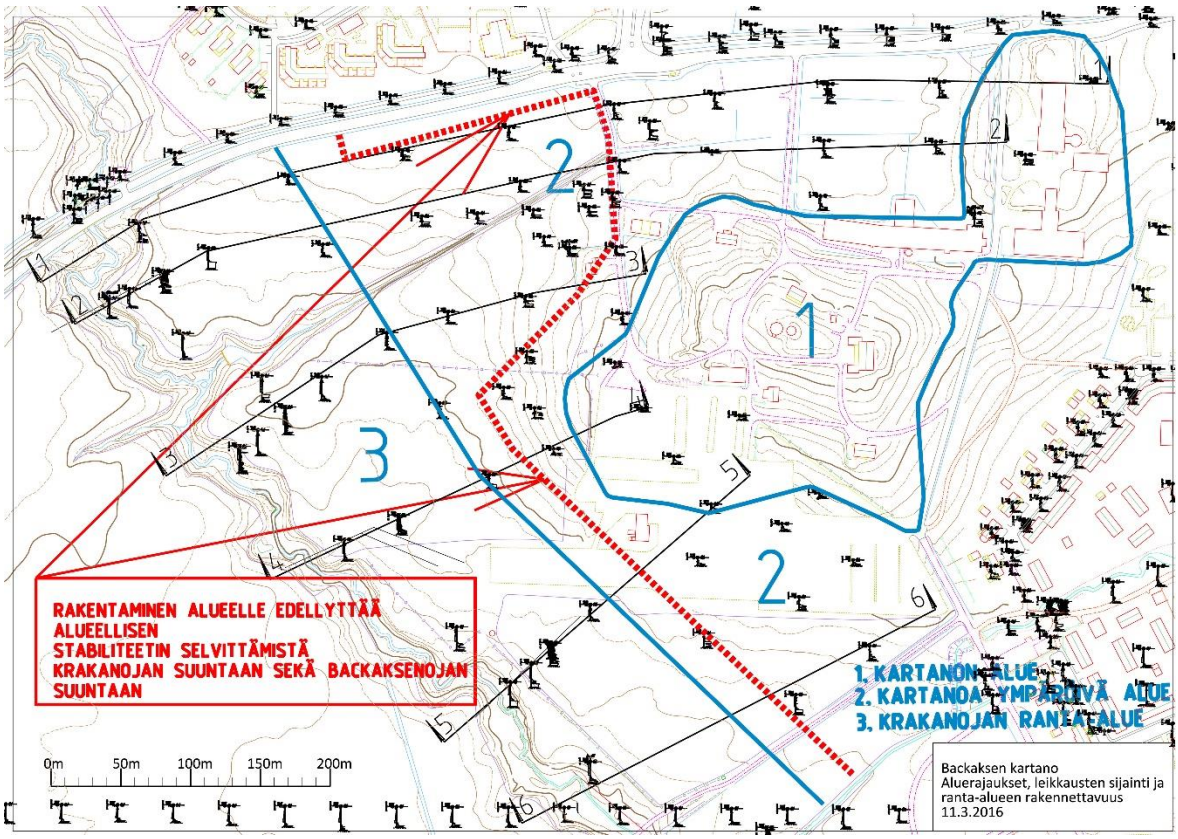
Alustavien arvioiden mukaan F=1,8 toteutuu noin 130 metrin etäisyydellä Krakanojasta. Stabiliteettia Backaksenojan luonnollisen haaran suhteen ei ole tutkittu. Rakentaminen alueelle edellyttää stabiliteettitarkasteluja luonnollisen Backaksenojan suhteen ja tulevan Backaksenojan siirrettävän osuuden ja sen koko vaikutusalan suhteen. Mikäli F<1,8 vaadittavissa lisästabiliteettiselvityksissä, voidaan maapohjaa vahvistaa tarvittaessa stabiloinneilla tai teräspaaluseinin riittävän varmuustason (F>1,8) saavuttamiseksi.

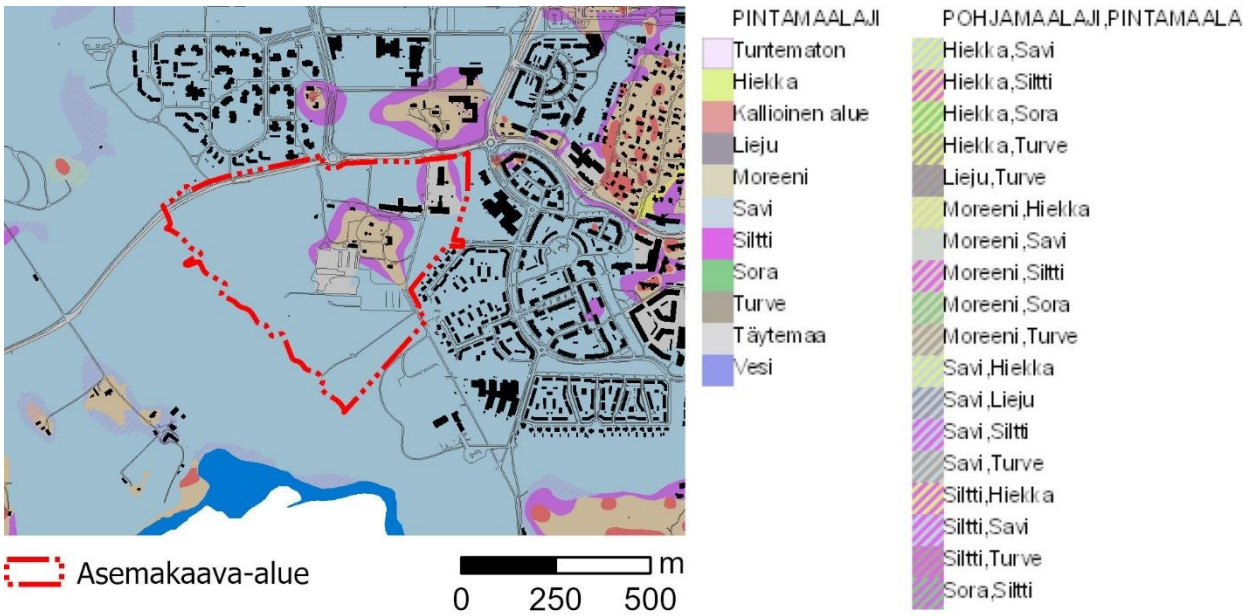
Perustamistaparatkaisut sekä pohjanvahvistusratkaisut tulee perustua rakentamispaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin sekä riittäviin paikallisiin sekä alueellisiin lisästabiliteettianalyyseihin.

3. Krakanojan ranta-alue

Savikerros muuttuu paksummaksi kuljettaessa kohti Krakanojaa. Ojan varressa savikerroksen paksuus vaihtelee välillä 10-15 m. Saven alla on noin 1-2 m paksuudelta silttiä ja siltin alla moreenia. Saven suljettu leikkauslujuus vaihtelee välillä 7-11 kPa ja on Backaksenojan läheisyydessä alimmillaan 3-5 kPa. Pohjavesi on alueella lähellä maanpinnan tasoa.

Ranta-alueen stabiliteetti ei ole riittävä lisärakentamiselle (F<1,8). Maapohjan nettokuormitusta ei saa lisätä alueella. Mikäli alueelle suunnitellaan viherrakentamista, tulee tehdä stabiliteettilaskelmia sekä pohjanvahvistuksia. Ranta-alueen muotoiluilla ei saa aiheuttaa myöskään lisästabiliteettirasituksia kiinteistön alueille.

Maaperäkartta.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Skattmansbyn kylän tonttimaa on sijainnut peltojen ympäröimällä mäellä, jossa nykyään sijaitsee Backaksen kartanon päärakennus sekä siihen liittyviä muita asuin- ja talousrakennuksia. Lisäksi kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Pakkalan ensimmäinen rakennusvaihe sijoittuu 1950- ja 1960-luvuille, jolloin rakennettiin Veromäen asuinalue. 1990-luvulla Pakkalaan alettiin rakentaa kerrostaloja mm. Sandbackan alue ja 2000-luvulla Kartanonkosken alue. Kartanonkosken suunnittelusta järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka ohjelman tavoitteissa mainitaan, että alueen on sovelluttava Vantaanjoen kulttuurimaisemaan.

Vuosina 2000-2010 Pakkalassa on rakennettu selvästi enemmän kuin Vantaan muissa kaupunginosissa. Tuolloin Pakkalaan valmistui yli 3 000 asuntoa. Uudistuotanto on ollut pitkälti kerrostaloja. Lähes puolet alueen asunnoista on vuokra-asuntoja ja asumisoikeusasuntojakin on paljon.

1990-luvun alussa asukkaita oli Pakkalassa hieman yli 400, mutta vuoden 2020 alussa asukkaita oli jo yli 10 200. Alle kouluikäisten osuus Pakkalassa on suurempi kuin missään muualla Vantaalla.

Asuinalueet muodostuvat omiksi kokonaisuuksiksi kuten Kartanonkoski, Sandbacka ja Pakkalanrinne. Kartanonkoski on lähes kokonaisuudessaan rakennettu valmiiksi alueeksi. Pakkalanrinteellä on vielä joitain tontteja rakentamatta.

Perheväestön osuus Pakkalassa on 80 % (koko Aviapolis 83 %, koko Vantaa 74 %). Väestöstä työllisiä on 53 % (koko Aviapolis 53 %, koko Vantaa 47 %). Asuntokunnan keskikoko on 2,2 henkilöä (koko Aviapolis 2,3 %, koko Vantaa 2,1 %). Asunnoista 72 % on kaksioita tai kolmioita (koko Aviapolis 62 %, koko Vantaa 60 %).

Palvelut ja työpaikat

Pakkalan sijainti Kehä III:n ja Tammiston kauppatien kupeessa on houkutellut alueelle runsasti yritystoimintaa. Vuonna 2014 työpaikkoja oli 7 200, kun vielä 1995 työpaikkoja oli alle 2000. Suurin osa työpaikoista on kaupan alalta ja joka viides työpaikka on teollisuuden parissa.

Kauppakeskus Jumbon rakentaminen aloitettiin 1990-luvulla. Jumbo on osa laajempaa Vantaanportin liikekeskusta ja yrityspuistoa. Alueella sijaitsee myös paljon hotelleja.

Väestömäärän kasvu on lisännyt Pakkalan palveluja. Lähialueella sijaitsee Kartanonkosken neuvola sekä useita päiväkoteja ja kouluja. Pakkalassa on myös mm. kirjasto ja nuorisotalo.

Backaksen kartanon remontoiduissa tiloissa avattiin kesällä 2017 ravintola ja juurrutuskellarissa kesäkahvila kesällä 2018.

Yhdyskuntarakenne

Vilkkaan rakentamisen johdosta pellot ovat saaneet väistyä ja tilalle on tullut asuntoja sekä toimitiloja. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet väylien varteen ja lähettyville: Kehä III:n eteläpuolelle sekä Tammiston kauppatien varteen. Asumisen alueet ovat omaleimaisia ”kyliä”: Kartanonkoski, Sandbacka, Veromäki sekä etäämpänä olevat Ylästö ja Tammisto. Laajat peltoalueet ovat edelleen tyypillistä pakkalalaismaisemaa.

Kaupunkikuva

Pakkalan kaupunkikuva muodostuu mosaiikkimaisesti erilaisista alueista.

Backaksen kartanomiljöö on kuin häivähdys menneestä tai pala maalaismaisemaa. Se liittyy uusklassistiseen Kartanonkosken kaupunkikuvaan mm. mittakaavan, punatiilisten kattojen ja asemakaavallisten ratkaisujen, kuten näkemäakselien, välityksellä. Maisema- ja kaupunkikuvan kannalta ongelmallisimpia ovat Sandbackan Ylästöntien puoleiset asuinrakennukset, joiden kattomuodot ja massoittelu rikkovat kartanomaiseman silhuettia, sekä korkeat laatikkomaiset toimisto- ja hotellirakennukset. Jumbon kauppakeskuksen ja Flamingon vapaa-ajankeskuksen sekä HK Scanin toimitilat ovat jättimäisiä lähialueiden pienipiirteiseen ympäristöön nähden.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Varmasti Skattmansby eli Veromiehenkylä on asutettu keskiajalla, kun alueelle tuli ruotsalaissiirtolaisia. Skattmansby mainitaan ensimmäisen kerran historiallisissa lähteissä vuonna 1480. Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan mukaan Veromiehenkylässä oli kahdeksan taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella kaksi taloa oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa. Tontti on merkitty Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalle. Paikalla oli tuolloin neljä tilaa.

Backaksen rustholli muodostettiin 1600-luvulla Veromiehen kylän, Skattmansbyn, 1500-luvulla muodostuneesta kantatilasta ja siihen liitetystä autiotilasta. 1600–1700-luvuilla tila toimi ratsutilana ja 1800-luvun alussa se siirtyi Tomtbackan säterin, aatelisen Gustav von Boismanin omistukseen. Sen jälkeen tila oli pitkään aatelissukujen hallussa ja siitä tuli kartano. Nykyisen päärakennuksen rakennutti 1818 oletettavasti luutnantti ja nimismies Ehrenkrona. Häntä seuranneet omistajat laajensivat tilaa liittämällä siihen useita maatiloja.

1900-luvulla Backaksen kartanon historia yhdistyi suomalaisen osuusliikkeen ja Elannon tuotantotoiminnan vaiheisiin. Osuustoiminnan käynnisti Suomessa siirtyminen agraariyhteiskunnasta teolliseen ja omavaraistaloudesta kaupankäynnin yhteiskuntaan.

Osuusliike Elanto perustettiin 1905 leipomoalan tuotanto-osuuskunnaksi. Elanto rakennutti Helsingin Sörnäisiin monipuolisen elintarviketuotantoalueen ja laajeni pian kulutusosuuskunnaksi, jo-

hon kuului mm. lukuisia leipä- ja maitokauppoja. Elanto hankki 1916 Backaksesta lähes 700 hehtaaria maata turvatakseen omavaraisuutensa ja tuottaakseen elintarvikkeita myymälöihinsä ja ravintoloihinsa. Backaksen lisäksi ostettiin lähialueelta muitakin tontteja ja kiinteistöjä.

Peltoviljelyn ja kotieläintalouden lisäksi Backaksen tilalla harjoitettiin laajaa puutarhaviljelyä sekä tomaatti- ja kurkkuviljelyä, jota varten rakennettiin kolme suurkasvihuonetta. Elannon ravintoloiden, leipomon ja oluttehtaan ruokajätteet puolestaan kuljetettiin Helsingistä Backaksen sikojen ruoaksi. Vuonna 1939 sikaluku nousi yli tuhannen.

Kartanon alueelle rakennettiin 1920-luvulla punatiilinen talous- ja asuinrakennusten kokonaisuus: talli, navetta, suursikala, paja, sähkölaitos ja henkilökunnan asuintaloja. Tilalle perustettiin sepelimurskaamo ja tiilitehdas, jonka tuotteilla rakennettiin tilan ulkorakennukset. Tiiliä käytettiin myös muihin Elannon tarpeisiin, kuten Veromiehenkylän kansakoulun rakentamiseen kartanon maalle vuonna 1926. 1930-luvulla rakennettiin kaksi kasvihuonetta tomaatin- ja kurkunviljelyä varten. Kartanon 1800-luvulta periytyvää päärakennusta käytettiin konttorina ja tilanhoitajan asuntona.

Sotien jälkeen siirtoväen asuttaminen, Helsinki-Vantaan lentokenttä, Kehä III ja teollisuusalueet pienensivät vähitellen kartanon maa-alueita. 1960-70-luvuilla Backaksen toiminta jäi taustatekijäksi Elannon kiihkeässä kaupunkikeskeisessä kasvussa. Ainoa kasvava ala oli kasvihuoneviljely, jonka toimintaa oli laajennettu 1940-luvulla käsittämään kukkien viljelyä.

Elanto luopui maa-alueista kartanon tilakeskusta ja lähipeltoja lukuun ottamatta. Backaksen mallisikalan toiminta loppui 1970-luvun lopulla. Nautakarjanhoito oli päättynyt jo 1953. 1980-luvulla Backas tuotti kukkia, viljaa ja palveluja ja päärakennuksessa toimi pitopalveluravintola.

Toukokuussa 1986 Polar ja Haka ostivat Elannolta valtaosan Backaksen maista. Elannolle jäi vain tilan ydinosa, 33 ha kartanon ja kartanonpuiston ympärillä.

Kaupunki on kasvanut kiinni Backaksen kartanoon ja sinne johtavaan puukujanteeseen. Backaksen entisille maille on rakennettu mm. Veromäen ja Kartanonkosken asuinalueet. Ylästöntien pohjoispuolelle on rakennettu Sandbackan alue, jonka asemakaava on vuodelta 1992. Backaksen mäen juurella ja rinteen lounais- ja eteläosassa 1900-luvulla ja 2000-luvun alussa sijainnut laaja puutarhamyymälä kasvihuoneineen purettiin 2010-luvun alussa.

Arkeologia

Vantaan kaupunginmuseo suoritti kesällä 2015 HOK-Elannon tilauksesta arkeologisen koekaivauksen Backaksen kartanon ympäristössä, keskiaikaisen Skattmansbyn kylän alueella. Alueelta oli löytynyt kivikautinen kivikirves, joten keskiajan lisäksi oli mahdollista, että paikalla voisi olla kivikautisia löytöjä. Koekaivausten avulla todettiin, että tutkimusalueella ei enää ollut jäljellä kulttuurikerroksia tai muita muinaiseen ihmistoimintaan liittyviä merkkejä. Vanhat maakerrokset oli todennäköisesti viety pois paikalla sijainneen kauppapuutarhan toimesta. Puutarhamullasta poikkeavia maakerroksia kaivetuissa koeojissa olivat ainoastaan vanhan pihatien sorakerrokset. Kun tiesi, mistä etsiä, hoidetulla nurmikkoalueella pystyi vieläkin erottamaan vanhan tielinjauksen, joka erottui nurmikossa hiukan koholla olevana juovana.

Lisäksi Skattmansbyn kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Rakennukset

Merkinnät sr/[nro] vastaavat asemakaavakartalla 512000 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei asemakaavalla ole suojetu, kuvan kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

Kartanon päärakennus, 1818, laaj. 1840-l, muutokset 1920-l, peruskorj. 2017 (sr/1)

Kellarivaja (sr/2)

Asuinrakennus (Puutarhureiden asunto), 1916 (sr/3). Tilanhoitajan asunto, 1948 (sr/4)

Asuinrakennus (Narikka), 1910-l, 1938 (sr/5)

Juurrutuskellari, 1929, 1935 (sr/6)

Paja, 1929 (sr/7)

Navetta (kivisikala) 1870-l, laaj. sikala 1927 (sr/8)

Navetta, 1928, turvesäiliö 1945 (sr/9)

Kuivaamo, puimala ja rehulato, 1920, 1934, 1958 (sr/10)

Pieni vesisäiliö, ennen v. 1918 (sra)

Iso vesisäiliö, 1958 (-)

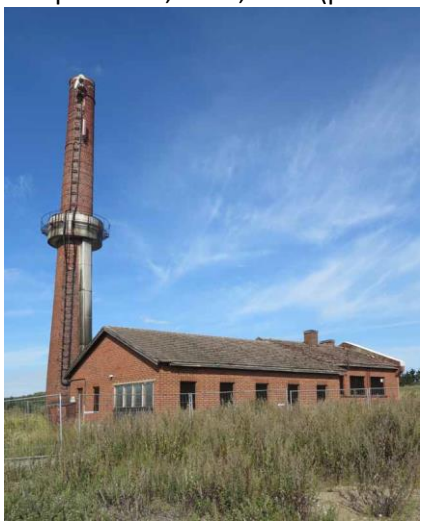
Lantala (pihatto-sikala), 1928 (purettu)

Sauna, 1955 (-)

Lämpökeskus, 1936, 1955 (purettu 2020)

Muuntaja, 1938 (sr/11)

Asuinrakennus, 1966 (-)

Sysivaja/puuliiteri, 1934 (paloi 8.6.2011)

Rakennusten kunto

HOK-Elanto on teettänyt Vahanen Oy:llä kartanoalueen rakennuksista rakenneteknisen kuntoarvion 2014. Kuntoarvio sisältää arvion rakennusten nykyisestä kunnosta ja korjaustarpeista seuraavan 10 vuoden aikana.

Suluissa olevat merkinnät (sr/[nro]) vastaavat asemakaavakartalla 512000 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei ole esitetty suojeltavaksi, arvion kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

Kartanon päärakennus:	tyydyttävä kunto (sr/1)	(-> Peruskorjattu 2017)
Piharakennus:	tyydyttävä kunto (sr/2)	Vesikatteen uusiminen, julkisivun huoltomaalaus.
Tilanhoitajan asunto:	tyydyttävä kunto (sr/3)	Ikkunoiden uusiminen, kellarikerroksen ja yläkerran asunnon märkätilojen kunnostus.
Puutarhurin asunto:	tyydyttävä kunto (sr/4)	Ikkunoiden uusiminen, julkisivujen huoltomaalaus, alakerran märkätilojen ja yläkerran wc-tilojen kunnostus.
Narikka:	huono kunto (sr/5)	Purku tai raskas peruskorjaus.
Juurrutuskellari:	välttävä kunto (sr/6)	Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ulkoseinärakenteen peruskorjaus, betonirungon kunnostus.
Paja:	välttävä kunto (sr/7)	Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden korjaukset.
Kivisikala:	osittain heikko kunto (sr/8)	Sisärungon laaja kunnostus, julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, lantalan julkisivun kunnostus.
Kivinavetta:	välttävä kunto (sr/9)	Julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, rehutornin peltikatteen uusiminen.
Kuivaamo-puimala:	välttävä kunto (sr/10)	Vesikattojen uusiminen, julkisivukorjaukset.
Vesisäiliöt:	heikko kunto (sra, -)	Ison säiliön vesikaton ja yläpohjarakenteen uusiminen, pienen säiliön purku tai perusteellinen korjaus.
Sauna:	tyydyttävä kunto (-)	Vesikatteen uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden huoltokorjaukset.
Muuntaja:	(ei arvioitu) (sr/11)	

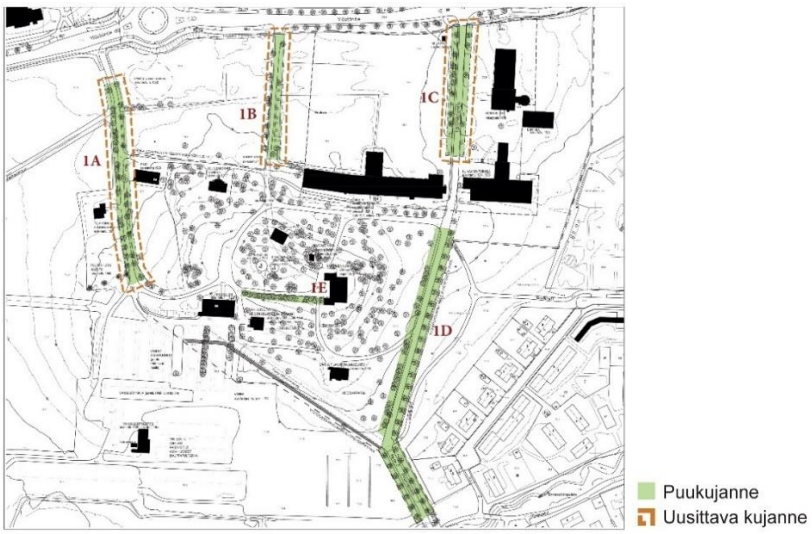
Kartanopuisto

Backaksen kartanon edellisen asemakaavan (511800) maisemaselvitysten teon yhteydessä ei ole löydetty todisteita siitä, että kartanopihalle olisi koskaan laadittu puistosuunnitelmaa. Samassa yhteydessä kartanoalueen puut inventoitiin, niiden kunto arvioitiin ja tehtiin päätelmät säilyttämisestä. Tämän kaavatyön (512000) yhteydessä on tehty hieman lisäinventointeja.

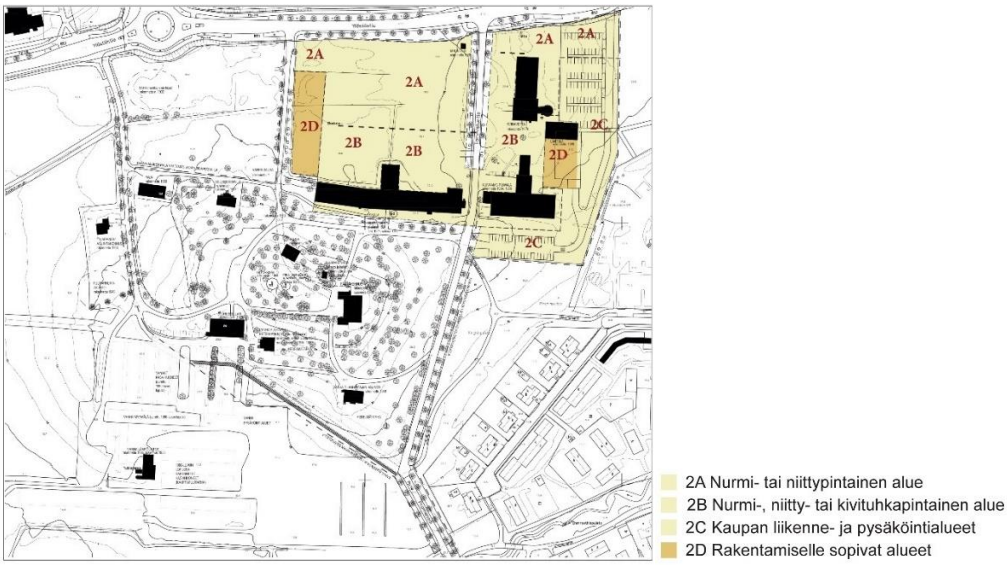
Nykytilanteessa kartanoalueella hahmottuu neljän laisia osa-alueita: (1) puurivit ja -kujanteet, (2)

talouspiha, (3) kartanon mäki ja (4) vanhojen kasvihuoneiden alue (Loci maisema-arkkitehdit Oy).

(1) Backaksen kartanon puurivit ja -kujanteet ovat eri aikakausilta. Ne ovat tärkeitä aluetta kehystäviä sekä kulkua, katsetta ja saapumista johdattavia elementtejä. Puurivit ja -kujanteet ovat hyvin eri-ikäisiä ja -kuntoisia. Alueen keskimmäinen puurivi (1B) on kartanon historiallinen saapumisreitti. Puurivit ja -kujanteet tulee säilyttää.

(2) Talouspiha-alueet muodostuvat vanhoista karja- ja talouspihoista sekä laitumista ja pelloista. Maisema näillä alueilla on ollut avoimena, viljelyskäytössä ja niittyinä, jo 1500-luvulta asti ja sen avoimena hoitamista tulee jatkaa. Näiden avointen maisematilojen yli avautuvat näkymät kohti Backaksen tunnusomaisia rakennuksia, jotka toimivat alueen identiteettiä luovina maamerkkeinä ympäröivään kaupunkiin.

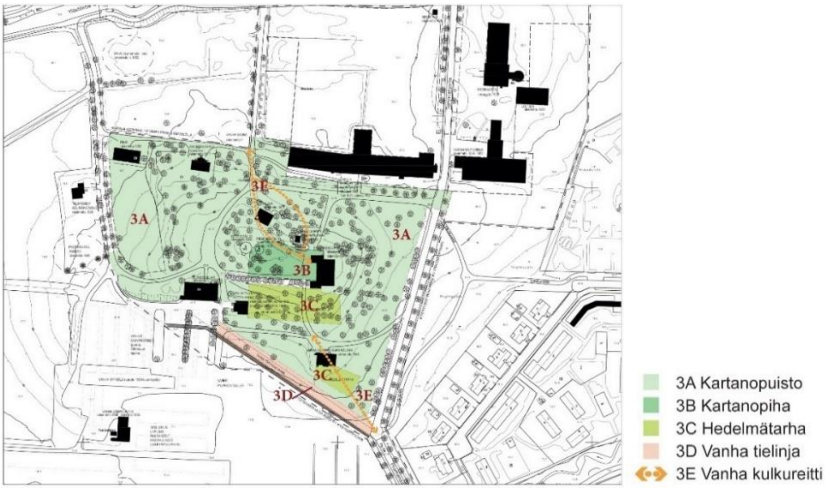

(3) Kartanorakennuksen läheisyyteen puiston sisälle on sijoittunut muusta puistosta erottuvat alueet: hedelmätarha ja kartanopiha. Kartanonmäen eteläreunaan sijoittuu vanha tielinja, jota pitkin aikoinaan saavuttiin etelän suunnata kartanolle. Tielinja ei nykyisin erotu maisemassa. Kartanon sisäänkäynnille johtanut vanha pääkulkureitti kivisikalan ja nk. ”Narikan” välistä on

poistettu. Reitti on kulkenut hieman eri tavoin eri kartoissa, joten sen todellinen linja olisi syytä tutkia.

Elannon kasvihuoneet purettiin 1980-luvun lopulla. Tätä ennen kasvihuoneiden kohdalla sijaitsi kasvimaa, taimilavoja sekä suuri kompostialue.

Yleisilmeeltään kartanonmäki on nykyisellään metsäinen, sillä puusto on paikoin tiheää. Puuston kunto on paikoin huonoa ja se siten vaatii toimenpiteitä. Kartanonmäellä on useita maisemallisesti arvokkaita yksittäispuita.

Virkistys

Vantaanjoen varren virkistysalueilla on suuri merkitys seudullisessa virkistyskäytössä ja niiden merkitys tulee edelleen kasvamaan ympäröivän maankäytön tiivistyessä. Backaksen kartanoa sivuaa eri kaupungisosia yhdistäviä ulkoilureittejä ja joki soveltuu hyvin esim. melontaan. Vantaanjoen varteen on Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa (2003) esitetty kevyen liikenteen reitistöjä. Joen varrella sijaitsee merkittäviä luonto-, ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuuksia, kuten Vantaankoski, Pitkäkoski, Ruutinkoski, Haltialan tila, Tammiston luonnonsuojelualue, Kartanonkosken liikuntapuisto ja Tuomarinkylän kartano ratsutalleineen.

Kartanon eteläpuolelle rakennettussa Kartanonkosken liikuntapuistossa on erilaisia urheilukenttiä ja skeittipaikkoja.

Liikenne

<u>Autoliikenne ja joukkoliikenne</u>

Kehäradan Aviapolis-asemalta Backaksen kartanolle on noin 2 kilometriä linnuntietä ja noin 2,5 kilometrin matka katuja pitkin.

Alue liittyy vanhaan Ylästöntiehen, jota on parannettu v. 2015 rakentamalla mm. uudet pysäkit ja Pakkalan puistotien kiertoliittymä.

Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Kaava-alueen lähimmät bussireitit kulkevat Ylästöntietä pitkin. Linja 415 ja 571vievät mm. Aviapoliksen asemalle ja Lentoasemalle. Lisäksi linjoja kulkee Pakkalan puistotiellä (571, mm. Tikkurilaan ja Varistoon ja 614, mm. Helsinki ja Ylästö) sekä Hagelstamintiellä (614 ja 615, mm. Helsinki, Aviapolis ja Lentoasema). Lentoasemantien kautta

kulkee myös mm. linja 561 (Itäkeskus-Aviapolis).

Hämeenlinnanväylän- ja Vihdintien linjastosuunnitelma tuo muutoksia alueen joukkoliikenne-verkkoon. Näillä näkymin vuonna 2022 linja 415 lakkautetaan ja bussi 574 Myyrmäki – Peijas siir-tyy kulkemaan kaavoitusalueen viereen reitille Ylästöntie – Pakkalan puistotie – Väinö Tannerin tie. Linja tulee kulkemaan myös Lentoaseman rautatieaseman eteläisen sisäänkäynnin läheisyy-teen, jossa se tulee palvelemaan kaavoitusalueen joukkoliikennetarjonnasta poistuvan linjan 415 Lentoaseman suuntaiset yhteydet. Linjan 571 Myyrmäki – Tikkurila reitti oikaistaan Ylästön-tielle, Kuriiritielle ja Tikkurilantielle, jonka seurauksena matka Tikkurilaan nopeutuu huomatta-vasti. Linjapari 571-574 yhteisellä runkolinjamaisella tiheydellään tulee tarjoamaan erinomaiset yhteydet Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen sekä sujuvat vaihdot Kehäradan junille Martinlaaksos-sa Helsingin keskustaan.

Jalankulku ja pyöräily

Olosuhteet jalankululle ja pyöräilylle ovat hyvät. Etelästä tulee alueen halki Promenadin jatkeena yhteys, jonka säilyminen yleisessä käytössä tulee kaavassa turvata. Ylästöntien varrella on tien pohjoispuolella yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Tien eteläreunalla vastaava yhteys ei ole vielä jatkuva, mutta kaavavaraus on olemassa raitin myöhemmälle toteuttamiselle. Alueelle on myös ulkoilureittiyhteyksiä eri suunnasta, mm. Kartanonkoskelta.

Kartanoalueen liikennöinti

Nykyisin kartanoalueelle ajetaan Ylästöntieltä muuntamorakennuksen ja kivinavetan välistä, Pakkalantien liikenneympyrän länsipuolelta ja kivisikalan länsipuolitse.

Vesihuolto

Kaava-alueen pohjoisreunalla Ylästöntiellä on rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alueen asuinkortteli voidaan liittää Lautamiehenpolun vesijohtoon (DN225, 1993). Lisäksi elämyskeskuksen ja kaupan vesihuolto voidaan liittää Ylästöntien DN225 runkovesijohtoon. Kaava-alueen tarpeisiin tehdään uudet liitoshaarat Ylästöntien eteläpuolelle.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 … +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen jätevedet voidaan johtaa Ylästöntien runkoviemäriin (DN 315, 1983). Kaava-alueen tarpeisiin tehdään uudet liitospaikat Ylästöntien eteläpuolelle.

Jätevedet johdetaan rakennetun DN 315 runkoviemärin kautta Ylästöntien pumppaamoon, josta jätevedet pumpataan Vantaanportikadulle DN 600 runkoviemäriin, josta ne johtuvat kehä III sekä

Tuusulanväylän alitse Köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaavamuutoksesta johtuen Ylästöntien kuvatusta palvelevat ojat poistuvat ja kaavamuutosta varten Ylästöntielle rakennetaan DN 600 hulevesiviemäri. Hulevesiviemäri johdetaan Krakanojaan.

Kaukolämpö ja sähköverkko

Kaukolämpö- ja sähköverkko ulottuvat alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Melu

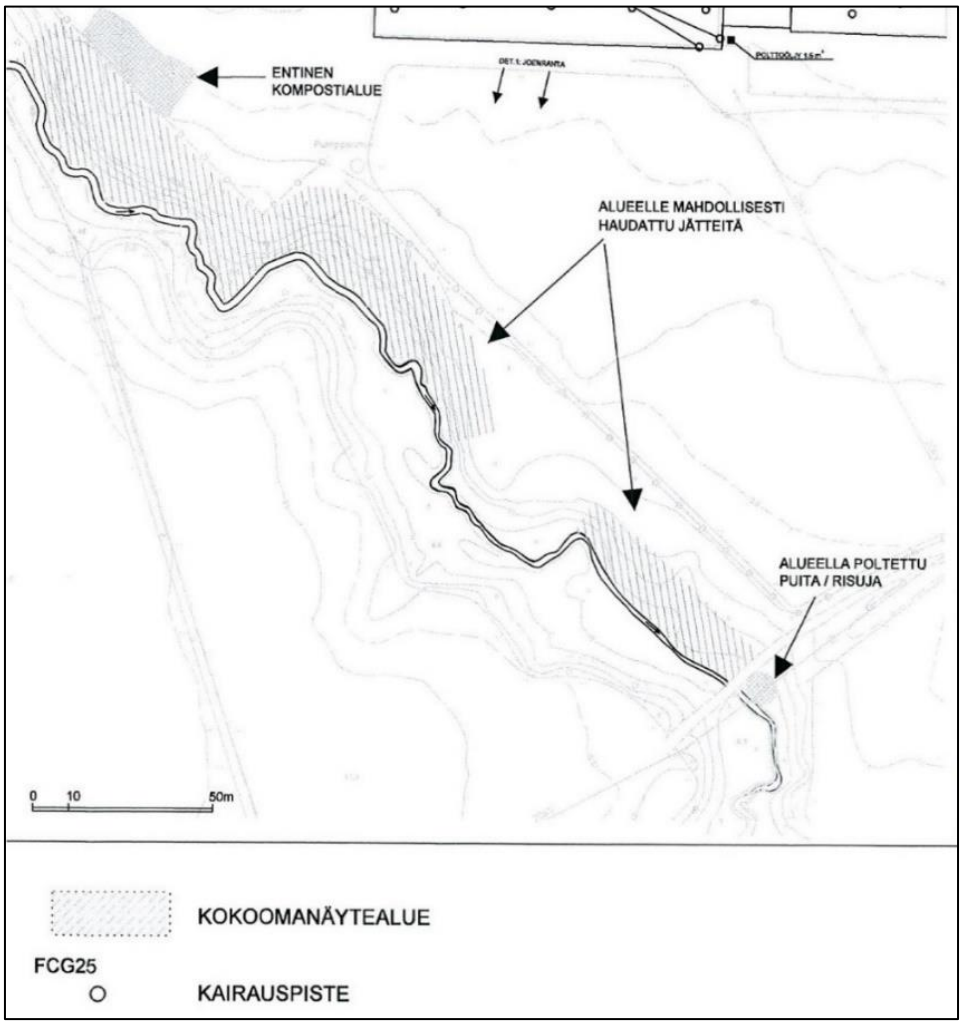
Alue sijaitsee osittain lentomelualueen L_{den} 50 sekä uuden yleiskaavan mukaisella lentomelualueella L_{den} 50-55 dB. 55 dB:n liikennemeluvyöhyke ylettää Ylästöntien katualueen reunasta noin 30-60 metrin päähän asemakaavoitettavalle alueelle.

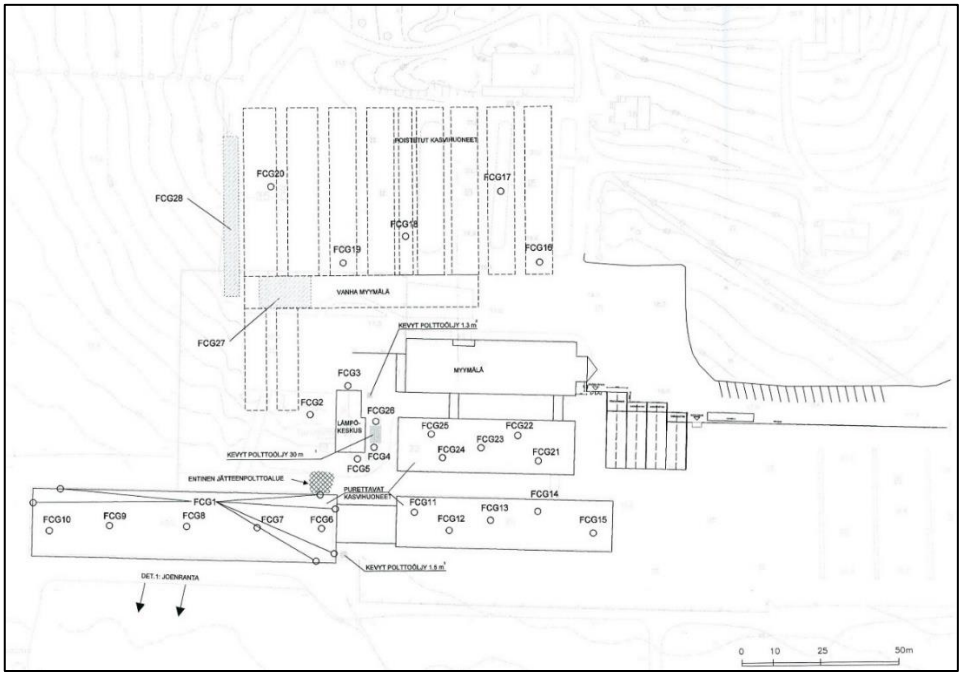
Pilaantuneet maat

Puretun kauppapuutarhan alueella tehtiin pilaantuneen maan kunnostustöitä syksyllä 2009 kasvihuone- ja myymälärakenteiden purun yhteydessä. Kunnostustöitä valvoi ja siitä raportoi FCG Finnish Consulting Group Oy (ent. FCG Planeco Oy). Vanhan lämpökeskuksen ympärillä oli öljyllä pilaantunutta maata, joka poistettiin nykyisen Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen YS1215 (UUS-2009-Y-432-114, 6.10.2009) mukaisesti. Maaperään ei jäänyt tavoitearvoja ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Lisätutkimuksissa alueelta ei löydetty uusia pilaantuneita alueita tai jätealueita. Toimenpidetarvetta nykytilassa ei ole.

Kunnostuksen yhteydessä tehtiin lisätutkimuksia kauppapuutarhan eteläpuolella sijaitsevalla ojanpientareella, jonne oli historiatietojen mukaan saatettu haudata jätettä. Alueelta todettiin haitta-ainepitoista maata, johon oli paikoin haudattu runsaasti mm. kasvihuoneiden purkujätettä. Alueen maaperässä todettiin alemman ja ylemmän ohjearvon ylittäviä lyijy- ja sinkkipitoisuuksia sekä kynnysarvon ylittäviä arsenipitoisuuksia ja yksi DDT-DDD-DDE-summapitoisuuden kynnysarvon ylitys. Haitta-aineista ja jätteistä ei aiheudu merkittävää ekologista tai terveydellistä riskiä eikä kulkeutumisriskiä ympäristölleen tai ihmisille nykytilassa. Jos maaperää kunnostetaan, saattaa haitta-aineita kulkeutua kaivun aikana lähiympäristöön ja vesistöön. Raportissa arvioidaan, että kunnostamisesta olisi enemmän haittaa kuin kunnostamatta jättämisestä.

Seuraavat kuvat: Otteet tutkimuspistekartasta, 17.9.2009, FCG Finnish Consulting Group Oy.

3.1.4 Maanomistus

Kartanoalueen maat omistaa HOK-Elanto. Ylästöntie on Suomen valtion /ELY-keskuksen omistuksessa. Ringhinpuisto on Vantaan kaupungin omistuksessa. Ylästön puolella sekä osin Ylästöntien pohjoispuolella on yksityistä maanomistusta.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.

- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

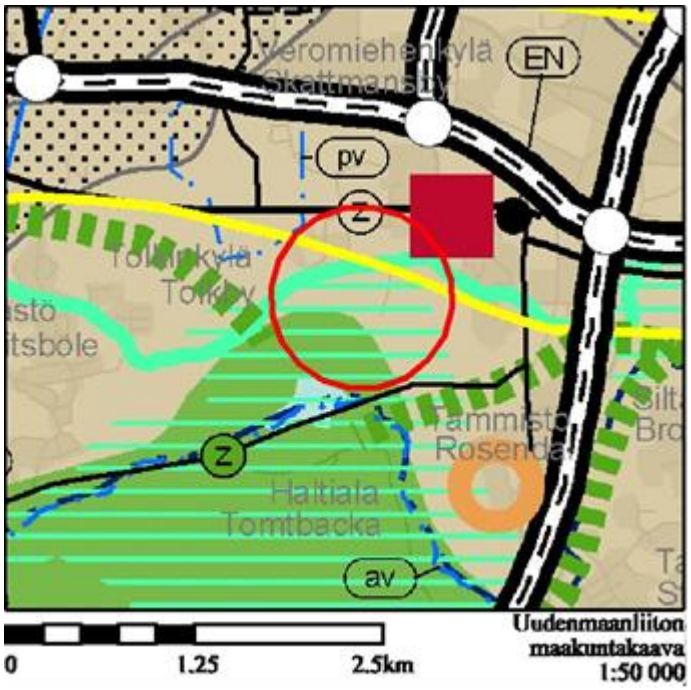
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta (vaalean ruskea), virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeää aluetta (turkoosinvihreä raidoitus), jonka läpi kulkee myös kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä tie (turkoosinvihreä viiva). Aluetta leikkaa myös kehäkaupungin kehittämisvyöhyke (keltaiset viivat) ja 2. vaihekaavassa liikennetunelin ohjeellinen linjaus.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

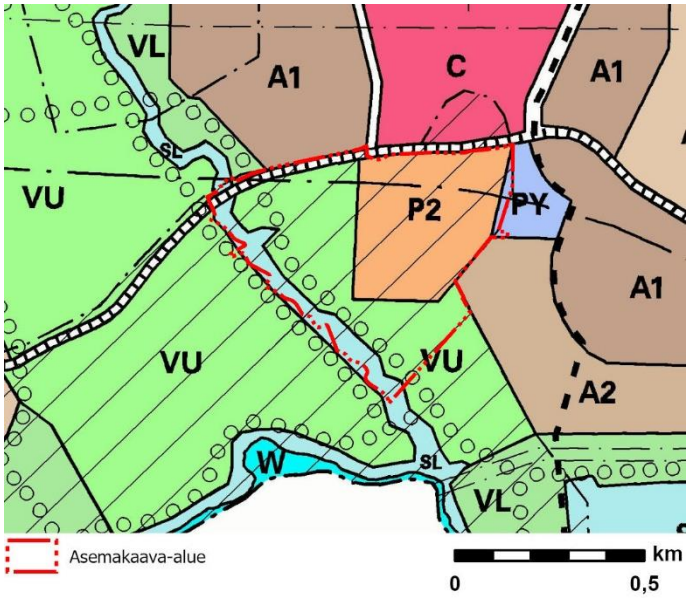
Uudenmaan maakuntakaava 2050 -ehdotus

2016–2020 laadittu Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuus koostuu Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Kaavakokonaisuus on hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020, mutta päätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Uudenmaan maakuntahallitus määräsi 7.12.2020 Uusimaa-kaavan kokonaisuuden tulemaan voimaan, mutta Helsingin hallinto-oikeuden välipäätöksellä 22.1.2021 se asetettiin täytäntöönpanokieltoon. Se korvaisi aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua ja Östersundomin alueen maakuntakaavaa. Uusimaa 2050 -kaavan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue (punainen rinkula) on pääosin virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (turkoosi raidoitus). Alue liittyy taajamatoimintojen kehittämisalueeseen (ruskeat pystyviivat) ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen (ruskea ruudutus). Pakkala on merkitty keskukseksi (punainen ympyrä). Suunnittelualuetta leikkaa liikennetunneli (musta katkoviivapari).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava (Kv 17.12.2007)

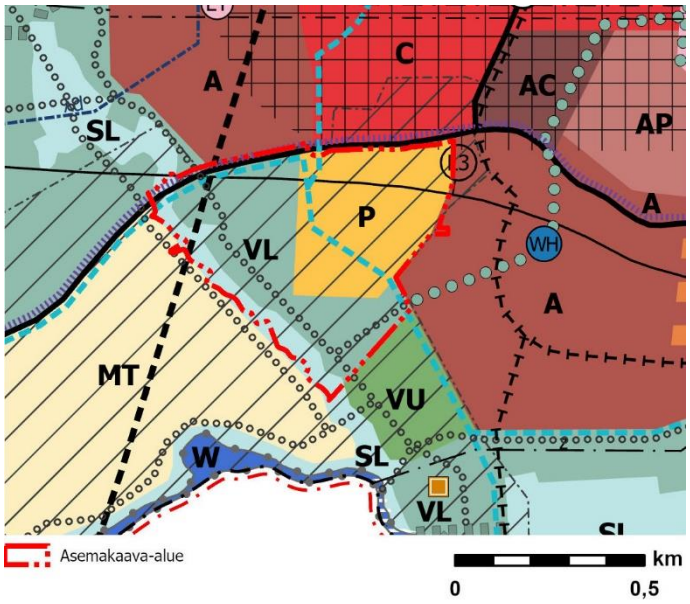

Kartanon mäki ja lähiympäristö on osoitettu palvelujen alueeksi (P2). Alue varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Backaksen pohjoispuolella on keskustatoimintojen aluetta (C) toimisto-, liike- ja palvelutiloille, asunnoille sekä keskusta-alueelle soveltuville työpaikkatoiminnoille. Kartanokoski ja Sandbacka ovat asuntoalueita (A1 ja A2). Kartanon itäpuolella on julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY). Kartanon länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL). Kaava-alue on maisemallisesti arvokasta aluetta (viivoitus), jonka maisemakuvaa on suojeltava. Ylästöntie on historiallinen tie.

Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.1.2021 yleiskaava 2020:n, mutta se ei ole vielä astunut voimaan.

Suunnittelualue on palveluiden ja hallinnon aluetta P, lähivirkistysaluetta VL ja arvokasta kulttuuriympäristöä (musta raidoitus). Alueella kulkee Suuri Rantatie (Ylästöntie, violetti palkkiviiva) ja raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus (musta katkoviiva) sekä pyöräliikenteen baana (turkoosi katkoviiva).

Suunnittelualue sivuaa kestävän kasvun vyöhykettä (ruudutus), kaupunkikeskustan aluetta C, asuinalueita A, urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta VU ja maatalousvaltaista aluetta MT.

Krakanojan ja Illenpuron varteen on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (palloviiva). Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta SL. Aluetta leikkaa lentomeluvyöhyke L3 (Lden 50-55 dB).

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaasta kylämaisemasta yleiskaava2020 määrittelee:

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kylämaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet,

yksittäispuut, pellot tai niityt on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu. Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kyläkuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaavahanke on yleiskaava 2020:n mukainen.

Asemakaavatyön suhteesta yleiskaavaan kerrotaan tarkemmin kohdassa 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut / Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan, s. 37 - 41.

Rakennuskielto

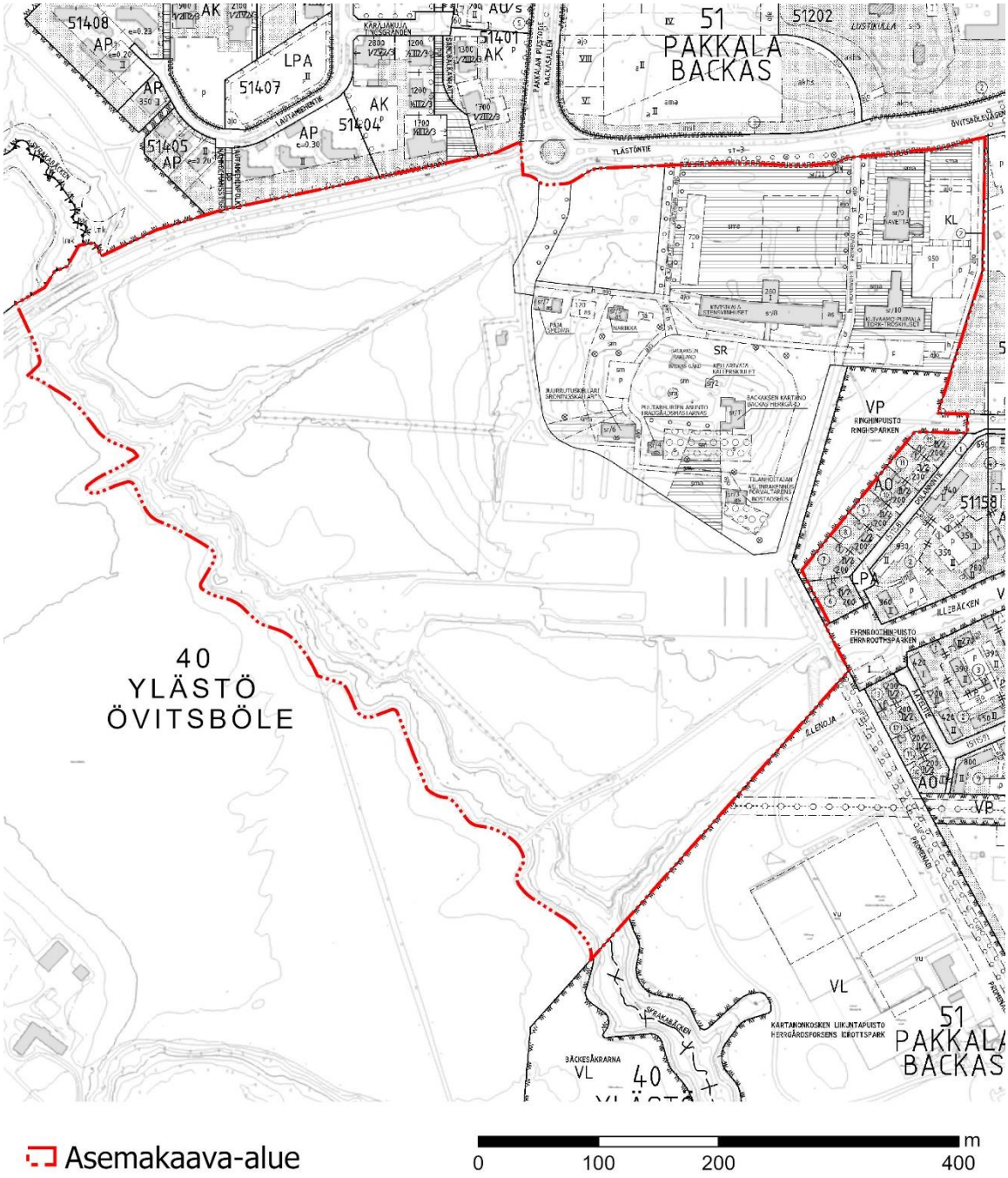
Alueella ei ole rakennuskieltoa. Asemakaavattomilla alueilla on toimenpidekielto yleiskaavan perusteella (MRL § 127 ja § 128).

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa asemakaava nro 511800 (KV 18.5.2020) kartanomäen alueella ja navetan ja POINT:n välillä. Kartanonmäki rakennuksineen ja puukujineen on suojeltu.

Ringhinpuiston osalla on voimassa asemakaava nro 511400 (YM 3.9.1999).

Suuri osa alueesta on ilman asemakaavaa.

Ajantasa-asemakaava.

Museoviraston delegointipäätökset

Museovirasto on delegoinut vuonna 2008 rakennusperintöä ja maisemaa koskevat sekä vuonna 2012 arkeologiaan liittyvät asiat Vantaan kaupunginmuseolle.

Tilapäinen paviljonki: Backaksen päiväkoti-koulu

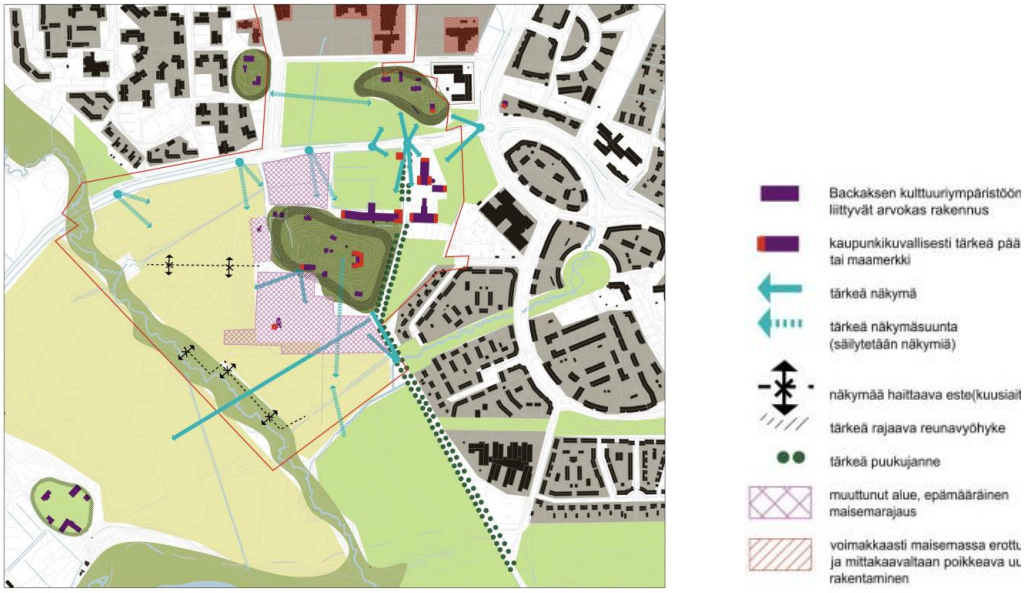
Pakkalan oppimis- ja informaatiotalon POINT:n (mm. kansainvälinen koulu ja päiväkoti) tontille Hagelstamintien varteen (Hagelstamintie 1) on vuoden 2021 alussa valmistunut tilapäinen paviljonkirakennus POINT:n pohjoispuolelle.

Rakennuslupa myymälärakennukselle

Vanhan navetan itäpuolelle on vireillä rakennuslupahakemus myymälärakennusta varten voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma

Vuonna 2012 laadittiin Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma (Serum Arkkitehdit), joka käsitti Backaksen kartanon maat sekä Ylästöntien pohjoispuolella olevan, rakentamattoman alueen. Tavoitteena oli, että kartanon ydinalue edelleen hahmottuu omana maisemallisena kokonaisuutena. Raportissa tarkasteltiin mm. näkymiä kartanolle ja kartanolta, korostettiin tärkeitä näkymäsektoreita ja -akseleita.

Analyysikartta /Serum Arkkitehdit 2012

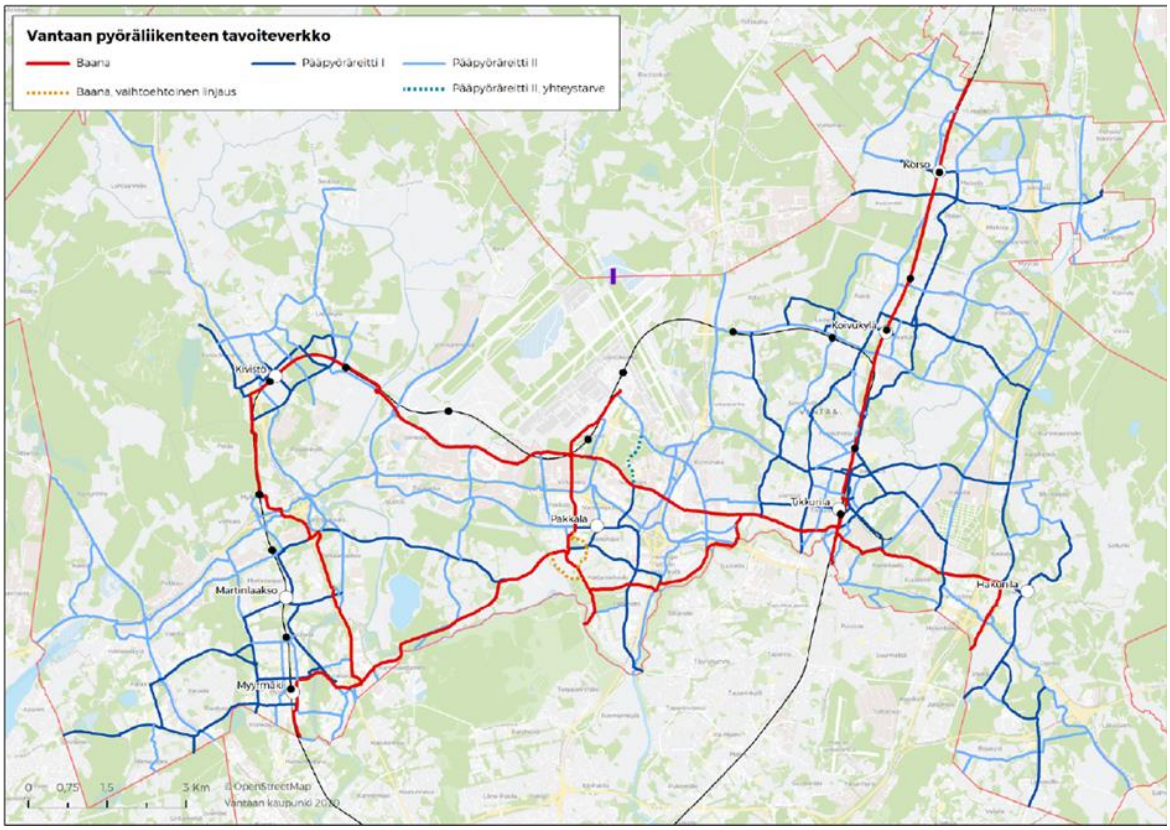
Vantaan ratikka

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Länsimäestä Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen ja lentoasemalle. Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan ratikan sunnittelua jatketaan yleissuunnitelman pohjalta. Suunnittelu toteutetaan vuosien 2020-2022 aikana. Tämänhetkisen aikataulun mukaan kaupunginvaltuusto päättää ratikan rakentamisesta noin vuonna 2023. Backaksen kartanoaluetta lähin ratikkapysäkki sijoittuu Osuustien ja Väinö Tannerin tien risteyksen lähelle, noin puolen kilometrin päähän kartanosta.

Baana

Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että Vantaalla on keskuksia yhdistävä laadukkaiden pyöräteiden baanaverkko. Verkko sisältää uusia pyörätieosuuksia mm. Backaksen kartanoympäristön kohdalla. Backaksen kohdalla tavoiteltavat pyöräilysuunnat ovat Tammistosta kohti lentoasemaa sekä kohti Ylästöä ja edelleen Vantaan läntisimpiin osiin. Pyöräliikenteen pääreitit sisältävä Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkkotyö tähtää vuodelle 2030.

Pyöräilyn laatukäytävien laatuvaatimuksia ovat mm. riittävä leveys, sujuva ja yhtenäinen reitti, tasainen pinta, pyöräilyn ja jalankulun erottelu sekä hyvä valaistus.

Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko, WSP Finland Oy, 1.12.2020

Hankkeeseen liittyvät selvitykset

Backaksen liikenneselvitys, WSP Oy, 16.11.2020

Vierailijoista n. 50 % oletetaan olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu omalla autolla. Autolla saapuu n. 65 % vieraista. Koska elämyskeskus on perhepainotteinen, on kussakin autossa useita matkustajia. Vieraista n. 60 % käy arkisin ja 40 % viikonloppuina.

Elämyspuiston liikennetuotos ei ole ympäröivän katuverkon suhteen ongelmallinen. Suurempi vaikutus on kauppakeskukseen suuntautuvalla ostosliikenteellä etenkin lauantaisin sekä ratikasta johtuvasta ajoittaisesta jonoutumisesta.

Backaksen alueen hiilineutraaliusselvitys, A-Insinöörit, 9.6.2021

Hiilijalanjälkilaskenta koskee koko aluetta ja sillä 50 vuoden elinkaaren aikana tapahtuvaa rakentamista, energiankulutusta ja -tuotantoa (uudet rakennukset), alueen asukkaiden ja vierailijoiden henkilöautoliikennettä sekä infra- ja esirakentamista. Lisäksi on laskettu hiilikädenjälki, joka koostuu rakennusmateriaalien hiilivarastoista ja hyödynnettävyydestä rakennusten elinkaaren jälkeen sekä alueella tuotetusta aurinkosähköstä.

Meluselvitys, Helimäki Akustikot /Sitowise Oy 22.1.2021.

Asuinkorttelissa melun ohjearvot täyttyvät pihan oleskelualueilla. Kerrostalojen pohjoisjulkisivuun kohdistuu 61 dB:n melutaso, joten ulkovaipan laskennallinen äänitasoerovaatimus olisi 26 dB. Vantaan rakennusjärjestys edellyttää 30 dB:n äänitasoeroa tieliikennemelua vastaan.

Palvelurakennusten korttelialueella majoitus-, opetus- ja kokoontumistiloilta edellytetään samaa äänitasoeroa kuin asuinrakentamisessa.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Asemakaavatyö 512000 otettiin kaupunkisuunnittelun työohjelmaan keväällä 2020. OAS on päivätty 26.5.2020.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat,
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset),
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset,
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia,
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo,
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, HSL ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

4.3.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireille tulosta tehtiin 26.5.2020 työnumerolla 512000. Asemakaavatyön aloittamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62 §) alueen maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Viranomaisyhteistyö

Asemakaavaratkaisua esiteltiin Uudenmaan ELY-keskukselle 19.10.2020. ELY totesi, että *asemakaavoituksen tulee olla yleiskaavaratkaisun mukaista ja yleiskaavan yleispiirteisyyden puitteissa voidaan todeta seuraavien seikkojen perustelevan suunnitelmaa:*

- *yleiskaavaehdotuksen tiivistysrasteri on hyvin lähellä tätä kohdetta,*
- *esitetty asuinkortteli tukeutuu Sandbackaan ja muodostaa katumaista miljöötä,*
- *kadun varressa rakennusten massoittelu voi parantaa esim. elinympäristön viihtyisyyttä, turvallisuutta yms. suojaamalla melulta,*
- *yleiskaavan VL-alueen pinta-ala ei pienene, vaan VL-aluetta ns. siirretään Ylästöntien varresta asumisen alta P-alueen eteläosaan, jolloin yleiskaavan mukainen P-alue pienenee.*

Palvelurakennusten korttelialueen P ja lähivirkistysalueen VL rajautumisesta ja koosta on suunnittelun aikana laadittu useita vaihtoehtoja, jotka esitellään selostuksen kohdassa 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut/ Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan s. 36 - 40.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet pyydettiin 18.6.2020 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 93 kappaletta.

Viranomaismielipiteitä saatiin viisi. Caruna ja Fingrid ilmoittivat, ettei alueella ole heidän verkkojaan. HSL muistutti hyvistä joukkoliikenneyhteyksistä. Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti mm., että muinaisjäännösalueet tulee merkitä kaavakartalle sm-merkinnällä ja aluemerkintöihin liittää määräys. Vantaan Energia Oy haluaa, että maakaapeleiden sijainti otetaan huomioon.

Asukkailta saatiin 88 mielipidettä, jotka jakautuivat alueittain seuraavasti:

Kartanonkoski	50 mielipidettä
Sandbacka	7 mielipidettä

Pakkalanrinne	5 mielipidettä
Veromäki	2 mielipidettä
Pakkala (ei tarkemmin)	10 mielipidettä
Ylästö	4 mielipidettä
Tammisto	2 mielipidettä
Veromies	1 mielipide
asuinpaikkaa ei mainittu	7 mielipidettä

Mielipiteet jakautuivat aihepiirien mukaan seuraavasti:

1. Maisema, historia ja kulttuurimaisema

Puolesta

- Backaksesta saadaan hieno alue

Vastaan

- näkymät Ylästöntieltä säilytettävä
- tuhlausta rakentaa uusi pysäköintialue ja maisemoida nykyinen
- kulttuurihistorian säilyttäminen
- alueen kulttuuri-, virkistys- ja luontoarvot menetetään
- idylli katoaa, kartanomiljöö tuhoutuu
- pala historiaa tuhoutuu
- suunnitelma ei kunnioita historiallisia puitteitaan kuten Puimala ja Olohuone
- valittu asuinpaikaksi luonnon ja historian takia, poismuuttouhkauksia
- kartanoaluetta ei saa laittaa sileäksi, eikä täyteen asuntoja ja liiketiloja /viihdekeskusta
- elämyspuisto ei sovi kartanomiljöön henkeen

Ehdotuksia

- muumit ja elämysmaailma kauemmas kulttuurikohteista ja tiiviistä asumisesta: Ylästöntien pohjoispuolelle, lentokentän luo, Veromieheen, Aviapoliksen aseman luo, Pakkalan ja Ylästön väliin pellolle, Kivistöön
- kunnostetaan ja entisöidään vanhaa rakennuskantaa, ei tuhota uudisrakentamisella
- kartanoympäristö säilytetään mahdollisimman koskemattomana ja väljänä
- pidetään Backas entisellään, siistitään kasvihuonealue luonnontilaan /maisemoidaan

2. Luonto ja ulkoilu

Vastaan

- luonnonrauha ja pienet peltotilkut häviävät
- lähiluonto tärkeä, jos ei ole omaa pihaa
- huoli pölyttäjähyönteisistä ja eläinten hyvinvoinnista, tilaa myös eläimille
- ulkoilijat siirtyvät rasittamaan Tammiston luonnonsuojelualuetta
- suuret turistimäärät vaarantavat virkistäytymis- ja ulkoilualueen kauempaakin tuleville
- ei uudisrakennuksia/asuntoja maalais- ja puutarhamaiseen keitaaseen, jota tarvitaan jatkuvasti laajenevien asuinalueiden vastapainoksi
- nyt päiväkotien retkikohde, piknikalue, yleinen puisto, mäenlasku -> katoavatko?

Ehdotuksia

- säilytettävä avara peltomaisema, viheralue

- niitty säilytettävä biodiversiteetin takia
- entisten kasvihuoneiden asfalttikentät puistoksi
- siirtolapuutarha
- pelloista puistometsä: tammia
- jos kuusiaidat kaadetaan, korvataan ne uusilla tuulensuojaksi
- upea hopeapaju säilytetään

3. Liikenne ja pysäköinti

Puolesta

- puutarhamainen pysäköintialue on hyvä idea

Vastaan

- kasvava liikennemäärä vs. vaarantuvat koulumatkat ja muu arkiliikenne
- lasten koulutaival kulkee Backaksen alueen vierestä tai sen poikki
- ei 500 auton pysäköintialuetta
- laaja pysäköintialue ei kuulu Backakseen
- pyörätiet liian kapeita, Ylästöntietä ylitetään mistä sattuu, ei liikennevaloja
- julkisen liikenteen kuormitus; turistit + työmatkalaiset
- Ylästöntie on jo ruuhkainen
- luvaton pysäköinti mm. Oolannintiellä lisääntyy

Ehdotuksia

- kevyenliikenteen turvallisuus ensisijainen
- sujuva baanalinjaus yhdeksi päätavoitteista
- ulkoilu-, kävely- ja pyöräreittejä
- Promenadilla ajaminen tehtävä mahdottomaksi
- julkisen liikenteen kehittäminen
- pysäköintitalo? vajaakäyttöiset pysäköintialueet lähistöltä käyttöön + robottisukkulabussi
- elämyspuiston pysäköintiin nykyinen asvalttikenttä
- nykyistä pysäköintialuetta voi vähän laajentaa
- pysäköintialue sikalan ja Ylästöntien väliin
- pysäköintialueen hyödyntäminen myös urheilukentän tarpeisiin ja sijoittaminen kukkulan eteläpuolelle
- ei pysäköintialueita kartanoalueelle

4. Uudisrakentaminen

Puolesta

- asuntorakentaminen hyväksyttävää tietyssä määrin, luontoa säilyttäen

Vastaan

- ei uusia asuntoja, asuntoja on jo riittävästi
- ei täyteen asuntoja
- ei kerrostaloja, 10 000 – 15 000 k-m^2 liikaa
- ei isoa rakennusta Ylästöntien varteen peittämään sikalaa
- sikalan viereen ei sovi uudisrakennus
- asuinkerrostalot liian dominoivia ja peittävät näkymät Ylästöntieltä
- uudisrakentamista ei tule osoittaa Sandbackanraitin länsipuolelle, vaan Lustikullaan
- kartanoalueen yleisilme muuttuu

Ehdotuksia

- elämyskeskuksesta pienimuotoisempi, sovitettava vanhoihin rakennuksiin, ei uudisrakentamista
- Backaksen alueelle kartanonkoskimaisia pientaloja (harjakatto, värimaailma, muotokieli)
- ihmisenkokoista mittakaavaa
- suuria perheasuntoja pientaloihin
- korkeintaan 2-kerroksisia rivitaloja, erillistaloja ja paritaloja
- rakentaminen kukkulan eteläpuolelle nykyiselle asvalttialueelle tai lounaispuolelle, tai epäsiisteille joutomaa-alueille
- asunnot liikenneympyrän luo tai Lustikullaan, kauppa kivijalkaan
- kauppa sovitettava ympäristöön, ei korkeita valomainoksia
- kauppa lähelle Sandbackaa
- kaupan huoltopihan näköesteeksi tiivis kuusiaita

5. Toiminnat

Puolesta

- muumit tervetulleita
- muumit tuovat verorahoja Vantaalle
- tapahtumapuisto, palveluja, toimintaa
- tapahtumapuisto kuulostaa hyvälle, samoin kauppa
- ehdotetut toiminnot tervetulleita Vantaalle, mutta ei Backakseen

Vastaan

- ei muumeja, ei tapahtumapuistoa, ei viihdekeskusta
- ei satojatuhansia turisteja
- ei kauppaa, etenkään koulun viereen

Ehdotuksia

- Backaksesta ”Vantaan Fiskars”: huomioi historiallisen perinteen
- pieniä putiikkeja ja ravintola kaupan sijaan
- vanhat rakennukset food marketiksi: pk-yrittäjiä, ruokabaareja, vihannestori
- elämysmaailma oleviin rakennuksiin, uusi rakennus ravintolalle /matkamuistomyymälälle
- monimuotoista toimintaa
- kulttuuria aikuisille
- toteutetut lavatanssit ja ulkojumpat ovat olleet ihania
- pienimuotoisemmat huvi- ja viihdepalvelut riittävät
- puistoja, peltoja, pieni lähikauppa, viljelypalstoja, maauimala, suuri, ilmainen lasten ulkoleikkipaikka, pulkkamäki, kartanopuisto, kahvilat, parturi, askartelutiloja ym.
- leikkipuistotoimintaa koulun jälkeen
- koulut tarvitsevat lisää tiloja
- nuorisotiloja
- muumimaailma juna-aseman lähelle

6. Ympäristöhäiriöt

Vastaan

- melu: liikenne ja tapahtumat
- meluhaitat ja muut vaikutukset asuinviihtyvyyteen tulee huomioida
- lisääntyvä liikenne

- Ilmansaasteet
- turistivirrat, levottomuus, roskat
- häiriöitä Kartanonkosken alueelle

Ehdotuksia

- ei klo 22 jälkeen melua tuottavia tapahtumia
- nykyinen tyhjä pysäköintialue poistettava (ilkivaltaa, melua nykyisin)

7. Muita huomioita

Puolesta

- elävöittää aluetta
- elämyspuisto on tarpeellinen elinkeinohanke
- alueen arvo nousee

Vastaan

- alueen vetovoima laskee
- asumishyvinvointi laskee
- alueen ainutlaatuisuus katoaa
- alueen arvo ei lisäänny rakentamalla lisää liiketiloja

Ehdotuksia

- tuettava ulkoilua ja virkistystä
- kartanon ja Jumbon välisen ympäristön kehittämistä, yhdessä Veromiehen kanssa viihtyisäksi kaupunkiympäristöksi
- kaavavalmistelusta tulisi ilmoittaa kaikille esim. kirjastossa
- kuunneltava asukkaiden toiveita

26.11.2020 Vantaan kaupunki ja maanomistaja konsultteineen järjestivät virtuaalisen yleisötilaisuuden. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä. Tilaisuuden aihepiirit liittyivät pääosin edellä mainittuihin aiheisiin. Lisäksi kyseltiin mm. vanhojen rakennusten uusiokäytöstä ja lähialueen suunnitelmista.

Mielipiteiden huomioon ottaminen

Mielipiteitä ja kommentteja on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. Suunnittelun edetessä on huolehdittu mm. siitä, että näkymät Ylästöntieltä peltomaisemaan ja kohti sikalan omaleimaisia päätyjä säilyvät, sekä siitä, että maisema säilyy avoimena, kartanoalue edelleen yleisön käytössä (mm. pulkkamäki) ja asvalttikentät maisemoidaan. Eläimet otetaan huomioon kaavamääräyksin (mm. linnut, kalat, lepakot, pölyttäjät) ja avoimeen maisemaan osoitetaan kaavassa ulkoilureittejä. Jalankulun ja pyöräilyn reittien turvallisuuteen ja palvelevuuteen on kiinnitetty huomiota. Asuinkorttelin uudisrakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti yleisölle esitetystä määrästä ja luotu ns. ihmisen mittakaavaa piharakennuksin ja rivitaloin. Kartanonkosken muotokielestä asuinrakennuksiin lainataan tiiliset tai peltiset harjakatot ja perinteisestä rakentamisesta julkisivujen puu tai puhtaaksimuurattu tiili. Asemakaavamääräyksin on pyritty varmistamaan alueen monipuoliset käyttömahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaiseen toimintaan”.

Pysäköintiä ei kartanoympäristössä sijoiteta laitokseen, sillä suuren pysäköintilaitoksen sijoittaminen kulttuurimaisemaan on haastavaa. Sen sijaan maantasopysäköinti seuraa maanpinnan muotoja. Pysäköintialue lisäksi maisemoidaan hedelmätarhamaiseksi, mikä myös viittaa kartanon historiaan.

Kaupan toteutus on voimassa olevan kaavan mukainen.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.
- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteeseen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa.
- Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia.
- Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Arvostamme luonnon monimuotoisuutta ja tuomme sen kaupunkikeskustoihin.
- Lisäämme katuestetiikkaa katupuilla ja valaistuksella.
- Säilytämme ja luonnonmukaistamme vesistöjä ja yhdistämme rannoilla ihmisten toiminnan sekä luonnon ja kulttuurimaiseman suojelun.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.

- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.
- Jatketaan laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa.
- Kaavamääräyksiin lisätään vaatimus varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon.

Hakijan tavoitteet

HOK-Elannon tavoitteena on suojella historiallinen kartanomiljöö, rakentaa alueelle tapahtuma- ja elämyspuisto, uusi päivittäistavarakaupan myymälä sekä Ylästöntien varteen uusi asuinalue.

Asuinalue on tarkoitus suunnitella ympäristöönsä sopivaksi ja uuden rakennusoikeuden määräksi tavoitellaan noin 15 000 k-m^2.

Tapahtuma- ja elämyspuiston rakentaminen perustuisi osittain suojeltaviin, historiallisiin rakennuksiin, mutta lisäksi sille olisi tarve osoittaa 10 000 – 15 000 k-m^2 uutta rakennusoikeutta.

Päivittäistavarakauppaa varten tavoitellaan uudeksi rakennusoikeudeksi 1 000 k-m^2, joka sisältäisi samalla noin 200 – 300 k-m^2 huoltotiloja, jotka palvelisisvat tapahtuma- ja elämyspuistoa.

Asuntorakentamisella rahoitetaan kartanoalueen korjaamista ja alueen muuta toteutusta.

4.4.2 Muut tavoitteet

Suojelutavoitteet

Vanhat rakennukset, yksittäispuut ja puukujanteet suojellaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Nykyiselä pellolla on muinaismuistoalueita, jotka otetaan jatkosuunnittelussa huomioon.

Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011 oli Vantaan ympäristölautakunnassa 12.12.2012 (§ 8) tiedoksi. Lautakunta halusi edistää Krakanojan luonnonsuojelualuevarauksen rauhoittamista.

Vuonna 2016 tehdyssä liito-oravaselvityksessä (Ramboll 2016) Krakanojan puronvarsivyöhyke osoitettiin liito-oravan kulkuyhteydeksi lajin elinympäristöjen välille. Vantaan Krakanojan saukkoselvityksessä 2012/2013 (Faunatica 2013) todettiin Krakanojan olevan saukolle paikallisesti merkittävää elinympäristöä ja lajista tehtiin havaintoja alajuoksulta aina Kehä III:lle saakka. Suojelualuemerkinnällä turvataan tärkeän elinympäristön ja direktiivilajien elinolosuhteiden säilyminen.

Backaksen kartanon ympäristö on peltolinnuston kannalta tärkeää aluetta (Kari Lindholmin linnustoselvitykset 2013 ja 2020) ja alueen on todettu olevan myös sarvipöllön suosima pesimäympäristö. (Tapio Solonen petolintuhavainnot 2001-2014). Asemakaavalla varmistetaan linnuston elinolojen säilyminen.

On mahdollista, että vanhoissa rakennuksissa saattaa olla lepakoita. Lepakoiden esiintyvyys tulee tutkia ennen rakennuksissa tehtäviä muutos- ja korjaustöitä ja ottaa tarvittaessa huomioon.

Maisemalliset tavoitteet

Suunnittelun lähtökohtana on valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön status (RKY).

Rakentamisen näkökulmasta huomioon otettavia asioita ovat kartanomäkeä kiertävä avoin maisematila sekä näkemäakselit, jotka sitovat kartanon historialliseen kontekstiin ja valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Jälkimmäisiä ovat mm. näkymät Lustikullasta kartanolle ja

kohti avointa peltomaisemaa, näkymät Backasta lähestyttäessä eri suunnilta sekä näkymät peltoaukean yli kartanoilta toisilleen (Backas, Haltiala, Petas – Grotens). Kartanonmäen tulisi edelleen hahmottua maisemassa.

Työn kuluessa selvitetään kartanomäen asema suurmaisemassa ja oleelliset, säilytettävät näkymät niin kartanolta maisemaan kuin maisemasta kartanolle. Uusi rakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Liikenteelliset tavoitteet

Tutkitaan pyöräilyn laatukäytävän, baanan, linjaus alueen halki. Elämyskeskuksen käyttäjien turvallisuuden takia baana ei voi kulkea alueen halki kuten yleiskaavaehdotuksessa. Alueen sisäinen liikenne järjestetään niin, ettei autoliikenteestä aiheudu vaaratilanteita vieraiden kanssa.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA VALITUN RATKAISUN PERUSTELUT

Suunnittelun lähtökohtana on kartanokukkulan siluetin hallitsevan aseman säilyttäminen maisemassa, mitä harkitusti sijoitetulla rakentamisella korostetaan. Palvelurakennusten korttelialueen ja rakennussuojelualueen rakennukset sijoittuvat kartanokukkulalle ja sen ympärille siten, että avoin maisematila edelleen kiertää kokonaisuuden ympäri. Backaksen rakennukset ovat matalia, eivätkä ne erotu ympäristössä vanhaa puustoa korkeampana.Asuinkortteli sijoittuu erilleen kartanokokonaisuudesta ja liittyy Sandbackan asuinaluekokonaisuuteen.

Kohdetta suunniteltaessa on tutkittu, mitä vastaavia esimerkkejä maailmalta löytyy. Esimerkkejä on haettu uuden asumisen sijoittumisesta kulttuurimaisemaan (Hallunda, Ruotsi; Årslev bymidten, Tanska; ReGen Villages, Tanska/Hollanti), sekä alueiden transformaatiosta, kuinka alue keksii itsensä uudelleen (Fiskars Village, Raasepori; Vallilan konepaja, Helsinki; Tikkurilan Silkki, Vantaa). Sisäteemapuistoista parhaiten Backaksen elämyskeskusta vastannee Junibacken Tukholmassa.

Suunnittelualue jakautuu selvästi erilaisiin osiin: asumiseen, palveluihin ja tapahtumiin, kartanomäkeen, avoimeen maisemaan, Krakanojan varteen ja liikennekysymyksiin. Näitä koskevia vaihtoehtoja on tarkasteltu työn kuluessa.

Täydennysrakentamisella vahvistetaan olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä ja luodaan alueelle uusi kerrostuma. Alueelle muodostetaan kolme pihapiiriä: kartanon piha, tapahtumapiha sekä asuinpiha. Yhdessä olemassa olevien rakennusten kanssa uudisrakennukset luovat pihoille miellyttävän pienilmaston ja antavat rakenteellista suojaa liikenteen melulta. Pihoista muodostuu keskeisiä kohtaamisen paikkoja, jotka kannustavat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen.

Asemakaavatyössä HOK-Elannon konsultteina toimivat Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise Oy /Helimäki Akustikot ja A-Insinöörit. Tapahtumakeskuksen rakennusten tuleva käyttäjä, Livson Group Oy, on myös ollut osa suunnitteluryhmää.

Työssä on käytetty hyväksi voimassa olevaa asemakaavaa (2018) varten laadittuja suunnitelmia, joita ovat valmistelleet mm. Loci Maisema-arkkitehdit Oy ja Serum Arkkitehdit Oy.

Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan

Asemakaavallinen ratkaisu on sekä vuoden 2007 että 2020 yleiskaavan mukainen yleiskaavan yleispiirteisyyden rajoissa. Niin asuinrakentaminen kuin palvelurakentaminenkin tukeutuvat kes-

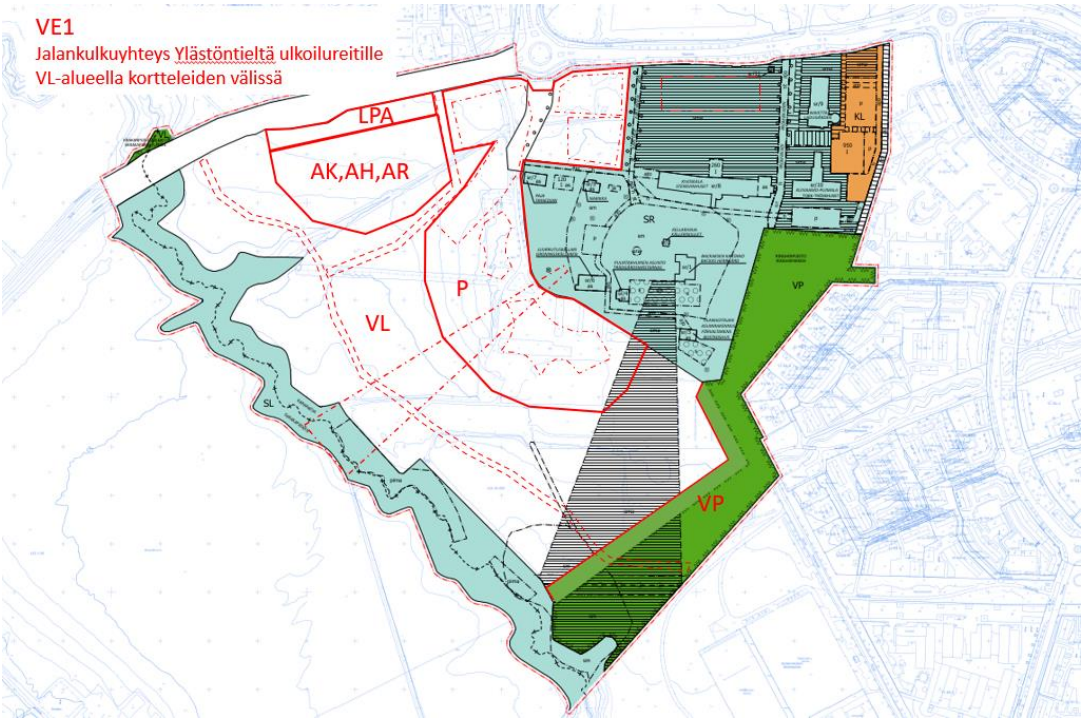
kustatoimintojen alueeseen (2007) / keskustatoimintojen alueeseen ja kestävän kasvun vyöhykkeeseen (2020). Elämyspalvelut, suojeltu kartanoalue sekä lähikauppa sijoittuvat palvelujen alueelle (2007) /palvelujen ja hallinnon alueelle (2020) sekä puisto ja virkistysalue urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (2007) /lähivirkistysalueelle (2020). Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta (2007, 2020).

Asuinalue liittyy Sandbackan asuinalueeseen, vaikka itse asuintalot sijoittuvatkin pysäköintialueen verran Ylästöntiestä etelämmäs. Tällä ratkaisulla mahdollistetaan näkymien säilyminen paremmin kohti peltoaukeita niin Ylästöntieltä kuin Sandbackan asunnoista, kuin jos rakennukset sijoittuisivat aivan Ylästöntien reunaan. Pysäköintialueen runsailla puuistutuksilla luodaan porttimaista, kapeamman katutilan tuntua Pakkalaan saapumisen ja Pakkalasta lähtemisen merkiksi. Virkistysalue jää pääosin liikenteen melualueen ulottumattomiin.

Palvelu- ja tapahtumauudisrakentaminen sijoittuu lähelle kartanokukkulaa. Kartanon lähiympäristössä ulkotilat ovat kaikkien vapaassa virkistyskäytössä. Varsinaisen virkistykseen käytettävän alueen määrä ei siis pienene yleiskaavan osoittamaan pinta-alaan nähden. Yksityistilaisuuden tai vastaavan aikana (esim. häätilaisuus) osa alueesta voi olla muulta yleisöltä suljettuna.

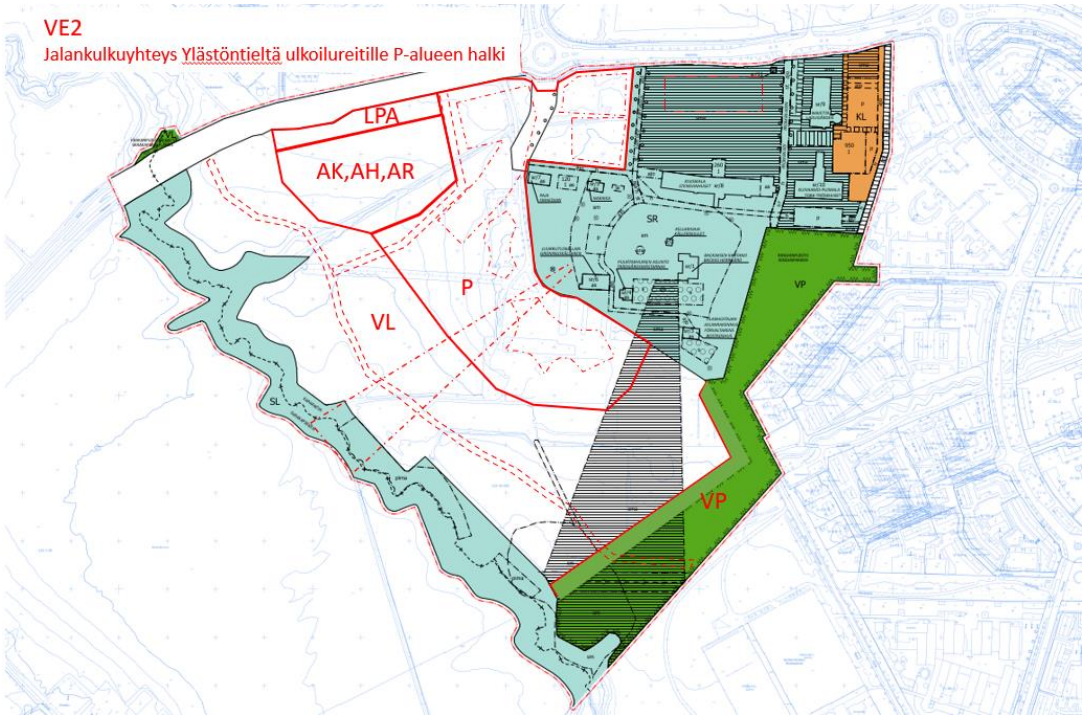
Vaihtoehtoja asuinkorttelin (AK + AR + AH + LPA), virkistysalueen (VL) ja palvelurakennusten korttelialueen (P) rajautumiselle

VE1: Jalankulkuyhteys asuinkorttelin ja elämyskeskuksen välissä on osa viheraluetta.

- Palvelurakennusten korttelialue on mahdollisimman pieni. Se myötäilee kukkulan muotoa.
- Elämyskeskuksen toimintoihin kuuluvat ulkoaktiviteetit, kuten koiravaljakkoajelu tai mäenlasku, eivät mahdu palvelurakennusten korttelialueelle. VL-alueelle tulisi sallia elämyskeskuksen ulkoaktiviteetteja.
- Backaksenojaa siirretään hankkeen takia.

VE2: Jalankulkuyhteys P-korttelialueella.

- Palvelurakennusten korttelialue on hieman suurempi, mutta edelleen pieni. Alue sisältää Backaksenojan hulevesijärjestelyt ojan sen siirron.
- Elämyskeskuksen toimintoihin kuuluvat ulkoaktiviteetit, kuten koiravaljakkoajelu tai mäenlasku, eivät edelleenkään mahdu palvelurakennusten korttelialueelle. VL-alueelle tulisi sallia elämyskeskuksen ulkoaktiviteetteja.
- Väljempi P-alueen rajaus joustaa paremmin elämyskeskuksen ulkotoimintojen sijoittelussa.

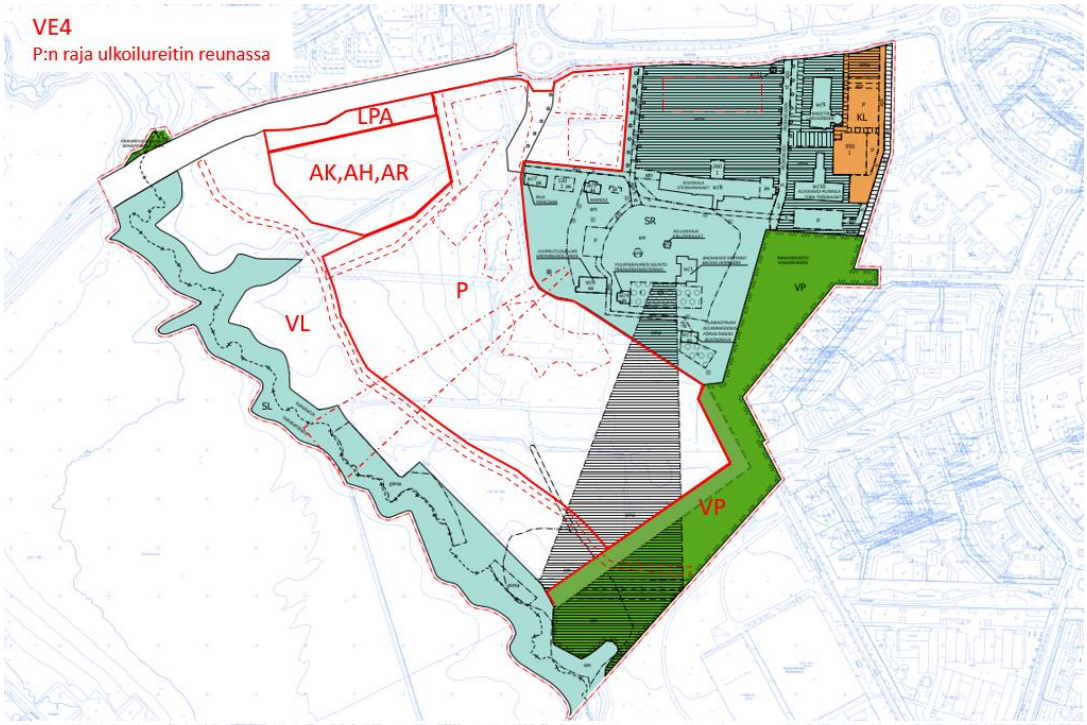
VE3: Palvelurakennusten korttelialue ulottuu Krakanojan luonnonsuojelualueeseen asti.

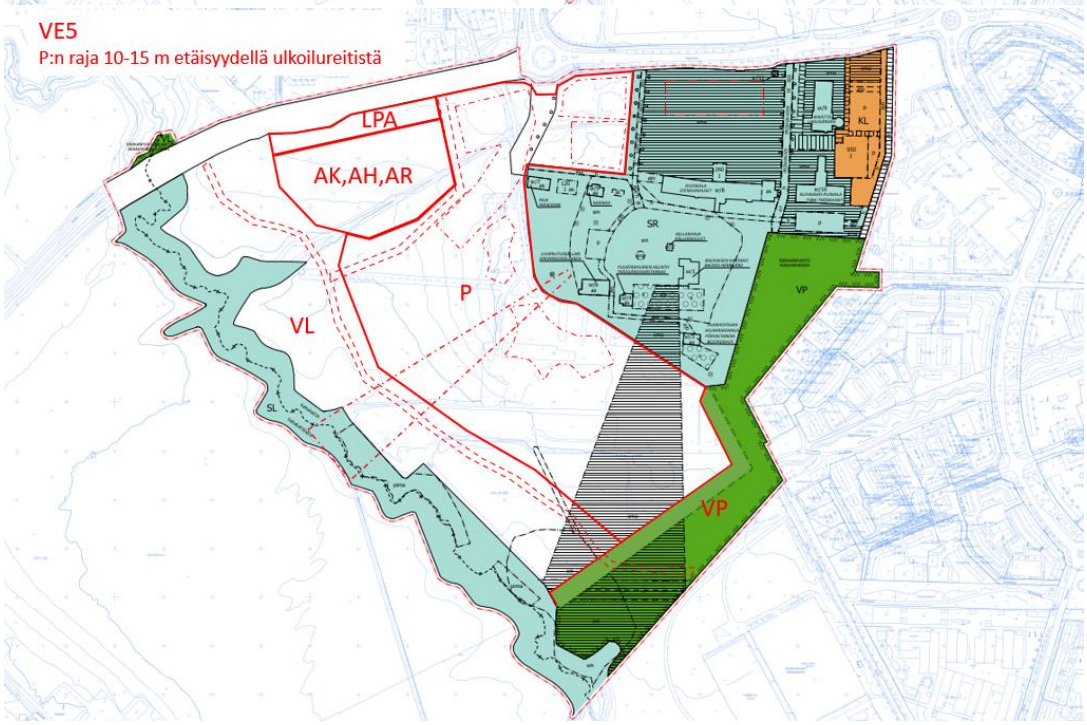

- Palvelurakennusten korttelialueen koko on suurin.

- Kaikki elämyskeskuksen ulkoaktiviteetit mahtuvat palvelurakennusten korttelialueelle.
- Ulkoilureitti jäisi yksityiselle maalle. Kaupunki hoitaa ja ylläpitää vain omalla maallaan olevia ulkoilureittejä eikä siis tätä ulkoilureittiä. Esitetty ulkoilureittiyhteys on tärkeä ja se tulee toteuttaa laadukkaana.
- Lähivirkistysaluetta ei esitetä lainkaan, minkä vuoksi vaihtoehto VE3 on suuresti ristiriidassa yleiskaavan aluemerkintöjen kanssa.

VE4 ja VE5: Palvelurakennusten korttelialue ulottuu joko ulkoilureitin reunaan tai 10-15 metrin etäisyydelle ulkoilureitistä.

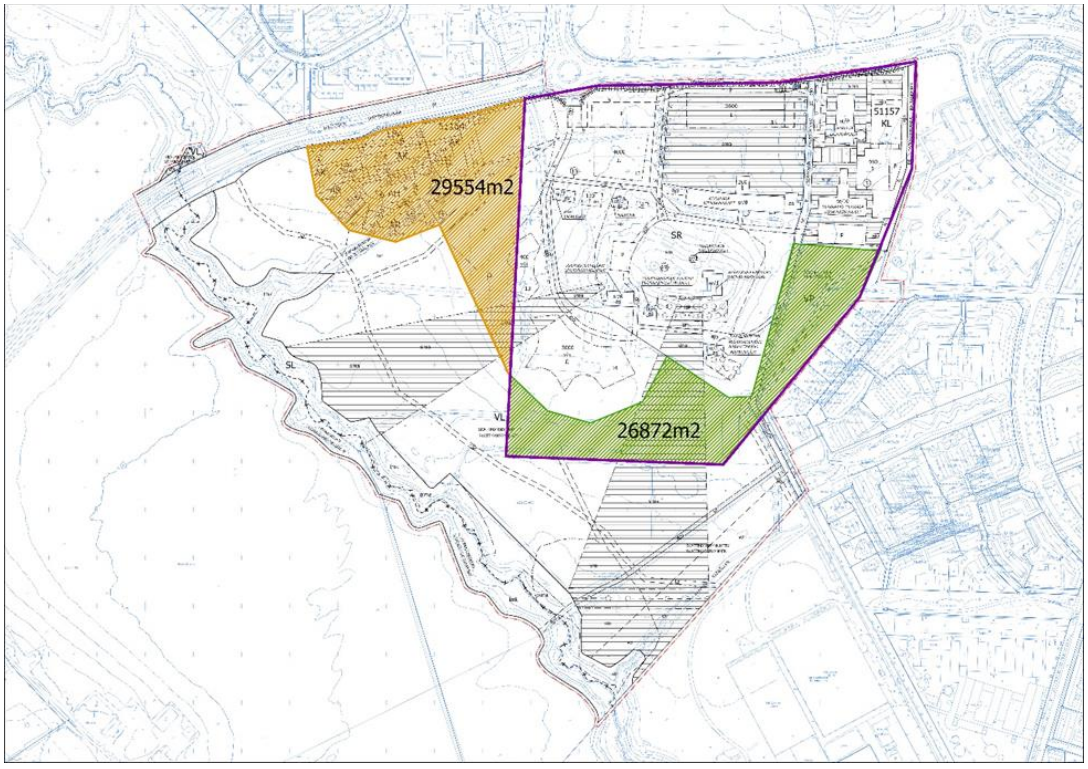

- Ulkoilureittiä ei voi kohtuullisin kustannuksin sijoittaa kovin huonolle maaperälle lähelle Krakanojaa, vaan se tulee rakentaa riittävän kantavalle maalle. Reitin viereen varataan 10-15 metriä leveä alue (VE5) reitin rakenteita, mm. valaisimia ja istuskelupaikkoja varten. Samalla varmistetaan, ettei palvelurakennusten korttelialueen ulkotoiminnoista ole vaaraa ulkoilureitillä liikkujille, esimerkiksi pallo ehtii pysähtyä ennen reitille pääsyä.
- Osa elämyskeskuksen ulkotoiminnoista sijoittuisi VL-alueelle.
- Vaihtoehdot ovat ristiriidassa yleiskaavan aluemerkintöjen kanssa.

Kaavaratkaisu päätettiin tehdä vaihtoehdon VE2 pohjalta, koska esitetyistä vaihtoehdoista se toteuttaa yleiskaavan mukaisuutta parhaiten. Lähivirkistysalueen omistus ja toteutus jäisi HOK-E:lle.

Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan

Yleiskaavan mukaisen korttelimaan (P) virkistysalueeksi (VL) muuttunut osa on esitetty vihreällä ja yleiskaavan mukaisen virkistysalueen korttelimaaksi muuttunut osa on esitetty oranssilla. Kuvasta nähdään, että virkistysalueen määrä asemakaavassa on lähes sama kuin yleiskaavassa.

Uudisrakentaminen

Kartanon historian aikana sen alueella on ollut varsin erilaisia rakennuksia ja erilaista toimintaa sen mukaan, mitä kulloisenakin aikakautena yhteiskunnallinen tilanne on edellyttänyt ja suosinut. Tällä asemakaavalla tuodaan kartanohistoriaan uusi, virkistystä ja elämyksiä tarjoava vaihe unohtamatta kuitenkaan historian kerrostumia. Uudisrakennuksiin mahdollistetaan tapahtuma-, sisäpuisto- sekä julkista palvelutilaa. Alueelle on ideoitu mm. ravintola- ja panimotiloja sekä taidemuseota.

Rakennussuojelualueelle sijoittuva uudisrakentaminen sijoitetaan kartanonmäen läheisyyteen siten, että se tukee suojelupyrkimyksiä. Entiseen sikalaan liittyvällä lisäosalla voidaan korvata nykyi-

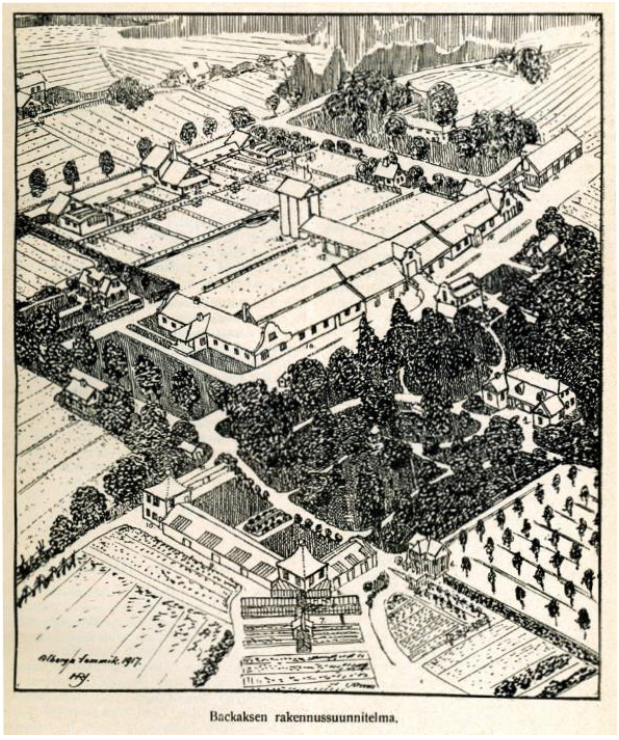
nen, huonokuntoinen, puurakenteinen osa, johon tulevaisuudessa sijoittuvat toiminnot voivat tukea sikalan uutta käyttöä. ”Narikan” ja pajaan väliin osoitetaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti uudisrakennuksen paikka, sillä näillä kohdin on joskus ollut rakennuksia.

Kivisikalan pohjoispuolelle sijoitetaan uudisrakennus (tapahtumakeskus) suunnilleen siihen paikkaan, johon on Backaksen tilan kulta-aikoina, toista sataa vuotta sitten, suunniteltu suuria rakennuksia. Uudisrakennus rajaa entistä talouspihaa - uutta tapahtuma-aukiota - pohjoispuolelta, mutta kuitenkin niin, että Ylästöntieltä edelleen avautuu näkymiä kartanon rakennuksille. Myös kartanokukkulan länsi- ja lounaispuolelle sijoittuvat kumpuilevakattoiset uudisrakennukset sijoittuvat likimain paikkoihin, jotka jo em. vanhassa suunnitelmassa on todettu potentiaalisiksi rakennusten paikoiksi. Itse kartanorakennuksen kannalta oleellista on, että sitä ympäröi kartanopuisto.

Pihapiirien yhteyteen sijoitettu täydennysrakentaminen asemoituu olemassa olevan ympäristön suuntien mukaan. Rakennusten sijoittelussa on huomioitu tärkeimpien näkymien säilyminen alueelta ja alueelle, kuten vanhojen talousrakennusten kaupunkikuvallisesti merkittäviin päätyihin. Rakennusten korkeudet on sovitettu ympäröivien rakennusten korkeuksiin. Uudisrakennusten julkisivujen kaariaiheet viittaavat Backaksen vanhojen maatalousrakennusten näyttäviin päätyihin ja julkisivuihin, joissa sisäänkäyntien paikkaa sekä keskinäistä hierarkiaa on korostettu eri kokoisilla kaarimuodoilla. Uudisrakennuksiin mahdollistetaan tapahtuma-, sisäpuisto- sekä julkista palvelutilaa. Alueelle on ideoitu mm. ravintola- ja panimotiloja sekä taidemuseota.

Alueen kehittäminen aktiiviseen käyttöön siistiyttää alueen ympäristöä mm. karsimalla pusikoituneisuutta ja istuttamalla tarkoituksenmukaisempaa kasvillisuutta. Näin myös vanhat rakennukset, mm. kartanon päärakennus, tulevat paremmin esille kaupunkikuvassa ja maisemassa.

Palvelurakennusten katoissa on toiminnan edellyttämiä suhteellisen pitkiä jännevälejä, jotka tulee huomioida kantavissa rakenteissa ja materiaaleissa. Tapahtumakeskuksen ja teema-sisäpuisto 1:en rakenteina voidaan käyttää esimerkiksi kaarevia kolminivel-liimapuita, joiden päälle rakennetaan kaltevat kattomuodot. Teema-sisäpuisto 2:n loivasti kaareva katto on mahdollista toteuttaa puisen kennorakenteen ja maan sisään sijoittuvien vetotankojen avulla.

Backaksen rakennussuunnitelma.

Kuva Backaksen rakennussuunnitelmasta Elanto-lehdestä 2/1917. Arkkitehti A. R. Helinin havainnekuvassa kartanon pihapiirissä on enemmän rakentamista mm. Ylästöntien varressa ja kartanoa vastapäätä kuin nykytilanteessa. Pihapiirejä on rajattu rakentamisella. Aksiaalisuutta ja kartanon koordinaatistoa on korostettu.

Asuinkortteli

Asuinkorttelin sijainti maisemassa tukeutuu Sandbackan asuinaluekokonaisuuteen.

OAS:ssa esitelty ratkaisu (vaihtoehto 0)

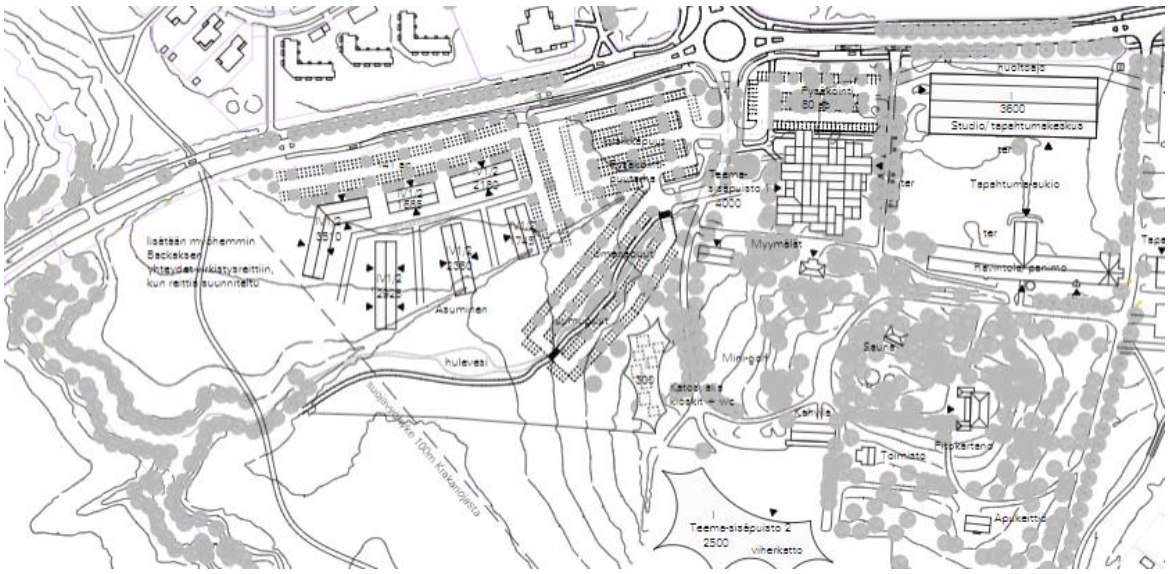

OAS:in alustavassa maankäyttöluonnoksessa asuinrakennukset sijoittuivat nauhamaisesti Ylästöntien ja hedelmätarhamaisen pysäköintialueen väliin. Rakentamisen määrä oli 15 000 k-m^2 ja kaikki asuintalot olivat IV½-kerroksisia. Asuntojen autopaikat olivat samalla alueella elämyskeskuksen pysäköinnin kanssa.

Todettiin, että rakentamisen määrä on suuri ja melulta suojattuja pihoja ei synny ilman rakenteellisia aitoja tai muita rakenteita, jotka olisivat maisemanäkymien esteenä. Yhteisen pysäköintialueen toimivuutta elämyskeskuksen kanssa epäiltiin.

Seuraavassa vaiheessa tutkittiin asuinkorttelille vaihtoehtoja.

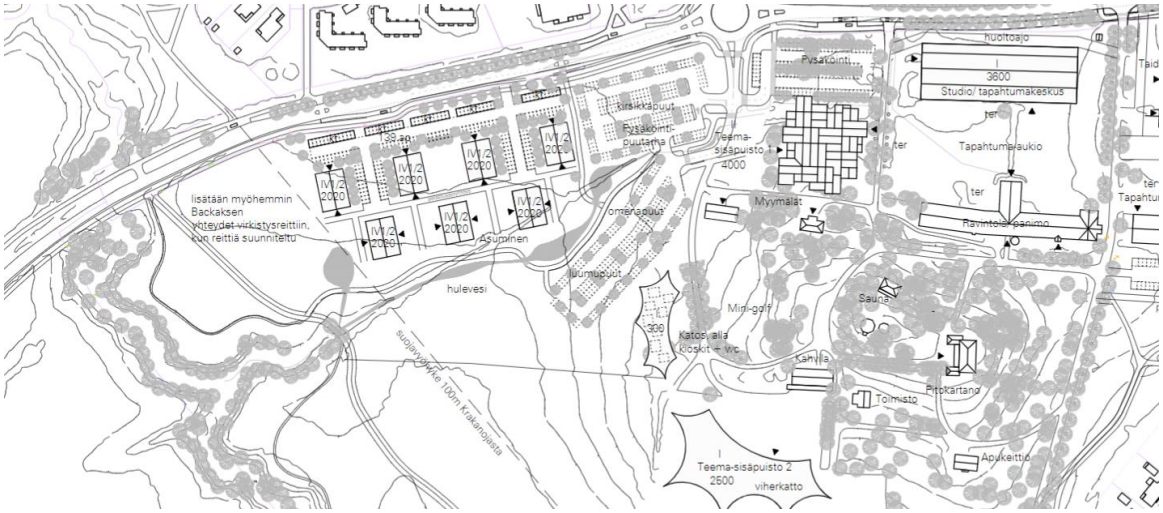
Vaihtoehto 1

Sormimainen korttelirakenne avasi pihoja kohti peltomaisemaa. Kaikkien rakennusten kerrosluku oli edelleen IV½, mutta rakennusoikeutta oli vähemmän, hieman alle 13 000 k-m^2. Asuinkorttelilla oli oma pysäköintialueensa Ylästöntien varressa, korttelin kahdella laidalla. Ratkaisu edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Todettiin, että asuinrakennusten on parempi sijaita hieman etäämpänä Ylästönteistä niin, että Sandbackan asunnoista näkyy paremmin pelloille myös korttelin ohi. Kun pysäköinti ei ole yhdessä elämyskeskuksen pysäköinnin kanssa, ei ole vaaraa, että elämyskeskuksen vieraat pysäköisivät asukaspaikoille.

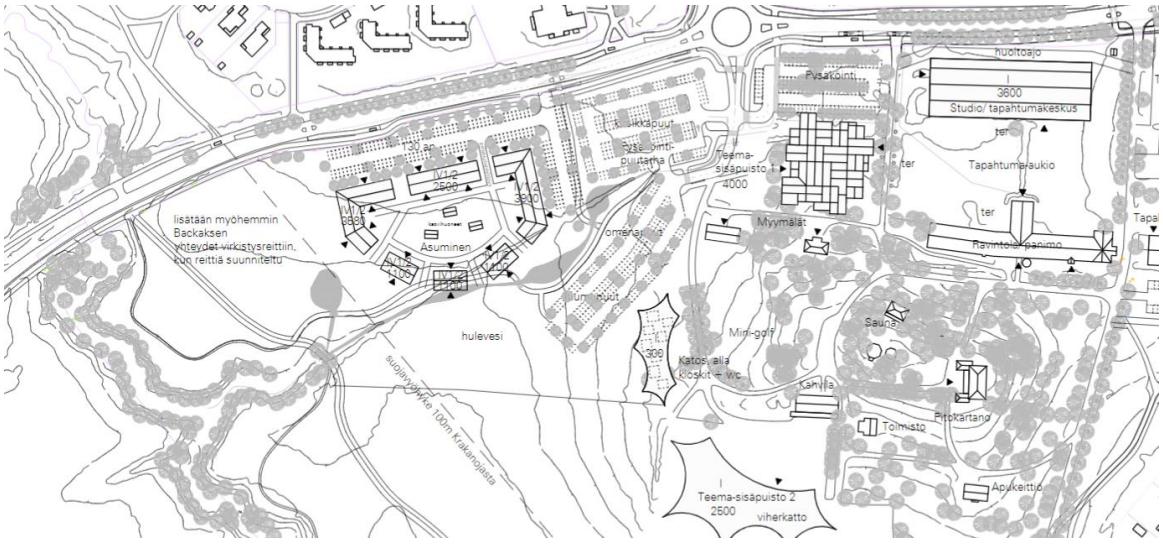
Vaihtoehto 2

Kampamaisessa korttelirakenteessa asuinrakennusten korkeus olisi edelleen IV½, mutta rakentamisen määrä olisi hieman yli 14 000 k-m^2. Pysäköinti olisi pääasiassa Ylästöntien varressa, mutta myös rakennusten välissä. Ratkaisu edellyttäisi Backaksenojan siirtoa.

Todettiin, että piha-alueet on parempi pitää erillään pysäköintialueista. Rakentamisen määrää pidettiin edelleen suurena. Lisäksi toivottiin, että korttelirakenne olisi paremmin historialliseen ympäristöön sopiva ja umpikorttelimaisempi ”miespiha”.

Vaihtoehto 3

Rakennukset muodostaisivat lähes umpikorttelin. Korttelista muodostuisi selkeä, oma kokonaisuutensa, jossa olisi erityyppisiä asuintaloja ja asuntoja. Rakentamisen määrä olisi vähän yli 13 000 k-m^2. Rakennukset olisivat IV½-kerroksisia. Ratkaisu edellyttäisi Backaksenojan siirtoa.

Umpikorttelimaista ratkaisua pidettiin parhaiten tähän paikkaan sopivana. Todettiin, että maisemaan sopii paremmin malli, joka muodostaa selkeän kokonaisuuden avoimen maiseman laidalle ja jossa pellolle päin on matalampia asuinrakennuksia. Näin saadaan toivottuja pientaloja, jotka ovat tässä vaihtoehdossa townhouse-tyyppisiä rivitaloja, sekä korttelipihalle pienipiirteisyyttä. Hyvää oli myös, että eri alueiden pysäköinti oli selkeästi omilla alueillaan.

Vaihtoehtoa 3 päätettiin tutkia lisää.

Asuinkorttelin massoitteluvaihtoehtoja /Avanto Arkkitehdit Oy:

Sormimalli

Kampamalli

Umpikortteli

Avoin kortteli

<u>Kaavaratkaisun perustelut</u>

Jatkokehittelyyn valitussa vaihtoehdossa asuinrakennukset sijoittuvat niin, että Sandbackasta Ylästöntielle johtavien kävelykatujen päistä ja Sandbackan asunnoista ohi uudisrakennusten näkyy avointa maisemaa. Näkymien vuoksi uudisrakennukset sijoittuvat hieman etäämmälle Ylästöntiestä eivätkä aivan tien reunaan.

Korttelin keskelle muodostuu yhteispiha, jossa on esimerkiksi kasvihuone, sauna ja pyörävarastoja ja jonka laidoille maantasokerroksiin sijoittuu muita yhteistiloja. Pientalojen määrää kasvatettiin kolmesta neljään ja kerrostalorakentamisen määrää vastaavasti vähennettiin. Pientaloihin kuljetaan yhteispihan puolelta, asuntokohtaisten etupihojen kautta ja ulkovarastojen ohi. Korttelista muodostuu oma naapurustonsa, jolle kerrostalot suovat suojaa liikenteen melulta ja pihan pienet rakennukset yhdessä pientalojen kanssa luovat samanhenkisyyttä kartanon historiallisten rakennusten mittakaavaan. Mittakaavaa pienentämällä alkuperäisten viitesuunnitelmien kerrosalamäärä pienentyi noin kolmanneksella.

Palvelurakennukset

Rakennusten numerointi viittaa asemakaavakartan kohdenumerointiin.

nro 12: Teemasisäpuisto 1 /Muumitalo

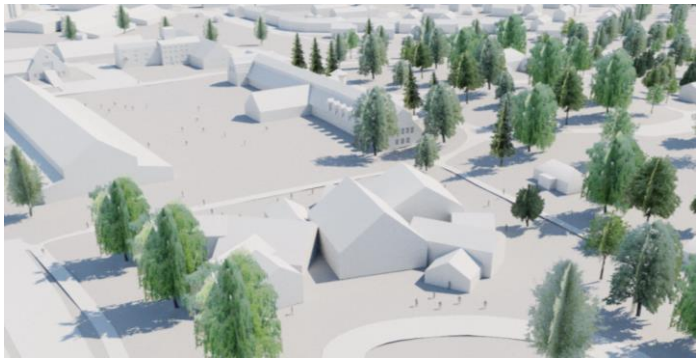
Uudisrakennukseen olisi sijoittumassa muumiaiheinen sisäpuisto, jonka toiminnat eivät levittäydy ulos kartanoympäristöön. Rakennuksen tulee olla riittävän korkea, jotta Muumitalo mahtuu sen sisälle. Rakennukseen sijoittuisi myös kahvila-ravintola, jolla olisi ulkoterassi rakennuksen eteläpuolella.

Uudisrakennuksen massoittelun innoittajana ovat olleet Tove Janssoninkin rakastamat saaristokylät, joiden taloryhmät on sommiteltu vapaasti rykelminä maastoon. Ensimmäiset vaihtoehdot koostuivat pienemmistä, harjakattoisista massoista, joilla saataisiin inhimillistä, lapsillekin sopivaa mittakaavaa ja joka toistaisi pienempien Backaksen rakennusten kokoa.

Alustavia sommitteluvaihtoehtoja /Avanto Arkkitehdit Oy:

Esimerkkinä ”II Rypäs 2”-kokonaisuuden havainnekuva:

Esimerkkinä ”III Ryhmä”-kokonaisuuden havainnekuva:

Todettiin, että harjakattoinen rakennus on sopiva valinta. Pienipiirteisyyttä pidettiin hyvänä. Rakennuksen massoittelun ei kuitenkaan sovi olla liian levoton tässä rauhallisessa ympäristössä.

Kaavaratkaisun perustelut

Rakennus sijoittuu paikkaan, jossa on aiemminkin ollut rakennuksia, viimeisimpänä vuonna 2011 palanut sysivaja/puuliiteri. Sisäpuistorakennus sijoittuu lisäksi niin, että sen ja tapahtumakeskuksen välistä Ylästöntielle näkyy kivisikalan vanhimman osan pääty ja katto kattolyhtyineen. Rakennuksen seinälinjat seuraavat sikalan länsiosan koordinaatistoa sekä tapahtumakeskuksen koordinaatistoa. Yhdessä tapahtumakeskuksen, navetan ja sikalan kanssa sisäpuistorakennus rajaa tapahtuma-aukiota miespiha-karjapiha-periaatteella kuten vanhoilla maatiloilla.

Jotta uudisrakennus ei hahmottuisi maisemassa liian suurena massana, tulee sitä jakaa osiin. Viitesuunnitelmassa päädyttiin kolmiharjaiseen malliin, jonka korkeimman harjan alle mahtuu Muumitalo. Pohjamuodoltaan lähes neliön muotoista massaa on rikottu kattomuodolla. Katon kolme epäsymmetristä harjaa muodostuvat päätyjen keskeisiksi elementeiksi ja luovat rakennukselle vahvan identiteetin. Leikkisä kattomuoto ilmentää rakennuksen toimintaa. Julkisivumateriaalien tulee olla kulttuurihistoriallisten rakennusten naapuriksi sopivia. Jyrkät katot ovat osa julkisivua kuten Backaksen vanhoissa rakennuksissa.

Ilmakuvanäkymä länteen päin. Etualalla tapahtumakeskus ja sen takana kolmiharjainen teemasisäpuisto 1.

nro 13: Palvelurakennus

Yleisöä palveleva rakennelma kioskeineen, wc-tiloineen ja matkatavarasäilytyksineen sijoittuu kukkulan länsilaidalle paikkaan, jossa on aiemminkin ollut pieniä rakennuksia. Viitesuunnitelmassa esitettiin yhtenäisen katon alle sijoittuvia pieniä erillisiä rakennuksia ja rakennelmia. Yleisöpalveluiden rakennuksen katto toistaa Lappi-talon muotoa pienemmässä mittakaavassa ja on myös kumpuilevasti kasvikattoinen. Sen katon ylin korkeuspiste määritellään suhteessa kartanomäkeen.

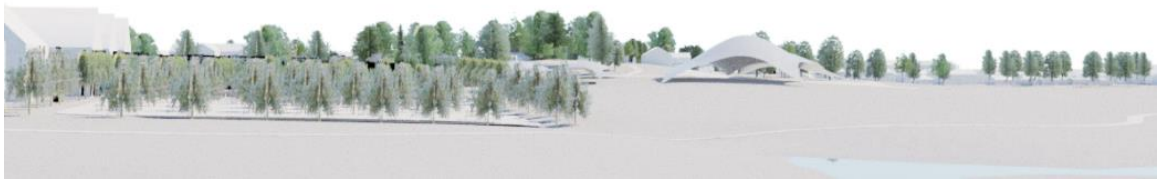
nro 14: Teemasisäpuisto 2

Uudisrakennuksen massoittelun innoittajana ovat ollet Lapin maisemat, loivapiirteiset tunturit, joiden laelle voi vaikka kiivetä. Rakennukseen sijoittuu suomalainen luonto -teemainen sisäpuisto, kahvila- ja ravintolatilat. Sisäpuisto tarvitsee korkeaa tilaa.

Näkymä etelästä /Avanto Arkkitehdit Oy

Näkymä Ylästöntieltä /Avanto Arkkitehdit Oy

Todettiin, että kumpuilevakattoinen rakennus sopii hyvin kartanomäen juurelle, sillä se ”väistyy” kaukomaisemassa ja antaa huomioarvon kartanorakennuksille. Rakennuksen lakipiste ei saa nousta liian korkealle.

Kaavaratkaisun perustelut

Toinen sisäpuistorakennus sijoittuu kartanomäen lounaispuolelle paikkaan, jossa on sijainnut kasvihuonerakennuksia ja joka nykyisin on asvalttikenttää.

Koska kartanoalue on maisemallisesti ja kultturihistoriallisesti merkittävää ympäristöä, jota katsellaan myös etelästä mm. Haltialan tilan suunnalta, uudisrakennuksesta tulisi kumpuilevan muotoisena ja kasvikattoisena osa vihreää maisemaa. On tutkittu vaihtoehtoja, joissa rakennuksen harjakorkeus ei nouse juurrutuskellarin katonharjaa korkeammalle. Laskemalla alinta lattiakorkoa hieman nykyisen maanpinnan alapuolelle saadaan rakennusta matalammaksi. Sisätilan teemat eivät levittäydy ulkotiloihin.

Puurunkoisten rakennusten rajautuminen peltomaiseman suuntaan on pehmeä ja viherkatot liittävät rakennukset maisemallisesti ympäristöön. Sisäpuisto 2:n pääsisäänkäynti sijoittuu rakennuksen pohjoispuolelle muodostuvan reitin varrelle ja rakennuksen terassilta avautuu etelään laajat näkymät pellolle.

nro 15: Tapahtumakeskus

Tapahtumakeskuksessa on tarkoitus järjestää esim. seminaareja, messuja, konsertteja, gaalaillallisia, TV-tuotantoja ja yritystapahtumia. Tilan tulee sen tähden olla riittävän korkea ja joustavasti jaettavissa ja yhdistettävissä pienemmiksi tai isommiksi tiloiksi, joissa voi olla samanaikaisesti jopa eri tilaisuuksia. Tilassa tulisi toimimaan myös ravintola, jolle on mahdollista tehdä ulkotarjoilutilaa rakennuksen aurinkoiselle eteläpuolelle.

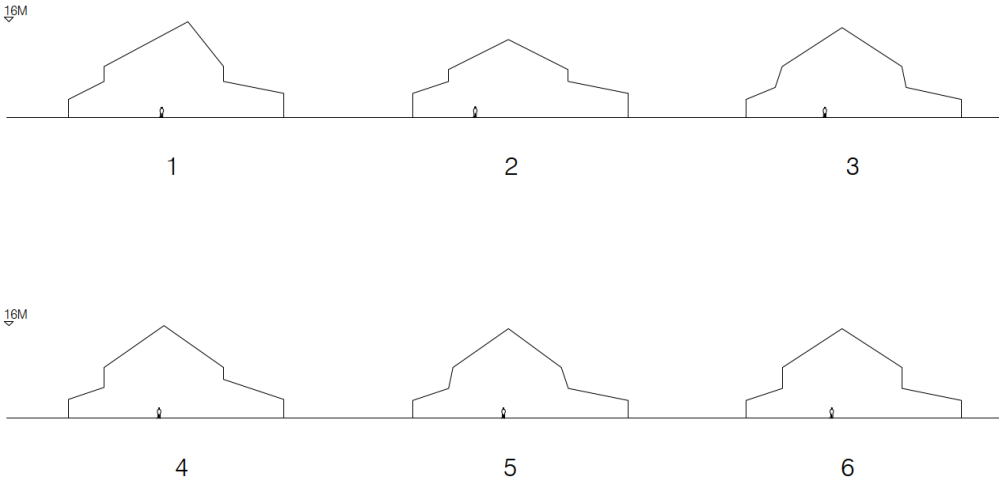
Uudisrakennuksen massoittelun innoittajina ovat olleet Backaksen vanha navetta ja sikala. Rakennuksessa on korkeaharjainen keskitila (ns. keskilaiva) ja matalammat lappeet sivuilla (ns. sivulaivat). Keskitilaan sijoittuvat hallimaiset esiintymis- ja yleisötilat, Ylästöntien puolelle matalammat tausta- ja huoltotilat ja eteläpuolelle lämpiötilat.

Rakennuksen päädyt ovat maisemassa ja katunäkymässä keskeiset, minkä vuoksi niitä tutkittiin erityisen tarkkaan.

Nykyisten rakennusten päätyaiheita:

Tapahtumakeskuksen päädyn muotokokeiluja /Avanto Arkkitehdit Oy:

Todettiin, että perinteinen, symmetrinen harjamuoto sopii parhaiten Ylästöntien katukuvaan ja kartanoympäristöön. Rakennuksen muoto toistaa kartanon talousrakennusten, etenkin navetan, muotoa kuitenkaan kopioimatta sitä.

Saapumisnäkymä idästä /Avanto Arkkitehdit Oy

Kaavaratkaisun perustelut

Tapahtumakeskus on sijoitettu itä-länsi-suuntaisesti Ylästöntien varteen ja se suojaa tapahtumapihaa tien melulta. Rakennus on pituudeltaan lyhyempi kuin kivisikala eikä siten peitä näkymiä Ylästöntien ja promenadin risteyksestä kohti sikalaa. Myös näkymä Ylästöntieltä sikalan vanhimpaan osaan tulee säilyttää.

Jotta uudisrakennus ei hahmottuisi maisemassa liian suurena massana, sitä tulee jakaa erikorkuisiin osiin. Matalien osien räystäskorkeudet ovat navetan ja sikalan kanssa samankaltaiset, jotta jalankulkijan kokemus rakennuksista on pienimittakaavainen. Lopputuloksena yhdessä navetan koristeellisen pohjoispäädyn kanssa tapahtumakeskuksen pääty muodostaa komean sisääntulonäkymän kartanoalueelle.

Huolto on idän ja pohjoisen puolelta, jonne on sujuva ajoyhteys Ylästöntieltä. Koko rakennuksen pituinen terassi aktivoi pihaa ja tukee siellä järjestettäviä tapahtumia.

Myymälärakennus

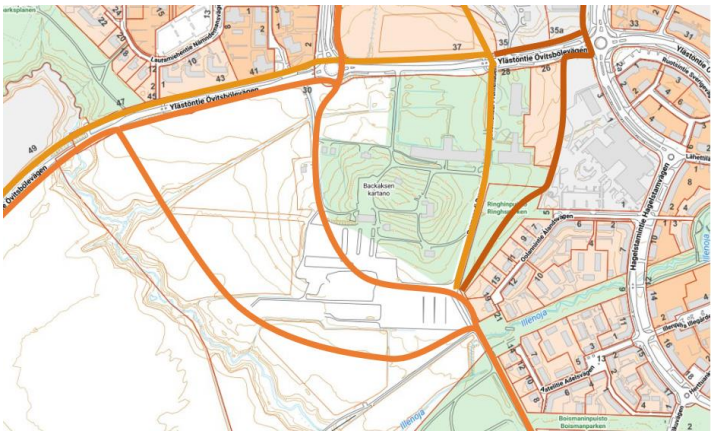
Myymälärakennukselle ollaan laatimassa rakennussuunnitelmia voimassa olevan asemakaavan pohjalta. Asemakaavamuutoksessa KL-korttelialue on mukana alueen koon muuttumisen takia.

Liikenne

Baana

Baana kulkee etelästä Tammiston suunnasta ja jatkuu Backaksen kohdalla sekä kohti lentoasemaa että Ylästöä. Näistä jälkimmäinen suunta on tässä kohdin oletettu käytetymmäksi. Baanalle tutkittiin eri linjausvaihtoehtoja.

1. Aluksi tutkittiin baanavaihtoehtoa, jossa reitti linjattaisiin Krakanojan itäpuolitse. Siitä todettiin aiheutuvan vaaratilanteita elämyskeskuksen yleisön ja vauhdikkaiden pyöräilijöiden välillä.
2. Toinen baanavaihtoehto kulkisi yleiskaavaehdotuksen mukaisesti alueen halki, kartanokukkulan länsipuolelta kohti liikenneympyrää. Se todettiin elämyskeskuksen yhteydessä vielä vaarallisemmaksi vaihtoehdoksi.
3. Kolmas keskusteltu vaihtoehto kulkisi pitkin kartanon alueella olevaa Promenadia sikalan ja puimalan välistä Ylästöntielle. Tällöin pyöräilijät olisivat aivan elämyskeskuksen toimintojen ja liikenteen keskellä. Myös käytössä oleva pulkkamäki laskee kohti Promenadia. Ajatus hylättiin heti.
4. Neljäs vaihtoehto linjattiin Promenadilta myymälärakennuksen ja POINTin välistä Ylästöntielle. Tämä linjaus tekee Ylästöä kohti pyöräileville mutkan, mutta on vaarattomin elämyskeskuksen käyttäjille, mm. lapsille. Tätä kehitettiin edelleen.

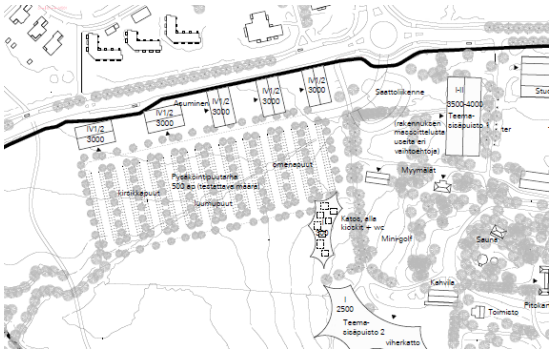
Baanan linjausvaihtoehtoja.

Todettiin, että baanan rakenteet eivät mahdu Promenadin puukujan väliin, minkä vuoksi baana esitetään puukujan länsipuolelle. Varjoisa puukuja jää jalankulkijoiden käyttöön. Pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden risteyskohtaa tutkittiin tarkaan.

Pysäköinti

Elämyskeskuksen autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 354 ap. Elämyskeskuksen pysäköintiin haettiin suunnittelun aikana vaihtoehtoja.

1. Ensimmäisessä vaihtoehdossa pysäköintialue oli laaja, suorakaiteen muotoinen pysäköintipuutarha, joka asettui laskuojan päälle.
   Todettiin, että puutarhamainen ratkaisu hedelmäpuineen olisi tähän paikkaan sopiva pysäköintialueen malli, mutta valiomuotoisena ja esitetyn suuruisena se vaikutti vieraalta.

Pysäköintipuutarha-ajatus, alustava muoto.
Valokuva: Pysäköintialue, Latokartano, Helsinki. /M. Häsänen

2. Toisena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköinnin sijoittamisesta entisten kasvihuoneiden pysäköintialueelle.

   Todettiin, että ajoliikenne elämyskeskusalueen halki pysäköintialueelle ja pois sieltä vaarantaisi erityisesti lapsivieraiden turvallisuuden.

3. Kolmantena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköintitalosta.

   Todettiin, että se olisi kulttuurihistoriallisessa maisemassa vieras elementti. Se olisi myös koko ajan ja pysyvänä näkemäesteenä Ylästöntieltä avoimeen maisemaan. Jos pysäköintitalo sijoitettaisiin muualle kuin kaavaehdotuksen alueelle, edellyttäisi se asemakaavan laatimista selvityksineen myös sille toiselle alueelle.

Elämyskeskuksen pysäköinti ratkaistiin maantasopysäköintinä, koska siten autot olisivat maisemassa vain ajoittain. Maantasopysäköintiä kehitettiin maisemaan soveltuvammaksi siten, että se on kolmiosainen ja noudattelee paremmin kukkulan muotoa. Pysäköintikampojen välissä on hulevesiä imeyttävä vihervyöhyke. Esitetty pysäköintialue sijoittuu lähelle Ylästöntietä ja viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Pintamateriaali ei ole asvalttia. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Asuinkorttelin autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 105 ap. Autopaikkoja sovitettiin aluksi myös kerrostalojen väliin, mutta todettiin, että pysäköintiliikenne häiritsee rauhallisen pihan toimintoja ja rakennusten välistä ”valuu” liikenteen melua pihalle. Näin ne sijoitettiin ainoastaan Ylästöntien ja asuinrakennusten väliin. Kumpikin asuinkorttelin pysäköintialueen vaihtoehto edellyttää istutuksia Ylästöntien varteen, mutta niin, että näkymät Ylästöntieltä kohti peltomaisemaa säilyvät.

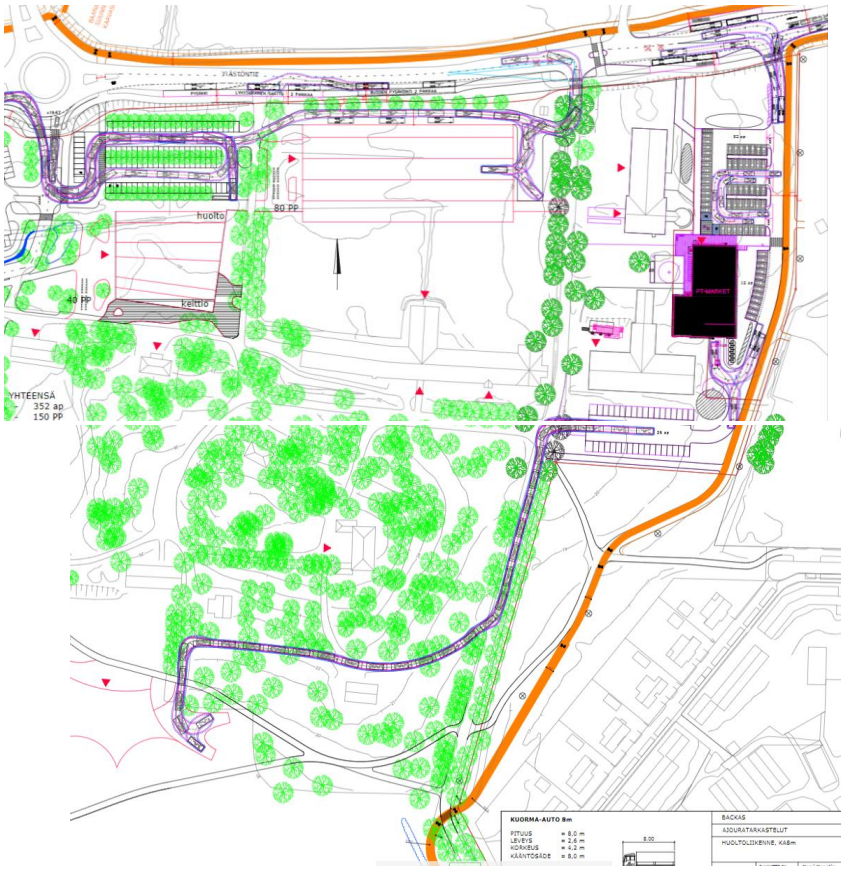
Bussit

Elämyskeskuksen tilausbussien saatto- ja pysäköintipaikat sijoittuvat Ylästöntien varteen eivätkä elämyskeskuksen tai kartanon alueelle, sillä bussit eivät mahdu liikkumaan kartanoalueella ilman huomattavia muutoksia ajoreitteihin. Lisäksi ne olisivat liian vieras elementti historiallisten kartanorakennusten joukossa. Kadun varrella bussit ovat siellä, missä autojen kuuluukin olla: kadulla. Tarvittaessa elämyskeskuksen toimija voi sopia bussien tilapäisestä pysäköinnistä muullakin kyseisen alueen maanomistajan kanssa.

Huolto

Elämyskeskuksen ja kartanoalueen huoltoliikenne pyritään hoitamaan mm. ajoituksella niin, ettei siitä aiheudu häiriötä ja vaaratilanteita yleisön kanssa. Myymälän ja kartanon päärakennuksen huoltoliikennereitit eivät muutu nykytilanteeseen nähden.

Ylästöntien varressa olevan uudisrakennuksen (nro 15, tapahtumakeskus) huolto, mm. mahdollisten lavasteiden kuljetus, sijoittuu rakennuksen pohjoissivulle ja itäpäätyyn. Liikenne kulkee liikenneympyrän ja pysäköintialueen kautta Promenadin pohjoisosaan ja navetan ja muuntajan välistä Ylästöntielle. Teemasisäpuisto 1:n /Muumitalon (uudisrakennus nro 12) tilojen huolto tapahtuu mahdollisimman läheltä ajoreittejä. Teemasisäpuisto 2:n /Lappi-talon ja palvelurakennuksen (uudisrakennukset nro 14 ja 13) huoltoreitti kulkee nykyistä kartanon ajoreittiä pitkin kukkulan länsipuolitse. Samaa reittiä pitkin johdetaan tarvittava liikenne myös kartanon muille rakennuksille. Uusia ajoreittejä kartanonmäelle ei järjestetä.

Huoltoauton ajouratarkastelut sekä baanan reitti /WSP

Viheralueet

Krakanoja ja Backaksenojan siirto

Backaksenojan yläjuoksulla ei ole luontoarvoja tai merkittävää kasvillisuutta. Backaksenojan muotoilulla voidaan parantaa Krakanojan veden laatua. ELY on todennut, että ”siirrettäväksi suunniteltu Krakanojan sivu-uoma ei ole kalaston kannalta merkittävä. Parhaat taimenen lisääntymis- ja elinalueet Krakanojassa ovat Ylästöntien pohjoispuolella. Uoman siirto ei siis edellytä vesilupaa. Kiintoaine- ja samennushaittojen ehkäisemiseksi siirto tulee kuitenkin tehdä vähän veden aikaan ja taimenen nousu- ja kutuajan (syys–marraskuu) ulkopuolella.”

Avoin peltoalue

Koska suunnittelualue on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokasta aluetta, säilytetään se pääosin avoimena, mikä edistää myös peltolinnuston hyvinvointia. Koska alueella on todettu sarvipöllön pesintää, tulee avoimessa maisemassa säilyttää myös puuryhmiä. Kartanonmäeltä avautuvat näkymät läheisille kartanoille, Haltialaan, Petakseen ja Grotensiin, säilytetään avoimina.

Näkymä Petakseen.

Backaksen kartanon suojelukaava (KV 18.5.2020)

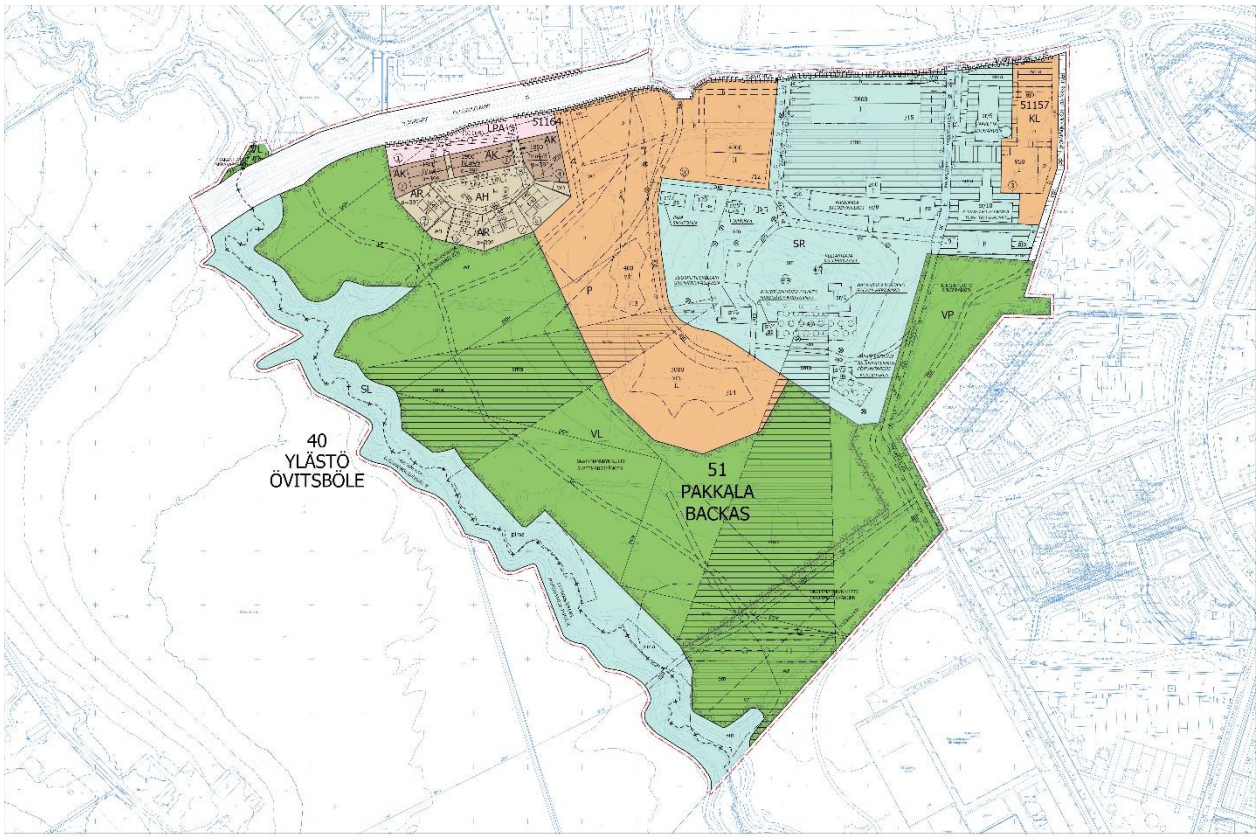
Backaksen kartanon mäkeä puistoineen ja rakennuksineen koskevaan asemakaavaan sisältyi myös lähikaupan sijoittaminen alueelle ja alueen tulevia toimintoja tukevien uudisrakennusten sijoittaminen. Vanhoja rakennuksia, puukujia ja muuta suojeltavaa puustoa koskevat suojelumääräykset säilyvät ennallaan. Sikalan lähelle sijoittuvan uudisrakennuksen korvaa Ylästöntien suuntainen uudisrakennus nro 15 (tapahtumakeskus).

Voimassa olevan asemakaavan mukaiset perustelut rakennussuojelualueelle:

- Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY) päätöksen mukaiset rakennukset suojellaan lukuun ottamatta sysivajaa/liiteriä, joka on palanut, ja jo purettua lantalaa. Lisäksi suojellaan kellari ja vanhempi vesisäiliö. Kivisikalan puurakenteista osaa ei suojella.
- Kartanomäen puistosta suojellaan muutama edustava puuyksilö ja puurivejä.
- Näkemäakselit kartanonmäeltä maisemaan etelään ja länteen ovat osa suojelutavoitteiden toteutumista.
- Historialliset tiet, Karttatie ja Promenadi, osoitetaan suojelumerkinnöin.
- SR-alue rajataan siten, että kartanomäen etelälaidalla kulkenut vanha tie, joka näkyy pienenä kohoumana maastossa edelleen, jää suojelualueen osaksi.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muodostetaan uusi asuinkortteli sekä siihen liittyvä autopaikkojen korttelialue LPA Ylästöntien varteen, Sandbackan eteläpuolelle. Asuinkortteli käsittää asuinkerrostalojen korttelialueen AK kolme tonttia, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen AR neljä tonttia sekä asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen AH tontin.

Kartanokukkulan länsipuolelle osoitetaan palvelurakennusten korttelialuetta P. Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa. Toimistotilojen määrää rajoitetaan 15 %:iin alueen kokonaiskerrosalasta. Kartanon lähiympäristöön osoitetaan uudisrakennuksia paikkoihin, joissa on ennenkin ollut rakennuksia tai joihin on vanhojen kartanosuunnitelmien mukaan suunniteltu rakennuksia (ks. kuva s. 42). Elämyskeskustoimintaa on mahdollista laajentaa avoimeen maisemaan erilaisin leikki- ja kilpailutapahtumin (esimerkiksi lasten hiihtokilpailut).

Krakanojan varteen muodostetaan luonnonsuojelualue SL ja lähivirkistysaluetta VL sekä Illenojan varteen puistoa VP, joka jatkuu Promenadille ja liittyy puistoihin.

Asemakaavamuutoksella suojellaan Backaksen kartanon alue osoittamalla se edelleen rakennussuojelualueeksi SR. Vanhat rakennukset ja kartanomäen ympäristö suojellaan. Alueelle saa sijoittaa samoja toimintoja kuin P-alueelle ja niiden lisäksi myös varastoja, autonsäilytystiloja sekä tarkemmin määriteltynä asumista. Suojeltavien rakennusten yksityiskohtaiset suojelumääräykset, kartanopuiston ominaispiirteitä ja huomattavimpia puuyksilöitä koskevat määräykset säilytetään ennallaan. Suojelu kattaa edelleen myös näkymiä kartanolle ja kartanolta maisemaan sekä avoimena säilytettävät alueet. Määräyksiin tulee muutamia tarkennuksia.

Asemakaavan muutoksella liikerakennusten korttelialuetta KL hieman pienennetään, koska alueen itälaidalle osoitetaan jalankulun ja pyöräilyn katualuetta baanaa varten. KL-alueen kaavamerkinnät pysyvät voimassa olevan kaavan mukaisina. Muutamiin määräyksiin tulee hieman tarkennuksia.

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti vanhoihin rakennuksiin liittyvä uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. Kivisikalaan liittyvän lautarakenteisen osan voi korvata uudisosalla. Pajarakennuksen ja vanhan asuinrakennuksen väliin esitetään paikka pienelle uudisrakennukselle, joka voisi olla asuintalo. Uutta on, että Ylästöntien varteen sikalaa vastapäätä sijoittuu uudisrakennus, johon voi sijoittaa hallimaisen rakennuksen mm. seminaareja, konsertteja tai yritystapahtumia varten. Tavoitteena on, että tällainen tapahtumakeskus houkuttelisi toimijoita myös vanhojen rakennusten käyttöön ottoon.

Ajoliikenne kartanoalueelle ja P-alueen uudisrakennuksille osoitetaan KL-alueen liittymän ja Promenadin jatkeen kautta sekä liikenneympyrästä P-alueen halki. Asemakaavan muutoksella poistetaan Pitokartanontien katualuevaraus. Ringinpuistoon osoitetaan ohjeellinen varaus baanalle.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muodostetaan kortteliin 51157 liikerakennusten korttelialueelle tontti nro 3, kortteliin 51164 palvelurakennusten korttelialueelle tontti nro 10 ja asuinkerrostalojen korttelialueelle tontit nro 2-4, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueelle tontit nro 5-8, asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen tontti nro 9 ja autopaikkojen korttelialueelle tontti nro 1.

5.1.1 Mitoitus

Asemakaava-alueen koko on 31,8 ha. Siitä liikerakennusten korttelialuetta KL on 0,63 ha, palvelurakennusten korttelialuetta P 4,54 ha, asuinkerrostalojen korttelialuetta AK 0,40 ha, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta AR 0,46 ha, asumista palvelevaa yhteiskäyttöistä korttelialuetta AH 0,37 ha ja suojelualueita SL 3,49 ha ja SR 6,90 ha. Loput on katualuetta. KL-alueen tehokkuus e_k on 0,15, P-alueen e_k on 0,16 ja A-alueen (AK+AR+AH) e_k on 0,75. Asuinkortteliin tulee asuntoja lähes 250:lle asukkaalle.

Uudisrakennuksille osoitetaan rakennusoikeutta seuraavasti, yhteensä 21 140 k-m^2 ja talousrakennuksia yhteensä 400 k-m^2:

- kauppa 950 k-m^2 yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti,
- kivisikalan ”pohjoissakara” 260 k-m^2 yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti,
- kivisikalan pohjoispuolella oleva rakennus 3 600 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- uusi rakennus entisen pajan vieressä 120 k-m^2, yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti
- uusi rakennus liikenneympyrän vieressä 4 000 k-m^2, kahteen kerrokseen
- uusi rakennus kukkulan länsipuolella 400 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- uusi rakennus kukkulan lounaispuolella 3 000 k-m^2 kahteen kerrokseen,
- asuinrakentamista kerrostaloihin 6 250 k-m^2 ja rivitaloihin 2 640 k-m^2, yhteensä 8 810 k-m^2, minkä lisäksi talousrakennuksia yhteensä 400 k-m^2.

Tällä asemakaavalla lisääntyvän uudisrakentamisen osuus on kaikkiaan 19 810 k-m^2 (+ 400 k-m^2).

Polkupyöräpaikkojen mitoitus noudattaa Vantaan polkupyörien mitoitusta: asunnoille 2 pp/ asunto. Muiden tilojen polkupyrävaade määritellään rakennusluvan yhteydessä, kun tarkemmin tiedetään tulevan toiminnan laatu.

SR-alueella asuintalojen lähelle saa sijoittaa enintään kaksi autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muiden toimintojen kuin asumisen osalta autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä, myös palvelurakennusten korttelialueella. Asuinkerrostalojen korttelialueella tulee olla 1 ap /100 k-m^2, kuitenkin vähintään 2 ap /3 asuntoa, ja rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuella 1,5 ap/ asunto. Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %,

kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m^2 sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m^2 porraskäytävien läheisyyteen.

Viitesuunnitelmassa autopaikkoja on asuinkorttelille (LPA-alue) esitetty 105 kpl, elämyspuistolle (P-alueen pysäköintialueet) 354 kpl ja kaupalle (KL-alue) 63 kpl.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Maapoliittisiin linjauksiin liittyvät tavoitteet mm. asuntotuotannon ja yritystoiminnan monipuolisuudesta täyttyvät. Rakentaminen tukee olemassa olevaa infrastruktuuria.

Asemakaavaratkaisu toteuttaa Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 tavoitteita mm. viherrakenteen, kerroksellisen kaupunkikuvan, rakennusperinnön vaalimisen, baanojen sekä luonnon ja kulttuurimaiseman suojelun osalta.

Asemakaavaratkaisu sisältää ja toteuttaa resurssiviisauden tiekartan mukaisia tavoitteita.

Hakijan tavoitteet alueen arvokkaan historian ja muiden erityispiirteiden huomioimisesta, sallituista käyttötarkoituksista, asuinkorttelista ja päivittäistavarakaupan sijoittumisesta toteutuvat. Asuinkortteliin tavoitellusta rakentamisen määrästä toteutuu noin 3/5, elämyspuiston rakentamisen määrästä on mahdollista toteuttaa tavoitteen vähimmäismäärä. Päivittäistavarakauppa toteutuu voimassa olevan kaavan mukaisena.

Asetetut suojelutavoitteet sekä maisemalliset ja liikenteelliset tavoitteet toteutuvat.

Näkymä asuinkorttelille. /Avanto Arkkitehdit Oy

5.3 ALUEVARAUKSET

Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon, että alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Kaikki alueet liittyvät Backaksen kartanoalueen visuaaliseen ja monet lisäksi kartanoalueen toiminnalliseenkin kokonaisuuteen. Tämä tekee paikasta erityisen vaativan kohteen, minkä vuoksi uudisrakentamiselle ja ympäristön rakentamiselle on annettu kohtalaisen tarkkojakin määräyksiä. Myös alueella säilytettävä ja istutettava

kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa ja pääasiassa puutarhakasvillisuutta. Kaava-alueella käytettävien materiaalien - ml. maanpinnan materiaalien - mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia. Asemakaava-alueella elää myös erityistä eläimistöä, jonka elinolojen säilyminen turvataan asemakaavalla.

Uudisrakentamisen tulee olla arkkitehtuuriltaan laadukasta ja merkittävää ja paikkaansa soveltuvaa. Uudisrakennusten sijainteihin ovat vaikuttaneet mm. näkymät komeita, vanhoja rakennuksia ja avointa maisemaa kohti. Vantaan nettisivulla https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 on asemakaavallisen ratkaisun mukaisia viitekuvia uudisrakennuksista /Avanto Arkkitehdit Oy.

Krakanojan lähistössä rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

5.3.1 Korttelialueet

Asuinkortteli muodostaa Sandbackan asuinalueelle uuden reunan peltomaisemassa ja yhdessä Sandbackan kanssa porttimaisen paikan Ylästöntiellä kulkeville peltomaiseman ja kaupunkimaiseman välillä. Kortteli on kuitenkin selkeästi omanlaisensa eikä se pyri olemaan sen enempää kartanonkoskimainen kuin sandbackalainenkaaan. Kortteli koostuu kolmen asuinkerrostalon ja neljän rivitalon kokonaisuudesta. Korttelin korkein osa sijoittuu Ylästöntien varteen, korttelin pohjoislaidalle ja matalimmat etelälaidalle. Korttelin lähes linnamaista korttelimuotoa korostetaan kattolyhdyillä, jotka ovat saaneet innoituksensa kivisikalasta. Katon alle muodostuukin tavanomaisesta poikkeavaa, mielenkiintoista asuintilaa.

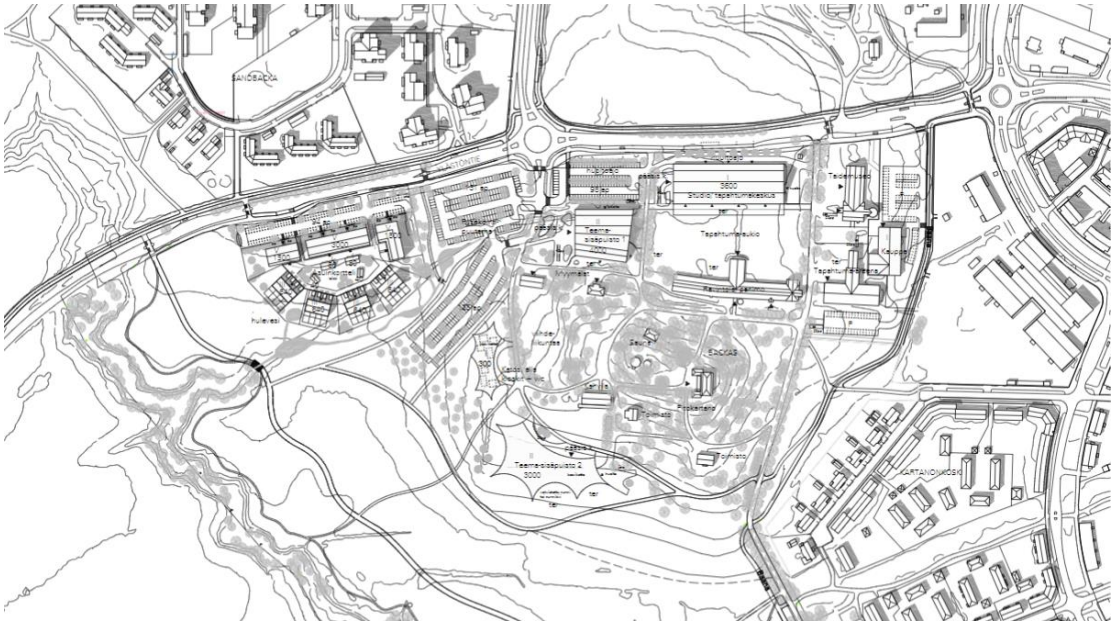
Rakennusten muodot ja materiaalit viittaavat perinteisiin rakennusmateriaaleihin ja -tapoihin, mutta mm. värien käyttö ja mm. parvekkeiden asettelu antavat mahdollisuuksia myös modernimpaan ratkaisuun. Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Asuinkorttelin ja palvelurakennusten korttelialueen pysäköintialueiden toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa. Ennen ojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Palvelu- ja tapahtumarakennukset asettuvat kartanokukkulan ympärille niin, että niiden ja asuinkorttelin väliin jää rakentamatonta, vapaata tilaa, mikä edelleen korostaa kukkulan asemaa maisemassa. Rakennusten sijainnin ja koon valinnassa on tärkeää ottaa huomioon näkymät ja näkemäakselit kohti vanhoja kartanon rakennuksia ja kohti avointa maisemaa. Rakennukset sopeutetaan paikoilleen myös mm. ulkomateriaaleillaan. Puu ja tiili – ja katossa pelti – ovat perinteisiä vaihtoehtoja, mutta ruosteenpunaisen corten-teräksen tai laajan kasvikaton käytöllä rakennus saadaan kuvastamaan nykyaikaa.

Asuinkorttelin polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon. Muualla polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä. Alueen pysäköinti on maantasossa, sillä pysäköintitalo olisi tässä ympäristössä vieras.

Asuinrakentamisella on tarkoitus osittain rahoittaa paitsi kartanoalueen vanhojen rakennusten korjaamista myös elämyskeskuksen toteuttamista. Tämän vuoksi asuntorakentamisen ajoitus sidotaan aikataulullisesti palvelurakentamiseen ja määrätään, että korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m^2 laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Viitesuunnitelma /Avanto Arkkitehdit Oy

Asuinkortteli. Kerrostalojen julkisivukaavio etelään. /Avanto Arkkitehdit Oy

AK Asuinkerrostalojen korttelialue

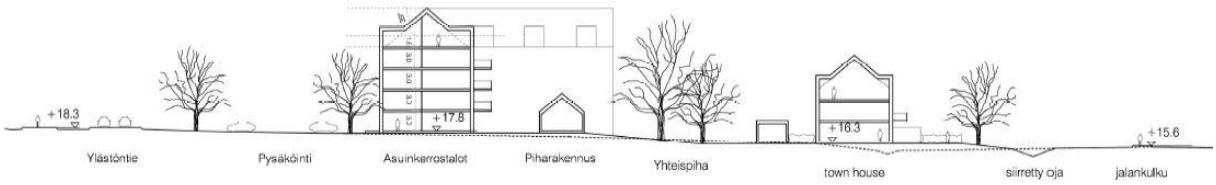
Asuinkerrostalojen korttelialueilla rakennukset asettuvat lähimmäs Ylästöntietä suojaten korttelipihaa (AH) liikenteen melulta. Näihin kolmeen kerrostaloon on viitesuunnitelmissa esitetty yhteensä 81 asuntoa. Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 6 250 k-m^2. Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa asukkaita palvelevia yhteistiloja sekä irtaimistovarastoja, joita saa sijoittaa kaikkiin kerroksiin asunnon yhteyteen.

Kerrostaloissa on neljä kerrosta ja niiden yläpuolella kattolyhdyin varustettu ullakkokerros, josta 4/5 lasketaan rakennusoikeuteen. Harjakatto nousee 39 asteen kulmassa. Viitesuunnitelmassa itäisimpään rakennukseen on esitetty ylimmäksi kaksikerroksisia asuntoja, millä saadaan vaihtelua

asuntotarjontaan. Asuinrakennukset ovat väritykseltään punaisia ja harmaita. Kattomateriaali on tiiltä tai peltiä, julkisivut puuta tai tiiltä. Parvekkeet eivät korostu julkisivussa, vaan ne ovat keveitä tai sisäänvedettyjä. Parvekkeet ja asuntopihat suuntautuvat pääasiassa avoimen maiseman suuntaan, etelään ja länteen. Myös Ylästöntien puolelle voi sijoittaa parvekkeita, mutta ehdolla, että ne ovat joko ranskalaisia parvekkeita tai sisäänvedettyjä, lasitettuja parvekkeita.

Maantasokerrokseen asunnot kannattaa sijoittaa viitesuunnitelman mukaisesti niin, että niistä avautuu näkymiä maisemaan rivitalojen ja yhteispihan rakennusten välistä.

Asuinkerrostalojen korttelialueen ja asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue sijoittuu korttelin yhteispihalle AH-korttelialueelle. Yhtenäisen naapuruston luomiseksi määrätään, että tonttien välisiä rajoja ei saa aidata, mutta asumisen yksityisyyden turvaamiseksi maantasokerroksen asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin. Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

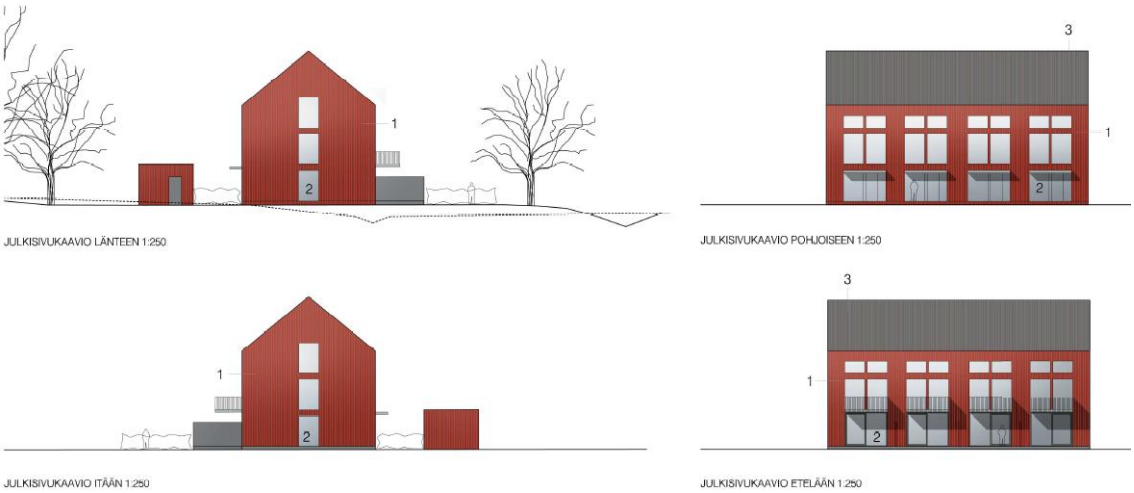
Leikkaus asuinkorttelista Ylästöntieltä Backaksenojalle /Avanto Arkkitehdit Oy

AR Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue

Rivitalot ja muut kytketyt asuinrakennukset sijoittuvat korttelissa kaareksi avoimen maiseman puolelle. Näihin neljään rakennukseen on viitesuunnitelmissa esitetty yhteensä 16 asuntoa. Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 2 560 k-m^2. Lisäksi on varattu 40 m^2 etupihoille varastotilaa rakennusta kohden. Ulkovarastot rajaavat asuntopihoja korttelin yhteispihasta.

Rakennukset ovat kolmikerroksisia. Harjakatto nousee 39 asteen kulmassa. Asuinrakennuksen ylin kerros tulee käsitellä julkisivussa ullakkomaisesti, mitä kattolyhdyt korostavat. Ullakkomaisuutta korostetaan myös rakentamalla parvekkeet ylimmän kerroksen pitkillä julkisivuilla ranskalaisina parvekkeina tai julkisivupinnasta sisäänvedettyinä. Parvekkeet ja asuntopihat suuntautuvat avoimen maiseman suuntaan. Parvekkeet eivät korostu julkisivussa, vaan ne ovat keveitä tai sisäänvedettyjä. Asuinrakennukset ovat väritykseltään punaisia ja harmaita. Kattomateriaali on tiiltä tai peltiä, julkisivut puuta tai tiiltä.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue sijoittuu korttelin yhteispihalle AH-korttelialueelle. Yhtenäisen naapuruston luomiseksi määrätään, että tonttien välisiä rajoja ei saa aidata, mutta asumisen yksityisyyden turvaamiseksi asuntokohtaisten terassien välissä saa olla enintään 4 m pitkä puurakenteinen aita. Muutoin asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin. Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Rivitalojen julkisivukaaviot, vaihtoehto / Avanto Arkkitehdit Oy

AH Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue käsittää koko korttelin yhteispihan piharakennuksineen ja leikki- ja oleskelualueineen, hulevesien hallintajärjestelmät ja kulun asuinrakennuksiin sekä pysäköintialueelle. Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Piharakennukset sijoittuvat siten, että kerrostalon maantasokerroksen asunnoista on mahdollista nähdä maisemaan. Ne tuovat pienempää mittakaavaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä korttelin asukkaiden välillä. Polkupyörävarastoja saa pihalle sijoittaa enintään 160 m^2:n verran. Pihalle voi rakentaa myös mm. kasvihuoneen, pihasaunan ja/tai kerhotilan, yhteensä 240 k-m^2. Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin ja niissä tulee suosia kasvikattoja.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Korttelialueella tulee käyttää erilaisia pinnoitteita ja istutuksia. AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. AH-alueelle saa sijoittaa korttelin rakennuksia palvelevia energiakaivoja ja hulevesien hallintajärjestelmiä.

P Palvelurakennusten korttelialue

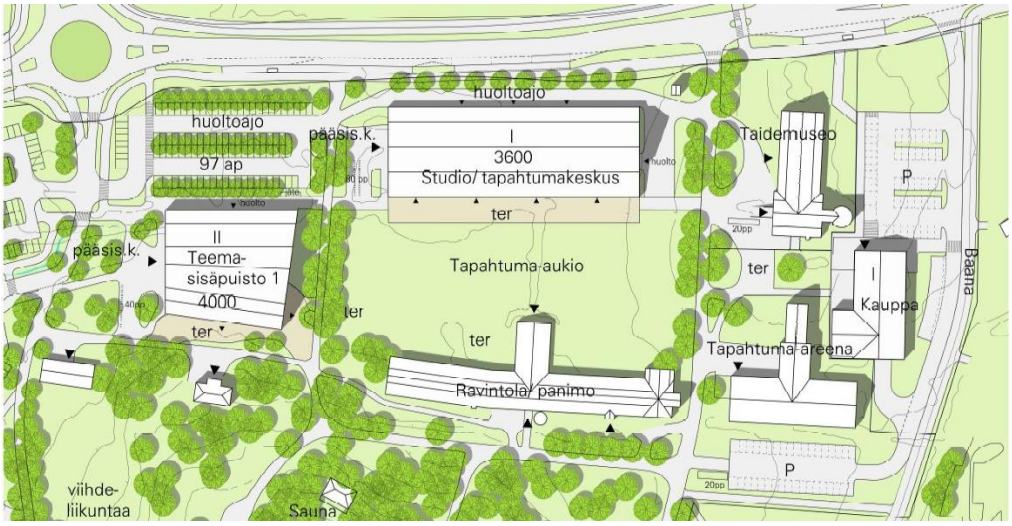
Kartanon lähialueen uusi käyttö voi olla monenlaista kulttuurihistorialliseen ympäristöön soveltuvaa toimintaa. Palvelurakennusten korttelialueelle saakin sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, muuntamon sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa. Rakennusoikeutta on kaikkiaan 7 400 k-m^2. Jottei alue kehity pelkästään toimistokeskittymäksi, saa toimistotilojen määrä olla korkeintaan 15 % alueen kokonaiskerrosalasta, mikä tarkoittaa 1 110 k-m^2. Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä. Uudisrakennusten korkeudet suhteutetaan ympäristöön; kukkulaan ja vanhoihin rakennuksiin. Muuntamo sijoitetaan Ylästöntien tuntumaan, alueen länsiosaan ja sopeutetaan osaksi rakennettavaa ympäristöä.

Lähinnä Ylästöntietä sijoittuvaan rakennukseen (nro 12) on viitesuunnitelman mukaan tulossa Muumi-sisäpuisto (4 000 k-m^2). Rakennus sijoittuu siten, että sen pohjoissivun suuntaisesti avautuu näkemäakseli ja mahdollisesti jalankulkukäytävä kohti navetan ajosiltaa ja eteläsivun suuntaisesti kohti kivisikalan päätyä. Rakennuksen tulee olla kolmiharjainen, jonka keskimmäinen harja on korkein. Kattokulmien tulee vaihdella välillä ~ 25° - 60°, mikä antaa rakennuksen muodolle leikkisyyttä. Etelä- ja pohjoisjulkisivuilla julkisivun ja katon leikkauspisteen korkeus saa olla enintään 7 m maanpinnasta. Julkisivujen tulee olla joko paikalla muurattua tiiltä, puuta tai corten-terästä. Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, konesaumattua peltiä tai corten-terästä. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.

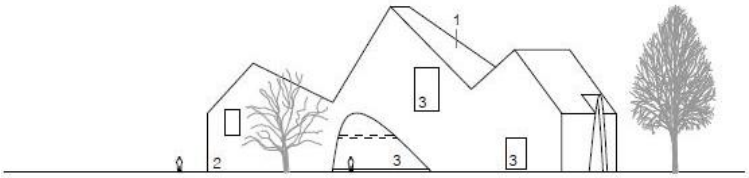
Kukkulan lounais- ja länsilaidoilla olevat rakennukset integroidaan osaksi kumpuilevaa maisemaa. Rakennuksissa on muodoltaan kumpuilevat kasvikatot, jotka paikoin ulottuvat maahan asti. Rakennukset tehdään pääosin puurakenteisina. Eteläisimpään rakennukseen (nro 14) on viitesuunnitelmassa esitetty Lappi-aiheinen sisäpuisto (3 000 k-m^2). Sen vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään juurrutuskellarin harjan tasolla. Pohjoisempaan rakennuksen (nro 13) on viitesuunnitelmassa esitetty yhden laajan kasvikaton alle useita pienempiä tiloja kioskeille, wc-tiloille, lokerikoille, lippumyymälöille (400 k-m^2). Vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään kartanomäen lakikorkeuden tasolla.

Pysäköintialueet maisemoidaan ja sovitetaan maisemaan kauniisti. Kartanokukkulan eteläpuolella olevan, puutarhakauppaa palvelleen, asvaltoidun pysäköintialueen maisemointi tulee toteuttaa ensimmäisen rakennushankkeen yhteydessä, jotta ympäristö olisi käyttäjilleen viihtyisämpi. Uusi pysäköintialue kukkulan luoteispuolella on sovitettava maastoon maaston muotoja seuraillen ja ilman pengerryksiä. Määräyksellä täsmennetään, että pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia, millä varmistetaan myös maanpinnan materiaalien sopivuus arvokkaaseen ympäristöön. Pysäköintialue istutetaan puutarhamaiseksi kukkivin puin siten, että yhtä puuta kohden on enintään 4,7 autopaikkaa. Karttatien länsipuolella olevalle pysäköintialueelle tulee istuttaa kukkivia pienpuita siten, että yhtä puuta kohden on enintään 3,1 autopaikkaa. Puita istuttaessa tulee huolehtia siitä, että Ylästöntieltä edelleen avautuu näkymiä kohti avointa maisemaa. Koska hanke sijaitsee hyvien pyöräilyreittien, mm. baanan varrella, oletetaan, että monet vierailijat tulevat pyörällä. Polkupyöräpaikkoja sijoitetaan rakennusten lähelle useisiin paikkoihin.

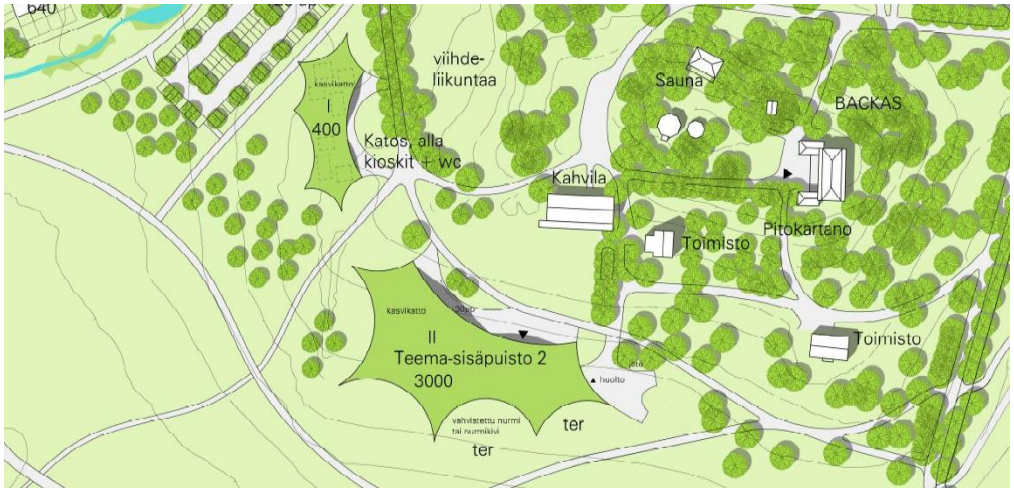
Piha-alueet jäävät enimmäkseen avoimiksi, suoraan lähivirkistysalueeseen liittyviksi alueiksi. Alueita voidaan käyttää esimerkiksi leijanlennätykseen, rekiajeluun tai muuhun toimintaan. Piha-aluetta halkoo kaksi näkymäkiilaa kohti naapurikartanoita, Haltialaa, Grotensia ja Petasta. Näkymäkiilojen eteen ei saa sijoittaa näkymiä haittaavia esteitä. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoitelu-vun tulee olla vähintään 1,0.

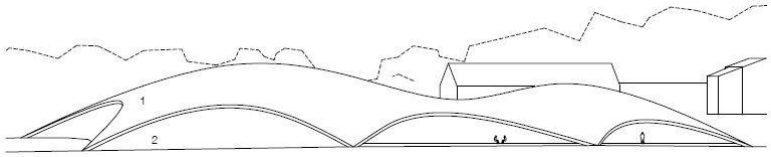
Teema-sisäpuisto 1 (muumit), tapahtumakeskus ja tapahtuma-aukio. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 1 (muumit), julkisivukaavio länteen. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 2 ja katosrakennus. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 2, julkisivukaavio etelään. /Avanto Arkkitehdit Oy

KL Liikerakennusten korttelialue

Liikerakennusten korttelialue pienenee tällä kaavamuutoksella jalankulun ja pyöräilyn katualueen, baanan, verran.

Uudisrakennus liittyy kartanon talousrakennusten lähiympäristöön, minkä takia rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta. Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä. Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto kuten muissakin kartanoalueen rakennuksissa.

Ylästöntien varteen osoitetaan avoimena säilytettävää aluetta (sma), mikä tukee alueen rakennusten näkyvyyttä ja korostaa kartanoalueen merkit tävyyttä. Pysäköintialueet rajataan matalin pensasistutuksin. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

LPA Autopaikkojen korttelialue

Autopaikkojen korttelialue palvelee koko asuinkorttelia. Sijoittamalla pysäköintialue tien ja asuinkorttelin väliin saadaan Ylästöntieltä ja Sandbackasta paremmin näkymiä avoimeen maisemaan. Alueen istutukset, mm. 20 puuta, liittävät asuinkorttelin katumiljöön osaksi. Kasvillisuus on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa eikä estä näkymiä Ylästöntien suunnasta peltoalueille. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

5.3.2 Muut alueet

SR Rakennussuojelualue

Rakennussuojelualueen asemakaavamääräykset säilyvät suojeltavien rakennusten, raunion, puukujien, muinaismuistoalueen ja säilytettävien puuyksilöiden osalta samoina kuin voimassa olevassa asemakaavassa. Joitain määräyksiä tarkennetaan.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja *kokoontumis*tiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, asuntoja, saunoja, varastoja, autonsäilytystiloja *sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa*. (*Kursiivilla* on esitetty asemakaavamuutoksella muutettu osuus.)

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti asumista saa sijoittaa niihin rakennuksiin, jotka ovat olleet aiemminkin asuinkäytössä sekä entiseen pajarakennukseen ja juurrutuskellariin. Entiseen kivisikalaan (sr/8) saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä. Pajan (sr/7) ja vanhan asuinrakennuksen (sr/5) väliin saa rakentaa uusia asuntoja. Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Uudisrakentamista SR-alueelle voi tulla kaikkiaan 3 980 k-m^2. Asemakaavamuutoksella toimistotilojen määrää rajoitetaan siten, että uudisrakennuksiin sijoittuvien toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen uudisrakennusten kokonaiskerrosalasta, mikä on 597 k-m^2.

Asemakaavamuutoksella määrätään, että ennen vanhoissa rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. Mikäli rakennuksissa todetaan lepakoiden levähdys- tai lisääntymispaikkoja, on oltava yhteydessä alueelliseen luonnonsuojeluviranomaiseen jatkosuunnitteluohjeiden saamiseksi.

Alueen suojeltavat rakennukset on kuvattu selostuksen kohdassa 3.1.3 Rakennettu ympäristö / Rakennettu kulttuuriympäristö / Rakennukset, s. 13 - 18. Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti jokaiselle suojeltavalle rakennukselle on kirjattu yksityiskohtaiset suojelumääräykset. Suojel-

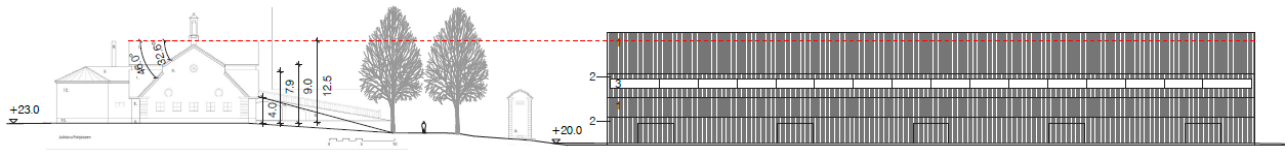
tavat rakennukset ovat historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai aluekokonaisuuden kannalta merkittäviä ja siten suojelun arvoisia. Rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Uudisrakennusten tulee ulkomuodoltaan ja materiaaleiltaan sopeutua historialliseen ympäristöön. Uudisrakentamisesta määrätään, että rakennusten julkisivut ja kattomateriaali voivat olla puun ja tiilen ohella *myös corten-terästä*. Rakennuksissa tulee olla harjakatto. (*Kursiivilla* on esitetty asemakaavamuutoksella muutettu osuus.)

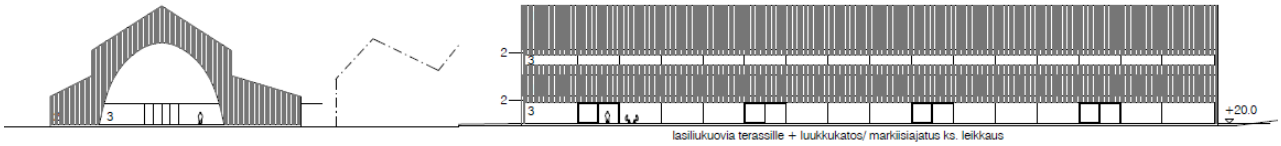
Ylästöntien varteen osoitetulle rakennusalalle on rakennuksen nro 15 on viitesuunnitelman mukaan tulossa tapahtumakeskus (3 600 k-m^2). Rakennuksen muoto vertautuu pääasiassa navetan muotokieleen, minkä vuoksi rakennuksen keskiosassa tulee olla symmetrinen harjakatto, jonka kaltevuus on 32° - 39° ja jonka sivuilla on molemmin puolin matalammat, ulos päin kaatavat lapekatot kaltevuudeltaan 11° - 27°. Korkeimman harjan korkeus maanpinnasta saa olla enintään 18 m, mikä on lähellä navetan korkeinta harjaa. Pitkän julkisivun korkeus maasta seinän ja katon leikkauskohtaan tulee olla enintään 5 m. Rakennuksen päädyn tulee olla mittasuhteiltaan tasapainoinen ja pääsisäänkäynnin suunnassa kutsuva. Pääsisäänkäyntiä korostetaan lasiseinällä.

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti kartanoalue säilyy kaikille avoimena. Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja, mutta sen sijaan asunnoille voi istuttaa pienen puutarhan. Myös kartanoalueella sijaitsevat hedelmätarhat säilytetään.

Koska huoltoajo tapahtuu yleensä suurikokoisilla autoilla, on sille esitetty kaavakartalla reitit.

Tapahtumakeskuksen julkisivukaavio pohjoiseen /Avanto Arkkitehdit Oy

Tapahtumakeskuksen julkisivukaaviot länteen ja etelään, vaihtoehto /Avanto Arkkitehdit Oy

VL Lähivirkistysalue

Koko asemakaava-alueesta 512000 on lähivirkistysaluetta tai puistoa enemmän kuin muita maankäyttömuotoja. Niiden osuus on kaikkiaan 13,08 ha koko alueen 31,81 hehtaarista, mikä tarkoittaa 41,1 prosenttia.

Lähivirkistysalue sijoittuu luonnonsuojelualueen viereen ja pieneltä osin Ylästöntien pohjoispuolelle. Lähivirkistysalueen nimi on Skattmansbynniitty.

Lähivirkistysalueelle on tarkoitus sijoittaa elämyspuiston ulkotoimintoja sekä yleisesti käytettäviä ulkoilureittejä. Jos alue ei näin ollen siirry kaupungin hallintaan, määrätään, että maanomistajan tai -haltijan tulee toteuttaa lähivirkistysalue kaupungin hyväksymän puistosuunnitelman mukaisena. Maanomistaja siis laatii suunnitelman ja hyväksyttää sen kaupungilla.

Alueen halki Krakanojan suuntaisesti rakennetaan 4,5 m leveä, kivituhkapintainen ulkoilureitti, joka ei houkuta suuriin pyöräilynopeuksiin. Ulkoilureitti tarvitsee myös pari siltaa laskuojien yli. Sen yhteydessä tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Yleistavoite on, että alue säilyy avoimena, mutta alueella säilytetään tai istutetaan puuryhmiä tukemaan linnuston elinolosuhteita. Etenkin kartanomäeltä avautuvan näkemäkiilan alue (sma) tulee säilyttää esteettömästi avoimena. Mikäli lähivirkistysalueella on tarpeen kaataa puita, ei puidenkaatoja saa tehdä lintujen pesimäaikaan 1.4. - 31.7.. Kasvillisuuden tulee olla luonnonmukaisia niittyjä sekä maisemapeltoja ja muita viljelyalueita. Alueella tulee välttää nurmikoiden perustamista. Alueelle ei saa pystyttää aitoja. Väliaikaiset rakenteet yleisötapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat kuitenkin sallittuja.

Alueen eteläosassa on muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla. Jos muinaismuistoalueen päälle osoitetaan rakentamista, tulee arkeologisilla koetutkimuksilla selvittää, onko alueella säilynyt muinaisesta ihmistoiminnasta kertovia maakerroksia.

VP Puisto

Puistoalue käsittää Ringhinpuiston ja alueen Illenojan ympäriltä. Illenoja on asemakaavan alueella mahdollista muotoilla mutkittelevaksi ja loivapenkereiseksi kuten Kartanonkosken puolellakin. Kun rakennetaan alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8, tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Alueen halki sijoittuu näkymäakseli kohti Haltialan kartanoa, mikä on otettu kaavakartalla huomioon merkinnällä sma. Koko alue säilytetään pääosin avoimena. Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Alueen halki kuljetaan Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle, mikä sallitaan edelleen. Krakanojaa seuraileva ulkoilureitti toteutetaan 4,5 m leveänä ja kivituhkapintaisena. Muut kulkureitit tehdään kivituhka- tai sorapintaisina. Promenadin puukujanne varataan jalankulkijoille, kun pyöräilijöille tehdään oma baana puukujan länsipuolelle. Siitä pohjoiseen baana kulkee omalla reitillään puiston keskellä jalankulun ja pyöräilyn katualueelle asti. Baanan tulee olla kovapintainen ja tasainen. Se tarvitsee uuden sillan Illenojan yli.

Myös tämän alueen eteläosassa on muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.
Uuden puistoalueen nimi on Skattmansbynniitty kuten sen jatkeena olevan lähivirkistysalueenkin.

SL Luonnonsuojelualue

Krakanojan purokäytävä osoitetaan luonnonsuojelualueeksi virtavesiselvityksen mukaisesti ja pellon rajaa seuraillen. Se rauhoitetaan luonnonsuojelulain 24 §:n perusteella. Purolla ja purokäytävällä on monia luontoarvoja. Puro on vaelluskaloille soveltuva vesistö, joka on myös saukon käyttämää elinaluetta. Puronvarren puuston ja pensaikon linnusto on monipuolinen ja alue toimii ekologisena yhteytenä monille lajeille ja kulkuyhteytenä myös liito-oravalle sen elinympäristöjen välillä. Alueen luontoarvoja ei saa heikentää. Luonnonsuojelualue on nimeltään Krakanojan luonnonsuojelualue.

Alueen halki sallitaan viljelytoiminnan edellyttämä kulku Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle. Reittiä tai siltaa parannettaessa saatetaan maaperän takia joutua tekemään pohjanvahvistustoimenpiteitä, mikä edellyttää stabiliteettitarkasteluja. Krakanoja on vesilain tarkoittama puro, joten mahdollisten silta- ja rumpurakentamisen yhteydessä on tarkistettava vesilain luvantarve. Samoin on syytä tarkistaa luvantarve myös jos Illenojaan tehdään rumpuja tai uoman muotoiluja, sekin lasketaan mukaan Krakanojan vesistöalueeseen.

Alueella on myös osa-alueita, joiden maaperä on saastunut jätetäyttöä ja haitta-aineipitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia. Alueet on merkitty kaavakartalle pima-merkinnällä. Ojan lähialueilla välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön.

Myös tämän alueen eteläosaan ulottuu muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.

Katualueet

Asemakaavalla osoitetaan Ylästöntietä Pakkalan puistotien liikenneympyrästä länteen päin katualueeksi ja merkinnällä st suojeltavaksi tieksi. Ylästöntie on tällä kohdin osa historiallisesti merkittävää Suurta Rantatietä, Kuninkaantietä.

Liikerakennusten korttelialueen itäpuolelle osoitetaan uusi jalankulun ja pyöräilyn katualue, jolla ppl-merkintä kertoo baanan reitistä. Reitti jatkuu baanatasoisena reittinä Ringinpuistossa ja Promenadin vierellä etelää kohti. Katualue on nimeltään Backaksenpolku.

Asemakaavan muutoksella Pitokartanontien katualuevaraus ja Karttatien liittymä poistuvat. Tilausbusseja varten Ylästöntien varteen rakennetaan saattopaikat ja katualuetta sen vuoksi levennetään.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Tämä asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu erityisesti elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle olisikin tulossa sellainen hanke, jota ei voisi toteuttaa näillä asemakaavamerkinnöillä ja -määräyksillä, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinalueen toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Asemakaavan päätarkoitus on mahdollistaa Vantaalle uusi matkailukohde alueelle, jolla on paljon maisemallisia, kulttuuri- ja rakennushistoriallisia arvoja. Alueelle mahdollistetaan myös uutta asumista hienolle, mutta samalla haastavalle paikalle. Kartanon ja KL-korttelin alueet pysyvät enimmäkseen entisellään.

Uusi matkailun vetonaula on kaupungin tunnettavuuden ja elinkeinoelämän kannalta hyvä asia ja voi lisätä alueen yritysten elinvoimaisuutta. Uudet toiminnot virkistävät sekä paikallista kulttuuripalvelujen tarjontaa että Vantaan matkailua. Ainutlaatuinen, historiallisesti merkittävä ympäristö ja Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyys tukevat näiden toimintojen sijoittumista alueelle.

Uuden asumisen määrä on kohtuullisen suuri, lähes 9 000 k-m². Asuinkortteli on sijoitettu maisemallisesti harvinaisen hienolle paikalle, mutta kuitenkin lähelle palveluita ja hyviä liikenneyhteyksiä. Ympäristön arvojen vuoksi korttelin kaavamääräykset ovat tiukkoja ja rakentamisen on syytäkin olla laadukasta. Backaksenojan siirto kuuluu hankkeelle.

Elämyspuisto vaatii melko mittavia muutoksia Ylästöntiehen ja samassa yhteydessä tien varteen toteutetaan pyöräilyn laatukäytävä. Kaava-alueelle toteutetaan myös muita kevyen liikenteen reittejä, jotka parantavat yhteyksiä laajemmallakin alueella. Ylästöntien ja siihen liittyvä hulevesiviemärin rakentaminen maksavat noin kaksi miljoonaa euroa.

Hankkeen takia vesihuoltoverkostoon ei tarvitse tehdä muutoksia, ja uudet rakennukset on liitettävissä nykyiseen verkostoon.

Haastava maaperä rajoittaa rakentamista jonkin verran ja tekee siitä myös kalliimpaa. Krakanojan lähellä maaperän heikko stabiliteetti vaikuttaa myös ulkoilureittien sijaintiin.

Elämyskeskus sijoittuu kohtalaisen lähelle tulevan ratikan pysäkkiä. Tosin vastaavanlaisiin matkailukohteisiin tullaan usein paljon omalla autolla tai tilausajobussilla. Asumisen kannalta paikka on hyvä, varsinkin kaupallisten palvelujen näkökulmasta. Myös julkiset palvelut löytyvät läheltä ja joukkoliikenteen tarjontakin on kohtuullinen.

Maanomistaja osallistuu maankäyttösopimuksella kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin ja muihin velvoitteisiin.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 muuttaa alueen nykyistä yhdyskuntarakennetta. Asuinkortteli muodostaa pyöreän ”kärjen” olemassa olevalle asuinalueelle ja samalla pehmeän reunan avoimeen kulttuurimaisemaan. Kartanokukkulan länsi- ja eteläpuolelle sijoittuvat kasvikattoiset uudisrakennukset sulautuvat maisemaan etelän suunnalta katsottaessa. Kukkulan pohjoispuolen maisemassa muutos on huomattavin. Siellä uudisrakennukset rajaavat vanhojen kartanon talousrakennusten kanssa ”miespihaksi” muuttuneen ”karjapihan” lähes suorakulmaisesti.

Kun elämyskeskuksen rakennukset ja kauppa ovat toteutetuneet sekä vanhat rakennukset korjattu ja otettu uuteen käyttöön, vireytyy alueen kaupunkikuva merkittävästi. Backaksesta tulee monipuolinen kulttuuri- ja vierailukohde niin lähialueen asukkaille kuin kaukomatkailijoillekin.

Kaupunkirakenne: nykytila ja asemakaavan mukainen tilanne.

Asuminen

Asuinkortteliin tulee lähes sata asuntoa ja n. 250 asukasta (35-40 k-m^2/hlö). Etenkin AR-korttelialueelle saattaa tulla suurempia perheasuntoja. Ullakkomainen ylimmän kerroksen käsittely houkuttanee kerrostaloihin personallisempaa asumista haluavia.

Rakennussuojelualueelle voi tulla uusia asukkaita sen mukaan, miten vanhoja, asumiseen sopivia rakennuksia korjataan ja otetaan asuinkäyttöön. Samoihin rakennuksiin voi sijoittua myös muutakin kuin asumista. Rakennussuojelualueella saattaa enimmillään asua pari kymmentä ihmisiä.

Palvelut ja työpaikat

Vantaalle luodaan sekä kansainvälisesti että kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Hanke toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista.

Ainutlaatuiseen ympäristöön voi sijoittua hyvin ainutlaatuista toimintaa, joka houkuttelee asiakkaita kaukaa ja tarjoaa useita työpaikkoja. Elämyskeskus on merkittävä elinvoimahanke Vantaan kaupungille sekä laajemminkin koko pääkaupunkiseudulle. Lisäksi alueelle voi syntyä pienempää toimintaa; esimerkiksi putiikkeja, pikku pajoja ja liikuntapalveluita uusine työpaikkoineen.

Alueella varaudutaan elämys- ja tapahtumakeskuksen palveluihin. Niihin kuuluu tapahtumakeskuksen lisäksi myös kaksi sisäpuistoa ja huoltorakennus kioskeineen, lippumyymälöineen ja wc-tiloineeen. Sisäpuistoihin voidaan rakentaa myös myymälä-, kahvila- ja ravintolatiloja.

Koska alueelle voi sijoittua myös monenlaista muutakin toimintaa, lisääntyy Pakkalan työpaikkamäärä ja palvelutarjonta pysyvillä sekä kausittaisilla työpaikoilla. Hyvät yhteydet Aviapolis-aseman ja lentokentän suuntaan saattavat muodostua oleellisiksi palveluiden saavutettavuuden kannalta.

Pakkalan virkistystarjonta kasvaa. Nykyisiä peltoalueita rakennetaan puistomaisemmiksi ulkoilureitteineen ja oleskelupaikkoineen. Koko kartanonmäki säilyy edelleen avoimena, yleisesti käytettävänä alueena. Myös palvelualueen ulkotilat ovat kaikkien vapaassa virkistyskäytössä. Koska alueen aitaaminen kielletään, on palvelurakennusten korttelialueen, rakennussuojelualueen ja lähivirkistysalueen väliset rajat maisemassa olemattomia.

Baana tuo oman lisänsä liikuntapalveluihin ja alueen saavutettavuuteen.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palveleva runkolinja sijaitsee Ylästöntien pohjoispuolella. Kaava-aluetta palvelemaan rakennetaan kolme Ylästöntien ylittävää liitoshaaraa. Liitoshaarat rakennetaan asuinkorttelille, elämyskeskukselle sekä kaupan (KL) korttelille. Kaavamuutoksesta johtuen Ylästöntielle rakennetaan 800 metriä DN600 -hulevesiviemäriä. Ylästöntien rakentamisen yhteydessä HSY:llä on tarve saneerata myös olemassa oleva paineviemäri.

Kaavamuutoksesta johtuvat vesijohdon ja jätevesiviemärin suunnittelu- sekä rakentamiskustannukset ovat arviolta 52 000 €. Uuden hulevesiviemärin suunnittelu- ja rakentamiskustannus on arviolta 406 000 €.

Liikenne

Asemakaavaa varten on tehty kaava-aluetta selkeästi laajemmalta alueelta liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma. Liikenneselvityksessä liikenne-ennusteet ja toimivuustarkastelut on laadittu Helmet 3.1 -liikennemallilla Vantaan raitiotien yleissuunnittelun tarkennetun ennusteen pohjalle. Alueen kävijämäärät on arvioitu asiantuntija-arvioina useiden kotimaisten referenssikohteiden pohjalta. Ennuste on laadittu vuoden 2030 iltahuipputunnille, jonka lisäksi tarkasteluja on tehty illan poistuvalle tapahtumaliikenteelle sekä lauantain huipputunnille. Laadittujen tarkastelujen mukaan elämyskeskuksen synnyttämä liikenne ei aiheuta katuverkon ruuhkautumista tai merkittävää jonoutumista alueen katuverkolla. Ainoat ruuhkautuvat kohdat tarkastellulla alueella ovat Lentoasemantiellä, ja merkittävin niistä on Väinö Tannerin tien/Tasetien liittymä. Tässä kohdassa kauppakeskus Jumbon liikenne on merkittävä tekijä ruuhkautumiseen.

Autoliikenne

Ylästöntielle tulee kolme uutta tonttiliittymää päivittäistavarakaupan, elämyskeskuksen ja asuinkorttelin pysäköintialueille ajon mahdollistamiseksi. Päivittäistavarakaupan liittymä alueen itäosassa lähellä Hagelstamintien liikenneympyrää vaatii muutoksia Ylästöntien katualueelle, mikä tarkoittaa Ylästöntielle uutta ryhmittymiskaistaa idästä kaupalle käännyttäessä ja toiselle puolelle liittymää uutta keskisaareketta. Samalla kadun molemmin puolin olevien linja-autopysäkkien paikkoja on muutettu uusi liittymä huomioiden.

Elämyskeskuksen pysäköintialueen liittymä yhdistyy Pakkalan puistotien ja Ylästöntien risteyksen liikenneympyrään. Linja-autojen tilausajoliikenteen pysäköinti järjestetään Ylästöntien varressa syvennyksessä. Lyhytaikaisia ja pitempiaikaisia pysäköintipaikkoja osoitetaan Ylästöntien varteen neljälle tilausajoliikenteen linja-autolle. Samalla nykyinen Karttatien tonttiliittymä suljetaan.

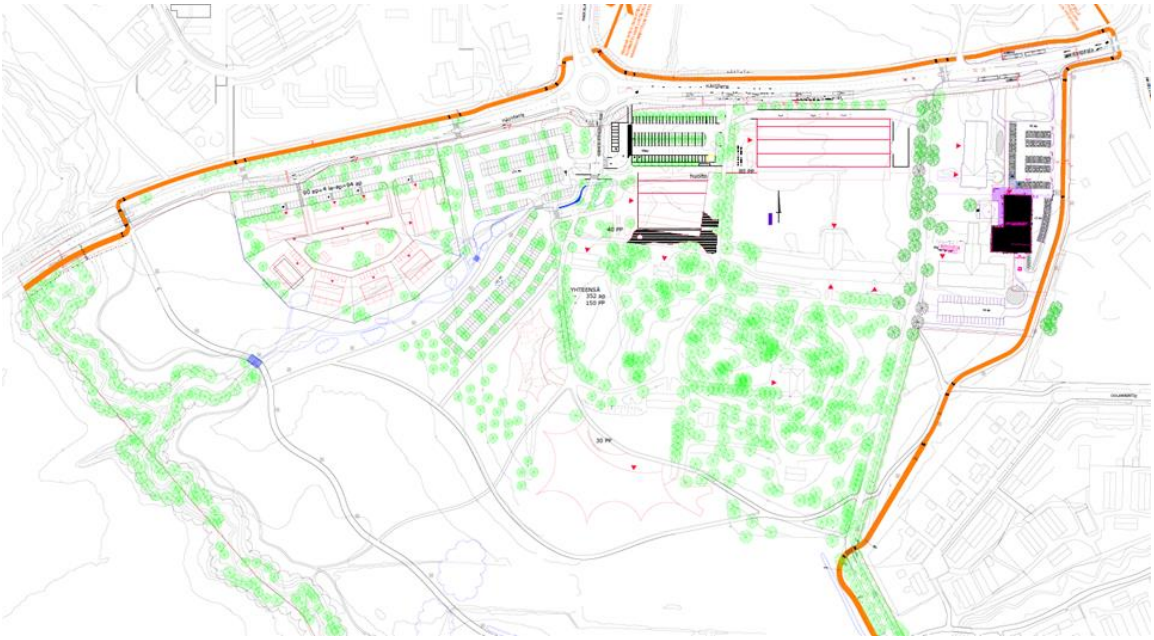
Joukkoliikenne

Alue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Suorat linja-autoyhteydet kulkevat mm. Helsingin keskustaan, Tikkurilaan, Myyrmäkeen ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Kartanonkosken ja Pakkalan alueella on useita kaupunkipyöräasemia, jonka lisäksi suunnitteilla olevan Vantaan ratikan lähin pysäkki sijoittuu reilun puolen kilometrin päähän kartanoalueesta.
Elämyskeskuksen vieraista puolet saapuu joukkoliikenteellä tai tilausbusseilla.

Jalankulku ja pyöräily

Jalankulkua ja pyöräilyä kehitetään toteuttamalla Ylästöntien eteläpuolelle yhtenäinen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä Hagelstamintien ja Krakanojan suuntaisesti suunnitellun ulkoilureitin välille. Myös tonteilta on hyvät yhteydet Ylästöntielle. Lisäksi Ylästöntielle on suunniteltu uusia keskisaarekkeellisia suojateitä, joilla varmistetaan turvalliset jalankulun ja pyöräilyn ylityskohdat.

Kaava-alueella kulkee kaksi tulevaisuudessa toteutettavaa pyöräilyn baanayhteyttä, jotka osin yhdistyvät alueella. Etelä-pohjoissuunnassa kulkee Helsingistä lentoasemalle ja länsi-itäsuunnassa Myyrmäestä Tikkurilaan menevät baanayhteydet. Baanayhteydet sijoittuvat Ylästöntielle, päivittäistavarakaupan tontin itäpuolelle, puistoalueelle Ringinpuistoon ja Promenadin viereen erilliselle osuudelle. Samalla Ylästöntielle Krakanojan ulkoilureitistä länteen on varattu tilavaraus tulevaisuudessa toteutuvalle baanayhteydelle Myyrmäen suuntaan.

Backaksen elämyskeskuksen liikenteen yleissuunnitelma, WSP Finland Oy. Baanan reitti on esitetty oranssilla.

Huoltoliikenne

Huoltoliikenteen osalta merkittävimmät huoltoa vaativat kohteet ovat päivittäistavarakauppa sekä elämyskeskus. Päivittäistavarakaupalle on suunniteltu lastauspaikka rakennuksen eteläpuolelle ja elämyskeskuksen huolto on suunniteltu toteutuvan yksisuuntaisena Pakkalan puistotieltä Promenadin kautta poistuen. Asuinkorttelissa riittävät ajourat on tarkastettu pelastuslaitoksen nostolava-autolle.

Sosiaalinen ympäristö

Kartano- ja virkistysalueet ovat avoimia kaikille. Elämyskeskuksen sisäpuistot palvelevat pääasiassa lapsiperheitä. Sisäpuistotoiminta painottunee loma-aikoihin ja viikonloppuihin. Tapahtumakeskuksen palvelutarjonta kattanee laajemman yleisön. Yhdessä ne houkuttelevat kartanoalueen vanhoihinkin rakennuksiin sijoittumaan myös muita palveluita. Niiden tarjonnasta riippuu, kuinka hyvin ja monipuolisesti alue tarjoaa toimintamahdollisuuksia erilaisille ihmisille ja vastaako se toivottuun ”fiskarsmaiseen” toimintaan.

Asuinalueelle rakennettaneen toivottuja isompia perheasuntoja, joissa on kaikenikäisiä asukkaita.

Hanke on VAT:n mukainen.

5.4.2 Vaikutukset luonnon ympäristöön

Luonto ja luonnonympäristö

Tällä asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella turvataan monien eläinluokkien elinoloja.

Krakanojan eläimistöä suojellaan osoittamalla puroalue luonnonsuojelualueeksi, jonka luontoarvoja ei saa heikentää ja jonka luontoarvoja tulee vaalia. Koska taimen nousee kutemaan Krakanojaan, asemakaavassa määrätään, että Krakanojan läheisyydessä olevilla alueilla rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista

ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Tämä on otettava huomioon myös Backaksenojaa siirrettäessä. Backaksenojan siirto ja muotoilu asettuvat maastoon hyvin eikä suuria maastoleikkauksia tule.

Alueelle määrätään istuttamaan vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa kasvillisuutta, mm. puutarhakasveja. Niityt, laajat kasvikatot ja kartanomäen suuret, vanhat puut ja muu monipuolinen kasvillisuuden käyttö houkuttaa monenlaisia hyönteisiä ja pieneläimiä. Maiseman avoimuudella turvataan peltolinnuston viihtyminen ja yksittäispuilla lintujen, mm. sarvipöllön, pesäpuiden säilyminen. Asemakaava ja asemakaavan muutos ottaa huomioon myös vanhoissa rakennuksissa mahdollisesti asuvien lepakoiden olot ja määrää, että ennen rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. (Voimassa oleva asemakaava ei huomioi mahdollisia lepakoita.)

Entisen kasvihuoneiden alueen asvaltoitua pysäköintikenttää osin käytetään rakennusmaaksi, osin palautetaan kasvulliseksi maaksi, mikä lisää veden imeytymistä maaperään ja edistää veden kiertokulkua luonnossa.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat.

Huleveden käsittely suunnitellaan korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Krakanojaan johtuvat vedet tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työn aikainen hulevesien hallinta on suunniteltava huolellisesti. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla. Hulevesisuunnitelman tulee sisältää suunnitelma työnaikaisesta hulevesien hallinnasta.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

<u>Vihertehokkuus</u>

Asemakaavamuutoksen eri korttelialueilla vaaditaan kaavamääräyksissä vihertehokkuutta, joka vaihtelee 0,9:n ja 1,1:n välillä alueen käyttötarkoituksen mukaan. Maiseman takia vihertehokkuusvaatimukset tässä kohteessa ovat korkeammat kuin yleisesti on edellytetty. Vihertehokkuuden –

viherpintojen ja puiden – avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiöitä.

Vihertehokkuustuloskortit ovat selostuksen liitteenä.

Taulukko asemakaava-alueen vihertehokkuusvaatimuksista:

Alueen käyttötarkoitus	Vantaan tavoitetaso viherkertoimelle	**Backaksen asemakaavan viherkerroin**
asuinalue AK, AR, AH	0,9	**1,1**
LPA	0,6	**0,9**
palvelut, toimistot P	0,8	**1,0**
kauppa ja liikerak. KL	0,7	**0,9**

Hiilineutraalisuus

Viitesuunnitelman pohjalta tehdyn hiilineutraalisuusselvityksen perusteella asemakaavan hiilijalanjäljen vaikutukset BAU-tilanteeseen (business as usual) verrattuna voivat olla seuraavat:

- Rakennusten rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan puurakentamisella vähentää 21 % .
- Energian hiilijalanjälkeä voidaan vähentää 68 % ottamalla energia-arvoksi A ja käyttämällä maalämpöä.
- Liikenteen hiilijalanjälki voi olla 19 % vähemmän, kun sähköautojen osuus ajosuoritteista on 10 % ja ratikka liikennöi.
- Infra- ja esirakentamisessa voidaan saavuttaa 15,2 % vähennys, kun hyödynnetään purettavan pysäköintialueen ja kasvihuoneiden pohjien rakennekerrokset alueella, hyödynnetään tontilla kaivettava savi esim. pihojen muotoiluun, korvataan stabiloinnin kalkki-sementtiseoksen sementti teollisuuden sivuvirroilla sekä hyödynnetään mahdollisesti lähialueella purettavan rakennuksen betonimursketta korvaamaan pysäköintialueiden murskekerrokset (kuljetus 5 km).
- Mikäli alueen viheralueita kasvatetaan ja puita istutetaan lisää, pystytään pitkälti korvaamaan rakentamisen aiheuttama kasvillisuuden ja maaperän hiilinielun menetys.

Asemakaavatyötä varten laadittu hiilineutraalisuusselvitys (Backaksen hiilineutraaliusselvitys – Kaavamääräysehdotukset, A-Insinöörit, 26.4.2021) on kaupungin nettisivuilla https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 .

Yhteenveto

Asemakaava suojelee olemassa olevaa ympäristöä ja sallii täydennysrakentamista, joka tukee alueen säilymistä ja kaupungin elinvoimaisuutta. Backas on hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

5.5 NIMISTÖ

Promenadi: 1999, nykyinen nimi. Tammiston rajalta alkava ulkoilutie jatkuu SR-alueella saman nimisenä. Alun perin kulkenut Backaksen kartanolta Tammiston kartanolle.

Karttatie:	Ehrnroothien aikaan (1886 – 1916) kartanorakennuksen länsipuolelta kulkenutta ja pihaa sivunnutta tietä kutsuttiin Karttatieksi, koska se oli kartalla ja sitä käytettiin. Kulkijat tapasivat eksyä kartanon pihaan, vaikka Ehrnrooth oli teettänyt uuden tien sivummalle. Kartanonmäellä on ollut keskiajalla Skatsmansbyn kylä, joten tie saattaa olla ikivanhaa kylätietä.
Illenoja:	2015, nykyinen nimi, Illenpuiston (1994) mukaan. Skattmansbyn rälssin 1500-luvulla omistaneen Ille-suvun mukaan.
Krakanoja:	1988, nykyinen nimi, vanhasta paikannimestä 1760 Skrakaåkrar. 1760 Kiällbäck, mutta 'Kylmäojia' oli useita.
Krakanojan luonnonsuojelualue:	
	2013, nykyinen luonnonsuojelualueen nimi.
Ylästöntie:	1966, nykyinen nimi, 1742 Åbo vägen jne.
Krakanpuisto:	1991, nykyinen nimi, 1760 Skrakaåkrar jne.
Backaksenoja:	2015, nykyinen nimi.
Backaksenpolku:	uusi pyöräilykatu.
Ringinpuisto:	puiston uusi nimi (ent. Ringhinpuisto). Backaksen omisti 1617-33 Per Jönsson Ringh. Backas muodostui 1600-luvulla kahdesta kantatalosta, joista toisessa oli isäntinä 1602 Per Ring ja 1619 Christer Ring.
Skattmansbynniitty:	uusi virkistysalue, kylän nimestä Skattmansby (1480 Skyttmansby, 1505 Skattmanzby, 1957 Veromiehenkylä).

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavaa ryhdytään toteuttamaan kaavan tultua lainvoimaiseksi. Vanhojen rakennusten kunnostus on aloitettu.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Merja Häsänen	asemakaava-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Jonna Juusola	asemakaavasuunnittelija
	Agon Shala	kaavoitusinsinööri
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kadut ja puistot:	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri/vesihuolto
	Jarmo Pajunen	liikenteen alueinsinööri
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Petra Tammisto	maisema-arkkitehti
	Taina Suonio	projektivastaava/ kasvikatot

Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö/ sopimukset
	Tomi Henriksson	kiinteistökehityspäällikkö
	Elina Ranta	asumisen erityisasiantuntija
Kaupunginmuseo:	Anne Silanto	rakennustutkija
	Andreas Koivisto	arkeologi
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija/ melu
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri
Rakennusvalvonta	Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Ilkka Laitinen	lupa-arkkitehti
Avanto Arkkitehdit Oy:	Anu Puustinen	
	Ville Hara	
	Noora Lehtinen	
	Veronika Farvozdinova	
	Akane Imai	
WSP Oy:	Harri Haantio	
Studio Terra Oy:	Sarianna Silfverberg	
A-Insinöörit:	Liisa Jäätvuori	
	Hannela Ahvenniemi	
	Anne Haavisto	
	Tuomo Kotialho	
	Katarina Varteva	
	Salla Vuorinen	
Helimäki Akustikot /Sitowise Oy:	Santtu Huusko	
	Miikka Valtonen	
HOK-Elanto:	Jyrki Karjalainen	
	Martti Seppänen	
Livson Group Oy:	Tim Livson	
	Mikko Riistama	

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 12. päivänä lokakuuta 2021.

Merja Häsänen	Johanna Rajala
asemakaava-arkkitehti	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	24.05.2021
Kaavan nimi	512000 Backaksen elämyskeskus		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.05.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	31,8108	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	22,8825
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	8,9283

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

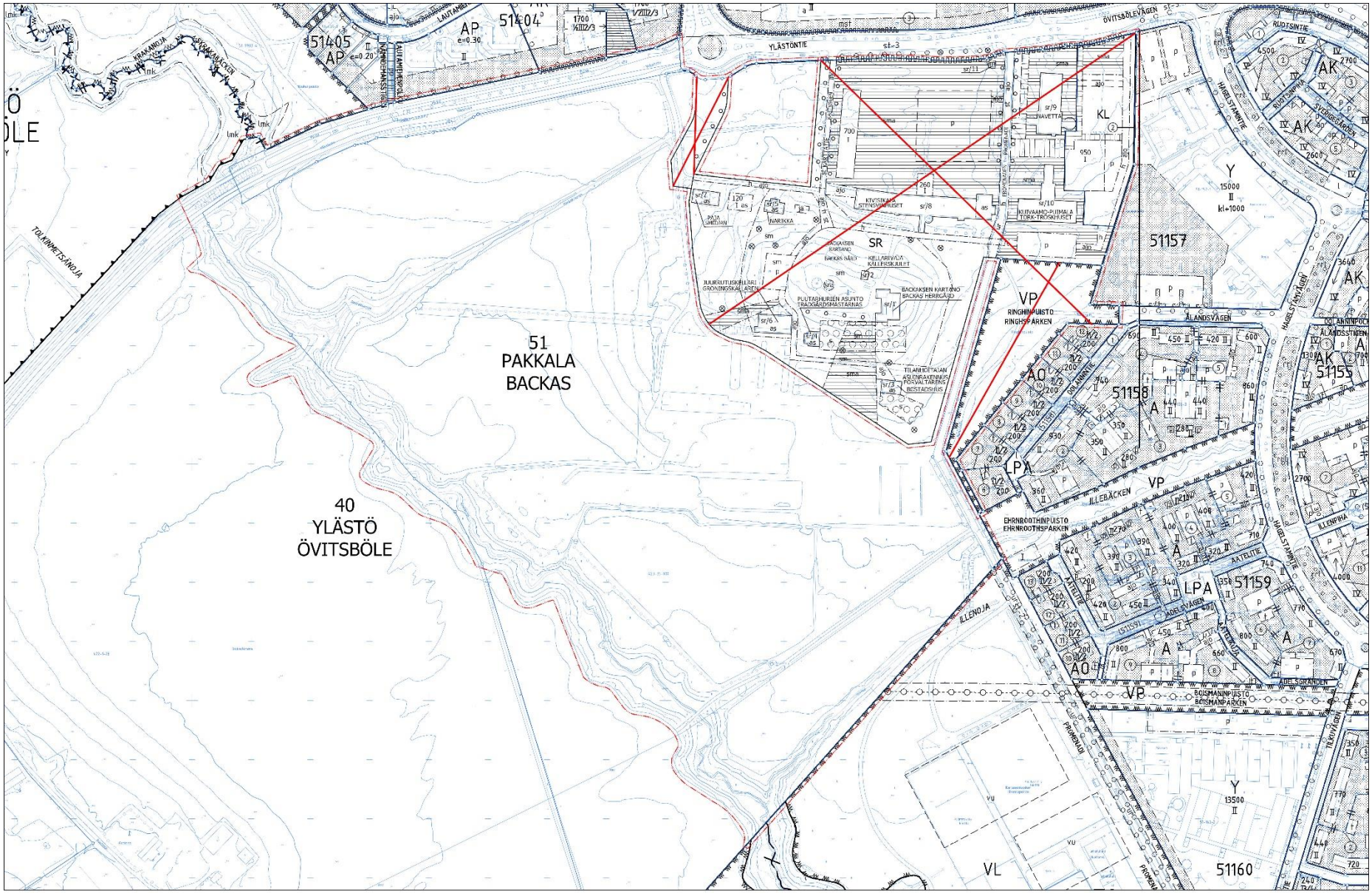
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**31,8108**	**100,0**	**21540**	**0,07**	**22,8819**	**19510**
A yhteensä	1,2358	3,9	9210	0,75	1,2358	9210
P yhteensä	4,5393	14,3	7400	0,16	4,5393	7400
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,6332	2,0	950	0,15	-0,1225	0
T yhteensä						
V yhteensä	13,0840	41,1	0		12,1041	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9274	6,1	0		1,7092	0
E yhteensä						
S yhteensä	10,3911	32,7	3980	0,04	3,4160	2900
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

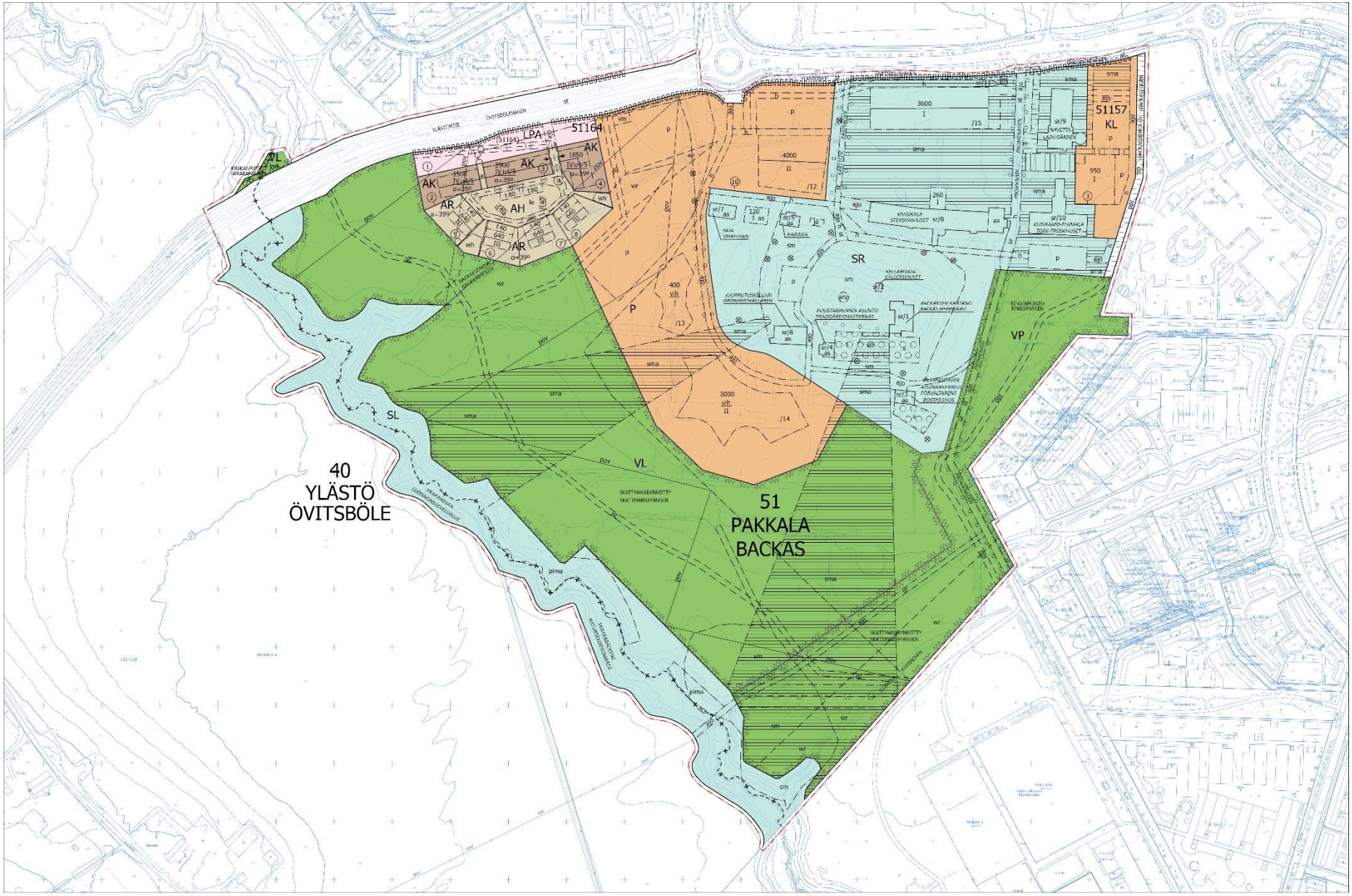
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**31,8108**	**100,0**	**21540**	**0,07**	**22,8819**	**19510**
A yhteensä	1,2358	3,9	9210	0,75	1,2358	9210
AK	0,4054	32,8	6250	1,54	0,4054	6250
AR	0,4627	37,4	2720	0,59	0,4627	2720
AH	0,3677	29,8	240	0,07	0,3677	240
P yhteensä	4,5393	14,3	7400	0,16	4,5393	7400
P	4,5393	100,0	7400	0,16	4,5393	7400
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,6332	2,0	950	0,15	-0,1225	0
KL	0,6332	100,0	950	0,15	-0,1225	0
T yhteensä						
V yhteensä	13,0840	41,1	0		12,1041	0
VP	3,5403	27,1	0		2,5604	0
VL	9,5437	72,9	0		9,5437	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9274	6,1	0		1,7092	0
Kadut	1,4757	76,6	0		1,2575	0
Kev.liik.kadut	0,1279	6,6	0		0,1279	0
LPA	0,3238	16,8	0		0,3238	0
E yhteensä						
S yhteensä	10,3911	32,7	3980	0,04	3,4160	2900
SL	3,4893	33,6	0		3,4893	0
SR	6,9018	66,4	3980	0,06	-0,0733	2900
M yhteensä						
W yhteensä						

POISTETTAVAT MERKINNÄT

ASEMAKAAVA-JA ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

1:2000 m 0 50 100 200

LIITE: Kaupunginhallitus 25.10.2021 / 21 §

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
512000	12.10.2021

Vantaan kaupunki

BACKAKSEN ELÄMYSKESKUS

Asemakaava

Kaupunginosa 51, Pakkala

Kortteli 51164, katu-, virkistys- ja suojelualueet.

Kaupunginosa 40, Ylästö

Suojelualue.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 51, Pakkala

Kortteli 51157, katu-, virkistys- ja suojelualueet.

Tonttijako

Kortteli 51164.

Tonttijaon muutos

Kortteli 51157.

1:2000

Vanda stad

BACKAS UPPLEVELSECENTRUM

Detaljplan

Stadsdel 51, Backas

Kvarteret 51164, gatu-, rekreations- och skyddsområden.

Stadsdel 40, Övitsböle

Skyddsområde.

Detaljplaneändring

Stadsdel 51, Backas

Kvarteret 51157, gatu-, rekreations- och skyddsområden.

Tomtindelning

Kvarteret 51164.

Ändring av tomtindelning

Kvarteret 51157.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Asuinkerrostalojen korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m² laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Rakennusoikeus.

Ullakolle saa rakentaa asuintiloja.

Maantasokerrokseen saa sijoittaa asukkaiden työtiloja.

Yhteistiloja ja ulkoiluvälinevarastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Yhteistiloja saa käyttää asukkaiden työtiloina.

Irtaimistovarastot saa sijoittaa asunnon yhteyteen rakennusoikeuden lisäksi.

Asuinrakennuksen porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi palotilanteessa poistumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för flervåningshus ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Bostadsbyggandet i kvarteret 51164 får inte inledas innan byggandet av nybyggnader för nöjes- och/eller evenemangstjänster har inletts i kvartersområdet för servicebyggnader i kvarteret 51164 eller i byggnadsskyddsområdet i en storlek av minst 3 000 m²-vy, så att åtminstone byggnadernas grunder har anlagts.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

Byggrätt.

Bostadsutrymmen får byggas på vinden.

I markplansvåningen får arbetsutrymmen för de boende placeras.

Gemensamma utrymmen och förråd för friluftsutrustning får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen. De gemensamma utrymmena får användas som arbetsutrymmen för de boende.

Förråd för lös egendom får placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten.

En del som överskrider 15 m²-vy i bostadshusets trapphus får byggas på varje våning utöver den våningsyta som anges i detaljplanen.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som fungera som utgång i händelse av brand byggas det egentliga trapphuset.

Tekniset tilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Tonttien 2 – 4 väestönsuojatilat ja tekniset tilat saa rakentaa yhteisiksi AK-korttelialueella.

Asukkaita palvelevat yhteistilat ja polkupyörävarastot saa rakentaa yhteisiksi koko korttelissa ja niitä saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Melu

Melutaso 55 dB ei saa päivällä ylittyä oleskeluparvekkeilla.

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Autokannan sähköistymisen vaatimukset tulee huomioida rakennushankkeen suunnitelmissa mm. lataustarpeen ja sen arvioidun kehittymisen osalta. Rakennuslupavaiheessa tulee esittää ratkaisun perustelut.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.

Rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueelle joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Katto ja julkisivut

Kattomuodon tulee olla harjakatto.

Kattomateriaalin ja -värin tulee olla punatiilen väristä tiiltä tai tummanharmaata, konesaumattua peltiä.

Rakennuksen pitkille sivuille tulee rakentaa kattolyhtyjä, joiden ulkomitoista leveys on enintään 3 m, korkeus enintään 3 m ja etäisyys toisiinsa ei saa alittaa 3 m. Kattolyhdyissä ei saa olla näkyvää harjakattoa, vaan kattokallistuksen tulee olla eteen tai sivulle.

Julkisivujen tulee olla pystylaudoitettua puuta tai puhtaaksimuurattua tiiltä maantasokerrosta lukuun ottamatta.

Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.

Asuinkerrostalojen julkisivujen värisävyn tulee vaihdella lamelleittain, mutta sävyjen tulee olla keskenään yhteensopivia. Värivariaatioiden tulee olla maanläheisistä harmaan sävyistä punatiilen sävyihin.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas.

Skyddsrum och tekniska utrymmen för tomterna 2–4 får byggas så att de är gemensamma i kvartersområde AK.

Gemensamma utrymmen och cykelförråd som betjänar de boende får byggas så att de är gemensamma i hela kvarteret och de får placeras i kvartersområde AH.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Buller

Bullernivån 55 dB får inte överskridas dagtid på balkongerna.

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Kraven i samband med elektrifieringen av bilparken ska beaktas i byggprojektets planer bl.a. med tanke på laddningsbehovet och dess uppskattade utveckling. I bygglovsfasen ska lösningens grunder presenteras.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Trapphusen ska ha dagsljusintag.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner får skjuta ut i kvartersområde AH.

Soprum ska placeras i en byggnad och/eller i LPA-området antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Tak och fasader

Takformen ska vara sadeltak.

Takmaterial och -färg ska bestå av rödtegelfärgat tegel eller mörkgrå maskinfalsad plåt.

På byggnadens långsidor ska takkupor byggas, vars yttermått är en bredd på högst 3 m, höjd högst 3 m och avståndet mellan dem får inte underskrida 3 m. Takkuporna får inte ha ett synligt sadeltak, utan taket ska luta framåt eller åt sidan.

Fasaderna ska bestå av stående brädfodring eller renmurat tegel med undantag av markplansvåningen.

I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.

Färgnyansen i flervåningshusens fasader ska variera lamellvis, men nyanserna ska vara i harmoni med varandra. Färgerna ska variera mellan jordnära grå nyanser till rödtegelnyanser.

Julkisivut saavat poiketa maantasokerroksessa julkisivukäsittelyltään tai -materiaaliltaan muista kerroksista, olla muita kerroksia tummempia ja olla tiiltä, luonnonkiveä tai pystyuritettua betonia. Maantasokerroksen julkisivu voi olla käsitelty yhtenäisesti kaikissa taloissa.

Ikkuna-aukkojen ja ikkunaovien tulee olla pystysuuntaisia. Maantasokerroksen yleisten tilojen ikkunat voivat olla isoja. Ikkunat ja ikkunaovet tulee toteuttaa pystysuorissa riveissä. Parvekkeiden sijoittelussa tulee olla vaihtelua siten, että kaikki parvekkeet eivät ole pystysuunnassa kohdakkain.

Piharakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Parvekkeet ja ulokkeet

Jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, viherhuone tai terassi.

Rakennusrungosta ulkonevat parvekkeet tulee tehdä pinnakaiteellisina ja keveän vaikutelman antavina.

Maahan ulottuvia, rakennuksen rungon ulkopuolella olevia parvekkeen kannattajia ei sallita.

Ylästöntien puoleisiin julkisivuihin saa sijoittaa vain ranskalaisia parvekkeita tai sisäänvedettyjä lasitettuja parvekkeita.

Pihat

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue tulee sijoittaa AH-korttelialueelle.

Korttelin piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Polkupyöräpaikat

Asunnot vähintään 2 pp /asunto

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Autopaikat

Asunnot 1 ap /100 k-m², kuitenkin vähintään 2 ap/3 asuntoa.

Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle.

På markplansvåningen får fasaderna avvika från de övriga våningarna till fasadbehandlingen eller -materialet, vara mörkare eller bestå av tegel, natursten eller lodrätt spårad betong. Markplansvåningens fasad kan vara likadant behandlad i alla hus.

Fönsteröppningar och fönsterdörrar ska vara placerade i höjdled. Fönstren i de allmänna utrymmena på markplansvåningen kan vara stora. Fönster och fönsterdörrar ska placeras i vertikala rader. Placeringen av balkonger ska variera så att inte alla balkonger står mittemot varandra i lodrät riktning.

Gårdens konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

Balkonger och utskjutande partier

Varje bostad ska ha en balkong, ett grönrum eller en terrass.

Balkonger som skjuter ut från byggnadsstommen ska förses med spjälräcken och ge ett lätt intryck.

Balkongstöttor som når ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.

Endast franska balkonger eller indragna inglasade balkonger får placeras på fasaderna mot Övitsbölevägen.

Gårdar

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Den gemensamma gröneffektiviteten i kvartersområdena AK och AH ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

Kvarterets gemensamma lek- och vistelseområde ska placeras i kvartersområde AH.

Kvarterets gårdsområden ska delas upp med olika ytbeläggningar och planteringar.

Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Bostadsgårdarna får avgränsas med häckar som kan klippas.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen samt också i kvartersområde AH.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Cykelplatser

Bostäder minst 2 cp/ bostad

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

Cykelplatser får placeras i kvartersområdet AH.

Bilplatser

Bostäder 1 bp/100 m²-vy, dock minst 2 bp/3 bostäder.

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till omarkerade platser på parkeringsområdet.

Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m², sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m² porraskäytävien läheisyyteen.

Asuntojen autopaikat ja vieraspaikat tulee sijoittaa LPA-alueelle.

Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Varastot, viherhuoneet ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Utöver normen ska 1 bp / 1 500 m²-vy anvisas för gästparkering samt 1 bp / 5 000 m²-vy i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Bostädernas bilplatser och gästplatser ska placeras i LPA-området.

För kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering som betjänar bostadstomterna får 2 bp placeras i närheten av bostadshusens entréer.

Förråd, grönrum och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

AR

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartano-alueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m² laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Rakennusoikeus.

Irtaimistovarastot saa sijoittaa asunnon yhteyteen rakennusoikeuden lisäksi.

Tekniset tilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Asukkaita palvelevat yhteistilat ja polkupyörävarastot saa rakentaa yhteisiksi koko korttelissa ja niitä saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Melu

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Autokannan sähköistymisen vaatimukset tulee huomioida rakennushankkeen suunnitelmissa mm. lataustarpeen ja sen arvioidun kehittymisen osalta. Rakennuslupavaiheessa tulee esittää ratkaisun perustelut.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.

Kvartersområde för radhus och andra kopplade bostadshus.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för radhus och andra kopplade bostadshus ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Bostadsbyggandet i kvarteret 51164 får inte inledas innan byggandet av nybyggnader för nöjes- och/eller evenemangstjänster har inletts i kvartersområdet för servicebyggnader i kvarteret 51164 eller i byggnadsskyddsområdet i en storlek av minst 3 000 m²-vy, så att åtminstone byggnadernas grunder har anlagts.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

Byggrätt.

Förråd för lös egendom får placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas.

Gemensamma utrymmen och cykelförråd som betjänar de boende får byggas så att de är gemensamma i hela kvarteret och de får placeras i kvartersområde AH.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Buller

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Kraven i samband med elektrifieringen av bilparken ska beaktas i byggprojektets planer bl.a. med tanke på laddningsbehovet och dess uppskattade utveckling. I bygglovsfasen ska lösningens grunder presenteras.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.

Rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueelle joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Katto ja julkisivut

Kattomuodon tulee olla harjakatto.

Kattomateriaalin ja -värin tulee olla punatiilen väristä tiiltä tai tummanharmaata, konesaumattua peltiä.

Rakennuksen pitkille sivuille tulee rakentaa kattolyhtyjä, joiden ulkomitoista leveys on enintään 2,6 m, korkeus enintään 1,7 m julkisivun ja katon leikkauslinjan yläpuolella ja etäisyys toisiinsa ei saa alittaa 2,5 m. Kattolyhdyissä ei saa olla näkyvää harjakattoa, vaan kattokallistuksen tulee olla eteen tai sivulle.

Julkisivujen tulee olla pystylaudoitettua puuta tai puhtaaksi muurattua tiiltä. Julkisivujen materiaalin ja värisävyn tulee olla kaikissa asuinrakennuksissa sama.

Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.

Asuinrakennuksen ylin kerros tulee käsitellä julkisivussa ullakkomaisesti.

Ikkuna-aukkojen ja ikkunaovien tulee olla pystysuuntaisia. Ikkunat ja ikkunaovet tulee toteuttaa pystysuorissa riveissä.

Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Piharakennuksissa tulee suosia kasvikattoja.

Parvekkeet ja ulokkeet

Jokaisella asunnolla tulee asuntopihan lisäksi olla parveke, viherhuone tai terassi.

Viherhuoneita saa sijoittaa vain maantasokerroksiin.

Rakennusrungosta ulkonevat parvekkeet tulee tehdä pinnakaiteellisina ja keveän vaikutelman antavina.

Parvekkeiden rakentaminen ylimmän kerroksen pitkillä julkisivuilla on sallittu vain ranskalaisina parvekkeina tai julkisivupinnasta sisäänvedettyinä.

Maahan ulottuvia, rakennuksen rungon ulkopuolella olevia parvekkeen kannattajia ei sallita.

Pihat

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

AR-korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue tulee sijoittaa AH-korttelialueelle.

Rakentamattomat tontin osat tulee istuttaa.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Asuntokohtaisten terassien välissä saa olla enintään 4 m pitkä puurakenteinen aita. Muutoin asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner får skjuta ut i kvartersområde AH.

Soprum ska placeras i en byggnad och/eller i LPA-området antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Tak och fasader

Takformen ska vara sadeltak.

Takmaterial och -färg ska bestå av rödtegelfärgat tegel eller mörkgrå maskinfalsad plåt.

På byggnadens långsidor ska takkupor byggas, av vars yttermått en bredd på högst 2,6 m, en höjd på högst 1,7 m ligger ovanför fasadens och takets skärningslinje och avståndet mellan dem får inte underskrida 2,5 m. Takkuporna får inte ha ett synligt sadeltak, utan taket ska luta framåt eller åt sidan.

Fasaderna ska bestå av stående brädfodring eller renmurat tegel. Fasaderna ska ha samma material och färgnyans i alla bostadshus.

I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.

Bostadshusets översta våning ska behandlas i fasaden på ett vindsliknande sätt.

Fönsteröppningar och fönsterdörrar ska vara placerade i höjdled. Fönster och fönsterdörrar ska placeras i vertikala rader.

Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

I gårdsbyggnaderna ska gröntak prioriteras.

Balkonger och utskjutande partier

Varje bostad ska utöver en bostadsgård ha en balkong, ett grönrum eller en terrass.

Grönrum får endast placeras på markplansvåningar.

Balkonger som skjuter ut från byggnadsstommen ska förses med spjälräcken och ge ett lätt intryck.

Byggande av balkonger på översta våningens fasader tillåts endast som franska balkonger eller så att de är indragna från fasadytan.

Balkongstöttor som når ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.

Gårdar

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som ska planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Gröneffektiviteten i kvartersområde AR ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

Kvarterets gemensamma lek- och vistelseområde ska placeras i kvartersområde AH.

Obyggda tomtdelar ska förses med planteringar.

Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Mellan de bostadsvisa terrasserna får det finnas ett högst 4 m långt staket av trä. Annars får bostadsgårdarna avgränsas med häckar som kan klippas.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen samt också i kvartersområde AH.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Bygplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Polkupyöräpaikat

Asunnot vähintään 2 pp /asunto

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Cykelplatser

Bostäder minst 2 cp/ bostad

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

Cykelplatser får placeras i kvartersområdet AH.

Autopaikat

Asuinpientalot 1,5 ap/ asunto

Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle.

Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m² sisäänkäyntien läheisyyteen.

Asuntojen autopaikat ja vieraspaikat tulee sijoittaa pääosin LPA-alueelle.

Varastot, viherhuoneet ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Bilplatser

Småhus 1,5 bp/ bostad

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till omarkerade platser på parkeringsområdet.

Utöver normen ska 1 gästplats /1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas i närheten av entréerna för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Bostädernas bilplatser och gästplatser ska huvudsakligen placeras i LPA-området.

Förråd, grönrum och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Korttelialueelle tulee sijoittaa koko korttelin asukkaita palvelevia yhteistiloja sekä korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Korttelialueelle saa sijoittaa korttelin rakennuksia palvelevia energiakaivoja.

Korttelialueelle saa sijoittaa polkupyörävarastoja enintään 160 k-m².

Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Piha- ja varastorakennuksissa tulee suosia kasvikattoja.

AK- ja AR-korttelialueiden rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Varastot ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Piha

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

I kvartersområdet ska det placeras gemensamma utrymmen som betjänar boende i hela kvarteret samt en lek- och vistelseplats som är gemensam för kvarteret.

I kvartersområdet får energibrunnar som betjänar kvarterets byggnader placeras.

I kvartersområdet får högst 160 m²-vy cykelförråd placeras.

Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

I gårds- och förrådsbyggnaderna ska gröntak prioriteras.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner i kvartersområdena AK och AR får skjuta ut i kvartersområde AH.

Förråd och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Gården

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Korttelialueen piha tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla.

AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

AK- ja AR-korttelialueiden hulevesien viivytys voidaan järjestää AH-korttelialueella.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Kvarterets gård ska delas upp med olika ytbeläggningar och planteringar.

Den gemensamma gröneffektiviteten i kvartersområdena AK och AH ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

För kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering som betjänar bostadstomterna får 2 bp placeras i närheten av bostadshusens entréer.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Fördröjningen av dagvatten från kvartersområdena AK och AR kan ordnas i kvartersområde AH.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

P

Palvelurakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Palvelurakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, rakenteiden,mainoslaitteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, muuntamon sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa.

Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Muuntamo tulee sopeuttaa osaksi rakennettavaa ympäristöä myös väritykseltä ja julkisivumateriaalinsa osalta.

Kvartersområde för servicebyggnader.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Kvartersområdet för servicebyggnader ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Material, konstruktioner, reklamanordningar och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området är det tillåtet att placera restaurang-, nöjes- och underhållningstjänster, närtjänster, affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, kultur-, utställnings-, undervisnings- och samlingslokaler, arbetslokaler som inte stör miljön, bastuutrymmen, en transformatorstation samt idrotts- och fritidsverksamhet.

Specialaffärer eller stora detaljhandelsenheter som kräver mycket utrymme får inte placeras i området.

Transformatorstationen ska anpassas så att den bildar en del av den miljö som byggs också för färgsättningens och fasadmaterialets del.

Rakennusoikeus.

Toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen kokonaiskerrosalasta.

Tekniset tilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Byggrätt.

Det sammanlagda antalet kontorslokaler får utgöra högst 15 % av områdets totala våningsyta.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Maaperä

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Markens beskaffenhet

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Melu

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Buller

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Rakennukset	**Byggnader**
Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.	Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.
Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.	I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.
Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.	Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.
Lastaus- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen. Ulkovarastointia ei sallita.	Utrymmen för lastning och underhåll ska placeras i en byggnad. Utomhuslagring tillåts inte.
Jätetilat tulee sijoittaa rakennuksiin tai sääsuojatusti aitauksiin.	Soprum ska placeras i byggnader eller väderskyddade inhägnader.
Piharakenteiden tulee sopia päärakennusten arkkitehtuuriin.	Gårdens konstruktioner ska passa ihop med huvudbyggnadernas arkitektur.
Rakennusta nro 12 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller byggnad nr 12:**
Rakennuksessa tulee olla kolmiharjainen harjakatto. Kattokulmien tulee vaihdella välillä ~ 25° - 60°.	Byggnaden ska ha sadeltak med tre åsar. Takvinklarna ska variera mellan ~ 25° - 60°.
Rakennuksen korkeimman harjan tulee olla harjoista keskimmäinen. Etelä- ja pohjoisjulkisivuilla julkisivun ja katon leikkauspisteen korkeus saa olla enintään 7 m maanpinnasta.	Den mellersta åsen ska vara byggnadens högsta ås. På södra och norra fasaderna får fasadens och takets skärningspunkt ligga högst 7 m från markytan.
Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko paikalla muurattua tiiltä, puuta tai corten-terästä. Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, konesaumattua peltiä tai corten-terästä. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.	Byggnadernas fasader ska bestå av antingen platsmurat tegel, trä eller cortenstål. Takmaterialet ska bestå av tegel, maskinfalsad plåt eller cortenstål. Cortentak ska användas endast med cortenfasader. Maskinfalsat plåttak ska användas endast med trädfasader.
Rakennuksia nro 13 ja 14 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller byggnaderna nr 13 och 14:**
Rakennuksissa tulee olla muodoltaan kumpuilevat kasvikatot, jotka paikoin ulottuvat maahan asti.	Byggnaderna ska ha gröntak som till sin form är kuperade och som på sina ställen når ända ner till marken.
Rakennuksen nro 13 vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään kartanomäen lakikorkeuden tasolla. Rakennus saa saavuttaa tämän korkeustason vain kerran.	Den högsta höjden hos yttertaket i byggnad nr 13 får högst ligga i nivå med gårdsbackens högsta höjd. Byggnaden får nå denna höjd endast en gång.
Rakennuksen nro 14 vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään rakennuksen nro sr/6, juurrutuskellarin, harjan tasolla. Rakennus saa saavuttaa tämän korkeustason vain kerran.	Den högsta höjden hos yttertaket i byggnad nr 14 får högst ligga i nivå med åsen på byggnad nr sr/6, groningskällaren. Byggnaden får nå denna höjd endast en gång.
Rakennukset tulee tehdä pääosin puurakenteisena.	Byggnaderna ska huvudsakligen byggas av trä.
Pihat	**Gårdar**
Ulkoalueet tulee säilyttää kaikille avoimina.	Utomhusområdena ska bevaras så att de är öppna för allmänheten.
Ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.	I anslutning till det första bygglovet ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.
Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.	Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.
Vanhan, asvaltoidun alueen maisemointi tulee toteuttaa ensimmäisen rakennushankkeen yhteydessä.	Det gamla asfalterade området ska anpassas till landskapet i samband med det första byggprojektet.
Backaksenojan suuntainen ulkoilureitti tulee toteuttaa kaupungin ohjeiden mukaan. Ulkoilureitin tulee olla aina yleisesti käytettävissä.	Friluftsleden som följer Backasbäcken ska anläggas i enlighet med stadens anvisningar. Friluftsleden ska alltid vara allmänt tillgänglig.
Pysäköintialue on sovitettava maastoon maaston muotoja seuraillen ja ilman maisemaa muuttavia, suuria tasauksia ja pengerryksiä.	Parkeringsområdet ska anpassas till terrängen så att det följer terrängens former och utan stora utjämningar eller terrasseringar som förändrar landskapet.
Pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia.	Parkeringsområdets körvägar ska bestå av stenmjöl eller motsvarande och parkeringsrutorna ska vara gräsarmerade.
Pysäköintialue korttelin länsiosassa tulee istuttaa puutarhamaiseksi kukkivin puin siten, että yhtä puuta kohden on enintään 4,7 autopaikkaa.	Parkeringsområdet i kvarterets västra del ska planteras trädgårdslikt med blommande träd så att det finns högst 4,7 bilplatser för varje träd.
Karttatien länsipuolella olevalle pysäköintialueelle tulee istuttaa kukkivia pienpuita siten, että yhtä puuta kohden on enintään 3,1 autopaikkaa.	På parkeringsområdet väster om Kartvägen ska blommande små träd planteras så att det finns högst 3,1 bilplatser för varje träd.
Puut tulee istuttaa siten, että näkymiä Ylästöntieltä kohti avointa maisemaa säilyy.	Träden ska planteras så att utsikten över det öppna landskapet från Övitsbölevägen bevaras.
Pysäköintialueille istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infra-RYL:n mukaisilla kasvualustoilla.	Levnadsmöjligheterna hos de träd som planteras på parkeringsområdena ska tryggas med växtunderlag enligt InfraRYL.
Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,0.	Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0.
Korttelialuetta ja tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.	Gränserna mellan kvartersområdet och tomterna får inte inhägnas.
Väliaikaiset rakenteet tapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat sallittuja.	Temporära konstruktioner för att styra trafiken under evenemang är tillåtna.

Hulevedet

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta.

Polkupyörä- ja autopaikat

Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Palvelurakennusten korttelialueelle saa sijoittaa myös rakennussuojelualueen autopaikkoja.

Dagvatten

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen.

Cykel- och bilplatser

Behovet av cykel- och bilplatser fastställs i samband med bygglovet.

I kvartersområdet för servicebyggnader får också byggnadsskyddsområdets bilplatser placeras.

KL

Liikerakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Liikerakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueelle saa rakentaa rakennussuojelualuetta palvelevia tiloja.

Tekniset- ja huoltotilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Ulkovarastointia ei sallita.

Rakennukset

Liiketilojen tulee avautua länteen.

Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta.

Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä.

Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto avoräystäin.

Lastaus-, jäte- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen.

Maaperä

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Pihat

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Pysäköintialue tulee rajata ja jakaa osiin matalin pensasistutuksin.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

Polkupyörä- ja autopaikat

Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för affärsbyggnader ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området får det byggas utrymmen som betjänar byggnadsskyddsområdet.

Tekniska utrymmen och serviceutrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i planen.

Utomhuslagring tillåts inte.

Byggnader

Affärslokalerna ska öppna sig västerut.

Byggnadens fasader ska bestå av antingen rödtegel eller rödmyllat trä.

Takmaterialet ska bestå av rödtegel.

Takformen ska vara sadel- eller valmtak med öppen takfot.

Utrymmen för lastning, avfall och underhåll ska placeras i byggnaden.

Markens beskaffenhet

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Gårdar

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Parkeringsområdet ska avgränsas och delas in i delar med låga buskplanteringar.

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9.

Cykel- och bilplatser

Behovet av cykel- och bilplatser fastställs i samband med bygglovet.

VP

Puisto.

Alue valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Alueella käytettävien materiaalien, rakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Puisto liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen.

Alue säilytetään pääosin avoimena maisemana.

Pyöräilyn laatukäytävän, baanan, tulee olla kovapintainen ja tasainen.

Muut kulkureitit tulee tehdä pääosin kivituhka- tai sorapintaisina.

Park.

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Den växtlighet som ska planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Material, konstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Parken ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård.

Området bevaras huvudsakligen som ett öppet landskap.

Kvalitetskorridoren för cykeltrafik, banan, ska ha en hård yta och den ska vara jämn.

Övriga färdvägar ska anläggas så att de huvudsakligen är belagda med stenmjöl eller grus.

Ennen siltojen, ulkoilureittien ja pyöräilyn laatukäytävän rakentamista tulee selvittää maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Innan broar, friluftsleder och en kvalitetskorridor för cykeltrafik byggs ska markens stabilitet undersökas och beaktas.

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

VL

Lähivirkistysalue.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Lähivirkistysalue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Alueella käytettävien rakenteiden, materiaalien ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Maanomistajan tai -haltijan tulee toteuttaa lähivirkistysalue kaupungin hyväksymän puistosuunnitelman mukaisena.

Krakanojan ja Backaksenojan suuntaiset ulkoilureitit tulee toteuttaa ja pitää kunnossa kaupungin ohjeiden mukaan. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti tulee toteuttaa 4,5 m leveänä ja kivituhkapintaisena. Ulkoilureittien tulee olla aina yleisesti käytettävissä.

Muut kulkureitit tulee tehdä pääosin kivituhka- tai sorapintaisina.

Alue säilytetään pääosin avoimena maisemana.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Backaksen kartanon ympäristö on arvokasta peltolinnustoaluetta. Alueella tulee säilyttää tai istuttaa puuryhmiä tukemaan linnuston elinolosuhteita. Mikäli alueella on tarpeen kaataa puita, ei puidenkaatoja saa tehdä lintujen pesimäaikaan 1.4. - 31.7.

Avoimena säilytettävät alueet tulee pääosin toteuttaa kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina niittyinä sekä maisemapeltoina ja muina viljelyalueina. Alueella tulee välttää nurmikoiden perustamista.

Alueelle ei saa pystyttää aitoja. Väliaikaiset rakenteet tapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat sallittuja.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Område för närrekreation.

Området är en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Närrekreationsområdet ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Konstruktioner, material och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Markägaren eller -innehavaren ska anlägga ett närrekreationsområde enligt en parkplan som godkänts av staden.

Friluftslederna som följer Skrakabäcken och Backasbäcken ska anläggas och underhållas enligt stadens anvisningar. Friluftsleden som följer Skrakabäcken ska anläggas med en bredd av 4,5 m och med en beläggning av stenmjöl. Friluftslederna ska alltid vara allmänt tillgängliga.

Övriga färdvägar ska anläggas så att de huvudsakligen är belagda med stenmjöl eller grus.

Området bevaras huvudsakligen som ett öppet landskap.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Omgivningen runt Backas gård är ett värdefullt fältfågelområde. Trädgrupper ska bevaras eller planteras i området för att stödja fågelbeståndets levnadsförhållanden. Om träd behöver fällas i området får avverkning inte göras under fåglarnas häckningstid 1.4–31.7.

Områden som ska bevaras öppna ska huvudsakligen förverkligas med en växtlighet bestående av ängar i naturtillstånd samt landskapsåkrar och andra odlingsområden. I området ska man undvika att anlägga gräsmattor.

Staket får inte uppföras i området. Temporära konstruktioner för att styra trafiken under evenemang är tillåtna.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

LPA

Autopaikkojen korttelialue

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Autopaikkojen korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen.

Korttelialueella käytettävien materiaalien, rakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueella ei saa tehdä maisemaa muuttavia, suuria tasauksia ja pengerryksiä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa eikä se estä näkymiä Ylästöntien suunnasta peltoalueille.

Alueelle tulee istuttaa vähintään 20 puuta, joista osa sijoittuu autopaikkojen väliin siten, että puiden välissä on enintään 10 autoa.

Istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infraRYL:n mukaisilla kasvualustoilla.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

Alueelle saa sijoittaa AK- ja AR-korttelialueiden jätetiloja joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää pääasiassa vain ajoreiteillä.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Kvartersområde för bilplatser

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Kvartersområdet för bilplatser ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård.

Material, konstruktioner och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området är det inte tillåtet att göra stora utjämningar eller terrasseringar som förändrar landskapet.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön och att den inte blockerar utsikten över åkerområdena från Övitsbölevägen.

I området ska minst 20 träd planteras, varav en del placeras mellan bilplatserna så att det är högst 10 bilar mellan träden.

Levnadsmöjligheterna hos de träd som planteras ska tryggas med tillräckliga växtunderlag enligt InfraRYL.

Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 0,9.

I området får soprum för kvartersområdena AK och AR placeras antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Beläggning som inte släpper igenom vatten får huvudsakligen endast användas på körvägar.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggarbetsplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

SL

Luonnonsuojelualue.

Alue rauhoitetaan luonnonsuojelulain 24 §:n perusteella.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Jos ulkoilureitti, polku tai silta rakennetaan alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.5, tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Naturskyddsområde.

Området skyddas med stöd av 24 § i naturvårdslagen.

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Om en friluftsled, stig eller bro byggs i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1.5 ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggarbetsplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT 89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

SR

Rakennussuojelualue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen.

Byggnadsskyddsområde.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Alla byggnader i herrgårdsområdet och den historiska parken bildar en funktionell helhet, där byggnadsskyddet och miljöskyddet knyts samman. Områdets användning ska anpassa sig efter den historiska herrgårdsmiljön.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, asuntoja, varastoja, autonsäilytystiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa.

I området är det tillåtet att placera restaurang-, nöjes- och underhållningstjänster, närtjänster, affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, kultur-, utställnings-, undervisnings- och samlingslokaler, arbetslokaler som inte stör miljön, bastuutrymmen, bostäder, förråd, bilförvaringsutrymmen samt idrotts- och fritidsverksamhet.

Asumista saa sijoittaa asemakaavakartalla as-merkinnällä osoitettuihin rakennuksiin.

Boende får förlaggas till byggnader som anvisats med beteckningen as på detaljplanekartan.

Merkinnällä sr/8 osoitettuun rakennukseen saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä.

I byggnaden som anvisats med beteckningen sr/8 får bostäder endast placeras i lokaler i byggnadens östra gavel, vilka tidigare använts för boende.

Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Specialaffärer eller stora detaljhandelsenheter som kräver mycket utrymme får inte placeras i området.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennuksiin tai sääsuojatusti aitauksiin.

Soprum ska placeras i byggnader eller väderskyddade inhägnader.

Alueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Suojeltavien rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i de skyddade byggnaderna ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

Uusittaessa suojeltavien rakennusten täydentäviä rakennusosia, kuten ikkunoita tai ovia, tulee ne sopeuttaa rakennuksen alkuperäiseen ilmeeseen. Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakennustoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

När de skyddade byggnadernas kompletterande byggnadsdelar förnyas, som fönster eller dörrar, ska de anpassas till byggnadens ursprungliga utseende. För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i en byggnad ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

Ennen vanhoissa rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. Mikäli rakennuksissa todetaan lepakoiden levähdys- tai lisääntymispaikkoja, on oltava yhteydessä alueelliseen luonnonsuojeluviranomaiseen jatkosuunnitteluohjeiden saamiseksi.

Innan det görs ändringsarbeten i gamla byggnader ska förekomsten av fladdermöss utredas. Ifall det i byggnaderna konstateras rast- och förökningsplatser för fladdermöss ska den regionala naturskyddsmyndigheten kontaktas för anvisningar om fortsatt planering.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Suojeltavaa rakennusta 1 (BACKAKSEN KARTANO) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **1 (BACKAS HERRGÅRD)**:

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.

Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.

Suojeltavaa rakennusta 2 (KELLARIVAJA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennuksen osa. Rakennuksen kivikellaria ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **2 (KÄLLARSKJULET)**:

En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnadsdel. Byggnadens stenkällare får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten utföras som riskerar bevarandet av de värden som nämns ovan.

Suojeltavaa rakennusta 3 (TILANHOITAJAN ASUINRAKENNUS) koskevia määräyksiä:

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **3 (FÖRVALTARENS BOSTADSHUS)**:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.

Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.

Suojeltavaa rakennusta 4 (PUUTARHURIEN ASUNTO) koskevia määräyksiä:

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **4 (TRÄDGÅRDSMÄSTARNAS BOSTAD)**:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Rakennuksen kivisokkeli, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.

Byggnadens stensockel, timmerstomme och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.

Suojeltavaa rakennusta 5 (NARIKKA) koskevia määräyksiä:

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **5 (NARIKKA)**:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Rakennuksen kivisokkeli säilytetään, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.

Byggnadens stensockel bevaras, timmerstommen och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.

Suojeltavaa rakennusta 6 (JUURRUTUSKELLARI) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **6 (GRONINGSKÄLLAREN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, kivisokkeli, vellikello ja lastauslaituri suojellaan. Julkisivujen värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens utseende, stensockel, vällingklocka och lastkaj skyddas. Fasadernas färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Suojeltavaa rakennusta 7 (PAJA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **7 (SMEDJAN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto ja ominaispiirteet suojellaan.	Byggnadens utseende och kännetecknande drag skyddas.
Rakennuksen ulkoseinien saastuneisuus tulee tutkia ennen korjaus- ja muutostoimenpiteitä.	Före reparations- och ändringsåtgärder ska föroreningsgraden i byggnadens ytterväggar undersökas.
Suojeltavaa rakennusta 8 (KIVISIKALA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **8 (STENSVINHUSET)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto, seinät ja aukotus suojellaan.	Byggnadens utseende, yttertak, väggar och öppningar skyddas.
Rakennuksen lautaverhoillun, ulkonevan rakennusosan osalta sokkelin kivet tulee säilyttää. Puurakenteisen osan voi korvata uudisosalla.	I fråga om byggnadens brädbeklädda, utskjutande byggnadsdel ska sockelstenarna bevaras. Trädelen kan ersättas med en ny del.
Suojeltavaa rakennusta 9 (NAVETTA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **9 (LADUGÅRDEN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto, vesikatto, vellikello sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla.	Byggnadens entydiga utseende, yttertak, vällingklockan samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen.
Suojeltavaa rakennusta 10 (KUIVAAMO-PUIMALA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **10 (TORK-TRÖSKHUSET)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Suojeltavaa rakennusta 11 (MUUNTAJARAKENNUS) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **11 (TRANSFORMATORBYGGNADEN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens utseende, yttertak samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Uudisrakennukset	**Nybyggnader**
Uudisrakennusten tulee tyyliltään sopeutua historialliseen ympäristöönsä. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä museoviranomaisen lausunto sekä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelman sopeutumisen ympäristöönsä ja maastoon.	Nybyggnader ska vara anpassade till den historiska miljön. Till bygglovansökan ska museimyndighetens utlåtande bifogas samt en utredning som visar hur byggnaden/konstruktionen passar in i omgivningen och terrängen.
Uudisrakennuksiin sijoittuvien toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen uudisrakennusten kokonaiskerrosalasta.	Det sammanlagda antalet kontorslokaler som placeras i nybyggnader får utgöra högst 15 % av den totala våningsytan för områdets nybyggnader.
Tekniset- ja huoltotilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.	Tekniska utrymmen och serviceutrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i planen.
Rakennusten julkisivujen tulee olla punatiiltä, corten-terästä tai punamullattua tai peittomaalattua puuta.	Byggnadernas fasader ska bestå av rödtegel, cortenstål eller rödmyllat eller täckmålat trä.

Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, corten-terästä tai maalattua, konesaumattua peltiä. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.

Kattomuodon tulee olla harjakatto.

Rakennusta nro 15 koskevia määräyksiä:

Rakennuksen keskiosassa tulee olla symmetrinen harjakatto, jonka kaltevuus on 32° - 39° ja jonka sivuilla on molemmin puolin matalammat, ulos päin kaatavat lapekatot kaltevuudeltaan 11° - 27°.

Korkeimman harjan korkeus maanpinnasta saa olla enintään 18 m. Pitkän julkisivun korkeus maasta seinän ja katon leikkauskohtaan tulee olla enintään 5 m.

Rakennuksen päädyn tulee olla mittasuhteiltaan tasapainoinen ja pääsisäänkäynnin suunnassa kutsuva.

Pääsisäänkäyntiä tulee korostaa lasiseinällä.

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Pihat

Kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena.

Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja.

Hulevedet on käsiteltävä imeyttämällä ja/tai viivyttämällä viherpainanteissa ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Ulkovarastointia ei sallita.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja

Ainoastaan kaavakartalla osoitetuilla huoltoajoreiteillä saa käyttää asvalttia. Promenadin asvaltoidun alueen leveys saa olla enintään 5 metriä.

Pysäköintipaikat ja muut ajoväylät tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristöönsä.

Pysäköinti

Asuinrakennusten pihapiiriin saa sijoittaa autopaikkoja enintään 2 autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muut autopaikat sijoitetaan kartanoalueen pysäköintipaikoille tai autonsäilytystiloihin.

Polkupyörä- ja autopaikat

Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Autopaikkoja saa sijoittaa myös palvelurakennusten korttelialueelle.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

③

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Takmaterialet ska bestå av rödtegel, cortenstål eller målad maskinfalsad plåt. Cortentak ska användas endast med cortenfasader. Maskinfalsat plåttak ska användas endast med trädfasader.

Takformen ska vara sadeltak.

Bestämmelser som gäller byggnad nr 15:

Byggnadens mittparti ska ha ett symmetriskt sadeltak som har lutningen 32° - 39° och som på båda sidorna har lägre utåtsluttande pulpettak med taklutningen 11° - 27°.

Den högsta åsens höjd från markytan får vara högst 18 m. Den långa fasadens höjd från marken till väggens och takets skärningspunkt ska vara högst 5 m.

Byggnadens gavel ska till sina dimensioner vara balanserad och inbjudande i huvudentréns riktning.

Huvudentrén ska framhävas med en glasvägg.

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Gårdar

Herrgårdsområdet ska bevaras så att det är öppnet för allmänheten.

Områdets bostäder får inte förses med inhägnade privata gårdar.

Dagvattnen ska hanteras genom infiltrering och/eller genom fördröjning i grönsänkor innan de leds ut i det allmänna dagvattensystemet.

Utomhuslagring tillåts inte.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Asfalt får användas endast på de servicekörningsvägar son anvisats på plankartan. Promenadens alfalterade område får vara högst 5 meter brett.

Parkeringsplatser och övriga körbanor ska anläggas så att de är belagda med stenmjöl eller grus. Stenläggningar ska användas efter övervägande och de ska passa in i omgivningen.

Parkering

På bostadshusens gårdsområde får bilplatser placeras till ett antal av högst 2 bilar per bostadshus. Övriga bilplatser förläggs till herrgårdsområdets parkeringsplatser eller bilförvaringsutrymmen.

Cykel- och bilplatser

Behovet av cykel- och bilplatser bestäms i samband med bygglovet.

Bilplatser får också placeras i kvartersområdet för servicebyggnader.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

51	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
PAKK	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
51164	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
YLÄSTÖNTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
PROMENADI	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
3000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
u 4/5	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
α=39°	**Kattokaltevuus.**	**Taklutning.**
X	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
as	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.**	**Byggnadsyta där bostadshus får placeras.**
vm	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Byggnadsyta där transformator får placeras.**
t	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen**	**Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras**
jä	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.**	**Riktgivande byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.**
	Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.	**Linje som anger takåsens riktning.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
le	**Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa**	**För lek och utevistelse reserverad del av område**
ppl	**Ohjeellinen pyöräilyn laatukäytävä.**	**Riktgivande kvalitetskorridor för cykling.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.** Reitin tarkempi linjaus tulee tutkia toteutussuunnittelussa.	**Riktgivande friluftsled.** Ledens mer exakta sträckning ska undersökas vid planeringen av genomförandet.
wh	**Hulevesialue.**	**Dagvattenområde.**
wr	**Ohjeellinen hulevesireitti.**	**Riktgivande dagvattenled.**
o o o o	**Säilytettävä/istutettava puurivi** Huonokuntoiset puut tulee tarvittaessa uusia.	**Trädrad som skall bevaras/planteras** Träd i dåligt skick ska vid behov förnyas.
vih	**Viherkatto.**	**Gröntak.**
o s o o o	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.** Backaksen kartanon hedelmätarhat tulee säilyttää. Näkymät kartanonmäeltä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää.	**Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.** Fruktträdgårdarna vid Backas gård ska bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken tvärs över fruktträdgården och bort mot kulturlandskapet ska bevaras.
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.** Puita uudistettaessa ne tulee korvata mielellään saman lajin yksilöillä. Puun juuristoalueella, 5 metriä puun tyvestä mitattuna, ei saa tehdä kaivuu- tai muita vastaavia töitä.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.** Då träd förnyas ska de helst ersättas med exemplar av samma trädslag. I området för trädets rotsystem, mätt 5 meter från trädets bas, får inga gräv- eller motsvarande arbeten utföras.

lmk	**Luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa.**	**Del av område som ska utvecklas naturenligt.**
sma	**Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.**	**Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.**
	Avoimen maiseman erityispiirteet tulee säilyttää. Maisemassa olevat yksittäispuut voidaan säilyttää. Kulkuväyliä, pintamateriaaleja, rakenteita ja istutuksia tulee hoitaa ja tarvittaessa uudistaa siten, että ympäristökokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Näkymät kartanonmäeltä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää.	Det öppna landskapets särdrag ska bevaras. Enskilda träd i landskapet kan bevaras. Förbindelseleder, ytmaterial, konstruktioner och planteringar ska skötas och vid behov förnyas så att miljöhelhetens kulturhistoriska värde bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken trävs över fruktträdgårder och bort mot kulturlandskapet ska bevaras. Växtligheten ska huvudsakligen vara låg.
	Rakenteet tulee tehdä riittävän matalina siten, että näkymät kartanonmäeltä ja Ylästöntieltä kohti kulttuurimaisemaa säilyvät.	Konstruktioner ska byggas så att de är tillräckligt låga på ett sådant sätt att utsikten från gårdsbacken och Övitsbölevägen över kulturlandskapet bevaras.
pima	**Alueen osa, jonka maaperä on saastunut.**	**Del av område vars mark är förorenad.**
	Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön.	På grund av avfallsupplag och marksubstanser som innehåller halter av skadliga ämnen är det i området endast tillåtet med sådan markbyggnad son förutssätts av nödvändiga konstruktioner och planteringar. I samband med markbyggandet ska man se till att skadliga ämnen inte kan spridas till omgivningen.
	Katu.	**Gata.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
ajo	**Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.**	**Riktgivande körförbindelse inom området.**
h	**Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa**	**För områdets interna servicetrafik reserverad del av område**
h	**Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.**
jk	**Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa**	**För områdets interna gångtrafik reserverad del av område**
jk	**Ohjeellinen alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.**	**Riktgivande del av område reserverad för områdets interna gångtrafik.**
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa	**För allmän gångtrafik reserverad del av område**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Riktgivande del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
(51164)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.**	**Siffrorna inom parentesen anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.**
/11	**Alueeseen tai kohteeseen liittyvä kirjain- tai numerotunnus.**	**Bokstavs- eller sifferkod för ett område eller objekt.**
sm	**Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain mukainen muinaismuistoalue.**	**Del av område inom vilken i lagen om fornminnen avsett fornminnesområde är beläget.**
	Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.	I området finns ett fast fornminne som är skyddat genom fornminneslagen (295/1963). Med stöd av fornminneslagen är det förbjudet att gräva i området, att täcka in det, ändra eller på annat sätt göra åverkan på området. Angående åtgärder och planer som gäller området måste museimyndigheten konsulteras.
	Jos ulkoilureitti tai muuta rakentamista osoitetaan muinaismuistoalueen päälle, tulee ensin tehdä arkeologiset koetutkimukset, joilla selvitetään, onko alueella säilynyt muinaisesta ihmistoiminnasta kertovia maakerroksia.	Om en friluftsled eller annat byggande anvisas på ett fornminnesområde ska arkeologiska provgrävningar först utföras för att utreda om marklager som vittnar om forntida mänsklig aktivitet bevarats i området.

sr

Suojeltava rakennus.

Byggnad som bör skyddas.

sra

Suojeltava raunio.

Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä vesisäiliön raunio, jota ei saa purkaa tai muuttaa siten, että sen historiallista arvoa turmellaan. Korjaus- ja muutostoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Ruin som skall skyddas.

En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull ruin efter en vattenreservoar som inte får rivas eller ändras så att dess historiska värde förstörs. För reparations- och ändringsarbeten ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

st

Suojeltava tie.

Alueen osa, jolla sijaitsee historiallisesti merkittävä tieosuus. Tien luonne ja linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Väg som skall skyddas.

Områdesdel där det finns ett vägavsnitt av historisk betydelse. Vägens karaktär och sträckning ska bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska den lokala museimyndighetens utlåtande inhämtas.

pov

Alue, jolle rakentaminen edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Område, där byggande förutsätter åtgärder för att stärka markgrunden.

MUUTA

Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta pohjaveden tasoa.

ÖVRIGT

Byggandet ska utföras så att det inte leder till förändringar i grundvattennivån.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __/__20__

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Vihertehokkuuslaskelma
/ Asuinkerrostalojen korttelialue AK ja asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue AH

Tuloskortti

Päivämäärä 7.5.2021

Osoite Backaksen tila, asuinkortteli AH+AK
Kaavan numero 512000 Backas elämyskeskus

Vihertehokkuuslaskelma

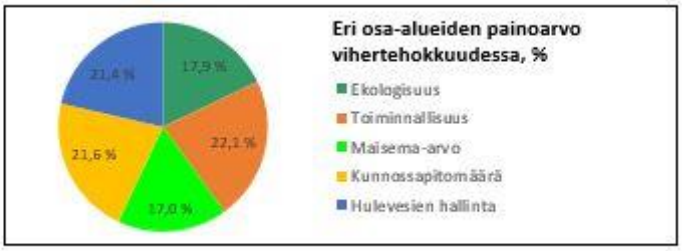
Viher-tehokkuus	1,3
Tavoitetaso	1,1

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
24,3	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
24,3	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	66,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
21 %	

kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue AR

Tuloskortti

Päivämäärä 7.5.2021

Osoite Backaksen tila, Asuinkortteli AR
Kaavan numero 210503 Backas elämyspuisto

Vihertehokkuuslaskelma

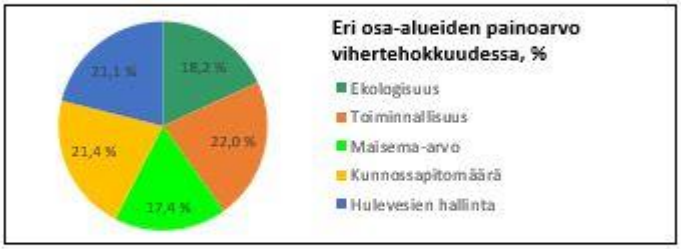
Viher-tehokkuus	1,2
Tavoitetaso	1,1

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

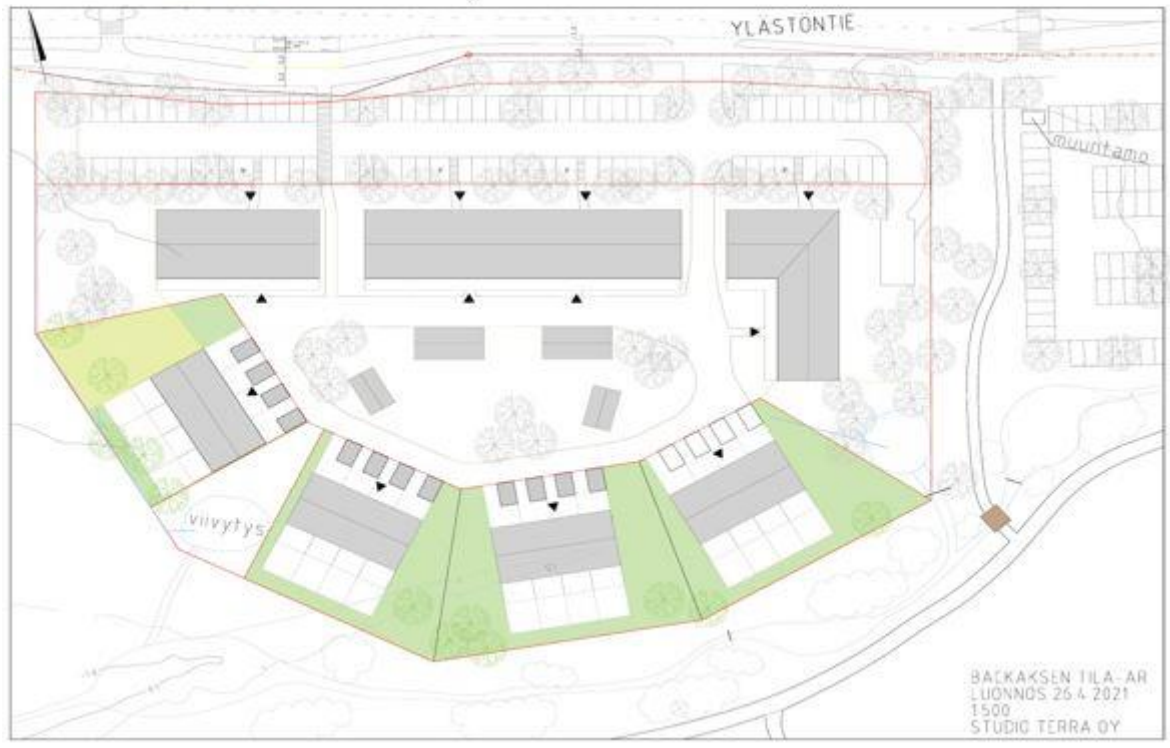
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**5**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
13,4	
Valuma kerroin C	
0,5	
Viivytystilavuustarve m^3	
13,4	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	13,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
12 %	

Kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Autopaikkojen korttelialue LPA

Tuloskortti

Päivämäärä 3.5.2021

Osoite Backaksen tila, asuinkortteli LPA
Kaavan numero 210503

Vihertehokkuuslaskelma

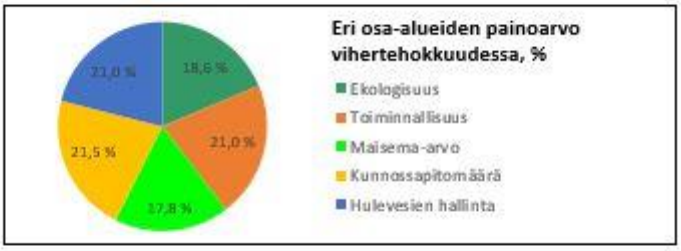
Viher-tehokkuus	1,7
Tavoitetaso	0,9

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	3	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
16,7	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
16,7	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	17,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
79 %	

Kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Palvelurakennusten korttelialue P

Tuloskortti

Päivämäärä 3.5.2021

Osoite Backaksen tila, P- Elämyskortteli, Ylästöntie 28, Pakkala

Kaavan numero -

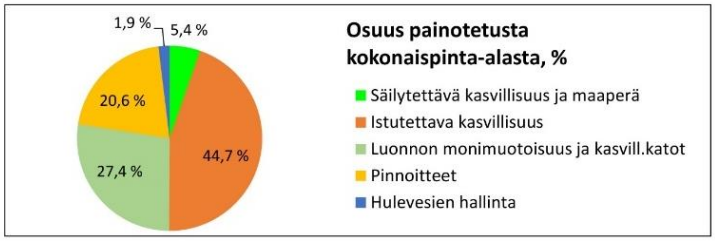
Vihertehokkuuslaskelma

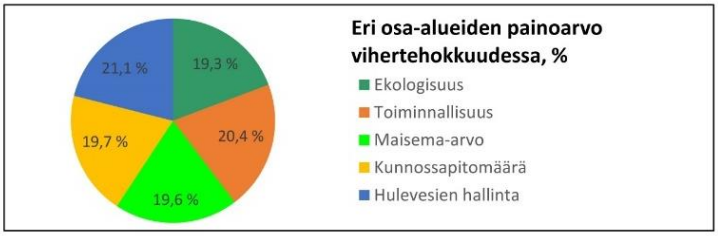
Viher-tehokkuus	1,6
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	3	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
76,5	
Valuma kerroin C	
0,4	
Viivytystilavuustarve m^3	
76,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	150,8
Läpäisemättömän pinnan osuus	
8 %	

Pihasuunnitelma

Vihertehokkuuslaskelma
/ Rakennussuojelualue SR

Tuloskortti

Päivämäärä 4.5.2021

Osoite Backaksen tila,SR-Alue, Ylästöntie 28, Pakkala

Kaavan numero -

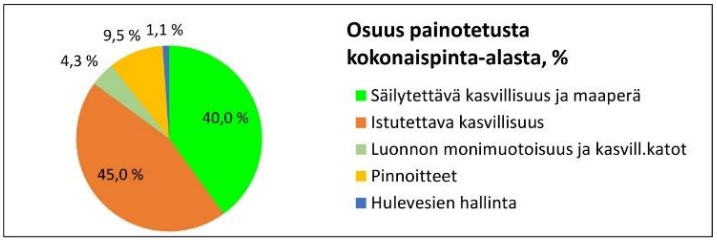
Vihertehokkuuslaskelma

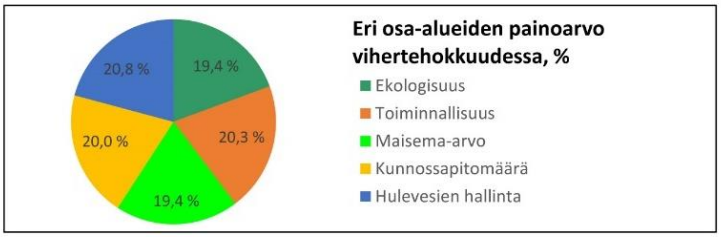
Viher-tehokkuus	1,7
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

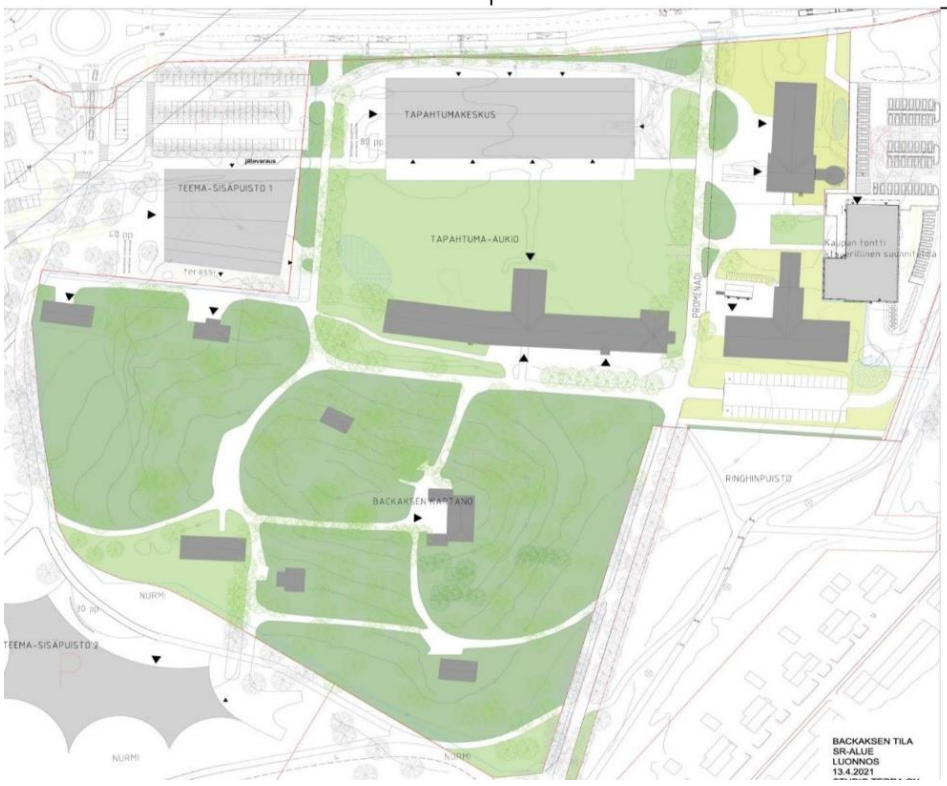
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
Istutettava kasvillisuus	3	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	1	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
140,5	
Valuma kerroin C	
0,4	
Viivytystilavuustarve m^3	
140,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	151,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
7 %	

Pihasuunnitelma

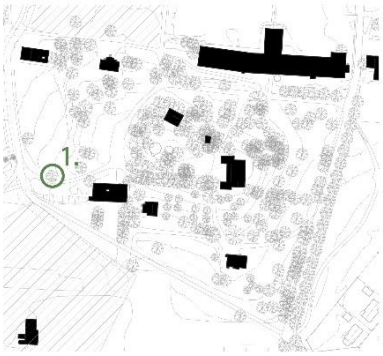

Puuinventointi / Loci Maisema-arkkitehdit

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 1 (VAAHTERA)

PUU 2 (VAAHTERA)

PUU 3 (VAAHTERA)

Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

1

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 4 (VAAHTERA)

PUU 5 (TAMMI)

PUU 6 (VAAHTERA)

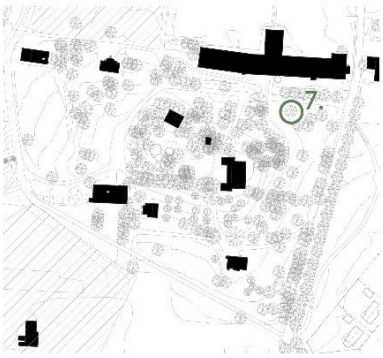
Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

2

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

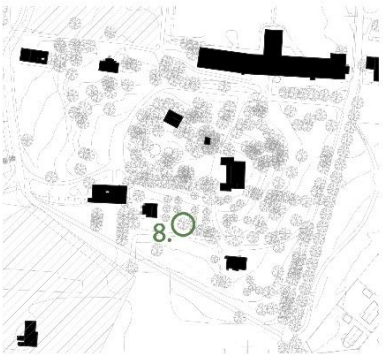
PUU 7 (VAAHTERA)

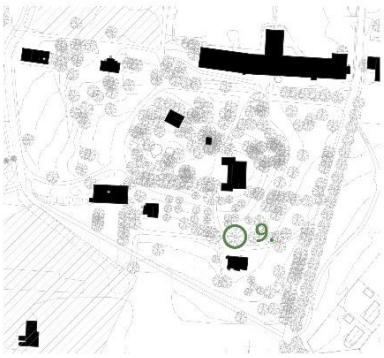
PUU 8 (VAAHTERA)

PUU 9 (TAMMI)

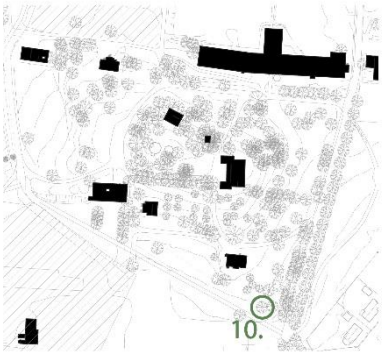

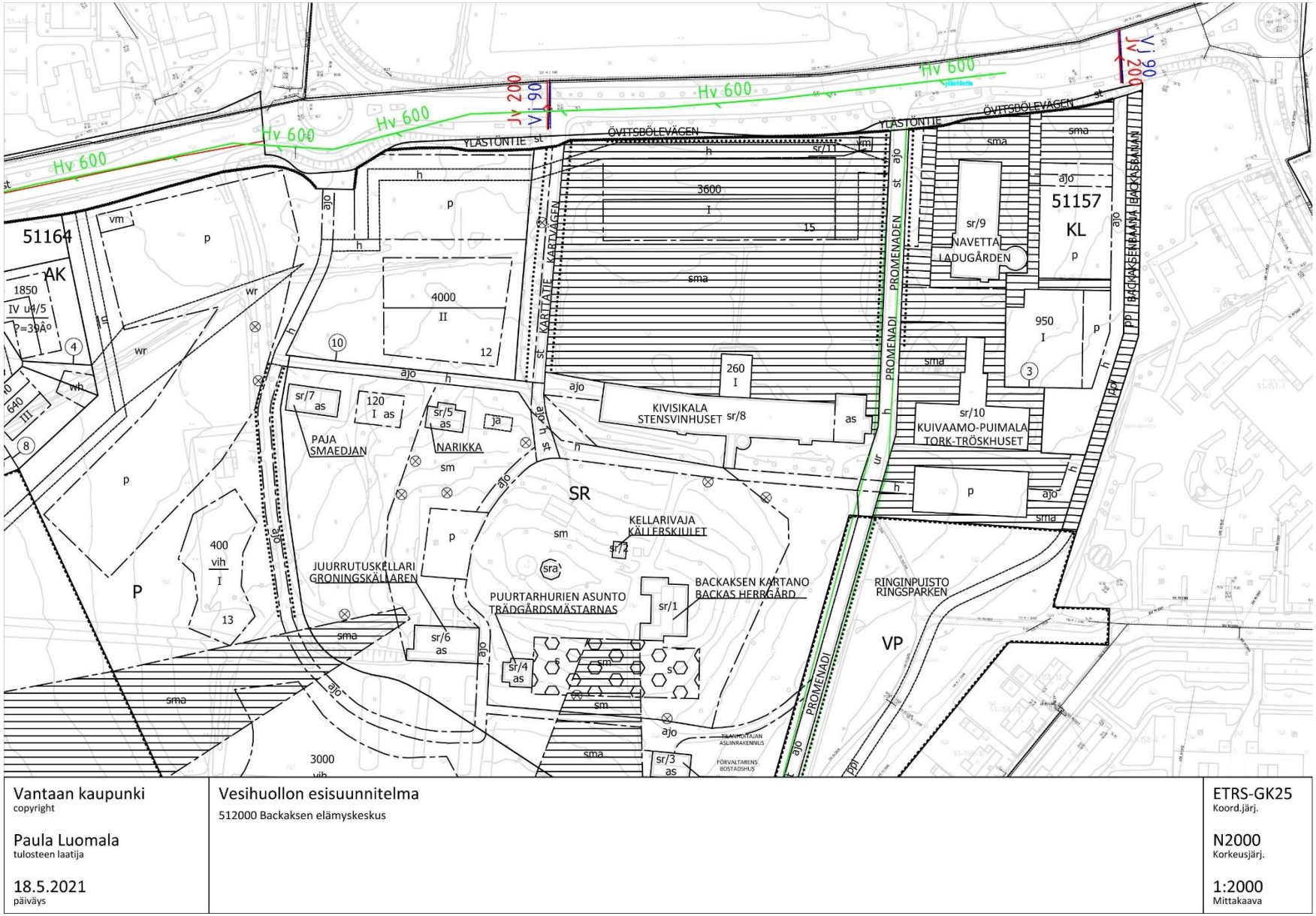

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

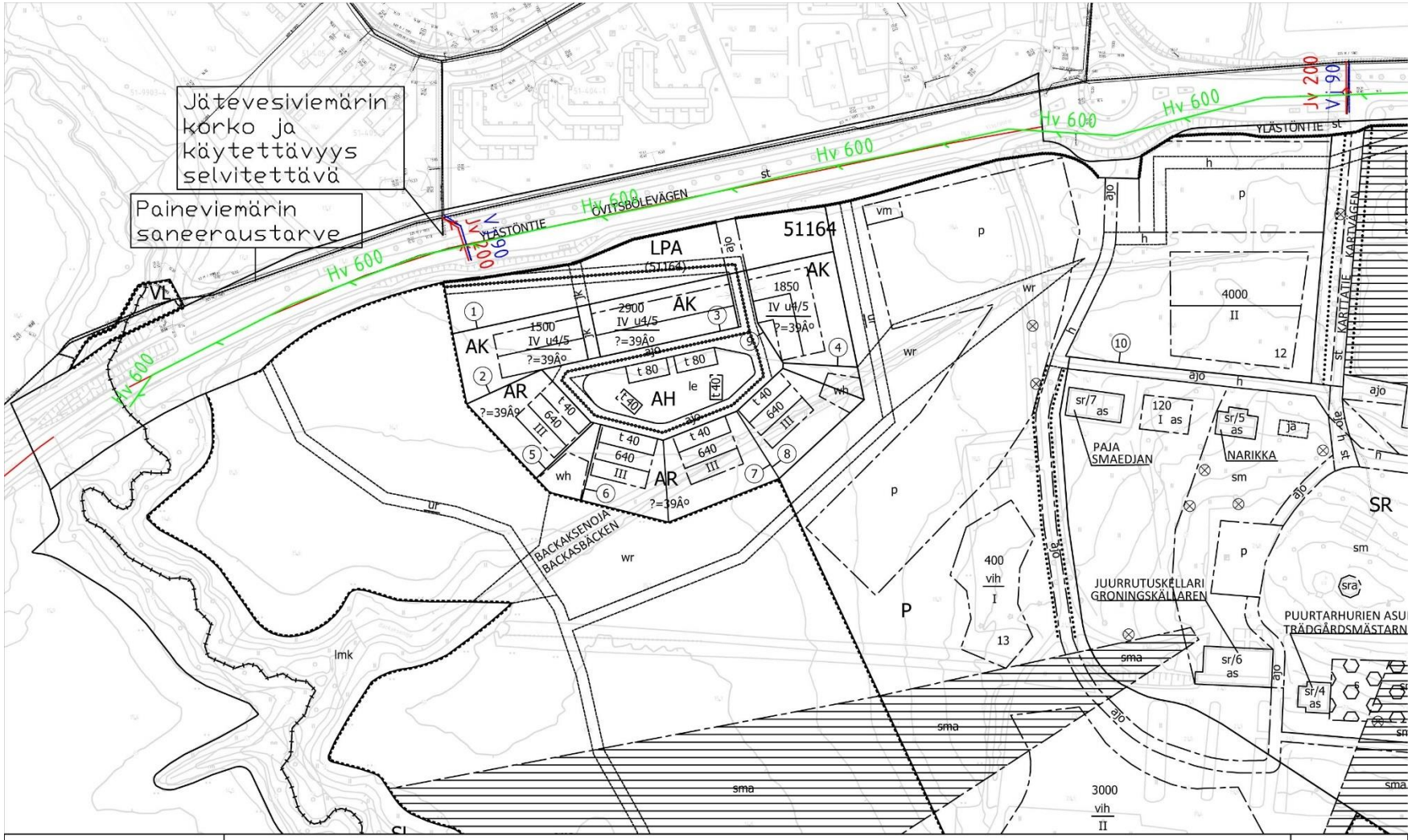
PUU 10 (TAMMI)

Vantaan kaupunki copyright Paula Luomala tulosteen laatija 18.5.2021 päiväys	Vesihuollon esisuunnitelma 512000 Backaksen elämyskeskus	ETRS-GK25 Koord.järj. N2000 Korkeusjärj. 1:2000 Mittakaava

Vantaan kaupunki copyright Paula Luomala tulosteen laatija 18.5.2021 päiväys	Vesihuollon esisuunnitelma 512000 Backaksen elämyskeskus	ETRS-GK25 Koord.järj. N2000 Korkeusjärj. 1:2000 Mittakaava

22 § **Maankäyttösopimus / Helsingin Osuuskauppa Elanto / Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 512000, Backaksen tapahtuma- ja elämyspuisto**

VD/7045/10.00.01.05/2021
HW/AK/HW/TH/AVP/MV/LS

Asemakaava ja asemakaavan muutosalue nro 512000 sijaitsee Pakkalan kaupunginosassa Ylästöntien eteläpuolella. Alue sisältää suojellun Backaksen kartanoalueen. Asemakaavassa alueelle on mahdollista rakentaa tapahtuma- ja elämyspuisto, päivittäistavarakauppa sekä uutta asuinrakentamista Ylästöntien varteen. Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8810 k-m² sekä elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7400 k-m² ja rakennussuojelualueelle 3600 k-m². Kaava lisää uudisrakentamista 19 810 k-m². Kartanoalueen omistaa HOK-Elanto ja Ringhinpuiston Vantaan kaupunki.

Maankäyttösopimuksella Helsingin Osuuskauppa Elannon ja Vantaan kaupungin välillä varmistetaan asemakaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Yhtiö luovuttaa kaupungille n. 58072 m²:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-423-35-0 ja n. 1225 m²:n suuruisen määräalan kiinteistöstä 92-51-157-2. Määräalat ovat laadittavassa asemakaavassa SL-, VP- ja katualuetta. Yhtiö maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 3 368 500 euroa. Yhtiö suorittaa osan korvauksesta luovuttamalla kaupungille 211 000 euron arvoisen Rekolan kylässä sijaitsevan kiinteistön 92-415-5-32.

Maankäyttösopimuskokonaisuuteen kuuluvat: A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus kiinteistön kaupasta

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

Asemakaavaan ja asemakaavan muutokseen nro 512000 liittyen kaupunki ja **Helsingin Osuuskauppa Elanto** sopivat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja yhtiön osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

Sopimusalue koostuu HOK-Elannon omistamista kiinteistöistä 92-423-35-0 ja 92-51-157-2. Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1).

Kunnallistekniikan rakentaminen
Sopimusalueen asemakaavan mukainen käyttö edellyttää Ylästöntien eteläpuolelle kevyenliikenteen väylän rakentamista, saarekkeellisten suojateiden rakentamista ja kahden saarekkeellisen suojatien poistamista. Ylästöntielle rakennetaan uusia pysäkkejä sekä levennys tapahtuma- ja elämyspuistoon saapuvien linja-autojen saattoliikennettä sekä pysäköintiä varten. Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymään rakennetaan uusi liittymä. Ylästöntielle rakennetaan hulevesiviemäri sekä vesihuoltolinjan pisto asuinrakennusten korttelialueelle.

Asemakaavan lähivirkistyksen, palvelurakennuksen ja puiston korttelialueilla sopimusalueen mukainen käyttö edellyttää valaistujen ulkoilureittien rakentamista Backaksen- Illen- ja Krakanojan varsille sekä ylitykset Backasen- ja Illenojille. VP-alueesta rakennetaan puistomainen alue, jossa on mahdollista järjestää picnic toimintoja.

Kaupunki toteuttaa Ylästöntien eteläpuolisen kevyen liikenteen väylän rakentamisen, Ylästöntien levennyksen, uuden liittymän Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymään, Ylästöntien kääntymiskaistan sekä asemakaavassa VP-alueella Illen- ja Krakanojan ulkoilureittien rakentamisen valaistuksineen sekä ulkoilureitin Illenojan ylityksen. Kaupunki toteuttaa yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n kanssa vesihuollon piston asuinrakennusten korttelialueelle sekä Ylästöntien hulevesiviemäröinnin.

Yhtiö toteuttaa kustannuksellaan asemakaavan VL- ja P-alueilla Backaksen- ja Krakanojan ulkoilureittien rakentamisen valaistuksineen sekä ulkoilureitin Backaksenojan ylityksen. Ulkoilureittien suunnittelu tulee toteuttaa kaupungin ohjeiden mukaisesti ja alueille tulee laatia puistosuunnitelma. Ulkoilureitit tulee rakentaa Kaupungin valvonnassa. Alueelle ei saa pystyttää aitoja ja ulkoilureittien tulee olla aina vapaasti käytettävissä. Yhtiö vastaa toistaiseksi VL- ja P-alueilla sijaitsevien ulkoilureittien ja niiden valaistuksen kunnossapidosta kustannuksellaan. Yhtiö ja Kaupunki voivat tarvittaessa tulevaisuudessa neuvotella VL-alueella sijaitsevan Krakanojan suuntaisen ulkoilureitin sekä ulkoilureitin ja Krakanojan välisen VL-alueen osan omistuksesta ja kunnossapidosta.

Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä **3 368 500 euroa**. Yhtiö suorittaa osan korvauksesta luovuttamalla Kaupungille 211 000 euron arvoisen kiinteistön.

Asuntotuotannon ajoitus, rahoitus- ja hallintamuoto ja asuntojen huoneistotyyppijakauma
Sopimusalueelle toteutettavasta tapahtuma- ja elämyspuistosta on oltava rakennettuna vähintään 3 000 k-m² laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty ennen kuin asuntorakentamista voidaan aloittaa.

Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina. Kaikissa sopimusalueelle rakennettavissa asuinrakennuksissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä asuinrakennusta kohden ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja asuinrakennusta kohden.

Mikäli yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m^2. Mikäli yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 1 000 €/h-m² sallittujen yksiöiden määrän ylittävien ja kolmioiden sekä suurempien asuntojen määrän alittavien huoneistoneliöiden osalta.

B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta
Esisopimuksella määräalojen luovutuksesta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen eli suojelu- puisto- ja katualueiden luovutus kaupungille.

Helsingin Osuuskauppa Elanto luovuttaa kaupungille vastikkeetta seuraavat alueet:
- Noin 58072 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä 92-423-35-0. Määräala on kaavaehdotuksessa SL-aluetta, VP-aluetta ja katualuetta.
- Noin 1 225 m^2:n suuruinen määräala sijaitsevasta kiinteistöstä 92-51-157-2. Määräala on asemakaavaehdotuksessa katualuetta.

Luovutettavat alueet on merkitty karttaliitteeseen (liite B1).

Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaava ja asemakaavan muutos nro 512000 on tullut voimaan.

C. Esisopimus kiinteistön kaupasta

Lahdenväylän Kauppakeskus Oy myy kaupungille Rekolan kylässä sijaitsevan kiinteistön 92-415-5-32. Kiinteistön pinta-ala on 42 172 m^2. Kiinteistö on asemakaavoittamaton ja se on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET) ja 25.1.2021 kaupunginvaltuuston hyväksymässä yleiskaavassa suojaviheralueeksi (EV). Kiinteistö on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite C1).

Kiinteistön kauppahinnalla kuitataan kunnallistekniikan rakentamisen korvauksesta **211 000 euroa**.

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaava ja asemakaavan muutos nro 512000 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 40 mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekö maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 13.10.2021 § 11

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Helsingin Osuuskauppa Elannon kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta ja C. Esisopimus kiinteistön kaupasta, kun asemakaava ja asemakaavakaavamuutosehdotus nro 512000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja

b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttö-sopimuksen, lopullisen luovutuskirja ja lopullisen kauppakirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreä ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Vihreä ryhmä on huolissaan Backaksen alueen tulevasta käytöstä. Alueen kehittämiselle on selkeä tarve, mutta meneillään oleva asemakaavan muutos on kuitenkin aivan liian massiivinen sekä rakennusten mittakaavan, alueelle sijoitettujen toimintojen suhteen että liikenteen näkökulmasta, eikä ota huomioon Backaksen kulttuurihistoriallisesti arvokasta kartanomiljöötä. Vuoden 2020 yleiskaava määrittelee alueen arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaaksi kylämaisemaksi. Maankäyttösopimus ei vastaa tätä yleiskaavan määritystä.”

Lisäksi merkittiin, että vihreä ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kokoomuksen ryhmä yhtyi:

” Suunnittelualueen sisään kohdistuu paljon kävelyn ja pyöräilyn liikkumistarpeita. Suunnittelualueelle sijoittuu jopa korkeimman tasoisen pyöräreitin (ns. baana) linjaus, ja risteys toisen baanan kanssa on välittömästi suunnittelualueen pohjoispuolella. Jatkotyössä tulee kiinnittää erityistä huomiota kävelyn ja pyöräilyn ohjaamiseen luonnollisille, sujuville ja turvallisille reiteille. Korkeatasoiset väylät tulee toteuttaa mahdollisimman suorina ja sujuvina niin suunnittelualueen sisällä kuin sen välittömässä läheisyydessä.”

_____

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) tehdä ja allekirjoittaa Helsingin Osuuskauppa Elannon kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta ja C. Esisopimus kiinteistön kaupasta, kun asemakaava ja asemakaavakaavamuutosehdotus nro 512000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja

b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttö-sopimuksen, lopullisen luovutuskirja ja lopullisen kauppakirjan sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Päätetiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- maankäyttösopimus
- liite A1: sopimusalue
- liite B1: luovutettavat määräalat
- liite C1: kaupan kohteena oleva kiinteistö 92-415-5-32

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
projekti-insinööri Mikko Vanhanen, puh 043 824 8831, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[Pvm] päivätty asemakaava ja asemakaavan muutos nro 512000 (jäljempänä ”**Asemakaavamuutos**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

B. Esisopimus määräalan luovutuksesta

C. Esisopimus kiinteistön kaupasta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaava-alue sijaitsee Pakkalan kaupunginosassa Ylästöntien eteläpuolella. Alue rajautuu pohjoisessa Ylästöntiehen, idässä Kartanonkosken asuinalueeseen, etelässä Kartanonkosken liikuntapuistoon ja lännessä Krakanojaan.

Asemakaava-alue sisältää suojellun, kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaan Backaksen kartanoalueen. Asemakaavassa alueelle on mahdollista rakentaa tapahtuma- ja elämyspuisto, päivittäistavarakauppa sekä asuinrakentamista. Pysäköintipaikat on ajateltu järjestettäväksi hedelmäpuiden lomaan. Entinen kasvihuoneiden alue pysäköintikenttineen maisemoitaisiin. Kartanopuiston lähelle sijoittuisi palveluita kaikille puiston käyttäjille. Asemakaava-alueelle sijoittuu myös pyöräilyn laatukäytävä.

Tapahtuma- ja elämyspuisto käsittää koko perheen tapahtumakeskuksen ja lasten sisäpuiston. Tapahtuma- ja elämyspuiston rakentaminen perustuisi osittain suojeltaviin historiallisiin rakennuksiin, mutta myös uudisrakennuksiin. Päivittäistavarakaupan yhteyteen on tulossa huoltotiloja. Asuinrakentaminen sijoittuisi Ylästöntien varteen Sandbackan asuinaluetta vastapäätä.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Helsingin Osuuskauppa Elanto (Y-tunnus: 1837954-9)
Firdonkatu 2 T 111
00520 Helsinki
(jäljempänä ”**Yhtiö**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Yhtiön omistamista kiinteistöistä 92-423-35-0 ja 92-51-157-2 (jäljempänä yhdessä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1). Kaupunki tekee maankäyttösopimuksen Yhtiön kanssa.

2.2 Kaupunki ja Yhtiö Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen asemakaavan mukainen käyttö edellyttää Ylästöntien eteläpuolelle kevyenliikenteen väylän rakentamista, saarekkeellisten suojateiden rakentamista ja kahden saarekkeellisen suojatien poistamista. Ylästöntielle rakennetaan uusia pysäkkejä sekä levennys tapahtuma- ja elämyspuistoon saapuvien linja-autojen saattoliikennettä sekä pysäköintiä varten. Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymään rakennetaan uusi liittymä tapahtuma- ja elämyspuistolle sekä kääntymiskaista päivittäistavarakaupalle. Ylästöntielle rakennetaan hulevesiviemäri sekä vesihuoltolinjan pisto asuinrakennusten korttelialueelle.

Asemakaavan lähivirkistyksen (jäljempänä **VL**), palvelurakennuksen (jäljempänä **P**) ja puiston (jäljempänä **VP**) korttelialueilla Sopimusalueen mukainen käyttö edellyttää valaistujen ulkoilureittien rakentamista Backaksen- Illen- ja Krakanojan varsille sekä ylitykset Backasen- ja Illenojille. VP-alueesta rakennetaan puistomainen alue, jossa on mahdollista järjestää picnic toimintoja.

3.2 Kaupunki toteuttaa Ylästöntien eteläpuolisen kevyen liikenteen väylän rakentamisen,

saarekkeellisten suojateiden rakentamisen ja poistamisen, uusien pysäkkien rakentamisen, Ylästöntien levennyksen tapahtuma- ja elämyspuiston linja-autoliikenteen saattoliikenteelle ja pysäköinnille, uuden liittymän Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymään, Ylästöntien kääntymiskaistan päivittäistavarakaupalle sekä asemakaavassa VP-alueella Illen- ja Krakanojan ulkoilureittien rakentamisen valaistuksineen sekä ulkoilureitin Illenojan ylityksen. Kaupunki toteuttaa yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n kanssa vesihuollon piston asuinrakennusten korttelialueelle sekä Ylästöntien hulevesiviemäröinnin.

Yhtiö antaa Kaupungille luvan ulottaa Ylästöntien kevyen liikenteen väylän luiskia kiinteistön 92-423-35-0 puolelle sellaisissa kohdissa, jossa luiskia ei saada mahtumaan katualueelle.

3.3 Yhtiö toteuttaa kustannuksellaan asemakaavan VL- ja P-alueilla Backaksen- ja Krakanojan ulkoilureittien rakentamisen valaistuksineen sekä ulkoilureitin Backaksenojan ylityksen. Kaavamääräyksen mukaisesti alueiden ulkoilureittien suunnittelu tulee toteuttaa Kaupungin ohjeiden mukaisesti ja alueille tulee laatia hallinnollinen puistosuunnitelma Kaupungin hyväksyttäväksi. Ulkoilureitit tulee rakentaa Kaupungin valvonnassa ja ulkoilureittien valaistukset tulee liittää Kaupungin ulkovalaistusverkkoon. Kaavamääräyksen mukaisesti alueelle ei saa pystyttää aitoja ja ulkoilureittien tulee olla aina vapaasti käytettävissä.

Yhtiö vastaa toistaiseksi VL- ja P-alueilla sijaitsevien ulkoilureittien ja niiden valaistuksen kunnossapidosta kustannuksellaan. VL- ja P-alueiden ulkoilureittien talvikunnossapidon tason täytyy vastata Kaupungin VP-alueen ulkoilureitin talvikunnossapidon tasoa. Yhtiö ja Kaupunki voivat tarvittaessa tulevaisuudessa neuvotella VL-alueella sijaitsevan Krakanojan suuntaisen ulkoilureitin sekä ulkoilureitin ja Krakanojan välisen VL-alueen osan omistuksesta ja kunnossapidosta. Mikäli VL- ja P-alueilla sijaitsevat Backaksen- ja Krakanojan ulkoilureittien alueet - rakenteineen, valaistuksineen ja Backaksenojan ylityssiltoineen - luovutetaan myöhemmin Kaupungille, sovitaan samalla Yhtiölle maksettavasta hyvityksestä, jonka perusteena on Yhtiön ko. alueille rakentamien ulkoilureittien rakenteiden, valaistusten ja ylityssillan kohtuulliset rakennuskustannukset. Hyvityksen määrästä sovitaan osapuolten välillä tarkemmin erikseen.

3.4 Kunnallistekniikan ja rakenteiden rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä:

- Asemakaavan tultua voimaan, Yhtiö lähettää kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kirjaamoon kohdassa 3.2 mainittujen rakenteiden rakentamisesta. Kaupunki rakentaa edellä mainitut viimeistään 20 kk kuluessa pyyntöajankohtaa seuraavan huhtikuun lopusta (30.4.) laskien.
- Alueen viimeistelytöiden toteutuksen periaatteena on niiden toteuttaminen ja yhteensovittaminen samanaikaisesti rakennettavien kiinteistöjen viimeistelytöiden kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten kunnallistekniikan korvauksena yhteensä **3 368 500 euroa**.

4.2 Yhtiö suorittaa osan korvauksesta luovuttamalla Kaupungille **211 000 euron** arvoisen kiinteistön. Yhtiö sitoutuu vastaamaan siitä, että Tytäryhtiö tulee täyttämään sopimuksen siltä osin, kun kyse on kiinteistön kaupan toteuttamisesta.

4.3 Loput yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta erääntyy maksettavaksi Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan yhdessä erässä siten, että se maksetaan 24 kuukauden kuluttua siitä, kun Asemakaava kuulutetaan voimaan.

4.4 Maksut suoritetaan Kaupungille Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto).

5. Asuntojen huoneistotyyppijakauma

5.1 Kaavamääräyksen mukaisesti Sopimusalueelle toteutettavasta tapahtuma- ja elämyspuistosta on oltava rakennettuna vähintään 3 000 k-m2 laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty ennen kuin asuntorakentamista voidaan aloittaa.

5.2 Sopimusalueelle osoitettavasta uudesta asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

5.3 Kaikissa sopimusalueelle rakennettavissa asuinrakennuksissa, jotka eivät ole erityisryhmille kohdennettuja tai erikseen kaupungin hyväksymiä erityiskohteita, asuntojen kokonaismäärästä (kappalemäärä) korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä asuinrakennusta kohden ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja asuinrakennusta kohden.

5.4 Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m^2.

5.5 Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 1 000 €/h-m2 sallittujen yksiöiden määrän ylittävien ja kolmioiden sekä suurempien asuntojen määrän alittavien huoneistoneliöiden osalta.

6. Vakuudet

6.1 Yhtiö luovuttavaa Kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksen suorittamisen vakuudeksi **3 368 500 euron** suuruisen omavelkaisen pankkitakauksen, joka vapautetaan, kun korvaus on suoritettu.

7. Vesihuoltoverkostoon liittyminen

7.1 Yhtiö on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

8. Erimielisyyksien ratkaiseminen

8.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

9. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

9.1 Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

9.2 Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

10. Sopimuksen voimaantulo

10.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaavamuutos on tullut voimaan.

10.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2023 mennessä.

10.3 Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2023 mennessä hyväksynyt Asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

10.4 Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA

I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaavaa koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös on saanut lainvoiman ja kaava on kuulutettu voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2023 mennessä, tai
- Asemakaavaa koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

Tämä sopimus perustuu xx.xx.202x päivättyyn asemakaavamuutosehdotukseen nro 512000. Mikäli asemakaava tai asemakaavamääräykset muuttuvat em. asemakaavaehdotuksesta, osapuolet sitoutuvat muuttamaan sopimusta vastaamaan muuttunutta tilannetta tässä sopimuksessa käytetyin periaattein.

II MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn [pvm] päivättyyn esisopimukseen.

Luovuttaja

Helsingin Osuuskauppa Elanto (Y-tunnus: 1837954-9)
Firdonkatu 2 T 111
00520 Helsinki
(jäljempänä ”**Luovuttaja**”)

Luovutuksensaaja

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Luovutuksen kohteet

1) Noin 29 305 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Pakkalan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-423-35-0. Määräala on laadinnassa olevassa asemakaavassa SL-aluetta.

2) Noin 3 163 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Pakkalan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-423-35-0. Määräala on laadinnassa olevassa asemakaavassa katualuetta.

3) Noin 25 604 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Pakkalan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-423-35-0. Määräala on

laadinnassa olevassa asemakaavassa VP-aluetta.

4) Noin 1 225 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Pakkalan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-51-157-2. Määräala on laadinnassa olevassa asemakaavassa katualuetta.

Kohdat 1) – 4) jäljempänä yhdessä ”**Määräala**”.

Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).

Luovutuskirjan ehdot

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika. Hallintaoikeuden siirtymisen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty liitteenä olevaan johtokarttaan.

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista ja Määräalalla ei ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen tai jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon, mutta kuitenkin enintään siihen tasoon, kuin Määräalan luovutushetkellä voimassa olleen asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen toteuttaminen edellyttäisi. Työn tekemisestä sovitaan erikseen. Ensisijainen vastuullinen on kuitenkin aina pilaantumisen aiheuttaja, jos sellainen on osoitettavissa.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä luovutuskirjaa on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle ja yksi kaupanvahvistajalle.

[*lopullisen luovutuskirjan allekirjoitukset ja kaupanvahvistus*]

C. ESISOPIMUS KIINTEISTÖN KAUPASTA

LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EHDOT

Osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan II mukaisen kauppakirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaavaa koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös on saanut lainvoiman ja kaava on kuulutettu voimaan.

Yhtiö sitoutuu tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin vastaamaan siitä, että Tytäryhtiö tulee täyttämään sopimuksen siltä osin, kun kyse on kiinteistön kaupan toteuttamisesta tämän esisopimuksen mukaisesti. Yhtiö omistaa Tytäryhtiön koko osakekannan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli:

- Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2023 mennessä, tai
- Asemakaavaa koskeva Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan muutoksenhaussa.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

Tämä sopimus perustuu xx.xx.202x päivättyyn asemakaavamuutosehdotukseen nro 512000. Mikäli asemakaava tai asemakaavamääräykset muuttuvat em. asemakaavaehdotuksesta, osapuolet sitoutuvat muuttamaan sopimusta vastaamaan muuttunutta tilannetta tässä sopimuksessa käytetyin periaattein.

II KIINTEISTÖN KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn [pvm] päivättyyn esisopimukseen.

Myyjä	**Lahdenväylän Kauppakeskus Oy** (Y-tunnus: 1050094-9) Firdonkatu 2 T 111 00520 Helsinki (jäljempänä ”**Luovuttaja**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Vantaan kaupungin Rekolan kylässä sijaitseva kiinteistö 92-415-5-32 (jäljempänä ”**Kiinteistö**”). Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisteriotteen mukaan 42 172 m^2.

Kiinteistö on asemakaavoittamaton ja se on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET) ja 25.1.2021 kaupunginvaltuuston hyväksymässä yleiskaavassa suojaviheralueeksi (EV).

Kiinteistö on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite C1).

Kauppakirjan ehdot

Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kiinteistöllä kuitataan kunnallistekniikan rakentamisen korvauksesta **211 000 euroa**.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Kiinteistön omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoittamishetkellä.

3. Verot ja maksut

3.1 Kiinteistöön kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki, kun taas ne verot ja maksut, joiden perusteena on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika, kuuluvat Myyjälle.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Kiinteistö luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Kiinteistöön kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Kiinteistön, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Kiinteistöstä esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Kiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Myyjän tietojen mukaan Kiinteistöllä ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Kiinteistöllä ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Myyjään, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Myyjä vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon, mutta kuitenkin enintään siihen tasoon, kuin Määräalan luovutushetkellä voimassa olleen asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen toteuttaminen edellyttäisi. Työn tekemisestä sovitaan erikseen. Ensisijainen vastuullinen on kuitenkin aina pilaantumisen aiheuttaja, jos sellainen on osoitettavissa.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[lopullisen kauppakirjan allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

Tätä maankäyttösopimusta, sisältäen kunnallistekniikan rakentamissopimuksen, esisopimuksen määräalojen luovutuksesta ja esisopimuksen kiinteistön kaupasta, on laadittu [neljä] yhtäpitävää kappaletta, yksi molemmille osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [x]. päivänä [x]kuuta 202[x]

VANTAAN KAUPUNKI

_____

[Nimi]

HELSINGIN OSUUSKAUPPA ELANTO

_____

[Nimi]

LAHDENVÄYLÄN KAUPPAKESKUS OY

_____

[Nimi]

Liitteet

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutuksen kohteesta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [x] Vantaan kaupungin puolesta valtuutuksella ja [x] puolesta sekä [x] puolesta ovat allekirjoittaneet tämän esisopimuksen määräalojen luovutuksesta ja kiinteistön kaupasta ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [x]. päivänä [x]kuuta 202[x]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

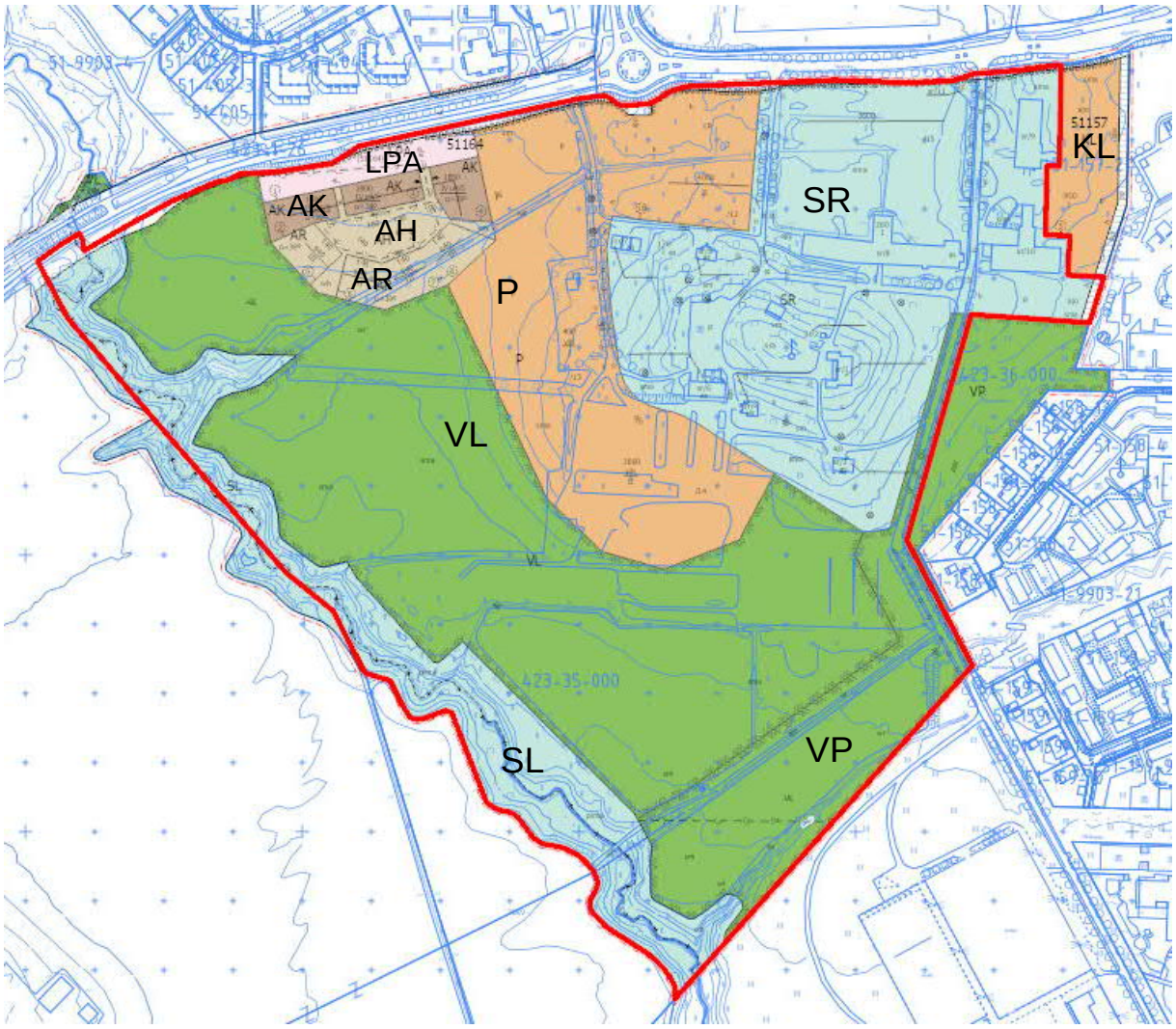

Asemakaava nro 512000

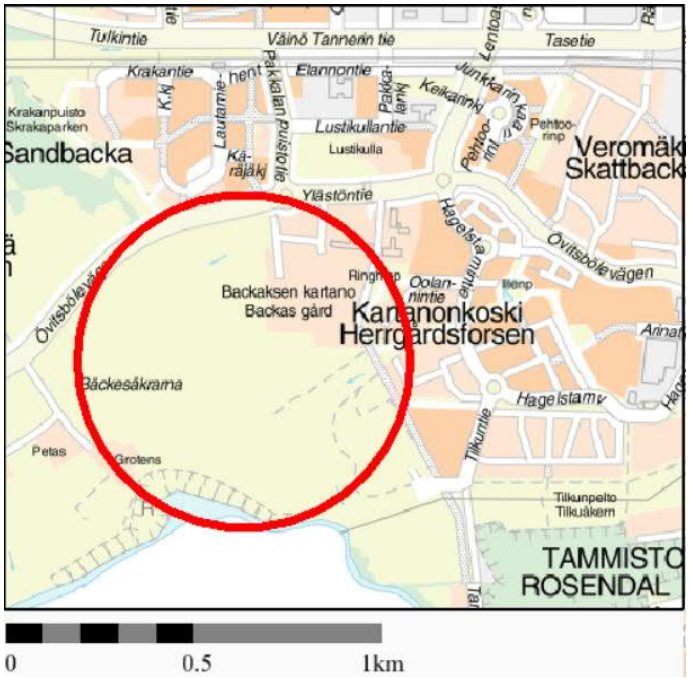
Kaupunginosa: PAKKALA (51)

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)
HOK -Elanto liiketoiminta Oy

92-423-35-0

KOHTEEN SIJAINTI

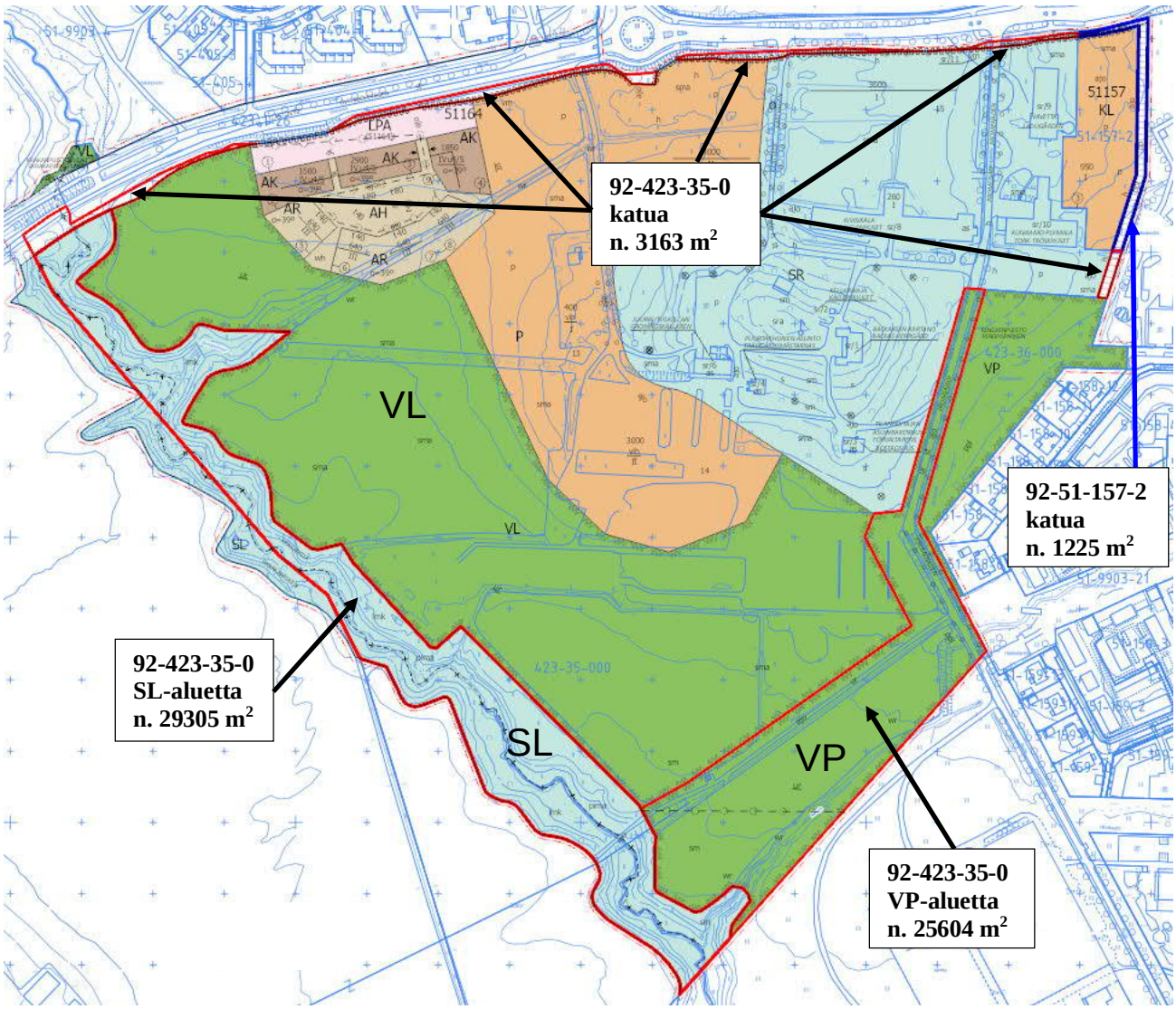

Asemakaava nro 512000

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSISTA / (VP-, SL- ja katualuetta) / HOK -Elanto liiketoiminta Oy

Kaupunginosa: PAKKALA (51)

n. 58072 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-423-35-0
n. 1225 m^2:n suuruinen määräala kiinteistöstä: 92-51-157-2

KOHTEEN SIJAINTI

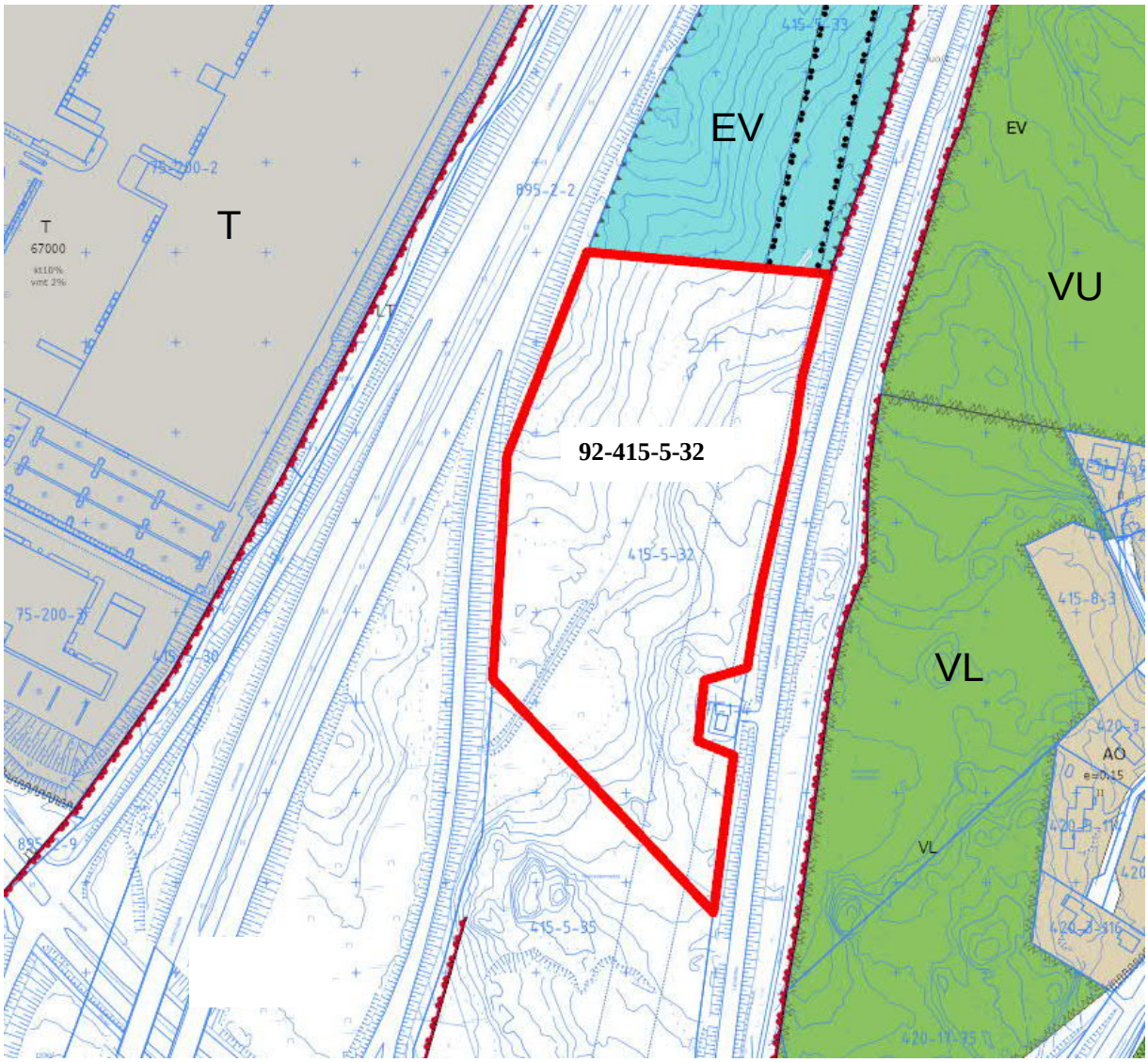
Asemakaava nro 512000

ESISOPIMUS KIINTEISTÖN KAUPASTA
(alueella ei ole asemakaava) /
HOK -Elanto liiketoiminta Oy

Kaupunginosa: KUNINKAANMÄKI (97)

Kylä: REKOLA (415)

Tila: 92-415-5-32

23 § Vastaus Mika Kasosen ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen

HW/JV/HB/AA/LS

Mika Kasonen sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuden rakentaa kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen. Hakunilan urheilupuisto on merkittävä Itä-Vantaan vapaa-ajan kuntoilun sekä kansallisen kilpaurheilun alue.

Lähiliikunnan tarve on lisääntynyt ja tulee olemaan jatkossakin tärkeää. Esitämme, että kuntoportaat rakennettaisiin esimerkiksi jo alueella olemassa olevien mäenlaskupaikkojen yhteyteen kohtaan, jossa se ei häiritse mäenlaskua.

Kuntoportaat lisäävät kuntalaisten kuntoilumahdollisuuksia alueella ja antaa myös aktiivisesti liikuntaa harrastavien lisäksi mahdollisuuden erilaiseen liikuntaan myös tavallisille kuntoilijoille. Kuntoportaat lisäisivät urheilupuiston käyttömahdollisuuksia myös kesäaikaan.

Muualle Vantaalle rakennetut kuntoportaat ovat saavuttaneet suuren suosion kuntoilijoiden ja ulkoilijoiden keskuudessa. Itä-Vantaalla ei ole mahdollisuutta harrastaa porraskävelyä ja porrasjuoksua, jotka ovat saaneet aivan uuden merkityksen Vantaalaisten liikuntamuotona. Vantaan tulee aktiivisesti edistää ulkoliikuntapaikkojen rakentamista.

Me allekirjoittaneet toivomme, että Vantaan kaupunki ottaa myös itävantaalaiset kuntoilijat huomioon porraskävely- ja juoksuharrastuksen suhteen.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 20

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Toistaiseksi Vantaalla on rakennettu ainoastaan yhdet kuntoportaat ja ne sijaitsevat Möskärin mäessä Simonkylässä. Valtuustoaloitteen pohjalta on selvitetty mahdollisuuksia rakentaa kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen.

Katujen ja puistojen palvelualueen suunnitteluyksikkö on selvittänyt aloitteessa ehdotettua sijaintia ja todennut kyseisen mäen olevan liian matala toimivia kuntoportaita varten. Hakunilan urheilupuiston yhteydestä tai läheisyydestä ei ole pystytty osoittamaan muutakaan varteenotettavaa kaupungin omistamalla maa-alueella sijaitsevaa rinnettä, johon kuntoportaat voisi rakentaa järkevästi ja kustannustehokkaasti sekä luontoarvoja vaarantamatta.

Muualta Itä-Vantaalta voi hyvinkin löytyä sopivia paikkoja kuntoportaille ja sijaintia selvitetään jatkossa. Ensin sitä palvelualueen ohjelmissa on kuitenkin löytää sijainti Länsi-Vantaalle toteutettaville

kuntoportaille. Julkiset liikuntapalvelut pyritään sijoittamaan maantieteellisesti siten, että ne palvelisivat kaikkia kuntalaisia mahdollisimman tasapuolisesti.

Kuntoportaiden potentiaalisista sijainneista toteutetaan kaupunkitasoinen selvitys. Selvitys toteutetaan kaupunkiympäristön ja kaupunkikulttuurin toimialojen yhteistyönä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa valtuutettu Mika Kasoselle ja 33 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja lisäsi esityksensä viimeisen kappaleen perään seuraavan kappaleen:
”Kuntoportaiden potentiaalisista sijainneista toteutetaan kaupunkitasoinen selvitys. Selvitys toteutetaan kaupunkiympäristön ja kaupunkikulttuurin toimialojen yhteistyönä.”

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Mika Kasosen ja 33 muun valtuutetun aloite kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri vs. Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuden rakentaa kuntoportaat Hakunilan urheilupuiston yhteyteen. Hakunilan urheilupuisto on merkittävä Itä-Vantaan vapaa-ajan kuntoilun sekä kansallisen kilpaurheilun alue. Lähiliikunnan tarve on lisääntynyt ja tulee olemaan jatkossakin tärkeää. Esitämme, että kuntoportaat rakennettaisiin esimerkiksi jo alueella olemassa olevien mäenlaskupaikkojen yhteyteen kohtaan, jossa se ei häiritse mäenlaskua. Kuntoportaat lisäävät kuntalaisten kuntoilumahdollisuuksia alueella ja antaa myös aktiivisesti liikuntaa harrastavien lisäksi mahdollisuuden erilaiseen liikuntaan myös tavallisille kuntoilijoille. Kuntoportaat lisäisivät urheilupuiston käyttömahdollisuuksia myös kesäaikaan. Muualle Vantaalle rakennetut kuntoportaat ovat saavuttaneet suuren suosion kuntoilijoiden ja ulkoilijoiden keskuudessa. Itä-Vantaalla ei ole mahdollisuutta harrastaa porraskävelyä ja porrasjuoksua, jotka ovat saaneet aivan uuden merkityksen Vantaalaisten liikuntamuotona. Vantaan tulee aktiivisesti edistää ulkoliikuntapaikkojen rakentamista. Me allekirjoittaneet toivomme, että Vantaan kaupunki ottaa myös itä-vantaalaiset kuntoilijat huomioon porraskävely- ja juoksuharrastuksen suhteen.	Aloitteen tekijän nimi: *Mika Kasonen* Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Tarja Eklund* 2. *Markku Weckman* 3. *Patrik Karlsson* 4. *Jari Jääskeläinen* 5. *Vaula Norrena* 6. *Anitta Orpana* 7. *Paula Lehmuskallio* 8. *Timo Auvinen* 9. *Sami Kanerva* 10. *Niilo Kärki* 11. *Eve Rämö* 12. *Joel Linnainmäki* 13. *Minna Kuusela* 14. *Kai-Ari Lundell* 15. *Tiina Tuomela* 16. *Sirpa Siru Kauppinen* 17. *Lauri Kaira* 18. *Sari Multala* 19. *Juha Malmi* 20. *Minna Atiye* 21. *Tapani Mäkinen* 22. *Siri Ahokas* 23. *Kati Tyystjärvi* 24. *Jarno Eskelinen* 25. *Jussi Saramo*

	26. Sirkka-Liisa Kähärä *27. Sveta Silvennoinen-Hiisku* *28. Maarit Raja-Aho* *29. Anniina Kostilainen* *30. Faysal Abdi* *31. Maija Rautavaara* *32. Anssi Aura* *33. Antero Eerola*

24 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 9 muun valtuutetun aloitteeseen Vuolupuiston kehittämisestä asukkaiden käyttöön

VD/6542/00.02.00.03/2021

HW/HB/SN/LS

Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja yhdeksän muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vuonna 2018 Vapaalan Vuolupuisto säästettiin rakentamiselta kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksellä. Vapaalaan on jäänyt vain vähän viheralueita, ja jokainen näistä on tärkeä paikallisille asukkaille.

Luonnontilainen Vuolupuisto voisi jatkossa toimia tärkeänä virkistysalueena ja asukkaiden yhteisöllisenä olohuoneena. Puiston kevyt siistiminen ja puiston oleskelualueen kehittäminen puiston luontoarvoja vaalien lisää merkittävästi puiston viihtyisyyttä ja koko alueen houkuttelevuutta, ja mahdollistaa esim. tapahtuminen järjestämisen lapsille.

Lisäksi tulee varmistaa, että Vuolupuisto on kaikkien käytössä oleva, helposti saavutettava puisto. Yhteys alueelle tulee merkitä selkeästi, jotta alueen asukkaat löytävät sen ja kulku käy merkityn reitin kautta, jotta vältetään yksityispihoilla kulkemista.

Me, allekirjoittaneet valtuutetut, esitämme, että Vuolupuisto siistitään ja puiston oleskelualueetta kehitetään asukkaiden käyttöön luontoarvoja vaalien, ja samalla yhteys alueelle merkitään selkeästi.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2021 § 14

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vapaalan omakotialueella asutuksen keskellä sijaitseva Vuolupuisto on kaupungin omistama pienialainen metsikkö, jossa on lehti- ja havupuustoa ja rehevä niittymäinen pohjakasvillisuus.

Aloitteessa toivottiin Vuolupuiston kevyttä siistimistä ja puiston oleskelualueen kehittämistä luontoarvoja vaalien. Lisäksi toivottiin, että alue olisi kaikkien käytössä ja helposti saavutettavissa.

Puistoon pääsee tällä hetkellä vain Koivukujalta omakotitonttien välistä, kevyenliikenteen väylää pitkin. Puiston rakentamisessa tarvittavien maansiirto- ja konetöiden, sekä materiaalikuljetusten toteuttaminen nykyisiä kulkuyhteyksiä käyttäen on hyvin vaikeaa. Jotta puiston rakentaminen ja puistoon kulku ja sieltä poistuminen olisi sujuvaa, tarvitaan alueelle toinenkin kulkuyhteys. Asemakaavaan puiston pohjoispuolella on merkitty Vuolupolku-niminen jalankulku- ja pyörätie. Sen katualuetta ei ole vielä kokonaan lohkottu eikä haltuunotettu kaupungille.

Vuolupuistoon mahdollisesti rakennettavan puistokäytävän, nurmikentän, leikkipaikan tai kuntoilupaikan rakentaminen edellyttää väistämättä nykyisten puiden kaatamista osittain ja pohjakasvillisuuden poistamista. Tehtävät toimenpiteet tulevat muuttamaan alueen luonnetta. Nyt asutuksen näkösuojana oleva kasvillisuus tulee paikoittain poistumaan lähes kokonaan ja puistosta tulee avautumaan näköyhteyksiä myös naapurikiinteistölle.

On myös otettava huomioon, että puistot ovat yleisiä alueita ja ne ovat kaikkien asukkaiden vapaasti käytettävissä. Puistoa ei rakenneta tai osoiteta vain rajatun käyttäjäryhmän käyttöön.

Vuolupuiston ja Vuolupolun rakentaminen edellyttää investointirahoituksen varaamista hankkeille. Rahoituksen varmistuttua sekä Vuolupolun että Vuolupuiston hallinnollinen ja toteutussuunnittelu on mahdollista käynnistää. Vuolupuisto on jo kaupungin omistuksessa, mutta Vuolupolun katualue pitää lohkoa ja haltuunottaa ennen rakennustöiden aloitusta.

Vantaan kaupungin metsätilat suorittaa kevyen raivaamisen Vuolupuistossa vielä tämän vuoden aikana.

Kaupunginhallitus 20.9.2021 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Sveta Silvennoinen-Hiiskulle ja yhdeksälle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vapaalan omakotialueella asutuksen keskellä sijaitseva Vuolupuisto on kaupungin omistama pienialainen metsikkö, jossa on lehti- ja havupuustoa ja rehevä niittymäinen pohjakasvillisuus.

Aloitteessa toivottiin Vuolupuiston kevyttä siistimistä ja puiston oleskelualueen kehittämistä luontoarvoja vaalien. Lisäksi toivottiin, että alue olisi kaikkien käytössä ja helposti saavutettavissa.

Vantaan kaupungin metsätilat suorittaa kevyen raivaamisen Vuolupuistossa vielä tämän vuoden aikana.

Puistoon pääsee tällä hetkellä vain etelän suunnasta Koivukujan kevyenliikenteen osuuden kautta. Puistoalueen käyttö ja opastus paranisivat, jos alueelle olisi toinenkin virallinen kulkuyhteys. Puiston pohjoispuolella sijaitsee asemakaavaan merkitty itä-länsisuuntainen Vuolupolku-niminen jalankulku- ja pyörätie. Sen katualuetta ei ole vielä kokonaan lohkottu eikä se ole kaupungin hallussa. Vuolupolun toteuttamista tutkitaan lähivuosien rakentamisohjelmien laatimisen yhteydessä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Sveta Silvennoinen-Hiiskulle ja yhdeksälle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
puistosuunnittelupäällikkö Heidi Burjam, puh. 043 825 2343, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Aloite Vuolupuiston kehittämisestä asukkaiden käyttöön Valtuustoaloite 15.6.2021	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Aloite Vuolupuiston kehittämisestä asukkaiden käyttöön Vuonna 2018 Vapaalan Vuolupuisto säästettiin rakentamisesta kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksellä. Vapaalaan on jäänyt vain vähän viheralueita, ja jokainen näistä on tärkeä paikallisille asukkaille. Luonnontilainen Vuolupuisto voisi jatkossa toimia tärkeänä virkistysalueena ja asukkaiden yhteisöllisenä olohuoneena. Puiston kevyt siistiminen ja puiston oleskelualueen kehittäminen puiston luontoarvoja vaalien lisää merkittävästi puiston viihtyisyyttä ja koko alueen houkuttelevuutta, ja mahdollistaa esim. tapahtuminen järjestämistä lapsille. Lisäksi tulee varmistaa, että Vuolupuisto on kaikkien käytössä oleva ja helposti saavutettava puisto. Yhteys alueelle tulee merkitä selkeästi, jotta alueen asukkaat löytävät sen ja kulku käy merkityn reitin kautta, jotta vältetään yksityispihoilla kulkemista. Me, allekirjoittaneet valtuutetut, esitämme, että Vuolupuisto siistitään ja puiston oleskelualueetta kehitetään asukkaiden käyttöön luontoarvoja vaalien, ja samalla yhteys alueelle merkitään selkeästi.	Aloitteen tekijän nimi: Sveta Silvennoinen-Hiisku Aloitteen allekirjoittajat: 1. Joel Linnainmäki 2. Minna Kuusela 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Emmi Pajunen 5. Eve Rämö 6. Minna Atiye 7. Maija Rautavaara 8. Tarja Eklund 9. Nina Pispala

25 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun

VD/1024/00.02.00.03/2021

HW/MH/HB/AA/LS

Jari Jääskeläinen sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun Ester Koskelaisen puiston ja Päiväkummun päiväkodin välimaastoon.

Kuntoportaat kasvattavat suosiotaan ja kaupungin tulisikin tarjota tätä jokaisen kukkarolle sopivaa ja tehokasta liikuntamuotoa, johon pääsee kuntoilemaan matalalla kynnyksellä.”

Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Aloitteessa esitettiin kuntoportaiden suunnittelua ja rakentamista Ester Koskelaisen puistoon Päiväkumpuun.

Katujen ja puistojen suunnittelu on selvittänyt aloitteessa ehdotettua kuntoportaiden sijaintia ja todennut kyseisen mäen olevan turhan matala (alle 10 metriä) toimivia kuntoportaita varten.

Muualta Itä-Vantaalta voi hyvinkin löytyä sopivia paikkoja kuntoportaille ja sijaintia selvitetään jatkossa. Ensin sitä palvelualueen ohjelmissa on kuitenkin löytää sijainti Länsi-Vantaalle toteutettaville kuntoportaille. Julkiset liikuntapalvelut pyritään sijoittamaan maantieteellisesti siten, että ne palvelisivat kaikkia kuntalaisia mahdollisimman tasapuolisesti.

Kuntoportaiden potentiaalisista sijainneista toteutetaan kaupunkitasoinen selvitys. Selvitys toteutetaan kaupunkiympäristön ja kaupunkikulttuurin toimialojen yhteistyönä.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa valtuutettu Jari Jääskeläiselle sekä 15:lle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja lisäsi esityksensä viimeisen kappaleen perään seuraavan kappaleen:

”Kuntoportaiden potentiaalisista sijainneista toteutetaan kaupunkitasoinen selvitys. Selvitys toteutetaan kaupunkiympäristön ja kaupunkikulttuurin toimialojen yhteistyönä.”

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 15 muun valtuutetun aloite kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun Ester Koskelaisen puiston ja Päiväkummun päiväkodin välimaastoon.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri vs. Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 25.1.2021**	
Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun. Valtuustoaloite kuntoportaiden saamiseksi Päiväkumpuun Ester Koskelaisen puiston ja Päiväkummun päiväkodin välimaastoon. Kuntoportaat kasvattavat suosiotaan ja kaupungin tulisikin tarjota tätä jokaisen kukkarolle sopivaa ja tehokasta liikuntamuotoa, johon pääsee kuntoilemaan matalalla kynnyksellä. Kaupunginvaltuuston kokous 25.1.2021, Jari Jääskeläinen	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Jari Jääskeläinen <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. *Antero Eerola* 2. *Tiina Tuomela* 3. *Sirpa Kauppinen* 4. *Vaula Norrena* 5. *Jarno Eskelinen* 6. *Minttu Sillanpää* 7. *Niilo Kärki* 8. *Kati Tyystjärvi* 9. *Jussi Saramo* 10. *Juha Hirvonen* 11. *Faysal Abdi* 12. *Sveta Silvennoinen-Hiisku* 13. *Jussi Vähäkangas* 14. *Mika Kasonen* 15. *Sirkka-Liisa Kähärä*

26 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Varian opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämiseksi Vantaan kaupungin rakennuskohteissa

VD/3765/00.02.00.03/2021

HW/JVu/AR/KL/PW/JK/LS

Jari Jääskeläinen sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Varian tekniikanalan (rakennus, maalaus ja talotekniikka) opiskelijoille ei aina löydy harjoittelupaikkaa. näin ollen opiskelijoiden valmistuminen saattaa viivästyä tai pahimmillaan se on johtanut opintojen keskeyttämiseen. Korona-aika ja etäopiskelu ovat entisestään pahentaneet opiskelijoiden tilannetta.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki ottaa kaikkien omien rakennushankkeiden urakkasopimukseen kirjauksen, joka velvoittaa rakennuskohteen pääurakoitsijaa ottamaan työmaille Varian tekniikanalan opiskelijoita työssäoppimisjaksoille.

Olisi tärkeää, että Vantaan kaupunki suosittaa, että pääurakoitsija kirjaisi tämän ehdon myös omiin alihankitasopimuksiin.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala ja Ammattiopisto Varia yhteisenä vastauksenaan toteavat seuraavaa:

Rakennusalalla on suuri pula osaavasta työvoimasta. Rakennusalaan liittyvän osaavan työvoiman varmistamisen ja alan vetovoiman näkökulmasta ammattiin opiskelevien työelämässä oppimisen mahdollisuuksia tulee tukea. Työelämässä oppimisen jaksot vaihtelevat 4 ja 20 viikon välillä riippuen alasta ja opiskelijan vuosiluokasta. Oppiminen voi tapahtua palkatta koulutussopimuksella tai palkallisena oppisopimuksella.

Kaupungin rakentamiseen liittyvät urakkasopimukset ovat kestoiltaan hyvinkin erilaisia, yleensä vaihdellen muutamista viikoista enintään pariin vuoteen.

Alalla toimivat yritykset ovat vahvasti siirtyneet aliurakkasopimuksiin perustuvaan rakentamisen tapaan, jolloin useasti pääurakoitsija hoitaa ns. omalla henkilöstöllä vain työmaan hallintoon, hankintoihin, johtamiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät. Edellä kerrotun perusteella ehdottomien vaatimusten sisällyttäminen urakkasopimuksiin, ei näkemyksemme mukaan ole tehokkain tapa varmistaa motivoitunutta, työelämässä oppimisen tukemista paikan tarjoavan yrityksen näkökulmasta.

Sen sijaan urakkasopimuksissa ja kaupungin rakentamistoiminnassa ylipäätään on alan vetovoiman ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden varmistamiseksi tuettava keinoja lisätä yritysten tietoisuutta työelämässä oppimisen mahdollisuuksista työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Kaupunkiympäristön toimiala ja ammattiopisto Varia tulevat yhteistyössä laatimaan kilpailutusten tarjouspyyntödokumentteihin ja urakkasopimuksiin vahvat suositukset työelämässä oppimispaikkojen lisäämiseksi kaupungin toimitila- ja infratyömailla. Myös katujen ja puistojen omajohtoisilta työmailta pyritään tarjoamaan oppimispaikkoja.

Urakkasopimuksissa huomioidaan vastaavan suosituksen lisääminen myös aliurakkasopimusten osalta. Lisäämällä tarjouspyyntö- ja sopimusdokumentaatioon informaatiota työelämässä oppimisen mahdollisuudesta, tavoitellaan oppimispaikan tarjoamispaikan kynnyksen madaltamista ja helpottamista tarjoamalla yrityksille mm. yhteystiedot koulutuspaikkoihin.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Jari Jääskeläiselle sekä 22 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
-allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 22 muun valtuutetun aloite Varian opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämiseksi Vantaan kaupungin rakennuskohteissa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa, 040 534 6960, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite Varian opiskelijoiden harjoittelupaikkojen lisäämiseksi Vantaan kaupungin rakennuskohteissa. *Varian tekniikanalan (rakennus, maalaus ja talotekniikka) opiskelijoille ei aina löydy harjoittelupaikkaa. näin ollen opiskelijoiden valmistuminen saattaa viivästyä tai pahimmillaan se on johtanut opintojen keskeyttämiseen. Korona-aika ja etäopiskelu ovat entisestään pahentaneet opiskelijoiden tilannetta.* *Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki ottaa kaikkien omien rakennushankkeiden urakkasopimukseen kirjauksen, joka velvoittaa rakennuskohteen pääurakoitsijaa ottamaan työmaille Varian tekniikanalan opiskelijoita työssäoppimisjaksoille.* *Olisi tärkeää, että Vantaan kaupunki suosittaa, että pääurakoitsija kirjaisi tämän ehdon myös omiin alihankitasopimuksiin.* *Valtuuston kokous 12.4.2021*	Aloitteen tekijän nimi: *Jari Jääskeläinen* Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Tarja Eklund* 2. *Vaula Norrena* 3. *Kai-Ari Lundell* 4. *Sirpa Siru Kauppinen* 5. *Tiina Tuomela* 6. *Juha Malmi* 7. *Tanja Vahvelainen* 8. *Jouko Jääskeläinen* 9. *Kati Tyystjärvi* 10. *Antero Eerola* 11. *Jarno Eskelinen* 12. *Emmi Pajunen* 13. *Minttu Sillanpää* 14. *Jussi Saramo* 15. *Sveta Silvennoinen-Hiisku* 16. *Minna Kuusela* 17. *Anniina Kostilainen* 18. *Pirkko Letto* 19. *Faysal Abdi* 20. *Timo Juurikkala* 21. *Maija Rautavaara* 22. *Joel Linnainmäki*

27 § Vastaus Anniina Kostilaisen ja Carita Orlandon sekä 33 muun valtuutetun aloitteeseen kesäterassikokeilun käynnistämisestä Vantaalla

VD/3752/00.02.00.03/2021

HW/MH/LS

Anniina Kostilainen ja Carita Orlando sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuustontyöjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kesällä 2020 Helsingin kaupunki käynnisti Senaatintorilla kokeilun, jossa torille rakennettiin terassikeskittymä. Kesän aikana terassin ravintoloissa vieraili noin 400 000 asiakasta ja se työllisti suoraan noin 250 eri alojen ammattilaista. Terassin yhteydessä toimi 16 eri ravintolaa. Hankkeen toteuttaminen kesti ideasta pystytykseen kuusi viikkoa.

Me allekirjoitetut valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käynnistää kesäksi 2021 Helsingin mallia soveltuvin osin hyödyntäen kesäterassikokeilun Tikkurilan keskustaan, esimerkiksi uudelle torille. Kesäterassi toisi kaivatun piristysruiskeen alueen ravintoloille, eloa kaupungin kesään ja monipuolisuutta julkisen tilan käyttöön. Onnistuessaan kesäterassi voisi muodostua pysyväksi kaupunkitilaa eri puolilla Vantaata elävöittäväksi toiminnaksi. Korona-ajan jälkeen ravintolat kaipaavat kipeästi myyntiä selviytyäkseen ja säilyttääkseen työpaikat.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kesällä 2021 osana ”Kaupunkielämää takaisin” -hanketta Tikkurilan keskustaan Kielotie 13:ssa puretun toimitalon tontille toteutettiin pikavauhdilla suurterassipilotti, Tikkurilan Patio. Kaupunki vastasi mm. alueen päällystämisestä sekä vesi- ja jätehuollosta, ja yrittäjä vastasi mm. ravintola- ja ohjelmapalveluista. Myyrmäen Paalutorilla toteutettiin vastaava hanke, jossa kaupunki vastasi ainoastaan Welmun toteuttamista ohjelmapalveluista ja niiden edellyttämistä lavarakennelmista. Alkukesän kokemukset olivat erittäin myönteiset erityisesti käyttäjämäärien, Tikkurilan keskustan vetovoimaisuuden ja valtakunnallisen julkisuuden suhteen. Tikkurilan Patio työllisti kaiken kaikkiaan yli 100 henkeä.

Molemmat terassipilotit päättyivät elokuun lopussa ja niiden sekä taloudellisia että toiminallisia kokemuksia kartoitetaan alkusyksystä. Vantaan ja muiden kaupunkien kokemuksia hyödynnetään kesän 2022 terassihankkeiden suunnittelussa ja kilpailutuksessa. Tätä varten Vantaa on jo perustanut työryhmän, joka miettii, miten tulevat suurterassit toteutetaan ja luvitetaan.

Työryhmä laatii tai laadituttaa suurterassien toiminta- ja sopimusmallin, joka käsittää kaupungin ja yksityisten toimijoiden vastuut ja velvoitteet koskien esimerkiksi terassialueiden sähkön, puhtaan veden ja jätehuollon järjestämistä sekä ravintola- ja ohjelmapalveluita. Samassa yhteydessä kuvataan myös tuloutusmalli. Syksyn 2021 aikana asiasta tullaan käymään vuoropuhelua paikallisten alan yrittäjien

kanssa ennen varsinaisen kilpailutuksen käynnistämistä. Idän ja lännen suurterassit voivat olla jatkossakin sisällöltään ja toiminnaltaan erilaisia.
Kesäkauden 2022 terassitoiminta on tarkoitus järjestää erikseen kilpailutettavalla operaattorimallilla kaupungin omien henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi. Kaupunki tulee kilpailuttamaan vuoden 2021 loppupuolella operaattoritoimijan tai -toimijat, jotka ottavat kokonaisvastuun järjestelyistä ns. ”avaimet käteen” periaatteella kaupungin ennalta asettamien kriteerien mukaisesti. Tätä mallia on tarkoitus pilotoida jo tämän vuoden puolella Tikkurilan keskustaan suunnitellulla joulutorilla.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Anniina Kostilaiselle ja Carita Orlandolle sekä 33:lle muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja muutti vastauksen viimeisen kappaleen kuulumaan seuraavasti:
*Kesäkauden 2022 terassi*toiminta on tarkoitus järjestää *erikseen kilpailutettavalla* operaattorimallilla kaupungin omien henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi. ~~Loppuvuodesta kilpailutettavat operaattorit~~ *Kaupunki tulee kilpailuttamaan vuoden 2021 loppupuolella operaattoritoimijan tai –toimijat, jotka* ottavat kokonaisvastuun järjestelyistä *ns.* ”avaimet käteen” periaatteella kaupungin ennalta asettamien kriteerien mukaisesti. Tätä mallia on tarkoitus pilotoida jo tämän vuoden puolella Tikkurilan keskustaan suunnitellulla joulutorilla.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liite:
- Anniina Kostilaisen ja Carita Orlandon sekä 33 muun valtuutetun aloite kesäterassikokeilun käynnistäminen Vantaalla

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja Henry Westlin, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kesäterassikokeilun käynnistäminen Vantaalla Kesällä 2020 Helsingin kaupunki käynnisti Senaatintorilla kokeilun, jossa torille rakennettiin terassikeskittymä. Kesän aikana terassin ravintoloissa vieraili noin 400 000 asiakasta ja se työllisti suoraan noin 250 eri alojen ammattilaista. Terassin yhteydessä toimi 16 eri ravintolaa. Hankkeen toteuttaminen kesti ideasta pystytykseen kuusi viikkoa. Me allekirjoitetut valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käynnistää kesäksi 2021 Helsingin mallia soveltuvin osin hyödyntäen kesäterassikokeilun Tikkurilan keskustaan, esimerkiksi uudelle torille. Kesäterassi toisi kaivatun piristysruiskeen alueen ravintoloille, eloa kaupungin kesään ja monipuolisuutta julkisen tilan käyttöön. Onnistuessaan kesäterassi voisi muodostua pysyväksi kaupunkitilaa eri puolilla Vantaata elävöittäväksi toiminnaksi. Korona-ajan jälkeen ravintolat kaipaavat kipeästi myyntiä selviytyäkseen ja säilyttääkseen työpaikat. Anniina Kostilainen ja Carita Orlando	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Anniina Kostilainen ja Carita Orlando* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. *Tarja Eklund* 2. *Mika Kasonen* 3. *Paula Lehmuskallio* 4. *Sami Kanerva* 5. *Niilo Kärki* 6. *Vaula Norrena* 7. *Eve Rämö* 8. *Joel Linnainmäki* 9. *Minna Kuusela* 10. *Kai-Ari Lundell* 11. *Tiina Tuomela* 12. *Sirpa Siru Kauppinen* 13. *Lauri Kaira* 14. *Sari Multala* 15. *Jaana Heiskanen* 16. *Jari Jääskeläinen* 17. *Juha Malmi* 18. *Tanja Vahvelainen* 19. *Minna Atiye* 20. *Tapani Mäkinen* 21. *Siri Ahokas* 22. *Jarno Eskelinen* 23. *Emmi Pajunen* 24. *Jussi Saramo* 25. *Minttu Sillanpää*

	26. *Sirkka-Liisa Kähärä* 27. *Sveta Silvennoinen-Hiisku* 28. *Maarit Raja-Aho* 29. *Pirkko Letto* 30. *Maija Rautavaara* 31. *Timo Juurikkala* 32. *Anssi Aura* 33. *Antero Eerola*

28 § Vastaus Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille

VD/8382/00.02.00.03/2021

HW/JM/SE/LS

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä ja 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Aurinkopaneeliteknologia on kehittynyt viime vuosina huimasti. Auringonvalon fotonit valjastava teknologia tuottaa nykyään suuret määrät puhdasta energiaa. Hieman yli neliömetrin paneeli voi tuottaa jopa 1000 kWh sähköä vuodessa. Aurinkosähkö on tärkeää ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Aurinkovoima on tuulivoiman ohella puhtain tapa tuottaa energiaa.
Toinen merkittävä vaikutus on puhtaampi ilma ilmansaasteiden vähentyessä, haitalliset hiukkaset ja muut epäpuhtaudet vähenevät. Ilmansaasteet tappavat vuosittain Suomessa yli 100 ihmistä, globaalisti yli 7 miljoonaa. Saasteet ovat siis huomattava ongelma.

Vantaalla on lukuisia julkisia rakennuksia, joilla on tyhjää kattotilaa, jonne voitaisiin asentaa aurinkopaneelit: kaupungintalo, kouluja, urheiluhalleja, päiväkoteja ja terveyskeskuksia. Esimerkiksi Tammiston ja Keravan K-Citymarkettien katoilla on jo paneelit, joilla tuotetaan koko kauppakeskusten vaatima sähkö. Aurinkopaneelien pääoman vuosittainen säästö on noin 10 % eli ne maksavat itsensä takaisin jo kymmenessä vuodessa. Tämän jälkeen niillä tuotettu sähkö on ilmaista. Sähkönsiirtomaksua ei myöskään ole.

Aurinkopaneelit lisäävät omavaraisuutta. Laskelmiemme mukaan, jos esimerkiksi koulu kuluttaa vuodessa 50 000 kWh, sen kaiken energian tuottamiseksi vaaditaan katolle vain 40 1,5 m² kokoista paneelia. Aurinkopaneelien hinnat ovat nykyisin matalia ja alalla toimii lukuisia yrityksiä. Aurinkosähköön siirtyminen on helppoa ja vaivatonta. Näin näytämme myös hyvää esimerkkiä muille, teemme konkreettisia ilmastotekoja ja vahvistamme Vantaan brändiä ekologisena kaupunkina. Kuntalaiset saavat myös mallia ilmastonmuutoksen ja ilmansaasteiden vastaisesta työstä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että asennetaan koulujen, liikuntahallien ja muiden kaupungin tilojen katoille aurinkopaneeleja, joilla tuotetaan koko kiinteistön sähkö, tätä ennen tehdään asiasta tarkempi selvitys.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 34

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunkiympäristön Toimitilajohtaminen näkee, että ajatus kaupungin tilojen katoille asennettavista aurinkosähkövoimaloista on hyvä ja kannatettava. Aloitteessa ehdotettua tarkempaa selvitystä varten annamme ohessa lisätietoja.

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttaminen Vantaan kaupungilla
Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu olemassa olevien kaupungin rakennusten katoille vuodesta 2017. Jälkiasennuksia on tehty esim. Katriinan sairaalan ja Havukosken koulun katoille.

Myös jokaisen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeen hanke- ja toteutussuunnittelun yhteydessä selvitetään, mitä rakennuksen katto-osuuksia voidaan hyödyntää aurinkosähkövoimalan rakentamiseen ja kuinka suuri aurinkosähkövoimala katolle voidaan rakentaa. Rakennushankkeita varten on valmistunut äskettäin myös aurinkosähkövoimalan suunnittelu- ja toteutusohje, jossa annetaan ohjeistusta erikseen rakennushankkeiden voimalatoteutuksiin sekä aurinkosähkövoimalan jälkiasennuksia varten.

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttaminen kaupungin rakennuskannassa on myös osa Vantaan kaupungin hiilineutraalisuusohjelmaa, jonka tavoitteena on, että kaupunki on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Vastaavasti myös muut suurimmat kaupunkimme (Helsinki, Espoo, Turku, Tampere ja Oulu) sekä esim. HINKU-kunnat (Hiilineutraalit kunnat) asentavat aurinkosähkövoimaloita omien hiilineutraalisuusohjelmiensa ja -tavoitteidensa mukaisesti.

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttamisessa on huomioitava, että Suomen olosuhteissa sähköntuotanto voimaloissa katkeaa marras-, joulu-, tammi- ja helmikuun ajaksi lähes kokonaan. Talven yksittäisten tuotantotuntien aikana sähköä saadaan kookkaastakin aurinkosähkövoimalasta vain minimaalinen määrä.

Yksittäisen aurinkosähkövoimalan toteuttaminen jälkiasennuksena
Aurinkosähkövoimalan laajuus jälkiasennuksissa määritetään käytettävissä olevan katto- tai seinäpinta-alan sekä voimalan optimaalisen tuotantomäärän perusteella.
Paneeleita ei tule sijoittaa varjopaikkoihin. Sijoittelussa tulee huomioida rakennuksen itsensä aiheuttamat varjot sekä ympäröivät rakennukset ja puut. Erityisesti tasakattoasennuksissa paneelien sijoittelussa tulee myös huomioida paneelirivien toisilleen aiheuttama varjostus.

Riippuen asennuksen sijainnista tutkittavassa rakennuksessa, voimalaa varten on varauduttava katon ja/tai muiden rakenteiden kantavuuden lisäykseen. Lisäkuorma on hyväksytettävä rakennesuunnittelijalla.

Katon kantavuusselvityksen jälkeen tutkitaan rakennuksen sähköjärjestelmät. Riittävän iso sähkönsyöttö voimalalle tulee löytyä rakennuksen pääkeskukselta tai alakeskuksilta ja kaapelireitti sähkönsyötöltä voimalalle on selvitettävä. Voimalan sähkönsyötön on täytettävä myös sähköturvallisuusmääräykset ja kokonaisuus tulee olla myös paloviranomaisen hyväksyttävissä.

Lähtökohtana voimalan mitoituksessa on, että rakennuksessa tuotettava sähköenergia käytetään pääsääntöisesti sen sähköjärjestelmissä. Tyypillisesti voimala mitoitetaan rakennuksen kesäaikaisen tunneittaisen kulutuksen mukaisesti huomioiden mahdollinen sähköautonlataus tai muut ko. rakennuksen erityistarpeet. Rakennuksen talviaikainen tunneittainen sähkönkulutus on huomattavasti suurempaa kuin kesäaikana, mutta sitä ei voida käyttää mitoitusperusteena johtuen sähköntuotannon katkeamisesta talvikuukausien ajaksi (4 kk sydäntalvella).

Yksittäisen aurinkosähkövoimalan tuotanto

Edellä mainitut toteutus- ja mitoituslähtökohdat huomioiden voidaan todeta, että tyypillinen koulu- tai päiväkotirakennuksen katolle oikein mitoitettu aurinkosähkövoimala tuottaa arviolta 2-12 % rakennuksen vuodessa kuluttamasta sähköenergiasta maalis-lokakuun aikana.

Aurinkosähkövoimalan sähköntuotannon ajoittuessa maalis-lokakuulle ja voimalamitoituksen ollessa ko. ajankohtana omaa kulutusta suurempi, ylimääräinen aurinkosähkön tuotanto ohjautuu voimalan vaihtosuuntaajien välityksellä automaattisesti sähkönjakeluverkkoon. Ylimääräisen sähkön myynnistä on solmittava myyntisopimus sähkönmyyntiyhtiön kanssa.

Vantaalaisen peruskoulun vuosittainen sähkönkulutus on keskimäärin 300 000 kWh suurimpien peruskoulujen sähkönkulutuksen ylittäessä 1 000 000 kWh/vuosi. Keskimääräinen päiväkodin sähkönkulutus vuodessa on 66 000 kWh suurimpien päiväkotien yltäessä 150 000 kWh vuosikulutukseen.

Yksittäisen peruskoulurakennuksen aurinkosähkövoimalan vuosituotanto voi tyypillisesti vaihdella 30 MWh…100 MWh ja päiväkodin 5 MWh…30 MWh välillä.

Paneelikoot vaihtelevat 1,65…2 m^2 ja paneelien tehot tyypillisesti 250…450 W. Isoja paneelitehoja esiintyy etenkin ohutkalvopaneelein toteutetuissa voimaloissa.

Vantaan kaupungin rakennuskannan aurinkosähkötuotantopotentiaali
Vantaan kaupunki on teettänyt vuonna 2019 uusiutuvan energian kuntakatselmuksen työ- ja elinkeinoministeriön myöntämällä tuella osana kuntien energiatehokkuussopimuksen (vuosille 2017–2025) toteutusta. Katselmuksessa on arvioitu koko kaupungin alueella aurinkosähkön tuotantopotentiaaliksi 69 GWh vuodessa. Laskelmien vertailuvuotena on käytetty 2017 tilastotietoja. Katselmuksessa on arvioitu Vantaan seitsemän suuralueen rakennusten aurinkosähköenergiapotentiaalin pinta-alaksi yhteensä 5 181 159 m^2**.**

Vantaan kaupungin koulujen sekä päiväkotien muodostama aurinkosähkötuotantopotentiaali
Kun kaupungin omistamasta rakennuskannasta tarkastellaan koulujen ja päiväkotien osuutta, niin vuonna 2020 peruskoulujen pinta-ala oli 311 900 m^2 ja lasten päiväkotien 102 200 m^2, yhteensä 414 100 m^2. Kuntakatselmuksessa todetun aurinkosähköpotentiaalin osuudesta voisi em. pinta-alalle laskea kohdistuvan 5,5 GWh vuodessa.

Laskenta voidaan tehdä myös hyödyntäen tyypillisiä voimalakokoja 20 kWp ja 55 kWp, jolloin 122 päiväkodin ja 73 koulurakennuksen katolle muodostuisi aurinkosähkön tuotantopotentiaaliksi 6,5 GWh sähköenergiaa vuodessa.

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttaminen peruskoulujen sekä päiväkotien katolle maksaisi arviolta 5,5… 6,5 M€. Lisäksi tulee huomioida, että hinta-arvio ei kata taloteknisiä muutostöitä olemassa oleviin rakennuksiin, sillä ne muodostuvat aina tapauskohtaisesti. Selvitykset, suunnitelmat sekä talotekniset työt voivat muodostaa niin huomattavan menoerän, että koko jälkiasennushankkeen kannattavuus voi tulla uudelleen harkittavaksi.

Lisäksi tulee huomioida, että osaan rakennuksista on jo toteutettu aurinkosähkövoimala joko jälkiasennuksena tai rakennushankkeen aikana.

Kaupunkiympäristön toimitilajohtamisen ehdotus jatkotoimenpiteiksi koskien kaupunginvaltuustossa 23.8.2021, 34 § tehtyä aloitetta

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttaminen kaupungin rakennuskannassa on osa Vantaan kaupungin hiilineutraalisuusohjelmaa.

Kaupunkiympäristön toimitilajohtaminen toteaa, että kaupungin tilojen katoille asennettavien aurinkosähkövoimaloiden asentamista on hyvä jatkaa sekä rakennushankkeiden yhteydessä että aurinkosähkön jälkiasennusten osalta.

Aurinkosähkövoimaloiden toteuttaminen jälkiasennuksena maksaisi peruskoulujen sekä päiväkotien katoille arviolta 5,5…6,5 M€, alv 0 € (ilman taloteknisiä kustannuksia). Kokonaiskustannuserän laskentaa on hyvä tarkentaa selvittäen myös yksittäisten rakennusten voimalahankkeiden sekä niiden vaatimien taloteknisten töiden kustannuksia.

Kaupunkiympäristön toimitilajohtaminen ehdottaa myös, että päämäärätietoisen aurinkosähkövoimaloiden jälkiasennushankkeen rahoitusta tulee selvittää. Rakennushankkeiden yhteydessä asennettavat aurinkosähkövoimalat kustannetaan hankkeiden budjetista, mutta aurinkosähkön jälkiasennuksille ei ole osoitettu rahoitusta kaupungin budjetissa.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:

a) antaa Kristillisdemokraattiselle valtuustoryhmälle ja 36 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:
energian erityisasiantuntija Sirpa Eskelinen, puh. 040 684 4725, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi
kiinteistöpalvelupäällikkö Jari Mattila, puh. 040 352 7603, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Vantaa

Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille

VD/8382/00.02.00.03/2021

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä ja 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Aurinkopaneeliteknologia on kehittynyt viime vuosina huimasti. Auringonvalon fotonit valjastava teknologia tuottaa nykyään suuret määrät puhdasta energiaa. Hieman yli neliömetrin paneeli voi tuottaa jopa 1000 kWh sähköä vuodessa. Aurinkosähkö on tärkeää ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Aurinkovoima on tuulivoiman ohella puhtain tapa tuottaa energiaa.

Toinen merkittävä vaikutus on puhtaampi ilma ilmansaasteiden vähentyessä, haitalliset hiukkaset ja muut epäpuhtaudet vähenevät. Ilmansaasteet tappavat vuosittain Suomessa yli 100 ihmistä, globaalisti yli 7 miljoonaa. Saasteet ovat siis huomattava ongelma.

Vantaalla on lukuisia julkisia rakennuksia, joilla on tyhjää kattotilaa, jonne voitaisiin asentaa aurinkopaneelit: kaupungintalo, kouluja, urheiluhalleja, päiväkoteja ja terveyskeskuksia. Esimerkiksi Tammiston ja Keravan K-Citymarkettien katoilla on jo paneelit, joilla tuotetaan koko kauppakeskusten vaatima sähkö. Aurinkopaneelien pääoman vuosittainen säästö on noin 10 % eli ne maksavat itsensä takaisin jo kymmenessä vuodessa. Tämän jälkeen niillä tuotettu sähkö on ilmaista. Sähkönsiirtomaksua ei myöskään ole.

Aurinkopaneelit lisäävät omavaraisuutta. Laskelmiemme mukaan, jos esimerkiksi koulu kuluttaa vuodessa 50 000 kWh, sen kaiken energian tuottamiseksi vaaditaan katolle vain 40 1,5 m² kokoista paneelia. Aurinkopaneelien hinnat ovat nykyisin matalia ja alalla toimii lukuisia yrityksiä. Aurinkosähköön siirtyminen on helppoa ja vaivatonta. Näin näytämme myös hyvää esimerkkiä muille, teemme konkreettisia ilmastotekoja ja vahvistamme Vantaan brändiä ekologisena kaupunkina. Kuntalaiset saavat myös mallia ilmastonmuutoksen ja ilmansaasteiden vastaisesta työstä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että asennetaan koulujen, liikuntahallien ja muiden kaupungin tilojen katoille aurinkopaneeleja, joilla tuotetaan koko kiinteistön sähkö, tätä ennen tehdään asiasta tarkempi selvitys.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 34

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja 36 muun valtuutetun aloite aurinkopaneelien saamiseksi julkisten rakennusten katoille

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15